

ქართული გალობა
ანთოლოგია

Georgian Chant
Anthology

II

გამოცემა ეძღვნება

საქართველოს სამოციქულო,

ავტოკეფალური, მართლმადიდებელი ეკლესიის

ავტოკეფალიის აღდგენიდან 100

და

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის

ილია II-ის

აღსაყდრებიდან 40 წლისთავს

* * *

This Edition is Dedicated to the

100th Anniversary of the Restoration of the Autocephaly

of the Georgian Apostolic Autocephalous

Orthodox Church

and the

40th Anniversary of the Enthronement of the

Catholicos-Patriarch of All Georgia,

Ilia II

საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
The Folklore State Centre of Georgia

ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ქართული გალობა

ანთოლოგია

ტომი II

აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

იოანე ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები
(I ნაწილი)

Georgian Chant

Anthology

Volume II

The Chanting Tradition of Eastern Georgia

Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom

(Part I)

თბილისი

Tbilisi

2018

ანთოლოგიის II—IV ტომებში აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის (როგორც დღეს უწოდებენ — სვეტიცხოვლის სკოლის) ნირვის, მღვდლის კურთხევისა და ჯვრისწერის საგალობლებია წარმოდგენილი. მათი უმეტესობა ე.წ. „კარბელანთ“ (კარბელაშვილების) სამგალობლო მემკვიდრეობის ნიმუშია.

წინამდებარე, II ტომში დაბეჭდილია იოანე ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები — მღვდელთმთავრის დახვედრის განგების ჰიმნებიდან „ჯვარსა შენსა“-ს ჩათვლით — სტეფანე კარბელაშვილის მიერ 1897, 1898 და 1899 წლებში გამოცემული სანოტო კრებულებიდან, და აგრეთვე — სტეფანე, პოლიექტოს და ფილიმონ კარბელაშვილების, მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის, მიხეილ ელიზბარაშვილის, დავით მოლოდინაშვილისა და გრიგოლ ჩხიკვაძის სანოტო ხელნაწერებიდან. ამ საგალობელთა უმრავლესობა პირველად ქვეყნდება.

Volumes II-IV of the anthology are dedicated to the chanting tradition of Eastern Georgia (nowadays referred to as the Svetitskhoveli school), including liturgy, consecration of priests, and weddings. Most of them are from the Karbelant (Karbelashvili brothers) collection of chants.

Printed in Volume II are the chants from the divine liturgy of John Chrysostom, from the order of procession and entrance of the priest, through the chant “We Venerate Thy Cross” – as transcribed and notated by Stephane Karbelashvili in 1897, 1898, and 1899, as well as from the manuscripts of Stephane, Polievktos, and Philimon Karabelashvilis, Mikheil Ipolitov-Ivanov, Mikheil Elizbarashvili, Davit Molodinashvili, and Grigol Chkhikvadze. This is the first time these manuscripts are being published in full.

იდვის ავტორი და პროექტის ხელმძღვანელი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Author and Project Leader: Svimon (Jiki) Jangulashvili

II ტომის შემდგენელი და მუსიკალური რედაქტორი — სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Compiler and musical editor: Svimon (Jiki) Jangulashvili

შესავალი წერილისა და კომენტარების ავტორი — სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Introduction and comments: Svimon (Jiki) Jangulashvili

რედაქტორები: რუსუდან წურწუმია და თამარ ჩხეიძე
Editors: Rusudan Tsurtsumia, Tamar Chkheidze

გამოცემაზე მუშაობდნენ: ნინო რაზმაძე, გიორგი კილაძე, გიორგი ხუნაშვილი, ნუცა ნიკოლეიშვილი
The publication was prepared by: Nino Razmadze, Giorgi Kiladze, Giorgi Khunashvili, Nutsa Nikoleishvili

მთარგმნელები: ერიკ ჰალვორსონი, მარიამ ცოცხალაშვილი, ლევან ვეშაპიძე (უმცროსი)
Translators: Eirik Halvorson, Mariam Tsotskhalashvili, Levan Veshapidze (junior)

ინგლისური ტექსტების რედაქტორი — ჯონ გრემი
English text editor: John Graham

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი, ლევან ვეშაპიძე, გიორგი აბრამიშვილი, გიორგი ჯოლბორდი
Computer services: Svimon (Jiki) Jangulashvili, Levan Veshapidze, Giorgi Abramishvili, Giorgi Jolbordi

დიზაინერი — ნიკოლოზ გოგაშვილი
Designer: Nikoloz Gogashvili

პროექტის კოორდინატორი — ნინო რაზმაძე
Project coordinator: Nino Razmadze

© საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
Folklore State Centre of Georgia

© ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ISMN 979-0-802100-95-4 (ყველა ტომის)

ISMN 979-0-802101-23-4 (მეორე ტომის)

შესავალი

ანთოლოგიის II—IV ტომები, სამ ნაწილად გაყოფილ, თემატურად და შინაარსობრივად ერთ მთლიანობას წარმოადგენს. მათში დაბეჭდილია XIX-XX საუკუნეების სანოტო ხელნაწერებსა და გამოცემულ კრებულებში არსებული, იოანე ოქროპირის, ბასილი დიდის, პირველშენიერულის (პაპ გრიგოლ დიდის¹) ლიტურგიების, მღვდლის კურთხევისა და ჯვრისწერის განგებათა, აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის, ფაქტობრივად, ყველა საგალობელი.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში საგალობლები განლაგებულია ლიტურგიკული თანმიმდევრობით. ერთსახელიანი საგალობლის სხვადასხვა ვარიანტი დაბეჭდილია პრინციპით: ფაქტურული სისადავიდან სირთულისაკენ.

როგორც ერთსახელიან ვარიანტებში, ისე ერთ ჰანგზე განყოფილ ნიმუშებში, თავს იჩენს ტრადიციული მუსიკალური კულტურებისა და შუა საუკუნეთა ხელოვნების სხვადასხვა დარგისათვის დამახასიათებელი ვარიანტულობა და იმპროვიზაციულობა. საერთო არქეტიპული მოდელისა თუ საზიარო ფორმულების არსებობის პარალელურად, მონათესავე ნიმუშებში ზოგჯერ ვლინდება განსხვავებული ფინალისები, ფაქტურული და ჰარმონიული მრავალფეროვნება, რაც პოლიფონიური ფორმაქმნადობის პროცესში, საკომპოზიციო-იმპროვიზაციული და შემოქმედებითი თავისუფლების მაღალ ხარისხზე მიგვანიშნებს.

II—IV ტომებში თითოეული დასახელების საგალობლის რამდენიმე ვარიანტია. ხშირად, ერთი სახელწოდების მქონე საგალობელთა ჯგუფის პირველ ნიმუშთან გაკეთებული გვაქვს შენიშვნები, რომელიც ამ სახელწოდების, ჯგუფისა თუ ჟანრის ყველა ჰიმნს ეხება. სასურველია, ვიდრე ამა თუ იმ საგალობლის შესწავლას შეუდგებოდნენ, მგალობლებმაც და მკვლევრებმაც გაითვალისწინონ ყველა იმავსახელიანი ნიმუშის მუსიკალური ტექსტები და შენიშვნები.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში წარმოდგენილია სხვადასხვა პირის მიერ სხვადასხვა დროს ჩაწერილი საგალობლები. სამწუხაროდ, ქართულ მუსიკოლოგიაში არ გაგვანია სათანადო სიღრმისა და სისრულის კვლევები ქართული გალობის შემომნახველთა — ნოტებზე ჩამწერთა, მგალობელთა, ლოტბართა თუ გამომცემელთა შესახებ. ვგულისხმობთ არა მხოლოდ ნაკლებად ცნობილ მუსიკოსებს, მაგალითად, დავით ჩიჯავაძე-მიხაილოვს, არამედ, ისეთ სახელებსაც კი, როგორებიც არიან ფ. ქორიძე, ძმები კარბელაშვილები, ე. კერესელიძე და რ. ხუნდაძე. ფაქტობრივად, შესასწავლია ძმები კარბელაშვილების არქივის არა-სანოტო ნაწილი — მათი წერილები, რომლებიც საკმაოდ დიდი რაოდენობითაა დაცული ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში. არაა მოძიებული და შესწავლილი ფ. ქორიძის შემოქმედებითი გზის ამსახველი დოკუმენტები ევროპის, რუსეთისა თუ ამერიკის არქივებში, სადაც დაცულია XIX საუკუნის საოპერო ცხოვრების ამსახველი საბუთები. ბოლო 150 წლის კულტურული თუ პოლიტიკური ცხოვრების ისტორიას თუ გავითვალისწინებთ, შესაძლოა, ასეთი დოკუმენტების მოძიება ადვილი არ იყოს. მაგრამ, ვფიქრობთ, აუცილებელია დაიწყოს ამ მიმართულებით კვლევა. ვიმედოვნებთ, რომ ჩვენი ანთოლოგიის გამოცემა ამ და სხვა მრავალი პრობლემატური საკითხის კვლევის სტიმული გახდება.

¹ ლიტურგიკაში საკამათოდ არის მიჩნეული „პირველშენიერულის ლიტურგიის“ (იგივე „პირველ შენიერულ ძღვენთა“ ან „სინმიდის განახლების“ ლიტურგიის) წმიდა პაპის, გრიგოლ დიდის ავტორობა. თუმცა, რადგანაც ტრადიციულად, მართლმადიდებელი ეკლესია ამ ლიტურგიას მიაწერს წმიდა გრიგოლ დიდს, დიალოგოსს და მას „დიოლოლონის (ან „დიოლოგოსის“, ან „დიალოგოსის“) ნირვა“-ს უწოდებენ, ანთოლოგიაშიც სწორედ ასე ვიხსენიებთ.

II ტომში დაბეჭდილია წმიდა იოანე ოქროპირის ლიტურგიის სვეტიცხოვლის სკოლის² (კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციის) საგალობლები — „წმიდაო ღმერთ“-ს, „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ისა და „ჯვარსა შენსა“-ს ჩათვლით.

II—IV ტომებში შეტანილი საგალობლების წყაროები და მათი თავისებურებები:

1. ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული სტეფანე (ვასილ) კარბელაშვილის ხელნაწერები:

კარბელაშვილი ვასილ, სანოტო ხელნაწერთა ფონდი. კარბელაშვილის პირადი ფონდი №264.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს ვიმონებთ, როგორც „სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივი“.

2. ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული მიხეილ ელიზბარაშვილის ხელნაწერი კრებული:

Q1436 „ქართული გალობა. ლიტურგია იოანე ოქროპირისა, მღვდლისა და მღვდელთმთავართათვის — გადანერილი მიხეილ პ. ელიზბარაშვილის მიერ. თბილისი 1896 წელი“

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს ვიმონებთ, როგორც „მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერი“.

3. ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული დავით ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერები:

ფონდი „სხვადასხვა“ №50—53. ქართული საეკლესიო საგალობლები იოანე ოქროპირისა, ნოტებზე გადაღებული დავით სოლომონის ძე ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ. 1863 წელი.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს ვიმონებთ, როგორც „დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერები“.

4. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ცენტრალურ არქივში დაცული პოლიევქტოს და ფილიმონ კარბელაშვილებისა და მათი მოსწავლეების ხელნაწერები:

პოლიევქტოს კარბელაშვილის პირადი არქივი, ფონდი №1461. №188—218 საქმეები.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს ვიმონებთ შემდეგნაირად: „პ. კარბელაშვილის არქივი (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმის №).“

² ქართულ მუსიკოლოგიაში აღიარებულია ჩვენს გალობაში სხვადასხვა სკოლის არსებობა: „საეკლესიო ხელოვნებაში (მის ცალკეულ დარგში) მრავალსაუკუნოვანი ტრადიციის საფუძველზე ამა თუ იმ სკოლის წარმოქმნა ისტორიისთვის ცნობილია. ბუნებრივია, რომ ქართულ საეკლესიო გალობაშიც არსებობდა სხვადასხვა სკოლა — როგორც გარკვეული საკომპოზიციო ტექნიკისა და ესთეტიკური პრინციპის მქონე შემოქმედებითი სისტემა“ (შულღიაშვილი, 2009:26). დ. შულღიაშვილმა პირველმა შემოგვთავაზა ტერმინ „სკოლით“ შეგვეცვალა პრაქტიკაში არსებული, გალობის შტოთა წარმოშობის ან ჩანერის რეგიონთა აღმნიშვნელი გამოთქმები („ქართლ-კახური კილო“, „იმერული გალობა“ და ა.შ.) (შულღიაშვილი, 1991; 2002; 2009). მანვე ჩამოაყალიბა მუსიკალური მასალის ამა თუ იმ სკოლისათვის მიკუთვნებულობის ფაქტურასა და ჰარმონიაზე ორიენტირებული პრინციპები.

აღვნიშნავთ, რომ დ. შულღიაშვილისეულ მიდგომას ჩვენამდე მოსულ საგალობელთა გელათის, სვეტიცხოვლისა და შემოქმედის სკოლებისადმი მიკუთვნებულობის შესახებ ჩვენც ვიზიარებთ, თუმცა, გარკვეული დათქმით — არ უნდა გავიგოთ ისე, რომ თითქოს მხოლოდ ამ სამ სამონასტრო-აკადემიურ ცენტრში იქმნებოდა და ისწავლებოდა გალობა, რომელიც შუა საუკუნეებში საერთო ეროვნულ ტრადიციას წარმოადგენდა.

5. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში დაცული მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერები:

პოლიევქტოს კარბელაშვილის არქივი, №2099, 2110, 2111, 2112, 2113 ხელნაწერები (მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ძმები კარბელაშვილებისაგან (ან, სავარაუდოდ, პოლიევქტოს კარბელაშვილისაგან) ჩანერილი საგალობლები).

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს გამოყენებულ ხელნაწერს ვიმონებთ შემდეგნაირად: „მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერი (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №)“.

6. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში დაცული გრიგოლ ჩხიკვაძის ხელნაწერები:

პოლიევქტოს კარბელაშვილის არქივი, №2125-2126 ხელნაწერები; გრიგოლ ჩხიკვაძის მიერ პოლიევქტოს კარბელაშვილისაგან ჩანერილი საგალობლები.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს გამოყენებულ ხელნაწერს ვიმონებთ შემდეგნაირად: „გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერი (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №)“.

7. ლუარსაბ ტოგონიძის პირად არქივში დაცული დავით მოლოდინაშვილის ხელნაწერი კრებული:

„ქართული გალობა სამი ხმითა“, დავით მოლოდინაშვილი.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ წყაროს ვიმონებთ, როგორც „დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერი“.

II—IV ტომებში, აგრეთვე, დაბეჭდილია საგალობლები შემდეგი გამოცემული კრებულებიდან:

1. ქართლ-კახური გალობა „კარბელაანთ კილოთი“ : „მწუხრი“ // ნოტებზედ გადაღებული და საკუთრებით დაბეჭდილი მღ. ვასილ გრიგ. ძის კარბელოვის მიერ // I ნაწილი // თბილისი : სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა, 1897.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ გამოცემას შემდეგნაირად ვიმონებთ: „მწუხრი“ (კარბელაშვილი, 1897).

2. ქართლ-კახური გალობა „კარბელაანთ კილოთი“ : „ცისკარი“ // ნოტებზედ გადაღებული და საკუთრებით დაბეჭდილი მღ. ვასილ გრიგ. ძის კარბელოვის მიერ // II ნაწილი // ტფილისი : ტიპოგრაფია „ცნობის ფურცელი, 1898.

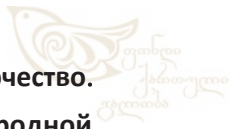
ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ გამოცემას შემდეგნაირად ვიმონებთ: „ცისკარი“ (კარბელაშვილი, 1898).

3. ქართული გალობა (ქართლ-კახური კილოთი) : (ლიტურღია) : ნმ. იოანე ოქროპირის წირვის წესი // მიხეილ მიხეილის ძის იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტებზე გადაღებული და დაწერილი მღ.მღ. ძმათა პოლ. და ვას. კარბელაშვილთა, ალ. მოლოდინაშვილის და გრ. მღებრიშვილის დახმარებითა; დედანზედ გამართვა-შესწორებით მღ. ვასილ გრიგოლის ძის კარბელაშვილისათა // გამოც. ალექსანდრე ეპისკოპოსის, ან გურია-სამეგრელოს მწყემსთ-მთავრის წარსაგებელითა // თბილისი : სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა, 1899.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში ამ გამოცემას შემდეგნაირად ვიმონებთ: „წირვა“ (კარბელაშვილი, 1899).

4. Аракчиев, Дмитрий (1905). Краткий очерк развития грузинской, карталино-кахетинской, народной песни. О грузинской духовной народной музыке, с приложением напевов на литургии св. Иоанна Златоустаго. Москва: Типография К. Л. Меньшова, 1905.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში დ. არაყიშვილის ამ გამოცემას შემდეგნაირად ვიმონებთ: (არაყიშვილი, 1905).

5. Аракчиев, Дмитрий (1916). Грузинское Народное Музыкальное Творчество. (Народная песня Восточной Грузии). С приложением 225 песен в народной гармонизации и 39 инструментальных мелодий. Москва. Оттиски из В т. «Труды Музыкально-Этнографической Комиссии» (МЭК) при Московском университете. Типография Г. Лиснера и Д. Собко, 1916.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში დ. არაყიშვილის ამ გამოცემას შემდეგნაირად ვიმონუმებთ: (არაყიშვილი, 1916).

* * *

სტ. კარბელაშვილის არქივში, რვეულები საღვთისმსახურო განგებათა ჰიმნებით და ცალკეული საგალობლების ხელნაწერები უსისტემოდაა შენახული. ასეთივეა პ. კარბელაშვილის არქივიც. შედარებით მცირე მოცულობის მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილის, დ. მოლოდინაშვილისა და გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერები კი, მეტ-ნაკლებად მოწესრიგებულია. დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერებში არის, როგორც ლიტურგიკული თანმიმდევრობით დალაგებული წირვის სამხმიანი (ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, ფონდი „სხვადასხვა“, №50) და ოთხხმიანი (იქვე, №51) (შერეული გუნდისათვის გადაკეთებული) საგალობლები, ასევე, უსისტემოდ ჩანერილი და შენახული პარტიტურები თუ ცალკეული ხმების პარტიები (იქვე, №52, 53).

ანთოლოგიის II—III ტომებში დაბეჭდილია ენობრივ-სტილური ერთიანობით გამორჩეული კარბელაშვილთა, იპოლიტოვ-ივანოვის, ელიზბარაშვილის, მოლოდინაშვილისა და ჩხიკვაძის მიერ ნოტირებული იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები, დაჯგუფებული ლიტურგიკული თანმიმდევრობის, სახელწოდებისა და მელოდიურ-ფაქტურული სირთულის მიხედვით.

ანთოლოგიის IV ტომის დასაწყისში ცალკე კორპუსებადაა დაბეჭდილი ჩიჯავაძე-მიხაილოვისა (№1—57) და არაყიშვილის (№58—97) მიერ ნოტირებული იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები, რადგან ისინი მელოდიურ-ფაქტურული სტილით რამდენადმე განსხვავდებიან წინა ნიმუშებისაგან, მიუხედავად იმისა, რომ აშკარად მიეკუთვნებიან აღმოსავლეთ საქართველოს სვეტიცხოვლის სკოლის სამგალობლო ტრადიციას და დიდ სიახლოვეს ამჟღავნებენ „კარბელაანთ“ ტრადიციის გალობასთან. IV ტომის დანარჩენი ნაწილში კი, კვლავ სტ., პ. და ფ. კარბელაშვილების, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილის, დ. მოლოდინაშვილისა და გრ. ჩხიკვაძის მიერ ნოტირებული ბასილი დიდისა და პირველშენიერულის ლიტურგიების და ჯვრისწერა-მღვდლის კურთხევის ჰიმნებია გამოქვეყნებული.

ქართლ-კახური საგალობლების სანოტო წყაროები შემდეგი თავისებურებებით გამოირჩევა:

ა) ეპისკოპოს სტეფანე კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივი (№264). დაცულია ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში.

სტეფანე კარბელაშვილის სანოტო ჩანაწერების ფონდი მისი პირადი არქივის მხოლოდ ნაწილია. ამ ფონდში თავმოყრილია მის მიერ სხვადასხვა პერიოდში შესრულებული როგორც თეთრი, ასევე, შავი ხელნაწერები, მრავალი დასრულებული, და, ასევე, დაუსრულებელი და ნაკლული ჰიმნი. ამ ზღვა მასალაში მოცემულია წირვის სამი წესის, მწუხრის, ცისკრის, ჯვრისწერა-მღვდლის კურთხევის, სხვადასხვა დღესასწაულის, ასევე, მიცვალებულთა მსახურებისა და დიდი მარხვის საგალობლები. საგალობლებთან ერთად, სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში ინახება ხალხური სიმღერების პარტიტურები და, აგრეთვე, სხვადასხვა

მუსიკალური ნიმუშის (ქართული და რუსული საგალობლების, რომანსების...) ხელნაწერი თუ ნაბეჭდი პარტიტურების ფრაგმენტები.

ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში სტეფანე კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერები ორ ყუთში ინახებოდა. აქ ეს მასალა (1000-მდე ფურცელი) უსისტემოდ, შინაარსის გაუთვალისწინებლად იყო დაცული. მსგავსადვეა გაკეთებული პაგინაციაც — მასალის შინაარსისა და თავისებურებების გათვალისწინების გარეშე.

ამ სანოტო არქივის აღწერასა და კლასიფიკაცია-სისტემატიზაციაზე, ლიტურგიკული ფუნქციებისა და საღვთისმსახურო ნეს-განგებათა კუთვნილების მიხედვით, ბოლო რამდენიმე წელია მუშაობს სპეციალისტთა ჯგუფი, რომლის შემადგენლობაში შედიან ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მეცნიერთანამშრომლები — ქეთევან ასათიანი, არქივის მცველი ესმა მანია, რესტავრატორი ლელა გოცირიძე და ანთოლოგიის II—IV ტომების შემდგენელ-რედაქტორი სვიმონ ჯანგულაშვილი. დალაგების პროცესთან ერთად, მიმდინარეობს ამ ხელნაწერების რესტავრირებაც.

ამდენად, არქივის მასალების ძველი პაგინაცია, ამჟამად, ფაქტობრივად, გაუქმებულია, ხოლო ახალი ჯერაც დამუშავების პროცესშია, რის გამოც ანთოლოგიის II—IV ტომებში შესულ სტ. კარბელაშვილისეულ საგალობლებზე მითითებული არ არის საარქივო წყაროს კონკრეტული გვერდები.

აღსანიშნავია, რომ სტეფანე კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული საგალობლები, ქართლ-კახური გალობის ყველა სხვა სანოტო წყაროსთან შედარებით, მეტი მუსიკალური მრავალფეროვნებითა და სიმდიდრით გამოირჩევა. მის არქივში დაფიქსირებულია, ჰარმონიული და ფაქტურული თვალსაზრისით, მეტ-ნაკლებად ურთიერთ-განსხვავებული მრავალი საგალობელი.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში გამოქვეყნებული საგალობლების უმრავლესობა სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდანაა აღებული. მათში დაბეჭდილია სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული წირვის ყველა, სულ — 435 საგალობელი. მათგან 415 სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, ხოლო 20 ჰიმნი პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდანაა აღებული:

II ტომში სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან 234 საგალობელია დაბეჭდილი: №1—3, 5—8, 10, 11, 13—20, 22—23, 27—31, 35, 36, 43, 44, 46, 47, 52—54, 62—70, 107—179, 192—244, 247—251, 277, 279, 281, 283, 285—287, 289, 292, 313—316, 329—331, 334, 339, 341, 345—347, 357—368, 374—376, 381, 382, 385—388, 391, 392, 396—398, 400, 403, 405, 406, 408, 409, 411, 413—415, 417, 418, 420—425, 429—431.

მათგან 20 საგალობლის (№23, 35, 36, 62—70, 244, 329, 334, 341, 391, 392, 408 და 411) მსგავსი ნიმუშები სხვა სანოტო წყაროებშიცაა წარმოდგენილი.

ანთოლოგიის II ტომში დაბეჭდილი, სტ. კარბელაშვილის არქივიდან აღებული 9 ნიმუში ხელნაწერებში ფრაგმენტის სახითაა შემონახული: №19, 20, 347, 422, 423 და 425 საგალობლები ბოლონაკლულია, №36-ა თავნაკლულია, №289 და №292 „მომიხსენენ“-ის მხოლოდ სანყისი და ბოლო მუხლებია ჩანერილი.

ამ ნიმუშებიდან ზოგიერთი აუთენტური სახითაა გადმოტანილი II ტომში, ხოლო ზოგიერთი ჰიმნის დაკლებული ნაწილები ჩვენ, სხვა, მსგავსი საგალობლების მიხედვით გავანყეთ.

II ტომის სტ. კარბელაშვილისეული საგალობლებიდან ზოგიერთის ხელნაწერში სამივე ხმა სრულყოფილად არაა ნოტირებული. ხელნაწერებში ჩანერილია №1, 2,

387, 388, 396 და 403 ნიმუშების მხოლოდ I ხმა, №400-ის I და III ხმები, №385 ნიმუშის მხოლოდ II ხმა. ხელნაწერებში ბოლომდე არაა ჩანერილი №415, 425 და 431 ნიმუშების II ხმა და №403-ის II-III ხმები.

ეს საგალობლები წინამდებარე ტომში ჩვენ მიერ შეწყობილი ხმებით არიან წარმოდგენილნი.

II ტომში მოცემულ სტ. კარბელაშვილისეულ ნიმუშებს შორის მითვლილია №351 საგალობელიც, რომელიც პ. კარბელაშვილის პირად არქივში დაცული სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერიდანაა.

III ტომში სტ. კარბელაშვილის არქივიდან 138 საგალობელია დაბეჭდილი: №4, 6, 12, 17, 21, 26, 59, 80—82, 132, 137—139, 141, 145, 168, 169, 178—185, 191—196, 206—208, 212—218, 220—223, 225—238, 260, 261, 264—266, 269, 271, 272, 274, 276, 278—287, 306—312, 320, 322—338, 344, 346—348, 361—353, 356—359, 362—364, 366, 372, 379, 391, 398, 403, 407, 408, 413, 416, 420, 425—428, 439—441.

ამათგან 36 საგალობლის (№80, 137, 138, 141, 143, 145, 168, 194, 195, 196, 222, 223, 271, 274, 276, 281—286, 338, 351, 352, 356—359, 364, 366, 391, 398, 403, 407, 408, 420) იდენტური ნიმუშები სხვა სანოტო წყაროებშიცაა წარმოდგენილი.

III ტომში დაბეჭდილი, სტ. კარბელაშვილის არქივიდან აღებული 7 ნიმუში ხელნაწერებში ფრაგმენტის სახითაა შემონახული: №212, 213 220, 221, 278, 279, 337 საგალობლები ბოლონაკლებია.

ამ ნიმუშებიდან ზოგიერთი აუთენტური სახითაა გადმოტანილი III ტომში, ხოლო ზოგიერთი ჰიმნის დაკლებული ნაწილები, ჩვენ სხვა, მსგავსი საგალობლების მიხედვით გავაწყეთ.

III ტომის სტ. კარბელაშვილისეული საგალობლებიდან ზოგიერთის ხელნაწერში სამივე ხმა სრულყოფილად არაა ნოტირებული. ხელნაწერებში ჩანერილია №6, 12, 21, 231, და 232 ნიმუშების მხოლოდ I ხმა, №59, 179, 225 საგალობლების I და III ხმები. ხელნაწერებში ბოლომდე არაა ჩანერილი №17 და №26 საგალობლების II-III ხმები.

ეს საგალობლები წინამდებარე ტომში ჩვენ მიერ შეწყობილი ხმებით არიან წარმოდგენილნი.

ანთოლოგიის IV ტომში სტ. კარბელაშვილის არქივიდან გადმოტანილია 43 საგალობელი: №116—118, 141, 142, 101, 104, 158, 159, 168, 175, 176, 181—183, 213—218, 220—239, 245, 246.

IV ტომის სტ. კარბელაშვილისეული საგალობლებიდან ზოგიერთის ხელნაწერში სამივე ხმა არაა ჩანერილი. ხელნაწერებში ჩანერილია №141, 142, 245 და 246 ნიმუშების მხოლოდ I ხმა, №101 და №218 ნიმუშების I და III ხმები, ბოლომდე არაა ნოტირებული №176, 217 და 223 საგალობლების II ხმა, №214-215 საგალობლების მხოლოდ II ხმის პარტიაა ჩანერილი (ამასთან, №215 ბოლონაკლებია). ეს საგალობლები წინამდებარე ტომში ჩვენ მიერ შეწყობილი ხმებით არიან წარმოდგენილნი.

ბ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ცენტრალურ არქივში დაცული დეკანოზ პოლიევქტოს კარბელაშვილის პირადი არქივი (ფონდი №1461).

საგალობელთა სანოტო ხელნაწერები ამ არქივის 188—218 „საქმეებს“ წარმოადგენენ. მთლიანობაში, პოლიევქტოს კარბელაშვილის არქივში 500-მდე ფურცელი სანოტო მასალაა დაცული.

ეს არქივიც არაერთგვაროვანია — ხელნაწერთა ავტორები არიან პოლიევქტოს, ფილიმონ (პოლიევქტოსის ძე) და სტეფანე კარბელაშვილები, აგრეთვე, მათი

მოსწავლეები. საგალობლები სხვადასხვა ზომის ან მოცულობის რვეულებსა და ცალკეულ ფურცლებშია ჩანერილი განსხვავებული სანერი მასალით. აქ მოცემულია როგორც თეთრი, ასევე, შავი, გაურკვეველი ხელნაწერები. სამწუხაროდ, არქივირებისას ეს განსხვავებული მასალა მისი შინაარსისა და თავისებურებების გათვალისწინების გარეშე აუკინძავთ.

აღსანიშნავია, რომ პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულია რიგი საგალობლები, რომლებიც ქართული გალობის სხვა არც ერთ სანოტო წყაროში არ გვხვდება.

ამ არქივში, ასევე, ინახება: რუსული საგალობლების ნოტები; რუსი კომპოზიტორის, ნ. კლენოვსკის მიერ ქართული საგალობლების მელოდიების დამუშავების საფუძველზე შექმნილი წირვის (მხატვრული თვალსაზრისით, რამდენადმე ნაკლებად ღირებული) საგალობელთა კრებული და ფ. კარბელაშვილის მიერ გადაწერილი, შერეული ოთხხმიანი გუნდისათვის დამუშავებული წირვის საგალობლები (საქმე №288).

პოლიევექტოს და ფილიმონ კარბელაშვილების მიერ ნოტირებული ჰიმნები პოლიფონიისა და ჰარმონიული ენის სიმარტივით გამოირჩევა და მსგავსია სტეფანე კარბელაშვილის არქივში არსებული ფაქტურულად, შედარებით, „სადა“ საგალობლებისა.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში შეტანილია პოლიევექტოს კარბელაშვილის არქივში შემონახული წირვის სამივე წესისა და მღვდლის კურთხევისა და ქორწინების განგებების 132 (ფაქტობრივად, ყველა) ნიმუში:

II ტომში პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461) 54 საგალობელია დაბეჭდილი: №4, 24, 33—36, 38, 39, 51, 62—70, 53, 288, 293—309, 329, 336, 349, 351, 355, 356, 369, 371, 372, 377, 380, 389, 392, 393, 401, 407, 412, 426, 432.

მათგან 20 საგალობლის (№24, 35, 36, 62—70, 329, 336, 355, 369, 371, 372, 392, 407) მსგავსი ნიმუშები სხვა სანოტო წყაროებშიცაა წარმოდგენილი.

II ტომის პ. კარბელაშვილისეული საგალობლებიდან ზოგიერთის ხელნაწერში სამივე ხმა სრულყოფილად არაა ნოტირებული. ხელნაწერებში ჩანერილია №300—303, 349, 377 და 380 ნიმუშების მხოლოდ I ხმა, №38, 39 და 294—299 ნიმუშების II ხმა, №304—309 და 393 საგალობლების II-III ხმები და №293 ჰიმნის მხოლოდ ბანის პარტია.

ეს საგალობლები წინამდებარე კრებულში ჩვენ მიერ შეწყობილი ხმებით არიან წარმოდგენილნი.

წინამდებარე ტომის №288 საგალობელი ჩვენი გადამუშავებულია ტრადიციული, სამხმიანი გუნდისათვის. ეს ჰიმნი პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ ფ. კარბელაშვილისეულ ხელნაწერში ჩანერილია ოთხ ხმიანი შერეული გუნდისათვის არანაყოფიერი სახით.

პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულია №351 საგალობლის, სავარაუდოდ სტ. კარბელაშვილისეული ხელნაწერი. ხელნაწერში საგალობელი ბოლომდე არაა ჩანერილი, მაგრამ მითითებულია მისი ინტონაციური წყარო, რომლის მიხედვითაცაა განწყობილი ეს ჰიმნი ჩვენ მიერ.

III ტომში პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461) 70 საგალობელია დაბეჭდილი: №1, 8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72—76, 80, 131, 145, 146, 186—190, 197—199, 273, 281—286, 288, 338, 339, 351, 356, 359, 364, 368, 376, 380, 385—387, 392, 397, 399, 404, 409, 415, 418, 434, 435, 442—450.

მათგან 36 საგალობლის (№80, 197—199, 281—286, 288, 338, 351, 356, 359, 364, 368, 376, 387, 391, 392, 397, 399, 404, 409, 415, 418, 434, 442—450) მსგავსი ნიმუშები სხვა საანოტო წყაროებშიცაა წარმოდგენილი.

III ტომის პ. კარბელაშვილისეული საგალობლებიდან ზოგიერთის ხელნაწერში სამივე ხმა სრულყოფილად არაა ნოტირებული. ხელნაწერებში ჩანერილია №8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72—76, 442—450 ნიმუშების მხოლოდ I ხმა და №434 საგალობლის მხოლოდ II ხმა.

მინაწერის მიხედვით, პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული 19 საგალობლის — №13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72—76 ნიმუშების ხელნაწერი, სავარაუდოდ არა პოლიევექტოსის ან ფილიმონის, არამედ სტეფანე კარბელაშვილის მიერაა შესრულებული. თუ ამას გავითვალისწინებთ, მაშინ, გამოდის, რომ III ტომში პ. კარბელაშვილისეული 51, ხოლო სტ. კარბელაშვილისეული 157 საგალობელია.

ანთოლოგიის IV ტომში პ. კარბელაშვილის არქივიდან დაბეჭდილია 23 ნიმუში: №119, 124, 132, 136, 140, 143, 144, 177, 178, 184, 185, 188, 190, 200, 201, 240—244, 249, 251, 252. მათგან ხელნაწერებში ნოტირებულია: №154 ნიმუშის მხოლოდ I ხმა, №124, 132, 136, 140, 143, 144 (ბოლონაკლულია) და 244 ნიმუშების I და III ხმები, №200-201 საგალობლების მხოლოდ II ხმა, №119, №177-178 (ეს ორი ნიმუში ბოლონაკლულია), 185, 188, 190 საგალობლების მხოლოდ ბანის პარტია.

გ) ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში დაცული, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული საგალობლები. ხელნაწერები №2099, 2110, 2111, 2112, 2113 (საინვენტარო №16/14, 25—28). ცნობილია, როგორი მნიშვნელოვანია ქართული კულტურისა და, გამორჩეულად, ქართული გალობის წინაშე რუსი კომპოზიტორის, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ გაწეული ღვაწლი. ქართული გალობის ნოტირების I ეტაპზე, სწორედ ის იწერდა საგალობლებს ძმები კარბელაშვილებისაგან. მის მიერ ჩანერილი იოანე ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები, რედაქტირებული სახით, გამოსცა სტეფანე კარბელაშვილმა 1899 წელს. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში, პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული რუსულ-ენოვანი³ ხელნაწერების იპოლიტოვ-ივანოვისადმი კუთვნილება გამოიკვლია და დაადასტურა დ. შულლიაშვილმა (შულლიაშვილი, წერეთელი, 2012:X-XI). ასევე, დ. არაყიშვილიც, საგალობელთა კრებულის (არაყიშვილი, 1905) შესავალ-კვლევით წერილში, აღნიშნავს, რომ მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული საგალობლების ხელნაწერები პ. კარბელაშვილთან ინახებოდა.

მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული საგალობლები გამოირჩევა ფაქტურული სისადავით (I-II ხმების, ძირითადად, ტერციული და I—III ხმების კვინტური ან ოქტავური პარალელიზმით) და სტ. კარბელაშვილისეულ ჩანაწერებთან შედარებით, ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნების მეშვეობით კილოურ მოდულაცია-გადახრათა ნაკლებობით. აღსანიშნავია, რომ მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ჩანერილი ოქროპირის წირვისა და ჯვრისწერა-ხელდასხმის საგალობლები, ფაქტობრივად, ბოლომდე იდენტურია ცენტრალურ არქივში დაცულ, პ. კარბელაშვილის პირადი არქივის საქმე №202-ში მოცემული წირვის საგალობლებისა. ასევე, განსაკუთრებული სიახლოვეა ამ ორ წყაროში მოცემულ ჰიმნებსა და სტ. კარბელაშვილისეულ, ფაქტურულად „სადა“ საგალობლებს შორისაც.

³ უფრო სწორად, ამ ხელნაწერებში მხოლოდ საგალობელთა სათაურებია ჩანერილი რუსულად, ხოლო საგალობელთა ქართული პოეტური ტექსტები რუსული ასოებითაა ჩანერილი.

მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებულ საგალობელთა კილოურ მხარეს, ალტერაციის ნიშნებს, ფაქტობრივად, რედაქტირება-ცვლილებები არ სჭირდება (პრინციპში, როგორც „კარბელაანთ გალობის“ ჩანაწერთა უმრავლესობას). ამასთან, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებულ ზოგიერთ ნიმუშში ფიქსირდება კილოური ასპექტით სტ. კარბელაშვილისეულ ჩანაწერთაგან განსხვავებული და პ. კარბელაშვილისა და გრ. ჩხიკვაძის ჩანაწერების მსგავსი ვარიანტებიც, რომელთაც ჩვენ უშუალოდ კონკრეტულ საგალობლებთან წარმოვადგენთ.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული 72 საგალობელია. აქედან 60 ნიმუში, იდენტურობის გამო, სხვა წყაროებიდან აღებულ ჩანაწერებთან ერთად, ერთ პარტიტურად არის დაბეჭდილი:

ანთოლოგიის II ტომში ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში დაცული მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099, №2111, №2112) 24 საგალობელია შეტანილი. ეს საგალობლები განსაკუთრებით მსგავსია სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში არსებული მარტივი საგალობლებისა და აგრეთვე, პ. კარბელაშვილის არქივსა (ცენტრ. არქ., ფ. 1461) და გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერებში (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125, №2126) დაცული ჰიმნებისა. ამიტომ, მ. იპოლიტოვ-ივანოვისეული ნიმუშები ხსენებული წყაროებიდან აღებულ ნიმუშებთან ერთ პარტიტურებშია დაბეჭდილი 23, 24, 50, 62—70, 244, 280, 329, 334, 341, 355, 392, 408, 411 და 433 ნომრებად, ორი გამონაკლისის — №370 და 427 ჰიმნების გარდა.

III ტომში ამ წყაროდან 34 ჰიმნია გადმოტანილი, ისინიც სტ. კარბელაშვილისეულ მარტივ, გრ. ჩხიკვაძის მიერ ჩაწერილ და პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ საგალობლებთან განსაკუთრებული მსგავსებით გამოირჩევიან. ამიტომ, №321 საგალობლის გარდა, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან აღებული ყველა ნიმუში სხვა წყაროებიდან გადმოტანილ ნიმუშებთან ერთადაა წარმოდგენილი — 2, 80, 137, 141, 143, 145, 194—196, 267, 274, 281—286, 288, 338, 351, 352, 356, 359, 364, 368, 376, 387, 397, 399, 404, 409, 415, 418 და 434 ნომრებად.

მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან ანთოლოგიის **IV ტომში** 14 საგალობელია დაბეჭდილი. II-III ტომების მსგავსად, მათი ნაწილი (№98, 139, 179, 243, 250) სხვა წყაროებში მოცემულ ნიმუშებთან ერთადაა დაბეჭდილი. ცალკეა გამოქვეყნებული №103, 112, 149—151, 202—205 საგალობლები.

დ) გრიგოლ ჩხიკვაძის მიერ პოლიევქტოს კარბელაშვილისაგან ჩაწერილი საგალობლები. ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი, ხელნაწერები №2125-2126; საინვენტარო №16/40-41.

გრ. ჩხიკვაძის და გ პუნქტში მოკლედ აღწერილი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული საგალობლები 2012 წელს გამოსცეს დ. შულლიაშვილმა, ზ. წერეთელმა და ლ. ვეშაპიძემ (შულლიაშვილი, წერეთელი, 2012). უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხალხური შემოქმედების მეთოდცენტრის დირექტორის, ცისანა ქოჩჩიაშვილისა და ლუარსაბ ტოგონიძის თანადგომით, ჩხიკვაძის მიერ ჩაწერილი წირვის საგალობლები უკვე შეტანილი გვექონდა, ხსენებულ გამოცემამდე (შულლიაშვილი, წერეთელი, 2012) რამდენიმე წლით ადრე დასაბეჭდად მომზადებულ კრებულში (ანთოლოგიის II—IV ტომებში), რომლის გამოცემაც მხოლოდ მიმდინარე წელს მოხერხდა. მიუხედავად იმისა, რომ გ და დ პუნქტებში მოხსენიებული საგალობლები უკვე გამოცემულია ანჩისხატის გუნდელთა მიერ, ანთოლოგიის კონცეფციიდან გამომდინარე,⁴

⁴ მხედველობაში გვაქვს კონცეფციის ამოსავალი პრინციპი, რომლის თანახმად, გამოცემამ თავი უნდა მოუყაროს ქართული სამგალობლო ტრადიციის ყველა საგალობელს.

მიზანშეწონილად მივიჩნით, II—IV ტომებში დაგვეტყუდა მათში მოცემული წირვის სამივე წესისა და ხელდასხმა-ჯვრისწერის საგალობლები. ამ წყაროებში დაცული სხვა საგალობლები სრულად განთავსდება ანთოლოგიის შემდგომ ტომებშიც.

ამასთან, ძმები კარბელაშვილებისაგან სხვადასხვა პერიოდში გადმოცემული საგალობლების ერთად გამოცემა საჭიროდ მივიჩნით იმიტომაც, რომ, ერთი მხრივ, წარმოჩენილიყო ერთ სამგალობლო ოჯახში, ერთ ტრადიციაში ფაქტურული და ჰარმონიული აზროვნების მთელი მრავალფეროვნება და, მეორე მხრივ, საგალობელთა (ანჩისხატელთა და ჩვენი) რედაქტირების, ზოგიერთ შემთხვევაში, განსხვავებული მეთოდოლოგიაც.

ჩხიკვაძის ჩანერილი საგალობლები ფაქტურული და ჰარმონიული სისადავითა და მელოდიური თვალსაზრისით, იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. და ფ. კარბელაშვილების მიერ ნოტირებული ჰიმნების, აგრეთვე, სტ. კარბელაშვილის ნოტირებული, ფაქტურულად „სადა“, მარტივი საგალობლების იდენტურია.

II ტომში გრ. ჩხიკვაძის მიერ პ. კარბელაშვილისაგან ჩანერილი 8 საგალობელია: №37, 42, 50, 337, 342, 394, 407, 433.

III ტომში გრ. ჩხიკვაძის მიერ ნოტირებული 11 ნიმუშია: №197—199, 268, 289—291, 341, 364, 376, 433.

IV ტომში გრ. ჩხიკვაძის მიერ ნოტირებული 5 საგალობელია მოცემული: №98, 102, 113, 139, 179.

გრ. ჩხიკვაძის მიერ ჩანერილი ამ 24 ნიმუშიდან რამდენიმე ზედმიწევნით მსგავსია სხვა წყაროებში დაფიქსირებული ნიმუშებისა და ამიტომ, ანთოლოგიის II-IV ტომებში მათთან ერთად, ერთ პარტიტურად არის დაბეჭდილი.

ე) ძმები კარბელაშვილების თანამგალობლის — დეკანოზ ალექსანდრე მოლოდინაშვილის ვაჟიშვილის, **დავით მოლოდინაშვილის ხელნაწერი სანოტო კრებული „ქართული გალობა სამი ხმითა“**. დაცულია ქართული კულტურის მკვლევრის — ლუარსაბ ტოგონიძის პირად არქივში.

ალექსანდრე მოლოდინაშვილი გახლდათ ძმები კარბელაშვილების მამისა და მასწავლებლის — გრიგოლ კარბელაშვილის მოწაფე. მისი ვაჟიშვილის მიერ ნოტირებულია წირვის, ასევე, სხვადასხვა საღვთისმსახურო წეს-განგებებისა და დღესასწაულის რიგი ჰიმნები. ეს მასალა ფაქტურული და ჰარმონიული სისადავით იდენტურია პ. და სტ. კარბელაშვილების შედარებით „სადა“ საგალობლებისა.

ამ წყაროდან ანთოლოგიის II—IV ტომებში შეტანილია წირვის 67 საგალობელი. II—IV ტომებში არ შევიდა დ. მოლოდინაშვილის კრებულში მოცემული სხვა განგებების თუ საღვთისმსახურო ჰიმნები. ისინი სვეტიცხოვლის სკოლის, „კარბელაანთ“ ტრადიციის იდენტურ საგალობლებთან ერთად, შესაბამის ტომებში დაიბეჭდება.

ანთოლოგიის II ტომში დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან 21 საგალობელია მოცემული: №12, 26, 49, 78—84, 246, 280, 332, 338, 343, 367, 368, 395, 410, 428, 434.

III ტომში ამავე წყაროდან 37 საგალობელია წარმოდგენილი: №133—135, 147, 200—202, 224, 256—259, 262, 267, 277, 292—298, 340, 349, 350, 354, 355, 367, 369, 377, 388, 396, 400, 405, 411, 419, 436.

IV ტომში დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან 9 საგალობელია გამოქვეყნებული: №100, 115, 206—212.

ვ) ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული **მიხეილ ელიზბარაშვილის ხელნაწერი კრებული Q1436: „ქართული გალობა. ლიტურგია იოანე ოქროპირისა,**

მღვდლისა და მღვდელთმთავართათვის — გადანერილი მიხეილ პ. ელიზბარაშვილის მიერ. თბილისი 1896 წელი“.

ეს კრებული, თავისი ხასიათითა და ლიტურგიკულ-ჟანრობრივი სისტემატიზაციით მსგავსია დ. მოლოდინაშვილის კრებულისა. მასშიც წირვის სამი წესისა და, აგრეთვე, წლის სადღესასწაულო თუ მარხვათა ციკლების რიგი ჰიმნებია შეტანილი.

მ. ელიზბარაშვილი იყო სტ. კარბელაშვილის მოსწავლე, შემდგომში გალობის ცნობილი მასწავლებელი. აღსანიშნავია, რომ სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცულია რამდენიმე საგალობლის ხელნაწერი პარტიტურა, რომლებიც მ. ელიზბარაშვილის მიერაა ჩაწერილი. როგორც ჩანს, მათ მეტად ახლო ურთიერთობა ჰქონდათ.

ელიზბარაშვილის მიერ ნოტირებულ საგალობლებში შედარებით მეტი მელოდიური ინიციატივითა და ფუნქციური დატვირთვით გამოირჩევა II ხმა, რითაც გაზრდილია საგალობელთა ფაქტურის პოლიფონიურობა. ამასთან, მ. ელიზბარაშვილის ჩაწერილი ჰიმნების დიდი უმრავლესობა, მელოდიურ-პოლიფონიური განვითარებით, მაინც ჩამორჩება სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ ნიმუშებს.

ამ წყაროდან ანთოლოგიის II—IV ტომებში შევიტანეთ, მხოლოდ წირვის სამი წესისა და ხელდასხმა-ჯვრისწერის 78 საგალობელი. სხვა განგებათა საგალობლები, ჩვენი ანთოლოგიის სპეციალურ ტომებში გამოქვეყნდება — „კარბელაანთ“ გალობის იმავსახელიან ნიმუშებთან ერთად.

II ტომში მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან 25 საგალობელია გადმოტანილი: №9, 25, 40, 41, 48, 71—77, 245, 278, 282, 329, 335, 344, 361, 362, 373, 383, 391, 408, 416.

III ტომში ამ წყაროდან წარმოდგენილია 36 საგალობელი: №3, 79, 138, 142, 168, 203—205, 222, 223, 263, 271, 275, 299—305, 342, 352, 357, 358, 360, 366, 381, 390, 397, 401, 407, 408, 412, 420, 432, 438.

IV ტომში მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან დაბეჭდილია 17 საგალობელი: №99, 114, 153, 170—173, 175, 180, 192—199.

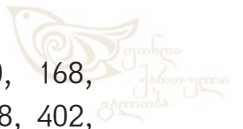
II-IV ტომებში მოცემული მ. ელიზბარაშვილისეული ჰიმნებიდან ზოგიერთი ზედმიწევნით მსგავსია სხვა წყაროებში ნოტირებული ნიმუშებისა და ამიტომ, მათთან ერთად, ერთ პარტიტურად არის დაბეჭდილი.

ზ) რუსი კომპოზიტორის, მიხაილ იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტირებული და სტ. კარბელაშვილის რედაქციით (ეპისკოპოსი ალექსანდრე ოქროპირიძის დაფინანსებით) გამოქვეყნებული „წირვა“ (კარბელაშვილი, 1899).⁵

ამ კრებულში შესული 46 საგალობელი ჩვენ სრულად შევიტანეთ ანთოლოგიის II—III ტომებში. ლმობიერებითა და სულიერებით აღსავსე, ფართოდ ცნობილი ეს ჰიმნები გამოირჩევა სვეტიცხოვლის სკოლის გალობისათვის დამახასიათებელი ყველა სტილური ნიშნით — ფუნქციურად დანიშნურებული მოძახილის მდიდარი მელოდიური მოძრაობით, კილოურ გადახრა-მოდულაციათა სიჭარბით, ინტენსიური მხატვრულ-ემოციური ენერგეტიკით.

II ტომში ამ კრებულიდან (კარბელაშვილი, 1899) 16 საგალობელია დაბეჭდილი: №55—61, 244, 274, 278, 329, 333, 363, 364, 384, 390.

⁵ კრებული ხელმეორედ გამოიცა მ. ერქვანიძის რედაქციით 2005 წელს (ერქვანიძე, 2005).

III ტომში „წირვიდან“ 33 საგალობელია შეტანილი: №2, 78, 136, 140, 168, 209—211, 263, 270, 276, 313—319, 343, 352, 357, 358, 361, 365, 378, 389, 398, 402, 406, 410, 421, 431, 437

აღსანიშნავია, რომ „წირვაში“ 48 საგალობელია, რომლებიც 46 ნომრად არის მოცემული — „და ვითარცა“-ს წინა (III ტომის №210) „ამინ“ და საგალობელი „გვაქვს უფლისა მიმართ“ (III ტომის №315) „წირვაში“ ცალკე დანომრული არაა. ამასთან, ანთოლოგიის II ტომში №274-ად ცალკეა დაბეჭდილი III ტომის №402 „აღავსე“-ს „ამინ“. საბოლოოდ, გამოვიდა, რომ „წირვისეული“ საგალობლები ანთოლოგიის II-III ტომებში 49 ნომრადაა წარმოდგენილი.

თ) ვასილ (იგივე სტეფანე) კარბელაშვილის მიერ გამოცემული „მწუხრი“ (კარბელაშვილი, 1897) და „ცისკარი“ (კარბელაშვილი, 1898).⁶

ამ კრებულებში შესული საგალობლები ზ პუნქტში აღწერილი, კარბელაშვილთა „წირვაში“ მოცემული ჰიმნების მსგავსია და, რიგ შემთხვევებში, მათზე მეტად „გამშვენებული“ II ხმის მელოდიური ფიგურაციებითა და პოლიფონიზებული ფაქტურითაც გამოირჩევა. „მწუხრიდან“ და „ცისკრიდან“ ანთოლოგიის II—IV ტომებში 94 საგალობელია შეტანილი. დანარჩენი საგალობლები კი, მწუხრისა და ცისკრის ჟამების ქართლ-კახური საგალობლებისადმი მიძღვნილ ტომში დაიბეჭდება.

II ტომში სტ. კარბელაშვილის მიერ გამოცემული „მწუხრიდან“ გადმოტანილია (კარბელაშვილი, 1897) 12 საგალობელი: №85—95, 273; ხოლო „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898) — 39 საგალობელი: №6, 32, 45, 96—106, 180—191, 253—260, 266, 268, 419, 435, 436.

III ტომში დაბეჭდილია: „მწუხრიდან“ აღებული 16 (№130, 170—177, 243—255, 414, 417, 422, 432) და „ცისკრიდან“ აღებული 15 (№151—157, 162—166, 345, 382, 383) საგალობელი.

IV ტომში დაბეჭდილია: „მწუხრიდან“ აღებული 10 (№105, 107, 120—123, 167—169, 174) და „ცისკრიდან“ აღებული 2 (№146-147) საგალობელი.

ი) ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული დავით ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ 1863 წელს ნოტირებული საგალობლები (ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, ფონდი „სხვადასხვა“, №50—53).

ბევრ სხვა ნიმუშთან ერთად, ამ ჰიმნთა პუბლიკაცია პირველად ხდება ჩვენი ანთოლოგიის ფარგლებში (კერძოდ, IV ტომში). ეს საგალობლები ჩვენამდე მოღწეული ერთ-ერთი პირველი ნიმუშია ნოტირებული ქართული გალობისა. მათზე ყურადღებას ამახვილებდნენ ცნობილი ქართველი ფოლკლორისტი — ოთარ ჩიჯავაძე (ხელნაწერების ანოტაციაში, იხ. IV ტომის შესავალში) და დ. შულღიაშვილი (შულღიაშვილი, 2014:13).

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ნოტირებულია აღმოსავლეთ საქართველოს, ქართლ-კახური სამგალობლო ტრადიციის ნიმუშები. ერთი მხრივ, საგალობელთა მელოდიებსა თუ კომპოზიციის გამომსახველ სხვა ელემენტებზე დაკვირვება ცხადყოფს, რომ ისინი მეტად ახლოს არიან „კარბელაანთ“ ტრადიციის გალობასთან, განსაკუთრებით, ამ ტრადიციის ფაქტურულად „სადა“ ნიმუშებთან. მეორე მხრივ კი, ცხადად ჩანს, რომ ამ წყაროში დაცული საგალობლები მელოდიურ-ფაქტურული და ჰარმონიული მეტყველების ორიგინალობით გამოირჩევიან.

ამ საგალობლებში დიდია მსგავსება, როგორც კარბელაშვილების ტრადიციის ნიმუშებთან, ასევე, გელათის სკოლის „სადა“ გალობის პოლიფონიურ-მელოდიურ პარადიგმასთანაც. ამავე დროს, სისადავით გამორჩეულ ჩიჯავაძე-მიხაილოვის

⁶ ამ კრებულებიდან რიგი საგალობლები, ასევე, 2005 წელს მ. ერქვანიძემ გამოსცა (ერქვანიძე, 2005).

ჩანაწერებში გვხვდება რამდენიმე ნიმუშიც „გამშვენებული“ საგალობლისა (მაგალითად, №16⁷ „რომელნი ქერუბიმთა“ ან №29 „განიცადე“), რომლებშიც განვითარებული ხმათასვლისა და პოლიფონიური ნაგებობების სიჭარბე აღძრავს გელათის სკოლის „გამშვენებული“ ჰიმნების ალუზიებს.

სისადავისა და პოლიფონიური განვითარების დიალექტიკითა და აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციების არქაული ერთიანობით ნიშანდებული ეს საგალობლები აშკარად მიგვანიშნებენ ძველ საქართველოში გალობის სტილურ-ინტონაციურ მრავალფეროვნებაზე.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ საგალობლები ნოტირებულია გასაღებში მოცემული სხვადასხვა მეტრული საზომით, ტაქტებად. როგორც სხვა მსგავს შემთხვევებში, ყველა ასეთი ნიმუში, თავისუფალი მეტრითაა დაბეჭდილი ანთოლოგიაში.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერები 4 ნაწილად არის შენახული ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში. ფონდ „სხვადასხვა“-ს №50-ში იოანე ოქროპირის წირვის წესის ტრადიციული, სამხმიანი საგალობლებია ჩანერილი. ეს 30 ჰიმნი სრულადაა შეტანილი ანთოლოგიის IV ტომში, 1—30 ნომრებად.

ფონდ „სხვადასხვა“-ს №51-ში ჩანერილია იოანე ოქროპირის წირვის საგალობლები, თავად დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ გადაკეთებულნი ოთხხმიანი შერეული გუნდისათვის. ხოლო ფონდ „სხვადასხვა“-ს №52-53-ში შეტანილია შავი, დაულაგებელი მასალა — ფრაგმენტულად ჩანერილი სამხმიანი თუ ოთხხმიანი საგალობლები და დიდი რაოდენობით — ოთხხმიან საგალობელთა ცალკეული ხმების პარტიები.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ოთხხმიანი შერეული გუნდისათვის გადაკეთებული საგალობლების ფაქტურულ-მელოდიური სტრუქტურა, ნაწილობრივ მოგვაგონებს სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ სამზე მეტხმიან საგალობლებს. თუმცა, მათზე უფრო მეტად, ტრადიციული მელოდიის თავისუფალი არანჟირებით აგებული ჩიჯავაძისეული ოთხხმიანი საგალობლების ინტონაცია, ჩამოჰგავს „პარტესულ“ რუსულ საგალობლებს — რამდენადმე პრიმიტიული „ლივლივით“ ტონალურ ფუნქციებზე, მკვეთრი ჰარმონიული კონტრასტების გარეშე.

ამასთან, ჩიჯავაძე-მიხაილოვისეული ოთხხმიანი საგალობლების ზედა ხმაში მოცემულია მარტივი, რამდენადმე არქაული, ტრადიციული მელოდიები, რომლებიც მსგავსია როგორც აღმოსავლეთ, ასევე, დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციების „სადა“ ჰანგებისა. ამ მხრივ, ქართული სამგალობლო ჰანგების ეს ერთ-ერთი უძველესი (ო. ჩიჯავაძის ცნობით — 1863 წელს შესრულებული) ჩანაწერები მეტად დიდ ფასეულობას წარმოადგენს — ქართული გალობისა და მისი ისტორიის კვლევისათვის.

დ. ჩიჯავაძის ჩანაწერებში ოთხხმიანი საგალობლები დაცულია როგორც პარტიტურების, ასევე, ცალკეული ხმებისათვის ამონერილი პარტიებისა და შავი ჩანაწერების სახით. პარტიები და შავი ჩანაწერები იდენტურია — მათში ალტი ტერციით მიყვება სოპრანოს, ტენორი და ბანი ტონალური მუსიკისა და რუსული პარტესული გალობის აკორდული ფაქტურისათვის სახასიათო სვლებითაა აგებული — ტონიკასა და დომინანტას შორის კვარტა-კვინტური ნახტომებით, ოქტავური გაორმაგებებით (განსაკუთრებით კადანსებში). პარტიტურის სახით ჩანერილ წირვის

⁷ დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ნოტირებული საგალობლები მხოლოდ ანთოლოგიის IV ტომშია წარმოდგენილი, ამიტომ, წინამდებარე შესავალში, ყოველთვის, როდესაც ჩიჯავაძისეული ნიმუშების ნომრებს ვასახელებთ, აღარ ვუთითებთ და იგულისხმება, რომ ნუმერაცია ანთოლოგიის IV ტომისაა.

კრებულში კი, იმავე მელოდიაზე შეწყობილი ქვედა სამი ხმის ინტონაციები ცოცხალი განსხვავებულია — ალტი დაახლოებით იმავე სტილში ეწყობა სოპრანოს, როგორც სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ სამზე მეტ-ხმიან საგალობლებში — სოპრანოსა და ალტს შორის ხშირია მცირე მოტივურ ნაგებობათა საპირისპირო სვლები და გადაჯვარედინებები, ტენორისა და ბანის პარტიებში კი, შედარებით ნაკლები მელოდიური მოძრაობაა. ყველა ამ ჩანაწერში ჩანს, რომ ზედა ორ ხმას შორის, ძირითადად, ტერციული კოორდინაციაა.

მთლიანობაში ამ ჩანაწერებს ტრადიციული გალობისაგან ყველაზე მეტად ბანი და ჩამატებული ტენორი აშორებს.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ნოტირებულ ოთხხმიან საგალობელთაგან ზოგიერთი ჩანაწერი მნიშვნელოვანია ქართული გალობისათვის, ვინაიდან, მათი მელოდია თუ კომპოზიციური სტრუქტურა განსხვავდება იმავე სახელიანი სამხმიანი ნიმუშებისაგან — მაგ. №42-43 „წმიდაო ღმერთო“-ს ჰანგები მხოლოდ ამ წყაროშია დაფიქსირებული; №53 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს მუხლები უნისონით მთავრდება (განსხვავებით ყველა სხვა ქართლ-კახური „რომელნი ქერუბიმთა“-საგან, რომლებშიც მუხლების ბოლოს სტერეოტიპული კადანსებია — I-III ხმების კვინტური თანხლების ფონზე II ხმის სახასიათო მელოდიური ფიგურაციით); №55 „ღირს არს და მართალ“-ში კი, არაა ბოლო მარცვლების მელიზმატიკური ყაიდის გამღერებაზე აგებული ეპიზოდი (რაც არის ყველა ევქარისტული საგალობელში); ზოგი — განსხვავებულია სხვა ქართლ-კახური საგალობლებისაგან და მსგავსია დასავლეთ საქართველოს ნიმუშებისა (მაგ. №41 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“).

ამდენად, საჭიროდ მივიჩნით, ჩვენს ანთოლოგიაშიც წარმოგვეჩინა ქართული სამგალობლო მელოდიების ეს არქაული და თავისებურად უნიკალური ნიმუშები. შესაბამისად, დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის არქივში დაცული ზოგიერთი ოთხხმიანი საგალობლის მელოდიას შევუწყვეთ ქართული გალობის ტრადიციული კანონზომიერებებით აგებული II—III ხმები (შევეცადეთ, ამ ხმების ზოგიერთ ფრაგმენტში, შეგვენარჩუნებინა ხელნაწერში არსებული ინტონაციებიც) და ამგვარად რესტავრირებული, გასამხმიანებული საგალობლები დავბეჭდეთ ანთოლოგიის IV ტომში — 31—57 ნომრებად.

ამასთან, №31—57 საგალობელთაგან ზოგიერთი შავი, დაუსრულებელი ხელნაწერის სახითაა შემონახული, ზოგიერთის მხოლოდ ერთი ხმაა ჩანერილი. ასეთ ჰიმნებს სქოლიოში სათანადო ინფორმაცია ერთვის.

ჩიჯავაძისეული №31—37 ოთხხმიანი კვერექსები დაბეჭდილია სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული ოთხხმიან საგალობლებთან მათი მელოდიურ-ფაქტურული და ჰარმონიული მსგავსების საჩვენებლად. მიგვაჩნია, რომ გალობისას ამ კვერექსებიდან ამოღებული უნდა იქნეს წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი, ზემოდან III ხმა. 31—37 ნიმუშების ასე შესრულების შემთხვევაში №1—6 და განსაკუთრებით, №8—11 კვერექსების იდენტურ, ტრადიციულ სამხმიან საგალობლებს მივიღებთ.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ჩანერილი ზოგიერთი საგალობელი განსხვავებული მეტრო-რიტმული პროპორციით არის ნოტირებული და წვრილი გრძლიობის ნოტების — მეთექვსმეტედებისა და ოცდამეთორმეტედების სიჭარბით გამოირჩევა. ასეთი ნიმუშები უნდა შესრულდეს ნელა, ღმობიერად და არა ჩქარი ტემპითა და სუმბურული ინტონირებით.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ჩანაწერებიდან ანთოლოგიის IV ტომში დაბეჭდილია 30 სამხმიანი (№1—30), 7 ოთხხმიანი (№31—37) და 21 ჩვენ მიერ გასამხმიანებული (№38—57) საგალობელი;

კ) ანთოლოგიის IV ტომში წარმოდგენილი, **დ. არაყიშვილის მიერ ნოტირებული საგალობლები** მოსკოვის უნივერსიტეტის ეთნოგრაფიული კომისიის შრომებში ხალხურ სიმღერებთან ერთადაა გამოქვეყნებული (არაყიშვილი, 1905; არაყიშვილი, 1916).

როგორც თავად არაყიშვილი აღნიშნავს, მას საგალობლები ფონოგრაფით ჩაუნერია (სავარაუდოდ, 1905 წელს, თბილისში) ქართლ-კახური გალობის მცოდნე სამი მაგალობლისაგან — „გალობის იშვიათი მცოდნისგან“ გიორგი ზალიკანიანისაგან [I ხმა], დიაკვან ნ. კუჭაიძისაგან [II ხმა], კალოუზნის ეკლესიის მღვდელ მ. ომანიძისაგან [ბანი] და მაგალობელ ჩივაძისაგან, 1 საგალობელი (IV ტომის №74 „წმიდაო ღმერთო“) კი — ძმები კარბელაშვილებისაგან.

დიმიტრი არაყიშვილის მიერ ნოტირებული საგალობლები ქართლ-კახური გალობის სხვა ჩანაწერებისაგან მკვეთრად განსხვავდება, ამ დიალექტის ხალხური სიმღერების მსგავსი მელიზმატური ორნამენტის სიჭარბით, განსაკუთრებით, I ხმის პარტიაში (ამის მიზეზი, არაყიშვილის თანახმად, ისაა, რომ I ხმის მთქმელი გალობის უკეთესი მცოდნე ყოფილა).

დიდი ფოლკლორისტის ნოტირებულ საგალობლებს ახასიათებს მაგალობელთა ფონოჩანაწერის (რომელსაც ჩვენამდე არ მოუღწევია) ინტონაციური, ჰარმონიული, მეტრო-რიტმული, აგოგიური და დინამიკური ასპექტების დეტალური გადმოცემის მცდელობა. ამასთან, ამ საგალობლების შესწავლამ გვიჩვენა, რომ მათ არქექტიპულ საფუძველს ე.წ. „კარბელაანთ“ გალობა წარმოადგენს. თუ ჭარბ მელიზმატიკას არ გავითვალისწინებთ, ხმების მელიზმატიკის კონტურისა და ფაქტურული თვალსაზრისით, ეს საგალობლები მსგავსია პ. კარბელაშვილისა და დ. მოლოდინაშვილის მიერ ჩანერილი მარტივი საგალობლებისა — მოძახილისა და მთქმელის, ძირითადად, ტერციული და განაპირა ხმების კვინტა-ოქტავური კოორდინირებით. განსაკუთრებით, თვალში საცემია მთქმელთან ტერციული პარალელიზმით აწყობილი მოძახილის პარტიის „განუვითარებლობა“ სტეფანე კარბელაშვილისეული მოძახილის მდიდარ, იმპროვიზაციულ ბუნებასთან შედარებით. თუმცადა, ხმათმეწყობის აღნიშნული სიმარტივე ამ საგალობლებში განონასწორებულია წვრილი გრძლიობის ბგერებით „მორთული“ ჭარბი მელიზმატიკითა და კადანსებში გაჩენილი პოლიფონიური „უჯრედებით“. არაყიშვილისეულ საგალობელთა კიდევ ერთ სახასიათო ნიშანს წარმოადგენს საგალობელთა დაწყება არა ერთდროულად, არამედ ჯერ I ხმის და, შემდგომ, დანარჩენი ხმების მიერ; ასევე, საგალობლის დაწყება ზედა ხმების სეკუნდური შეწყობით, განსაკუთრებით ხშირად — კვარტკვინტაკორდით.

ანთოლოგიის IV ტომში დ. არაყიშვილის მიერ ნოტირებული 40 საგალობელია დაბეჭდილი: — 58—97 ნომრები.

აღვნიშნავთ, რომ ჩვენ გადმოვიტანეთ დ. არაყიშვილის მიერ იტალიურად აღნიშნული ტემპები და სხვა რემარკები. მაგალობლები მათ არ უნდა მიუდგნენ მექანიკურად. ეს საგალობლებიც, როგორც ყველა სხვა, უნდა შესრულდეს განონასწორებული, რბილი, ლმობიერი მდინარებით. მელიზმური „ჩახვევების“ შესახებ, თავად დ. არაყიშვილი აღნიშნავს კრებულის შესავალში, რომ ისინი უნდა შესრულდეს „ორიგინალურად“ ე.ი. ქართული ტრადიციული ინტონირებისათვის დამახასიათებელი მანერით.

საგალობლების სქოლიოებში ჩვენ დიმიტრი არაყიშვილისეული შენიშვნებიც დავბეჭდეთ. აღვნიშნავთ, რომ მისი მითითებებიც ამა თუ იმ ბგერის,

„ფორტეპიანოსთან შედარებით“ მაღალი ან დაბალი ინტონირების შესახებ, არ უნდა იქცეს მაგალობელთათვის თვითმიზნად. ცხადია, რომ ტრადიციული ვოკალური შემსრულებლობის ზონური ბუნებიდან გამომდინარე, ყოველ შემდგომ შესრულებაზე, ძველი მაგალობლები სხვადასხვა მიკროინტერვალური სიმაღლით იმღერებდნენ ყველა ბგერას. შესაბამისად, ეს ასპექტი, მხოლოდ ერთ-ერთი ნაწილია საგალობლის საშემსრულებლო პროცესისა. მთავარია საგალობლის რელიგიური და ესთეტიკური არსის გულწრფელი, ბუნებრივი, სტილურად ადეკვატური, ლმობიერებითა და სულიერებისაკენ სწრაფვით აღსავსე გადმოცემა.

* * *

აქვე აღვნიშნავთ, რომ ქართლ-კახური საგალობლების სანოტო ჩანაწერების (რომელთა შორის მრავალი დაუსრულებელი, ნაკლული, ან ნაწილობრივ ჩანერილი ნიმუშია) თავისებურებებიდან და ანთოლოგიის პრაქტიკული დანიშნულებიდან გამომდინარე, II—IV ტომებში, სამღვდელთმთავრო ლიტურგიის, 3 წირვის წესისა და ჯვრისწერა-ხელდასხმის განგებათა ქართლ-კახურ საგალობელთა სრული კორპუსის წარმოჩენის მიზნით, ჩვენ, კონტრაფაქტურის მეთოდით, ტრადიციულ ჰანგებსა და ინტონაციებზე გავანყვეთ ის საგალობლები, რომლებიც შემონახული არაა საარქივო ჩანაწერებში, ან ფრაგმენტული სახით არის შემორჩენილი. ყოველ ასეთ ნიმუშს ჩვენ სქოლიოში გაუფუკეთებ შესაბამისი მითითება „დედან“ ორიგინალზე.

მსგავს შემთხვევებში საგალობლის განყოფილება-რეკონსტრუირების მთავარ პრინციპად გვესახება ჰიმნის სავარაუდო არქეტიპულ მოდელთან (ან მასთან ახლო მდგომ ნიმუშებთან) კომპოზიციური და ესთეტიკური სიახლოვე. ამასთან, უნდა გვახსოვდეს, რომ, ობიექტური მიზეზების გამო, საგალობლის ჩვენს დროში განყოფილი ვარიანტი, ალბათობის გარკვეული ხარისხით, მუდამ დაშორებული იქნება სავარაუდო პირველწყაროსთან. ჩვენ მიერ განყოფილ ნიმუშთა უმრავლესობაში, II—III ხმები სტ. კარბელაშვილის ჩანაწერებსა და გამოცემებში არსებული „გამშვენებული“ საგალობლების სტილშია კონსტრუირებული. სურვილის შემთხვევაში, მაგალობლებს შეუძლიათ, უფრო სადად, I ხმასთან ტერციული პარალელიზმით შეუწყონ II ხმა, ან სხვაგვარად „გაამშვენონ“ იგი.

ჩვენ მიერ სხვა საგალობელთა ჰანგებზე განყოფილ ნიმუშთა შორისაა, მაგალითად, „მომიხსენენი“/„9 ნეტარება“ და ყოველდღიური აღსავლები, რომელთა ჩანაწერებიც წყაროებში ფრაგმენტული სახითაა შემონახული; „მცირე შესვლის“ შემდგომი აკლამაციური საგალობელი „დიპტიქი“/„ქებანი“/„სინკლიტი“, რომელიც, დღეს მიღებული წესით, საპატრიარქო და სამღვდელთმთავრო წირვაზე განსხვავებული სახით იგალობება, ხოლო XIX საუკუნეში, როდესაც საქართველოში საპატრიარქო წირვა აღარ ტარდებოდა, სხვა სახით იგალობებოდა (ამ ლიტურგიკული რიტუალის ისტორია გამოსაკვლევიან).

სვეტიცხოვლის სკოლის სამგალობლო ტრადიციის წყაროებში, წირვის საგალობელთა 8 ხმის სისტემის არასრული (არა რვავე ხმის), რამდენიმე ნიმუშია შემონახული (I, II, IV და VIII ხმების „წმიდაო ღმერთო“, II და IV ხმების „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“ და სხვ.). ზოგიერთი საგალობლის შემთხვევაში, ჩვენ ვისურვებთ 8 ხმის სრული კორპუსის აღდგენა-წარმოჩენა — ლიტურგიკული სისრულისა და საგალობელთა ვარიანტული მრავალფეროვნების მიზნით. ასეთ ნიმუშებს ჩვენ ყველგან სქოლიოში ვუთითებთ შესაბამის ორიგინალს, რომელთა ინტონაციებზეც გავანყვეთ ისინი.

ჩვენს სამტომეულში სულ 175 ასეთი საგალობელია:

II ტომში ასეთი 41 საგალობელია:

№223, 224, 226, 252, 271, 272, 275, 276, 290, 291, 310, 311, 312, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 348, 350, 351, 352, 353, 354, **378**, 379, 399, 402, **404**, 437, 438, 439, **441**, 442.

„მნუხრში“ (კარბელაშვილი, 1897) მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 3 ნიმუში: №275, **404**, **441**.

„ცისკარში“ მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 11 ნიმუში: №348, 350, 351, 352, 353, 354, 399, 402, **404**, **441**, 442.

სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 20 ნიმუში: №223, 224, 226, 252, 271, 272, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, **378**, 379.

პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 6 ნიმუში: №276, 291, 310, 311, 312, **378**.

მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერში მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 1 ნიმუში: №290.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ჩანერილი საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 3 ნიმუში: №437, 438, 439.

III ტომში ასეთი 95 საგალობელია:

№5, 7, 9, 10, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 77, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 148, 150, 158, 159, 160, 161, 279, 370, 372, 373, 374, 375, 393, **394**, 395, 423, **424**, 430.

„მნუხრში“ (კარბელაშვილი, 1897) მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 14 ნიმუში: №5, 7, 14, 23, 28, 32, 39, 42, 84, 93, 104, 108, 119, 125.

„ცისკარში“ მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 34 ნიმუში: №9, 15, 19, 29, 33, 37, 46, 83, 89, 90, 95, 96, 98, 101, 102, 107, 111, 112, 113, 115, 116, 118, 120, 123, 124, 148, 150, 158, 159, 160, 161, **394**, 423, **424**.

სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 38 ნიმუში: №10, 16, 20, 24, 25, 30, 31, 34, 36, 38, 40, 43, 44, 47, 77, 85, 87, 88, 92, 94, 97, 100, 106, 109, 117, 121, 126, 127, 129, 279, 372, 374, 375, 393, **394**, 395, **424**, 430.

პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 11 ნიმუში: №86, 91, 99, 103, 105, 110, 114, 122, 128, 370, 373.

IV ტომში ასეთი 39 საგალობელია:

№106, 108, 109, 110, 111, 125—130, **131**, **133**, 134, 135, 137, **138**, 145, **152**, 153, **154**, **155**, 156, **157**, 159, **160**, **161**, 162, 164, 165, 166, 186, 187, 189, 191, 247, 253, 254, 255.

„მნუხრში“ (კარბელაშვილი, 1897) მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 11 ნიმუში: №106, 108, 134, **138**, **157**, **160**, **161**, **165**, 166, 189, 191.

„ცისკარში“ მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 7 ნიმუში: №135, **138**, **157**, **160**, **161**, 162, 164.

სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 20 ნიმუში: №110, 125—130, **131**, **133**, **138**, 145, **152**, 153, **154**, **155**, 156, 159, **160**, **161**, 187.

პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 10 ნიმუში: №109, 111, **131, 133**, 137, **138**, 247, 253—255.

მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებში მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 1 ნიმუში: **№138**.

მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერში მოცემული საგალობლების მუსიკაზე განყოფილია 3 ნიმუში: **№152, 154, 155**.

დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერში მოცემული საგალობლის მუსიკაზე განყოფილია 1 ნიმუში: №186.

გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერებში მოცემული საგალობლის მუსიკაზე განყოფილია 1 ნიმუში: **№131**.

* * *

კომენტარებში ყოველთვის ვუთითებთ, როდესაც საგალობელი აღებული გვაქვს კარბელაშვილთა გამოცემებიდან, ასევე, პოლიევეტოს და ფილიმონ კარბელაშვილების, მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის, მიხეილ ელიზბარაშვილისა და დავით მოლოდინაშვილის ხელნაწერებიდან.

ამასთან, არ ვუთითებთ, როდესაც საგალობელი სტეფანე კარბელაშვილის არქივიდანაა — ასეთები ანთოლოგიის II—IV ტომებში წარმოდგენილი საგალობლების უმრავლესობას წარმოადგენს.

საგალობელთა ფაქტურის ვარიანტულობის შესახებ

II—IV ტომების შედგენისას გამოყენებულ ხელნაწერ კრებულებში, განსაკუთრებით კი, სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში, ხშირია შემთხვევები, როდესაც ერთ საგალობელში რომელიმე ხმის მელოდიური მოძრაობის ორი (ზოგჯერ უფრო მეტიც) ალტერნატიული ვარიანტია წარმოდგენილი; ასევე, ხშირად ვხვდებით გაურკვეველ ადგილებს — ჩამატებებს, გადასწორებულ ან გადაშლილ ფრაგმენტებს, რომელთა განსხვავებული ინტერპრეტაციაა შესაძლებელი. ასეთ შემთხვევებში წარმოდგენილია ხმათასვლის ყველა შესაძლო ვარიანტი, ხშირად, სქოლიოში შესაბამისი მითითებით. მაშინ, როდესაც ერთი და იმავე საგალობლის ვარიანტებს შორის ნაკლებად მნიშვნელოვანი განსხვავებაა (ცალკეულ ხმათა სუბმოტივების დონეზე), ხმათასვლის ვარიანტები საგანგებო მითითების გარეშეა მოცემული.

დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, დ. მოლოდინაშვილისა და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებში, ასევე, კარბელაშვილთა „წირვასა“ და დ. არაყიშვილის ნაბეჭდ კრებულებში, მსგავსი ფაქტურულ-მელოდიური ვარიანტულობა მინიმალურია და ჩვენ ყველა ასეთი შემთხვევა წარმოჩენილი გვაქვს II—IV ტომებში.

ანთოლოგიის II—IV ტომებში, ზოგიერთ შემთხვევაში, პარტიტურის წაკითხვის გასაადვილებლად, ხმათასვლის ვარიანტები განსხვავებული ზომის შრიფტითაა დაბეჭდილი. ამა თუ იმ ხმაში მოცემული ხმათასვლის განსხვავებული ვარიანტიდან შესაძლებელია შესრულდეს ნებისმიერი, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სპეციალურადაა მითითებული ხმათასვლის რომელი ვარიანტი უნდა შესრულდეს აუცილებლად, იმისათვის, რომ არ დაირღვეს ტრადიციული მუსიკალური ენის კანონზომიერებები.

მელიზმატიკური „ჩახვევების“ შესახებ

ჩვენი აზრით, საგალობელთა სანოტო ჩანაწერებში არსებული მელიზმები, ე.წ. „ჩახვევები“, უნდა შესრულდეს შემდეგნაირად:

ანუ, ეს „ჩახვევები“ მის წინ ჩანერილი ბგერის გრძლიობაში უნდა „ჩაეტიოს“ და არ უნდა გადავიდეს შემდეგ ბგერაში. მსგავსადაა ნოტირებული მელიზმები სტ. კარბელაშვილის მიერ, ანთ. III ტომის №233 „და ვითარცა“-ში.

ამასთან, ჩვენ სავსებით დასაშვებად მიგვაჩნია, რომ შესაბამისი გამოცდილების მქონე შემსრულებლის მიერ, ქართლ-კახურ საგალობლებში მელიზმები შესრულდეს თავისუფლად, აღმოსავლეთ საქართველოს ტრადიციული მუსიკისათვის დამახასიათებელი „ჩახვევების“ მსგავსად. ასეთი ინტერპრეტაციის დაშვების არგუმენტად მოვიხმობდით ა. ცამციშილისა და ს. კავსაძის გუნდების მიერ ჩანერილ „შენ გიგალობ“-სა და „მამაო ჩვენო“-ს (ერქომიშილი, როდონაია, 2006: CD I, №21, 23), დ. არაყიშვილის მიერ ნოტირებულ საგალობლებს (ანთ. IV ტომი, №58—97) და დ. არაყიშვილის მითითებას მის მიერ ნოტირებულ საგალობლებში მელიზმების შესრულების შესახებ: „მელიზმები, რა თქმა უნდა, სრულდება არა ევროპულად, არამედ თავისებურად“ (შულღიაშვილი, 2014:49).

ასეთი ინტერპრეტაცია ორგანულად ჩაჯდება „კარბელაანთ კილოს“ საგალობლების ლინეარულ-პოლიფონიური განვითარების ლოგიკაში.

შენიშვნები ზოგიერთ საგალობელთან დაკავშირებით

ზოგიერთი საგალობელი და ლიტურგიის ნაწილი დღეს XIX საუკუნის II ნახევრისგან განსხვავებულად სრულდება. ეს ჩანს სანოტო მასალაში, რომელიც II—IV ტომებშია წარმოდგენილი. ქვემოთ და III-IV ტომებში მოცემულია კომენტარები, სწორედ ლიტურგიის განსხვავებული ნაწილებისა თუ საგალობელთა ჯგუფების შესახებ.

1. მღვდელთმთავრის დახვედრისა და შემოსვის წესის საგალობელთა შესახებ

წირვის აღვლენისას ეპისკოპოსის ტაძარში შესვლა საღვთისმეტყველო-სიმბოლური აზრის მატარებელია. ღვთისმსახურების გარკვეულ მომენტებში, უპირატესი მღვდელმსახური, სიმბოლურად, უმაღლეს, „წესსა მას ზედა მელქისედეკისსა“ მღვდელთმთავარს — თავად უფალ იესოს განასახიერებს. ტრადიციის თანახმად, ეპისკოპოსის ტაძარში შემობრძანება სიმბოლურად მაცხოვრის მეორედ მოსვლას, ე.ი. მარადიული, ნეტარი ცხოვრების დასაწყისსა და ამ წუთისოფლის დასასრულს გამოსახავს.

ქართულ ღვთისმსახურებაში, ჩვენამდე მოსულ წყაროთა თანახმად, განსხვავებულია მღვდელთმთავრის დახვედრის განგების დასავლეთ საქართველოსა და აღმოსავლეთ საქართველოს ტრადიციები.

დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციების ამსახველ ხელნაწერში Q674, ე. კერესელიძე მიუთითებს, რომ ტაძრის ეზოში, უშუალოდ ტაძრის კარიბჭემდე, მაგალობელთა გუნდი ხვდება და წინ მიუძღვის მღვდელთმთავარს ფსალმუნური საგალობლით „აღმოსავალითგან მზისა“ (Q674:1, 2). მღვდელთმთავრის ტაძარში შესვლისას გუნდი გალობს III ხმის IV გალობის ძლისპირს „მოსლვისა შენისა საიდუმლო“⁸ (ქორიძე, 1901:68; ანთ. I ტომი, №169), ამის შემდგომ, ამბიონზე, კანკელის ხატთა მოლოცვისას იგალობება „ღირს არს“-ის ე.წ. „მღვდელთმთავრის“ ვარიანტი (რომელიც წირვის დინამიკური და საზეიმო „ღირს არს“-ებისაგან უფრო გრძელი, „გამშვენებული“ მელოდიითა და ფაქტურით და დინჯი, დიდებული ხასიათით განსხვავდება. იხ. ანთ. I ტომი, №2, ანთ. II ტომი, №17—22). ამის შემდგომ, როგორც Q674-ში, ასევე, ქორიძის „წირვაში“ (ქორიძე, 1895:7; 14) მოცემულია მღვდელთმთავრის შემოსვის საგალობლები „უღბინე“, „მღვდელთა ხარ ბრწყინვალეა“ (რომლებშიც მხოლოდ სათაურში მოცემული სიტყვები მღერდება 7-10 წუთის განმავლობაში, „გამშვენებულ“, პოლიფონიზებულ მუსიკალურ მასალაზე. იხ. ანთ. I ტომი, №4, 6) და „იხარებს სული შენი“ (იხ. ანთ. I ტომი, №5, ანთ. II ტომი, №47—54). ამ რიტუალის განმავლობაში ორჯერ, მღვდელთმთავრის მიერ ხალხის კურთხევისას გუნდი გალობს ბერძნულ-ენოვან აკლამაციურ საგალობელს „ტონ დესპოტინ“⁹ (იხ. ანთ. I ტომი, №3, ანთ. II ტომი, №23—34).

სვეტიცხოვლის სამგალობლო ტრადიციის ამსახველ ხელნაწერთა მიხედვით, მღვდელთმთავრის დახვედრის წესის პირველი საგალობელი იცვლება მისი წოდების მიხედვით. კერძოდ, კათოლიკოს-პატრიარქის „შემთხვევაზე“, სტ. კარბელაშვილის მითითებით, უნდა შესრულდეს ღვთისმშობლის ჰიმნი „აღმოსავალი მზისაო“ (იხ. №1—3 წინამდებარე ტომში), ხოლო ყველა სხვა მღვდელთმთავრის (მიტროპოლიტი, მთავარეპისკოპოსი, ეპისკოპოსი) დახვედრისას, ბზობის დასდებელი „დღეს საღმრთომან მადლმან“ (№5—7 წინამდ. ტომში).

ამასთან, პ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №202-203 საქმეები), მისი ძმის არქივისაგან განსხვავებით და ქორიძე-კერესელიძისეული განგების იდენტურად, ეპისკოპოსის დახვედრის საგალობლად (მითითებით „არქიელის დახვედრაზე“) მოცემულია და ნოტირებულია „აღმოსავალითგან მზისა“ (№4 წინამდ. ტომში).

ასევე, სტ. კარბელაშვილის რამდენიმე ხელნაწერში მითითებებით — „მღვდელთმთავრის შემოსვლისას“, „მღვდელთმთავრის დახვედრისას“ მოცემულია IV ხმის V გალობის ძლისპირი „ნათელი მოხვედ“.¹⁰ (№8—16 წინამდ. ტომში).

⁸ ამ ძლისპირის ნევემირებული ტექსტი X საუკუნის ნევემირებულ ხელნაწერში A-603 ფიქსირდება (კიკნაძე, 1982:279).

⁹ „ტონ დესპოტინ“ იმ მეტად მცირერიცხოვან საგალობელთაგანია, რომლებიც მართლმადიდებელ ადგილობრივ ეკლესიათა ლიტურგიებში არა ეროვნულ ენებზე, არამედ ბერძნული სიტყვიერი ტექსტით იგალობება: "Τόν Δεσπότην και Ἀρχιερέαν ἡμῶν, Κύριε φύλαττε, εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα". „ტონ დესპოტინ, კე არქიერეან იმონ, კირიე ფილატტე, ის პოლლა ეტი დესპოტა“. ქართულად — „მეუფე და მღვდელთმთავარნი ჩვენნი, უფალო, დაიცვე! მრავალი წელი მეუფეო!“. ზოგიერთი ვარიანტით, იგალობება არა „არქიერეან“, არამედ „არქიერეა“, ანუ, არა „მღვდელთმთავარნი“, არამედ „მღვდელთმთავარი“.

¹⁰ ამ ძლისპირის ნევემირებული ტექსტი X საუკუნის ნევემირებულ ხელნაწერში A-603 ფიქსირდება (კიკნაძე, 1982:399). ამასთან, X საუკუნისა და XIX საუკუნის ტექსტების ბოლო ფრაზა განსხვავდება — ნევემირებულ ვარიანტში არის: „ხოლო რომელთა უარ-გყვეს შენ, მიეცნეს ბნელსა განუნათლებელსა“; ნოტირებულ ვერსიებშია: „ხოლო რომელთა უარ-გყონ შენ, მიეცნენ ბნელსა განუნათლებელსა“.

იგივე ჰიმნი დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერში წარმოდგენილია, როგორც დახვედრის პირველი საგალობელი — მინაწერით: „მღვდელ-მთავრის დახვედრაზედ და შეიძლება მეფისაზედაც. ქორწინებაზედ“.

„ნათელი მოხვედ“-სა და სამღვდელთმთავრო „ღირს არს“-ებს (№17—22) შორის, ან მათთან ერთად, ან სამღვდელთმთავრო წირვის სანოტო ჩანაწერთა დასაწყის ნაწილებში, სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში ჩანერილია ღვთისმშობლისადმი მიძღვნილი ნათლისღების მეცხრე ძლისპირი „ვერ შემძლებელ ვართ“, მისი წინა ჩასართავითურთ „ადიდე სულო ჩემო“ და IV ხმის III გალობის ძლისპირი „მგალობელნი შენნი“.

„ადიდე სულო ჩემო“-სა და „ვერ შემძლებელ“-ის I ხმა წირვის ჰიმნთა წინაა მოცემული პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ წირვის ერთ-ერთ კრებულშიც (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №201)

ძლისპირების „ვერ შემძლებელ ვართ“ (მის წინ დართული, მეცხრე გალობის ჩასართავითურთ „ადიდე სულო ჩემო უპატიოსნესი“) და „მგალობელნი შენნი“ სამღვდელთმთავრო ლიტურგიაში დანიშნულების საკითხს, ნათელს ჰფენს კარბელაშვილთა ტრადიციის ცნობილი მგალობლისა და მასწავლებლის, მიხეილ ელიზბარაშვილის მინაწერი მისსავე ხელნაწერ კრებულში „ქართული გალობა. ლიტურგია. კარბელაშვილების კილო“. აქ, 85-ე გვერდზე, „მღვდელთმთავრის წირვის საგალობელნი“-ს ნაწილში, პირველ საგალობლად სწორედ ნათლისღების მეცხრე ძლისპირი „ვერ შემძლებელ ვართ“ არის ჩანერილი (№41 წინამდებარე ტომში). ჰიმნის ხელნაწერის სქოლიოში კი, შენიშვნაა: „ამის მაგიერ იგალობების კიდევ „ნათელი მოხვედ“.. გვ. 106“. „ვერ შემძლებელ“-ის ბოლოს მ. ელიზბარაშვილი მიუთითებს: „შემდეგ იგალობების „ღირს არსი“, ანუ რომელიმე ღვთისმშობლ. საგალობელი და...“.

ყოველივე ზემოთქმულის გათვალისწინებით, იკვეთება აღმოსავლეთ საქართველოში მიღებული მღვდელთმთავრის დახვედრის წესი:

კათოლიკოს-პატრიარქის დახვედრისას იგალობებოდა „აღმოსავალო მზისაო“ ან „აღმოსავალითგან მზისად“, ეპისკოპოსის დახვედრისას „დღეს საღმრთომან მადლმან“.

როგორც ჩანს, მგალობელთა სურვილის მიხედვით, ან, შესაძლოა, ტაძრის ზომების გათვალისწინებით, *ან ამ საგალობლების შემდეგ, ან მათ მაგივრად*, იგალობებოდა „ნათელი მოხვედ“, ან „ვერ შემძლებელ ვართ“, ან „მგალობელნი შენნი“, ან ღვთისმშობლისადმი მიძღვნილი რომელიმე სხვა საგალობელი. ამის შემდგომ კი, მღვდელთმთავრის მიერ კანკელის ხატების მოლოცვისას, იგალობებოდა „სამღვდელთმთავრო ღირს არს“. თუკი ამ უკანასკნელის კარბელაშვილისეულ ვარიანტთა სიგრძესა და მ. ელიზბარაშვილის მითითებას გავითვალისწინებთ, დასაშვებია იყო, რომ ყველა ხსენებული საგალობლის ნაცვლად, მხოლოდ გრძელი სამღვდელთმთავრო „ღირს არს“ შესრულებულიყო. ანუ, დღევანდელ ლიტურგიაშიც დასაშვებია, რომ გუნდი მხოლოდ №17—22 „ღირს არს“-იდან რომელიმეთი დახვდეს მღვდელთმთავარს.

ჩვენ არ ამოვიღეთ „ვერ შემძლებელ ვართ“ (ჩასართავით) და „მგალობელნი შენნი“) სამღვდელთმთავრო წირვის წესის საგალობელთაგან, რადგანაც, ვფიქრობთ, დასაშვებია მათი შესრულება თანამედროვე ლიტურგიაშიც, ან კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციის ჩანაწერებში დაფიქსირებული ფუნქციით (ჯერ „აღმოსავალო მზისაო“, ან „აღმოსავალითგან მზისა“, შემდეგ „ვერ შემძლებელ

ვართ“ (ჩასართავით) ან „მგალობელნი შენნი), ან I „ტონ დესპოტინ“-სა და მღვდელთმთავრის შემოსვის ჰიმნს „იხარებს სული“-ს შორის.

ამ მომენტში, I „ტონ დესპოტინ“-ის თანხლებით მრევლის კურთხევის შემდეგ, მღვდელთმთავარი ამბიონიდან მიდის სამღვდელთმთავრო ტახტთან, მისგან სამღვდელოება იღებს კურთხევას და შედის საკურთხეველში, მღვდელთმთავარი განიმოსავს მანტიას, კუნკულ-ბარტყულსა და ანაფორას და მასთან მიაქვთ ლიტურგიკული სამოსელი.

ამ ქმედებათა თანხლებისათვის, თანამედროვე პრაქტიკაში, გუნდები სხვადასხვა საგალობელს ასრულებენ ხოლმე.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ სწორედ ამ დროსაა შესაძლებელი, შესრულდეს ქორიძის ნოტირებული შემოსვის საგალობლები „უღბინე“ და „მღვდელთა ხარ“ (იხ. ანთოლოგიის I ტომი, №4, 6), ასევე, ტაძრის თუ დღესასწაულისადმი მიძღვნილი საგალობლები, ან თანამედროვე პრაქტიკაში ამისათვის ასე ხშირად გამოყენებული „შენ ხარ ვენახი“ და ზემოჩამოთვლილი სამღვდელთმთავრო ჰიმნებიც.¹¹

მღვდელთმთავრის შემოსვისას, იგალობება „იხარებს სული შენი“. კარბელაშვილთა ტრადიციით, ეს ჰიმნი ტროპრის VIII ხმის ჰანგზეა დაფუძნებული. ქორიძის მიერ ნოტირებული „გამშვენებული“ და „ჭრელის“ შემცველი „იხარებს სული შენი“ (ქორიძე, 1895:11; ანთ. I ტომი, №5) კი, ეფუძნება მელოდიას, რომელიც ერთი მხრივ, გვხვდება VI ხმის IX გალობის ძლისპირში „სტუმრობისა საღმრთოსა“ (Q689:203), და მეორე მხრივ, „ჭრელის“ შემცველ თვითხმოვან დასდებელში „ყოველი სასოება მათი დასდევს“ (Q684:5). არსებობს რ. ხუნდაძის მიერ ნოტირებული, კონდაკის III ხმის მელოდიაზე დაფუძნებული „იხარებს სული შენი“-ც (ერქვანიძე, 2004:208).

შემოსვის შემდეგ, არქიდიაკონის აკლამაციის „ესრეთ ბრწყინევიდინ“ პასუხად, გუნდი კვლავ გალობს „ტონ დესპოტინ“-ს, ხოლო მღვდელთმთავარი კიდევ ერთხელ აკურთხებს ტაძარში მყოფთ.

თანამედროვე პრაქტიკაში, მღვდელთმთავრის დახვედრის წესი არ იცვლება სამი ლიტურგიიდან არც ერთში. სხვა ლიტურგიკული განგებების (მწუხრთან შეერთებული ცისკარი, პარაკლისი, პანაშვიდი და ა.შ.) აღვლენისათვის ტაძარში მიბრძანებულ მღვდელთმთავარს კი, გუნდი ხვდება „ღირს არს“-ის გალობით.

სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში საინტერესო ცნობაა პირველშენირულის ლიტურგიაზე მღვდელთმთავრის დახვედრის შესახებ. კერძოდ, კი, ამ ლიტურგიის საგალობელთა შორის მეუფე სტეფანეს ჩაწერილი აქვს „დიდი ნათელი მხიარული“ (ანთოლოგიის IV ტომი, №168; კარბელაშვილი, 1897:72), რომლის სათაურადაც მიწერილია: „ქათალ. გინა ეპისკოპ. შემთხვევაზე პირველ შენირულისა“. ამ მინაწერიდან ცხადი ხდება, რომ პირველშენირულის ლიტურგიაზე მწუხრზე ისედაც შესასრულებელი „ნათელი მხიარული“, დამატებით, მსახურების წინ, მღვდელთმთავრის დახვედრისას იგალობებოდა — თუ უფრო ადრე არა, სავარაუდოდ XVIII-XIX საუკუნეებში და XX საუკუნის დასაწყისში მაინც.

კონკრეტული ლიტურგიკული რიტუალის — მღვდელთმთავრის დახვედრის წესის ასეთი მუსიკალური მრავალფეროვნება მიგვითითებს ღვთისმსახურებასთან ჩვენი წინაპრების შემოქმედებით და ცოცხალ დამოკიდებულებაზე.

¹¹ ბოლო ათწლეულებში, სვეტიცხოვლის, თბილისის ყოვლადწმიდა სამებისა თუ სიონის კათედრალეებში, საპატრიარქო წირვაზე, ამ მომენტში, ზემოხსენებულ საგალობლებთან ერთად, გენიალური ქართველი კომპოზიტორის იოსებ კეჭყაყაძის ჰიმნებიც სრულდება ხოლმე.

მღვდელთმთავრის შემოსვის რიტუალის შემდგომ, სამღვდელთმთავრო ლიტურგია, საგალობელთა შედგენილობის მხრივ განსხვავდება მხოლოდ მღვდელთმთავრის მიერ ტაძარში მყოფთა კურთხევით და, საპასუხოდ, გუნდის მიერ „ის პოლა“-ს¹² გალობით. პირველად ეს ხდება „მცირე შესვლის“ შემდგომ, როდესაც მღვდელთმთავარი აკმევს საკურთხეველსა და ამბიონზე. ამ დროს, „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“-ის შემდგომ, გუნდმა უნდა იგალობოს ე.წ. „დიდი“/„გრძელი“ „ის პოლა“ (იხ. ანთოლოგიის I ტომი, №28, II ტომი, №355—358).

მღვდელთმთავარი ტაძარში მყოფთა აკურთხებს სახარების წაკითხვისა და „დიდი შესვლის“ ჰიმნის — „და ვითარცა“-ს შემდგომაც და ტაძრიდან გასვლის დროსაც. ამ ადგილებზე ანთოლოგიის I, II და III ტომებში მოცემულია შესაბამისი საგალობლები.

2. VIII ხმის ტროპრის მელოდიის მქონე საგალობლების რედაქტირების შესახებ

II ტომის №47—54 „იხარებს სული“-ს, III ტომის №229—232 „რომელნი ქერუბიმა“-სა და „და ვითარცა“-ს, IV ტომის №112—118 „სერობასა საიდუმლოსა შენისასა“-ს, №139—142 „სდუმენინ ყოველი ხორცი კაცებრივი“-ს, №98—101 „შენდამი იხარებს“-ის და №179—184 „ან ძალნი“-ს I ხმის (მთქმელის) მელოდია VIII ხმის (იხოსის) ტროპრის ჰანგია. იგივე მელოდია უდევს საფუძვლად „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) გამოქვეყნებულ ჰიმნებს: „ღმერთი უფალი“ (კარბელაშვილი, 1898:157); აღდგომის ოხითა „მაღლით გარდამოხედ“ (კარბელაშვილი, 1898:158); ღმრთისმშობლისა „რომელი ჩვენთვის“ (კარბელაშვილი, 1898:160); წარდგომა „აღსდევ მკვდრეთით“ (კარბელაშვილი, 1898:163); სვეტიცხოვლობის ოხითა „კათოლიკე ეკლესიისა“ (კარბელაშვილი, 1898:254). უცნობი მიზეზებით იგივე ჰანგი აქვს V (!) ხმის იბაკოს „ჯოჯოხეთად შთახედ“ (კარბელაშვილი, 1898:134) და კონდაკს „ანგელოსთა ხილვითა“ (კარბელაშვილი, 1898:137).

განსაკუთრებით საინტერესოა ფაქტი, რომ კარბელაშვილების, იპოლიტოვიანოვის, ელიზბარაშვილის, მოლოდინაშვილისა და ჩხიკვაძის ხელნაწერებში არსებული, ზემოთ ჩამოთვლილი ჰიმნები, მუხლების ნაირგვარი, ურთიერთგანსხვავებული კილოური შეფერილობით არის დაფიქსირებული. ეს განსაკუთრებით თვალსაჩინოა ამ ნიმუშების სანყისი მუხლების და, აგრეთვე, კადანსების კილოური მიხრილობის განსხვავებულობით. ზოგ ნიმუშში საგალობლის დასაწყისი თანაყოლერადობა მაჟორული ტერცკვინტაკორდია, ზოგში მინორული. ნიმუშთა ნაწილში სჭარბობს ეოლიური მიხრილობის (ან სხვა მინორული მიხრილობის) კადანსები, ხოლო ჩანაწერთა ნაწილში — მიქსოლიდიური მიხრილობის (ან სხვა მაჟორული მიხრილობის) კადანსები.

ამასთან, აღვნიშნავთ, რომ VIII ხმის ტროპრის მელოდიის მქონე ზემოთ ჩამოთვლილი ქართლ-კახური საგალობლების ხელნაწერ თუ „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) დაბეჭდილ ვარიანტთა ნაწილში ალტერაციის ნიშნები დასმულია უსისტემოდ — მოდალურ-ჰარმონიული კანონზომიერებების შეუსაბამოდ. ამდენად, საბოლოოდ, აუცილებელია ამ საგალობელთა რედაქტირება.

ზოგიერთი ნიმუშის ხელნაწერ თუ „ცისკარში“ დაბეჭდილ პარტიტურებში კი, კილოური მხარე, შედარებით, ცხადად არის გადმოცემული.

¹² ბერძნულად: "Εἰς πῶλλα ἔτη, Δέσποτα", ქართველების მიერ ითქმის: „ის პოლა ეტი დესპოტა“. ქართულად — „მრავალი წელი მეუფეო!“, ან „მრავალი წელი მეუფეს!“.

საბოლოოდ, VIII ხმის ტროპრის მელოდიის მქონე ყველა ჰიმნში, რომლებიც დაბეჭდილია ანთოლოგიის II, III და IV ტომებში (გარდა II ტომის №51 „იხარებს სული“-სა, IV ტომის №98-ა „შენდამი იხარებს, მიმადლებულ“-სი და №179-ა „ან ძალნი“-სა), ალტერაციის ნიშნები დასმულია, როგორც „ცისკარში“ მოცემული ზემოხსენებულ ჰიმნებში, ასევე IV ტომის №182 „ან ძალნი“-ს ხელნაწერში დაფიქსირებული ალტერაციის ნიშნების შეჯერება-გათვალისწინებით — საგალობლის დასაწყისში მინორული ტერცკვინტაკორდით, განმეორებადი მუხლების ბოლოს ეოლიური მიხრილობის კადანსებით.

ანთოლოგიის II ტომის №51 „იხარებს სული შენი“, აღებულია პ. კარბელაშვილის პირადი არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №202 და 201 საქმეები), IV ტომის №98-ა „შენდამი იხარებს“ და №179-ა „ან ძალნი“ — გრ. ჩხიკვაძის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099) ხელნაწერებიდან.

ამ ჰიმნების პარტიტურებში უცვლელადაა გადმოტანილი ხელნაწერებში მოცემული ალტერაციის ნიშნები.

II ტომის №51 „იხარებს სული“, IV ტომის №98-ა „შენდამი იხარებს“ და №179-ა „ან ძალნი“ კილოურად სხვაობენ ანთოლოგიის II—IV ტომში დაბეჭდილი VIII ხმის ტროპრის ჰანგის მქონე საგალობლების როგორც დედნისეული, ასევე, ჩვენ მიერ რედაქტირებული ვარიანტებისაგან — აქ მუხლების უმრავლესობაში კადანსები არა ეოლიური (ან რომელიმე სხვა მინორული), არამედ მიქსოლიდიური (სულ ბოლო ნაგებობებში, მოძახილის პარტიაში კილოს კოლორიების შედეგად — დორიული) მიხრილობისაა.

მიგვაჩნია, რომ ამ VIII ხმის ტროპრის მელოდიაზე დაფუძნებული საგალობლების რედაქტირება და შესრულება უფრო საინტერესოა და მიზანშეწონილია „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) და ანთოლოგიის II—IV ტომებში წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური წყობით.

ამასთან, საჭიროდ მივიჩნიეთ II ტომის №51 „იხარებს სული“-ს, IV ტომის №98-ა „შენდამი იხარებს“-ისა და №179-ა „ან ძალნი“-ს დედნისეული ალტერაციის ნიშნებით გამოქვეყნებაც ჩვენს ანთოლოგიაში.

რადგანაც ქართული გალობის ესთეტიკა და ტრადიციული მუსიკალური ენის კილოური კანონზომიერებები არ ირღვევა, VIII ხმის ტროპრის მელოდიის მქონე საგალობელთა ჰარმონიის ორივე ინტერპრეტაცია მისაღებია.

3. კარბელაშვილისეულ სამზე მეტხმიან საგალობელთა შესახებ

II—IV ტომებში წარმოდგენილია გამოცემებსა თუ ხელნაწერებში დაფიქსირებული, აღმოსავლეთ საქართველოს ტრადიციის რამდენიმე სამზე მეტხმიანი საგალობელიც.

სამზე მეტხმიანი ნიმუშებიდან უმრავლესობა რამდენადმე გაურკვეველადაა ნოტირებული, ეს მეტწილად ეხება ალტერაციის ნიშნებს, რომლებიც ბევრ შემთხვევაში აღნიშნული არაა, ან მოდალური ჰარმონიის კანონზომიერებათა დარღვევითაა აღნიშნული. აღმოსავლეთ საქართველოს ტრადიციის სამზე მეტხმიან საგალობელთა რედაქტირებისას საკმაოდ რთულია ალტერაციის ნიშნების დასმა და კილოური წყობის რეკონსტრუირება — აქ საკმაოდ ხშირად ჟღერს მაჟორული სეპტაკორდები, რომლებიც ზოგჯერ ტონალური მუსიკის ასოციაციებს აღძრავენ.

ზოგადად, მიგვაჩნია, რომ კარბელაშვილისეულ და ჩიჯავაძისეულ სამზე მეტხმიან საგალობლებს პრაქტიკულ-საშემსრულებლოზე მეტად ისტორიული

მნიშვნელობა აქვთ. ჩანერის გაურკვეველი ხასიათისა და დაუსრულებლობის გამო, სამზე მეტ-ხმთან ნიმუშთა უმრავლესობის შესრულება შეუძლებელია და არაა სასურველი. ამდენად, ეს საგალობლები ანთოლოგიაში დაბეჭდილია ოდესღაც დაკარგულ „ზემრავალხმთან“ ტრადიციასთან მათი მემკვიდრეობითობის, ასევე, სტ. კარბელაშვილის მხრიდან ამ ტრადიციის აღდგენის მცდელობის საჩვენებლად.

* * *

აღსანიშნავია რომ, XIX საუკუნის წერილობით ცნობებში „მაღალი ბანი“ სამხმინი ფაქტურის II ხმას - „მოძახილს“ ეწოდება, „დაბალი ბანი“ კი — III ხმას. ოთხხმინი №180—191 (II ტომში) კვერექსის პირველწყაროში კი (კარბელაშვილი, 1898:79), ოთხხმინი ფაქტურის ქვედა ორი ხმაა სახელდებული როგორც „მაღალი და დაბალი ბანი“. ამასთან, „მწუხრსა“ (კარბელაშვილი, 1897) და „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898), ტრადიციულ სამხმინ საგალობლებშიც, ზემოთ ხსენებულ წერილობით წყაროთაგან განსხვავებით, „მაღალი“ და „დაბალი ბანი“ ეწოდება ბანის ინტონირების **ალტერნატიულ**, რეგისტრულად ზედა და ქვედა ვარიანტებს.

4. წირვის აღსავლების/ანტიფონების შესახებ

სამგალობლო კრებულებში და, ზოგადად, ლიტურგიკულ ლიტურატურაში, წირვის პირველი სამი საგალობელი ორგვარი ტერმინით არის სახელდებული: „აღსავალი“ (ძველ ქართულში მალლა ასასვლელს, საფეხურსაც ნიშნავს) და „ანტიფონი“.

„აღსავალი“ ძველი აღთქმიდან მომდინარე ლიტურგიკულ-მუსიკალური ტერმინია. ერთი თვალსაზრისით, მისით აღინიშნებოდა გარკვეული ფსალმუნები და საგალობლები, რომლებსაც გალობდნენ იერუსალიმის ტაძარში შესვლისას, ამ ტაძრის „აღსავლებზე“, ანუ საფეხურებზე. მეორე თვალსაზრისით კი, „აღსავლები“ ეწოდებოდა იერუსალიმში ამავალი პილიგრიმების საგალობლებს.

სხვა განმარტებით, ფსალმუნისა თუ საგალობლის სახელდება „აღსავალად“, მათ შინაარსში გადმოცემული სულიერი ამალლების სხვადასხვა საფეხურის, მეტაფიზიკური ეტაპის გამომხატველია.

მუსიკის ისტორიასა და ლიტურგიკაში მიჩნეულია, რომ ქრისტიანობამდელი (ბიბლიურ-ებრაული, ანტიკური ბერძნული თუ აღმოსავლური რელიგიების) რელიგიური პროცესების პრაქტიკა ლიტანიების სახით, ქრისტიანულ ღვთისმსახურებაშიც შემოვიდა. ვარაუდობენ, რომ ძველად ჟამისწირვის პირველი ნაწილი სწორედ ლიტანიის — ტაძარში საღვთისმსახურო-რიტუალური შესვლის თანმხლები საგალობლები იყო. დღესასწაულებზე ტაძრისკენ მსვლელობისას, ან ტაძარში შესვლისას IV-V საუკუნეებში იგალობებოდა ანტიფონი/აღსავალი (ფსალმუნში ჩართული სხვადასხვა საგალობლები, მაგ. „წმიდაო ღმერთო“)¹³ და „უფალო შეგვიწყალებ“; დაახლოებით VIII—IX ან უფრო შემდგომი საუკუნეებიდან დღემდე — ანტიფონთა/აღსავალთა „ტრიადა“, მისგან მოგვიანებით გამოყოფილი „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“ და „წმიდაო ღმერთო“ და მათ შორის ჩართული „უფალო შეგვიწყალებ“. სხვათა შორის, ეს წესი შემონახულია რომის ეკლესიის ღვთისმსახურებაშიც — წმიდა ამბროსი მედიოლანელის ლიტურგიის დასაწყისში, საკურთხევისკენ მსვლელობისას **Kyrie eleison** იგალობება, ხოლო რომაულ მესაში

¹³ლიტურგიკის ისტორიიდან ცნობილია, რომ წირვის პირველ ნაწილში საგალობლები და, აგრეთვე, მათი რაოდენობა და თანმიმდევრობა, სხვადასხვა საუკუნეში ცვალებადი და განსხვავებული იყო (სკაბალანოვიჩი, 2008).

მას წირვის დაწყების შემდგომ („შესვლის“ ანტიფონთან ერთად, ან ზოგჯერ, მის მაგივრად) გალობენ.

თანამედროვე ლიტურგიის ამ ნაწილში, რიტუალური პროცესია შემდეგი სახით არის შემორჩენილი: I და II აღსავლების გალობისას მღვდელთმთავარი დგას ტახტთან და კითხულობს საიდუმლო ლოცვებს, ხოლო სამღვდელოება ნაწილ-ნაწილ შედის საკურთხეველში. III აღსავლის შესრულებისას არქიდიაკვანი და სამღვდელოება საკურთხეველიდან გამოაბრძანებენ სახარებას, შემოუვლიან ტაძრის შიდა სივრცეს. შემდგომ კი, დიაკვნის მოწოდების პასუხად იგალობება „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“ და აღესრულება მღვდელთმთავრისა და სამღვდელოების „მცირე შესვლა“ საკურთხეველში.

ტერმინი „ანტიფონი“ ამ საგალობლების შესრულების ფორმას ასახავს, წარმოშობილს როგორც ბიბლიური ღვთისმსახურების, ასევე, ანტიკური ბერძნულ-რომაული მუსიკალური და დრამატული ხელოვნების ორგუნდოვანი შემსრულებლობიდან.

ლიტურგისტები თანამედროვე ლიტურგიაში წირვის აღსავლების/ანტიფონების სამ სახეობას გამოყოფენ:

ა) „გამომსახველობითი“ აღსავლები:

I — 102-ე ფსალმუნი „აკურთხევს სული ჩემი უფალსა“;

II — 145-ე ფსალმუნი „აქებს სული ჩემი უფალსა“ და მასზე დართული „დიდება-ან და“ და ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“;

III — „მომისხენენი“ („9 ნეტარება“, „ნეტარ-იყვნენი“, „ნეტარებები“, „სასუფეველსა შენსა“);

ბ) „ყოველთა დღეთა“ (ყოველდღიური) აღსავლები/ანტიფონები;

გ) სადღესასწაულო აღსავლები/ანტიფონები.

* * *

ჩვენთვის უცნობი მიზეზით, ქართული გალობის ყველა წყაროში მოცემულია 102-ე ფსალმუნის მხოლოდ ერთი მუხლის სანოტო ჩანაწერები, ხოლო 145-ე ფსალმუნის სანოტო ჩანაწერი არც ერთ წყაროში არ არის დაცული — ყველგან წირვის II აღსავალად „დიდება-ანდა“¹⁴ და/ან „მხოლოდშობილი ძე“ არის დაფიქსირებული.

ამასთან, ჩანს, რომ არსებობდა 102-ე ფსალმუნიდან გამოკრებილი მუხლების შესრულების ტრადიციაც — ასეთია II ტომის №251 საგალობელი.

ვფიქრობთ, რომ XIX-XX საუკუნეთა სამგალობლო-სანოტო წყაროებში I აღსავალის 102-ე ფსალმუნის მხოლოდ 1 მუხლის (II ტომის №251 საგალობელს თუ არ ჩავთვლით) დაფიქსირება, ხოლო II აღსავალში 145-ე ფსალმუნის გამოტოვება ორი სავარაუდო მიზეზით შეიძლება აიხსნას: ა) XIX საუკუნეში ამ ფსალმუნებს კითხულობდნენ და არ გალობდნენ; ბ) ეს ფსალმუნები იგალობებოდა აღსავალთა უმარტივეს რეჩიტატიულ ჰანგებზე; ამიტომ გალობის ჩანერისას სანიმუშოდ მხოლოდ 1 მუხლი იყო ნოტირებული და დანარჩენი მუხლები მათ მიხედვით სრულდებოდა. ბოლო ათწლეულების ქართულ ლიტურგიაში ოქროპირის წირვის I და II „გამომსახველობითი“ აღსავლები სრულდება ზუსტად ისე, როგორც ისინი XIX-XX საუკუნეთა სამგალობლო-სანოტო წყაროებშია მოცემული — I ანტიფონში 102-ე

¹⁴ აღსანიშნავია, რომ II ტომში მოცემული „მხოლოდშობილი“-ს ყველა ვარიანტი წყაროებში იწყება ტექსტით „ან და მარადის“. ამ ნიმუშების წინ „დიდება მამასა...“ ჩვენი ჩამატებულია.

ფსალმუნის მხოლოდ ერთი მუხლი იგალობება, II-ში კი, საერთოდ არ სრულდება 145-ე ფსალმუნი.¹⁵

სურვილის შემთხვევაში, მწირველ მღვდელმსახურთან შეთანხმებით, მგალობლებს შეუძლიათ იგალობონ როგორც გამოკრებილი (№251), ასევე, მთელი 102-ე და 145-ე ფსალმუნებიც. სწორედ ასეთი შემთხვევისათვისაა განკუთვნილი, ჩვენ მიერ განყოფილი II ტომის №252, 276, 437 და №438 საგალობლები.

მგალობლებს, ასევე, შეუძლიათ 102-ე და 145-ე ფსალმუნები №244—250 და 277—281 ანტიფონებიდან ნებისმიერის მუსიკაზე გაანყონ და იგალობონ.

* * *

„გამომსახველობით“ აღსავლების (ანტიფონების) ნაცვლად, ზოგიერთ დღეს იგალობება „ყოველთა დღეთა“ (ყოველდღიური) ანტიფონები, ხოლო საუფლო დღესასწაულებზე — სადღესასწაულო ანტიფონები.

ისინი შედგება ფსალმუნის მუხლებისაგან (ცვალებადი პოეტური ტექსტით) და მათზე დართული რეფრენებისაგან (ჩასართავებისაგან).

„ყოველთა დღეთა“ (ყოველდღიური) ანტიფონების რეფრენებია:

I აღსავალში - „მეოხებითა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვაცხოვნენ ჩვენ!“;

II აღსავალში - „მეოხებითა წმიდათა შენთათა, მაცხოვარ, გვაცხოვნენ ჩვენ!“;

III აღსავალში:

სადაგ დღეს - „გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, წმიდათა შორის საკვირველო, მგალობელნი შენნი; ალილუია!“;

კვირას - „გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, აღდგომილო მკვდრეთით, მგალობელნი შენნი; ალილუია!“;

სადღესასწაულო ანტიფონების რეფრენებია:

I აღსავალში - „მეოხებითა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვაცხოვნენ ჩვენ!“;

II აღსავალში ტექსტი ცვალებადია და კონკრეტული დღესასწაულით არის განპირობებული. მაგალითად: აღდგომას იგალობება: „გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, აღდგომილო მკვდრეთით, მგალობელნი შენნი; ალილუია!“; შობას - „გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, შობილო ქალწულისაგან, მგალობელნი შენნი; ალილუია!“ და ა.შ.;

III „სადღესასწაულო“ ანტიფონში კი, ფსალმუნის მუხლის რეფრენი დღესასწაულის ტროპარია ხოლმე.

ანტიფონების ასეთი სტრუქტურა ბიბლიურ-ებრაული და ანტიკური კულტურების რესპონსორულ-ეპიფონური¹⁶ შემსრულებლობიდან იღებს სათავეს.

სვეტიცხოვლის სკოლის საგალობელთა წყაროებში არაა ყოველდღიური აღსავლების ჩანაწერები. ამასთან, ძმები კარბელაშვილების სანოტო არქივებში შემონახულია სადღესასწაულო ანტიფონები, უმეტესად ნაკლული სახით. II ტომში დაბეჭდილია კარბელაშვილების ჩანაწერებში არსებული სადღესასწაულო ანტიფონების ყველა ფრაგმენტი.

სადღესასწაულო ანტიფონების ჰანგებზეა ჩვენ მიერ განყოფილი „ყოველთა დღეთა“ ანტიფონები და დიპტიქები, რომლებიც აუცილებლად საჭიროა ღვთისმსახურებაში, მაგრამ, მათი სანოტო ჩანაწერები არ მოიპოვება.

სრული სახით ქართლ-კახური სადღესასწაულო ანტიფონები დაიბეჭდება ანთოლოგიის შესაბამის ტომში.

¹⁵ თანამედროვე ლიტურგიაში, ზოგჯერ 102-ე და 145-ე ფსალმუნებს კითხულობენ ხოლმე.

¹⁶ ეპიფონური ისეთ რესპონსორს ეწოდება, როდესაც სოლისტის, ან I გუნდის ფრაზებს ცვალებადი ტექსტით, პასუხად ერთვოდა მთელი კრებულის ან II გუნდის უცვლელი ტექსტის მქონე რეფრენი.

5. 8 ხმის სისტემის „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“ და „წმიდაო ღმერთო“

სტ. კარბელაშვილის თქმით: „...ქართველთა ერის ეკლესიას... აქვს მთავარი 8 ხმა, რომელიც იხმარება კვირიდან კვირამდე, ამის გარდა მას აქვს 8 ხმა თვითხმოვანი, რომელიც არ წააგავს მთავარ 8 ხმას. აქვს 8 ხმა იამბიკური, 8 ხმა ავაჯური, 8 ხმა ანტიფონური, 8 ხმა წირვისა, 8 ხმა საცისკრო ძლისპირები“ (შულღიაშვილი, 2014:64).

ე.წ. „ავაჯური“ და „იამბიკური“ 8 ხმის საგალობელთა სრული კორპუსი ჩვენამდე, ფაქტობრივად, არ მოსულა. ამასთან, II—IV ტომებში ჩანს, რომ ჩვენამდე მოვიდა კარბელაშვილთა მიერ ნოტირებული წირვის 8 ხმის ზოგიერთი ჰიმნი. ასეთთა შორისაა: „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“, „წმიდაო ღმერთო“, III—IV ტომებში მოცემული სამოციქულოს წარდგომები, „რომელნი ქერუბიმთა“, მისი ნაცვალის საგალობლები და სხვ.

ამასთან, II—IV ტომში მოცემულ წირვის 8 ხმის საგალობელთა უმრავლესობა ეფუძნება 8 ხმის ცისკრის ანტიფონთა, ან ტროპრების, ან დასდებელთა მელოდიებს და არა აქვთ დამოუკიდებელი, განსხვავებული მელოდიები 8 ხმისა, როგორც სტ. კარბელაშვილი აღნიშნავს.

* * *

სადღეისოდ მოქმედი ტიპიკონითა და ლიტურგიკული პრაქტიკით „მოვედით, თაყვანის ვსცეთ“ 8 ხმის სისტემას არ განეკუთვნება.

სტ., პ. და ფ. კარბელაშვილების, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილისა და დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერებსა და გამოცემებში შემონახულია ერთ ინვარიანტზე დაფუძნებული, II ტომის №333—340 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“; აგრეთვე სხვა საზიარო მელოდიურ მოდელზე დაფუძნებული №341—347, „მღვდელთმთავრის“ „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“.

ამასთან ერთად, პ. კარბელაშვილის პირად არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №209) დაცულია №349, II ხმის და ბოლონაკლული №351, V ხმის „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის მელოდიათა ჩანაწერები, რომლებზეც მითითებულია მათი ინტონაციური „დედანი“ — „ანტიფონებზედ“ (შედარებამ გვიჩვენა, რომ იგულისხმება ცისკრის ანტიფონები). ამავე ფურცელზე ჩანერილია ე.წ. „იამბიკოს“ IV ხმის №401 „წმიდაო ღმერთო“-ს მელოდია და ჩამოთვლილია 8 ხმის სისტემის „წმიდაო ღმერთო“-ებიც („სოფრ. II ხმა, ჩვეულ. I ხმა, მიცვალ. თვითხმოვანი“). აქვე ჩანერილია — „ჩვეულებრივი — IV ხმა“. აქ, სავარაუდოდ, მითითებულია №333—340, „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის შესახებ. ამ ჰიმნებისა და IV ხმის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:197—199) საწყისი მუხლების ინტონაციები იდენტურია.

ეს ფურცელი ადასტურებს — მიუხედავად იმისა, რომ კარბელაშვილთა არქივებში „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის 8 ხმის სისტემის არასრული რაოდენობის ნიმუშებილაა შემონახული, ძმებმა კარბელაშვილებმა იცოდნენ, ან აპირებდნენ, რომ აღედგინათ 8 ხმის ხსენებული ჰიმნები; ამისთვის ისინი ინტონაციურ ფონდად ცისკრის ანტიფონებს იყენებდნენ.

ძმები კარბელაშვილების არქივებში ჩანს, რომ მათ ტრადიციაში ცისკრის 8 ხმის ანტიფონები (კარბელაშვილი, 1898:188—212) მრავალი სხვა ჟანრის ინტონაციური წყარო/ფონდი, კონტრაფაქტურული გადამუშავებისათვის განკუთვნილი „დედნები“ იყო. სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთ ხელნაწერში ეს ჰიმნები პირდაპირ ასეა

დასათაურებელი: „ანტიფონები. დედნები“. ანთოლოგიის II-III ტომებში დაბეჭდილი ამ ანტიფონების ინტონაციებზე დაფუძნებული მრავალი საგალობელი: II ტომის №388 „წმიდაო ღმერთო“, III ტომში დაბეჭდილი სამოციქულოს წარდგომები და №363 „მამაო ჩვენო“. ამ უკანასკნელის, II ტომის №349 „მოვედით“-ისა და ცისკრის ღვთისმშობლის გალობის „ადიდებს სული ჩემი უფალსა“-ს ბოლო რეფრენი „უპატიოსნესსა“ (კარბელაშვილი, 1898:226—229), სწორედ II ხმის საცისკრო ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:191—193) ინტონაციებზეა განწყობილი.

8 ხმის „მოვედით“-ისა და ცისკრის ანტიფონების ურთიერთმიმართების შესახებ საინტერესო ცნობას გვაძლევს პ. კარბელაშვილი: „...სოფრონს (არქიმანდრიტს, არაგვის ერისთავს) სხვა ხმათა შორის მოსწონებია II ხმა და მრავალნი საგალობელნი ამ II ხმაზედ მოუმართავს. მაგ. II ხმის ანტიფონის „ზეცად მიმართ თვალთა“-ს კილოზედ მოუწყვია წირვაზედ საგალობელი „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ...“ (კარბელაშვილი, 2011:65). პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული II ხმის №349 „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“. მართლაც, ეფუძნება ცისკრის ხსენებული ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:191) ინტონაციას.

აღსანიშნავია, რომ დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვისეული, IV ტომის №12 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის მელოდია კარბელაშვილთა ტრადიციის, II ტომის №349 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის მსგავსია და ეფუძნება ცისკრის II ხმის ანტიფონთა (კარბელაშვილი, 1898:191—193) მელოდიას. სხვათა შორის, ჩიჯავაძისეული ნიმუში გამოირჩევა გელათის სკოლის „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-თა და სხვა „შესლვადთა“ ინტონაციური სიახლოვეთაც.

„მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის 8 ხმის სისტემის - II, IV და V (არასრულად) ხმების მელოდიები მხოლოდ აღმოსავლეთ საქართველოს ტრადიციამ შემოგვინახა. დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის წერილობით-სანოტო წყაროებში არსებულ, საერთო არქეტიპულ მოდელზე დაფუძნებულ „მოვედით“-ის (და მათ მონათესავე ქართლ-კახური „სამღვდელთმთავრო“ „მოვედით“-ის) ვარიანტებს, არ აქვს მითითება 8 ხმის სისტემისადმი მიკუთვნებულობის შესახებ. ძველი ქართული ტერმინოლოგიით, ისინი „თვითხმოვანნი“ არიან (ან, დავინწყებუღია, რომელ ხმას მიეკუთვნებოდნენ ისინი).

* * *

თანამედროვე ლიტურგიკულ პრაქტიკაში „წმიდაო ღმერთო“ რვა ხმის სისტემას არ განეკუთვნება. პ. და ფ. კარბელაშვილების, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილის, დ. მოლოდინაშვილისა და დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერებში შემონახულია „ჩვეულებრივი“ ჰანგის მქონე (იხ. II ტომი, №380—386) და, აგრეთვე, II ხმის (არქიმანდრიტ სოფრონის), მიცვალებულთა და ე.წ. „მღვდელთმთავრის“ „წმიდაო ღმერთო“-ს ვარიანტები.

სტ. კარბელაშვილის არქივში, II ტომის №380—386, „ჩვეულებრივი“ „წმიდაო ღმერთო“-ს მხოლოდ ერთ ვარიანტს — №381 საგალობელს აქვს აღნიშვნა, რომ იგი I ხმისაა. №381 ჰიმნის ხელნაწერშივე მინაწერია „ჩვეულებრივი“, რაც მიგვითითებს, რომ პრაქტიკაში ამ მელოდიის მქონე ვარიანტები ყველაზე გავრცელებული იყო.

პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულია წინამდებარე კრებულის №401, IV ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ს ხელნაწერებიც, რომელთაგან ერთში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №209, ფურც. 10), ჰიმნი სახელდება როგორც „IV ხმა, იამბიკო“; და მიწერილია 8 ხმის სისტემის „წმიდაო ღმერთო“-თა ჩამონათვალი: „სოფრ. II ხმა, ჩვეულ. I ხმა, მიცვალ. თვითხმოვანი“.

სტ. კარბელაშვილის არქივში აგრეთვე დაცულია I ხმის №380—386 „წმიდაო ღმერთო“-საგან განსხვავებული მელოდიის მქონე II ტომის №387 „წმიდაო ღმერთო“-ც და II ტომის №388, II ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ც, რომელიც II ხმის საცისკრო ანტიფონთა მელოდიის მქონეა. ამავე არქივში შემონახულია IV, VI და VIII ხმების „წმიდაო ღმერთო“-ების (II ტომი, №400, 403, 405, 406) სანოტო ჩანაწერებიც. ეს ჩანაწერები ჩადებული იყო გადაკეცილ ფურცელზე, რომელზეც მიწერილია: „რომელნი ქერაბინნი რვა ჯმაზედ და წმიდაო ღმერთოები“.

ისევე, როგორც „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის შემთხვევაში, კარბელაშვილთა არქივებში „წმიდაო ღმერთოს“ რვა ხმის სისტემის არასრული რაოდენობის ვარიანტებია დაცული, რაც, როგორც აღვნიშნეთ, ადასტურებს, რომ ძმებმა კარბელაშვილებმა იცოდნენ, ან აპირებდნენ, აღედგინათ 8 ხმის ხსენებული ჰიმნები.

„წმიდაო ღმერთო“-ს 8 ხმის სისტემის მელოდიები მხოლოდ აღმოსავლეთი საქართველოს, სვეტიცხოვლის სკოლის, კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციამ შემოგვინახა. დასავლურ-ქართული „წმიდაო ღმერთო“-ები თვითხმოვანია და ერთ საერთო მელოდიურ არქეტიპს ეყრდნობა. მათი მსგავსი მელოდიური არქეტიპის მქონე კარბელაშვილთა ტრადიციის ნიმუშებს ხელნაწერებში „მღვდელთმთავრის“ ან „სამღვდელთმთავრო წმიდაო ღმერთო“ ეწოდება (იხ. წინამდებარე ტომის №407—410 ჰიმნები).

* * *

კარბელაშვილთა მემკვიდრეობაში IV ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ს 3 ჩანაწერია დაცული: II ტომის №400 ნიმუში, რომლის ინტონაციური „დედანიც“, ხელნაწერში არსებული მინაწერის მიხედვით, წმიდა ნინოს IV ხმის ტროპარია და ზემოხსენებული №401 საგალობელი პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ფონდი 1461, საქმე 202, 209). №401 ჰიმნი პ. კარბელაშვილის არქივში მცირედ განსხვავებული ორი ვარიანტის სახით არის შემონახული, რომელნიც წინამდებარე პარტიტურაში წარმოდგენილია, როგორც ა და ბ ვარიანტები. ხელნაწერში მითითებულია, რომ ეს არის „წმიდაო ღმერთო“ „იამბიკოს ხმაზედ, ხმა IV“. მართლაც, პ. კარბელაშვილის არქივშივე დაცულია მსგავსი მელოდიის მქონე 2 ცნობილი იამბიკოც — „ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“ და „შენ ხარ ვენახი“ (ანთ. III ტომი, №385-386). ამ საგალობელთა ჰანგი იმავე ინტონაციურ მოდელს, იმავე არქეტიპულ მელოდიურ კონტურს ეფუძნება, რასაც „შენ ხარ ვენახის“ დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციების (გელათისა და შემოქმედის სკოლების) ვარიანტები.

ამასთან, №401 „წმიდაო ღმერთო“-ს პოეტური ტექსტი იამბიკური ფორმით არ ხასიათდება, აქ მხოლოდ IV ხმის იამბიკოს მელოდიის გამოყენებული.

სტ. კარბელაშვილის ზემოთ მოყვანილ სიტყვათა თანახმად, ქართული გალობის თავისებურება იყო „8 ხმა იამბიკური“ მელოდიების არსებობა. თუ გავითვალისწინებთ იამბიკოს ფორმის განსაკუთრებულ პოპულარობას შუა საუკუნეთა ქართულ ჰიმნოგრაფიაში, სავსებით დასაშვებია ჩანს, რომ ამ სახით დანერგილი საგალობლები, მართლაც, 8 ხმის საკუთარი ჰანგებით იმღერებოდა.

სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცულია სანოტო ფურცელი სათაურით „8 რვა ჯმა იამბიკონი“. ამ ფურცელზე სტ. კარბელაშვილს დაუწყია ნოტირება იამბიკოთა 8 ხმის მელოდიებისა. მაგრამ აქ ნოტირებული მასალა არაა; ჩამონერილია ხმები და რამდენიმესთანაა მიწერილი საგალობელთა სათაურები: I ჯმა — „დავითს მნათობსა“; VI ჯმა — „აღდგომასა შენსა“, „შენ ხარ ვენახი“; VIII ჯმა — „ღირს არს ჭეშმარიტად“.

ამ ჩამონათვალთან იამბიკური ტექსტი მხოლოდ „შენ ხარ ვენახს“ აქვს. „დავითს მნათობსა“ არ იძებნება ქართულ საგალობელთა ჩვენამდე მოსულ სანოტო და ნევმირებულ ჩანაწერებში, ხოლო „ღირს არს ჭეშმარიტად“ და „აღდგომასა შენსა“ არაა იამბიკური ფორმის ტექსტები. ამასთან, „აღდგომასა შენსა“-ს და „შენ ხარ ვენახი“-ს VI ხმის მელოდიათა მსგავსებას თუ გავითვალისწინებთ, სავსებით დასაშვებია, რომ იამბიკოს 8 ხმის კოლექციიდან იყოს „ღირს არს“-ის ჩვენამდე მოსული 4 მელოდიიდან¹⁷ რომელიმე. თუმცა, ამ ეტაპზე, უცნობია, კონკრეტულად რომელი.

დღეისათვის, ჩვენამდე ნოტირებული ან ზეპირი მუსიკალური ტრადიციით მოსული იამბიკოები ორ — VI ხმის ტროპარ-დასდებელთა და IV ხმის „იამბიკოს“ მელოდიებზეა განწყობილი:

VI ხმის მელოდიაზე „შენ ხარ ვენახი“-სა და „ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“-ს აღმოსავლეთ საქართველოს საეკლესიო თუ ფოლკლორული ტრადიციების სხვადასხვა ნიმუშია დაფუძნებული.

იამბიკოთა IV ხმის მელოდიაზე დაფუძნებული ჰიმნები კი, სამივე სამგალობლო სკოლაში გვხვდება. მათ შორისაა: სვეტიცხოვლის სკოლის ნიმუშები — II ტომის №401 „ნმიდაო ღმერთო“; III ტომის №385 „ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“ და №386 „შენ ხარ ვენახი“; სვეტიცხოვლობის ჰიმნი-იამბიკო „კვართი რომელი“ პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203); „შენ ხარ ვენახი“-სა და „ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“-ს დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო თუ ფოლკლორულ ტრადიციათა ნიმუშები; „გვირგვინი მკლავმან ძლიერმან დაგადგა შენ“ და „ოქრო-ნილოსით მრწყველი სიბრძნით ქართველთა“ (ხუნდაძე, 1911:51; იხ. ანთ. V ტომი, №69, 70).

ლ. ვეშაპიძემ მიაკვლია მსგავსი ჰანგის მქონე IV ხმის ძლისპირებს „სამსახეობა სამებისა“ (Q689:42) და „ლოცვამან ანნა წინასწარმეტყველისამან“ (Q689:47) (იხ. ანთ. VIII ტომი, №40, 45). ამასთან, ამ საგალობელთა პოეტურ ტექსტებში იამბიკოსათვის დამახასიათებელი მარცვალთა რიცხოვნება არაა დაცული.

* * *

წინამდებარე გამოცემა, სვეტიცხოვლის სკოლის სამგალობლო ტრადიციის წირვის ჰიმნების სრულად გამომზეურებასთან ერთად, მიზნად ისახავს ამ მასალის ლიტურგიკული ასპექტით სისტემატიზაცია-სრულყოფასაც (სანოტო მასალის თავისებურებების გამო). ამ მიზნიდან გამომდინარე, რადგანაც კარბელაშვილების სანოტო ხელნაწერთა არქივებში დაფიქსირებულია II, IV და V ხმების „მოვედით“-ები, ჩვენ გადავწყვიტეთ, რომ ამ საგალობლის 8 ხმის სრული კორპუსი წარმოგვედგინა წინამდებარე კრებულში, „დაკლებული“ — I, III, VI, VII და VIII ხმების მელოდიებზე გაგვეწყო და დაგვებეჭდა ისინი. ამ საგალობელთა ინტონაციურ საფუძვლად, კარბელაშვილთა ტრადიციისამებრ, გამოვიყენეთ ცისკრის 8 ხმის ანტიფონები.

წყაროებში არ იძებნება III, V და VII ხმების „ნმიდაო ღმერთო“-ების ხელნაწერები. წინამდებარე ტომში წარმოდგენილია ამ ხმების ტროპრების მელოდიებზე ჩვენ მიერ განწყობილი №399, 402 და 404 „ნმიდაო ღმერთო“-ც.

¹⁷ ვგულისხმობთ, სვეტიცხოვლის, გელათისა და შემოქმედის სკოლების წირვის „ღირს არს“-ების საერთო არქეტიპულ მელოდიას, სვეტიცხოვლისა და გელათის სკოლების სამღვდელთმთავრო „ღირს არს“-თა 2 მელოდიას და რ. ხუნდაძის მიერ დაფიქსირებულ (ხუნდაძე, 1911:26) განსხვავებულ „ღირს არს“-ს, რომელიც VI ხმის ძლისპირთა ჰანგზეა განწყობილი.

6. „მღვდელთმთავრის“ „წმიდაო ღმერთო“-ს შესახებ

აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის სანოტო წყაროებში შემონახულია, „თვითხმოვანი“, საკუთარი ჰანგის მქონე „წმიდაო ღმერთო“-ებიც, რომლებსაც ხელნაწერებში „მღვდელთმთავრის“, „სამღვდელთმთავრო“ ან „მღვდელთმთავრული“ ეწოდება. ისინი დაბეჭდილია წინამდებარე ტომში — 407—410 ნომრებად.

ცხადია, ეს სახელწოდება საგალობლის ლიტურგიკულ ფუნქციას — მის სამღვდელთმთავრო წირვის რეპერტუარისადმი კუთვნილებას გამოხატავს. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ამ „წმიდაო ღმერთო“-ებთან ინტონაციური მსგავსებით გამოირჩევა №341—347 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“, რომლებსაც, ხელნაწერებში, ასევე, „მღვდელთმთავრის“ ეწოდება. ორივე დასახელების ჰიმნების სხვადასხვა ვარიანტს მსგავსი აქვთ მუხლთა საკადანსო საქცევები და საერთო ინტონაციური და ჰარმონიული კოლორიტი.

შესაბამისად, საფიქრებელია, რომ XIX საუკუნეში (შესაძლოა, მანამდეც) სახელწოდება „მღვდელთმთავრის“, ამ საგალობლების მელოდიის, ხმის (როგორც სახასიათო ინტონაციათა ფონდის) აღმნიშვნელი ტერმინიც იყო — მელოდიის შემადგენელი ინტონაციურ-სინტაქსური ერთეულების, ან ჭრელებისათვის სახელდების ტრადიციის მსგავსად.

სვეტიცხოვლის სკოლის „მღვდელთმთავრის მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“-ის მსგავსად და მათზე უფრო მეტად და თვალსაჩინოდ, „მღვდელთმთავრის წმიდაო ღმერთო“-ები ინტონაციურად, მელოდიური კონტურით, სიტყვიერი და მუსიკალური ცეზურების ურთიერთმიმართებითა და სტრუქტურული თავისებურებებით, ენათესავება გელათის სკოლის „წმიდაო ღმერთო“-ებს (ნოტირებულთ ფ. ქორიძის, ე. კერესელიძისა და რ. ხუნდაძის მიერ).

7. მიცვალებულთა „წმიდაო ღმერთო“-ს შესახებ

სტ. და პ. კარბელაშვილების, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილისა და დ. არაყიშვილის მიერ შემონახულია მიცვალებულთა ღვთისმსახურების „წმიდაო ღმერთო“-ს 16 ვარიანტი (II ტომის №411—425 და IV ტომის №75).

ეს საგალობლები, ძირითადად, ჩანერილია წესის აგებისა და პანაშვიდის ჰიმნებთან ერთად. სავარაუდოდ, ეს განგებები სწორედ ამ „წმიდაო ღმერთო“-ებით იწყებოდა. მინაწერებიდან ჩანს, რომ ეს ჰიმნი, ასევე, იგალობებოდა მიცვალებულის გასვენებისა და დაკრძალვის დროს. დ. არაყიშვილის IV ტომის №75 ნიმუში წირვის „წმიდაო ღმერთო“-ებს შორის აქვს დაფიქსირებული. ასე რომ, დასაშვებია ამ „წმიდაო ღმერთო“-ების გალობა მიცვალებულის სულის საოხად აღვლენილ წირვაზეც (დღეს „შეკვეთილ“ წირვას რომ უწოდებენ).

„მიცვალებულთა წმიდაო ღმერთო“-ები ერთმანეთისაგან განსხვავდება როგორც ხმათასვლით (განსაკუთრებით, მრავალფეროვანი იმპროვიზაციულ-მიკრომელოდიური სვლებით „გამშვენებული“ მოძახილით), ასევე, კილოურ ელფერთა გრადაციით — სხვადასხვანაირად დასმული ალტერაციის ნიშნებით და სხვადასხვაგვარი კილოური მოდულაციებითა თუ გადახრებით — მიუხედავად იმისა, რომ საგალობლის ყველა ვარიანტი ეყრდნობა ერთ მელოდიურ-კომპოზიციურ არქეტიპს.

ასეთი მაგალითები ცხადყოფენ, რომ არქეტიპული მოდელის მრავალხმიანი განხორციელების პროცესში სამგალობლო მუსიკალურ აზროვნებას ჰარმონიული და

პოლიფონიური მრავალფეროვნება ახასიათებს, რაც ცხადად წარმოგვიდგენს ამ აზროვნების იმპროვიზაციულ-დინამიკურ ბუნებასა და ესთეტიკურ სიმდიდრეს.

აღსანიშნავია, რომ გელათის სკოლის და, ასევე, სვანურ სასიმღერო ტრადიციაში შემონახული მიცვალებულთა „წმიდაო ღმერთო“-ებიც იმავე მელოდიურ-კომპოზიციურ არქეტიპს ემყარებიან, რასაც №391—405 საგალობლები. ეს გარემოება ჩვენი საეკლესიო და ხალხური მუსიკალური შემოქმედების სხვადასხვა ნაკადის ერთიანობაზე მეტყველებს.

8. ტიპიკონური მითითება „წმიდაო ღმერთო“-სა და მის ნაცვალ ჰიმნთა შესახებ

დღეს მოქმედი ქართული ლიტურგიკული ტრადიციით, სამღვდელთმთავრო წირვაზე „წმიდაო ღმერთო“ შემდეგი წესით სრულდება:

„წმიდაო ღმერთო“ — სამჯერ;

მღვდელთმთავრის ასამაღლებელი „გარდამოიხილე ღმერთო“;

„წმიდაო ღმერთო“ — ორჯერ (სურვილის შემთხვევაში, II „წმიდაო ღმერთო“ რეჩიტატივით);

„დიდება-ანდა“ (რეჩიტატივით);

„წმიდაო უკვდავო შეგვიწყალებ ჩვენ“ (რეჩიტატივით);

„წმიდაო ღმერთო“ — ერთხელ.

სამღვდლო წირვაზე იგალობება სამგზის „წმიდაო ღმერთო“ (სურვილისამებრ III „წმიდაო“ რეჩიტატივით) შემდეგ „დიდება, ანდა+წმიდაო უკვდავო“ (რეჩიტატივით). ბოლოს კვლავ „წმიდაო ღმერთო“ ერთხელ.

ფ. ქორიძის ჩანაწერებიდან ჩანს, რომ ჰიმნის რეჩიტატიული ნაწილის შემდეგ და ბოლო „წმიდაო ღმერთო“-ს წინ, ასევე, იგალობებოდა სიტყვა-მოწოდება „ძალთა“ (იხ. ანთოლოგიის I ტომი, №34 „წმიდაო ღმერთო“, შენიშვნა „ძალთა“-ს შესახებ. გვ. 115).

იმავენაირად იგალობება „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“ (საუფლო დღესასწაულებზე) და „ჯვარსა შენსა“ (დიდი მარხვის III კვირას და ჯვართამაღლებაზე).

შემდგენელ-რედაქტორის მადლიერების სიტყვა ანთოლოგიის II—IV ტომებისათვის

ანთოლოგიის II, III და IV ტომები მრავალწლიანი შრომისა და კვლევის და, შეიძლება ითქვას, ჩემი ცხოვრების საეტაპო ნაშრომია. ამიტომაც, მინდა, უდიდესი მადლიერებით მოვიხსენიო ის ადამიანები, ვისი შენევნითა და განუზომელი თანადგომითაც მოხერხდა ამ 3 ტომის მომზადება და გამოცემა.

ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში და ზოგადად, ტრადიციული მუსიკის სფეროში განხორციელებული სასიკეთო ცვლილებებისა და მზრუნველობისათვის, რამაც შესაძლებელი გახადა ანთოლოგიის „ქართული გალობა“ გამოცემა, ვმადლობ ბატონ ბიძინა ივანიშვილს;

მადლობას ვწირავ ბატონ ანზორ ერქომაიშვილს, ვისი მადლითაც XX-XXI საუკუნეებში ქართულმა სიმღერა-გალობამ ახალი სიცოცხლე და მრავალი გამარჯვება ჰპოვა;

საგალობლოთა სანოტო ხელნაწერებზე მუშაობის საშუალებისა და ხელნაწერთა ფოტოასლების გადმოცემისათვის მადლობას ვუხდით:

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრს, ბატონ მიხეილ ბატიაშვილს და მინისტრის პირველ მოადგილეს, ბატონ მიხეილ გიორგაძეს;

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ცენტრალური არქივის ხელმძღვანელს, ქალბატონ თეონა იაშვილს;

ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის ყოფილ ხელმძღვანელს, ქალბატონ ცისანა ქორჩიაშვილს და ამჟამინდელ დირექტორს, ბატონ გიორგი დონაძეს;

ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ამჟამინდელ ხელმძღვანელს, ბატონ ზაზა აბაშიძეს და მის წინამორბედებს — ბატონებს ბუბა კუდავასა და ზაზა ალექსიძეს;

ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მეცნიერ-თანამშრომლებს, ქალბატონებს ესმა მანიასა და ლელა გოცირიძეს;

ქართული ხელოვნების ისტორიის მკვლევარს ბატონ ლუარსაბ ტოგონიძეს;

განსაკუთრებული მადლიერება მიმდა გამოვხატო ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის, სახელმწიფო არქივისა და საქართველოს კინოსა და თეატრის მუზეუმის მეცნიერ-თანამშრომლის, ქალბატონ ქეთევან ასათიანის მიმართ — უანგარო, მრავალწლიანი პროფესიული თანამშრომლობისა და ადამიანური თანადგომისათვის;

მადლობას ვწირავ ჩემს მასწავლებლებს, წირვის ქართლ-კახურ საგალობლოთა კრებულზე მრავალწლიანი მუშაობის პროცესში გამოჩენილი განუზომელი სიკეთისა და თანადგომისათვის: გენიალურ მუსიკოსს — შალვა მოსიძეს, რუსუდან ნურნუმიას, ვანო ყლენცს, ლია ნურნუმიას, თამარ ჩხეიძეს, ლეილა მარუაშვილს, ქეთევან ბოლაშვილს, ნანა შარიქაძეს, ლელა მაქარაშვილს, ეთერ მგალობლიშვილს, მარიკა ნადარეიშვილს, ლია სალაყაიას, ლია ბაიდოშვილს, ნანა ქავთარაძეს, ირინა მამისაშვილს, ევგენია ლოღელიანს, ნატალია ზუმბაძეს, დავით შულღიაშვილს, თამაზ გაბისონიას.

განსაკუთრებულ მადლიერებას და ლოცვას ვწირავ, ჩემი ნეტარხსენებული პედაგოგების — მანანა ანდრიაძის, დევილ არუთინოვ-ჯინჭარაძის, ევსევი ჭოხონელიძის, ანა (მენული) თოფურიასა და გენიალური იოსებ კეჭაყმაძის უკვდავ სულებს — დაუფიწყარი პედაგოგიური ხელმძღვანელობის, თანადგომისა და სიყვარულისათვის.

ანთოლოგიის II—IV ტომების მომზადება შეუძლებელი იქნებოდა, რომ არა ბატონების — მირიან ცხვარაძის და ავთანდილ ხარაბაძის, პეტრე მეტრეველის, თეიმურაზ ქარუხნიშვილის, გიორგი (ჯიმშერ) მეფარიშვილის, ლუკა (ლევან) ფალავანდიშვილისა და ზაქარია გიუნაშვილის, საქართველოს საპატრიარქოსთან არსებულ ქალთა საზოგადოებისა და განსაკუთრებით, ქალბატონ ქეთევან ჭუბაბრიას, ასევე, ქალბატონების შორენა თეთრუაშვილის, მაია მუხიაშვილის, ზოია კობახიძის, ნინო პატარიძისა და ბარბარე რუხაძის, საპატრიარქოში მოღვაწე მონოზონთა — ბარბარე ქართველიშვილის, ალექსანდრა იასიბაშის, ანასტასია კოლევას, ივლიტა ლულუნიშვილის, მორჩილ ლია ძებისაშვილის და ასევე, ბატონების გიორგი ანდრიაძისა და რევაზ შარაბიძის თანადგომა. მადლობას ვწირავ მათ, საჭირო ტექნიკური ინვენტარისა და აპარატურის სამების ტაძრის საპატრიარქო გუნდისათვის საჩუქრად გადმოცემის, სტეფანე კარბელაშვილის ხელნაწერთა ფოტოასლების I კოლექციის დამზადებისა და ჩვენთვის მონოდებისათვის; ასევე, საქართველოს საპატრიარქოში კრებულზე მუშაობისას განეული თანადგომისათვის.

გამოცემაზე მუშაობაში თანადგომისა და მხარდაჭერისათვის მადლობას ვუხდით:

გენიალურ ქართველ შემოქმედთ: — კომპოზიტორ გია ყანჩელს და რეჟისორსა და დრამატურგს — რობერტ სტურუას.

მიტროპოლიტებს დანიელ დათუაშვილს, აბრაამ გარმელიას, საბა გიგიბერიას, გერასიმე შარაშენიძესა და იოანე გამრეკელს, ეპისკოპოს მელქისედეკ ხაჩიძეს, არქიმანდრიტებს იოაკიმე ასათიანს, ბართლომე ფირცხალაიშვილს, დავით ჭინჭარაულს, კონსტანტინე ჭინჭარაულს, სერაფიმე ჭედიას, იოანე ხელაიას, მოსე ჭანკვეტაძეს, ანდრია ლაცაბიძეს, დემეტრე თეთრუაშვილს; ილუმენ ლუკა ფალავანდიშვილსა და მღვდელმონოზონ სერაფიმე ჩეკურიშვილს, დეკანოზებს ტარიელ სიკინჭილაშვილსა და მიქაელ ფოფხაძეს, არქიდიაკონ დემეტრე დავითაშვილს, პროტოდიაკონ მირიან სამხარაძეს, დიაკონ ლეონიდე ებრალიძეს, ილუმენიებს ქეთევან კოპალიანს, თეოდორა მახვილაძეს, მარიამ მიქელაძეს, ელენე ნაფეტვარიძეს; მონოზონ ნინო სამხარაძეს;

ქალბატონებსა და ბატონებს: თამარ გოგელიძეს, ნიკოლოზ რაჭველს, თამარ გეგეჭკორს, ქეთევან გვაზავას, ნინო ბაკურაძეს, თეონა კონტრიძეს, გიორგი ცაგარელს, ელისაბედ ბაგრატიონს, გიორგი კილაძეს, გიორგი ხუნაშვილს,

ენრი ლოლაშვილს, ჟანრი ლოლაშვილს, მიხეილ კილოსანიძეს, ვერა ბაზიარს, ხათუნა ჩაჩავას, მარიამ და სოფიო ჯანგულაშვილებს, ზაზა ფიროსმანაშვილს, შოთა გოგოძეს, გიორგი შარვაშიძეს, ირაკლი იმნაიშვილს, მიხეილ ხუცურაულს, ნათია აბრამიას, ნატალია გაბისონიას, სალომე ცეცხლაძეს, თეონა რუხაძეს, ქეთევან ჭიტაძეს, გიორგი აბაშიძეს, კონსტანტინე ამამუკელს, ლექსო შენგელიას, არჩილ მინდიაშვილს, ალექსანდრე აბაიაძეს, პაატა მუჯირს, ნინო ნახუცრიშვილს, გულიკო კარიაულს, ქეთევან ქემოკლიძეს, ნინო სურგულაძეს, თამარ ჭოხონელიძეს, მარიამ როინიშვილს, თეონა ჯორბენაძეს, ნიკოლოზ ხარატიშვილს, დავით გოგიშვილს, კობა სუბელიანს, სოფიო ბერიას, ბადრი ბერაიას, ვლადიმერ მუჯირს, გურამ და იზოლდა თარხნიშვილებს, თამაზ იმედაშვილს, ლელა ჯანელიძეს, სოფიო იმედაშვილს, ბეჟან მესხს, ნინო ყურაშვილს, ანა ქარქაშაძეს, მარიამ ანდლულაძეს, თამაზ და მანანა ყურაშვილებს, პიმენ ყურაშვილს, ნათია გუგულაშვილს, ანა ჯაჯანიძეს, დავით ხვედელიძეს, ნოდარ ბარათაშვილს, ალექსანდრე ეძგვერაძეს, ლექსო გრემელაშვილს, მღვდელმონოზონ დავით კოლუაშვილსა (†) და ევლალია ჭირაქაძეს (†).

მადლობას ვწირავ ანთოლოგიაზე მომუშავე შემოქმედებით ჯგუფს — თავდადებული და სიყვარულით აღსავსე შრომისათვის, განსაკუთრებით — ლევან ვეშაპიძეს, რომელიც, უკვე მრავალი წელია, უდიდესი თავდადებით ემსახურება ქართულ გალობას, მის აღდგენა-პოპულარიზაციას;

განსაკუთრებით მადლობელი ვარ მუსიკოლოგ ნინო რაზმაძესი, რომლის თანადგომისა და სრული თვითგაღებით აღბეჭდილი შრომის გარეშე შეუძლებელი იქნებოდა ანთოლოგიის გამოცემა.

გამორჩეულად მადლიერი ვარ ფონდ „ქართული გალობის“ დამაარსებლების — ბატონ ვანო ჩხარტიშვილისა და ქალბატონ ნანა გოთუასი, რომელთა უშურველმა ქველმოქმედებამ, სიყვარულმა, ზრუნვამ და თანადგომამ ახალი სიცოცხლე შთაბერა ქართულ ტრადიციულ მუსიკას.

და ბოლოს, მადლობას ვწირავ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია II, რომლის სიყვარულმა და მფარველობამაც გადაარჩინა არა მხოლოდ ქართული საგალობელი, არამედ, უამრავი ადამიანი, მათ შორის მეც და შეგვაძლებინა მსახურება ჩვენი მუსიკისა.

დამონმებული წყაროები

ერქვანიძე, მალხაზ (შემდგ.). (2004). *ქართული ვალობა, გელათის სკოლა. მწუხრი, ცისკარი, ნირვა. იღუმენ ექვთიმე კერესელიძისა და დეკანოზ რაჟდენ ხუნდაძის ხელნაწერების მიხედვით*. სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო ვალობის ცენტრი. თბილისი.

ერქვანიძე, მალხაზ (შემდგ.). (2005). *ქართული ვალობა, აღმოსავლეთის სკოლა (ქართლ-კახური კილო). მწუხრი, ცისკარი, ნირვა. გადმოცემული ძმები კარბელაშვილებისა და ალექსანდრე მოლოდინაშვილის მიერ*. თბილისის ანჩისხატის ტაძრის გუნდი. თბილისი.

ერქომაიშვილი, ანზორ, როდონაია, ვახტანგ. (2006). *ქართული ხალხური სიმღერა, პირველი ფონოჩანაწერები, 1901-1914*. ქართული ხალხური სიმღერის საერთაშორისო ცენტრი. თბილისი.

კარბელაშვილი, პოლივექტოს. (2011). *ქართული საერო და სასულიერო კილოები, ისტორიული მიმოხილვა*. თბილისი.

კარბელაშვილი, ფილიმონ. (1899). *სავალობელნი შობის დღესასწაულისა : რვეული ა // გადაღებული მღ. ფილიმონ კარბელაშვილის მიერ // გამოცემა მღ. მღ. პ. კარბელოვისა და ა. მოლოდინოვისა // სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა*. ტფილისი.

კიკნაძე, გულნაზ (შემდგ.). (1982). ნევემირებული ძლისპირნი (ხელნაწერი A-603). მთ. რედ.: ელ. მეტრეველი. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ინსტიტუტი.

ქორიძე, ფილიმონ. (1895). *ქართული ვალობა: ლიტურგია იოანე ოქროპირისა: მღვდლისა და მღვდელთმთავრისათვის*. გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ; გადმოცემული: ანტონ ნ. დუმბაძისა, დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძის და ივლიანე ი. წერეთლისაგან. რამდენიმე სავალობელი გადმოცემულია მელქისედექ გ. ნაკაშიძისა და მღ. ნესტორ ე. კონტრიძისაგან. პარტიტურა №1. ტფილისი: მაქსიმე შარაძის გამოცემა და სტ.

ქორიძე, ფილიმონ. (1901). *სავალობელნი პირველ შენირულისა, ვასილი დიდისა, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინებისა*. პარტიტურა №2. ქუთაისის ეპარქიის სამღვდლოების ხარჯით გადაღებული ფილიმონ იესეს ძის ქორიძის მიერ; გადმოცემული: დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და ივლიანე წერეთლისაგან; სარჩევში რომელ სავალობელსაც ვარსკვლავი უზის, გურიაშია დაწერილი და გადმოცემულია ანტონ ნ. დუმბაძისაგან. ტფილისი: გამოცემა მ. შარაძისა და ამხ. (ე. კერესელიძისა, ს. ლოსაბერიძისა და ე. გრძელიძისა).

შულღიაშვილი, დავით. (1991). „ქართული ვალობის შტოთა ერთიანობის შესახებ“. კრებულში: ძველი ქართული პროფესიული მუსიკა. ისტორიისა და თეორიის საკითხები. პ/მ. რედ.: რ. წურწუშია. ვ. სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია. თბილისი.

შულღიაშვილი, დავით. (2002). „ქართული ვალობის სკოლები და ტრადიციები“. კრებულში: ტრადიციული მრავალხმიანობის პირველი საერთაშორისო სიმპოზიუმის მოხსენებები. პ/მ. რედ.: რ. წურწუშია. ვ. სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია. თბილისი.

შულღიაშვილი, დ. (2009). *რვახმის სისტემა ქართულ საეკლესიო ვალობაში (სავალობელთა სანოტო ჩანაწერების მიხედვით)*. სადოქტორო დისერტაცია. თბილისი: ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია.

შულღიაშვილი, დავით, ნერეთელი, ზაალ (შემდგ., რედ.). (2012). *ქართული ვალობა, სვეტიცხოვლის სკოლა, სადა კილო; გადმოცემული ვასილ და პოლივექტოს კარბელაშვილების მიერ, მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვისა და გრიგოლ ჩხიკვაძის ხელნაწერების მიხედვით*. სერია: *სავალობლები სანოტო ხელნაწერთა არქივიდან, I ტომი*. საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი. თბილისი.

შულღიაშვილი, დავით. (2014). ქართული სამგალობლო სკოლები და რვახმის სისტემა (სავალობელთა სანოტო ჩანაწერების მიხედვით). საქართველოს საპატრიარქოს ვალობის ცენტრი. თბილისი.

ხუნდაძე, რაჟდენ. (1911). *ქართული ვალობა: ლიტურგია იოანე ოქროპირისა, ბასილი დიდისა და გრიგორი ღვთისმეტყველისა*. პარტიტურა. ნოტებზე გადაღებული მღვდლის რაჟდენ თ. ხუნდაძის მიერ გურულ-იმერულ სადა კილოზე. ტფილისი: გამოცემა ესტატე სოლომანის-ძის კერესელიძისა.

Mtiebi. Traditionelle Gesänge aus Georgien. (1996) CD. შემდგენელი: ედიშერ გარაყანიძე.

Скабалланович, Михаил (сост.). (2008). *Толковый типикон : объяснительное изложение типикона : с историческим введением*. 2-е изд., испр. — Москва: Изд-во Сретенского монастыря.

ხელნაწერები

Q674, Q684, Q689. დაცულია კ. კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში.

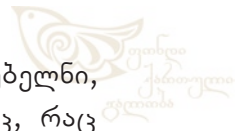
სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი

სტეფანე (ვასილ) კარბელაშვილის წინასიტყვაობა „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899)¹⁸

ესე წინამდებარე შრომა ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ნოტებზე გადაღებული „წმ. იოანე ოქროპირის წირვის წესი“ ქართული გალობისა ქართლ-კახური კილოთი, სასიქადულო ნაყოფია ჩვენი სახელოვანი მხცოვან მღვდელთმთავრის, უუპატივცემულესის ალექსანდრე ეპისკოპოსის სამშობლო ეკკლესიის კეთილდღეობისათვის მზრუნველობისა. მშობლიო ეკკლესიის ღრმა და წრფელი სიყვარულით უმოქმედნია მუდამ და მოქმედობს დღესაც ხსენებული მღვდელთმთავარი. მისი მაღალი სული მუდამ იმის ზრუნვაში ყოფილა და არის, თუ რა ვარგო წმ. ეკკლესიას და რითი ვემსახურო მისს წარმატებასო. „აბა, ბიჭო, მითხარი — რომელი უფრო მოგწონს ამ სამ საგანში, თანაც თითებზედაც ჩამოსთვლიდა: საეკკლესიო გალობის აღდგენა, დარღვეული მონასტრების განახლება, თუ ჩვენი სასულიერო მწერლების ნაწერების ბეჭვდაო?“ არა ერთხელ უკითხავს მას ჩემთვის და სხვათა მრავალთათვისაც. — თქვენო მეუფებავ! სამივე ერთი ერთმანეთზედ უკეთესია და აბა იმას რა ემჯობინება, რომ სამივე ესეები არ დააშოროთ ერთმანეთს! „ერიჰა! ეგ ხომ მძიმე და ძნელი საზიდი უღელია ჩემთვის, შვილო, მაგრამ მჯერა, რომ გულწრფელად მეუბნები მაგას და მართლაც არ დაშორდებიან ეგენი. რა უყოთ? ღმერთი მოწყალეა! ორი შაურის მუშასა, მის დღეში არა უშავს რა“. აი რა სასოებით და მტკიცე იმედით შეუდგა ყდ სამღვდლო ალექსანდრე ქართული გალობის ნოტებზე გადაღების საქმეს და, აჰა, საუკეთესო ნაყოფიც მისი მაღალი სულის ნადილისა.

1884 წ. ყდ სამღვდლო ალექსანდრე შეეკრა პირობით ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვს, რომელსაც უნდა გადაეღო ნოტებზედ ქართული გალობა მღ. პოლიევკტოს და ვასილ კარბელაშვილების, ა. მოლოდინაშვილის და გ. მღებრიშვილის დახმარებით. ბ. ივანოვმა გადაიღო გარდა წირვის წესისა, მწუხრიდან: აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, ნეტარ არს კაცი, ნათელი მხიარული ავაჯით, ან განუტევე, რომელი საუკუნითგან, ღვთისმშობლო ქალწულო მეექვსე ხმაზედ და იყავნ სახელი უფლისა; ცისკრიდან: უფალო შეგვიწყალენ, აქებდით მონანი, გადიდებთი, კურთხეულ ხარ შენ უფალო — გუნდნი ანგელოზთანი, აღდგა რა იესო, ან და უმეტესად კურთხეულ ხარ შენ, დიდება მაღალთა შინა და ზესთა მბრძოლისა გრძლად და ავაჯით; რომელი ქერაბინთას წილები, ღირსარსის წილები, ქორწინებიდან სამი საგალობელი, პანაშვიდ-ანდერძიდან სულთათანა, წმიდათა თანა, შენ მხოლო ხარ და წმიდაო ღმერთო. მაგრამ ეს მცირედი ნაწილია იმ შრომისა, რომელიც იკისრა ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვმა. მას უნდა დაენერა ნოტებზე 500 ნომერი. ეხლა კი, როგორც ზემოთ ჩამოსთვლილიდან სჩანს, დაწერილია მხოლოდ 76 ნომერი. მიზეზი ბ. იპპოლიტოვის მიერ პირობის არა შესრულებისა იყო პირველად ის, რომ ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვი დატვირთული ბრძანდებოდა მრავალი სავალდებულო სამუშაოებით და ძალიან ცოტა დროდა ჰქონდა თავისუფალი ქართულ გალობის საწერად. შემდეგ, დროთა ვითარების გამო, თვით კარბელაშვილები გავიდნენ ქალაქიდან სოფელ-დაბად, გარდაიცვალა მღ. გ. მღებრიშვილი და ბოლოს ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვიც გადავიდა მოსკოვში. უფრო ამ გარემოებამ შეაფერხა ქართული გალობის საქმე, და ამის გამო ვერ განხორციელდა სისრულით ის პირობა, რომლითაც შეეკრა ყდ სამღვდლო ალექსანდრეს იპპოლიტოვ-ივანოვი.

¹⁸ სტილი დაცულია.

მიუხედავად ამავებისა, როგორც იპპოლიტოვ-ივანოვი, ისე მისი დამხმარებელი, ზემოთ ჩამოთვლილი მღვდლები დიდი მადლობის ღირსნი არიან იმისთვისაც, რაც მათ მოასწრეს და დაწერეს.

მრავალნი მოუთმენლად ელოდნენ ამ შრომას, და ესეც ეღირსა ნათელსა სოფლისასა. ეს შრომა (ლიტურღია) ბ. იპპოლიტოვ-ივანოვმა წარადგინა უწმიდ. სინოდში 1895 წ. უწმიდესმა სინოდმა გარდასცა ბ. სმოლენსკის, — სამაგალითო მცოდნეს გალობისას მთელს რუსეთში, დირექტორს სინოდალურის სასწავლებლის და ხოროსას მოსკოვში, განსახილველად და ჰაზრის გამოსათქმელად; იმანაც წარუდგინა და მშვენიერი ჰაზრიც მისცა ამ გალობაზე და მასთანვე დასძინა აუცილებელი საჭიროება მისი დაბეჭდვისა და გავრცელებისა. უწმ. სინოდმა გამოუგზავნა ექსარხოვად ყოფილს მაღალ ყმდ უსამღვდელოესს ვლადიმერს, რომელმაც მოიწვია ქართველნი სემინარიის ეკლესიაში მოსასმენად 7 დეკემ. 1897 წ. მოსმენის შემდეგ ჰკითხა მისმა ყმდ უსამღვდელოესობამ ჰაზრი და ყველამ მოიწონა, მას შემდეგ, როცა მისმა ყმდ უსამღვდელოესობამ შეკრიბა მიწვეულთაგან წერილობითი ჰაზრი, მაშინ წარადგინა უწმ. სინოდშივე და იქიდან იპპოლიტოვ-ივანოვს გაუგზავნა იმ ჰაზრით, რომ მოწონებული მოსკოვს ცენზურისაგან დაბეჭდილიყო გასავრცელებლად. — ყმდ სამღ. ეპისკოპოსსა ჰაზრად ჰქონდა რომ ამ გალობას მიიღებდენ ყველა სასწავლებელში, რაშიაც თანაუგრძნობდნენ ყველა ეგზარხოვები. იმედია ახლა, ქართველთა საზოგადოება, რომელსაც ცოტად თუ ბევრად შეგნებული აქვს საშვილიშვილო მნიშვნელობა სამშობლო ეკლესიის გალობისა, ეცდება ამ გალობის ყოველფრივ ხალხში გაფენა-გავრცელებას; თვითეული ეკლესია, სასწავლებელი (შკოლა) და აგრეთვე თვითეული დარბაისლური ოჯახი სიამოვნებით შეამკობს თვსს წიგნთსაცავს ამ საგალობელთა წიგნის შექმნით. ეს იქნება, სხვათა შორის უკეთესი ჯილდო ყმდ სამღვდელო ალექსანდრესთვის, რომელიც, ეჭვი არ არის ამ გამოცემიდან ამონაგებ ფულს მოახმარებს უკლებლივ ამ გვარსავე საზოგადო საღმრთო და უკვდავ საქმეს.

1899 წელს იანვრის 10 დღეს
მღ. ვას. გრიგოლის ძე კარბელაშვილი

Introduction

Volumes 2-3-4 of the anthology represent in essence one whole with a single theme divided into three sections. All the chants for the liturgies of St. John Chrysostom, Basil the Great, Gregory the Great¹ (the Presanctified Liturgy), the typica for ordination and the wedding service... in fact the entire chant tradition of Eastern Georgia extant in notated manuscripts and published collections from the 19th-20th centuries have been printed in these volumes.

The chants in these volumes have been arranged in liturgical order. Different variants of the same chant are printed from easiest to hardest.

The varied and improvised nature characteristic of the various disciplines of traditional musical cultures and medieval art is manifested in these variants as well as in works arranged on the same melody. In parallel with the existence of a general archetypal model or shared formulation, different finales and stylistic and harmonic diversity are sometimes revealed in related works, indicating the high level of compositional, improvisational, and creative freedom during the process of creating polyphonic forms.

There are a number of variants of each chant in Volumes 2-3-4. Typically, footnotes on the first variant of a chant apply to others with the same title, in the same group, or the same genre. It is recommended that chanters and scholars take into account the musical texts and notes of every work bearing the same title before commencing with the study of any particular chant.

Chants notated at different times by various people are represented in Volumes 2-3-4 of the anthology. Unfortunately there is no research regarding those who preserved Georgian chant - the notators, chanters, choirmasters, or publishers - having the appropriate depth or completion in Georgian musicology. Not only are lesser-known musicians implied, for example David Chijavadze-Mikhailov, but also such names as Philimon Koridze, the Karbelashvili Brothers, Ekvtime Kereselidze, and Razhden Khundadze. Actually, the non-notated portion of the Karbelashvili brothers' archive - their letters - has been studied as the majority of them are kept at the National Center of Manuscripts. But archival documents that reflect P. Koridze's creative path through Europe, Russia, and America have not been searched or studied. These are documents portraying the operatic life in the 19th century. If the history of the cultural or political life of the past 150 years is taken into account, it might not be easy to find such documents, but we think it is necessary for research to proceed in this direction. There is the hope that the publication of our anthology will become a stimulus for researching this and many other problematic issues.

Chants of the Svetitskhoveli school² (the Karbelashvili chant tradition) for St. Chrysostom's liturgy are printed in Volume 2, including "Holy God", "As Many As Have Been Baptized", and "We Venerate Thy Cross".

¹ In liturgics, the authorship of the Presanctified Liturgy by Gregory the Great is considered dubious. Yet because this liturgy is ascribed to St. Gregory the Great, the Dialogist, it is called the Liturgy of the Dialogist and is thus mentioned in the anthology.

² The existence of various schools within our chants has been recognized in Georgian musicology: "The emergence of this or that school on the basis of a centuries-long tradition in ecclesiastic art (in individual disciplines) is known in history. Naturally, various schools also existed in Georgian church chant - as a creative system having a specific compositional technique and aesthetic principles." (Shughliashvili, 2009:26). Shughliashvili was the first to offer the term "Through school, the phrases denoting the origins of branches of chant extant in practice or regions where they were recorded were changed ('Kartli-Kakhetian style, Imeretian chant, etc.)" (Shughliashvili, 1991; 2002; 2009). He also formulated the principles oriented on the textures and harmony belonging the musical material of this or that school. Let it be noted that we also share Shughliashvili's stance regarding the attribution of surviving chants to the Gelati, Svetitskhoveli, and Shemokmedi schools, with this caveat: it must not be understood as if the chant representing the common, national tradition of the Middle Ages was only created and taught in these three monastic, academic centers (it was taught everywhere).

1. Stephan (Vasil) Karbelashvili's manuscripts kept at the National Center of Manuscripts: Karbelashvili, Vasil, Notated Manuscript Fund. Personal Archive of Karbelashvili #264. This source is cited in Volumes 2-3-4 as "S. Karbelashvili's Notated Archive."

2. Mikheil Elizbarashvili's Manuscript Collection kept at the National Center of Manuscripts: Q1436 "Georgian Chant. The Liturgy of John Chrysostom for Priest and Hierarch - Transcribed by Mikheil P. Elizbarashvili. Tbilisi, 1896." This source is cited as "M. Elizbarashvili's Manuscript".

3. Davit Chijavadze-Mikhailov's Manuscripts Kept at the National Center of Manuscripts: Kept in the "Various" Fund #50-53. Georgian Church Chants of John Chrysostom, Notated by Davit Chijavadze-Mikhailov, Son of Solomon. 1863. This source is cited as "D. Chijavadze-Mikhailov's Manuscripts".

4. The manuscripts of Poliektvos and Philimon Karbelashvili and their students kept at the Central Archive at the Georgian Ministry of Justice: Poliektvos Karbelashvili's Personal Archive, Fund #1461. Cases #188-218. This source is cited in the following manner: "P. Karbelashvili's Archive (Central Archive, fund 1461, ms. #)."

5. Mikheil Ippolitov-Ivanov's manuscripts kept at the State Center of Folklore: Poliektvos Karbelashvili's Archive, Manuscripts #2099, 2110, 2111, 2112, 2113 (Chants recorded by Mikheil Ippolitov-Ivanov with the Karbelashvili brothers, most probably with Poliektvos Karbelashvili). The manuscript used for this source is cited as: "M. Ippolitov-Ivanov's Manuscript (State Folklore Centre, manuscript #)."

6. Grigol Chkhikvadze's manuscripts kept at the State Folklore Centre: Poliektvos Karbelashvili's archive, Manuscripts #2125-2126; Chants recorded from Poliektvos Karbelashvili by Grigol Chkhikvadze. The manuscript used for this source is cited in the following manner: "G. Chkhikvadze's Manuscript (State Folklore Centre, ms. #)."

7. Davit Molodinashvili's manuscript collection kept in Luarsab Togonidze's personal archive: "Georgian Chant in Three Voices", Davit Molodinashvili. This source is cited as "D. Molodinashvili's Manuscript."

There are also some chants printed in Volumes 2-3-4 from the following published collections:

1. Kartl-Kakhetian Chant in the Karbelashvili Tradition: *Vespers*, Notated and Printed Personally by Priest Vasil Karbelov Son of Grigol, Part 1, Tbilisi, M. Sharadze and Co. Printing House, 1897. This publication is cited in the following manner in the anthology: *Vespers* (Karbelashvili, 1897).

2. Kartl-Kakhetian Chant in the Karbelashvili Tradition: *Matins*, Notated and Printed Personally by Vasil Karbelov Son of Grigol, Part 2, Tbilisi, Typography "Information Page" (Tsnobis Purtseli), 1898. This publication is cited as thus: *Matins* (Karbelashvili, 1898).

3. Georgian Chant (Kartl-Kakhetian Tradition): *Liturgy*: The Liturgical Rite of St. John Chrysostom, Transcribed and Recorded by Mikheil Ippolitov-Ivanov Son of Mikheil Through the Help of the Brothers Priest Poliektvos and Vasil Karbelashvili, A. Molodinashvili, and G. Mghebrishvili, Corrected and Edited by Priest Vasil Karbelashvili Son of Grigol, Published with Financial Help from Bishop Alexander, Hierarch of Guria and Mingrelia, Tbilisi: M. Sharadze and Co. Printing House, 1899. This publication is cited in the following manner: *Liturgy* (Karbelashvili, 1899).

4. Аракчиев, Дмитрий. Краткий очерк развития грузинской, карталино-кахетинской, народной песни. О грузинской духовной народной музыке, с приложением напевов на литургии св. Иоанна Златоустаго. Москва: Типография К. Л. Меншова, 1905. This publication is cited in the anthology as: (Arakishvili, 1905).

5. Аракчиев, Дмитрий. (1916). Грузинское Народное Музыкальное Творчество. (Народная песня Восточной Грузии). С приложением 225 песен в народной гармонизации и 39 инструментальных мелодий. Москва. Оттиски из В т. «Трудов Музыкально-Этнографической Комиссии» (МЭК) при Московском университете. Типография Г. Лиснера и Д. Собко, 1916. This publication is cited in Volumes 2-3-4 as (Arakishvili, 1916).

Notebooks with hymns for service typica and the manuscripts of individual chants have been preserved in Stephan Karbelashvili's archive without any systematization. P. Karbelashvili's archive is the same way. Being of a comparatively lesser volume, the manuscripts of Ippolitov-Ivanov, M. Elizbarashvili, D. Molodinashvili and G. Chkhikvadze are more or less in order. In Chijavadze-Mikhailov's manuscripts there are three voice chants for liturgy arranged in liturgical order (National Center of Manuscripts, "Various" Fund, #50), four voice chants (#51, arranged for mixed choir), as well as scores for individual voice parts (#52-53) recorded and preserved unsystematically.

Chants for the Liturgy of John Chrysostom have been printed in Volumes 2-3-4 of the anthology, and are distinguished by linguistic and stylistic unity, notated by the Karbelashvili brothers, Ippolitov-Ivanov, Elizbarashvili, Molodinashvili, and Chkhikvadze, and grouped according to liturgical order, title, and melodic and stylistic complexity.

Hymns for the Liturgy of John Chrysostom notated by Chijavadze-Mikhailov (#1-57) and Arakishvili (#58-97) have been printed as a separate body of works in the beginning of Volume 4, because they differ somewhat melodically and stylistically from the previous works, despite clearly belonging to the eastern Georgian chant tradition of the Svetitskhoveli school and revealing a great affinity to the chant of the Karbelashvili (Karbelaant) tradition. Hymns for the Presanctified Liturgy, the Liturgy of Basil the Great, the marriage rite, and ordination, notated by the Karbelashvili brothers et. al, have been printed in the remainder of Volume 4.

The notated sources for Kartl-Kakhetian chants are distinguished by the following idiosyncrasies:

A) The notated manuscript archive of Bishop Stephan Karbelashvili (#264, National Center of Manuscripts).

Stephan Karbelashvili's notated manuscript fund is only one part of his personal archive. Gathered in this collection are manuscripts both completed and incomplete, made at various times. The chants for three liturgical rites, Vespers, Matins, the marriage rite, ordination, various feast days, as well as for the funeral rite and the Triodion are shown in this immense body of work. Along with the chants, scores for folk songs and also the manuscripts or the fragments of printed scores of various musical works (Georgian and Russian hymns and songs) are kept in Stephan Karbelashvili's notation archive.

His notated manuscripts are kept in two boxes at the National Center of Manuscripts. The material here (up to 1,000 pages) had been kept without any systematization, without any regard to content. Pagination is also done in the same way - without any regard to the contents and peculiarities of the material.

For the past few years, a group of specialists including scholars at the National Center of Manuscripts - Ketevan Asatiani, archivist Esmā Mania, restorer Lela Gotsiridze, and Svimon Jangulashvili, the compiler and editor of volumes 2-3-4 of the anthology - has been working on a description, classification, and systematization of this notation archive according to liturgical functions and their place in the church typicon. The restoration of these manuscripts is underway along with the organizational process.

Thus, the former pagination of the archive materials is in fact currently not in use, the new one is still in the process of being put together, which is why specific page numbers for archive sources have not been indicated on Stephan Karbelashvili's chants included in the anthology.

It has to be noted that the chants notated by Stephan Karbelashvili are distinguished by a greater musical diversity and richness in comparison to all the other notated sources of Kartl-Kakhetian chant. Many chants more or less mutually different have been attested in his archive from a harmonic and stylistic standpoint.

The majority of chants published in volumes 2-3-4 of the anthology have been taken from Stephan Karbelashvili's notation archive. All the chants for liturgy - 435 in all - notated by him are

printed in the anthology. 415 of them have been taken from Stephan Karbelashvili's notation archive, whereas 20 hymns have been taken from his manuscripts kept in the P. Karbelashvili archive.

There are 234 chants from Stephan Karbelashvili's notation archive printed in Volume 2. These are #1-3, 5-8, 10, 11, 13-20, 22-23, 27-31, 35, 36, 43, 44, 46, 47, 52-54, 62-70, 107-179, 192-244, 247-251, 277, 279, 281, 283, 285-287, 289, 292, 313-316, 329-331, 334, 339, 341, 345-347, 357-368, 374-376, 381, 382, 385-388, 391, 392, 396-398, 400, 403, 405, 406, 408, 409, 411, 413-415, 417, 418, 420-425, 429-431.

20 of these chants (#23, 35, 36, 62_70, 244, 329, 334, 341, 391, 392, 408, and 411) have similar works represented in the other notation sources.

9 works printed in Volume 2 and taken from Stephan Karbelashvili's archive were preserved in a fragmentary form in the manuscripts: chants #19, 20, 347, 422, 423, and 425 are missing the end, #36 is missing the beginning, and only the beginning and ending verses of the Beatitudes have been notated in #289 and 292.

Some of these works have been moved fully intact to Volume 2, whereas the lacking parts of some of the hymns have been completed by the editors based on the music of similar hymns.

A few of Stephan Karbelashvili's chants in Volume 2 had not been fully notated in three voices. Only the top voice has been recorded for works #1, 2, 387, 388, 396, and 403 in the manuscripts. Chant #400 only has the first and bass voice, whereas #385 only has the second voice. The second voice in #416, 425, and 431 and the second and bass voices in #403 were not completely notated in the manuscripts.

In this volume, these chants are presented with the voices harmonized by the editors.

Chant #351 has also been added to the works belonging to Stephan Karbelashvili in Volume 2, having been in his manuscript the personal archive of P. Karbelashvili.

138 chants from Stephan Karbelashvili's archive have been printed in Volume 3. These are: #4, 6, 12, 17, 21, 26, 59, 80-82, 132, 137-139, 141, 145, 168, 169, 178-185, 191-196, 206-208, 212-218, 220-223, 225-238, 260, 261, 264-266, 269, 271, 272, 274, 276, 278-287, 306-312, 320, 322-338, 344, 346-348, 361-353, 356-359, 362-364, 366, 372, 379, 391, 398, 403, 407, 408, 413, 416, 420, 425-428, 439-441.

Identical works to 36 of these chants (#80, 137, 138, 141, 143, 145, 168, 194, 195, 196, 222, 223, 271, 274, 276, 281-286, 338, 351, 352, 356-359, 364, 366, 391, 398, 403, 407, 408, 420) are represented in other notated sources as well.

7 works preserved in fragmentary form in the manuscripts taken from Stephan Karbelashvili's archive have been printed in Volume 3. These are: #212, 213, 220, 221, 278, 279, and 337 which are missing the ending section.

Some of these works have been preserved in the original form in Volume 3, whereas the deficient parts of other hymns have been arranged by the editors based on similar chants.

Some chants in the S. Karbelashvili archive and printed in Volume 3 do not have all three voice parts notated. For chants #6, 12, 21, 231, and 232, only the first voice had been notated in the manuscripts, while chants #59, 179, and 225 lack the first and bass voice parts. The second and bass voices for chants #17 and 26 were not complete either.

These chants were arranged by the editors, and printed in this volume.

43 chants from S. Karbelashvili's archive have been included in Volume 4 of the anthology. These are: #102-104, 107, 108, 112, 115, 128, 129, 138, 145, 146, 151-153, 183-188, 190-209, 215, and 216.

As in other volumes, some of S. Karbelashvili's chants in Volume 4 were not notated in all three voices in the original manuscript. Only the first voice of chants #107, 108, 215, and 216 was notated in the manuscripts. In chants #112 and 188, only the first and bass voices appear. The second voice of chants #146, 187, and 193 was not fully notated to the end, whereas only the second voice part was notated for chants #184-185 (#185 is also missing the end). These chants were arranged by the editors, and printed in this volume.

B) Archpriest Poliekvotos Karbelashvili's personal archive (Central Archive, Fund #1461).

Cases #188-218 of this archive contain notated chant manuscripts. In all, there are up to 500 pages of notated material kept in Poliekvotos Karbelashvili's archive.

This archive is also heterogeneous - there are several authors including Poliekvotos, Philimon (Poliekvotos' son), Stephan Karbelashvili, and their students. The chants have been notated in different sizes and volumes of notebooks and on individual pages with different writing materials. These are in various states from complete to incomplete and illegible. Unfortunately, these different materials were bound together without regard to their contents and peculiarities when being archived.

It must be noted that there is a set of chants in P. Karbelashvili's archive that is not encountered in any other notated source of Georgian chant.

There is also some sheet music for Russian chants kept in this archive: a collection of chants for liturgy (from an artistic standpoint, not as valuable) created on the basis of reworking the melodies of Georgian chants by N. Klenovsky and hymns for liturgy arranged for a mixed, SATB choir transcribed by P. Karbelashvili (case #288).

The hymns notated by Poliekvotos and his son Philimon Karbelashvili are notable for the simplicity of the polyphony and harmonic language, being stylistically similar to the "plain" style chants extant in Stephan Karbelashvili's archive.

All 126 chants for the three liturgical rites, ordination, and the marriage ceremony surviving in P. Karbelashvili's archive have been included in Volumes 2-3-4 of the anthology. These are:

54 chants from P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund #1461) are printed in Volume 2: #4, 24, 33-36, 38, 39, 51, 62-70, 53, 288, 293-309, 329, 336, 349, 351, 355, 356, 369, 371, 372, 377, 380, 389, 392, 393, 401, 407, 412, 426, 432.

Works similar to 20 of these chants (#24, 35, 36, 62_70, 329, 336, 355, 369, 371, 372, 392, 407) are also presented in other notated sources.

Several of the chants printed in Volume 2 by P. Karbelashvili were incomplete in the original sources. Only the first voice of #300-305, 349, 377, and 380, the second voice of #38, 39, and 294-299, the second and bass voices of #304-309 and 393, and the bass voice of #293 are noted in the manuscripts.

These chants were realized in three-voiced harmony by the editors.

In the present volume, chant #288 has been rearranged by the editors for a traditional, three voice choir. This hymn had been notated for a mixed four voice choir in P. Karbelashvili's manuscript in an arranged form.

Stephan Karbelashvili's manuscript of chant #351 is supposedly kept in P. Karbelashvili's archive. The chant has not been notated to the end in the manuscript, but the intonational source according to which it was arranged by the editors has been indicated.

There are 70 chants from P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund #1461) printed in Volume 3. These are: #1, 8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72-76, 80, 131, 145, 146, 186-190, 197-199, 273, 281-286, 288, 338, 339, 351, 356, 359, 364, 368, 376, 380, 385-387, 392, 397, 399, 404, 409, 415, 418, 434, 435, 442-3-450.

Of these chants, 36 have similar models in other notated sources (#80, 197-199, 281-286, 288, 338, 351, 356, 359, 364, 368, 376, 387, 391, 392, 397, 399, 404, 409, 415, 418, 434, 442-3-450).

In the original sources, several chants were incomplete in P. Karbelashvili's archive, reprinted in Volume 3. Only the first voice of chants #8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72-76, 442-3-450 and the second voice of #434 were notated.

According to an inscription, the manuscripts of 19 works kept in P. Karbelashvili's archive were supposedly not transcribed by Poliekvotos or Philimon, but by Stephan Karbelashvili. These are chants #13, 18, 22, 27, 35, 41, 45, 48, 51, 55, 58, 62, 66, 72-76. If this is taken into account, then it turns out that 51 of the chants in Volume 3 belong to P. Karbelashvili while 157 belong to Stephan Karbelashvili.

17 works from P. Karbelashvili's archive are printed in Volume 4 of the anthology. These are: #106, 147, 148, 154, 155, 158, 160, 170, 171, 210-214, 219, 221, 222. Only the first voice of chant #154, the first and bass voices of #106 and 214, the second voice of chants #170-171, and the bass part of chants #147-148 (these two works lack a coda), 155, 158, 160 had been notated.

C) Chants notated by M. Ippolitov-Ivanov (State Folklore Center).

Manuscripts #2099, 2110, 2111, 2112, 2113 (inventory #16/14, 25-28) are known as important transcriptions accomplished by the Russian composer, Mikhail Ippolitov-Ivanov for Georgian culture and especially for Georgian chant. At the first stage of notating Georgian chant, he notated chants from the Karbelashvili brothers; these were published in a redacted form as the "Chants for the Liturgy of John Chrysostom" in 1899. It was researched and corroborated by D. Shughliashvili (Shughliashvili, Tsereteli, 2012:X-XI) that the Russian-language³ manuscripts kept in P. Karbelashvili's archive at the State Folklore Center belonged to Ippolitov-Ivanov. D. Arakishvili also notes in an introductory research letter for a chant collection (Аракчиев, 1905) that the manuscripts of chants notated by Ippolitov were kept by P. Karbelashvili.

The chants notated by Ippolitov-Ivanov are distinguished by stylistic simplicity (with tertian parallel movement in the first and second voices, and quintal or octaval parallel movement between the first and bass voices) and in comparison to the notation by Stephan Karbelashvili, by lesser instances of extra accidentals or modal modulation. It must be noted that the chants notated by Ippolitov for the Chrysostom liturgy, the marriage service, and ordination, are in fact musically identical to the liturgical chants located in case #202 of P. Karbelashvili's personal archive at the Central Archive. There is also a close semblance between the hymns given in these two sources and the stylistically "plain" chants of Stephan Karbelashvili.

The modal aspect and accidentals of the chants notated by Ippolitov-Ivanov in fact require no redaction and changes (which is the case in general for the majority of Karbelashvili chant). Additionally, some similar variants in the manuscripts of P. Karbelashvili and G. Chkhikvadze but different in modal aspect from S. Karbelashvili's manuscripts are found in some of the Ippolitov transcriptions. These will be presented directly with specific chants.

There are 72 chants notated by Ippolitov in Volumes 2-3-4. Due to their similarity with other sources, 60 of these works have been printed as a single score along with the music taken from other sources.

24 chants from Ippolitov-Ivanov's manuscripts (Folklore Cent. manuscripts #2099, 2111, 2112) kept at the State Folklore Center have been included in Volume 2 of the anthology. These chants are especially similar to the simple chants in S. Karbelashvili's notated archive and also to the hymns kept in P. Karbelashvili's archive (Central Archive, Fund #1461) and in G. Chkhikvadze's manuscripts (Folklore Center, mss. #2125, 2126). Thus, the works belonging to Ippolitov-Ivanov are printed as single scores along with works taken from the aforementioned sources. These are: #23, 24, 50, 62-70, 244, 280, 329, 334, 341, 355, 392, 408, 411, and 433, apart from two exceptions - hymns #370 and 427.

34 hymns from this source have been included in Volume 3. They also exhibit a great likeness to S. Karbelashvili's simple chants recorded by G. Chkhikvadze and kept in P. Karbelashvili's archive. Thus, apart from chant #321, all the works taken from the Ippolitov-Ivanov manuscripts are presented together with works taken from other sources. These are: #2, 80, 137, 141, 143, 145, 194_196, 267, 274, 281_286, 288, 338, 351, 352, 356, 359, 364, 368, 376, 387, 397, 399, 404, 409, 415, 418, and 434.

There are 14 chants from the Ippolitov-Ivanov manuscripts printed in Volume 4 of the anthology. Like in Volumes 2-3, some of them (#105, 109, 149, 213, 220) are printed together with works shown from other sources. Chants #98, 114, 119-121, 172-175 have been published separately.

³ More precisely, only the titles of the chants were written in Russian in these manuscripts, whereas the Georgian texts were written in Russian letters.

D) Chants recorded by Gregory Chkhikvadze from Poliekvts Karbelashvili (State Folklore Center, mss. #2125-2126; inventory #16/40-41).

The chants transcribed by G. Chkhikvadze and those briefly described and notated by Ippolitov-Ivanov in section C were published in 2012 by Shughliashvili, Z. Tsereteli, and L. Veshapidze (Shughliashvili, Tsereteli, 2012). It must be noted that we had already included the chants for liturgy notated by Chkhikvadze through the support of Tsisana Kochechashvili, the director of the Method Center of Georgian Folk Art, and Luarsab Togonidze, a few years before Shughliashvili's publication in order to print the prepared collection (Volumes 2-3-4 of the anthology). This collection has only managed to be published this year. Despite the chants of sections C and D already having been published by the Anchiskhati Choir, stemming from the conception of the anthology⁴, it was deemed appropriate to print all three liturgical rites and the chants for ordination and the marriage service in volumes 2-3-4. The other chants preserved in these sources will be featured in future volumes of the anthology.

Additionally, the joint publication of the Karbelashvili brothers' chants published during various periods was considered necessary on one hand to show the entire diversity of the stylistic and harmonious thought in one chant family, in one tradition, and on the other hand, to show the different methodologies by those who edit the chants (Anchiskhati members, our editorial team).

Because of a stylistic and harmonic simplicity and from a melodic standpoint, the chants notated by Chkhikvadze are identical to the hymns notated by Ippolitov-Ivanov and P. and S. Karbelashvili, as well as to the simple, stylistically "plain" chants notated by S. Karbelashvili.

In Volume 2 there are 8 chants notated by G. Chkhikvadze from P. Karbelashvili: #37, 42, 50, 337, 342, 394, 407, 433.

There are 11 works notated by G. Chkhikvadze in Volume 3: #197-199, 268, 289-291, 341, 364, 376, 433.

Concerning Volume 4, there are 5 chants notated by G. Chkhikvadze: #99, 105, 109, 113, 149.

A number of these 24 works notated by Chkhikvadze are fully identical to works attested in other sources and this is why they are printed as a single score in Volumes 2-3-4 of the anthology.

E. Manuscript source by David Molodinashvili (Luarsab Togonidze personal archive)

A notated collection titled "Georgian Chant in Three Voices" was written by David Molodinashvili, the son of Archpriest Alexander Molodinashvili and a fellow chanter with the Karbelashvili brothers. This manuscript is in the personal collection of Luarsab Togonidze, a scholar of Georgian culture.

Alexander Molodinashvili happened to be a student of Grigol Karbelashvili - the father and teacher of the Karbelashvili brothers. An assortment of hymns for liturgy, various liturgical services, and feast days were then notated by his son. This body of work is identical to the comparatively "plain" chants of P. and S. Karbelashvili through its stylistic and harmonic simplicity.

67 liturgy chants from this source have been included in Volumes 2-3-4. The hymns for other services or feast days shown in D. Molodinashvili's collection have not been included in these volumes of the anthology. They will be printed in the corresponding volumes together with identical chants of the "Karbelaant" tradition of the Svetitskhoveli school.

There are 21 chants from D. Molodinashvili's manuscript in Volume 2 of the anthology: #12, 26, 49, 78-84, 246, 280, 332, 338, 343, 367, 368, 395, 410, 428, 434.

37 chants from the same source are presented in Volume 3: #133_135, 147, 200_202, 224, 256_259, 262, 267, 277, 292_298, 340, 349, 350, 354, 355, 367, 369, 377, 388, 396, 400, 405, 411, 419, 436.

There are 9 chants from Molodinashvili's manuscript published in Volume 4: #101, 111, 176-182.

⁴ We mean the primary principle of the conception according to which the publication must contain all the chants of the Georgian chant tradition.

F. Mikheil Elizbarashvili manuscripts (National Center of Manuscripts, Q1436)

The Elizbarashvili manuscripts are titled, “Georgian Chant. Liturgy of John Chrysostom for Priest and Hierarch. Transcribed by Mikheil P. Elizbarashvili. Tbilisi, 1896.”

This collection is similar to the Molodinashvili collection in character and the liturgical systematization. Hymns for all three liturgical rites as well as annual feast days or fasting cycles have been included.

Elizbarashvili was S. Karbelashvili’s student, later himself a well-known teacher of chant. It must be noted that the manuscript scores of a few chants notated by M. Elizbarashvili are kept in S. Karbelashvili’s notated archive. It seems they had a close relationship.

The second voice is prominent in the chants notated by Elizbarashvili through a comparatively more melodic initiative and functional purpose, causing the polyphonic character of the chants to be greater. Additionally, the great majority of chants notated by Elizbarashvili still lag behind the works notated by S. Karbelashvili in terms of their melodic and polyphonic development.

Only 78 chants for the three liturgical rites, ordination, and the marriage service from this source have been included in Volumes 2-3-4 of the anthology. Chants for other services will be published in special volumes of our anthology along with the Karbelashvili chants bearing the same title.

25 chants from Elizbarashvili’s manuscript have been included in Volume 2. These are: #9, 25, 40, 41, 48, 71-77, 245, 278, 282, 329, 335, 344, 361, 362, 373, 383, 391, 408, 416.

In Volume 3 there are 36 chants from this source: #3, 79, 138, 142, 168, 203-205, 222, 223, 263, 271, 275, 299-305, 342, 352, 357, 358, 360, 366, 381, 390, 397, 401, 407, 408, 412, 420, 432, 438.

17 chants from his manuscript are printed in Volume 4: #100, 110, 123, 140-143, 145, 150, 162-169.

Some of the hymns belonging to Elizbarashvili in Volumes 2-3-4 are fully identical to works notated in other sources and this is why they are printed as a single score along with these chants.

G) Published *Liturgy* (Karbelashvili, 1899)

These sources were published from the transcriptions by Mikhail Ippolitov-Ivanov (through financing by Bishop Alexander Okropiridze), and edited by S. Karbelashvili before publication in 1899.⁵

All the chants in this collection have been included in Volumes 2-3-4 of the anthology. These well-known hymns are distinguished by all the stylistic features characteristic of chants representing the Svetitskhoveli school. They are full of compassion and spirituality, rich in melodic movement of the functionally advanced second voice, contain a surplus of modal turns and modulations, and an intensive, creative, emotional energy.

16 chants from this collection (Karbelashvili, 1899) are printed in Volume 2: #55-61, 244, 274, 278, 329, 333, 363, 364, 384, 390.

Meanwhile, there are 33 chants from this collection included in Volume 3: #2, 78, 136, 140, 168, 209-211, 263, 270, 276, 313-319, 343, 352, 357, 358, 361, 365, 378, 389, 398, 402, 406, 410, 421, 431, 437.

It must be noted that there are 48 chants in *Liturgy*, with only 46 of them being numbered - the “Amen” before “That We May Receive” (Vol. 3 #210) and “We Lift Them Up” (Vol. 3, #315) are not numbered separately. Moreover the “Amen” of “Fill Up” #402 of Volume 3 is printed separately as #274 in Volume 2 of the anthology. In the end, it turns out that the chants from *Liturgy* are presented as 49 entries in Volumes 2-3 of the anthology.

⁵ The collection was published for a second time by Malkhaz Erkvanidze (Erkvanidze, 2005).

H) *Vespers* (Karbelashvili, 1897) and *Matins* (Karbelashvili, 1898) published by Stephan (Vasil) Karbelashvili.⁶

The chants of these collections described in part G are similar to the hymns found in the Karbelashvili published Liturgy and in some cases stand out for being more embellished with melodic figures of the second voice and the polyphonic style. There are 88 chants from *Vespers* and *Matins* included in Volumes 2-3-4 of the anthology. The remaining chants however will be printed in a volume dedicated to Kartli-Kakhetian chants for *Vespers* and *Matins*.

12 chants from *Vespers* published by S. Karbelashvili (Karbelashvili, 1897) have been placed in Volume 2: #85-95, 273.

We also include 39 chants from *Matins* (Karbelashvili, 1898): #6, 45, 96-106, 180-191, 253-260, 266, 268, 419, 435, 436.

16 chants from *Vespers* are printed in Volume 3 (#130, 170-177, 243-255, 414, 417, 422, 432), and 15 from *Matins* (#151-157- 162-166, 345, 382, 383).

There are four chants from *Vespers* (#137-139, 144) and 2 from *Matins* (#116-117) printed in Volume 4.

I) Davit Chijavadze-Mikhailov Manuscripts (National Center of Manuscripts, Fund “Various”, #50-53)

The publication of these hymns, notated in 1863 according to a note by Otar Chijavadze, along with many other works is taking place for the first time. Representation is particularly strong in Volume 4 of this anthology. These chants are some of the first surviving works of notated Georgian chant. They have been under the scrutiny of a well-known Georgian folklorist, Otar Chijavadze (cf. Introduction to Volume 4 in manuscript annotation) and D. Shughliashvili (Shughliashvili, 2014:13).

Works from the Kartli-Kakhetian chant tradition in eastern Georgia were notated by Chijavadze. On one hand, an observation of the chant melodies or of other elements reflecting the composition reveals that they are quite close to the chant of the Karbelashvili family tradition, especially to the stylistically “plain” works of this tradition. On the other hand, it is apparent that the chants preserved in this source are distinguished by their originality in melodic, stylistic, and harmonic expression.

There is a strong likeness to works of the Karbelashvili tradition as well as to the polyphonic, melodic paradigm of the plain chant of the Gelati school. At the same time, a few works of “embellished” chants (ex. #16 “The Cherubic Hymn,”⁷ or #29 “Communion Hymn”) are found in Chijavadze’s manuscripts. These are distinguished by simplicity, where an allusion to the embellished hymns of the Gelati school is created through the abundance of developed voice leadings and polyphonic structures.

Being marked by the dialects of simplicity and polyphonic development and by the archaic unity of the chant traditions of western and eastern Georgia, these chants clearly show the stylistic, intonational diversity of chant in medieval Georgia.

The chants by Chijavadze have been notated with measures, with various time signatures shown at the beginning of the score. As in other similar cases, all such works have been printed in free meter in the anthology.

Chijavadze’s manuscripts are kept in four parts at the National Center of Manuscripts. Traditional, three voice chants for the Liturgy of John Chrysostom are notated in #50 of the “Various” Fund. These 30 hymns have been fully included in Volume 4 with numbers 1-30.

There are some chants for Chrysostom’s liturgy notated in #51 of the “Various” Fund, having been arranged for a mixed, four voice choir by D. Chijavadze himself. Unpolished, unorganized material is included in #52-53 of the “Various” Fund - fragments of three voice or four voice chants and a great number of separate voice parts for four voice chants.

The style melodic structure of the four-voice chants by Chijavadze is reminiscent of the chants notated by S. Karbelashvili which contain three or more voices. Yet, even more so, the intonation of

⁶ An assortment of chants from these collection were also published in 2005 by M. Erkvanidze (Erkvanidze, 2005).

⁷ The chants notated by Chijavadze are only presented in Volume 4 of the anthology. This is why whenever the numbers of works by Chijavadze are mentioned in the present introduction, it will no longer be referenced and it will be implied that the numbering is for Vol. 4.

the four voice chants in their free arrangement of the traditional melody by Chijavadze resembles Russian chants with a primitive wavering of tonal functions, and without any sharp harmonic contrasts.

Moreover, the top voice of the four voice chants are simple, seemingly archaic, traditional melodies similar to the “plain” melodies of the chant traditions of eastern and western Georgia. In this respect, they represent something of quite a great value for the study of Georgian chant and its history, being some of the oldest notated manuscripts of Georgian chant melodies (done in 1863, according to folklorist Otar Chijavadze).

The four voice chants in Chijavadze’s manuscripts that appear in the form of scores are identical to the individual voice part manuscripts. The alto follows the soprano in thirds, whereas the tenor and bass are constructed on the voice-leading characteristic of the chord stylistics of tonal music and Russian part singing (*partesnoe*) - with leaps by a 4th or 5th between the tonic and dominant, and octave doublings (especially at cadences). In the liturgy collection notated as a score however, the intonation of the lower three voices harmonized with the melody is a little different - the alto is in approximately the same style with the soprano as in the chants having more than three voices notated by S. Karbelashvili. There are frequently oblique movements of motivic structures and crossings between the soprano and alto, in the tenor and bass parts however, melodic movements are comparatively less. In all these scores it seems that the upper two voices are basically in tertian harmony.

In all, these scores are separated from traditional chant most of all by the bass and added tenor.

Some of the scores of the SATB chants notated by D. Chijavadze are important for Georgian chant, since their melody or compositional structure differs from the three voice works bearing the same title - ex. the melodies of “Holy God” #42-43 are only attested in this source. The verses of “The Cherubic Hymn” #53 end on a unison (in comparison to all the other Cherubic Hymns of the Kartl-Kakhetian style, where the ends of the verses are stereotypical cadences - a characteristic melodic figuration of the second voice with the interval of a fifth between the first and bass voices). In “Meet and Right It Is” #55 there is no episode constructed on the sounding of a melismatic figure on the last syllables (which is in every eucharistic chant); some are different than other Kartl-Kakhetian chants and are similar to works from western Georgia (ex. #41, “Come, Let Us Worship”).

Thus, it was considered necessary to showcase these archaic and distinctively unique models of Georgian chant melodies in our anthology. Accordingly, the second and bass voices were adapted to the melodies of certain SATB chants kept in Chijavadze’s archive using the rules of traditional Georgian chant (we tried to preserve the extant intonation in the manuscript of these voices in some fragments) and thus restored and arranged in three voices, these chants were printed in Volume 4 as #31-57.

Moreover, some of the chants from #31-57 are preserved in the form of raw, unfinished manuscripts, with some only having one voice notated. These arranged hymns are accompanied by the appropriate information in footnotes.

The four voice litanies numbered 31-37 belonging to Chijavadze have been printed to show their melodic, stylistic, and harmonic similarities to the four voice chants notated by S. Karbelashvili. It seems that the bass voice printed in small script above must be taken out of these litanies when chanting them. When performing works 31-37 like this, traditional, three voice chants identical to litanies #1-6 and especially 8-11 will be the result.

Some of the chants recorded by Chijavadze have been notated with different metric, rhythmic proportions and are distinguished by an abundance of notes having short durations such as 16th and 32nd notes. Such works must be performed with feeling in a slow tempo and not quickly with a somber intonation.

30 three-voice chants (#1-30), 4 SATB chants (#31-37), and 21 chants rendered into three voices by the editors (#38-57) from D. Chijavadze’s manuscripts have been printed in Volume 4 of the anthology.

K) Dimitri Arakishvili published sources (Arakishvili, 1905; Arakishvili, 1916).

In Volume 4, we republish chants that were collected and published together with folk songs by the Ethnographic Commission of Moscow University (Arakishvili, 1905; Arakishvili, 1916).

As Arakishvili himself notes, he recorded the chants with a phonograph (supposedly in 1905 in Tbilisi) from three experts in Kartl-Kakhetian chant. Arakishvili wrote that Giorgi Zalikianiani (first voice), Deacon N. Kuchaidze (second voice), Priest M. Omanidze of Kaloubani Church (bass), and the chanter Chivadze were “peerless experts in chant.” One chant however, “Holy God” (#74 in Vol. 4), is from the Karbelashvili brothers.

The chants notated by Dimitri Arakishvili are quite different from the other manuscripts of Kartl-Kakhetian chant, as they demonstrate an excess of melismatic ornamentation similar to that of the folk songs of this regional musical dialect, especially in the first voice (according to Arakishvili, the reason for this was that the person singing the first voice had been the foremost expert).

The chants notated by the great folklorist are characterized by an attempt at precisely conveying the intonational, harmonic, metric, rhythmic, agogic, and dynamic aspects of the chanters’ phonograph recordings (which have not survived to the present). Moreover, a study of these chants showed that the so-called “Karbelaant” chant style represents their archetypal foundation. If the excessive melismas are not taken into account, these chants are similar to the simple chants notated by P. Karbelashvili and D. Molodinashvili from a stylistic standpoint, and the contour of the vocal melodies is basically a tertian movement of the first and second voice and a quintal-octaval coordination between the outer voices. The undeveloped quality of the second voice part harmonized in tertian parallelisms with the first voice is especially noticeable in comparison to the rich, improvisational nature of S. Karbelashvili’s second voice. Yet, the simplicity of the voice harmony in these chants is balanced with an abundance of ornamental melismas with short note values and polyphonic “cells” appearing at cadences. One more characteristic feature of the chants by Arakishvili is represented by the chants not beginning with the voices all together, but with the first voice beginning and the remaining voices coming in after it. The upper voices also begin with a second between them, especially with a quartal, quintal chord.

There are 40 chants notated by D. Arakishvili printed in Volume 4 of the anthology: #58-97.

It will be pointed out that the tempi and other markings noted in Italian by Arakishvili have also been carried over. Chanters must not approach them in a mechanical manner. These chants, as well as all the others, must be performed in a balanced, tender, and heartfelt manner. In regard to the melismatic ornaments, Arakishvili himself notes in the introduction to the collection that they must be performed “originally”, i.e. in a manner consistent with traditional Georgian performance practice.

Notes by Dimitri Arakishvili have also been printed in the footnotes to the chants. It will be noted that his indications regarding the higher or lower intonation of this or that tone “in comparison to the piano” must not become ends unto themselves for chanters. Clearly, stemming from the zonal nature of traditional vocal performance, the old chanters would sing every tone with various microtonal intervals at every subsequent performance. Accordingly, this is only one aspect of a chant’s performance process. The main thing is to fully convey the religious and aesthetic essence of a chant in a genuine, natural, stylistically adequate way, with an aspiration for compassion and spirituality.

* * *

Stemming from the idiosyncrasies of the notated corpus of Kartl-Kakhetian chants (in which there are many unfinished, deficient, or partially notated works) and the practical purpose of the anthology, we have arranged those chants that are only partially or not preserved at all to the traditional melodies and intonations. We have done so using an artificial method, with the aim of showing the entire repertory of existing Kartl-Kakhetian chants for the hierarchal liturgy, the three liturgical rites, ordination, and the marriage service. For every such work, a corresponding reference has been made in the footnotes.

In similar cases, a compositional and aesthetic proximity to a possible archetypal model of a hymn (or to works closely related to it) comes across as the main principle for setting and reconstructing a chant. Moreover, it must be remembered that due to some objective reasons, an

arranged variant of a chant in our time will always be separated from the supposed original source with a certain level of probability.

There are some more works that have been set to the melodies of other chants by the editors. These are the Beatitudes and the daily Psalm verses, for example, which have been preserved in fragmentary form in the sources. Also there is the exclamatory hymn, "Come, Let Us Worship," which according to the accepted practice today, is chanted in a different form after the Small Entrance at a patriarchal or hierarchal liturgy, whereas in the 19th century when a patriarchal liturgy was no longer held in Georgia, it was chanted in a different form (the history of this liturgical ritual must be studied).

In sources of the chant tradition of the Svetitskhoveli school, a number of incomplete works of the eight-tone system of liturgical chants have been preserved ("Holy God" for tones 1, 2, 4, and 8, "Come, Let Us Worship" for tones 2 and 4, etc). There was a desire to restore and show the full corpus of the eight tones in the case of some chants for liturgical completeness and to show the variant diversity of the chants. Such works are referenced in footnotes everywhere, pointing to the appropriate original chant that provided the basis for arrangement.

There are 175 such chants arranged by the editors in these three volumes:

In Volume 2, there 41 chants:

Three works are set to the music of chants shown in *Vespers* (Karbelashvili, 1897): #275, **404**, **441**.

Eleven works are set to the music of chants in *Matins*: #348, 350, 351, 352, 353, 354, 399, 402, **404**, **441**, 442.

There are 20 works set to the music of chants kept in S. Karbelashvili's archive: #223, 224, 226, 252, 271, 272, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, **378**, 379.

From P. Karbelashvili's archive, there are 6 works set to the music of chants kept there: #276, 291, 310, 311, 312, **378**.

There is one work set to music from chants kept in M. Elizbarashvili's archive: #290.

There are 3 works set to the music of chants kept in D. Chijavadze-Mikhailov's manuscripts: #437, 438, 439.

In Volume 3, there are 95 such arranged chants:

There are 14 works set to the music of chants shown in *Vespers* (Karbelashvili, 1897): #5, 7, 14, 23, 28, 32, 39, 42, 84, 93, 104, 108, 119, 125.

34 works have been set to music of chants shown in *Matins*: #9, 15, 19, 29, 33, 37, 46, 83, 89, 90, 95, 96, 98, 101, 102, 107, 111, 112, 113, 115, 116, 118, 120, 123, 124, 148, 150, 158, 159, 160, 161, **394**, 423, **424**.

There are 38 works set to the music of chants kept in S. Karbelashvili's archive: #10, 16, 20, 24, 25, 30, 31, 34, 36, 38, 40, 43, 44, 47, 77, 85, 87, 88, 92, 94, 97, 100, 106, 109, 117, 121, 126, 127, 129, 279, 372, 374, 375, 393, **394**, 395, **424**, 430.

11 works are set to the music of chants kept in P. Karbelashvili's archive: #86, 91, 99, 103, 105, 110, 114, 122, 128, 370, 373.

In Volume 4, there are 19 chants such arranged chants:

7 of these chants are set to the music of chants shown in *Vespers* (Karbelashvili, 1897): #**127**, **130**, **131**, 135, 136, 159, 161.

There are 5 works set to the music of chants from *Matins*: #**127**, **130**, **131**, 132, 134.

9 works have been set to the music of chants kept in S. Karbelashvili's archive: #**122**, 123, **124**, **125**, 126, 129, **130**, **131**, 157.

There is one work set to the music of chants kept in P. Karbelashvili's archive: #217.

There is one work set to the music of chants shown in M. Ippolitov-Ivanov's manuscripts: #118.

Three works have been set to the music of chants notated in M. Elizbarashvili's manuscript: #**122**, **124**, **125**.

There is one work set to the music of a chant shown in D. Molodinashvili's manuscript: #156.

There is always a reference in the comments when a chant has been taken from publications by the Karbelashvili brothers, or from the manuscripts of Poliekvos Karbelashvili, Philimon Karbelashvili, Mikheil Ippolitov-Ivanov, Mikheil Elizbarashvili, or David Molodinashvili.

It was not necessary to reference those chants from Stephan Karbelashvili's archive as the majority of chants in Volumes 2-3-4 are from this archive.

Textures in Chant Variants

When compiling Volumes 2-3-4, we frequently encountered cases especially in S. Karbelashvili's manuscripts when two or more alternative variants of a voice's melodic line are found in one chant. Some illegible spots are encountered frequently as well - additions, altered or crossed out fragments which are possible to interpret in a different way. In such cases, all the possible variants of the melodic line are frequently presented in the footnotes with the appropriate references. When there is a less significant discrepancy between variants of the same chant (at the level of sub-motifs of separate voices), voice-leading variants are shown without special references.

In the manuscripts by Chijavadze, Ippolitov-Ivanov, Molodinashvili, and Elizbarashvili, as well as in the Karbelashvilis' Liturgy and in the printed collections of Arakishvili, similar stylistic and melodic variants are minimal and thus every such case has been shown in Volumes 2-3-4.

To facilitate the reading of the score in Volumes 2-3-4 of the anthology, in some cases voice-leading variants have been printed in a different-size script.

It is possible to perform any one of the variants apart from the cases when it has been specially indicated that a certain variant must be performed out of necessity so that the rules of the traditional musical language are not broken.

Melismatic Ornaments

In our opinion, the melismatic ornaments that are extant in the notated manuscripts of the chants must be performed in the following manner:

These turns must fit into the length of the previous note and not extend into the next note. The melismas are notated by S. Karbelashvili in the same fashion in the hymn, "That We May Receive", #233 of Volume 3.

It is possible for performers with an appropriate level of experience to freely perform melismatic ornamentation in Kartl-Kakhetian chants as is characteristic of traditional music from eastern Georgia. The argument for allowing this kind of interpretation is found in the following sources: Audio recordings of "We Chant To Thee" and "Our Father" recorded by the choirs of A. Tsamtsishvili and S. Kavsadze (Erkomaishvili, Rodonaia, 2006: Recording 1, #21, 23), notated melismas by Arakishvili (Vol. 4 of anthology, #58-97), and Arakishvili's note regarding the performance of melismas in chant. As Arakishvili observed: "Melismas, of course, are not performed in the European manner, but in their own original way" (Shughliashvili, 2014:49).

Remarks Concerning Some Chants

Some chants and a part of Liturgy have been performed in a different manner since the second half of the 19th century. This is seen in the notated material presented in Volumes 2-3-4. There is some commentary below and in Volumes 3-4 specifically regarding the different parts of the liturgy or groups of chants.

1. Special Chants for Greeting Hierarchs and the Vesting of Clergy

When serving the Liturgy, a bishop's entrance into a church carries theological and symbolical significance. At a distinct moment of the service, the primary priest embodies in a symbolical way the Lord Jesus himself - the Most Supreme High Priest "upon the rite of Melchizedek". According to tradition, a bishop's entrance into a church symbolically portrays Christ's Second Coming, i.e. the beginning of eternal, blessed life and the end of this world.

According to surviving liturgical sources in Georgia, the traditions of western Georgia and eastern Georgia in the rites of meeting a hierarch were different.

In manuscript Q674, which reflects the chant traditions of western Georgia, Ekvtime Kereselidze indicates that the choir meets and leads the hierarch into the church yard and directly up to the church doors with the chant, "From the Rising of the Sun" (674:1, 2). Upon the hierarch's entrance into the church, the choir sings the heirmos of Ode 4 in tone 3, "The Mystery of Thy Coming"⁸ (Koridze, 1901:68, Ant. Vol. 1, #169). After this, while venerating the icons on the iconostasis, "It Is Truly Meet" is chanted, the so-called variant for a hierarch (this is different from the dynamic and festive, "It Is Truly Meet" for Liturgy with a longer, more embellished melody and style and a more dignified and pompous character (cf. Anth. Vol. 1, #2; Anth. Vol. 2, #17-22). After this, chants for the vesting of the hierarch are given in Q674 as well as in the publication *Liturgy* by Koridze (Koridze, 1895:7; 14): "Rejoice", "You are the Radiance of Priests" (in which only the words given in the title are sung over the course of 7-10 minutes to ornamented, polyphonic music (cf. Anth. Vol. 1, #4, 6)), and "Your Spirit Rejoices" (cf. Anth. Vol. 1, #5; Anth. Vol. 2, #47-54). Throughout the course of this ritual when the people are blessed by the hierarch two times, the choir sings an exclamatory chant in Greek "Ton Despotin"⁹ (cf. Anth. Vol. 1, #3; Anth. Vol. 2, #23-34).

According to manuscripts reflecting the Svetitskhoveli chant tradition in East Georgia, the first chant of the rite of meeting a hierarch is changed on the basis of his title. Particularly in the case of meeting the Catholicos-Patriarch, S. Karbelashvili indicates that a chant to the Theotokos must be performed "The Rising of the Sun" (cf. #1-3 in present volume), whereas when meeting any other hierarch such as a metropolitan, archbishop, or bishop, the Psalm verse for Palm Sunday is sung, "Today the Divine Grace" (#5-7 in present volume).

Conversely, in P. Karbelashvili's notated archive (Central Archive, Fund 1461, cases #202-203) the chant for meeting a bishop is "From the Rising of the Sun" (#4 present volume) which is identical to the rite as notated by Koridze and Kereselidze and reflecting West Georgian tradition.

In a few of S. Karbelashvili's manuscripts, the heirmos "You the Light Have Come"¹⁰ (#8-16, present volume) for Ode 5 in tone 4 is indicated with the rubric, "Sing during the entrance of a hierarch", or "To sing when meeting a hierarch."

⁸ The text for this Heirmos is attested in a neumed 10th century manuscript A-603 (Kiknadze, 1982:279).

⁹ This is one of the few hymns that is sung in Greek instead of the national language during the liturgies of local Orthodox churches: "Τόν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέαν ἡμῶν, Κύριε φύλαττε, εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα" - "Protect, O Lord, our master and hierarchs! Many years to you, Master!" In some variants, "arkiereā" is chanted instead of "arkierean", "hierarch" instead of "hierarchs".

¹⁰ The text of this heirmos is attested in the 10th century neumed manuscript A-603 (Kiknadze, 1982:399). The last phrase of this text and the one from the 19th century is different - in the 10th century variant it is, "Then those who denied Thee were given over to the unending darkness"; in the 19th century version it is, "Then those who shall deny Thee will be given over to the unending darkness".

The same hymn in D. Molodinashvili's manuscript, at the first chant of a hierarchical meeting, contains the note: "When meeting a hierarch or possibly a king. At a wedding."

The 9th heirmos of Theophany dedicated to the Theotokos "No Tongue Hath Power", together with the previous verse "Glorify, My Soul", and the heirmos "Those Who Chant to You" of Ode 3 in tone 4 were notated in S. Karbelashvili's manuscripts between the hymns "You the Light Have Come" and the hierarchal "It Is Truly Meet" (#17-22). These are in the beginning portions of the notated manuscripts for the hierarchal liturgy.

"Glorify, My Soul" and "No Tongue Hath Power" in tone 1 are found before the hymns for Liturgy in one of the liturgy collections kept in P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, ms. #201).

The function of the heirmoi "No Tongue Hath Power" (along with the Psalm verse before it "Glorify, My Soul") and "Those Who Chant To You" in the hierarchal liturgy is elucidated by Mikheil Elizbarashvili, a well-known chanter and teacher of the Karbelashvili tradition, in his own manuscript collection titled *Georgian Chant; The Liturgy; Karbelashvili Style*. In the section, "Chants for the Hierarchal Liturgy" on page 85, the 9th heirmos for Theophany "No Tongue Hath Power" was written as the first chant (#41 in this volume). There is a note in the manuscript at this point, which states: "You the Light Have Come' is still chanted instead of this." On page 106, at the end of the chant, "No Tongue Hath Power," Elizbarashvili points out: "After this, 'It Is Truly Meet' is chanted, or any chant to the Theotokos and..."

Taking the aforementioned into account, the accepted custom for meeting a hierarch in eastern Georgia becomes clearer.

When meeting the Catholicos-Patriarch, "O, The Rising of the Sun" or "From the Rising of the Sun" was chanted. Upon meeting a bishop it was "Today the Divine Grace."

Chants dedicated to the Theotokos could be performed in place of "You the Light Have Come", "No Tongue Has Power", "Those Who Chant to You", or any other chant according to the wishes of the chanters or possibly in consideration of the size of the church. After this, however, when the hierarch was venerating the icons at the iconostasis, the hierarchal "It Is Truly Meet" was chanted. If the length of the Karbelashvili variants, and Elizbarashvili's notes are taken into account, it was permissible for only the lengthy hierarchal "It Is Truly Meet" to have been performed in place of all the other chants mentioned. Thus in liturgies today it is permissible for a choir to meet a hierarch with only one of the "It Is Truly Meet" versions #17-22.

"No Tongue Hath Power" (with the verse) and "Those Who Chant to You" have not been removed from the chants for a hierarchal liturgy because we think their performance in a modern liturgy or between the first "Ton Despotin" and the hierarch's vesting hymn "Your Spirit Rejoices" with this established function in the manuscripts of the Karbelashvili chant tradition (first sing "O Rising of the Sun" or "From the Rising of the Sun", then "No Tongue Hath Power" (with verse) or "Those Who Chant to You").

At this point after the congregation's blessing to the accompaniment of the first "Ton Despotin", the hierarch goes from the ambo to the episcopal throne, gives a blessing to the clergy, enters the altar, removes his omophorion, klobuk, and cassock, and is given his liturgical vestments.

In modern practice, choirs usually perform a variety of chants to accompany these actions.

It seems that precisely during this liturgical moment, it should be possible to sing the vesting chants notated by Koridze, such as "Rejoice" and "You are the Radiance of Priests" (see Vol. 1, #4, 6), and chants dedicated to the church or feast day. In modern practice, "You are A Vineyard" and the aforementioned hierarchal hymns are also frequently used for this purpose.¹¹

When the hierarch is being vested, the hymn "Your Spirit Rejoices" is chanted. In the Karbelashvili tradition, this hymn is based on the melody of troparion, tone 8. The ornamented version of this hymn notated and published by Koridze (Koridze, 1895:11; Vol 1. #5), however, is based on a melody known from the heirmos for Ode 9 in tone 6 "At the Divine Visitation" (689:203),

¹¹ In the past decades, hymns by the brilliant Georgian composer Joseph Kechakmadze are usually performed at this moment during the patriarchal liturgy at Svetitskhoveli Cathedral, or the Holy Trinity, or Sioni Cathedrals in Tbilisi.

or from the melismatic Psalm verse “They Place All Their Hope” (684:5). There is also a “Your Spirit Rejoices” notated by Razhden Khundadze based on the melody for kontakion tone 3 (Erkvanidze, 2004:208).

In response to the archdeacon’s exclamation, “They Shall Shine as Such,” the choir once again chants “Ton Despotion” after the hierarch has put on his vestments, while the hierarch again blesses the congregation.

In modern practice, the rite of meeting a hierarch does not change in any one of the three liturgies. When serving the other church services (Vespers with Matins, a paraklese, panakhida, etc.), a choir greets the entrance of a hierarch in a church with the chant, “It Is Truly Meet”.

There is some interesting information in S. Karbelashvili’s manuscripts regarding the greeting of a hierarch during the Presanctified Liturgy. Specifically however, Bishop Stephan recorded “Gladsome Radiance” among the chants for this liturgy (Vol. 4, #138; Karbelashvili, 1897:72) together with the note: “[To sing] when meeting a Patriarch or Bishop at the Presanctified Liturgy.” It becomes apparent from this inscription that in the 18th, 19th, and beginning of the 20th centuries (if not earlier), the hymn “Gladsome Radiance” was chanted when meeting a hierarch at Vespers for the Presanctified Liturgy before the additional service.

Such musical diversity of a specific liturgical ritual - the rite of meeting a hierarch - is an indication of our ancestors’ creative and living relationship with church services.

After the vesting of the hierarch, the hierarchal liturgy is only different in these respects: the congregation’s blessing by the bishop, and the choir’s response of “Eis Polla.”¹² This takes place for the first time after the Small Entrance when the hierarch censes the altar and the ambo. At this time after “Come, Let Us Worship”, the choir must sing the so-called “long Eis Polla” (Vol. 1, #28, Vol. 2, #355-358).

The congregation is also blessed by the hierarch after the reading of the Gospel and “As We Receive” - the hymn for the Great Entrance - and when leaving the church, too. At these spots, the appropriate chants are given in Volumes 1-3 of the anthology.

2. Troparion Tone 8 Melody Chants

The troparion tone 8 melody is sung in the following chants: “Your Spirit Rejoices” (Vol. 2, #47-54), “The Cherubic Hymn” and “That We May Receive” (Vol. 3, #229-232), “At Thy Mystical Supper” (Vol. 4, #98-104), “Let All Flesh Be Silent” (Vol. 4, #105-108), and the first voice of “All of Creation” (Vol. 4, #109-112) and “Now the Powers of Heaven” (Vol. 4, #149-154). In the publication, *Matins* (Karbelashvili, 1898), the same melody is the foundation for several hymns: “God the Lord” (Karbelashvili, 1898:157); the Paschal troparion “Thou Hast Come Down From on High” (Karbelashvili, 1898:158); a hymn for the Theotokos “Who For Us” (Karbelashvili, 1898:160); the prokeimenon “Thou Hast Risen from the Dead” (Karbelashvili, 1898:163); and the troparion for the feast day of Svetitskhoveli “The Catholic Church” (Karbelashvili, 1898:254). For some strange reasons the tone 5 (!) ipakos “Thou Descended into Hell” (Karbelashvili, 1898:134) and kontakion “Through the Visions of Angels” (Karbelashvili, 1898:137) have the same melody.

It is an especially interesting fact that the hymns listed above in the manuscripts by the Karbelashvili brothers, Ippolitov-Ivanov, Elizbarashvili, and Chkhikvadze reflect a mutually different, varied, modal color in the verses. This is quite noticeable in the varied nature of the modal turns of the beginning verses and also the cadences of these works. The beginning harmony of a chant in some works is a major tertian chord and minor in others. A portion of the works have an abundance of cadences in the Aeolian mode (or some other minor mode), whereas in another portion there are cadences in the Mixolydian mode (or some other major mode).

Accidentals were added without any organization according to modal or harmonic conventions. The variant section printed in the manuscripts of those Kartl-Kakhetian chants listed above or in

¹² In Greek it is “Εἰς πολλά ἔτη, Δέσποτα”: “Many years, Master!”

Matins (Karbelashvili, 1898) all contain the melody for troparion tone 8. Thus it was finally necessary for these chants to be edited.

The modal aspect in the manuscripts of some of the works or in the scores printed in *Matins* has been relatively, clearly conveyed.

Lastly, in all the hymns containing the melody of troparion tone 8, as printed in Volumes 2-3-4 of the anthology (apart from “Your Spirit Rejoices”, Vol. 2, #51; “The Church Rejoices”, Vol. 4, #109; and “Now the Powers of Heaven”, #149), the accidentals were carefully placed. For example, these are visible in the aforementioned hymns in *Matins*, as well as in the manuscript of “Now the Powers” #152 of Vol. 4 by combining and taking into account the attested accidentals - with a minor tertian chord at the beginning of a chant or through cadences having an Aeolian tint at the end of repeated verses.

The chant “Your Spirit Rejoices” #51 of Vol. 2 is found in P. Karbelashvili’s personal archive (Central Archive, fund #1461, Case #201 and 202). The chants “The Church Rejoices” #109 of Vol. 4, and “Now the Powers” #149 are from G. Chkhikvadze’s (State Folklore Centre, ms. #2125), as well as Ippolitov-Ivanov’s manuscripts (State Folklore Centre, ms. #2099).

The accidentals shown in the manuscripts have been included in the scores for these hymns without any changes.

The chants “Your Spirit Rejoices” #51 of Vol. 2, “The Church Rejoices” #109 of Vol. 4, and “Now the Powers” #149 have modal differences in comparison to the original sources. They have the melody of troparion tone 8 chants, and are printed in volumes 2-3-4 that way together with variants edited by the editors. In the edited variants, the cadences of a majority of verses are not in the Aeolian mode (or in any other minor mode), but in the Mixolydian mode (the Dorian mode appears in the final phrases as a result of modal coloration in the second voice part).

It seems that the redaction and performance of hymns based on the melody of troparion tone 8 are more interesting and appropriate in the publication *Matins* (Karbelashvili, 1898) and volumes 2-3-4 of the anthology with the accidentals shown and the modal harmony.

But it was considered necessary to publish the following chants with their original accidentals: “Your Spirit Rejoices” #51 of Vol. 2, “The Church Rejoices” #109 of Vol. 4, and “Now the Powers” #149.

Since the aesthetics of Georgian chant and the modal laws of the traditional musical language are not broken, either interpretation of the harmony for chants set to the melody of troparion tone 8 may be sung.

3. Chants that have more than Three Voice Parts (Karbelashvili repertory)

There are a number of chants from the repertory of the East Georgian tradition (Svetitskhoveli school) that have more than three voices, as found in the sources for the chants published in volumes 2-3-4.

The majority of these kinds of chants have been somewhat vaguely notated, mostly in respect to accidentals not being indicated in many cases or with the laws of modal harmony having been broken. When editing these type of chants of the eastern Georgian tradition, it is quite difficult to place accidentals and reconstruct the modal harmony: major 7th chords are heard quite frequently here, sometimes stirring up an association with tonal music.

In general, it seems that this group of chants of more than three voices as found in the sources from the Karbelashvili brothers and Grigol Chkhikvadze, have more historical importance than practical or performance importance. Due to the illegible quality and incompleteness of the notation, it is impossible to perform the majority of these works, and is therefore not recommended. These chants have been printed in the anthology in order to show their continuity to the lost “many-voiced” tradition, as well as to show the Karbelashvilis’ attempt to restore them.

It must be noted that in written sources from the 19th century, the second voice - the *modzakhili* - of a three voice texture was called a “high bass”, with the third voice being called a “low bass.” In the original source for litanies notated in four voices (Karbelashvili, 1898:79; Vol. 2, #180-191), however, the lower two voices of the four voice style are labeled as “high and low bass” [not the middle voice, which would be the second highest in the four-voiced arrangements]. In publications of traditional three-voiced chant, such as in the *Vespers* and *Matins* publications (Karbelashvili, 1897/1898), the alternative upper and lower variants of the bass voice are indicated as being the “high bass” and “low bass.” This stands in contrast to the aforementioned written sources.

4. Liturgical Antiphons

The first three chants of the liturgy are labeled with two terms in chant collections and liturgical literature in general: “Psalm verse” (“aghsavali” in old Georgian, meaning something to rise up, a step) and “antiphon.”

“Aghsavali” (antiphon) is a liturgical, musical term originating from the Old Testament. From one standpoint, the term denotes specific Psalms and chants sung upon entering the Temple in Jerusalem, “on the Temple steps.” From another standpoint, “aghsavali” was the name given to chants sung by pilgrims entering Jerusalem.

Defining it another way, the title of “aghsavali” for a Psalm or chant is an expression of the various steps or metaphysical stages of spiritual elevation conveyed in their contents.

It is recognized in music history and liturgics that the practice of religious processions (Jewish, ancient Greek, or eastern religions) preceding Christianity were introduced into Christian services in the form of litanies. There’s a hypothesis that in ancient times the first part of the hours were chants accompanying the litany - the liturgical, ritual entrance into the church. During a procession to a church on feast days or upon entering a church in the 4th-5th centuries, the antiphons (various chants inserted into the Psalms, ex. “Holy God”)¹³ and “Lord have Mercy” were sung; but starting from the 8th-9th centuries, a trio of antiphons is sung together with “Come, Let Us Worship” and “Holy God”, and including the additional “Lord Have Mercy.” This rite has even been preserved in the services of the Roman Church - during the beginning of the liturgy of St. Ambrose of Milan, when processing towards the altar, “Kirie Eleison” is chanted, whereas in the Catholic mass it is chanted after the beginning of the liturgy (along with the entrance antiphon, or sometimes instead of it).

The ritualistic process is preserved in the following form in this portion of the modern liturgy: the hierarch stands by the throne and reads some secret prayers during the chanting of the 1st and 2nd antiphons while the clergy gradually enters the altar. During the performance of the 3rd antiphon, the archdeacon and clergy bring out the Gospels from the altar and process around the inside of the church. Afterwards however, the hymn “Come, Let Us Worship” is chanted in response to the deacon’s call, and only then the hierarch and clergy enter the altar via the Small Entrance.

The performance style of these chants having originated from the alternating choir performances of biblical temple services as well as from the musical and dramatic arts of ancient Greece and Rome is reflected by the term “antiphon”.

There are three types of antiphons recognized by liturgists in modern liturgics:

A. Representational antiphons:

1. Psalm 102 - “Bless the Lord, O My Soul”;

2. Psalm 145 - “Praise the Lord, O My Soul”, the “Glory, Now and Ever” added on to it, and the hymn “Only Begotten Son”;

3. The Beatitudes;

B. Daily antiphons;

C. Antiphons for the feast day.

¹³ It is known in the history of liturgics that chants, and thus their number and sequence in the first part of liturgy were variable and different (Skabalanovich, 2008).

Due to unknown reasons, only the first verse of Psalm 102 can be found in notated form in Georgian chant sources. Likewise, Psalm 145 is not notated in any source. Instead, “Glory...Now and Ever”¹⁴ and/or “Only Begotten Son” are attested everywhere as the 2nd antiphon of the liturgy.

There are two explanations for the existence of only one verse (if chant #251 of Volume 2 is not included) of the first antiphon Psalm 102 in notated 19th-20th century chant sources, together with the omission of the 2nd antiphon Psalm 145. These explanations are: A) these psalms were not read or chanted in the 19th century, or B) these psalms were chanted to very simple, recitative melodies. This is why only one verse was notated as a musical model while it was understood that the remaining verses were to be performed to that model. Over the last decades, the 1st and 2nd “representational” antiphons of Chrysostom’s liturgy have been performed in Georgian liturgics exactly as they are shown in notated chant sources of the 19th-20th centuries, that is, singing only one verse of Psalm 102. Psalm 145 is generally not performed at all for the 2nd antiphon.¹⁵

If desired, the chanters in agreement with the serving priest can perform the selected (#251) version, or the entire versions of Psalms 102 and 145. Chants #252, 276, 437 and 438 arranged by the editors are assigned for just such a purpose.

Chanters can also set and perform Psalms 102 and 145 to the music of any of the antiphons from #244-250 and #277-281.

* * *

On some days, the daily antiphons are chanted instead of the representational antiphons, whereas festal antiphons are performed on major feast days.

They consist of Psalm verses (with a variable poetic text) and the refrains added to them.

The refrains for daily antiphons are:

Antiphon 1: “Through the prayers of the Theotokos, O Christ, save us!”;

Antiphon 2: “Through the prayers of Thy saints, O Christ, save us!”;

Antiphon 3: (as follows):

On weekdays - “Save us, O Son of God, Wondrous among the saints, those who chant to you, Alleluia!”;

On Sundays - “Save us, O Son of God risen from the dead, those who chant to you, Alleluia!”;

The refrains for the antiphons on feast days are:

Antiphon 1: “Through the prayers of the Theotokos, O Christ, save us!”;

Antiphon 2: The text is variable and determined by whatever feast day it is. For example, the following is chanted on Pascha: “Save us, O Son of God, risen from the dead, those who chant to you, Alleluia!” And this is sung for Nativity: “Save us, Son of God, born of a virgin, those who chant to you, Alleluia!”

Antiphon 3: On feast days, the refrain of the Psalm verse is the troparion for the feast.

Such a structure of the antiphons has its origin from responsive, epiphonic¹⁶ performances of Jewish and ancient cultures.

There are no daily antiphons in the notated manuscripts representing the Svetitskhoveli school. Festal antiphons that are preserved in the notated archives of the Karbelashvili brothers are mostly incomplete. All the fragments of festal antiphons extant in the Karbelashvili manuscripts have been printed in Volume 2.

The daily antiphons and diptychs that are absolutely necessary for church services but that could not be found in the notated sources were arranged by the editors to the melodies of the festal antiphons.

The full versions of the Kartl-Kakhetian festal antiphons (East Georgia, Svetitskhoveli school) will be printed in a corresponding volume of the anthology.

¹⁴ All the variants of “Only Begotten Son” shown in Volume 2 begin with the text “Now and ever” in the sources. “Glory” has been added by us.

¹⁵ Sometimes Psalms 102 and 145 are read during modern liturgies.

¹⁶ Epiphonic is a type of response when the phrases of a soloist or the first choir is answered by the entire congregation or the second choir with a refrain having an unchanging text.

5. “Come, Let Us Worship” and “Holy God” in the 8 Tone System

According to S. Karbelashvili: “The church of the Georgian people...has 8 primary tones that are used from week to week. Apart from these, it also has 8 *tvitkhmovani* tones (“self-sounding,” possibly ideomela) that do not resemble the 8 primary tones. Furthermore, there are 8 iambic tones, 8 singing tones, 8 antiphon tones, 8 liturgy tones, 8 heirmos tones for Matins” (Shughliashvili, 2014:64).

The entire corpus of chants in the 8 so-called *avajuri* (“singing”) and iambic tones have unfortunately not survived to the present era. But some other melodies that belong to the 8 tone system were notated by the Karbelashvili brothers, and are printed in Volumes 2-3-4. Some of these are: “Come, Let Us Worship”, “Holy God”, the prokeimena for the epistle shown in Volumes 3-4, “The Cherubic Hymn” and its substitutes, etc.

As acknowledged by S. Karbelashvili, the majority of chants for the 8 tones shown in Volumes 2-3-4 are based on the melodies of the eight antiphon tones for Matins, troparion tones, or Psalm verses, and do not have independent melodies in the eight tones.

* * *

The hymn, “Come, Let Us Worship” of the daily typicon and liturgical practice does not belong to the eight tone system.

“Come, Let Us Worship” #333-340 of Volume 2 is based on a variant that is preserved in multiple sources including those by the Karbelashvili brothers, Ippolitov-Ivanov, Elizbarashvili, and Molodinashvili. The hierarchal variant of “Come, Let Us Worship” #341-347 is based on another model melody.

There are notated manuscripts of “Come, Let Us Worship” for tone 2 (#349) and tone 5 (#351, missing the end) where their source melody was indicated as being from “the antiphons” in P. Karbelashvili’s personal archive (Central Archive, fund 1461, ms. #209). A comparison shows that the antiphons for Matins were implied as the source melody. The melody of “Holy God” (#401) in iambic tone 4 was notated on the same page, and the “Holy God” chants of the eight tone system are listed as well in this manner: “Sophr. Tone 2, Ordinary Tone 1, Funeral. Self-sounding.” In the same place, we see the note: “Regular - Tone 4”. Here is supposedly an indication regarding “Come, Let Us Worship” (#333-340). The intonations of these hymns and the initial verses of the antiphons in tone 4 are identical (Karbelashvili, 1898:197-199).

This page confirms that the Karbelashvili brothers knew or had been intending to resurrect these hymns in the eight tones, despite an incomplete number of works for “Come, Let Us Worship” in the eight tones as preserved in the Karbelashvili archives. The antiphons for Matins were used as the melodic source for this project.

In the Karbelashvili brothers’ archives, it appears that the antiphons for Matins in the eight tones in their tradition (Karbelashvili, 1989:188-212) were the melodic sources for many other genres, the “originals” designated for counterfactual modification. These hymns are directly titled as such in one of their manuscripts: “Antiphons. Originals”. Many chants based on the intonations of these antiphons are printed in volumes 2-3-4 of the anthology. These are, for example, “Holy God” (#388) from Volume 2, the prokeimena for the Epistle printed in Volume 3, and “Our Father” #363. The chant “Come, Let Us Worship” (#349, Vol. 2), and the last refrain of the matinal hymn to the Theotokos “Magnify, O My Soul” on “More honorable...” (Karbelashvili, 1898:226-229) were set to the melodic model of the matinal antiphons in tone 2 (Karbelashvili, 1898:191-193).

P. Karbelashvili provides some interesting information regarding the interrelationship of the melody for the hymn, “Come, Let Us Worship” in eight tones, and the matinal antiphons. He writes: “Sophron (Archimandrite, Prince of Aragvi) liked tone 2 over the other tones and had set many chants to tone 2. For example, he had set the melody of the antiphon 'Of Eyes to Heaven' to the liturgical chant 'Come, Let Us Worship' in tone 2...” (Karbelashvili, 2011:65). Indeed, we find that the

hymn “Come, Let Us Worship” #349 in tone 2 kept in P. Karbelashvili’s archive is truly based on the melodic model of these Matins antiphons (Karbelashvili, 1898:191).

It is notable that the melody of “Come, Let Us Worship”, #12 of Volume 4 from Chijavadze's sources, is similar to the same hymn of the Karbelashvili tradition, #349 in Volume 2, and is based on the melody of the Matins antiphons in tone 2 (Karbelashvili, 1898:191-193). This work notated by Chijavadze is also distinguished for its intonational proximity to the melody of the variant of “Come, Let Us Worship” and other Introits from the Gelati Monastery school in central Georgia.

The melodies of tones 2, 4, and 5 (incomplete) for “Come, Let Us Worship” and its heirarchical variant have only been preserved in the East Georgian chant tradition. In West Georgia, variants of this hymn are based on a general, archetypal model that is extant in notated sources, but does not have any indication of belonging to the eight tone system. In the Old Georgian terminology, the West Georgian melodies are “*tvitkhmovani*” (ideomela), a word that literally translates in Georgian as “self-sounding” or “solitary tone,” perhaps as a result of being distanced from one of the tones.

* * *

In modern liturgical practice, the melody of “Holy God” does not belong to the eight tone system. There are some variants of “Holy God” that have an “ordinary” melody (for example, Vol. 2, #380-386), as well as for tone 2 (Archimandrite Sophron’s), the funeral service, and the hierarchal version preserved in the manuscripts by the Karbelashvili brothers, Ippolitov-Ivanov, Elizbarashvili, Molodinashvili, and Chijavadze-Mikhailov.

One variant of an “ordinary” Holy God (chant #381 in Volume 2), has a tonal assignment. It is indicated as “tone 1” in S. Karbelashvili’s sources. Elsewhere, there is the inscription “ordinary” in the source for this hymn #381, which indicates that variants that shared this melody were the most widespread in practice.

Manuscripts for “Holy God” in tone 4 (#401 of the present volume), are also found in P. Karbelashvili’s archive. One of them is titled, “Tone 4, Iambikos.” There is a note there: “Soph. Tone 2, Ord. Tone 1, Funeral. Self-sounding” (Central Archive, fund 1461, ms. #209, pg. 10).

One variant of “Holy God” (Vol. 2, #387) has a different melody from those in tone 1 (#380-386). Another variant of “Holy God” in tone 2 (Vol. 2, #388) has the melody of the Matins antiphons in tone 2 (S. Karbelashvili’s archive). Notated manuscripts for “Holy God” in tones 4, 6, and 8 (Vol. 2, #400, 403, 405, 406) are also found in the same archive. These notated works were placed on a folded back page with the note: “The Cherubic hymn in eight tones, and the Holy God hymns.”

As in the case of “Come, Let Us Worship”, there was an insufficient amount of Holy Gods in the eight tone system kept in the Karbelashvili archives, which as was noted, confirms that the Karbelashvili brothers knew this and were intending to restore these hymns in all eight tones.

The melodies of the “Holy God” hymns in the eight tones were only preserved by the Karbelashvili chanting tradition of the Svetitskhoveli school in eastern Georgia. “Holy God” from western Georgia have their own independent melodies. The ‘heirarchical’ variant of “Holy God” in Karbelashvili tradition from East Georgia shares this melody with the West Georgian variants (See present volume, #407-410).

* * *

There are three notated scores of “Holy God” in tone 4 kept in the Karbelashvili archives. These are printed here as #400 in Vol. 2, whose melodic “original” is the troparion for St. Nino in tone 4, and chant #401 from P. Karbelashvili’s archive (Fund #1461, mss. #202, 209). Hymn #401 is preserved in the form of two, slightly different variants in P. Karbelashvili’s archive, being thus represented in the present score as variants A and B. It is indicated in the manuscript that this “Holy God” is set to melodies of “Iambikos Tone 4.” In truth, there are two known iambikoi that have a similar melody, and they are also in the archive of P. Karbelashvili: “The Theotokos and the Most Honorable,” and “You Are a Vineyard” (Vol. 3, #385-386). The melody of these chants is based on the same intonational

model as the variants of “You Are a Vineyard” from the chant tradition of western Georgia (the Gelati and Shemokmedi schools).

The poetic text of the variant “Holy God” #401 is not characterized by the iambic form; rather, only the melody was used of iambikos tone 4.

A peculiarity of Georgian chant is the existence of melodies in 8 “iambic” tones, as mentioned by S. Karbelashvili. If the special popularity of the iambic form in medieval Georgian hymnography is taken into account, it seems quite acceptable that chants written in this form were truly sung with their own eight tones.

There is a notated page kept in S. Karbelashvili’s archive with the title: “The Eight Iambikos Tones”. He had begun to notate the melodies of the eight iambikos tones on this sheet, but there is no notated material here; only the tones have been listed with a few of them accompanied by a title such as: Tone 1 - “To David the Luminary”; Tone 6 - “The Angels in Heaven”, “You Are a Vineyard”; Tone 8 - “It Is Truly Meet”.

Of these, only “You Are a Vineyard” has an iambic text. Additional problems exist: the hymn “To David the Luminary” is not found in the extant notated and neumed manuscript sources. The hymns “It Is Truly Meet” and “The Angels in Heaven” are not iambic form texts. If the similarity of the melodies of tone 6 for “The Angels in Heaven” and “You Are a Vineyard” are taken into account, it is entirely possible that one of the melodies¹⁷ of “It Is Truly Meet” surviving at present is from the collection of eight iambikos tones. Yet, at this stage, it is unknown which one it might be.

Today, the iambikoi that have survived through notation or oral tradition are set to two melodies: the troparion tone 6, or the “iambikos” tone 4.

Various works of “You Are a Vineyard” and “The Theotokos and Most Honorable” from the ecclesiastical or folklore traditions of eastern Georgia are based on the melody of troparion tone 6.

Hymns based on the melodies of iambikos tone 4 are encountered in all three chants schools. Chants in the Svetitskhoveli school in East Georgia include: “Holy God” (Vol. 2, #401); “The Theotokos and Most Honorable” (Vol. 3, #385), and “You Are a Vineyard” (#386); “The Robe” - the iambikos for the feast day of Svetitskhoveli from P. Karbelashvili’s archive (Central Archive, fund #1461, ms. #203). From West Georgia, a multitude of variants of “You Are a Vineyard” and “The Theotokos and Most Honorable” exist from the written and folklore traditions; “A Mighty Arm Has Crowned You” and “Waterer of Georgians with Wisdom from the Golden Nile” was published by Khundadze (Khundadze, 1911:51). See these hymns in Volume 5, #69-70.

Editor L. Veshapidze found some heirmoi in tone 4 that share a similar melody: “Of the Three-fold Trinity” (689:42), and “The Prayers of Anna the Prophetess” (689:47) (see Vol. 8, #40, 45). The number of syllables that is typical for an iambikos is not preserved in the poetic texts of these chants.

* * *

Along with reviving the complete system of liturgical hymns of the Svetitskhoveli school tradition, the current publication aims to systematize and perfect this material from a liturgical aspect (due to the idiosyncrasies of the notated material). Because “Come, Let Us Worship” in tones 2, 4, and 5 are attested in the Karbelashvili brothers’ notated manuscript archives, we decided to arrange this chant into the melodies of all eight tones. The melodies of the Matins antiphons were used as the intonational models, in accordance with the Karbelashvili tradition.

Manuscripts for “Holy God” in tones 3, 5, and 7 are not found in the sources. These variants of “Holy God” (#399, 402, and 404) were arranged by the editors to the model melodies of troparia.

¹⁷ The general, archetypal melody of the liturgical “It Is Truly Meet” of the Svetitskhoveli, Gelati, and Shemokmedi schools, the two melodies of the hierarchal “It Is Truly Meet” of the Gelati school, and the different melody of this hymn attested by R. Khundadze (Khundadze, 1911:26) are implied. The different “It Is Truly Meet” from R. Khundadze’s collection is based on a melody of heirmoi of the 6th tone.

6. Singing “Holy God” for a Hierarch

There are some Holy Gods that have their own melody (ideomela). In the notated sources of the eastern Georgian chant tradition, these are called Heirarch chants (*mghvdeltmtavis*, *samghvdeltmtavro*, or *mghvdeltmtavruli*). These are printed in this volume, #407-410.

Clearly, this title expresses the liturgical function of the chant: it belongs to the repertoire of a hierarchal liturgy. The versions of “Come, Let Us Worship” (#341-347) are marked by an intonational likeness to these variants of "Holy God," as they also have the designation of being for a hierarch in the manuscripts. The variants of both these hymns have similar cadential voice-leading in the verses, and a common intonational and harmonic texture.

It is interesting to consider that in the 19th century and before, the title “mghvdeltmtavis” (heirarchical) was a term that denoted the melody and tone as a source of characteristic intonations that was similar to the naming of *chreli* style embellished model melodies.

Like the hierarchal variant of “Come, Let Us Worship” of the Svetitskhoveli school, the hierarchal "Holy God" variants are noticeably related to melodies from the Gelati monastery in West Georgia. In the notation of P. Koridze, E. Kereselidze, and R. Khundadze, we see variants that bear striking similarities including in their melodic contours, interrelationship of verbal and musical caesuras, and structural peculiarities.

7. Singing “Holy God” for Funeral Services

16 variants of “Holy God” for the funeral service are preserved in the sources by Stephan and Poliekvtos Karbelashvili, Ippolitov-Ivanov, Elizbarashvili, and Arakishvili (Vol. 2, #411-425, Vol. 4, #75).

These chants were notated along with hymns for the final rites and panakhida services. These services apparently began with the hymn “Holy God.” From author inscriptions, it appears that this hymn was also chanted when a deceased person was being carried out of a church, and during their burial. Chant #75 of Volume 4 by Arakishvili is among the variants of "Holy God" for the liturgy. Thus, it is permissible to chant these variants even at a liturgy for the deceased (those called a “commissioned” liturgy today).

Despite every chant variant being based on one melodic, compositional archetype, the "Holy God" for liturgy differs from other variants in terms of an embellished second voice movement, as well as the gradation of modal nuances through the placement of accidentals at transition points.

Such examples reveal that the musical thinking of chant is characterized by harmonic and polyphonic diversity during the process of the realization of an archetypal model, clearly showing the improvisational, dynamic nature and aesthetic richness of this activity.

Funeral service variants of "Holy God" as preserved in the Gelati school and the Svan singing tradition are based on the same melodic, compositional archetype as chants #391-405. This fact reflects the diverse streams of our ecclesiastical and folk musical creativity.

8. “Holy God” and Its Substitute Hymns

As sung today, “Holy God” is performed in this manner at a hierarchal liturgy:

- “Holy God” sung three times;
- “Look down upon us, O God” (hierarch’s exclamation)
- “Holy God” sung two times (if desired, the second Holy God is in recitative);
- “Glory, Now and Ever” (recitative);
- “Holy Immortal, have mercy on us” (recitative);

"Holy God" is chanted three times at a hierarchal liturgy (with the third iteration being in recitative, if so desired). After this is "Glory, Now and Ever, and Holy Immortal" (recitative). "Holy God" is then chanted one more time.

From the chant sources from P. Koridze, it appears that after the recitative part of the hymn and before the last "Holy God", the word and call "Of the powers" (*dzalta*) was also chanted (see note regarding "dzalta", pg. 115, Vol. 1, #34 "Holy God").

Other hymns are also chanted in the same way. These are: "As Many As Have Been Baptized" (on major feast days), and "We Venerate Thy Cross" (3rd week of Great Lent, and at the Elevation of the Cross).

Acknowledgements

In Volumes 2-3-4 of this Anthology, we present the product of many years labor and research, and to say it, a life work. Thus with great gratitude I want to acknowledge without whose assistance and immeasurable support the preparation and publication of these three volumes would have never been possible.

I thank Mr. Bidzina Ivanishvili for the possibility of publishing the anthology "Georgian Chant" at the State Folklore Center. Thank you to Mr. Bidzina Ivanishvili for the beneficial changes and solicitude realized at the State Folklore Center and generally, within the sphere of traditional music, through which it became possible to publish the anthology "Georgian Chant".

Thanks to Mr. Anzor Erkomaishvili, through whose merit Georgian singing and chanting acquired new life and many victories in the 20th-21st centuries.

I thank the following for the means of working on the notated manuscripts of chants and for giving copies of manuscripts:

Mr. Mikheil Batiashvili, Minister of Education, Science, Culture and Sport of Georgia, and Mr. Mikheil Giorgadze, Deputy Minister of Education, Science, Culture and Sport of Georgia.

Mrs. Teona Iashvili, Director of the Central Archive at the Georgian Ministry of Justice.

Mrs. Tsisana Kochechashvili, former director of the State Folklore Center, and Mr. Giorgi Donadze, current director.

Mr. Zaza Abashidze, current director of the National Center of Manuscripts, and his predecessors, Mr. Buba Kudava and Mr. Zaza Aleksidze.

Esmā Mania and Lela Gotsiridze, scholars and collaborators at the National Center of Manuscripts.

Mr. Luarsab Togonidze, researcher of the history of Georgian art.

I especially want to express gratitude to Ketevan Asatiani, a scholar and collaborator at the National Center of Manuscripts, the State Archives, and the Georgian Museum of Film and Theater, for many years of selfless, professional collaboration and humane support for this project.

Thanks to my teachers for the immeasurable goodness and support shown during the multi-year process of working on the collection of Kartl-Kakhetian chants for Liturgy: The brilliant Georgian artist - Shalva Mosidze, Rusudan Tsurtsurmia, Vano Zhghenti, Lia Tsurtsurmia, Tamar Chkheidze, Leila Maruashvili, Ketevan Bolashvili, Nana Sharikadze, Lela Makarashvili, Eter Mgaloblishvili, Marika Nadareishvili, Lia Salakaia, Lia Baidoshvili, Nana Kavtaradze, Irina Mamisashvili, Evgenia Ghogheliani, Natalia Zumbadze, David Shughliashvili, and Tamaz Gabisonia.

I am especially thankful for and offer up prayers for my instructors of blessed remembrance: the immortal souls of Manana Andriadze, Devil Arutinov-Jincharadze, Evsevi Chokhanelidze, Ana

(Menu) Topuria, and the great Ioseb Kechakmadze - for unforgettable pedagogical direction, support, and love.

The preparation of Volumes 2-3-4 of this Anthology would have been impossible if not for the support of Mirian Tskhvaradze, Avtandil Kharabadze, Petre Metreveli, Teimuraz Karukhnishvili, Giorgi (Jimsher) Meparishvili, Luka (Levan) Palavandishvili, Zakaria Giunashvili, the Women's Society of the Georgian Patriarchate - especially Mrs. Ketevan Chubabria, as well as Shorena Tetrushvili, Maia Mukhiashvili, Zoia Kobakhidze, Nino Pataridze, and Barbare Rukhadze; the nuns laboring at the Patriarchate - Barbare Kartvelishvili, Alexandra Iasibashi, Anastasia Koleva, Ivrita Ghughunishvili, novice Lia Dzebisashvili; as well as Mr. Giorgi Andriadze and Revaz Sharabidze. I also thank those that gave needed technical equipment to the Patriarchal Choir of Trinity Cathedral, for preparing and giving us the first collection of photocopies of Stephan Karbelashvili's manuscripts, and for the support shown when working on the collection at the Georgian Patriarchate.

For sympathy and support in working on the publication, I thank:

The brilliant Georgian artists – composer Giya Kancheli and director and playwright, Robert Sturua.

Metropolitans: Daniel Datuashvili, Abraam Garmelia, Saba Gigiberia, Gerasime Sharashenidze, and Ioane Gamrekeli, Bishop Melchizedek Khachidze, Archimandrite Joachim Asatiani, Bartolome Pirtskhalaishvili, Davit Chincharauli, Konstantine Chincharauli, Seraphim Chedia, Ioane Khelaia, Moses Chankvetadze, Andria Latsabidze, Demetre Tetrushvili; Abbots Luka Palavandishvili and Seraphim Chekurishvili, Archpriests Tariel Sikinichilashvili and Michael Popkhadze, Archdeacon Demetre Davitashvili, Protodeacon Mirian Samkharadze, Deacon Leonide Ebralidze, Abbesses Ketevan Kopaliani, Teodora Makhviladze, Mariam Mikeladze, Elene Napetvaridze, and Nun Nino Samkharadze.

Thanks to these ladies and gentlemen: Tamar Gogelidze, Nikoloz Rachveli, Tamar Gegechkori, Ketevan Gvazava, Nino Bakuradze, Teona Kontridze, Giorgi Tsagareli, Elisabed Bagrationi, Giorgi Kiladze, Giorgi Khunashvili,

Enri Lolashvili, Janri Lolashvili, Mikheil Kilosanidze, Vera Baziari, Khatuna Chachava, Mariam and Sophio Jangulashvili, Zaza Pirosmashvili, Shota Gogodze, Giorgi Sharvashidze, Irakli Imnaishvili, Mikheil Khutsurauli, Natia Abramia, Natalia Gabisonia, Salome Tsetskhladze, Teona Rukhadze, Ketevan Chitadze, Giorgi Abashidze, Konstantine Amashukeli, Lekso Shengelia, Archil Mindiashvili, Alexander Abaiadze, Paata Mujiri, Nino Nakhutsrishvili, Guliko Kariauli, Ketevan Kemoklidze, Nino Surguladze, Tamar Chokhonelidze, Mariam Roinishvili, Teona Jorbenadze, Nikoloz Kharatishvili, Davit Gogishvili, Koba Subeliani, Sophio Beria, Badri Beraia, Vladimer Mujiri, Guram and Izolda Tarkhnishvili, Tamaz Imedashvili, Lela Janelidze, Sophio Imedashvili, Bezhan Meskhi, Nino Kurashvili, Ana Karkashadze, Mariam Andghuladze, Tamaz and Manana Kurashvili, Pimen Kurashvili, Natia Gugulashvili, Ana Jajanidze, Davit Khvedelidze, Nodar Baratashvili, Alexander Edzgeradze, Lekso Gremelashvili, Priest-monk Davit Koghuashvili (†), and Evlalia Chirakadze (†).

I thank the creative group working on the anthology for their selfless work, full of love, especially Levan Veshapidze, who has already been serving Georgian chant and its restoration and popularization for many years with the greatest self-sacrifice.

I am especially grateful to the musicologist Nino Razmadze; it would have been impossible to publish the anthology without the work reflected through her support and complete self-appropriation.

I am thankful for the founders of the Georgian Chant Foundation: Mr. Vano Chkhartishvili and Mrs. Nana Gotua. New life has been breathed into traditional Georgian music through their unbegrudging philanthropy, love, concern, and support.

And finally, I offer thanks to Catholicos-Patriarch of All Georgia, Ilia II, whose love and patronage saved not only Georgian chant, but also many people including myself, and enabled us to serve our music.

References

- Erkvanidze, Malkhaz (comp.). (2004). *Georgian Hymns Gelati school Vespers - Matins – Liturgy*. Chanting Centre of Georgian Patriarchate. Tbilisi.
- Erkvanidze, Malkhaz (comp.). (2005). *Georgian Hymns Karbelashvili tradition Vespers - Matins – Liturgy*. Anchiskhati Church Choir. Tbilisi.
- Erkomaishvili, Anzor, Rodonaia, Vakhtang. (2006). *Georgian Folk Song. The First Sound Recordings, 1901-1914*. International Centre for Georgian Folk Song. Tbilisi.
- Karbelashvili, Poliekvtos. (2011). *Kartuli saero da sasuliero kiloebi, mghvdlis istoriuli mimokhilva (Georgian Secular and Ecclesiastical Tunes, a Historical Review)*. Tbilisi.
- Karbelashvili, Philemon. (1899). *“sagalobelni shobis dgheastsaulisa” (“Chants for Christmas Celebration”)* : notebook a // notated by priest Philemon Karbelashvili // published by priests P. Karbelov and A. Molodinov // Tbilisi : Printing-house by M. Sharadze and friends, 1899.
- Kiknadze, Gulnaz. (1982). *Nevmirebuli dzlispirni (khefnatseri A-603) : (Neumatic heirmoi (original manuscript A-603)*. Es.: E. Metreveli. Science Academy of SSR Georgia. Korneli Kekelidze National Manuscript Center. (In Georgian).
- Koridze, Philemon. (1895). *“kartuli galoba: liturgia ioanne okropirisa // mghvdlisa da mghvdelmtavrisatvis” (“Georgian chanting: St. John the Chrysostome’s Devine Liturgy // for priests and bishops”*. Reproduced by Philemon I. Koridze; transmitted by Anton N. Dumbadze, Dimitri R. Chalaganidze, arch-deacon Razhden T. Khundadze and Ivliane Tsereteli. Several chants transmitted by Melkisedek G. Nakashidze and priest Nestor E. Kontridze. Score 1. Tbilisi: Production and print by Maxime Sharadze.
- Koridze, Philemon. (1901). *“sagalobelni pirvel shetsirulisa, vasili didisa, mghvdlis kurtkhevisa da kortsinebisa” (“Chants for the Pre-Sanctified Liturgy, the Liturgy of St. Basil the Great, the Consecration of a Priest, and the Marriage Rite”)* // Score N2 // Notated by Philemon I. Koridze, through financing by the clergy from the Kutaisi Diocese; transmitted by: Dimitri R. Chalaganidze, arch-deacon Razhden T. Khundadze and Ivliane Tsereteli; chants marked with star in the table of contents were transcribed Guria and transmitted by Anton N. Dumbadze // Tbilisi: Production by M. Sharadze and friends (E. Kereselidze, S. Losaberidze and V. Gdzeldze).
- Shugliashvili, David. (1991). “On the Unity of Georgian Chant Branches”. In: *The Collection of scholarly works. Old Georgian professional music. The Questions of History and Theory*. Editor R. Tsurtsunia. Tbilisi State Conservatoire. Tbilisi.
- Shugliashvili, David. (2002). Georgian chanting schools and traditions. In the Collection: *The First International Symposium on Traditional Polyphony*. Editor R. Tsurtsunia. Vano Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire. Tbilisi.
- Shugliashvili David. (2009). Eight-Tone System in Georgian Ecclesiastic Chant (according to the notational transcriptions of chants). Dissertation for the Academic Degree of PhD in Musicology. Vano Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire. Tbilisi.
- Shugliashvili, David, Tsereteli, Zaal (comp., ed.,). (2012). *Georgian Chant, Svetitskhoveli School, Simple Style. Transmitted by Vasil and Polievktos Karbelashvilis. According to Mikhail Ippolitov-Ivanov’s and Grigol Chkhikvadze’s Manuscripts*. Seria: *Sacred Chants from the Archive of Handwritten Scores*, Volume I. The Folklore State Centre of Georgia. Tbilisi.
- Shugliashvili David. (2014). „kartuli samgaloblo skolebi da rvaxmis sistema (sagalobelta sanoto Chanatserebis mikhedvit)“ („Georgian chanting schools and Eight-tone system (Based on the Hymns in notation Records)“). Chant Center of the Georgian Patriarchy. Tbilisi (In Georgian).
- Khundadze, Razhden. (1911). *“kartuli galoba: liturgia ioane okropirisa, basili didisa da grigori ghtismetkvelisa” (“Georgian Chant: “St. John the Chrysostome’s Divine Liturgy”, Basil the Great and Gregory the great”*). Score. Notated in Gurian-Imeretian “Sada Kilo” (Plain Style) by priest Razhden T. Khundadze. Tbilisi: printed by Estate S. Kereselidze.
- Mtiebi. Traditionelle Gesänge aus Georgien. (1996) CD. Compiler: Edisher Garaqanidze
- Скабалланович, Михаил (сост.). (2008). *Толковый типикон : объяснительное изложение типикона: с историческим введением*. 2-е изд., испр. — Москва: Изд-во Сретенского монастыря.

Manuscripts

Q674, Q684, Q689. Preserved at the Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts.

Svimon (Jiki) Jangulashvili

Foreword by Stephane (Vasil) Karbelashvili. Printed in “*Liturgia*” (Karbelashvili,1899)

The present work represents chants from “St. John Chrysostom’s Liturgy” transcribed into notation by Mr. Ippolitov-Ivanov and belonging to the Kartl-Kakhetian tradition of Georgian chant. It is the praiseworthy fruit of our renowned, elder hierarch, the most honorable Bishop Alexander, whose care for the well-being of the mother Church is well known. This hierarch has always acted out of profound and genuine love for the Church and is active even today. It has been the constant concern of his lofty spirit as to how to benefit the holy Church and serve its success. “Well boy, tell me - out of these three subjects, which one do you like better?” and he would count them out on his fingers, “The restoration of Georgian chant, the renewal of abolished monasteries, or the printing of works by our spiritual writers?” He asked this question of me and many others more than once. “Your Holiness! All three of them are better than each other and what is better than to separate these three from each other!” “Exactly! This is really a heavy yoke for me to carry, my child, but I believe you are telling me this out of honesty and these will truly not part from each other. What should we do? God is kind! It’s not bad for a worker of five kopecks in his day.” Look at what faith and firm hope the most Reverend Alexander had when beginning the work of notating Georgian chant and lo, the best fruit of the yearning of his lofty soul.

In 1884, the most Reverend Alexander was vowed to Mr. Ippolitov-Ivanov, who was to have notated Georgian chant through the assistance of Priest Poliekvos Karbelashvili and Vasil Karbelashvili, A. Molodinashvili, and G. Mghebrishvili. Aside from the rite of liturgy, Ivanov also noted some chants from Vespers: “Bless the Lord, My Soul”, “Blessed is the Man”, “Joyful Light” with the melody, “Now Let Thy Servant Depart”, “Who Before the Ages”, “O Virgin Theotokos” in the sixth tone, and “Blessed Be the Name of the Lord”; from Matins: “Lord Have Mercy”, “All You Servants Praise”, “We Glorify You”, “Blessed Are You, O Lord”, “The Choirs of Angels”, “When Jesus Arose”, “Now and Most Blessed Are You”, “The Doxology”, and “O Supreme Warrior” in full and with the melody; parts of the “Cherubic Hymn”, parts of “It Is Truly Meet”, three chants from the marriage service; “With the Souls”, “With the Saints”, “You Alone”, and “Holy God” from the funeral service. But this is a small portion of the work that Ivanov took on. He was to have notated 500 chants. Now however, as it appears from the aforementioned, only 76 chants had been notated. The first reason for Ivanov not fulfilling his conditions is that he had been greatly burdened with much obligatory work and had very little free time for notating Georgian chant. Afterwards, due to the condition of the times, the Karbelashvili brothers left the city for the village, Priest G. Mghebrishvili passed away, and at last, Ivanov moved to Moscow. It was mostly this fact that hindered the Georgian chant endeavor and it was due to this that the conditions binding Ivanov to the Most Reverend Alexander were unable to be carried out in full. Despite this, Ivanov and the aforementioned priests assisting him greatly deserve to be thanked for what they were able to accomplish and write down.

Many people waited impatiently for this work and the light of the world was made worthy of this, too. This work (the Liturgy) was presented by Ivanov before the Holy Synod in 1895. The Holy Synod handed it over to Mr. Smolensky - the most exemplary chant expert in Russia and the director of the synodal institute and choir in Moscow - to examine and critique it. Smolensky also presented it and expressed some beautiful thoughts concerning this chant, additionally adding that it was necessary to print and disseminate it. The Holy Synod sent it to His Holiness Vladimer, the former exarch, who invited some Georgians to the seminary church on December 7, 1897, to listen to it. After listening to it, His Holiness asked their opinion of it and everyone liked it. After His Holiness had collated a written opinion from those invited, then he presented it to the Holy Synod and from there it was sent to Ivanov with the thought that having passed Moscow’s censorship, it would be printed for dissemination. It was the thought of the most reverend bishop that this chant would be accepted at every educational institute, since he had the sympathies of all the exarchs. Now hopefully Georgian society will try spreading this chant in all ways among the people, being conscious more or less of the ancestral significance of the chant of the mother Church. The acquisition of this chant book will pleasantly embellish the library of each church, school, and urbane family as well. This will be, by the way, the greatest prize for the most Reverend Alexander, who will undoubtedly use the money earned from this publication in its entirety for this kind of public, divine, and immortal work.

January 10, 1899 - Priest Vasil Karbelashvili, son of Grigol

ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია International transcription of the Georgian alphabet

Mkhedruli	Roman	IPA	Examples	Pronunciation Tips
ა	a	/a/	f <u>a</u> ther	open "ah" vowel sound
ბ	b	/b/	<u>b</u> less	
გ	g	/g/	<u>g</u> iven	
დ	d	/d/	<u>d</u> ay	
ე	e	/ɛ/	<u>s</u> et	open "eh" vowel sound, between "wet" or "wait". Spanish or German "e".
ვ	v	/v/	<u>v</u> et	vat/twine/tuft - this sound is often "w" when it follows another consonant, or sometimes like "f" when between consonants
ზ	z	/z/	<u>z</u> enith	
თ	t	/t ^(h) /	<u>t</u> oday	
ი	i	/i/	<u>m</u> ee <u>t</u>	bright "ee" vowel sound
კ	k'	/k'/	<u>p</u> ic <u>k</u>	non-aspirated "k" has no "h" breathiness in it. Slightly percussive
ლ	l	/l/	<u>l</u> ife	
მ	m	/m/	<u>m</u> entor	
ნ	n	/n/	<u>n</u> ew	
ო	o	/ɔ/	<u>g</u> o	round "oh" vowel sound
პ	p'	/p'/	<u>u</u> p <u>ke</u> ep	non-aspirated "p" has no breathy "h" sound in it
ჟ	zh	/z/	plea <u>s</u> ure	
რ	r	/r/	-	Rolled "r" behind the upper teeth.
ს	s	/s/	<u>s</u> ee	
ტ	t'	/t'/	<u>s</u> i <u>t</u> com	non-aspirated "t"
უ	u	/u/	<u>r</u> oot	pursed lips round "oo" vowel sound
ფ	p	/p ^(h) /	<u>p</u> ilgrim	soft "p" with plenty of "h" breathiness in it
ქ	k	/k ^(h) /	<u>c</u> all	soft "k" with plenty of "h" breathiness in it
ღ	gh	/ɣ/	Pa <u>r</u> is	Like French "r", produced in back of the throat at the same place as "g" but with friction like "kh". Not overly pronounced or audible
ყ	q	/q'/	-	Produced in the throat as a light glottal stop. Not overly pronounced or audible
შ	sh	/ʃ/	<u>s</u> hine	
ჩ	ch	/tʃ ^(h) /	<u>c</u> hoose	
ც	ts	/ts ^(h) /	<u>s</u> ets	
ძ	dz	/dz/	<u>n</u> ods	
წ	ts'	/ts'/	<u>s</u> its near	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ts"
ჭ	ch'	/tʃ'/	<u>m</u> uch noise	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ch"
ხ	kh	/x/	Ba <u>ch</u>	As in Yiddish chutzpah, Scottish loch
ჯ	j	/dʒ/	<u>j</u> oy	
ჰ	h	/h/	<u>h</u> ymn	

© John A. Graham.

Modified from version in "The Transmission and Transcription of Georgian Liturgical Chant," Ph.D. dissertation (Princeton, 2015)

1

აღმოსავალო მზისაო¹⁾

O, Rising of the Sun

აღ - მო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო, აღ - მო - მი-ბრწყინ-ვე
აღ - მო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო, აღ - მო - მი-ბრწყინ-ვე
agh - mo - sa - va - lo mzi - sa - o, agh - mo - mi - brts'qin - ve

ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ - ლი - სა, რა - თა მე - ცა გან - ვი -
ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ - ლი - სა, რა - თა მე - ცა გან - ვი -
na - te - li si - na - nu - li - sa, ra - ta me - tsa gan - vi -

ბა - - - - - ნო მნიკვ - ლი - - - - - ი - გი
ბა - - - - - ნო მნიკვ - ლი - - - - - ი - გი
ba - - - - - no mts'ik'v - li - - - - - i - gi

ცოდ - ვი - ლი - სა სუ - ლი - სა ჩე - მი - - - - - სა,
ცოდ - ვი - ლი - სა სუ - ლი - სა ჩე - მი - - - - - სა,
tsod - vi - li - sa su - li - - - - sa che - mi - - - - sa,

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში აღნიშნულია ჰიმნის ლიტურგიკული ფუნქცია: „ქათალიკოსის წირვისათვის შემთხვევაზედ“ [შეხვედრაზე], „ქათალიკოსის შემოსლვაზედ“.

2) ბანის ვარიანტები. ხელნაწერში ეს ადგილი გაურკვეველია. გთავაზობთ მისი წაკითხვის საგარაუდო ვერსიებს.

3) ფრაზიდან „...რათა მეცა...“ ხელნაწერში მხოლოდ მოქმედის პარტიაა ნოტირებული. ამ ადგილიდან მოძახილი და ბანი ჩვენი შეწყობილია. ასევე, ჩვენი აღნიშნულია ცეზურების გამომსახველი მიძიებები.

4) ხელნაწერში აქ მეოთხედია.

1) The liturgical function of this hymn is described in the Stepane Karbelashvili (Vasil Karbelashvili is referred to by his bishop's name, Stepane, in these notes) originals as follows: "for meeting the liturgy of the Catholicos", and "during the entrance of the Catholicos."
2) Variants of the bass. This part of the original is unclear. We offer a possible reading of it.
3) After the phrase "...rata metsa", only the first voice is notated; the second and bass voices are arranged by the editors, and the punctuation has also been added.
4) There is a quarter note in the original.

ჰო - ი ყოვ - ლად - წმი - - და - ო ქალ - ნუ - ლო,
ჰო - ი ყოვ - ლად - წმი - - და - ო ქალ - ნუ - ლო,
ho - i qov - lad - ts'mi - - da - o kal - ts'u - lo,

ცოდ - ვილ - თა შე - - - სა - ვე - - - დრე - ბე - ლო!
ცოდ - ვილ - თა შე - - - სა - ვე - - - დრე - ბე - ლო!
tsod - vil - ta she - - - sa - ve - - - dre - be - lo!

2

აღმოსავალო მზისაო¹⁾
O, Rising of the Sun

ა - ღმო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო, ა - ღმო - მი - ბრწყინ - ვე
ა - ღმო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო, ა - ღმო - მი - ბრწყინ - ვე
agh - mo - sa - va - lo mzi - sa - o, a - ghmo - mi - brts'qin - ve

ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ - ლი - სა, რა - თა მე - ცა გან - ვი -
ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ - ლი - სა, რა - თა მე - ცა გან - ვი -
na - te - li si - na - nu - li - sa, ra - ta me - tsa gan - vi -

1) ხელნაწერში ამ საგალობლის მხოლოდ პირველი ხმაა ნოტირებული - საგასაღებო ნიშანთა გარეშე. მეორე ხმისა და ბანის პარტიები ჩვენი შეწყობილია. ასევე, ჩვენი აღნიშნულია ალტერაციის ნიშნები.

1) Only the first voice is notated, and without key signs. Therefore, the second and bass voices were added, as well as the alteration signs.

1)

ბა - - - - - ნო მნი - კვლი
ბა - - - - - ნო მნი - კვლი
ba - - - - - no mts'i - k'vli

ი - - - გი ცოდ-ვი-ლი - სა სუ - ლი - სა ჩე - მი -
ი - - - გი ცოდ-ვი-ლი - სა სუ - ლი - სა ჩე - მი -
i - - - gi tsod - vi - li - sa su - li - sa che - mi -

2) 3)

სა, ჰო - ი ყო - ვ - ლა - დ - ნმი - და - ო ქალ - ნუ - ლო,
სა, ჰო - ი ყო - ვ - ლა - დ ნმი - და - ო ქალ - ნუ - ლო,
sa, ho - i qo - v - la - d ts'mi - da - o kal - ts'u - lo,

4) rit. 1)

ცოდ-ვილ-თა შე - სა - ვე - დრე - - - ბე - - - ლო!
ცოდ-ვილ-თა შე - სა - ვე - დრე - - - ბე - - - ლო!
tsod - vil - ta she - sa - ve - dre - - - be - - - lo!

- 1) ეს ცეზურა ხელნაწერში არაა, ჩვენი აღნიშნულია.
 - 2) ხელნაწერში არის „სულისა ჩემისა“.
 - 3) ხელნაწერში არაა სიტყვა „ქალწულო“.
 - 4) ხელნაწერის ბოლო მუსიკაში რამდენადმე გაურკვეველია, თუ როგორაა გადანაწილებული მუსიკაზე სიტყვების მარცვლები.
- 1) This caesura has been added.
 - 2) The original says "sulisa chemisasa".
 - 3) The original does not have the required word "kaltsulo".
 - 4) The alignment of the text syllables with the musical notes is not very clear in the last stanza of the original.

აღმოსავალი მზისაო O, Rising of the Sun

1) *ossia:*
ან ასე:

აღ - მო - სა - ვა - ლო
a - ghmo - sa - va - - - lo

3) *ossia:*
ან ასე:

ლო
lo

4) *ossia:*
ან ასე:

ლო
ლო
lo

5) *ossia:*
ან ასე:

ლო
ლო
lo

6) *ossia:*
ან ასე:

ლო
ლო
ლო
7)
lo

8)

მზი - სა - ო, აღ - მო - მი - ბრწყინ - ვე ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ -
მზი - სა - ო, აღ - მო - მი - ბრწყინ - ვე ნა - თე - ლი სი - ნა - ნუ -
mzi - sa - o, agh - mo - mi - brts'qin - ve na - te - li si - na - nu -

1); 2); 3); 4); 5); 6) ხელნაწერში მარცვალი „ლო“-ს გამღერების ვარიანტები, რამდენადმე გაურკვეველად (და როგორც ჩანს, სხვადასხვა დროს), მეღნიტა და ფანქრით არის ჩანერილი. აქ წარმოდგენილია ამ ნაგებობის შესაძლო ვერსიები. მათგან ერთ-ერთის შესრულების შემდეგ, გალობა უნდა გაგრძელდეს ფრაზიდან „მზისაო“.

7) აქ, II ხმის ქვედა ვარიანტში, ჯა ბეკარი უნდა აჟღერდეს იმ შემთხვევაში, თუკი სრულდება ბანის ზედა ვერსია.

8) სტ. კარბელაშვილის არქივში შემონახულია „აღმოსავალი მზისაო“-ს პირველი მუხლის ჩანაწერი. იხ. ქვემოთ. ეს ფრაგმენტი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. სურვილის შემთხვევაში, დასაშვებად მიგვაჩნია მისი შესრულება პიმინის სანყის მუხლად, რის შემდეგაც გალობა უნდა გაგრძელდეს მუხლიდან „აღმომიბრწყინვე ნათელი“.

1); 2); 3); 4); 5); 6) These musical variants of the syllable "lo" are not clear and were apparently written at different times in ink and pencil. We present possible versions of this construction; after performing one of them, the hymn should be continued from the phrase beginning with "mzisao".

7) Here, the variants must match: sing F natural in the lower variant of the second voice if the upper variant of the bass is also sung.

8) The recording of the first stanza of "Of the Eastern Sun" is preserved in the Karb. archive. See below. This fragment is notated without alteration signs. If desired, performing this as the beginning stanza is allowed, after which the hymn must be continued from the stanza "aghmomibrtskine nateli".

ა - ღმო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო,
ა - ღმო - სა - ვა - ლო მზი - სა - ო,
a - ghmo - sa - va - lo mzi - sa - o,

ლი - სა, რა - თა მე - ცა გა - ნ - ვი - ბა - - - ნო მნი - კუ -
 ლი - სა, რა - თა მე - ცა გა - ნ - ვი - ბა - - - ნო მნი - კუ -
 li - sa, ra - ta me - tsa ga - n - vi - ba - - - no mts'i - k'u -

ლი ი - - - - გი ცო - დვი - ლი - სა სუ - - -
 ლი ი - - - - გი ცო - დვი - ლი - სა სუ - - -
 li i - - - - gi tso - dvi - li - sa su - - -

ლი - სა ჩე - მი - სა, ჰო - ი, ყო - ვ - ლა - დ -
 ლი - სა ჩე - მი - სა, ჰო - ი, ყო - ვ - ლა - დ -
 li - sa che - mi - sa, ho - i, qo - v - la - d -

მნი - და - ო ქა - - - ლწუ - - - - ლო,
 მნი - და - ო ქა - - - ლწუ - - - - ლო,
 ts'mi - da - o ka - - - lts'u - - - - lo,

1) rit.

ცოდ-ვილ - თა შე - სა - ვე - - - - დრე - ბე - ლო!

ცოდ-ვილ - თა შე - სა - ვე - - - - - დრე - ბე - ლო!

tsod - vil - ta she - sa - ve - - - - - dre - be - lo!

1) ხელნაწერში ჰიმნის დამაბოლოებელი საქცევის (მარცვლებზე „...ვედრებლო“) ორი ვარიანტია. ერთი ვარიანტი განსხვავებული ფერის ფანქრით ფრჩხილებშია ჩასმული და მის სანაცვლოდ მოცემულია კადანსი, რომელსაც ვებეჭდავთ, როგორც ძირითად ვარიანტს. აღსანიშნავია, რომ იგი წარმოადგენს კარბელაშვილების სამგალობლო ტრადიციაში ფართოდ გავრცელებულ დამაბოლოებელ ნაგებობას, რომელიც მრავალ საგალობელში გვხვდება.

ქვემოთ, ასევე, ვებეჭდავთ ხელნაწერის ავტორის მიერ „უარყოფილ“ კადანსს. იგი ნაკლულია — მასში მხოლოდ მთქმელის პარტიაა ბოლომდე ჩანერილი, ხოლო მოძახილისა და ბანის პარტიები წყდება მარცვალზე „ბე“.

ჩვენ საჭიროდ მივიჩნით საგალობლის დამაბოლოებელი მუხლის ორივე ვერსიის გამოქვეყნება, ვინაიდან ქვემოთ მოცემული ვარიანტი მელოდიური ორიგინალობითა და გამომსახველობითაა გამორჩეული. პუნქტირით აღნიშნულია მოძახილისა და ბანის პარტიებში, ნაკლულ ადგილებზე, ჩვენ მიერ შეწყობილი ხმათასვლა.

საგალობლის გალობისას, დამაბოლოებელი მუხლის ამ ორი ვარიანტიდან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს. 1) There are two final cadences on the word "vedrebelo" in the original. One of the variants, which is bracketed with a different color pencil, contains the cadence that we offer here as the main variant. This cadence is a very common construction for Karbelashvili chants.

Below, we also give the cadence omitted by the author. It was never completed: the first voice is complete, but both the second and bass voices end on the syllable *-be*.

We offer here a completed version of this second cadence, as this melodic variant demonstrates remarkable melodic expressiveness and originality. Our suggestions are marked with dotted notes.

ცოდ-ვილ - თა შე - სა - ვე - დრე - - - - -

ცოდ-ვილ - თა შე - სა - ვე - დრე - - - - -

tsod - vil - ta she - sa - ve - dre - - - - -

rit.

ბე - - - - - ლო!

ბე - - - - - ლო!

be - - - - - lo!

აღმოსავალითგან მზისა^{1) 2)}
From the Rising of the Sun

ა - ღმო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა ვი - დრე და - სა - ვა - ლა - დმდე
ა - ღმო - სა - ვა - ლით - გან მზი - სა ვი - დრე და - სა - ვა - ლა - დმდე
a - ghmo - sa - va - lit - gan mzi - sa vi - dre da - sa - va - la - dmde

ქე - ბულ არს სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა! ი - ყავნ სა - ხე - ლი
ქე - ბულ არს სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა! ი - ყავნ სა - ხე - ლი
ke - bul ars sa - khe - li u - pli - sa! i - qavn sa - khe - li

უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ ა - მი - ე - რით - გან და
უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ ა - მი - ე - რით - გან და
u - pli - sa k'ur - tkhe - ul a - mi - e - rit - gan da

rit.
უ - კუ - ნი - - - - - სა - - - - - მდე!
უ - კუ - ნი - - - - - სა - - - - - მდე!
u - k'u - ni - - - - - sa - - - - - mde!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №202-203 საქმე). ამ არქივში ჰიმნის რამდენიმე ხელნაწერია.
2) ხელნაწერში აღნიშნულია ჰიმნის ლიტურგიკული ფუნქცია: „არქიელის [მღვდელთმთავრის] დახვედრაზე“.
1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, 202-203). There are some versions of this hymn in this archive.
2) In the originals, the liturgical function of the hymn is mentioned as: "For the meeting with a bishop."

დღეს საღმრთო მან მადლმან¹⁾

დასდებელი, ჯმაჯ გ

Today Hath the Grace

Sticheron. Tone VI

დღეს სა-ღმრთო-მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა³ სუ - ლი -

დღეს სა-ღმრთო-მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი -

dghes sa - ghmrto - man madl - man qov - lad - ts'mi - di - sa su - li -

სა - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა ჩვენ,

სა - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა ჩვენ,

sa - - - - ma - n she - m - k'ri - bna chven,

ყო - ველ - თა გვი - პყრი - - - - ე - ს ჯვა - - - რი

ყო - ველ - თა გვი - პყრი - - - - ე - ს ჯვა - - - რი

qo - vel - ta gvi - p'qri - - - - e - s jva - - - ri

შე - ნი და ვი - ტყვით: „კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი

შე - ნი და ვი - ტყვით: „კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი

she - ni da vi - t'qvit: "k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

1) ხელნაწერში სტეფანე კარბელაშვილს მითითებული აქვს ბზობის ამ დასდებლის დამატებითი საღვთისმსახურო ფუნქცია: — „ეპისკოპოსის შემთხვევაზე“ [შეხვედრაზე].

1) Stepane Karbelashvili has pointed an additional liturgical function of this sticheron of the Palm Sunday: - "For the meeting with a bishop."

ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - - - თა უ - ფლი -
 ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - - - თა უ - ფლი -
 chven - da sa - khe - li - - - - - ta u - - - pli - -

სა - - - - - თა; ო - - - - - სან - ნა
 სა - - - - - თა; ო - სან - ნა
 sa - - - - - ta; o - san - na

rit.
 მა - - ლა - ლთა ში - - - - - ნა!
 მა - - ლა - ლთა ში - - - - - ნა!
 ma - gha - lta shi - - - - - na!"

დღეს სა-ღმრთო-მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი -
დღეს სა-ღმრთო-მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი -
dghes sa - ghmrto - man madl - man qov - lad - ts'mi - di - sa su - li -

სა - - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა ჩვენ,
სა - - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა ჩვენ,
sa - - - - - ma - n she - m - k'ri - bna chven,

ყო - ველ - თა გვი-პყრი - - - - - ე - ს ჯვა - რი
ყო - ველ - თა გვი-პყრი - - - - - ე - ს ჯვა - რი
qo - vel - ta gvi - p'qri - - - - - e - s jva - ri

შე - ნი და ვი-ტყვით: „კურ - თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი
შე - ნი და ვი-ტყვით: „კურ - თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ლი
she - ni da vi - t'qvit: "k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:66).
1) From the chant book publication, "Matins" (Karbelashvili, 1898:66).

ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - - - თა უ - ფლი -
ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - - - თა უ - ფლი -
chven - da sa - khe - li - - - - - ta u - - - pli - -

სა - - - - - თა; ო - სა - ნ - ნა
სა - - - - - თა; ო - სა - ნ - ნა
sa - - - - - ta; o - sa - n - na

მა - - - ლა - ლთა ში - - - - ნა! 1)
მა - - - ლა - ლთა ში - - - - ნა!
ma - - - gha - lta shi - - - - na!"

1) ეს ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია.

მსგავსი კილოური გადახრა (ეოლიურ კილოში მეორე საფეხურის დადაბლება) გვხვდება ფ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ და პ. კარბელაშვილის მიერ გამოცემულ შობის VIII და IX ძლისპირებში (კარბელაშვილი ფ., 1899:17–21). საკადანსო ბრუნვებში ეოლიური ან დორიული კილოს მეორე საფეხურის დადაბლების ტენდენცია, გალობაზე მეტად აღმოსავლეთ საქართველოს ფოლკლორული მუსიკისთვის არის დამახასიათებელი. ეს მოვლენა საგალობელთა სანოტო ჩანაწერებში ძალიან იშვიათად გვხვდება.

1) This natural sign was added.

Mode deviation such as this (a flatted second note in Aeolian mode) can be seen for the 8th and 9th Christmas heirmoi published by Philemon and Polievktos Karbelashvilis (Karbelashvili, 1899:17-21), but otherwise happens extremely rarely in these originals. The tendency to flat the second note in the cadences of aeolian and dorian modes like this is more characteristic for East Georgian folk music than for the chant tradition.

1)

დღეს სა - ღმრთო - მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ -
 დღეს სა - ღმრთო - მან მადლ - მან ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ -
 dghes sa - ghmrtო - man madl - man qov - lad - ts'mi - di - sa su -

ლი - - - სა - - - - - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა -
 ლი - - - სა - - - - - - - - მა - ნ შე - მ - კრი - ბნა -
 li - - - sa - - - - - - - - ma - n she - m - k'ri - bna

ჩვენ, ყო - ველ - თა გვი - პყრი - - - - ე - ს ჯვა - -
 ჩვენ, ყო - ველ - თა გვი - პყრი - - - - ე - ს ჯვა - -
 chven, qo - vel - ta gvi - p'qri - - - - e - s jva - - -

რი შე - ნი და ვი - ტყვით: „კურ -
 რი შე - ნი და ვი - ტყვით: „კურ -
 ri she - ni da vi - t'qvit: "k'ur - -

1) ხელნაწერში ეს ჰიმნი დიდი სეკუნდით დაბლაა ჩანერილი.
 1) This hymn is written one tone lower in the original.

თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - -

თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი ჩვენ - და სა - ხე - ლი - - - -

tkhe - ul ars mo - ma - va - li chven - da sa - khe - li - - - -

თა უ - ფლი - სა - - - - - თა;

თა უ - ფლი - სა - - - - - თა;

ta u - pli - sa - - - - - ta;

ო - სან - ნა მა - - - ლა - ლთა

ო - სან - ნა მა - - - ლა - ლთა

o - san - na ma - - - gha - lta

rit.

ში - - - - - ნა!"

ში - - - - - ნა!"

shi - - - - - na!"

ნათელი მოხვედ 1)
Thou the Light Have Come

ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
na - te - li mo - khve - d, kri - - - s - t'e, so - p - lad,

და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ლ-მსა - - რე - ბე - ლ - თა;
და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ლ-მსა - - რე - ბე - ლ - თა;
da hna-tob she - n - ta a - gh-msa - - re - be - l - ta;

ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო-ნ შენ,
ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო-ნ შენ,
kho - lo ro - me - l - ta u - - - a - r - gqo - n shen, 5)

მი - ე-ცნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ-ნა-თლე-ბე - ლსა!
მი - ე-ცნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ-ნა-თლე-ბე - ლსა!
mi - e-tsnen bne - lsa ga - - - - - nu - na - tle - be - lsa!

1) ხელნაწერში მინაწერია: „კილოები ფიტარეთის საგალობლითდან; დ ჳმისა“
2) ეს ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია.
3) ხელნაწერში, მოტივში მარცვლებზე „...მელთა“, ბანის ზედა ვარიანტში, სამივე ფა-ს წინ დიეზია დასმული.
4) ასეა დადებული მუსიკაზე ეს მარცვლები ხელნაწერში.
5) ხელნაწერში აქ ფა ბეკარია. ფრჩხილებში მოცემული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია.

1) There is note in the original: "melodies from the Pitareti monastery hymn book, Tone 4."
2) This natural sign was added.
3) In the original, in the phrase on the syllables "...melta", there are sharp signs written in front of all three F pitches in the upper variant of the bass.
4) These syllables are aligned to the music this way in the original.
5) The original includes a natural sign for this F. The bracketed suggestion of an F sharp was added by the editors.

ნათელი მოხვედ 1)
Thou the Light Have Come

2)

ნა - თე - ლი მო - ხვედ, ქრის - - - - ტე, სოფ - ლად,
ნა - თე - ლი მო - ხვედ, ქრის - - - - ტე, სოფ - ლად,
na - te - li mo - khved, kris - - - - t'e, sop - lad,

და ჰნა-თობ შენ - - - - თა ალ - მსა - რე - ბელ - თა;
და ჰნა-თობ შენ - - - - თა ალ - მსა - რე - ბელ - თა;
da hna-tob shen - - - - ta agh - msa - re - bel - ta;

ხო-ლო რო - მელ - - - - თა უ - - - - არ - გყონ შენ,
ხო-ლო რო - მელ - - - - თა უ - - - - არ - გყონ შენ,
kho - lo ro - mel - - - - ta u - - - - ar - gqon shen, 3)

rit.

მი - ეც-ნენ ბნე - ლსა გა - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
მი - ეც-ნენ ბნე - ლსა გა - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
mi - ets-nen bne - lsa ga - - - - nu - na - tle - be - lsa!

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში აღნიშნულია ალტერაციის რამდენიმე არასაგასაღებო ნიშანი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერისა და „ნათელი მოხვედ“-ის სტ. კარბელაშვილისეული ნიმუშების მიხედვით.

3) დიეზი ფა-სთან ჩვენი აღნიშნულია. აქ, ჩვენი აზრით, დასაშვებია როგორც ფა დიეზის, ისე ფა ბეკარის შესრულება.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) Several alteration signs were written in the original. These are included and complemented by alteration signs found in the version of "Nateli mokhved" recorded by St. Karbelashvili.

3) The F-sharp sign was added by the editors (it can be performed with or without).

ნათელი მოხვედ
Thou the Light Have Come

ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
na - te - li mo - khve - d, kri - - - s - t'e, so - p - lad,

დაჰნათობ შენთა აღმსარებელთა;
დაჰნათობ შენთა აღმსარებელთა;
da hna - tob she - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta,

ხოლო რომელთა უარგონ შენ,
ხოლო რომელთა უარგონ შენ,
kho - lo ro - me - - l - ta ¹⁾ u - - - a - r - gqo - n shen, ²⁾

rit.

მიეტნენ ბნელსა განუნათლებლსა!
მიეტნენ ბნელსა განუნათლებლსა!
mi - ets - nen bne - lsa ga - - - - - nu - na - tle - be - lsa!

1) სვრილი შრიფტით ნაბეჭდი დო ჩვენი ჩამატებულია.
2) ფრჩხილებში მოცემული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია.
1) The small-font C was added by the editors.
2) The bracketed sharp sign was added by the editors.

2)

ნა - თე - ლი მო - ხვედ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
ნა - თე - ლი მო - ხვედ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
na - te - li mo - khved, kri - - - s - t'e, so - p - lad,

და ჰნა-თობ შე - - - ნ - თა ა - ღ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
და ჰნა-თობ შე - - - ნ - თა ა - ღ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
da hna-tob she - - - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო-ნ შენ,
ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო-ნ შენ,
kho - lo ro - me - - l - ta u - - - a - r - gqo - n shen,

rit.

მი - ეც-ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე-ბე - ლსა!
მი - ეც-ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე-ბე - ლსა!
mi - ets-nen bne - lsa ga - - - - - nu - na - tle - be - lsa! *f*³⁾

1) ხელნაწერში მინაწერებია: I: „ჯერ პარტიტურად გადაინეროს. ვას. კარბელაშვილი. 1892. ქრის. 23“; II: „შენახულ უნდა იქმნეს“. III: „ამის შემდეგ პარტიტურაში სამი გვერდი დასტოვე. მერმე განაგრძე №; №... დაუსაბამ (?“-. ეს უკანასკნელი ძნელად იკითხება. როგორც ჩანს, სტ. კარბელაშვილი სამღვდელთმთავრო წირვის პარტიტურას ამზადებდა გამოსაცემად.

2) ჰიმნის ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. ისინი „ნათელი მოხვედ“-ის სხვა ვარიანტების მიხედვითაა აღნიშნული.

3) ეს *forte* ხელნაწერშია. ჩვენ მისი შესრულება სავალდებულოდ არ მიგვაჩნია.

1) These notes appear in the original manuscript: I: "this needs to be copied into parts. Vas. Karbelashvili. 1892. December 23"; II: "this must be reserved"; III: "after this, skip three pages in the score, then continue with Nos... and Nos...". This final by St. Karbelashvili is difficult to read, but apparently he was preparing to publish a score of episcopal-liturgical chants.

2) The original did not include alteration signs. These provided are given in reference to alteration signs from other variants of "Nateli mokhved".

3) The *Forte* sign is written in the original manuscript, but the editors do not consider its performance to be obligatory.

2)

ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
na - te - li mo - khved, kri - st'e, so - plad,

დაჰნათობშენათა აღმსარებელთა;
დაჰნათობშენათა აღმსარებელთა;
da hna - tob shen - ta a - ghmsa - re - be - lta;

3)

ხოლორომელთა უარგონშენ,
ხოლორომელთა უარგონშენ,
kho - lo ro - mel - ta u - ar - gqon shen,
rit.

მიეტსნენბნესაგანუნათლებლსა!
მიეტსნენბნესაგანუნათლებლსა!
mi - ets - nen bne - lsa ga - nu - na - tle - be - lsa!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში 2 მინანქრია: 1. „მღვდელ-მთავრის დახვედრაზედ და შეიძლება მეფისაზედაც. ქორწინებაზედ“; 2. „დ. მ. 1899 წლის 14 მარტი. ქალაქი თბილისი“. მეორე მინანქრი რუსულ ენაზეა. ამის გარდა, ხელნაწერში განსხვავებული ფერის ფანქრით მიწერილია ფერისნერის საგალობლების „წმიდანო მონამენო“ და „დიდება შენდა ქრისტე ღმერთო“ ტექსტები.

3) ხელნაწერში ამ ადგილზე საგასაღებო სი ბემოლის შეცვლა საგასაღებო ფა დიეზით არ ფიქსირდება. არასაგასაღებო ფა დიეზები მხოლოდ ბოლო ფრაზაშია („განუნათლებლსა“) ჩანერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები „ნათელი მოხვედ“-ის სხვა ვარიანტების მიხედვითაა აღნიშნული.

1) From D. Molodinashvili's manuscript.

2) These two notes appear in the original. 1) Sing this hymn "at the meeting of a bishop, also a king. And at weddings." 2) "D. M. March 14, 1899. Tbilisi." A third sign is in Russian. The texts of the marriage hymns "Tsmidano motsameno" and "Dideba shenda kriste ghmerto" in this manuscript are written with a different colored pencil.

3) In the original, the key is not changed here (from B-flat modality to F-sharp modality). Instead, F sharp is marked only in the last phrases. The alteration signs presented have taken into account other variants of "Nateli mokhved".

ნათელი მოხვედ 1)
Thou the Light Have Come

2)

ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
na - te - li mo - khve - d, kri - - - - s - t'e, so - p - lad,

და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ლ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ლ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
da hna - tob she - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - - ა - რ - გყო - ნ შენ,
ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - - ა - რ - გყო - ნ შენ,
kho - lo ro - me - - l - ta u - - - - a - r - gqo - n shen,

rit.

მი - ეც - ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
მი - ეც - ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
mi - ets - nen bne - lsa ga - - - - - nu - na - tle - be - lsa!

1) ხელნაწერში მინანქრია: „მღვდელთმთავრის წირვისათვის“.

2) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. ისინი აღნიშნულია „ნათელი მოხვედ“-ის სხვა ვარიანტების მიხედვით.

1) This note appears in the original: "for the episcopal liturgy."

2) There are no key signature or alteration signs in the original.

ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
ნათელი მოხვედ, ქრისტე, სოფლად,
na - te - li mo - khve - d, kri - s - t'e, so - p - lad,

დაჰნათობ შენთა აღმსარებელთა;
დაჰნათობ შენთა აღმსარებელთა;
da hna - tob she - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

ხოლო რომელითა უარგონ შენ,
ხოლო რომელითა უარგონ შენ,
kho - lo ro - me - l - ta u - a - r - ggo - n shen 2)

rit.

მიეტყვენ ბნელსა განუნათლებლსა!
მიეტყვენ ბნელსა განუნათლებლსა!
mi - ets - nen bne - lsa ga - nu - na - tle - be - lsa!

1) ხელნაწერში მინაწერია: "Входное Архиерейское" [მღვდელთმთავრის შემოსვლისა].

2) ფრჩხილებში მოცემული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია.

3) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი დო ჩვენი ჩამატებულია.

4) აქ, ზედა ბანის შესრულებისას აუცილებლად ფა ბეკარი უნდა შესრულდეს. ქვედა ბანის თქმისას კი, დასაშვებია როგორც ფა ბეკარის, ისე ფა დიეზის შესრულება.

1) This note appears in the original: "Входное Архиерейское" - at the entrance of the bishop.

2) This bracketed alternation sign was added by the editors.

3) The small-font C was added by the editors.

4) Here, performing the F natural is necessary if singing the upper bass variant. While singing the lower bass, it is allowed to perform the F natural or the F sharp.

2)

ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
 ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, ქრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
 na - te - li mo - khve - d, kri - - - s - t'e, so - p - lad,
 და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ღ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
 და ჰნა-თობ შე - ნ - თა ა - ღ - მსა - რე - ბე - ლ - თა;
 da hna - tob she - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

1) ხელნაწერში მინაწერია: „სამღვდელთმთავრო წირვის პარტიტურა“.

2) „ნათელი მოხვედ“-ის ამ ვარიანტის ხელნაწერში გასაღებში ფა დიეზია აღნიშნული. იგივე საგადაღებო ნიშანია ამავე ჰიმნის ერთ-ერთ ხელნაწერში, სადაც მხოლოდ მოძახილის პარტიაა ჩანერილი. იგი მსგავსია წინამდებარე ვარიანტის მოძახილის პარტიისა. ხსენებული ხელნაწერიდან განსხვავებული ხმათასვლა წარმოდგენილია წვრილი შრიფტით.

რადგანაც ხელნაწერთა უმრავლესობაში, „ნათელი მოხვედ“-ის I (საწყისი ვერტიკალით რე-ფა-ლა და კადანსირებით ეოლიურ კილოში) და II მუხლი ნოტირებულია გასაღებში სი ბემოლით (ბანში სი და მი ბემოლებია), საგალობლის ეს ნიმუშიც სხვა ვარიანტების ანალოგიური ალტერაციის ნიშნებით არის დაბეჭდილი წინამდებარე გვერდზე.

შემდგომ გვერდზე წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია საგალობლის I და II მუხლების ორიგინალური ვარიანტი — ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიშნებით.

ერთი ან მეორე ვარიანტის შესრულების შემდეგ გალობა უნდა გაგრძელდეს მომდევნო გვერდზე დაბეჭდილი მუხლიდან „ხოლო რომელთა უარ-გყონ შენ“. ეს ადგილი მითითებულია აღნიშვნით „Fine/დასასრული“. „ნათელი მოხვედ“-ის ორივე, კილოურად განსხვავებული ვარიანტი სავსებით შეესაბამება ქართული გალობის ტრადიციულ მუსიკალურ ენას და ორივე მათგანის შესრულება დასაშვებად მიგვაჩნია.

აღსანიშნავია, რომ სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ „პარაკლიტონის“ I ხმის V ძლისპირს, „შენ, რომელმან განანათლენ“-ს, „ნათელი მოხვედ“-ის იდენტური ჰანგის მქონე I და დამამბოლოვებელი მუხლები აქვს (იხ. ანთოლოგიის IV ტომის №192, 206, 213—217 და 233 საგალობლები).

თავისთავად საინტერესო იმ ფაქტის გარდა, რომ მელოდიურ-ფაქტურულად იდენტურია I და IV ხმების საგალობელთა საწყისი და ბოლო მუხლები, საყურადღებოა ის გარემოება, რომ ამ ჰიმნთა ვარიანტებში სხვაობს, იდენტური I მუხლების კილოური მხარე: „ნათელი მოხვედ“-ის ყველა ვარიანტში, გარდა წინამდებარე ჰიმნისა, I მუხლი იწყება მინორული სამხმოვანებით და კადანსირდება ეოლიურ კილოში. ხოლო, „შენ, რომელმან განანათლენ“-ის ვარიანტთა აბსოლუტურ უმრავლესობაში, I მუხლი იწყება მაჟორული სამხმოვანებით და სრულდება კადანსით მიქსოლიდიურ კილოში.

შესაბამისად, წინამდებარე „ნათელი მოხვედ“-ის I მუხლის კილოური „მონყობა“ იდენტურია „შენ, რომელმან განანათლენ“-ის ვარიანტებისა.

განსხვავებულ მაგალითს წარმოადგენს ანთოლოგიის IV ტომში დაბეჭდილი №216-217 „შენ, რომელმან განანათლენ“, რომელთა I მუხლებიც, იმავე სახელიანი ნიმუშებისაგან განსხვავებით და „ნათელი მოხვედ“-ის №6—11 და №13 ვარიანტების მსგავსად, იწყება მინორული სამხმოვანებით და სრულდება კადანსით ეოლიურ კილოში.

ტრადიციული ჰანგის ერთი და იგივე მოტივების, ფრაზების თუ მუხლების და მათზე შეწყობილი მრავალხმიანი ნაგებობების სხვადასხვა კილოური სახით წარმოჩენის შემთხვევები, კარბელაშვილთა ხელნაწერებში არცერთ იშვიათია. ჩვენს მოსაზრებით, ეს თავისებურება ნიშანდობლივია ქართული გალობისათვის — ტრადიციისათვის, რომლის შემოქმედებითი კონცეფციაც დამყარებულია არქეტიპული მოდელის არაერთჯერად და მრავალგვარ განხორციელებაზე — იმპროვიზაციული და ზეპირი ქმნადობა-შემსრულებლობით, პოლიფონიური და მოდულურ-ჰარმონიული აზროვნებით.

ყოველივე ზემოთქმულის გათვალისწინებით, დასაშვებად მიგვაჩნია, „ნათელი მოხვედ“-ის საწყისი 2 მუხლის შესრულება ხელნაწერებში წარმოჩენილი ორივენაირი საგადაღებო ნიშნებით (როგორც გასაღებში ფა დიეზით, ასევე გასაღებში სი ბემოლით) და კილოური შეფერილობით.

1) This note appears in the original: "Score for the bishop's liturgy."

2) In this variant of "Nateli mokhved", the F-sharp is given in the key signature. There is also an F-sharp in one of the original manuscripts (where only the first voice part was written), which is similar to the previous variant. When different variations are indicated in the original, we use small font.

Since in most of the original manuscripts the first stanza -- with the opening D-F-A chord and the cadence in Aeolian mode -- and the second stanza of "Nateli mokhved" are notated with B-flat in the key signature (there are B and E flats in the bass key signature), this example of the hymn is printed with the same alteration signs to those chants as printed on the previous pages.

But the original first and second stanza variants are printed in small font on the following page - with the key signature and alteration signs as found in the original.

After performing one or another variant, chanting must be continued from the stanza printed on the next page, "...khola romelta uar-gkon shen". This place is marked with the sign *fine*.

Both variants of "Nateli mokhved", though differing in modal key signature in this publication, correspond to the same modal tuning system of the traditional musical language of Georgian chant; the editors consider both modalities to be acceptable.

Continued next page.

ossia:
ან ასე:

ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, კრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
ნა - თე - ლი მო - ხვე - დ, კრი - - - ს - ტე, სო - ფ - ლად,
na - te - li mo - khve - d, kri - - - s - t'e, so - p - lad,

და ჰნა-თობ შე - - ნ - თა ა - ლ-მსა - რე - ბე - ლ - თა;
და ჰნა-თობ შე - - ნ - თა ა - ლ-მსა - რე - ბე - ლ - თა;
da hna - tob she - - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

Fine
დასასრული

ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო - ნ შენ,
ხო-ლო რო - მე - ლ - თა უ - - - ა - რ - გყო - ნ შენ,
kho - lo ro - me - - l - ta u - - - a - r - gqo - n shen, *rit.*

მი - ეც - ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
მი - ეც - ნენ ბნე - ლსა გა - - - - - ნუ - ნა - თლე - ბე - ლსა!
mi - ets - nen bne - lsa ga - - - - - nu - na - tle - be - lsa!

Continued from previous page.

Separately, it should be noted that identical melodies appear in other chants such as the first and the last stanzas of the hymn, "Shen romelman gananatlen" (fifth heirmos in tone 1), as notated by St. Karbelashvili (see numbers 162, 176, 183-187, and 203, Vol. IV of this series).

Besides this, it is further interesting that the melody and opening and the closing stanzas of hymns in tone 1 and tone 4 are almost identical. What is different, however, is the modality: in all of the variants of "Nateli mokhved", except the variant printed here, the first stanza begins with a minor chord and ends with a cadence in Aeolian mode. But in almost all variants of "Shen romelman gananatlen", the first stanza begins with a major chord and ends with a cadence in the Mixolydian mode.

With these points in mind, it is worth noting again that the key signature of the first stanza of the variant presented here is identical to most variants of the hymn, "Shen romelman gananatlen".

An cross-over exception exists: the variant of "Shen romelman gananatlen" (No. 186-187 in Vol. IV) begins with a minor chord and ends with an Aeolian mode cadence, like most variants of "Nateli mokhved" (No. 6-11; 13). This comparison is discussed further in Volume IV.

In the Karbelashvili original manuscripts, it is common to see various polyphonic constructions set to archetypal melodic phrases. These expressions of creativity fit within the tradition of oral transmission of this repertory and represent the diverse ways in which each phrase could be implemented in practice. In the opinion of the editors, the two modal versions of the opening stanza of "Nateli mokhved" are acceptable performance types (either that with F-sharp, or that with B-flat).

ნათელი მოხვედ
Thou the Light Have Come

ნათელი მოხვედ, კრი - - - სტე, სოფლად

ნათელი მოხვედ, კრი - - - სტე, სოფლად

na - te - li mo - khve - d, kri - - - st'e, so - p - lad,

დაჰნათობ შენთა ალმსარებელთა;

დაჰნათობ შენთა ალმსარებელთა;

da hna - tob she - - - n - ta a - gh - msa - re - be - l - ta;

ხოლო რომელთა უარგონ შენ,

ხოლო რომელთა უარგონ შენ,

kho - lo ro - me - l - ta u - - - a - r - gqo - n shen,

მიეტნენ ბნელსა განუნათლებელსა!

მიეტნენ ბნელსა განუნათლებელსა!

mi - ets - nen bne - lsa ga - - - nu - na - tle - be - lsa!

1) მოძახილის ქვედა ვარიანტის აუღერების შემთხვევაში აქ მუხლის ფინალისი ტერცია იქნება. მსგავსი შემთხვევები — პიმენების შიდა მუხლების ფინალისებად უნისონის, კვინტის და ოქტავის გარდა სხვა ინტერვალების ან თანაფლერადობების გამოყენება, არცთუ იშვიათია საგალობლებში.

2) ხელნაწერში ეს მარცვალი ასეა დადებული მუსიკაზე.

1) If performing the lower variant of the second voice, the cadential position will be at the third interval. Similar instances of medial cadences varying from the standard types (unison, octaves, fifths) is not rare.

2) This is the alignment of this syllable as found in the original.

ღირს არს ჭეშმარიტად 1) 2)
It Is Truly Meet

3)

ღირს არს ჭე - - - - შმა - - - -
ღირს არს ჭე - - - - შმა - - - -
ghirs ars ch'e - - - - shma - - - -

5)

ossia:
ან ასე:

რა - თა
რა - თა
ra - ta

4)

რი - - - ტად, რა - თა
რი - - - ტად, რა - თა
ri - - - t'ad, ra - ta

6)

ossia:
ან ასე:

- 1) ხელნაწერში მინაწერია: „მღუდელთმთავრის ჟამისწირვა და მღუდლისა ოქროპირის წესითა“.
 - 2) ამ ჰიმნის ხელნაწერი მელნიტაა შესრულებული. მასში განსხვავებული ფერის ფანქრით (როგორც ჩანს, მოგვიანებით) უხვადაა შეტანილი ინტონაციურ-რიტმული და კილოური ცვლილებები თუ ვარიანტები. ეს ალტერნატიული ინტონაციები წინამდებარე პარტიტურაში წვრილი შრიფტითაა წარმოდგენილი. გალობისათვის იმანენტური იმპროვიზაციულობისა და ვარიანტულობის გათვალისწინებით, დასაშვებად მიგვაჩნია ხელნაწერში წარმოჩენილი ხმათასვლის ყველა ვერსიის შესრულება.
 - 3) ხელნაწერში ჰიმნის საწყისი ნაგებობა ქვემოთ, სქოლიოში მოცემული სახითაა წარმოდგენილი.
 - 4) *diminuendo* ხელნაწერშია.
 - 5) ხელნაწერში ამ ფრაზაში მელნიტ გამოწერილია დიეზები: ფა დიეზ, დო დიეზ, სოლ დიეზ, რომლებიც მოგვიანებით გადაშლილია ფანქრით (აქ დაბეჭდილი წვრილი შრიფტით). ჩვენი აზრით, დასაშვებია ორივე ვარიანტის შესრულება.
 - 6) ბანის კიდევ ერთი ვარიანტი.
- 1) This note appears in the original: "for the episcopal all-night vigil services according to the rite of St. John Chrysostom."
2) The original is written in ink, but there are numerous intonational-rhythmic and scalar changes and variants marked with a different colored pencil. These emendations are printed here in small font. Considering the improvisation and variation inherent in the chant tradition, we consider it acceptable to perform any of these variants.
3) The opening structure of the hymn in the original is presented this way:
4) This *diminuendo* sign is found in the original manuscript.
5) In the original manuscript, the key signature for this phrase is marked in ink as containing F, C, and G sharp. Later, they were corrected with the pencil, which is printed here in small font. We consider acceptable to perform both variants.
6) Another variant of the bass.

ღირს ა - - - - რს
ghirs a - - - - rs

ossia:
 ან ასე:

დე - - - ბ - დეთ შე - ნ,
 დე - - - ბ - დეთ შე - ნ,
 de - - - b - det she - n,

გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი-ს - მშო -
 გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი-ს - მშო -
 ga - - - di - - - de - b - det she - n, ghmrti - s - msho -

ბე - - - - ლო, რო - - - მე - ლი
 ბე - - - - ლო, რო - - - მე - ლი
 be - - - - lo, ro - - - me - li

მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
 მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
 ma - ra - di - s sa - - - na - - - t'rel i - - -

ossia:
აბ აბე:

ყო - - - ვ - ლა - დ
ყო - - - ვ - ლა - დ
qo - - - v - la - d

ი - - - - - კ - მე - ნ, ყო - - - ვ - ლა - დ
ი - - - - - კ - მე - ნ ყო - - - ვ - ლა - დ
i - - - - - k - me - ნ, qo - - - v - la - d

ossia:
აბ აბე:

ბი - - - - - ნო - - - - - რ და
ბი - - - - - ნო - - - - - რ და
bi - - - - - ts'o - - - - - d da

უ - - - - - უ - - - - - ბი - - - - - ნო - - - - - რ და
უ - - - - - უ - - - - - ბი - - - - - ნო - - - - - რ და
u - - - - - u - - - - - bi - - - - - ts'o - - - - - d da

დე - - - - - და - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - - -
დე - - - - - და - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - - -
de - - - - - da - d ghmrti - sa chve - ni - - -

1) ხელნაწერში ამ მუსიკაში („ყოვლად უბიწოდ და დედად“) შეტანილია ცვლილებები (ხმათასვლაში და ალტერაციის ნიშნებში). ვთავაზობთ ამ ფრაგმენტების ამოკითხვის ვარიანტებს.
1) There are some changes such as the movement of the voices and alteration signs in this stanza in the original during the phrase "Kovlad ubitsod da dedad". We offer all of the variants.

სა! უ - - - პა - ტი - ო - - - - -
სა! უ - - - პა - ტი - ო - - - - -
sa! u - - - p'a - t'i - o - - - - -

1) (...სნეს არს ქე - რა - ბი - ნ - თა...)

სნეს - სა ქე - რუ - ბი - მ - თა - - - ა - - - სა,
სნეს - სა ქე - რუ - ბი - მ - თა - - - ა - - - სა,
snes - sa ke - ru - bi - m - ta - - - a - - - sa,

1)(...ეს არს

და - ი ა - ღ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - ეს - სა
და - ი ა - ღ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - ეს - სა
da - i a - gh - ma - t'e - bi - t u - ze - s - ta - - - es - sa

ossia:
ან ასე:

გა - ნუ ხრწნე - - - ლა - დ
ga - nu - khrts'ne - - - la - d

სე - რა - ბი - ნ - თა - - - სა)

სე - რა - ფი - მ - თა - - - სა, გა - ნუ²⁾ ხრწნე - - - ლა - დ
სე - რა - ფი - მ - თა - - - სა, გა - ნუ²⁾ ხრწნე - - - ლა - დ
se - ra - pi - m - ta - - - sa, ga - nu - khrts'ne - - - la - d

1) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია პოეტური ტექსტის ხელნაწერისეული ვერსია („ღირს არს“-ის ყველა კარბელაშვილისეულ ხელნაწერში ასეთი ტექსტია). უშუალოდ პარტიტურაში — თანამედროვე ღვთისმსახურებაში მიღებული ვარიანტია.

2) ეს ბეკარები ჩვენი ჩამატებულია.

1) The original version of this poetic text is printed with a small font (all the original texts of the hymn "Ghirs ars" by Karbelashvili are like this). There is a contemporary variant of the liturgy in the score.

2) These natural signs were added by the editors.

მშო - - - ბე - ლ - სა სი-ტყვი-სა ღმრთი-სა - სა,
 მშო - - - ბე - ლ - სა სი-ტყვი-სა ღმრთი-სა - სა,
 msho - - - be - l - sa si - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa

მხო - ლო - - - - - სა ღმრთი - - ს - მშო -
 მხო - ლო - - - - - სა ღმრთი - - ს - მშო -
 mkho - lo - - - - - sa ghmrti - - - s - msho -

ბე - ლ - სა გა - ლო - - - ბი - - - თ გა - - -
 ბე - ლ - სა გა - ლო - - - ბი - - - თ გა - - -
 be - l - sa ga - lo - - - bi - - - t ga - - -

1) *rit.*

დი - - - - - დე - ბ - დეთ!
 დი - - - - - დე - ბ - დეთ!
 di - - - - - de - b - det!

2) *ossia:*
ან ახვ: *rit.*

დი - - - - - დე - ბ - დეთ!
 დი - - - - - დე - ბ - დეთ!
 di - - - - - de - b - det!

1); 2) საკადანსო საქცევის ორი ვარიანტი. II ვარიანტში II სმა ჩვენი შეწყობილია.
 1); 2) There are two variants of the cadence. The second voice in the second variant was arranged by the editors.

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

1) ღირს არს 2) ღირს არს

ღირს არს ჭეშმარიტად
ღირს არს ჭეშმარიტად
ghirs ars ch'e shma

რიტად, რათა
რიტად, რათა

რიტად, რათა
რიტად, რათა
ri t'ad, ra ta

2) (დე - თ) გადიდე შენ, ღმრთის - მშობელი

გადიდე შენ, ღმრთის - მშობელი
გადიდე შენ, ღმრთის - მშობელი
ga di de she n, ghmrti - s - msho

ბელო, რომელი
ბელო, რომელი

ბელო, რომელი
ბელო, რომელი
be lo, ro me li

1) ჰიმნის ხელნაწერში არაა საგასაღებო ალტერაციის ნიშნები, მაგრამ გამოწერილია რიგი არასაგასაღებო ნიშნები, რომელთა მეშვეობით გამოხატული კილოური გადახრები ემთხვევა წინა, №17 „ღირს არს“-ში არსებულს. ამ უკანასკნელის მიხედვითაა აღნიშნული ალტერაციის ნიშნები წინამდებარე ჰიმნში. ამასთან, I მუხლის გარდა, ხელნაწერში არც ინტონაციურ-სინტაქსურ ნაგებობათა შორის ცეზურების გამოხატველი მძიმეები გვხვდება. ისინიც №17 „ღირს არს“-ის მიხედვითაა აღნიშნული.

2) ხელნაწერში სიტყვიერი ტექსტის მარცვლები მუსიკაზე ასეა დადებული.

1) There are no key signature indicated in the original manuscript, but the presence of various alteration signs makes it clear that the intonational mode corresponds with that of the previous variant (#17 "Ghirs ars"), from which the key signature was borrowed. As there were no medial cadences indicated, these were also borrowed from the previous example.

2) The syllables of the text are aligned to the music like this in the original.

მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
ma - ra - di - s sa - - - na - - - t'rel i - - -

ი - - - - - ქ - მე - ნ, ყო - - - ვ - ლა - რ
ი - - - - - ქ - მე - ნ, ყო - - - ვ - ლა - რ
i - - - - - k - me - n, qo - - - v - la - d

უ - - - - - უ - - - ბი - - - წო - - - რ და
უ - - - - - უ - - - ბი - - - წო - - - რ და
u - - - - - u - - - bi - - - ts'o - - - d da

ossia:
ან ასე:

დე - - - - - და - დ²⁾ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - -
დე - - - - - და - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - -
de - - - - - da - d ghmrti - sa chve - ni - -

1) ხელნაწერში დო დიეზია მოცემული. ალტერნატიული ბეკარები ჩვენს აღნიშნულია.
2) წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ფა ხელნაწერშია, ლა კი ჩვენ გვეკუთვნის.
1) There is a C sharp in the original. Alternative natural signs are offered by the editors.
2) The F printed in small font is found in the original, while the A belongs is offered by the editors.

სა! უ - - - პა - ტი - მ - - - - -
სა! უ - - - პა - ტი - მ - - - - -
sa! u - - - p'a - t'i - o - - - - -

1) (...ნებს არს ქე - რა - ბი - ნ-თა..)

სნებს - სა ქე - რუ - ბი - მ-თა - - - ა - - - სა,
სნებს - სა ქე - რუ - ბი - მ-თა - - - ა - - - სა,
snes - sa ke - ru - bi - m - ta - - - a - - - sa,

1) (...ებს არს

და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - - - ეს - სა
და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - - - ეს - სა
da - i a - gh - ma - t'e - bi - t u - ze - s - ta - - - - - es - sa

სე - რა - ბი - ნ-თა - - - - - სა)

სე - რა - ფი - მ-თა - - - - - სა, გა - ნუ - ხრწნე - - - - - ლა - დ
სე - რა - ფი - მ-თა - - - - - სა, გა - ნუ - ხრწნე - - - - - ლა - დ
se - ra - pi - m - ta - - - - - sa, ga - nu - khrts'ne - - - - - la - d

1) სიტყვიერი ტექსტი ხელნაწერიდან.

2) დო დიეზი და ფა დიეზი ხელნაწერშია, ბეკარები ჩვენი აღნიშნულია.

1) This text is from the original.

2) There are C sharp and F sharp signs in the original. The natural signs are offered by the editors.

მშო - - - - ბე-ლ - სა სი-ტყვი-სა ღმრთი-სა - სა,
 მშო - - - - ბე-ლ - სა სი-ტყვი-სა ღმრთი-სა - სა,
 msho - - - - be - l - sa si - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa

მხო - ლო - - - - - სა ღმრთი - ს-მშო -
 მხო - ლო - - - - - სა ღმრთი - ს-მშო -
 mkho - lo - - - - - sa ghmrti - - - s-msho -

ბე - ლ - სა გა ლო - - - ბი - - - თ გა - - - -
 ბე - ლ - სა გა ლო - - - ბი - - - თ გა - - - -
 be - l - sa ga lo - - - bi - - - t ga - - - -

rit.

დი - - - - დე - ბ - დეთ!
 დი - - - - დე - ბ - დეთ!
 di - - - - de - b - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად
It Is Truly Meet

1) ა - - - რს 2)

ღირს არს ჭეშმარიტად
ღირს არს ჭეშმარიტად
ghirs ars ch'e - - - sh - ma

რიტად, რათა
რიტად, რათა
ri - - - t'ad, ra - ta

გადიდებდეთ შენ, ღმრთის-მშობელი
გადიდებდეთ შენ, ღმრთის-მშობელი
ga - - - di - - - de - - - b - det she - n, ghmrti - s - msho -

ბელო, რომელი
ბელო, რომელი
be - - - lo, ro - - - me - li

1) ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები არ არის. ისინი ჩვენი დამატებულია №17 და №18 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) სიტყვიერი ტექსტი ხელნაწერიდან.

1) There are no alteration signs in the original manuscript. These are added by the editors according to the previous variants of "Ghirs ars" (#17, #18).

2) This text is from the original.

მა - რა - დი - ს სა - - - - ნა - - - ტრელ ი - -
 მა - რა - დი - ს სა - - - - ნა - - - ტრელ ი - -
 ma - ra - di - s sa - - - - na - - - t'rel i - - -

ი - - - - - ქ - მენ, ყო - - - ვ - ლად
 ი - - - - - ქ - მენ, ყო - - - ვ - ლად
 i - - - - - k - men, qo - - - v - lad

უ - - - - - უ - - - ბი - - - ნო - - - დ და
 უ - - - - - უ - - - ბი - - - ნო - - - - -
 u - - - - - u - - - bi - - - ts'o - - - d da

დე - - - - - დად
 დე - - - - - დად
 de - - - - - dad

1) საგალობლო ხელნაწერში დაუმთავრებელია. ამ ფრაგმენტს შესაძლებელია მოეხმას №17 ან №18 „ღირს არს“-ის ბოლო ნაწილი, მუხლიდან „ღმრთისა ჩვენისა...“ და ასე დასრულდეს.
 1) The hymn is not finished in the original manuscript. This fragment can be continued by borrowing the ending from the previous variants (#17, #18), starting from the stanza "Ghmertisa chvenisa".

ღირს არს ჭეშმარიტად¹⁾
It Is Truly Meet

2) რს 3)

ღირს არს ჭე - - - შმა - - -
ღირს არს ჭე - - - შმა - - -
ghirs ars ch'e - - - shma - - -

რი - - - ტად, რა - - - თა - - -
რი - - - ტად, რა - - - თა - - -
ri - - - t'ad, ra - - - ta - - -

გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი-ს - მშო -
გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი-ს - მშო -
ga - - - di - - - de - b - det she - n, ghmrti - s - msho -

ბე - - - ლო, რო - - - მე - ლი
ბე - - - ლო, რო - - - მე - ლი
be - - - lo, ro - - - me - li

1) ხელნაწერზე ქართული და რუსული მინაწერებია: „ღირს არს ჭეშმარიტად (მღუდელთმთავრისა)“ და „Достоинно есть“ (Архиерейск. Входн.)“.

2) ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები არ არის. ისინი ჩვენი დამატებულია №17 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

3) სიტყვიერი ტექსტი ხელნაწერიდან.

1) There are Georgian and Russian notes in the original: "Ghirs ars cheshmaritad (of the bishop)", and "Ghirs ars (at the entrance of bishop)".

2) There are no alteration signs in the original. The signs are added according to the previous variant of "Ghirs ars", #17.

3) This text is from the original.

მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
 მა - რა - დი - ს სა - - - ნა - - - ტრელ ი - - -
 ma - ra - di - s sa - - - na - - - t'rel i - - -

ი - - - - ი - - - - ქ - მენ,
 ი - - - - ი - - - - ქ - მენ,
 i - - - - i - - - - k - men,

1) ხელნაწერში ეს „ღირს არს“-იც დაუმთავრებელია. ამ ფრაგმენტს შესაძლებელია მოეხმას №17 ან №18 „ღირს არს“-ის ბოლო ნაწილი, მუხლიდან „ყოვლად უბინოდ“ და ასე დასრულდეს.
 1) This variant of "Ghirs ars" is also unfinished in the original manuscript. This fragment can be continued by borrowing the ending from the previous variants (#17, #18), starting from the stanza "Kovlad ubitsod" ...

ღირს არს ჭეშმარიტად¹⁾
It Is Truly Meet

ღირს არს ჭე - - - შმა - - -
ღირს არს ჭე - - - შმა - - -
ghirs ars ch'e - - - shma - - -

ossia:
ან ასე:

რა - თა
რა - თა
ra - ta

რი - - - ტად, რა - თა
რი - - - ტად, რა - თა
ri - - - t'ad, ra - ta

გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი - ს - მშო -
გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ შე - ნ, ღმრთი - ს - მშო -
ga - - - di - - - de - b - det she - n, ghmrti - s - msho -

1) საგალობლო წარმოადგენს სვეტიცხოვლის სკოლის „სამღვდელთმთავრო ღირს არს“-ის ვერსიას, რომელიც ჩვენ №17—20 „ღირს არს“-ში არსებული ხმათასვლის ვარიანტთა შეჯერებისა და გამორჩევის მეთოდით დავამუშავეთ თბილისის ყოფილადნაშრომის სამების საკათედრო ტაძრის საპატრიარქო გუნდისათვის. საგალობლის ამ ვარიანტს გალობს სხენებული გუნდი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის წინაშე.

1) The variant of "Ghirs ars" is sung for episcopal services. It represents a hymn from the Svetitskhoveli school. Its voice movement was elaborated according to local convention for use by the Trinity cathedral choir by the editors. It is sung regularly during Divine Liturgy services conducted by Ilia II, His Holiness and Beatitude, Catholicos-Patriarch of All Georgia. The present collection consists of several hymns elaborated in this manner.

ბე - - - - ლო, რო - - - მე - ლი
ბე - - - - ლო, რო - - - მე - ლი
be - - - - lo, ro - - - me - li

მა - რა - დი - ს სა - - - - ნა - - - ტრელ ი - -
მა - რა - დი - ს სა - - - - ნა - - - ტრელ ი - -
ma - ra - di - s sa - - - na - - - t'rel i - -

ossia:
ან ასე:

ყო - - - ვ - ლა - დ
ყო - - - ვ - ლა - დ
qo - - - v - la - d

ი - - - - - ქ - მენ, ყო - - - ვ - ლა - დ
ი - - - - - ქ - მენ, ყო - - - ვ - ლა - დ
i - - - - - k - men, qo - - - v - la - d

უ - - - - უ - - - ბი - - - წო - - - - რ და
 უ - - - - უ - - - ბი - - - წო - - - - რ და
 u - - - - u - - - bi - - - ts'o - - - - d da

დე - - - - - დად ღმრთი - სა
 დე - - - - - დად ღმრთი - სა
 de - - - - - dad ghmrti - sa

ჩვე - ნი - - - სა! უ - - - - პა - -
 ჩვე - ნი - - - სა! უ - - - - პა - -
 chve - ni - - - sal u - - - - p'a - -

ტი - ო - - - - - სნე - სსა კე - რუ -
 ტი - ო - - - - - სნე - სსა კე - რუ -
 t'i - - o - - - - - sne - ssa ke - ru -

ბი - მ - თა - - - - ა - - - - სა,
ბი - მ - თა - - - - ა - - - - სა,
bi - m - ta - - - - a - - - - sa,

და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - - ეს - სა
და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - ს - თა - - - - ეს - სა
da - i a - gh - ma - t'e - bi - t u - ze - s - ta - - - - es - sa

ossia:
ან ასე:

გა - ნუ - ხრწნე - - - - ლა - დ
გა - ნუ - ხრწნე - - - - ლა - დ
ga - nu - khrts'ne - - - - la - d

სე - რა - ფი - მ - თა - სა,
სე - რა - ფი - მ - თა - სა,
se - ra - pi - m - ta - sa,
გა - ნუ - ხრწნე (♯) - ლა - დ
გა - ნუ - ხრწნე - - - - ლა - დ
ga - nu - khrts'ne - - - - la - d

მშო - - - - - ბე - ლ - სა *სი - ტყვი - სა ღმრთი -*

მშო - - - - - ბე - ლ - სა *სი - ტყვი - სა ღმრთი -*

msho - - - - - be - l - sa *si - t'qvi - sa ghmrti -*

სა - სა, მხო - ლო - - - - - სა

სა - სა, მხო - ლო - - - - - სა

sa - sa mkho - lo - - - - - sa

ღმრთი - - - - ს - მშო - ბე - ლ - სა *გა - ლო - - - -*

ღმრთი - - - - ს - მშო - ბე - ლ - სა *გა - ლო - - - -*

ghmrti - - - - s - msho - be - l - sa *ga - lo - - - -*

rit.

ბი - თ გა - - - - - დი - - - - - დე - ბ - დეთ!

ბი - თ გა - - - - - დი - - - - - დე - ბ - დეთ!

bi - - - - t ga - - - - - di - - - - - de - b - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად¹⁾
It Is Truly Meet

2)

ღირს არს ჭე - - - ე - შმა - - -
ღირს არს ჭე - - - ე - შმა - - -
ghi - rs ars ch'e - - - e - shma - - -

რი - - - ტად, რა - - - თა - - -
რი - - - ტად, რა - - - თა - - -
ri - - - t'ad, 3) ra - - - ta - - -

ossia:
ან ასე:

ა გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ
ა გა - - - დი - - - დე - ბ - დეთ
a ga - - - di - - - de - b - det

1) ხელნაწერში მინაწერებია: „თვითხმოვანი“; „ჩყუგ წელსა, იანვრის ი. 2. მღვდელი ვას. კარბელოვი“.
2) ხელნაწერში გამოწერილია მხოლოდ საგასაღებო ფა დიეზი. ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია №17 და №18 „ღირს არს“-ის მიხედვით.
3) ბანის ვარიანტები. ხელნაწერში ეს ადგილი ძნელად იკითხება. აქ წარმოდგენილია მისი ამოკითხვის სავარაუდო ვარიანტები.
1) There are notes in the original: "Tvitkhmovani (ideomela)"; "1893, January 10th. 2. Priest Vas. Karbelov".
2) Only the F sharp sign is included in the original key signature. Other alteration signs have been added by the editors according to previous variants #17-18.
3) Variants for performing the bass part. This fragment is difficult to read. We offer the assumed variants.

შე - ნ, ღმრთი - ს - მშო - ბე - - - - ლო,
შე - ნ, ღმრთი - ს - მშო - ბე - - - - ლო,
she - n, ghmrti - s - msho - be - - - - lo,

რო - - - - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - -
რო - - - - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - -
ro - - - - me - li ma - ra - dis sa - - - -

1)
ნა - - - - ტრელ ი - ქმენ,
ნა - - - - ტრელ ი - ქმენ,
na - - - - t'rel i - kmen,

2) *ossia*
ან ასე

ნა - - - - ტრელ ი - - - - ქმენ,
ნა - - - - ტრელ ი - - - - ქმენ,
na - - - - t'rel i - - - - kmen,

1); 2) ეს ფრაგმენტი ("...ნატრელ იქმენ") ხელნაწერში თავდაპირველად ჩანერილია ისე, როგორც წინამდებარე გვერდზე, III აკოლადაზეა დაბეჭდილი. ამავე ფრაგმენტში, ხელნაწერში მოგვიანებით ჩამატებულია, IV აკოლადაზე პუნქტორით მონიშნული ფრაგმენტის I ხმა და შეცვლილია სიტყვიერი ტექსტის განაწილებაც. ჩამატებულ I ხმას ჩვენ შევუწყვეთ II და III ხმები ("ლირს არს"-ის წინა ნიმუშების ანალოგიურად) და ეს ფრაგმენტი წარმოვადგინეთ IV აკოლადაზე წერილი შრიფტით.

წინამდებარე მუსიკის ორივე ვარიანტის შესრულება დასაშვებად მიგვაჩნია. მხოლოდ ერთ-ერთის შესრულების შემდეგ გალობა უნდა გაგრძელდეს მომდევნო გვერდიდან.

1); 2) This fragment ("*...natrel ikmeni*") was recorded in the original like in the previous pages, printed on the third staff. In this fragment, there was a change added later - the dotted first voice of the fragment located on the fourth staff, and the alignment of the verbal text were both modified. We aligned the appended first voice with the second and third ones (similarly to the previous examples of "*Ghirs ars*").

Either variant is suitable, but must be followed by the subsequent phrase on the next page.

ყო - - - ვ - ლა - დ უ - - - - - ბი - - - -

ყო - - - ვ - ლა - დ უ - - - - - ბი - - - -

qo - - - v - la - d u - - - - - bi - - - -

წოდ და დე - - - - - დად

წოდ და დე - - - - - დად

ts'od da de - - - - - dad

ღმრთი - სა ჩვე - ნი - - - - - სა!

ღმრთი - სა ჩვე - ნი - - - - - სა!

ghmrti - sa chve - ni - - - - - sa!

უ - - - - - პა - ტი - ო - - - - - სნეს - სა

უ - - - - - პა - ტი - ო - - - - - სნეს - სა

u - - - - - p'a - t'i - o - - - - - snes - sa

1) (...სნეს არს

1) სიტყვიერი ტექსტი ხელნაწერიდან.
1) This text is from the original.

1) ქე - რა - ბი - მ - ტა - - - - ა - - - - სა

ქე - რუ - ბი - მ - ტა - - - - ა - - - - სა

ქე - რუ - ბი - მ - ტა - - - - ა - - - - სა

ke - ru - bi - m - ta - - - - a - - - - sa

და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - შთა - - - -

და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - შთა - - - -

და - ი ა - ლ - მა - ტე - ბი - თ უ - ზე - შთა - - - -

da - i a - gh - ma - t'e - bi - t u - ze - shta - - - -

1) (...ეს არს სე - რა - ბინ - თა..)

ეს - სა სე - რა - ფიმ - თა - - - - - სა,

ეს - სა სე - რა - ფიმ - თა - - - - - სა,

ეს - სა სე - რა - ფიმ - თა - - - - - სა,

es - sa se - ra - pim - ta - - - - - sa,

გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - ბე - ლ - სა

გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - ბე - ლ - სა

გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - ბე - ლ - სა

ga - - nu - khrts'ne - lad msho - be - l - sa

1) სიტყვიერი ტექსტი ხელნაწერიდან.
1) This text is from the original.

სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - - - - - ო - - - -

სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - - - - - ო - - - -

si - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - - - - - o - - - -

სა ღმრთის - - - - მშო - ბე - ლ - სა გა - - - -

სა ღმრთის - - - - მშო - ბე - ლ - სა გა - - - -

sa ghmrtis - - - - msho - be - l - sa ga - - - -

rit.

ლო - - - - ო - - - - ბი - თ გა - დი - დე - ბ - დეთ!

ლო - - - - ო - - - - ბი - თ გა - დი - დე - ბ - დეთ!

lo - - - - o - - - - bi - t ga - di - de - b - det!

1)

დე - ბდეთ!

დე - ბდეთ!

de - - - - bdet!

1) თანხმონის (ამ მაგალითში „ბ“-ს) დიდ მანძილზე გამღერებასთან დაკავშირებული ტექნიკური თუ მხატვრული უხერხულობის გამო, დასაშვებად მიგვაჩნია, ასეთი სახით გამღერდეს სიტყვიერი ტექსტი ამ და ყველა მსგავს შემთხვევაში.
1) Due to the technical and artistic discomfort of singing long phrases on a consonant (in this case, the consonant "B"), we recommend that in this case, as well as all similar examples, to sing the verbal text in this way.

23

ტონ დესპოტინ¹⁾

Ton Despotin

2)

ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი-მონ, კი-რი - ე, ფი-ლა - ტე;

ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი-მონ, კი-რი - ე, ფი-ლა - ტე;

t'on de-sp'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi - la - t'e;

3)

ის პო - ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პო - ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

ის პო - ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა! ის პო - ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა!

is p'o - lla e - ti des - p'o - ta! is p'o - lla e - ti des - p'o - ta!

4)

ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - ს - პო - - - -

ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - ს - პო - - - -

is p'o - lla e - ti de - - - s - p'o - - - -

ტა - - - - ა!

ტა - - - - ა!

t'a - - - - a!

- 1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099) ხელნაწერიდან.
 - 2) ხელნაწერებში საგალობელი ჩანერილია კვინტით დაბლა.
 - 3) წერილი შრიფტით მოცემული ფრაგმენტი „ის პოლლა ეტი დესპოტა“ მხოლოდ მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერშია.
 - 4) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ვერსიაში ეს თანაჟღერადობა (ფა-ლა-დო) არაა და მარცვალი „...ლლა“ მხოლოდ ნახევრიანი წინა (სოლ-სი-რე) ვერტიკალით მღერდება.
 - 5) ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია. აქ დასაშვებია როგორც ფა ბეკარის, ასევე, ფა დიეზის შესრულება.
 - 6) სტ. კარბელაშვილის ვერსიისაგან განსხვავებით, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში ეს უნისონი მთელი გრძლიობისაა.
- 1) From St. Karbelashvili's archive and the manuscripts of M. Ipolitov-Ivanov (Folklore Centre doc. #2099).
 2) The original is written a fifth lower.
 3) The fragment "Is polla eti despota" printed with the small font is Ippolitov-Ivanov original only.
 4) In the Ipolitov-Ivanov version there is no F-A-C chord. The syllable -la is sung with only the previous quarter note on the chord G-B-D.
 5) The natural sign has been added by the editors. Here, F natural or F sharp may be sung.
 6) Unlike the version by St. Karbelashvili, the length of this note is a whole note value in the original by Ipolitov-Ivanov.

ტონ დესპოტინ¹⁾
Ton Despotin

2)

ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;

ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;

t'on de-sp'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi - la - t'e;

ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'o - lla e - ti de - sp'o - t'a! is p'o - lla e - ti de - sp'o - t'a!

3)

ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - სპო - - - -

ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - სპო - - - -

is p'o - lla e - ti de - - - - sp'o - - - -

ტა!

ტა!

t'a!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №193, 201, 202 საქმე).

2) ხელნაწერებში საგალობელი კვინტით დაბლაა ჩანერილი.

3) შემდეგ გვერდზე დაბეჭდილია „ტონ დესპოტინ“-ის დამაბოლოებელი „ის პოლლა“-ს ვარიანტი პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №193 და 202 საქმე) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099).

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, Fund 1461, documents #193, 201, 202).

2) The original was written a fifth lower.

3) On the next page, see the variant of "Is Polla", which completes this variant of "ton despotin" found in the archive of P. Karbelashvili, (Central Archive, fund 1461, documents #193 and 202, and from the original as transcribed by Ippolitov-Ivanov (Folklore Centre, document #2099).

ossia:

ან ასე:

ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - სპო - - - ტა!
ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - სპო - - - ტა!
is p'o - lla e - t'i de -¹⁾ - - sp'o - - - t'al

25

ტონ დესპოტინ²⁾

Ton Despotin

³⁾
ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;
ტონ დე-სპო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;
t'on de-sp'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi - la - t'e;

⁴⁾
ის პო-ლლა ე - ტი დე-სპო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დე - -
ის პო-ლლა ე - ტი დე-სპო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დე - -
is p'o - lla e - t'i de - sp'o - t'al is p'o - lla e - t'i de -¹⁾

სპო - - - ტა!
სპო - - - ტა!
sp'o - - - t'al

1) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი რე ჩვენი ჩამატებულია.

2) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია კვინტიით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. ხელნაწერის შესაბამისად, წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, სამივე სმაში საგასაღებო ფა დიეზი უნდა ყოფილიყო. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №23, 24, 30 და 32 „ტონ დესპოტინ“-ის გათვალისწინებით.

4) ხელნაწერში ეს ფრაზა ერთხელაა ჩანერილი. რეპოზიზის ნიშნები, თანამედროვე ლიტურგიკული პრაქტიკის გათვალისწინებით, ჩვენი ჩამატებულია.

1) The small D has been added by the editors.

2) From M. Elizbarashvili's manuscript.

3) The original was written a fifth lower, and did not include a key signature. As transposed, an F sharp should be included in the new key. The additional alteration signs have been added by the editors, taking into account the previous variants (#23, 24, 30 and 32).

4) This phrase is recorded only once in the original. The repeat signs have been added by the editors, taking into account liturgical practice.

ტონ დესპოტინ¹⁾
Ton Despotin

2)

ტონ დე-სპო - ტინ, კე არ-ქი - ე - რე - ან ი-მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;

ტონ დე-სპო - ტინ, კე არ-ქი - ე - რე - ან ი-მონ, კი - რი - ე, ფი - ლა - ტე;

t'on de-sp'o - t'in, k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi - la - t'e;

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a! is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

ის პოლ-ლა ე - ტი დე - - - - სპო - - - -

ის პოლ-ლა ე - ტი დე - - - - სპო - - - -

is p'ol - la e - t'i de - - - - sp'o - - - -

ტა!

ტა!

t'a!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია კვარტით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლი უნდა ყოფილიყო. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №23, 24, 30 და 32 პიშვნების გათვალისწინებით.
1) From D. Molodnashvili's manuscript.
2) The original was written a fifth lower, and did not include a key signature. As transposed, an F sharp should be included in the new key. The additional alteration signs have been added by the editors, taking into account the previous variants (#23, 24, 30 and 32).

2)

ტონ დეს-პო - ტინ კე არ-ქი-ე-რე-ან ი-მონ, კი-რი-ე, ფი-ლა - ტე; ის პო-ლლა

ტონ დეს-პო - ტინ კე არ-ქი-ე-რე-ან ი-მონ, კი-რი-ე, ფი-ლა - ტე; ის პო-ლლა

t'on des-p'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi - la - ; is p'o - lla

ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო - ლლა ე - ტი

ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო - ლლა ე - ტი

e - ti des-p'o - ta! is p'o - lla e - ti des-p'o - ta! is p'o - lla e - ti

დე - - - ს - პო - - - ტა - - - ა!

დე - - - ს - პო - - - ტა - - - ა!

de - - - s - p'o - - - ta - - - a!

1) როგორც ჩანს, სტ. კარბელაშვილს ეს პიმნი ჩაწერილი აქვს XIX საუკუნის ლიტურგიკული პრაქტიკის მიხედვით (დამახინჯებული ბერძნული სიტყვებით). წინამდებარე პარტიტურაში დაბეჭდილია სიტყვიერი ტექსტის თანამედროვე პრაქტიკის მიხედვით გამართული ვარიანტი. შენიშვნის ქვემოთ, წვრილი შრიფტით მოცემულია ფრაზის „ტონ დესპოტინ კე არქიერეან იმონ“ ხელნაწერისეული ვერსია.

1) Apparently, this hymn was recorded by St. Karbelashvili according to 19th century liturgical practice (oral tradition) which contained some distorted Greek words. In the present score the verbal text has been edited according to accepted current textual translations. The phrase in the original manuscript, "Ton despotin ke arkierean imon" is printed in small font.

ტონ დე - სპო - ტი კე არ - ხე - რე ი - მონ კი - ერ ფი - ლა - ტე

t'on de - sp'o - ti k'e ar - khe - re i - mon k'i - er pi - la - te

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია კვარტით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლი უნდა ყოფილიყო. ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №23, 24, 30 და 32 საგალობლების მიხედვით.

3) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი რეჩიტატიული ფრაგმენტი „ის პოლლა ეტი დესპოტა“ ჩვენი ჩამატებულია, თანამედროვე ლიტურგიკული პრაქტიკის გათვალისწინებით.

2) This phrase in the original was written a perfect fourth lower, and did not include a key signature. In this transposed edition of the chant, a B flat should be written in all three voice parts. But taking into account the other variants (Nos 23, 24, 30 and 32), the key signature and alteration signs have been emended by the editors.

3) The recitative fragment, "Is polla eti despota", has been added by the editors taking contemporary liturgical practice into account.

1)

ტონ დეს - პო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი -
 ტონ დეს - პო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი -
 t'on des - p'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi -

2)

ლა - ტე; ის პო-ლლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
 ლა - ტე; ის პო-ლლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
 la - t'e; is p'o - lla e - ti des - p'o - t'a! is p'o - lla e - ti des - p'o - t'a!

ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - ს - პო - - - -
 ის პო-ლლა ე - ტი დე - - - ს - პო - - - -
 is p'o - lla e - ti de - - - s - p'o - - - -

ტა - - - - - ა!
 ტა - - - - - ა!
 t'a - - - - - a!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია კვარტით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე ხმაში გასაღებში სი ბემოლი უნდა ყოფილიყო.

აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №23, 24, 30 და 32 ჰიმნების გათვალისწინებით.

2) წერილი შრიფტით ნაბეჭდი მარცვლები და ნოტები („...ქი-ე...“ და „ის პოლლა ეტი დესპოტა“) ჩვენი ჩამატებულია.

1) This hymn variant was recorded a perfect fourth interval lower in the original, without any key signature signs. In this transposed edition of the chant, a B flat should be written in all three voice parts. But taking into account the other variants (Nos 23, 24, and 30), the key signature and alteration signs have been emended by the editors.

2) The syllables and notes printed in small font ("...ki-e" and "is polla eti despota") have been added by the editors.

1)

ტონ დეს - პო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი -
 ტონ დეს - პო - ტინ კე არ - ქი - ე - რე - ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი -
 t'on des - p'o - t'in k'e ar - ki - e - re - an i - mon, k'i - ri - e, pi -

ლა - - - ტე; ის პო-ლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
 ლა - - - ტე; ის პო-ლა ე - ტი დეს-პო-ტა! ის პო-ლა ე - ტი დეს - პო - ტა!
 la - - - t'e; is p'o - lla e - t'i des - p'o - t'a! is p'o - lla e - t'i des - p'o - t'a!

ის პო - ლა ე - ტი დე - - - ს - პო -
 ის პო - ლა ე - ტი დე - - - ს - პო -
 is p'o - lla e - t'i de - - - s - p'o -

ო - - - ტა - - - ა!
 ო - - - ტა - - - ა!
 o - - - t'a - - - a!

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია კვარტით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე ხმაში გასაღებში *სი* ბემოლი უნდა ყოფილიყო. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №23, 24, 30 და 32 საგალობლების გათვალისწინებით.

1) This phrase in the original was written a perfect fourth lower, and did not include a key signature. In this transposed edition of the chant, a B flat should be written in all three voice parts. But taking into account the other variants (Nos 23, 24, 30 and 32), the key signature and alteration signs have been emended by the editors.

ის პოლლა¹⁾
Eis Polla

2)

ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - ს - პო - - -
ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - ს - პო - - -
is p'o - lla e - t'i de - - - - s - p'o - - -

ტა - - - - - ა!
ტა - - - - - ა!
t'a - - - - - a! *f*³⁾

31

ის პოლლა¹⁾
Eis Polla

4)

ის პო - ლლა ე - - - ტი დე - - - - ს -
ის პო - ლლა ე - - - ტი დე - - - - ს -
is p'o - lla e - - - t'i de - - - - s -

1) „ის პოლლა“-ს №30 და №31 ვარიანტები შესაძლებელია მოეხასიანებოდნენ №26—29 „ტონ დესპოტინ“-ს.

2) საგალობელი ხელნაწერში კვარტით დაბლაა ჩანერილი.

3) ეს *forte* ხელნაწერშია. ჩვენ მისი შესრულება საცალდებულოდ არ მიგვაჩნია.

4) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია პატარა ტერციით დაბლა, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე ხმაში საგალობელი სი, მი და ლა ბემოლები უნდა ყოფილიყო. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია №30 და №32 საგალობლების მიხედვით.

1) These variants of "Is polla" (#30 and #31) may be continuations of the chant, "Ton despotin" (#26-29).

2) The hymn was notated a perfect fourth interval lower in the original. The original also contains key signature signs and alterations signs.

3) This *forte* is in the original. We do not consider performing it to be obligatory.

4) This hymn variant was notated a third interval lower in the original, without alteration signs. In this transposed edition of the chant, a key signature including B, E, and A flat should be written in all three voice parts. But taking into account the other variants (#30 and #32), the key signature and alteration signs have been emended by the editors.

პო - - - - ტა - - - - ა!

პო - - - - ტა - - - - ა!

p'o - - - - t'a - - - - a!

32

ის პოლლა¹⁾
Eis Polla

2) ³⁾ [დე - - - - სპო] / [de - - - - sp'o]

ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - ს - პო - - - -

ის პო - ლლა ე - ტი დე - - - - ს - პო - - - -

is p'o - lla e - t'i de - - - - s - p'o - - - -

ტა - - - - ა!

ტა - - - - ა!

t'a - - - - a!

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი 1898:72) აღებული წინამდებარე „ის პოლლა“ შესაძლებელია მოეხას №26—29 „ტონ დესპოტინ“-ს.
 2) ეს პიმნი „ცისკარში“ დიდი ტერცით დაბლაა დაბეჭდილი.
 3) ჩვენ მიერ შემოთავაზებული ვარიანტი სიტყვიერი ტექსტის მარცვლების გამეგრებისა.
 1) This variant of the hymn "Is polla" is from the publication "Matins" (Karbelashvili 1898:72). It may be a continuation of the chant "Ton despotin" (##26-29).
 2) This variant is notated a third interval lower in "Matins".
 3) This textual variant is offered by the editors.

ტონ დესპოტინ¹⁾
Ton Despotin

2)

ტონ დე-სპო - - - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფი - - -

ტონ დე-სპო - - - ტინ კე არქიერეან იმონ, კირიე, ფი - - -

3)

t'on de-sp'o - - - t'in k'e pi - - -

4)

ლა - - - ტე; ის პო-ლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ე - ტი-დე-სპო-ტა!

ლა - - - ტე; ის პო-ლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ე - ტი-დე-სპო-ტა!

la - - - t'e; is p'ol - la et'i desp'ot'a! is p'olla

5) ან ასე
ossia:

ე - ტი

ე - ტი

e - t'i

ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

ის პო - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!

is p'o - lla e - t'i de - sp'o - t'a!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

3) ბანის ზედა, წერილად ნაბეჭდი სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

4) ეს ფრაზა („ის პოლლა“ 2 გზის) ჩვენი ჩამატებულია, თანამედროვე ლიტურგიკულ მოთხოვნათა შესაბამისად.

5) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნით შეტანილი ცვლილება (ან ხმათასვლის ვარიანტი). ორივე ვარიანტის შესრულება დასაშვებია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #202).

2) This hymn is notated a whole tone lower in the original.

3) The upper bass variant has been added by the editors (in small font).

4) This phrase, "Is polla", has been added by the editors, taking contemporary liturgical requirements into account.

5) This variation is from the original manuscript, where it was written in different-colored ink. Here we print it with small font; performing either variant is acceptable.

2)

ტონ დე - სპო - - - ტინ, კე ა - რქი - ე - რე -
ტონ დე - სპო - - - ტინ, კე ა - რქი - ე - რე -
t'on de - sp'o - - - t'in, k'e a - rki - e - re -

3)

ან ი - მონ, კი - რი - ე, ფი - - - ლა - ტე;
ან ი მონ, კი - რი - ე, ფი - - - ლა - ტე;
an i - mon, k'i - ri - e, pi - - - la - t'e;

4)

ის პო - ლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პო -
ის პო - ლლა ეტი დესპოტა! ის პოლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის პო -
is p'o - lla et'i desp'ot'a! is p'olla e - t'i de - sp'o - t'a! is p'o -

ლლა ე - ტი დე - სპო - - - ტა!
ლლა ე - ტი დე - სპო - - - ტა!
lla e - t'i de - sp'o - - - t'a!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).
 2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.
 3) წერილი შრიფტით წარმოდგენილია ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნით შეტანილი ცვლილება (ან ხმათასვლის ვარიანტი). ხმათასვლის ორივე ვარიანტის შესრულება დასაშვებია. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
 4) ხელნაწერში საგალობელი ამ ადგილამდეა ჩანერილი. ჩვენ მას იმავე ხელნაწერში ჩანერილი №33 „ტონ დესპოტინ“-ის დასასრული შევუერთეთ.
 1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #202).
 2) This hymn is notated a whole tone lower in the original.
 3) This variation is from the original manuscript, where it was written in different-colored ink. Here we print it with small font; performing either variant is acceptable.
 4) The hymn ends here in the original. We finished the chant using the final part of the hymn, "Ton despotin" (#33), which was recorded in the same manuscript source.

ადიდე, სულო ჩემო¹⁾
ნათლისღების თ ვალობის ჩასართავი

Magnify, O My Soul
The refrain to the 9th Ode of Epiphany

2) 3)

ა - დი - დე, სუ - ლო ჩე - მო, უ - პა - ტი - - - -
ა - დი - დე, სუ - ლო ჩე - მო, უ - პა - ტი - - - -
a - di - de, su - lo che - mo, u - p'a - t'i - - - -

ო - სნე - სი და უ - დი - დე - ბუ - ლე - სი მაღ - ლი - სა მხე - - -
ო - სნე - სი და უ - დი - დე - ბუ - ლე - სი მაღ - ლი - სა მხე - - -
o - sne - si da u - di - de - bu - le - si magh - li - sa mkhe - - -

დრო - ბა - თა, ქალ - ნუ - ლი ყოვ - ლად - ნმი - და ღმრთის-მშო - ბე -
დრო - ბა - თა, ქალ - ნუ - ლი ყოვ - ლად - ნმი - და ღმრთის-მშო - ბე -
dro - ba - ta, kal - ts'u - li qov - lad - ts'mi - da ghmrtis-msho - be -

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №201).
2) პიონის ვარიანტები ხელნაწერებში ჩანერილია ან ამავე სიმაღლეზე, ან პატარა ტერციით დაბლა. ხელნაწერებში არაა ალტერაციის საგასაღებო ნიშნები, მწიარადაა გამოწერილი ცალკეული არასაგასაღებო ნიშანი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №38 ნიმუშისა და მსგავსი პანგის მქონე, „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898:175) გამოქვეყნებული „გადიდებთ შენ“-ის მიხედვით.
3) ფრჩხილებში დაბეჭდილია სტ. კარბელაშვილის არქივის (სადაც №35-36 საგალობლების 15-მდე ხელნაწერი ფურცელია) ერთ-ერთ ხელნაწერში დაფიქსირებული განსხვავებული ალტერაციის ნიშნები.
1) From the archives of St. Karbelashvili (National Centre of Manuscripts) and P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, doc. #201).
2) The variants are recorded in the originals in the same key, or a third interval lower. There are no key signature alteration signs in the originals, although a small number of alteration signs can be seen. The alteration signs presented here are written according to the variant #38, and a hymn with a similar tune, "Gadidebt shen", published in "Matins" (Karbelashvili, 1898:175).
3) These bracketed alteration signs are from the original by St. Karbelashvili.

1) *rit.*

ე - - - - - ლი!
ე - - - - - ლი!
e - - - - - li

2) *ossia ან ასე* *rit.*

ე - - - - - ლი!
ე - - - - - ლი!
e - - - - - li!

36 ვერ შეშქლებელ ვართ ³⁾ **No Tongue Hath Power**
ნათლისღების თ გალობის ძლისპირი *The Irmos to the 9th Ode of Epiphany*
ჴმად გ *Tone VI*

4)

ვერ შემ - ძლე - ბელ ვა - რ - თ დი - დე - - - ბა - დ შე - ნ - და
ვერ შემ - ძლე - ბელ ვა - რ - თ დი - დე - - - ბა - დ შე - ნ - და
ver shem - dzle - bel va - r - t di - de - - - ba - d she - n - da

5) *ossia: ან ასე*

ვერ შემ - ძლე - ბელ ვა - რ - თ დი - დე - - - ბა - დ შე - ნ - და
ვერ შემ - ძლე - ბელ ვა - რ - თ დი - დე - - - ბა - დ შე - ნ - და
ver shem - dzle - bel va - r - t di - de - - - ba - d she - n - da

1); 2) დამაბოლოვებელი ნაგებობის ორი ალტერნატიული ვარიანტი.
3) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №201).
4) ძლისპირი სხვადასხვა ხელნაწერში ჩანერილია ან ამავე სიმაღლეზე, ან პატარა ტერციით დაბლა. ხელნაწერებში არაა ალტერაციის საგასაღებო ნიშნები, მწირადაა გამოწერილი არასაგასაღებო ნიშნები. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №37—39 ჰიმნების მიხედვით.
5) ზოგიერთ ხელნაწერში, ჰიმნის I მუსულში რამდენადმე გაურკვეველადაა ჩანერილი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები. აქ წარმოდგენილია ამ მუსლის ამოკითხვის შესაძლო ვერსია.
1); 2) We offer two alternative variants of this cadence.
3) From the archives of St. Karbelashvili (National Centre of Manuscripts) and P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, doc. #201).
4) This heirmos has several sources, but is written in different key signature positions without indicating a key signature, although there are some alteration signs. The alteration signs presented here are offered by the editors, following the examples in (#37-39).
5) In several originals, the alteration signs are unclear in the first stanza of the hymn. We present a possible way of reading this stanza here.

ჟე - - - რი - სა - ებრ ქვე - ყა - ნი - - - -
 ჟე - - - რი - სა - ებრ ქვე - ყა - ნი - - - -
 je - - - ri - sa - ebr kve - qa - ni - - - -

სა ნი, და მო - უძ - ლუ - რდე - ბი - ა - ნ ზე - ცი -
 სა ნი, და მო - უძ - ლუ - რდე - ბი - ა - ნ ზე - ცი -
 sa - - - ni, da mo - udz - lu - rde - bi - a - n ze - tsi -

სა - - - ნი, ღმრთის-მშო - - - ბე - - - ლო, რა - მე -
 სა - - - ნი, ღმრთის-მშო - - - ბე - - - ლო, რა - მე -
 sa - - - ni, ghmrtis-msho - - - be - - - lo, ra - me -

თუ უ - ზე - ს - თა - ე - ს ი - ქ - მე - ნ; შე - ი - ნი - რე
 თუ უ - ზე - ს - თა - ე - ს ი - ქ - მე - ნ; შე - ი - ნი - რე
 tu u - ze - s - ta - e - s i - k - me - n; she - i - ts'i - re

სა - რ - წმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი,
სა - რ - წმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი,
sa - r - ts'mu - no - e - ba chve - - - ni,

უ - წყი - თ სი - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი -
უ - წყი - თ სი - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი -
u - ts'qi - t si - - - qva - ru - li she - ni, da vi -

თა - - - რ - ცა ნა - - - თე - ლ - სა
თა - - - რ - ცა ნა - - - თე - ლ - სა
ta - - - r - tsa na - - - te - l - sa

ქრი - ს - ტე - - - ა - ნო - ბი - - - სა - -
ქრი - ს - ტე - - - ა - ნო - ბი - - - სა - -
kri - s - t'e - - - a - no - bi - - - sa - -

1) პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ ვარიანტში ეს ბგერა და მასზე შეწყობილი თანაჟღერადობა სამი მეოთხედი გრძლიობისაა.

1) In the variant preserved in the archive of P. Karbelashvili, this chord has a value of three quarter notes.

1) (ა - სა)
(a - sa) rit.

სა, გა - - - - დი - - - - - დებთ!

სა, გა - - - - დი - - - - - დებთ!

sa, ga - - - - di - - - - - debt!

36-a ვერ შექმლებელ ვართ²⁾
(ფრაგმენტი)

No Tongue Hath Power
(Fragment)

უ - წყი - თ სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი და ვი -

უ - წყი - თ სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი და ვი -

u - ts'qi - t si - - - - qva - ru - li she - ni da vi -

თა - - - - რ - ცა ნა - - - - თე - ლ - სა

თა - - - - რ - ცა ნა - - - - თე - ლ - სა

ta - - - - r - tsa na - - - - te - l - sa

ქრი - ს - ტე - - - - ა - ნო - ბი - - - - სა - - - - სა,

ქრი - ს - ტე - - - - ა - ნო - ბი - - - - სა - - - - სა,

kri - s - t'e - - - - a - no - bi - - - - sa - - - - sa,

1) ერთ-ერთ ხელნაწერში დაფიქსირებული ვარიანტი სიტყვიერი ტექსტის მარცვლების გამღერებისა.
2) საგალობლოს ხელნაწერი თავნაკულია — მისი პირველი გვერდი დაკარგულია. დასაშვებია ამ ფრაგმენტის შესრულება №36 ან №41 საგალობლების ბოლო ნაწილად — მუხლის „შეინირე სარწმუნოება ჩვენი“ შემდეგ.
1) This is one of the ways in which the syllables are arranged to the text in one of the originals.
2) This variant is not complete in the original sources... the first page is lost. Performing this fragment is made possible by using the phrases from hymns #36 and #41, starting after the stanza sheitsire "sartsmunoeba chveni".

rit.

გა - - - - დი - - - - დებთ!
გა - - - - დი - - - - დებთ!
ga - - - - di - - - - debt!

37

ვერ შეშქლებელ ვართ¹⁾
ნათლისღების თ ძლისპირი
ჴმად ე

No Tongue Hath Power
The Irmos to the 9th Ode of Epiphany
Tone VI

ვერ შემ - ძლე - ბელ ვართ დი - დე - - -
ვერ შემ - ძლე - ბელ ვართ დი - დე - - -
ver shem - dzle - - - bel vart di - de - - -

ბად შენ - - - და ჯე - ი - ე - რი - სა - ებრ
ბად შენ - - - და ჯე - ი - ე - რი - სა - ებრ
bad shen - - - da je - i - e - ri - sa - ebr

ქვე - ყა - ნი - - - სა ნი, და მო - უძ - ლუ - რდე -
ქვე - ყა - ნი - - - სა ნი, და მო - უძ - ლუ - რდე -
kve - qa - ni - - - sa - - - ni, da mo - udz - lu - rde -

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2126).
2) მუხლებად და საქტევეზად საგალობელი ჩეენი დაყოფილია (№36 და №41 ჰიმნების მიხედვით).
1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (National Folklore Centre, document #2126).
2) This hymn was divided into stanzas and final phrases by the editors (following the organization of hymns #36 and #41).

ბი - ან ზე - ცი - სა - ნი, ღმრთის - - - მშო - - - -

ბი - ან ზე - ცი - სა - ნი, ღმრთის - - - მშო - - - -

bi - an ze - tsi - sa - ni, ghmrtis - - - msho - - - -

ბე - - - ლო, რა - მე - თუ უ - - ზეს -

ბე - - - ლო, რა - მე - თუ უ - - ზეს -

be - - - lo, ra - me - tu u - - - zes -

თა - ეს იქ - მენ; შე - ი - ნი - რე სარ - წმუ -

თა - ეს იქ - მენ; შე - ი - ნი - რე სარ - წმუ -

ta - es ik - men; she - i - ts'i - re sar - ts'mu -

ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი, უ - წყით

ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი, უ - წყით

no - e - ba chve - - - ni, u - ts'qit

სი - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი - თა - ი -
სი - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი - თა - ი -
si - - - qva - ru - li she - ni, da vi - ta - - i -

ა - - - რცა ნა - - - თელ - სა
ა - - - რცა ნა - - - თელ - სა
a - - - rtsa na - - - tel - sa
1)

ქრი - - - სტე - - - ა - - - ნო - ბი - - -
ქრი - - - სტე - - - ა - - - ნო - ბი - - -
kri - - - st'e - - - a - - - no - bi - - -
1)

სა - სა, გა - - - დი - - - დებთ!
სა - სა, გა - - - დი - - - დებთ!
sa - sa, ga - - - di - - - debt!
rit.

1) წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ბანის ქვედა, ალტერნატიული ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია.
2) ხელნაწერში, ამ ფრაგმენტის სიტყვიერ ტექსტში შეცდომაა: ნაცვლად სიტყვისა „ნათელსა“, წერია „ნათესავისა“.
1) The lower variant was added by the editors, and is printed in small font.
2) There is a textual mistake in this fragment: the word "natesavisa" is written instead of the word "natelsa".

2) 3)

ა - დი - დე, სუ - ლო ჩე - მო, უ - პა - ტი - - - -
 ა - დი - დე, სუ - ლო ჩე - მო, უ - პა - ტი - - - -
 a - di - de, su - lo che - mo, u - p'a - t'i - - - -

ო - სნე - სი და უ - დი - დე - ბუ - ლე - სი მა - ლლი - სა მხე - - - -
 ო - სნე - სი და უ - დი - დე - ბუ - ლე - სი მა - ლლი - სა მხე - - - -
 o - sne - si da u - di - de - bu - le - si ma - ghli - sa mkhe - - - -

დრო - ბა - თა, ქალ - ნუ - ლი ყოვ - ლად - ნმი - და ღმრთის - მშო -
 დრო - ბა - თა, ქალ - ნუ - ლი ყოვ - ლად - ნმი - და ღმრთის - მშო -
 dro - ba - ta, kal - ts'u - li qov - lad - ts'mi - da ghmrtsis - msho -

rit.

ბე - - - - - ლი!
 ბე - - - - - ლი!
 be - - - - - li!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).
 2) წყაროში წინამდებარე ჰიმნის მხოლოდ II სმის ჩანაწერია. აქ წარმოდგენილი I და III სმების პარტიები ჩვენი აღნიშვნაა.
 3) ცეზურების აღმნიშვნელი მძიმეები ჩვენი აღნიშვნაა.
 1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, document #203).
 2) Only the second voice was written in this source. The arrangement of the outer voices is offered by the editors.
 3) The commas at the cadences were added by the editors.

2) 3)

ვერ შე - მძლე - ბელ ვართ დი - დე - - - -
ვერ შე - მძლე - ბელ ვართ დი - დე - - - -
ver she - mdzle - bel vart di - de - - - -

ბად შე - ნდა ჯე - - - რი - სა - ებრ
ბად შე - ნდა ჯე - - - რი - სა - ებრ
bad she - nda je - - - ri - sa - ebr

ქვე - ყა - ნი - - - სა - - - ნი, და მო - უ - ძლურ - დე -
ქვე - ყა - ნი - - - სა - - - ნი, და მო - უ - ძლურ - დე -
kve - qa - ni - - - sa - - - ni, da mo - u - dzlur - de -

ბი - ან ზე - ცი - სა - ნი, ღმრთის - მშო - - - -
ბი - ან ზე - ცი - სა - ნი, ღმრთის - მშო - - - -
bi - an ze - tsi - sa - ni, ghmrtsis - msho - - - -

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).
2) წყაროში წინამდებარე ჰიმნის მხოლოდ II სმის ჩანაწერია. აქ წარმოდგენილი I და III სმების პარტიები ჩვენი შეწყობილია.
3) ცეზურების აღმნიშვნელი მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.
1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, document #203).
2) Only the second voice was written in this source. The arrangement of the outer voices is offered by the editors.
3) The commas at the cadences were added by the editors.

ბე - - - ლო, რა - მე - თუ უ - - - -
 ბე - - - ლო, რა - მე - თუ უ - - - -
 be - - - lo, ra - me - tu u - - - -

ზე - სთა - ეს ი - ქმენ; შე - ი - ნი - რე
 ზე - სთა - ეს ი - ქმენ; შე - ი - ნი - რე
 ze - sta - es i - kmen; she - i - ts'i - re

სა - რწმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი,
 სა - რწმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - ნი,
 sa - rts'mu - no - e - ba chve - - - ni,

უ - - - წყით სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი,
 უ - - - წყით სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი,
 u - - - ts'qit si - - - - qva - ru - li she - ni,

და ვი - თა - - - - - რცა ნა - - - - -
და ვი - თა - - - - - რცა ნა - - - - -
da vi - ta - - - - - rtsa na - - - - -

თე - ლსა ქრი - სტე - - - - ა - ნო - ბი - - - -
თე - ლსა ქრი - სტე - - - - ა - ნო - ბი - - - -
te - lsa kri - st'e - - - - a - no - bi - - - -

rit.
სა - - - - სა, გა - - - - დი - - - - დებთ!
სა - - - - სა, გა - - - - დი - - - - დებთ!
sa - - - - sa, ga - - - - di - - - - debt!

ადიდე, სულო ჩემო¹⁾

Magnify, O My Soul

ნათლისღების 9-ე ოდის რეპრეზენტაცია

The refrain to the 9th Ode of Epiphany

2)

ადიდე, სულო ჩემო, უპატი - - - -
ადიდე, სულო ჩემო, უპატი - - - -
a - di - de, su - lo che - mo, u - p'a - t'i - - - -

ოსნესი დაუდიდებულესი მაღლისა მხე - - - -
ოსნესი დაუდიდებულესი მაღლისა მხე - - - -
o - sne - si da u - di - de - bu - le - si magh - li - sa mkhe - - - -

დრობათა, ქალწული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობე -
დრობათა, ქალწული ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობე -
dro - ba - ta, kal - ts'u - li qov - lad - ts'mi - da ghmrtis - msho - be -

ე - - - - - * - - - - - ლი!
ე - - - - - - - - - - - ლი!
e - - - - - - - - - - - li

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში ჰიმნი ნოტირებულია პატარა ტერციით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის მიხედვით, სამივე ხმაში საგასაღებო სი, მი და ლა ბემოლები, ამავე დროს, I ფრაზაში ფორჩხილებში ნაბეჭდი ლა ბეკარი, ასევე, ჰიმნის დამაბოლოოვებელ საქცევში ვარსკვლავით მონიშნული ლა ბეკარი უნდა ყოფილიყო.
აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №38 ნიშნისა და მსგავსი პანგის მქონე, «ცისკარში» (კარბელაშვილი, 1898:175) გამოქვეყნებული «გადიდებთ შენ»-ის მიხედვით.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.
2) The hymn was notated a third lower in the original, without key signature. In the transposed variant, there should be B, E and A flats in all three voice parts. But in the first and in the final phrases, we have indicated an A natural with a star sign, which should be sung. The alteration signs presented here were extrapolated from hymn #38, and the hymn "Gadidebt shen", which shares a similar tune (Karbelashvili, 1898:175).

3) * 4)

ვერ შემ - ძლე - ბელ ვართ დი - დე - - - -
ვერ შემ - ძლე - ბელ ვართ დი - დე - - - -
ver shem - dzle - bel vart di - de - - - -

ბად შენ - და ჯე - - - - რი - სა - ებრ
ბად შენ - და ჯე - - - - რი - სა - ებრ
bad shen - da je - - - - ri - sa - ebr

ქვე - ყა - ნი - - - - - სა ნი, *
ქვე - ყა - ნი - - - - - სა ნი,
kve - qa - ni - - - - - sa - - - - - ni,

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში მინაწერებია — დასაწყისში: „ამის მაგიერ ივალობების კიდევ „ნათელი მოხვედ“ და ბოლოში: „შემდეგ ივალობების „ღირს არს“-ი, ანუ რომელიმე ღვთისმშობლ. სავალობელი და...“.

3) ხელნაწერში ჰიზნი ნოტირებულია პატარა ტერციით დაბლა, ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების გარეშე; ამასთან, I და II ხმების პარტიებში რამდენიმე ადგილზე ჩანერილია ფა დიეზი. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის მიხედვით, სამივე ხმაში საგასაღებო სი, მი და ლა ბემოლები და ხანდახან ლა ბეკარი (ვარსკვლავით მონიშნულ ბგერებზე) უნდა ყოფილიყო.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №37—39 ჰიმნების მიხედვით

4) ასეა ჩანერილი მძიმეები ხელნაწერში. იდენტურ №36 ჰიმნში კი, მძიმეებით აღნიშნული ცეზურა მარცვალ „დი“-ს წინაა.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) There are notes in the original. In the beginning, it reads: "instead of this, chant "Nateli mokhved", and at the end of the chant it reads: "Next they should sing "Ghirs ars" or another hymn Theotokian hymn..."

3) This hymn was notated a third lower in the original, without key signature. In other places, F sharp alteration signs appear in the first and second parts. In this transposed variant, according to the original, there should be a key signature containing B, E and A flats in all three voice parts with occasional A natural (on the notes marked with a star). The alteration signs presented here are added according to the hymns #37-39.

4) These commas are given this way in the original manuscripts. In the identical hymn, #36, the mentioned cadence occurs before the syllable "di."

და მო - უძ - ლუ - რდე - ბი - ან ზე - ცი - სა - - - - ნი,
და მო - უძ - ლუ - რდე - ბი - ან ზე - ცი - სა - - - - ნი,
da mo - udz - lu - rde - bi - an ze - tsi - sa - - - - ni,

ღმრთის - მშო - - - - ბე - - - - ლო, რა - მე - თუ უ -
ღმრთის - მშო - - - - ბე - - - - ლო, რა - მე - თუ უ -
ghmrtis - msho - - - - be - - - - lo, ra - me - tu u -

ზეს - თა - ეს იქ - მენ; შე - ი - ნი - რე
ზეს - თა - ეს იქ - მენ; შე - ი - ნი - რე
zes - ta - es ik - men; she - i - ts'i - re

სარ - წმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - - ნი, *
სარ - წმუ - ნო - ე - ბა ჩვე - - - - ნი, *
sar - ts'mu - no - e - ba chve - - - - ni,

უ - წყით სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი -
უ - წყით სი - - - - ყვა - რუ - ლი შე - ნი, და ვი -
u - ts'qit si - - - - qva - ru - li she - ni, da vi -

თარ - - - - ცა * ნა - - - - თელ - სა
თარ - - - - ცა ნა - - - - თელ - სა
tar - - - - tsa na - - - - tel - sa

ქრი - - - სტე - - - ა - ნო - ბი - - -
ქრი - - - სტე - - - ა - ნო - ბი - - -
kri - - - st'e - - - a - no - - bi - - -

სა - - - სა, გა - - - დი - - - დებო!
სა - - - სა, გა - - - დი - - - დებო!
sa - - - sa, ga - - - di - - - debt!

1) ხელნაწერში აქ სამივე ხმაში მეოთხედია ფერმატატი.
1) In the original, all three voice parts contain a fermata here.

მგალობელნი შენნი¹⁾
Those Who Chant Unto Thee

2)

მგა - - - ლო - ბე - ლნი შე - ნნი, ღმრთის - მშო -
მგა - - - ლო - ბე - ლნი შე - ნნი, ღმრთის - მშო -
mga - - - lo - be - lni she - nni, ghmrtis - msho -

2)

ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კვდა - ვე -
ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კვდა - ვე -
be - - - lo, ts'qa - ro - o u - k'vda - ve -

ბი - სა - ო, გა - - - ნწყო - ბი - - -
ბი - სა - ო, გა - - - ნწყო - ბი - - -
bi - sa - o, ga - - - nts'qo - bi - - -

ლნი გა - - - ქე - ბენ შენ;
ლნი გა - - - ქე - ბენ შენ;
lni ga - - - ke - ben shen;

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2126).

2) მუსიკალური და საქცევებელი საგალობელი ჩეენი დაყოფილია.

1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (National Folklore Centre, document #2126).

2) The hymn was divided into stanzas and melodic formulas by the editors.

სუ - ლი - თა გა - ნა - ძლი - - - ე - - - -

სუ - ლი - თა გა - ნა - ძლი - - - ე - - - -

su - li - ta ga - na - dzli - - - e - - - -

რენ და დღე - სა - სნა - უ - ლსა შე - ნსა

რენ და დღე - სა - სნა - უ - ლსა შე - ნსა

ren da dghe - sa - sts'a - u - lsa she - nsa

rit.

ღი - რსე - ბით გვი - რგვი - ნო - სან მყვენ!

ღი - რსე - ბით გვი - რგვი - ნო - სან მყვენ!

ghi - rse - bit gvi - rgvi - no - san mqven!

1) გაურკვეველია, ხელნაწერში აქ რე წერია თუ მი.
 2) ფორჩილეტში დაბეჭდილი ფერმატები ჩვენი ჩამატებულია.
 1) It is unclear whether there is D or E here, in the original.
 2) The bracketed fermatas have been added by the editors.

მგალობელნი შენნი
Those Who Chant Unto Thee

1)

მგა - - - ლო-ბელ - ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს - მშო -
 მგა - - - ლო-ბელ - ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს - მშო -
 mga - - - lo - bel - ni she - n - ni, ghmrti - s - msho -

ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კუ - და -
 ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კუ - და -
 be - - - lo, ts'qa - ro - o u - k'u - da -

ვე - ბი - - - სა - ო, გა - ნ - წყო - ბი - ლ -
 ვე - ბი - - - სა - ო, გა - ნ - წყო - ბი - ლ -
 ve - bi - - - sa - o ga - n - ts'qo - bi - l -

ნი გა - - - - ქე - ბე - ნ შენ;
 ნი გა - - - - ქე - ბე - ნ შენ;
 ni ga - - - - ke - be - n shen;

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში წინამდებარე ჰიმნის რამდენიმე ხელნაწერია. მათში საგალობელი სხვადასხვა სიმაღლეზეა ნოტირებული და მცირე რაოდენობითაა შეტანილი ალტერაციის ნიშნები.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერებისა და №42—45 ნიმუშების მიხედვით.

2) ფრჩხილებში დაბეჭდილი ფერმატები ჩვენი ჩამატებულია.

1) There are several originals of this hymn in the archive of St. Karbelashvili. The hymn in these originals is notated in different key signatures and with a few alteration signs. The alteration signs given here are modeled on the intonation in hymns #42-45.

2) The bracketed fermatas were added by the editors.

სუ - ლი - თა გა - ნა - ძ - ლი - - - -

სუ - ლი - თა გა - ნა - ძ - ლი - - - -

su - - li - ta ga - na - dz - li - - - -

ე - - - რენ და დღე - სა - სნა - უ - ლსა შე - ნსა - - - -

ე - - - რენ და დღე - სა - სნა - უ - ლსა შე - ნსა - - - -

e - - - ren da dghe - sa - sts'a - u - lsa she - nsa - - - -

rit.

ა ღი - რ - სე - ბით გვირ-გვი - ნო - სან მყვენ!

ა ღი - რ - სე - ბით გვირ-გვი - ნო - სან მყვენ!

a ghi - r - se - bit gvir - gvi - no - san mqven!

1) ეს თანაჟღერადობები ერთ-ერთ ხელნაწერში ფრჩხილებში მოცემული რიტმით არის ჩანერილი.
1) These chords in the original manuscripts were written with the rhythms that we have added in brackets.

მგალობელნი შენნი
Those Who Chant Unto Thee

1)

მგა - - - ლო-ბელ-ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს - მშო -
 მგა - - - ლო-ბელ-ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს - მშო -
 mga - - - lo - bel - ni she - n - ni, ghmrti - s - msho -

ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კუ - და -
 ბე - - - ლო, წყა - რო - ო უ - კუ - და -
 be - - - lo, ts'qa - ro - o u - k'u - da -

ვე - ბი - სა - ო, გა - - - ნ - წყო -
 ვე - ბი - სა - ო, გა - - - ნ - წყო -
 ve - bi - sa - o, ga - - - n - ts'qo -

ბი - - - ლ - ნი გა - - - ქე - ბე - - - ნ
 ბი - - - ლ - ნი გა - - - ქე - ბე - - - ნ
 bi - - - l - ni ga - - - ke - be - - - n

1) ხელნაწერში საგალობელი კვინტით დაბლა ნოტირებული. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერისა და №42—45 ნიმუშების მიხედვით.

1) The hymn is notated a perfect fifth interval lower in the original. In this transposed version, the alteration signs are given according to hymns #42-45.

შენ; სუ - ლი - - - - - თა გა - ნა - ძ -
შენ; სუ - ლი - - - - - თა გა - ნა - ძ -
shen; su - li - - - - ta ga - na - dz -

ლი - - - - - ე - - - - - რენ და დღე - სა - სნა - ულ -
ლი - - - - - ე - - - - - რენ და დღე - სა - სნა - ულ -
li - - - - e - - - - ren da dghe - sa - sts'a - ul -

სა შე - ნ - სა ღი - რ - სე -
სა შე - ნ - სა ღი - რ - სე -
sa she - n - sa ghi - r - se -

rit.

ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
bit gvir - gvi - no - san mqven!

მგალობელნი შენნი¹⁾
Those Who Chant Unto Thee

მგა - - - ლო-ბელ-ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი-ს - მშო -
მგა - - - ლო-ბელ-ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი-ს - მშო -
mga - - - lo - bel - ni she - n - ni, ghmrti - s - msho -

ბე - - - ლო, წყა - რო უ - კუ-და - ვე²⁾ -
ბე - - - ლო, წყა - რო უ - კუ-და - ვე -
be - - - lo, ts'qa - ro u - k'u - da - ve -

ბი - სა - ო, გან - - - წყო - ბი - - - ლ -
ბი - სა - ო, გან - - - წყო - ბი - - - ლ -
bi - sa - o, gan - - - ts'qo - bi - - - l -

ნი გა - - - ქე - - - ბე - - - ნ შენ;
ნი გა - - - ქე - - - ბე - - - ნ შენ;
ni ga - - - ke - - - be - - - n shen;

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:222).
2) ფრჩხილებში მოცემული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია.
1) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:222).
2) The bracketed sharp sign was added by the editors.

სუ - ლი - თა გა - ნა - ძლი - - - -
სუ - ლი - თა გა - ნა - ძლი - - - -
su - li - ta ga - na - dzli - - - -

ე - - - რენ და დღე - სა - სწა - ულ - სა შენ - სა - - - -
ე - - - რენ და დღე - სა - სწა - ულ - სა შენ - სა - - - -
e - - - ren da dghe - sa - sts'a - ul - sa shen - sa - - - -

rit.

ა ღი - რ - სე - ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
ა ღი - რ - სე - ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
a (h) ghi - r - se - bit gvir - gvi - no - san mqven!

მგალობელნი შენნი
Those Who Chant Unto Thee

1)

მგა - - - - ლო - ბელ - ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს -
 მგა - - - - ლო - ბელ - ნი შე - ნ - ნი, ღმრთი - ს -
 mga - - - - lo - bel - ni she - n - ni, ghmrti - s -

მშო - ბე - - - - ლო, წყა - რო - ო
 მშო - ბე - - - - ლო, წყა - რო - ო
 msho - be - - - - lo, ts'qa - ro - o

უ - კვდა - ვე - ბი - - - - სა ო,
 უ - კვდა - ვე - ბი - - - - სა ო,
 u - k'vda - ve - bi - - - - sa o,

გა - - - - ნ - წყო - ბი - - - - ლ - ნი გა - - - -
 გა - - - - ნ - წყო - ბი - - - - ლ - ნი გა - - - -
 ga - - - - n - ts'qo - bi - - - - l - ni ga - - - -

1) ხელნაწერში I-II მუხლები ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე. III მუხლიდან — „განწყობილნი გაქებენ შენ“, ხელნაწერში ცხადად არის ნაჩვენები ალტერაციის ნიშანთა ცვლელბადობა — რომელიც, რიგ შემთხვევებში (მაგ. დამაბოლოებელ ფრაზაში) განსხვავდება №42—45 საგალობლებისაგან.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერისა და №42—45 ჰიმნების მიხედვით.
 1) The first and second stanzas are noted without alteration signs in the original. From the third stanza, "gantskobilni gakeben shen", the change in alteration signs is shown clearly. These alteration signs differ from hymns #42-45, especially in the final phrase. The alteration signs here are given according to hymns #42-45.

ქე - ბე - - - ნ შენ; სუ - ლი - თა
ქე - ბე - - - ნ შენ; სუ - ლი - თა
ke - be - - - n shen; su - li - ta

გა - - - ნა - ძ - ლი - - - - ე - - - - რენ
გა - - - ნა - ძ - ლი - - - - ე - - - - რენ
ga - - - na - dz - li - - - - e - - - - ren

და დღე - სა - სნა - ულ - სა შენ - სა
და დღე - სა - სნა - ულ - სა შენ - სა
da dghe - sa - sts'a - ul - sa shen - sa

rit.
ღი - რ - სე - ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
ღი - რ - სე - ბით გვირ - გვი - ნო - სან მყვენ!
ghi - r - se - bit gvir - gvi - no - san mqven!

იხარებს სული შენი
Thy Soul Rejoices

1)

ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
i - - - kha - - - rebs su - - - li

შე - - - ნი უ - - - - - ფლი-სა -
შე - - - ნი უ - - - - - ფლი-სა -
she - - - ni u - - - - - pli - sa -

2)

ა მი - მართ, რო - - - მე - ლმან შთა - გა -
ა მი - მართ, რო - - - მე - ლმან შთა - გა -
a mi - mart, ro - - - me - lman shta - ga -

ა - - - - - ცვა შენ
ა - - - - - ცვა შენ
a - - - - - tsva shen

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ საგალობლის რამდენიმე ხელნაწერია. მათში ჰომნი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული, ხოლო ალტერაციის ნიშნები უსისტემოდ და მოდალური ჰარმონიის კანონზომიერებებთან შეუთავსებლად არის ჩანწერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

2) წერტილი შრიფტით ნაბეჭდი ფრაგმენტის პირველი ხმა მხოლოდ ერთ ხელნაწერშია ჩანწერილი გვიანდელი ჩამატების სახით. მისი მეორე ხმა და ბანი ჩვენი შეწყობილია.

1) There are several originals of this hymn in the archive of St. Karbelashvili. The hymn was notated a major third lower in the originals. The alteration signs do not seem to agree with any rules of harmony or systems of modal harmony. Therefore, we have emended the alteration signs.

2) The first voice fragment (in small font) occurs in one of the original manuscripts as a later addition. Here, the second and bass voice parts were arranged by the editors.

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
sa - mo - se - li tskho - - - - -

ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რ - თი
ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რ - თი
o - - - - vre - bi - - - - sa, da k'va - r - ti

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გ-მო - სა შენ,
სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გ-მო - სა შენ,
si - - - kha - - - ru - li - sa she - g - mo - sa shen,

და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

და - - - - - ა - - - - - გა - დგა
და - - - - - ა - - - - - გა - დგა
da - - - - - a - - - - - ga - dga

გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - გა - მ -
გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - გა - მ -
gvir - gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li, she - ga - m -

1) კო შე - ენ სა - მ - კა - - - უ - ლი - თა!
კო შე - ენ სა - მ - კა - - - უ - ლი - თა!
k'o she - en sa - m - k'a - - - u - li - ta!

1) ასეთი რიტმით არის წარმოდგენილი აღნიშნული ნაგებობა საგალობლის სტ. კარბელაშვილისეულ „გამშვენებულ“ ვარიანტებში, ხოლო ამ, „სადა“ ფაქტურის მქონე „იხარებს სული შენი“-ს ყველა ხელნაწერში დაფიქსირებულია პარტიტურაში მოცემული რიტმით.
საინტერესოა, რომ №50 — პ. კარბელაშვილისეულ, ასევე, „სადა“ „იხარებს სული შენი“-შიც ეს ფრაზა VIII ხმის „გამშვენებული“ საგალობლებისაგან განსხვავებული რიტმული ნახაზით არის წარმოდგენილი.
დასაშვებია ორივე რიტმული ვარიანტის შესრულება.

1) This rhythm occurs in the ornamented variants by St. Karbelashvili, while in the simple variants of this hymn the rhythm is as printed in the score. One exception is the simple variant of "Ikharebs suli sheni" (#50 from the archive of P. Karbelashvili), which has a different rhythm (from the ornamental tone 8 melody variants). Performing either variant is suitable.

იხარებს სული შენი¹⁾
Thy Soul Rejoices

2)

ი - - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
ი - - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი #
i - - - - kha - - - rebs su - - - li

შე - - - ნი უ - - - - - ფლი-
შე - - - ნი უ - - - - - ფლი-
she - - - ni u - - - - - pli -

სა - - - მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა -
სა - - - მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა -
sa - - - mi - mart, ro - me - lman shta - ga -

ა - - - - - ცვა შენ
ა - - - - - ცვა შენ
a - - - - - tsva shen

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში ჰიმნი ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე; ჩანერილია რამდენიმე არასაგასაღებო ალტერაციის ნიშანი, I მუხლის I-II თანაფერადობები მაჟორული სამხმოვანებებია.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) This hymn is notated a third lower in the original, without key signature signs. However, there are several alteration signs, for example, in the first and the second chords of the first stanza are major. The printed alteration signs here have been added by the editors.

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
sa - mo - se - li tskho - - - - -

ო - - - - რე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი
ო - - - - რე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი
o - - - - re - bi - - - - sa, da k'va - rti

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
si - - - kha - - - ru - li - sa she - gmo - sa shen,

და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

და - - - - - ა - - - - -

da - - - - - a - - - - -

გა - დგა გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი, 1)

გა - დგა გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი,

ga - dga gvir - gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li,

შე - გა - - - - მკო შენ სამ - - - -

შე - გა - - - - მკო შენ სამ - - - -

she - ga - - - - mk'o shen sam - - - -

rit.

კა - - - - უ - - - - ლი - - - - თა!

კა - - - - უ - - - - ლი - - - - თა!

k'a - - - - u - - - - li - - - - ta!

1) ხელნაწერში გაურკვეველია, ეს თანაჟღერადობა მეოთხედი თუ ნახევრიანი გრძლიობისაა.
1) The value of this chord is unclear (eighth or quarter note value).

იხარებს სული შენი¹⁾
Thy Soul Rejoices

2)

ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
i - - - kha - - - rebs su - - - li

შე - - - ნი უ - - - ფლი -
შე - - - ნი უ - - - ფლი -
she - - - ni u - - - pli -

სა - - - მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა -
სა - - - მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა -
sa - - - mi - mart, ro - me - lman shta - ga -

ა - - - ცვა შენ
ა - - - ცვა შენ
a - - - tsva shen

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში ჰიმნი ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე; ჩანერილია რამდენიმე არასავსაღებო ალტერაციის ნიშანი; I მუხლის I-II თანაფერადობები მაჟორული სამხმოვანებებია.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია.

1) From D. Molodinashvili's manuscript.

2) This hymn is notated with the third interval lower, without key signature signs; several non-key signature alteration signs are recorded; the first and the second chords of the first stanza are major third chords.

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
sa - mo - se - li tskho - - - - -

ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი
ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი
o - - - - vre - bi - - - - sa, da k'va - rti

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
si - - - kha - - - ru - li - sa she - gmo - sa shen,

და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
და ვი-თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

და - - - - - ა - - - - -

გა - დგა გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი,
გა - დგა გვირ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი,
ga - dga gvir - gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li,

შე - გა - - - - მკო შე - ენ სა - მ -
შე - გა - - - - მკო შე - ენ სა - მ -
she - ga - - - - mk'o she - en sa - m -

rit.

კა - - - - უ - - - - ლი - - - - თა!
კა - - - - უ - - - - ლი - - - - თა!
k'a - - - - u - - - - li - - - - ta!

იხარებს სული შენი^{1) 2)}
Thy Soul Rejoices

3)

ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
ი - - - ხა - - - რებს სუ - - - ლი
i - - - kha - - - rebs su - - - li

შე - - - ნი უ - - - ფლი-სა -
შე - - - ნი უ - - - ფლი-სა -
she - - - ni u - - - pli - sa -

ა მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა - ა - -
ა მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა - ა - -
a mi - mart, ro - me - lman shta - ga - a - -

1) გრ. ჩხიკვაძისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099), ხელნაწერებიდან.

2) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერში რამდენადმე შეუსაბამო მინანურია: „VIII ხმა, თვითხმოვანი“.

3) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში ჰიში ნოტირებულია დიდი სეკუნდით დაბლა, საგასაღებო ნიშნების გარეშე; ჩანერლია რამდენიმე არასაგასაღებო ალტერაციის ნიშანი; I მუხლის I-II თანაჟღერადობები მაჟორული სამხმოვანებებია.

გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერში, I მუხლში, გასაღებში გამოწერილია ფა დიეზი, II მუხლიდან საგალობელი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ჩანერლი, ვარსკვლავით აღნიშნულ მი-სთან (იხ. შემდეგი გვერდი, I აკოლადა) კი, ბემოლია მიწერილი.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From Gr. Chkhikvadze's (Folklore Centre, document #2125) and M. Ipolitov-Ivanov's (Folklore Centre, document #2099) manuscripts.

2) There is an inconclusive note in the Chkhikvadze source which reads: "tone 8, model melody" (*ideomela*).

3) This variant was notated a whole tone lower in the Ipolitov-Ivanov original, without key signature signs. However, there are several alteration signs, adding for example, major-sounding modality to the first and the second chords of the first stanza.

In the first stanza of the Chkhikvadze original, an F sharp is given in the key signature. From the second stanza there are no alteration signs, however, but instead a flat sign is written near the E (marked with a star - see the following page, first phrase).

The alteration signs have been added by the editors.

ა - - - - - ცვა შენ
ა - - - - - ცვა შენ
a - - - - - tsva shen

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -
sa - mo - se - li tskho - - - - -

ო - - - - - ვრე - ბი - - - - - სა, და კვა - რთი
ო - - - - - ვრე - ბი - - - - - სა, და კვა - რთი
o - - - - - vre - bi - - - - - sa, da k'va - rti

სი - - - - - ხა - - - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
სი - - - - - ხა - - - - - რუ - ლი - სა გმო - სა შენ,
si - - - - - kha - - - - - ru - li - sa she - gmo - sa shen,

1) წინამდებარე პარტიტურაში წვრილი შრიფტით წარმოდგენილია მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ვარიანტის განსხვავებული სმათასვლა.

1) This is a different variant that is found in the Ipolitov-Ivanov original, and here printed in small font.

და ვი-თარ-ცა სი - - - ძე - სა,
და ვი-თარ-ცა სი - - - ძე - სა,
da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

და - - - - - გა - - - - - დგა გვირ -
და - - - - - გა - - - - - დგა გვირ -
da - - - - - ga - - - - - dga gvir -

გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - გა - - -
გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - გა - - -
gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li, she - ga - - -

მკო შე - ენ სა - მკა - - - უ - ლი - თა!
მკო შე - ენ სა - მკა - - - უ - ლი - თა!
mk'o she - en sa - mk'a - - - u - - li - ta!

1) გრ. ჩხიკვაძის მიერ ნოტირებული ეს ადგილი ქვემოთ მოცემულთაგან რომელიმე რიტმით უნდა შესრულდეს:

1) This Gr. Chkhivadze fragment must be performed with one of the rhythms given below:

ენ სა - - მკა ენ სა - - - მკა
en sa - - mk'a en sa - - - mk'a

იგივე ადგილი მ. იპოლიტოვ ივანოვს ქვემოთ მოცემული სახით აქვს ჩანწერილი:

The same fragment was written by M. Ipolitov-Ivanov in this way:

ე - - - ნ სა - - - მ
e - - - n sa - - - m

2)

ი - - - - ხა - - - - რებს სუ - - - - ლი
ი - - - - ხა - - - - რებს სუ - - - - ლი
i - - - - kha - - - - rebs su - - - - li

შე - - - - ნი უ - - - - ფლი-სა -
შე - - - - ნი უ - - - - ფლი-სა -
she - - - - ni u - - - - pli - sa -

ა მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა - - - -
ა მი - მართ, რო - მე - ლმან შთა - გა - - - -
a mi - mart, ro - me - lman shta - ga - - - -

ა - - - - - ცვა შენ
ა - - - - - ცვა შენ
a - - - - - tsva shen

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №201-202 საქმე).
2) წინამდებარე პარტიტურაში უცვლელადაა გადმოტანილი ერთ-ერთ ხელნაწერში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) მოცემული ალტერაციის ნიშნები.
№51 „იხარებს სული“ კილოურად სხვაობს №47—50 და №52—54 ნიმუშების როგორც დედნისეული, ასევე, ჩვენ მიერ რედაქტირებული ვარიანტებისაგან.
1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, documents #201-202).
2) The alteration signs are copied from one of the originals (doc. #202) without any change to the present score.
The mode and intonational patterns of this hymn differ from original and edited variants of #47-50 and #52-54 hymns.

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -

სა - მო - სე - ლი ცხო - - - - -

sa - mo - se - li tskho - - - - -

ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი

ო - - - - ვრე - ბი - - - - სა, და კვა - რთი

o - - - - vre - bi - - - - sa, da k'va - rti

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,

si - - - kha - - - ru - li - sa she - gmo - sa shen,

და ვი - თარ - ცა სი - - - ძე - სა,

და ვი - თარ - ცა სი - - - ძე - სა,

da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

ლა - - - - - გა - - - - - დგა გვირ -
ლა - - - - - გა - - - - - დგა გვირ -
da - - - - - ga - - - - - dga gvir -

გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - - - - გა - - -
გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი, შე - - - - გა - - -
gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li, she - - - ga - - -

1) *rit.*
მკო შენ სა - მკა - - - უ - ლი - თა!
მკო შენ სა - - მკა - - - უ - ლი - თა!
mk'o shen sa - mk'a - - - u - li - ta!

1) პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №201-202 საქმე) დაცულ „იხარებს სული შენი“-ს ვარიანტთაგან ერთ-ერთს ქვემოთ დაბეჭდილი დაბოლოება აქვს:
1) The one of P. Karbelashvili's variants (Central Archive, fund 1461, documents #201-202) has this ending:

rit.
შენ სა - მკა - - - - უ - - - - ლი - თა!
shen sa - mk'a - - - - u - - - - li - - - - ta!

2)
ი - - - - ხა - - - რე - ბს სუ - - - ლი
ი - - - - ხა - - - რე - ბს სუ - - - ლი
3)
i - - - - kha - - - re - - - bs su - - - li

შე - - - - ნი უ - - - - ფლი -
შე - - - - ნი უ - - - - ფლი -
she - - - - ni u - - - - pli -

სა მი - მართ, რო - - - მე - ლ - მა - ნ შთა - გა -
სა მი - მართ, რო - - - მე - ლ - მა - ნ შთა - გა -
sa mi - mart, ro - - - me - | - ma - n shta - ga -

ა - - - - ა - - - - ცვა შენ
ა - - - - ა - - - - ცვა შენ
a - - - - a - - - - tsva shen

1) ხელნაწერში მინაწერია: „იხარებს სული შენი = ძალნი ცათანი აქებენ სიხარულით; ამას დასდებლის კილო ჰქვიან“ (მდრ. №50-ის მინაწ.).
2) ხელნაწერში გამოწერილია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნები და რამდენიმე არასაგასაღებო ნიშანიც, რომლებიც გადმოტანილია წინამდებარე ვარიანტშიც. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.
3) დედანში ბანის სვლის მხოლოდ ზედა ვარიანტია — საინტერესო პოლიფონიისა და ჰარმონიის თვალსაზრისით. წერილი შრიფტით ნაბეჭდი (მთქმელთან სტერეოტიპული კვინტური კოორდინაციით აგებული) ქვედა ვარიანტი ჩვენ გვეკუთვნის.
4) ფრჩხილებში დაბეჭდილი ფერმატები ჩვენი ჩამატებულია
1) This note appears in the original: "ikharebs suli sheni = dzalni tsatani akeben sikharulit"; this is called the sticherion melody" (compare to #50).
2) The key signature and alteration signs in the original are copied into this score, and indicated by the editors.
3) Only upper bass variant appears in the original manuscript, which is interesting in terms of its polyphony and harmony. The lower variant (in small font) is suggested by the editors.
4) The bracketed fermatas were added by the editors.

სა - მო - სე - ლი ცხო - ო - - - - -
სა - მო - სე - ლი ცხო - ო - - - - -
sa - mo - se - li tskho - o - - - - -

ო - ვრე - ბი - - - სა, და კვა - რ - თი სი - -
ო - ვრე - ბი - - - სა, და კვა - რ - თი სი - -
o - vre - bi - - - sa, da k'va - r - ti si - - -

სა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
სა - - - რუ - ლი - სა შე - გმო - სა შენ,
kha - - - ru - li - sa she - gmo - sa shen,

და ვი - თარ - ცა 1) სი - - - ძე - სა,
და ვი - თარ - ცა სი - - - ძე - სა,
da vi - tar - tsa si - - - dze - sa,

1) ქვემოთ შემოთავაზებულია II ხმის ამ ფრაგმენტის („...ცა სი...“) ალტერაციის ნიშნებით განსხვავებული ვერსიები.
1) Below we offer two second voice variants of the phrase, "... tsa si...".

ცა სი - - -
tsa si - - -

და - - - ა - - - გა -

და - - - ა - - - გა -

da - - - a - - - ga -

დგა გვი - რ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი,

დგა გვი - რ - გვი - ნი, და ვი - თარ - ცა სძა - ლი,

dga gvi - r - gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li,

შე - გა - - - მ - კო შე - ე - - - ნ სა - - -

შე - გა - - - მ - კო შე - ე - - - ნ სა - - -

she - ga - - - m - k'o she - e - - - n sa - - -

rit.
მკა - - ა - უ - - - ლი - თა!

მკა - - ა - უ - - - ლი - თა!

mk'a - - a - u - - - li - ta!

ისარებს სული შენი
Thy Soul Rejoices

1)

ი - - - - ხა - - - - რე - ბს სუ - - - - ლი
ი - - - - ხა - - - - რე - ბს სუ - - - - ლი
i - - - - kha - - - - re - bs su - - - - li

შე - - - - ნი უ - - - - უ - - - - ფლი -
შე - - - - ნი უ - - - - უ - - - - ფლი -
she - - - - ni u - - - - u - - - - pli -

სა მი - მართ, რო - - - - მე - ლ - მა - ნ შთა - გა -
სა მი - მართ, რო - - - - მე - ლ - მა - ნ შთა - გა -
sa mi - mart, ro - - - - me - l - ma - n shta - ga -

ა - - - - ა - - - - ცვა შენ
ა - - - - ა - - - - ცვა შენ
a - - - - a - - - - tsva shen

1) ხელნაწერში ჩანერილია საგასაღებო ფა დიეზი და რამდენიმე არასაგასაღებო ნიშანიც. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

2) ფრჩხილებში დაბეჭდილი ფერმატები ჩვენი ჩამატებულია.

1) The original contains a key signature with F sharp, as well as several alteration signs. Other alteration signs are indicated by the editors.

2) The bracketed fermatas were added by the editors.

სა - მო - სე - ლი ცხო - ო - - - ო - - - ო - - -

სა - მო - სე - ლი ცხო - ო - - - ო - - - ო - - -

sa - mo - se - li tskho - o - - - o - - - o - - -

ო - ვრე - ბი - - - სა, და კვა - რ - თი

ო - ვრე - ბი - - - სა, და კვა - რ - თი

o - vre - bi - - - sa, da k'va - r - ti

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გ-მო - სა -

სი - - - ხა - - - რუ - ლი - სა შე - გ-მო - სა -

si - - - kha - - - ru - li - sa she - g-mo - sa

შენ, და ვი-თა - რცა სი - ი - ძე - სა,

შენ, და ვი-თა - რცა სი - ი - ძე - სა,

shen, da vi - ta - rtsa si - i - dze - sa,

1) ფორხილებში ნაბეჭდი სი ჩვენი ჩამატებულია.
1) The bracketed B was added by the editors.

და - - - - - ა - - - - -

გა - დგა გვი - რ-გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი,
გა - დგა გვი - რ-გვი - ნი, და ვი - თარ-ცა სძა-ლი,
ga - dga gvi - r - gvi - ni, da vi - tar - tsa sdza - li,

შე - გა - - - მ - კო შე - ე - - - ნ სა - - - მ -
შე - გა - - - მ - კო შე - ე - - - ნ სა - - - მ -
she - ga - - - m - k'o she - e - - - n sa - - - m -

rit.

კა - - - - უ - ლი - თა!
კა - - - - უ - ლი - თა!
k'a - - - - u - li - ta!

1)

ისარებს სული შენი

2)

i kha re bs su

4) *ossia*
 ან ახე

ლი შენი

li she ni

ლი შენი უ

li she ni u

უფლისა მიმართ

u pli sa mi mart,

1) საგალობელი ჩაწერილია დიდი სეკუნდით დაბლა, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში, ხელნაწერის შესაბამისად, გასაღებში ფა და დო დიეზები უნდა ყოფილიყო.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

2) პუნქტირით მონიშნული ბანის სვლის ქვედა ვარიანტი დამატებულია.

3) წვრილი შრიფტით მოცემულია ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნით ჩაწერილი (და სავარაუდოდ, მოგვიანებით ნაშლილი) სმათასვლის ვარიანტები.

4) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ფრაგმენტის „...ლი შენი“ ვარიანტი — განსხვავებული ალტერაციის არასავსაღებო ნიშნებით.

1) The hymn was recorded a whole tone lower, without alteration signs. In this transposed variant, there should be two sharps (F and C sharp) in the key signature. The other alteration signs were added by the editors.

2) The dotted lower variant of the bass voice was added by the editors.

3) Several variants that were written in with different colored ink in the original and probably erased later, are reprinted here in small font.

4) This variant with alteration signs we reprint in small font (on the phrase "... li sheni").

რო - - - მე - - ლმან შთა - გა -
 რო - - - მე - - ლმან შთა - გა -
 ro - - - me - - lman shta - ga -

ა - - - ა - - -
 ა - - - ა - - -
 a - - - a - - -

ცვა შენ სა - მო - სე - ლი ცხო -
 ცვა შენ სა - მო - სე - ლი ცხო -
 tsva shen sa - mo - se - li tskho -

ო - - - ვრე -
 ო - - - ვრე -
 o - - - vre -

ბი - - - - - სა, და კვა - რ - თი
ბი - - - - - სა, და კვა - რ - თი
bi - - - - - sa, da k'va - r - ti

სი - - - - - ხა - - - - - რუ - ლი - სა
სი - - - - - ხა - - - - - რუ - ლი - სა
si - - - - - kha - - - - - ru - - - - li - - - - sa

შე - გ-მო - სა შენ, და ვი - თა -
შე - გ-მო - სა შენ, და ვი - თა -
she - g-mo - sa shen, da vi - ta -

1) *ossia*
ან ანუ

და ვი - თარ - - -

რცა სი - - - - - ძე - სა,
რცა სი - - - - - ძე - სა,
rtsa si - - - - - dze - sa,

1) ხელნაწერში ბანის სვლის ზედა ვარიანტი რამდენადმე გაურკვეველადაა ჩანერილი. წერილი შრიფტით ნაჩვენებია მისი ამოკითხვის შესაძლო ვერსიები.
1) The upper bass variant is unclear. Here, different ways of reading the score are possible, and are printed in small font.

და - - - - - ა - - - - -

ა - - - - - გა - დგა გვი - რ-გვი - ნი,
ა - - - - - გა - დგა გვი - რ-გვი - ნი,
a - - - - - ga - dga gvi - r-gvi - ni,

და ვი - თარ-ცა სძა - ლი, შე - გა - - მ-კო შე -
და ვი - თარ-ცა სძა - ლი, შე - გა - - მ-კო შე -
da vi - tar-tsa sdza - li, she - ga - - m-k'o she -

rit.

ე - - - - - ნ სა - - - - - მ-კა - - - - - უ - ლი - თა!
ე - - - - - ნ სა - - - - - მ-კა - - - - - უ - ლი - თა!
e - - - - - n sa - - - - - m-k'a - - - - - u - li - ta!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

1.²⁾

ა - - - - - ა - - - - - მინ!

ა - - - - - ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - - - - - min!

56 2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

57 3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - len!

58 4.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:1).
 2) ამ და სხვა კვერექსების პუბლიკაციაში ორ ნუმერაციას ვაკეთებთ — კრებულის საერთო ნუმერაციას, და ასევე, თავად კვერექსთა მიკროციკლების შიდა ნუმერაციას, მაგალობელთათვის მსახურების გასაადვილებლად.
 1) Printed in "Liturgy" (Karbelašvili, 1899:1).
 2) In this publication we offer two ways of numbering the chants, general and micro, in order to assist the ease of use by chanters.

59 5.1)

მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!
 მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!
 mo - gu - ma - d - len, u - - - pa - - - - lo!

60 6.

შე - - - ნ, უ - - - - ფა - - - - ლო!
 შე - - - ნ, უ - - - - ფა - - - - ლო!
 she - - - n u - - - - pa - - - - lo!

61 7.

ა - - - - - მინ!
 ა - - - - - მინ!
 a - - - - - min!

1) აღსანიშნავია, რომ ამ დიდი კვერეკსის მსგავსად, დიდი კვერეკსების კარბელაშვილთა ტრადიციის ნიმუშთა სხვა სანოტო ჩანაწერებშიც ხშირადაა შეტანილი თხოვნითი კვერეკსის შემადგენელი მუხლი — „მოგვმადლენ, უფალო“.

1) We should note that as in this litany (and other Karbelashvili-recorded litanies), an additional text is requested: "mogomadlen, upalo".

62

დიდი კვერექსი 1) 2)

Great Litany

1. 3)

მინ!
min!

ა - - - - - ი - - - - - ა - - - - - ი - - - - - ა - - - - - მინ!
a - i - a - i - a - min!

63

2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

64

3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

65

4.

უ - ფა - - - - ლო, შე - - - - გვი - - - - წყა - ლენ!
u - pa - - - - lo, she - - - - gvi - - - - ts'qa - len!

1) №62—70 დიდი კვერექსი შემონახულია სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში, პ. კარბელაშვილის არქივსა (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) ხელნაწერებში.
2) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია სმათასვლის ვარიანტები შემოსხენებული ხელნაწერებიდან.
3) ხელნაწერებში ეს ციკლი სხვადასხვა სიმალღეზეა ჩანერილი, ზოგჯერ ალტერაციის ნიშნების გარეშე.
4) საინტერესოა №62 და №69 „ამინ“, რომლებშიც სიტყვაში ჩამატებული ფონემები მხოლოდ II-III სმების მიერ მღერდება, ამასთან №62-ში ისინი სხვადასხვა სმების პარტიებში არასინქრონულადაა გადანაწილებული.
1) The great litany #62-70 is preserved in St. Karbelashvili's manuscripts, in the archive of P. Karbelashvili, (Central Archive, fund 1461, document #202), and in M. Ipolitov-Ivanov's manuscripts (Folklore Centre, original #2111).
2) The variants in the originals are printed in small font.
3) This cycle is recorded in different keys, sometimes without alteration signs.
4) It is interesting that the syllables for the text "Amin" (#62 and #69) are only indicated in second and bass voice parts. Also, in #62, these syllables are not synchronized.

5.ა¹)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - - - len!

5.ბ¹)

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

67

6.

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!

she - - - n, u - - - pa - - - lo!

68

7.

მოგვ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - ლო!

მოგვ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - ლო!

mogv - ma - d - len, u - - - pa - - - lo!

1) „უფალო, შეგვიწყალებ“ №5 (№66) სტ. კარბელაშვილისა და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებში, კვერეკის სხვა ვარიანტებისაგან განსხვავებული კილოური შეფერილობით არის ჩანერილი. საგალობელი ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიშნებით წინამდებარე გვერდზე დაბეჭდილია ნომრით 5-ბ და წერილი შრიფტით. ნომრით 5-ა წარმოდგენილია ეს კვერეკის წინა და მომდევნო (და ზოგადად, კარბელაშვილთა ტრადიციის) კვერეკისთა ტიპური ჰარმონიის მიხედვით. ანალოგიური ჰარმონიული ვარიანტულობით ხასიათდება შემდეგ გვერდზე დაბეჭდილი №70 „ამინ“-იც.

1) The text, "Lord, have mercy" #5 (#66) in the Karbelashvili and Ipolitov-Ivanov originals, unlike other variants of the lityny, is recorded with different intonational 'coloring.' The original alteration signs are reprinted here in small font with number 5-b indicated. Meanwhile, lityny 5-a is reprinted with the typical intonational conventions of the Karbelashvili recordings. Variant #70, "Amin", is also characterized by similar harmony.

69 8.

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

70 9.ა¹⁾

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

70 9.ბ¹⁾

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

1) №5 (№66) „უფალო, შეგვიწყალო“-ის მსგავსად, ამ „ამინ“-ის ხელნაწერებშიც კარბელაშვილთა კვერეკსებისათვის არატიპური კილოური მიხრილობაა. წერილი შრიფტით და ნომრით 9-ბ დაბეჭდილია ჰიმნის ხელნაწერისეული ვერსია. ნომრით 9-ა მოცემულია ვარიანტი სხვა კვერეკსთა მსგავსი ალტერაციის ნიშნებით.

ამასთან, მაგალობლებისათვის შეიძლება სიძნელეს წარმოადგენდეს 5-ბ და 9-ბ მუხლების შესრულება, ვინაიდან მათში სხვა მუხლებისგან განსხვავებით, ხდება ბგერათრივის ცვლილება. ამიტომ, ისინი სქოლიოში წარმოდგენილია ჩვენ მიერ ტრანსპონირებული სახით — ხელნაწერისეული კილოური მიხრილობით, მაგრამ კვერეკსის სხვა მუხლთა იდენტური საგასაღებო ნიშნებით. ვფიქრობთ, მათი ჩართვა უფრო მოსახერხებელი იქნება მაგალობელთათვის კვერეკსის ციკლში, ვიდრე განსხვავებულ ბგერათრივში „ანყობილი“ ვარიანტებისა.

კვერეკსის შესრულების ქართული ტრადიცია გულისხმობს საზიარო არქექტიპულ მოდელზე აგებულ მუხლთა თანმიმდევრობის შესრულებას ისე, რომ მათი ჰანგების ფინალისები, ან მუხლებში გამოვლენილი კილოური საყრდენები იდენტური იყოს. №5-ბ და №9-ბ მუხლებში ფინალისი სხვაობს ციკლის სხვა მუხლთა ფინალისებისაგან. თუმცა, სქოლიოში წარმოდგენილ ტრანსპონირებულ ვარიანტებში ფინალისი დაემთხვევა სხვა მუხლთა საწყისი ნაგებობების ერთ-ერთ ჰარმონიულ საყრდენს — ბანის პარტიამი არსებულ ბგერა ფა-ს.

1) Likewise the variant, "Lord, have mercy" #5 (#66), there is non-typical intonation for the "Amin". The original alteration signs are reprinted in small font and numbered #9-b.

Performing stanzas #5-b and #9-b may be complicated, due to the different scale which is unlike the other responses. For ease of use, they are offered in the footnotes transposed to a scale that offers the identical key signature of the other litany responses. We consider that singing them in the same scale, rather than different, will be more comfortable for chanters.

The Georgian tradition of performing the litany means performing the sequence of the stanzas based on the archetypal model in such a manner that the finalis must be identical. The finalis of stanzas #5-b and #9-b are different from those of the other stanzas. In the transposed variant printed in the footnote, however, the finalis matches the F note of the bass part from other litanies.

5.ბ 9.ბ

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

71

1.

ა - - - - - მინ!
ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

72

2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

73

3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

74

4.

უ - ფა - - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

5.ა¹⁾

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - ნყა - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - ნყა - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - gvi - - ts'qa - - len!

5.ბ¹⁾

უ - ფა - - - ლო, შე - - გვი - - - ნყა - - - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - გვი - - - ნყა - - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

76

6.

შენ, უ - - ფა - - - - ლო!

შენ, უ - - ფა - - - - ლო!

shen, u - - - pa - - - - lol

77

8.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1) №66 და №70 საგალობლების მსგავსად, იმავე მელოდიის მქონე №75 „უფალო, შეგვიწყალებ“ მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერშიც, კვერქის ყველა სხვა მუხლისაგან განსხვავებული კილოური ელფერითაა ჩანერილი. ნომრით 5-ბ და წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია №75 „უფალო, შეგვიწყალებ“ ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიმუშებით. მოდალური ჰარმონიის კანონზომიერებების ზღვარზე მდგომი ამ ვარიანტის შესრულება სასურველი არაა. ნომრით 5-ა, წარმოდგენილია იგივე საგალობელი — კარბელაშვილთა ტრადიციის კვერქსების ტიპური ჰარმონიით. 1) Like #66 and #70, hymns with similar melodies, this variant of "Lord, have mercy" (#75) is recorded with unusual intonation in the original manuscript. It is reprinted here with #5-b, with the original alteration signs in small font. The same variant is printed with conventional alteration signs and harmony as #5-a.

დიდი კვერექსი
Great Litany ¹⁾

78

1.
2)

ა - - - - - მინ!
ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

79

2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

80

3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

81

4.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში კვერექსის მუხლები დიდი სეკუნდით დაბლაა ჩანერილი.
1) From D. Molodinashvili's manuscript.
2) Some stanzas of the litany in the original are recorded with the second interval lower.

82

5. 1)

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

83

6.

შენ, უ - - - ფა - - - - ლო!

შენ, უ - - - ფა - - - - ლო!

shen, u - - - pa - - - - lo!

84

7. 1)

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1) ხელნაწერის მიხედვით აქ მი ბეკარი უნდა იყოს. ბემოლი ჩვენი აღნიშნულია.
1) E natural must be given here according to the original. The flat sign is added by the editors.

85

ამინ¹⁾
Amen

Three staves of musical notation (treble, alto, and bass clefs) with lyrics in Georgian and Latin. The lyrics are: "ამინ! ამინ! ამინ!"

დიდი კვერექსი²⁾
Great Litany

86 1.

Three staves of musical notation with lyrics in Georgian and Latin. The lyrics are: "უფალო, შეგვიწყალებნ!" and "u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!"

87 2.

Three staves of musical notation with lyrics in Georgian and Latin. The lyrics are: "უფალო, შეგვიწყალებნ!" and "u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!"

88 3.

Three staves of musical notation with lyrics in Georgian and Latin. The lyrics are: "უფალო, შეგვიწყალებნ!" and "u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!"

1) „მწესრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:1).
2) „მწესრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:7).
1) From the publication "Vespers" (Karbelashvili, 1897:1).
2) From the publication "Vespers" (Karbelashvili, 1897:7).

89 4.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1)

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

90 5.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

91 6.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია IV (№89) კვერეცის დღეს გავრცელებული ვარიანტი. იგი №89 ნიმუშის იმპროვიზაციით „გამშვენებულ“ ვერსიას წარმოადგენს (მდრ. №191 საგალობელს).
1) Here, printed in small font, is a variant of the fourth litany (#89). It represents the improvisational ornamented version of hymn #89 (Compare to hymn #191).

92

7.

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

93

8.1)

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

94

9.

შე - - ნ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

შე - - ნ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

she - - n, u - - - - - pa - - - - - lo!

95

10.2)

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1); 2) „მწუხრში“ (კარბელაშვილი,1897:VI) სტ. კარბელაშვილის მიერ აღნიშნულია ამ „უფალო, შეგვიწყალებნ“-ისა და „ამინ“-ის (ალბათ, უფრო მათი ინვარიანტის) ავტორი — ტარასი არქიმანდრიტი (ალექსი-მესხიშვილი, 1805—1874). პ. კარბელაშვილი არქიმანდრიტ ტარასის „ძველ დროთაგან საქართველოში ცნობილ მგალობელთა“ შორის მოიხსენიებს (კარბელაშვილი, 2011:64).

1); 2) In the publication "Vespers" (Karbelashvili, 1897:VI), St. Karbelashvili mentions that the composer of this particular litany as "Tarasi Archimandrite" (Tarasi Aleks-i-Mesk-hishvili, 1805-1874). P. Karbelashvili mentions the name Tarasi Archimandrite as among the "famous Georgian chanters from old times" (Karbelashvili, 2011:64).

ამინ ¹⁾
Amen

96

დიდი კვერექსი ²⁾
Great Litany

97

1.

98

2.

99

3.

1) «ცისკრიდან» (კარბელაშვილი, 1898:1).
 2) «ცისკრიდან» (კარბელაშვილი, 1898:77).
 1) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:1).
 2) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:77).

100

4.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

101

5.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - - - len!

102

6.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

103

7.

უ - - - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - gvi - - ts'qa - len!

104

8.

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - gvi - - - ts'qa - - - len!

105

9.

შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

she - - - n, u - - - - - pa - - - - - lo!

106

10.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

107

1.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - min!

108

2.

უ ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

109

3.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - - len!

110

4.

ossia
ან ასე

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

1) კვერექსის ამ ციკლის ხელნაწერში №107 „ამინ“-ის გასაღებში სი და მი ბემოლები, ხოლო №108-ის გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული. დანარჩენი კვერექსები კი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული.
1) In this original manuscript of this litany cycle, B and E flats are indicated in the key signature of hymn #107 (Amen). The other litanies do not have alteration signs.

5.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

112

6.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

113

7.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

114

8.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

115

9.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
 უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
 u - - - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

116

10.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
 უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!
 u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

117

11.

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ა - - - ლო!
 შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ა - - - ლო!
 she - - - n, u - - - pa - - - a - - - lo!

118

12.

ა - - - - - ა - - - - - მინ!
 ა - - - - - ა - - - - - მინ!
 a - - - - - a - - - - - min!

დიდი კვერექსი
Great Litany

119 1.

მინ!
მინ!
a - - - a - - - a - - - min!

120 2.

უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

121 3.

უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

122 4.

უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - - - len!

1) ხელნაწერი არ შეიცავს ალტერაციის ნიშნებს. ისინი ჩვენი აღნიშნულია კარბელაშვილთა სხვა კვერექსების მიხედვით.
1) The original does not have alteration signs. Those printed are offered by the editors, taking into account the other Karbelashvili source litanies.

123

5.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

124

6.

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - len!

125

7. 1)

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - (b) - gvi - - - ts'qa - len!

126

8.

შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - - ა - - - ლო!

შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - - ა - - - ლო!

she - - - n, u - - - - - pa - - - a - - - lo!

1) კვერეკის ამ ციკლის ხელნაწერისეულ თანმიმდევრობაში ცვლილება შევიტანეთ: — ადგილი შევუცვალეთ VII-VIII მუხლებს — წინ გადმოვნიეთ „უფალო, შეგვიწყალებ“, რომელიც დედანში „შენ, უფალო“-ს შემდეგაა დაფიქსირებული.
1) We made a change in the original sequence of this litany cycle. We moved the 7th and 8th stanzas forward, which in the original had been erroneously placed after, "To Thee, O Lord."

127 9.

მო - გუ - მა - დ - ლე - ნ, უ - - - ფა - - - - ლო!
mo - gu - ma - d - le - n, u - - - pa - - - - lo!

128 10.

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

129 1.

ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

130 2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - - - ts'qa - len!

1) ხელნაწერი არ შეიცავს ალტერაციის ნიშნებს. ისინი ჩვენი აღნიშნულია კარბელაშვილთა სხვა კვერექსების მიხედვით.
2) ხელნაწერში, №129–131 კვერექსში II ხმის ფინალისი არის სოლ. გალობის ჰარმონიულ კანონზომიერებებთან შეუთავსებელი ტერციული ფინალისები წინამდებარე პარტიტურაში ჩანაცვლებულია პრიმული უნისონებით.
3) №129–131 საგალობლებში ბანის ქვედა ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია.
4) №130-სა და №131-ში დასაშვებია პაუზების გრძლიობის მიმატება წინა ბგერებისათვის.
1) The original does not have alteration signs. Those printed are offered by the editors, taking into account the other Karbelashvili source litanies.
2) In the original, the finalis of the second voice is G, in #129-131 litanies. The third interval finalis, which is incompatible with harmonic conventions, was replaced with a perfect unison.
3) The lower bass variant was added by the editors in hymns #129-131.
4) In litanies #130-131, we consider it acceptable to extend the duration of the pauses from the previous notes.

131 3.

შენ, უ - - - ფა - - - - - ლო!
შენ, უ - - - ფა - - - - - ლო!
shen, u - - - pa - - - - - lo!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

132

1.

ა - - - - - მინ!
ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

133

2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

134

3.

მო - გვმა - დლენ, უ - - - ფა - - - - - ლო!
მო - გვმა - დლენ, უ - - - ფა - - - - - ლო!
mo - gvma - dlen, u - - - pa - - - - - lo!

1) ამ კვერექსის ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები არ არის, აგრეთვე, რამდენადმე გაურკვეველადაა ნოტირებული ბანის პარტია. კვერექსს აქ წარმოდგენილი სახე ჩვენ მივეცით.

1) There are no alteration signs in the original. Also, the bass part is notated somewhat unclearly. The litany as presented here is adapted by the editors.

135

1.

დიდი კვერექსი^{1) 2)}
Great Litany

ა - - - ი - - - ა - - - ი - - - ა - - - - მინ!

ა - - - - - i - - - a - i - - - a - - - - min!

136

2.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

137

3.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

138

4.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1) აქ თავმოყრილია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული, სხვადასხვა ფურცელზე ჩანერილი კვერექსების ციკლის ცალკეული მუხლები.
 2) ზოგიერთი კვერექსი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული. მათში ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.
 3) აქედან ამ „ამინ“-ის ხელნაწერში ბანი აღარაა ნოტირებული.
 4) ამ ორ „ამინ“-ში, რამდენადმე გაურკვეველია ზოგიერთი ნაგებობის რიტმული ასპექტი. შევეცადეთ, მოგვეწესრიგებინა ამ საგალობლებში სხვადასხვა ხმას შორის არსებული რიტმულ-ინტონაციური შეუსაბამობანი.
 1) There are gathered separate stanzas of litany cycle from the St. Karbelashvili archive here.
 2) Some litanies are notated without alteration signs in the originals. The alteration signs are given by the editors.
 3) In the original of this "Amen," the bass part was ended here and was not complete.
 4) In these two variants of "Amen," the rhythmic constructions were unclear. We tried to organize the rhythmic-intonational formulas so as to be compatible.

139 5.

ა - - - - - მიწ!
ა - - - - - მიწ!
a - - - - - min!

140 6.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

141 7.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - 1) ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

142 8.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!
2)

1) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია II ხმის ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის მიერ ჩანერილი ჯვრისნერის ჰიმნთა ციკლიდან.
2) ხელნაწერში ბანის ზედა ვარიანტი მელნითაა მინერილი, ფანქრით კი ბანის ორი დამატებითი ვარიანტია ჩანერილი.
ამასთან, ერთ-ერთი ვარიანტის ფინალისი, ნაცვლად მოდალური აზროვნებისათვის კანონზომიერი რე-სი არის ფა. შესაძლოა, რომ აქ ნოტირებულია არა ბანის სამი ალტერნატიული ვარიანტი, არამედ სამზე მეტხმიანი ფაქტურა.
1) The variant of the second voice from the marriage hymns cycle, as recorded by Stepane Karbelashvili, is printed in small font.
2) The upper bass variant was written in ink in the original, with two added variants of the bass part written in pencil.

It is interesting to note one example of modal thinking: the finalis of one of the variants was written as F, instead of D. Perhaps, instead of this being the notation of three alternative variants of the bass voice, it is a case where the chant has more than three voice parts.

143 9.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

144 10.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

145 11.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

146 10.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

- 1) ხელნაწერში ბანის პარტიის ორივე ვარიანტის ფინალისი არის ფა, ჩვენ შევცვალეთ რე-თი.
 - 2) ბანი ჩვენი შეწყობილია, რადგანაც ხელნაწერში იგი არაა ნოტირებული.
 - 3) ხელნაწერში ბანის ზედა ვარიანტის პარტიის ფინალისი არის სოლ, ჩვენ შევცვალეთ ლა-თი.
- 1) Both finalis of the bass part are on F in the original, which we replaced with D.
 - 2) Here, the bass part was arranged by the editors, as it was not notated in the original.
 - 3) The finalis of the upper bass variant in the original is on G, which we replaced with A.

147 11.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!
 უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!
 u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

148 12.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - ნყა - ლენ!
 უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - ნყა - ლენ!
 u - - - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

149 13.

მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!
 მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!
 mo - gu - ma - d - len, u - - - pa - - - - lo!

150 14.

შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - ა - - - ლო!
 შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - ა - - - ლო!
 she - - - n, u - - - - - pa - - - a - - - lo!

151

15.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - min!

152

16.

ა - - - - - მინ!

1) ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - min!

153

17.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - - - - - min!

1) წერილი შრიფტით მოცემულია II ხმის მოძრაობის ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის მიერ ჩანერილი ჯგერისწერის ჰიმნთა ციკლიდან.

2) ქვემოთ დაბეჭდილია, პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №204) კვერეესი, რომელიც, არა „კარბელაშვილი“ ტრადიციის, არამედ აშკარად დასავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის ნიმუშია. ის ყოველგვარი კომენტარის გარეშეა ჩანერილი.

1) The second voice variant here is written in small font, taking into account the marriage hymn cycle recorded by St. Karbelashvili.

2) It is curious that this litany, preserved in the private archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, document #204), is a clear example of the West Georgian chant tradition, rather than of the Karbelashvili or East Georgian chant tradition.

შენ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

უ - - - - - ფა - - - - - ლო, შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ!

მო - - - - - გვმა - - - - - დლენ, უ - - - - - ფა - - - - - ლო!

u - - - - - pa - - - - - lo, she - - - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len!

mo - - - - - gvma - - - - - dlen, u - - - - - pa - - - - - lo!

shen, u - - - - - pa - - - - - lo!

დიდი კვერექსი
Great Litany

154

1.

155

2.

156

3.

157

4.

1) წინამდებარე კვერექსის I და II მუხლებში, კადანსირებისა და ფინალისის შუა საუკუნეების მოდალური აზროვნებისათვის ტიპური, თუმცა, ჩვენი გალობისათვის შედარებით იშვიათი შემთხვევაა (ბანის ქვედა ვარიანტში): გალობისათვის ჩვეული პრიმის ან კვინტის ნაცვლად, საგალობელი ოქტავით ბოლოვდება.

1) In the first and second stanzas of this litany, we see a rare type of cadence. It might be deemed typical for the modal thinking of the (European) medieval era, it is relatively unknown in the (Georgian) chant tradition. In the lower bass variant, instead of a perfect unison or perfect fifth interval, which would be characteristic, the hymn ends on the interval of a perfect octave.

5.

მინ!

მინ!

min!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

159

1.

მინ!

მინ!

min!

160

2.

უფალო, შეგვიწყალებ!

უფალო, შეგვიწყალებ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ამ კვერექსის ხელნაწერის თავისებურებაა კადანსირებისას, ცალკეულ ხმათა პარტიებში (უფრო ხშირად შუა ხმაში), კანონზომიერი სი-ს ან მი-ს ნაცვლად, სოლ-ის (შედგად, ფინალისად ტერციის) აჟღერება.

შიდა მუხლების ფინალისად ტრადიციული უნისონის ან კვინტის ნაცვლად სხვა თანაჟღერადობებიც საკმაოდ ხშირად გვხვდება ცალკეულ ჰიმნებში. მაგრამ, საგალობლის დამაბოლოებელ ფინალისად ტერციის გამოყენება ქართული გალობის პარმონიისათვის უცხოა. ამდენად, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, ჩვენი აზრით, ხელნაწერის ფინალისები აშკარად არ შეესაბამება ტრადიციულ ქართულ მუსიკალურ ენას. ამიტომ ისინი, როგორც არატიპური საკადანსო სვლები, ფრჩხილებში და წვრილი შრიფტითაა დაბეჭდილი. მათთან ერთად კი, წარმოდგენილია ჩვენ მიერ ჩამატებული, გალობის პარმონიული ენისათვის კანონზომიერი ფინალისები.

გაურკვეველია, კილოს პრიმულ და კვინტურ ბგერებთან ერთად ფინალისში ტერციის აჟღერება რაიმე უცხო გავლენის შედეგია, თუ სამზე მეტხმიანი გალობის სტილური თავისებურებაა. ასე აგებული ფინალისები დამახასიათებელია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული სამზე მეტხმიანი ჰიმნებისათვის (იხ. №180—217).

2) ხელნაწერში გაურკვეველია, აქ წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ხმები/აკორდები, სამზე მეტხმიანობის გამოვლინებაა, ბანის ვარიანტებია, თუ მნიშვნელობას მოკლებული გვიანი ჩანამატია.

1) The special characteristic of this litany is the use of third intervals in the finalis. Here, the middle voice sings G instead of B or E. It is not uncommon to find the use of different chords instead of the traditional unison or the perfect fifth interval at medial cadences. But it must be said that using the third interval in final cadences is unusual for Georgian chant harmony. Therefore, in this specific case, the final as written in the original does not agree with traditional Georgian musical language, and has been bracketed in small font. The current final chord has been added by the editors according to Georgian chant harmonic convention.

It is unknown whether the performance of cadences with the third interval in the middle of the traditional fifth (in triad) came as a result of foreign (European) influence, or is a stylistic feature of hymns arranged with more than three voice parts. In the archive of St. Karbelashvili (see #180-217), one can see similar cadences among those chants that were arranged for more than three voice parts.

2) Here, it is unclear whether additional notes are intended as variants of the vocal line (in the bass part), or indeed as extra voice parts. voices/chords printed with a small font are revealing the polyphony with more than three voices. Are these bass part variants, or meaningless additions made later?

161 3. 1)

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!
u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

162 4. 2)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

დიდი კვერქესი
Great Litany

163 1. 3) (შე - გვი - წყა - ლენ) 4)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

წყა - ლენ!
წყა - ლენ!
ts'qa - len!

164 2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - - - ts'qa - len!

წყა - ლენ!
წყა - ლენ!
ts'qa - len!

1) ხელნაწერში გაურკვეველია, წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ბგერები (სამივე ხმაში) მელიზმატიკური გამშვენებაა, თუ პანგის შემადგენელი მერვედი და მეთხედი გრძლიობის „ჩვეულებრივი“ ბგერები.

2) ფრჩხილებში ნაბეჭდი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

3) სიტყვის გამღერების ერთ-ერთ ხელნაწერში მოცემული ვარიანტი.

4) №163—165 საგალობლებში წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხელნაწერში მოცემული კადანსები. ისინი მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდ ვარიანტებში შეცვლილია ვალობის პარამონიული აზროვნებისათვის ტიპური საკადანსო ნაგებობებით.

1) It is unclear from the original manuscript whether the notes (in all of the three voices) in small font are melismatic ornamentals or just regular quarter and eighth notes which are part of the melody.

2) The bracketed alteration signs were added by the editors.

3) Here, a text-setting variant from one of the original sources is given.

4) The cadences as preserved in the original sources are printed here in small font (#163-165). In the variants printed in regular font they have been changed according to conventional cadential formulas.

3.

ა - - - - - ა - - - - - ა - - - - - მინ!

ა - - - - - ა - - - - - ა - - - - - მინ!

ა - - - - - ა - - - - - ა - - - - - მინ!

a - - - - - a - - - - - a - - - - - min!

დიდი კვერექსი 1)
Great Litany

166

1.

უ - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

უ - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

u - - pa - lo, she - - - gvi - - ts'qa - len!

167

2.

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - - ლენ!

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - - ლენ!

u - pa - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - len!

1) კვერექსების წინამდებარე ციკლი ზოგიერთ მუხლში ხმათასვლის ალტერნატიული ვარიანტების სიჭარბით გამოირჩევა. ფაქტურა მსგავსია სამზე მეტხმიანი კვერექსების, განსაკუთრებით №180—191 ოთხხმიანი ციკლის ფაქტურისა.

ამ უკანასკნელთ, წინამდებარე ციკლი, ასევე, ჩამოშვავს, დამაბოლოებელ თანაჟღერადობაში ცალკეული ხმების მიერ ტრეციული ბგერა ფა-ს ხშირი აუღერებით. ზოგ ნიმუშში ეს ბგერა ჩნდება ფინალისში რომელიმე ხმის გაყოფით (მაგ. II კვერექსში, სადაც ბანის პარტიაში ორი ვარიანტია ხმის მოძრაობისა, ხოლო ფინალისი კი სამხმიანი).

ფინალისებში გალობის მოდალური აზროვნებისათვის არატიპური ბგერები ფრჩხილებშია მოცემული. ამ სარედაქტორო მიდგომის მიზეზი ისაა, რომ ზუსტად არ ვიცით, წინამდებარე საგალობელი სამზე მეტხმიანი პოლიფონიური სტილის ნიმუშია, თუ მხოლოდ ხმათასვლის ვარიანტულობის შემცველი ჩანანერი.

2) ხელნაწერში კვერექსის ზოგიერთი მუხლი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული, ზოგიერთში მხოლოდ არასაგასაღებო მი ბემოლია აღნიშნული, ზოგიერთში კი — სამივე ხმაში საგასაღებო სი ბემოლია.

1) This litany cycle stands out for its inclusion of extra voice leading. This musical texture is similar to that of the litanies with more than three voices, especially those with four voices (see #180-191).

This cycle is similar to the latter ones, especially with the third interval note, F, occurring frequently in the separate voices. This note appears in the finalis of some examples, for instance, in the second litany, which has two variants of the voice movement in the bass part while the finalis has three voice parts indicated. We bracketed the cadential notes that we think are non-typical for Georgian modal thinking.

To clarify, the aim in these editorial decisions is to indicate multiple interpretations of the source materials. We do know exactly whether the present hymn is an example of a polyphonic style with more than three voice parts, or just a source playing with various combinations of voice leading.

2) In the original source, most stanzas of this litany do not have alteration signs. Only E flat is given in some of them, while others have B flat as a key signature sign for all three voice parts.

168

3.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ!
u - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - - - len!

169

4.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

170

5.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!
u - pa - - lo, she - - - gvi - - ts'qa - len!

171

6.

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1) || ხმაში მი ბემოლი უნდა გაყურდეს ბანის ზედა ვარიანტების შესრულების შემთხვევაში.

2) ხელნაწერში მოძახილის ფინალისია ფა.

3) ხელნაწერში ბანის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა ფა-რე-ფა.

4) ხელნაწერში ბანის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა რე-ფა.

5) ხელნაწერში ბანის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა რე-ფა-ლა.

1) If the upper bass variant is performed, then E flat must be sung in the second voice.

2) The finalis of the second voice is F in the original.

3) The final chord of the bass part in the original is F-D-F.

4) The final chord of the bass part in the original is D-F.

5) The final chord of the bass part in the original is D-F-A.

172 7.

უ - - - ფა - ლო, შე - - გვი - - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - gvi - - ts'qa - len!

173 8.

უ - - - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - ლენ!

u - - - pa - - lo, she - - gvi - ts'qa - len!

174 9.

შენ, უ - - - ფა - - - ა - ლო!

shen, u - - - pa - - - a - - - lo!

175 10.

ა - - - - - მიწ!

a - - - - - min!

- 1) ხელნაწერში ბანის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა რე-ფა-ლა.
 - 2) II სმაში მი ბემოლი უნდა გაჟღერდეს III სმის შუა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში.
 - 3) ხელნაწერში მოძახილის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა რე-ფა.
 - 4) ხელნაწერში ამ ადგილზე სმათასვლა გაურკვეველია.
 - 5) ხელნაწერში ბანის დამამთავრებელი თანაჟღერადობაა ფა-დო-ლა.
- 1) The final chord of the bass part in the original is D-F-A.
 - 2) E flat must be sung in the second voice, if performing the middle variant of the bass voice.
 - 3) The final chord of the second voice in the original is D-F.
 - 4) The voice movement here is not clear.
 - 5) The final chord of the bass part in the original is F-C-A.

ამინ¹⁾
Amen

176

1.

177

2.

178

3.

179

4.

1) ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები ფრაგმენტულადაა აღნიშნული. წინამდებარე პარტიტურაში ისინი ჩვენი დასაშვლია. წინამდებარე „ამინ“-ების ხელნაწერში გალობისათვის იშვიათი ან არატიპური ჰარმონიული მოვლენები გვხვდება:
 №176 „ამინ“-ის კადანსში ბანის ქვედა ვარიანტის ფინალისად ჩაწერილია ბგერა ლა, რაც აშკარა შეცდომაა. ჩვენთან იგი ბგერა სი-თია შეცვლილი. ბანის ქვედა ვარიანტის აულერებისას, საგალობლის ფინალისი ოქტავა იქნება.
 №178 „ამინ“-ის კადანსში ბანის ფინალისად ჩაწერილია ფა. აქ იგი ბგერა რე-თია შეცვლილი.

1) Some alteration signs were marked in the original, but the signs given here were added by the editors.
 In the hymns "Amen", there are some unusual harmonic movements: The pitch A is written as the finalis of the lower bass variant in the cadence of #176 which seems to be a mistake. It was replaced with pitch B. While singing the lower bass variant, the final cadence becomes a perfect octave.
 In the original manuscript, the final cadence is written on pitch F in hymn #178. It was replaced with a D.

დიდი კვერექსი^{1) 2)}

Great Litany

Four-voiced

180

1. ოთხი ხმითა

ბალაოი
ბანი
დაბაოი

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

181

2.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

182

3.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - - - len!

1) «ცისკრიდან» (კარბელაშვილი, 1898:79).

2) №180—191 კვერექსის პარტიტურაში წერილი შრიფტით დაბეჭდილია «ცისკარში» მოცემული, ხმათასვლის, ჩვენი დაკვირვებით, ალტერნატიული ვარიანტები.

1) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:79).

2) Other variants of this hymn (#180-191) are printed in small font.

183

4.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

184

5.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - - - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - - - len!

185

6.

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

186 7.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

187 8.

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - - წყა - ლენ!

u - - - pa - - - lo, she - gvi - - ts'qa - len!

188 9.

შენ, უ - - - - ფა - - - - ლო!

შენ, უ - - - - ფა - - - - ლო!

შენ, უ - - - - ფა - - - - ლო!

shen, u - - - - pa - - - - lo!

189

10.

ა - - - - - ა - - - - - min!

190

11.

ა - - - - - ა - - - - - min!

191

12.

ა - - - - - ა - - - - - min!

დიდი კვერექსი¹⁾
Great Litany

1.

2)

მინ!

მინ!

მინ!

მინ!

მინ!

a - - - - - a - - - - - min!

193

2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1) აქ წარმოდგენილია სტ. კარბელაშვილის არქივში შემონახული ექვსხმიანი (ფრაგმენტულად 4–8 ხმა გვხვდება ვერტიკალში) კვერექსები. მელნით ჩაწერილ სამ და ოთხხმიან პარტიტურებში, დამატებითი ხმები ფანქრითაა ფრაგმენტულად ჩამატებული. მოგვიანებით ჩამატებული ეს პარტიტები, წინამდებარე პუბლიკაციაში ვარსკვლავითაა აღნიშნული, ხოლო გამოტოვებულ ადგილებზე სიცარიელეა დატოვებული.

II და III სანოტო სისტემებზე მოცემული ხმები, ფაქტობრივად, მოძახილის ორ ვარიანტს წარმოადგენს, ხოლო IV-V-ზე — ბანისას. ეს ვარიანტები აგებულია მთქმელიდან სხვადასხვა ინტერვალურ (ან ტერციულ, ან კვინტურ, ან ოქტავურ) მანძილზე, მოძახილისა და ბანისათვის დამახასიათებელი მოძრაობით.

2) კვერექსის ხელნაწერში მოცემულია ალტერაციის ზოგიერთი ნიშანი. რამდენიმეჯერ ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია გაურკვეველად ან შეცდომით. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) Here we present six-voices litanies from the archive of St. Karbelashvili (there are four to eight voices in various sections). There are fragmental additional voice parts written using a pen or pencil in the 3-4 voice scores. These later additions we have indicated with a star (other places are left empty).

Here, the voice parts written on the second and third lines of the five-line staff represent two variants of the second voice, while the voice parts written on the fourth and fifth lines represent bass variants. These variants are constructed according to voice-leading convention, based off the the first voice and using the third, fifth, or octave intervals.

2) Some alteration signs are given in the original, but they are often not clearly written. The alteration signs printed here were added by the editors.

194

3.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - - ლენ!

u - pa - - lo, she - - - gvi - - ts'qa - - len!

195

4.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

196

5.

უ - ფა - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - - - gvi - - ts'qa - len!

197

6.

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

198

7.

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - წყა - - - ლენ!

u - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - - - len!

199

8.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

200

9.

უ - - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
უ - - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!
u - - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

201

10.

შე - - - ნ, უ - - - - ფა - - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - - ფა - - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - - ფა - - - - ლო!
she - - - n, u - - - - pa - - - - lo!

202

11.

ა - - - - ა - - - - მინ!
ა - - - - ა - - - - მინ!
ა - - - - ა - - - - მინ!
ა - - - - ა - - - - მინ!
a - - - - a - - - - min!

კვერექსი
Litany

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - - - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - - - len!

1) აქ წარმოდგენილია სტ. კარბელაშვილის არქივში არსებული ხუთხმიანი (დასაწყისში, შემდგომ ოთხხმიანი) „უფალო, შეგვიწყალებ“ სელნანერში „ნართაული“ ხმები წითელი მელნით არის ჩამატებული. აქვე, მოძახილის ქვედა ვარიანტი ბანის ქვემოთ არის ჩანერილი.

2) სელნანერში არაა ალტერაციის ნიშნები. წინამდებარე პარტიტურაში ისინი ჩვენი აღნიშნულია.

1) This five-voiced (later, four-voiced) hymn, "Lord, have mercy," is sourced from the archive of St. Karbelashvili. Additional voice parts were added in red ink. The lower variant of the second voice is written below the bass part here.

2) There are no alteration signs in the original. They were added by the editors.

კვერქსი¹⁾
Litany

204

1.

მინ!
მინ!
მინ!
მინ!
მინ!
a - - - a - - - a - - - min!

205

2.

უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
უფალო, შეგვიწყალებ!
u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

1) აქ წარმოდგენილია სტ. კარბელაშვილის არქივში არსებული ექვსხმიანი (ფრაგმენტულად შეიდ და რვახმიანი) კვერქსები. ხელნაწერში ჰიზნი პარტიტურის სახით არის დაფიქსირებული — საგალობელი გამოწერილია ექვს სანოტო სისტემაზე.

1) This six-voiced (fragmentally, seven and eight voices) litany is also from the archive of St. Karbelashvili. The hymn is written in a six-line system.

206

3.

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

უ - ფა - - - ლო, შე - - - გვი - - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - ts'qa - len!

207

4.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

ამინ¹⁾
Amen

208

1.

209

2.

1) 208—210 ნომრად წარმოდგენილია ხელნაწერებში არსებული შეიდხმისანი (ფრაგმენტულად რეასხმისანი) „ამინ“-ები. როგორც აქ, ხელნაწერშიც ეს ჰიმნები 4 სანოტო სისტემისაგან შემდგარი პარტიტურის სახითაა ნოტირებული.

1) This seven-voiced "Amen" (fragmentally eight-voices) is printed here on four-line staff, just as in the original.

3.

ճ - - - ճ - - - ճ - - - - - ճոճ!

ճ - - - ճ - - - ճ - - - - - ճոճ!

a - - - a - - - a - - - - - min!

კვერექსი¹⁾ Litany

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მინი!

a - - - - - a - - - - - a - - - - - a - - - - - a - - - - - min!

1) 211—217 ნომრად დაბეჭდილია დიდი კვერექსის ათხმიანი, ფრაგმენტულად, თერთმეტ ან თორმეტხმიანი ნიმუშები. ამ ნიმუშებში მოცემული კვერექსები ხელნაწერებში დაფიქსირებულია როგორც პარტიტურის, ასევე, ცალკეული ხმების პარტიტების სახით, ხმების ნუმერაციით ზემოდან ქვემოთ. ამასთან, ხმების სახელდებისას უგულვებლყოფილია მათი რეგისტრული პოზიცია: I ნომერი მთქმელია (ანუ, ხმა, რომელშიც ტრადიციული ჰანგია), პარტიტურაშიც მისი პარტია ყველაზე ზემო სანოტო სისტემაზეა ჩანერილი, მიუხედავად იმისა, რომ მის ქვემოთ ჩანერილი ზოგიერთი ხმა რეგისტრულად შეიძლება მასზე მაღლა მოძრაობდეს. IX სანოტო სისტემაზე ჩანერილი ხმა ყველაზე დაბალ რეგისტრში ფლერს, თუმცა, მის ქვემოთ მასზე ზემო არეალში მოძრავი ხმაა ჩანერილი.

ამ კვერექსების პარტიტურაში ცხადად ჩანს სამი „ძირითადი“ ხმიდან „ნართაული“ ხმების ნარმოქმნა პეტეროფონიული განზრევების გზით. ამასთან, მთლიანობაში მიღებულია პოლიფონიური ფაქტურა.

1) For numbers 211-217, we present examples of 10-11-12 voiced great litanies. These litanies were notated in score and in individual parts in the original sources. While naming the voice parts, the register was sometimes ignored. For example, while the top line does contain the first voice (mtkveli), which sings the melody, some of the voice parts recorded on lower lines may at times sing in a higher register. The voice part written on the ninth line of the staff sings in a lowest register, but the voice part which sings a higher register is written below it.

In these scores we clearly see the formation of ornamental voices through the heterophonic layering of the three main voice parts. At the same time, we get a polyphonic texture.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len!

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - ლო!
she - - - n, u - - - pa - - - lo!

1)

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

მო - გუ - მა - რ - ლენ, უ - ფა - - - - - ლო!

mo - gu - ma - d - len, u - pa - - - - - lo!

1) კვერეძის ზოგიერთი ხმის ხელნაწერ პარტიაში მარცვალი „უ“ ამ ვერტიკალის შემადგენელ ბგერებთანაა ჩანერილი.
1) The syllable "u" in some of the original sources is notated in vertical alignment.

კვერეჭისი
 Litany

ს - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ს - - - - - ს - - - - - ს - - - - - მის!
 ა - - - - - ა - - - - - ა - - - - - მინ!

მო - გუ - მა - დ - ლე - ნ, უ - - - ფა - - - ა - - - ლო!
შე - - - ნ, უ - - - - - ფა - - - ა - - - ლო!

u - pa - - - lo, she - - gvi - - - ts'qa - - - len!
mo - gu - ma - d - le - n, u - - - pa - - - a lo!
she - - - n, u - - - - - pa - - - a - - - lo!

1)

მინ!

მინ!

მინ!
min!

1) ხელნაწერში ეს მუხლი ნაკლულია — 6 სანოტო სისტემისაგან შემდგარი 10 ხმიანი პარტიტურის ზოგიერთი სანოტო სისტემა ცარიელია.

სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთ ფურცელში ჩანერილი აქვს ქვემოთ, სქოლიოში დაბეჭდილი თორმეტხმიანი (ზოგიერთ ვერტიკალში 13 ხმაცაა) კვერქის მუხლიც (სიტყვიერი ტექსტის გარეშე). ეს ნიმუში რამდენადმე გაურკვეველადაა ჩანერილი. მაგ. ზედა ხმის საწყისი ბგერა და ფინალისი აშკარად დისონანსშია დანარჩენ ხმებთან, გაურკვეველია ზოგიერთი ხმის რიტმი. ამ პარტიტურაში რუსულად ჩანერილია ზოგიერთი ხმის სახელი (რომლებიც ქვემოთ იტალიურადაა დაბეჭდილი). ზოგიერთი მინანქრის ამოითხვა ვერ შეეძლია. საგარაუდოდ, ტერმინი „დისკანტი“ აქ გამოყენებულია არა მისი შუა საუკუნეობრივი ან რენესანსის ეპოქის მნიშვნელობით, არამედ ისე, როგორც ის გამოიყენებოდა XIX საუკუნის რუსული საგუნდო მუსიკის ნოტირებისას — როდესაც ტერმინ „დისკანტს“ ყველაზე მაღალი საგუნდო ხმის აღსანიშნავად ხმარობდნენ.

ამავე ფურცელზე 6 სანოტო სისტემისგან შემდგარ პარტიტურაში, ზედა ორ სისტემაში ჩანერილია რამდენიმე ნოტი, III სისტემაში კი ჩანერილია კვერქის მუხლიც, რომელზეც რუსულად მიწერილია: „! ტენორი, მელოდია“.

1) This stanza is incomplete in the original: some of the six staves of this ten-voiced score are empty.

On one of his papers, St. Karbelashvili wrote the music for a twelve-voiced litany (there are thirteen voices in some chords). The text was not written out. This record is written somewhat unclearly. For instance, the opening note and finale of the upper voices are obviously starting on a dissonant chord in relation to the other voices. Also the rhythm of some of the voices is uncertain. The names of several voices (printed in Italian below) are written in Russian in this score. We could not read some of the notes. Presumably, the term "descant" is used in the context of its 19th century definition in Russian choral music, signifying the highest voice in the chorus (rather than with its medieval or renaissance era definition).

There are several notes written on the upper two lines of the six-line staff. The melody is written on the third line, which has a Russian mark stating: "first tenor, the melody."

Discanto
I Tenor

II Alt

II Tenor

II Discanto-
Alto I

6

კვერექსი¹⁾
Litany

218

2)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - - - - ts'qa - len!

219

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - len!

220

ა - - - - - მინ! 4)

შენ, უ - ფა - - ლო!

უ - ფა-ლო, შე - - - - გვი - წყა-ლენ (ჩვენ) 5)

უ - ფა-ლო, შე - - - - გვი - წყა-ლენ

u - pa - lo, she - - - - gvi - ts'qa-len (chven)

shen, u - pa - - - lo!

a - - - - - min!

1) №218—222 საგალობელთა მელოდიები (მხოლოდ I ხმის პარტია) ჩანერილია ფურცელზე დაფიქსირებულია ხალხური სიმღერები. ამასთან, №219 „უფალო, შეგვიწყალებნ“-თან მიწერილია: „იავნანა“, ხოლო №222 საგალობლის გასწვრივ — „აბა ბიჭო დაბადა“. გაურკვეველია, ეს მინანქრები ამ საგალობლების ფოლკლორულ არქეტიპებზე მიგვითითებს, თუ პირიქით — დასახელებულ ხალხურ სიმღერებში აღმოაჩინა სტ. კარბელაშვილმა საგალობო ინტონაციები.

№218—220 ნიმუშები მელოდიითა და კილოური ასპექტით (უნისონზე ფინალისზე კადანსირება ეოლიურ კილოში) სხვაობს სხვა ქართულ-კახური კვერექსებისაგან (უნისონზე კადანსირებით ფრიგიულ, ლოკრიულ, ან იონიურ კილოებში).

2) №218-ში II ხმა ჩანერილია მხოლოდ ფრაგმენტში „უფალო“. №218—220 საგალობლებში II-III ხმა ჩვენი შეწყობილია.

3) ხელნაწერში მთქმელის მელოდია მთავრდება ლა-თი. ფინალისის ზედა, ალტერნატიული ვარიანტი (მე) ჩვენი ჩამატებულია.

4) ტექსტი „შენ უფალო“ და „ამინ“ ჩვენი ჩამატებულია.

5) კვერექსის ტრადიციული ტექსტისათვის უცხო სიტყვა „ჩვენ“ ხელნაწერშია მოცემული.

1) The melodies of the litanies #218-222 are written on a score (first voice parts only) where folk songs are also written. There is a note next to #219, "Lord, have mercy" which reads, "Iavnana" ("Lullaby"), and a note, "aba bich'o dabada", next to hymn #222.

We do not know whether these notes indicate a folksong archetype of the hymn, or on the contrary - the chanting intonations were discovered in the named folk songs by St. Karbelashvili.

The hymn examples #218-220 are different from the Kartlian-kakhetian litanies in terms of their melody and scale. They employ Aeolian scales for the cadences, as opposed to Phrygian, Locrian, or Ionian scales.

2) In #218, only the fragment "O Lord" is written for the second voice. The lower voices of the hymns #218-220 were arranged by the editors.

3) The melody of the first voice ends with pitch A. The upper, alternative variant of the cadence on E has been added by the editors.

4) The texts "To thee, O Lord" and "Amen" were added by the editors.

5) A non-typical word for this chant, "Chven" ("We/Us,") occurs in the original.

კვერექსი

Litany

221

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

222

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

223

2)

შენ, უ - ფა - - - ლო!

shen, u - pa - - - lo!

224

2)

ა - - - - მინ!

a - - - - min!

კვერექსი
Litany

225

3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - - - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - - - ts'qa - len!

226

4)

შენ, უ - - - - ფა - - - - ლო!

shen, u - - - - pa - - - - lo!

1) №221-ის ხელნაწერში სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულია მხოლოდ I ხმა. ქვედა ორი ხმის პარტია ჩვენი შეწყობილია.
 2) №223-224 ("შენ, უფალო" და "ამინ") ჩვენი განყოფილია №221-ის მიხედვით.
 3) ხელნაწერში ამ კვერექსის მხოლოდ I ხმაა ჩანერილი. მელოდია განსაკუთრებით მსგავსია ფ. ქორიძის მიერ ნოტირებული გელათის სკოლის კვერექსების მელოდიისა.
 4) ეს მუხლი ჩვენი განყოფილია №225-ის მიხედვით, რომელსაც დავამატეთ "გამშვენებული" მელოდიური ფიგურაცია.
 1) Only the first voice in the original for hymn #221 was notated by St. Karbelashvili. The two lower voice parts were arranged by the editors.
 2) Numbers #223-224 ("To thee, O Lord" and "Amen") were arranged by the editors according to the style of #221.
 3) Only the first voice of this litany occurs in the original manuscript. The melody is very similar to those of the Gelati monastery school litanies noted by Pilimon Koridze.
 4) This stanza was arranged by the editors based on the melody of #225. It is followed by an ornamented melodic motive added by the editors.

კვერექსი პანაშვიდისათვის¹⁾

№№227–231-ის ვარიანტები

№227-ის ხელნაწერის მიხედვით²⁾

Litany for the Funeral Rite

Variants #227-231

According to Manuscript of #227

227-a 1.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

228-a 2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

229-a 3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

230-a 4.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენი!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) მიუხედავად სტ. კარბელაშვილის მინაწერისა „პანაშვიდისათვის“, ამ კვერექსს აქ ვებეჭდავთ — მიცვალებულთა წირვაზე შესასრულებლად. აღვნიშნავთ, რომ მიცვალებულთა მსახურებაზე სხვა, „ჩვეულებრივი“ კვერექსებიც სრულდება ხოლმე.

2) ხელნაწერში №227 საგალობელი ნოტირებულია გასაღებში ფა, დო და სოლ დიეზებით. მის შემდეგ, №228—231 ჩანერილია ალტერაციის ნიშნების გარეშე, ხოლო №232—236 — გასაღებში სი ბემოლით. გაურკვეველია, №228—231 საგალობლებზე ვრცელდება თუ არა №227-ის საგასაღებო 3 დიეზი.

ყველა ეს კვერექსი საერთო მელოდიურ კონტურს ეფუძნება. საინტერესოა, რომ ერთი და იგივე მელოდიური საფუძველი აქვთ წინამდებარე ტომის №227—236, №237—242, №253—258, №329—332 „უფალო, შეგვიწყალებ“ -ს; №243 და №260 „ამინ“-სა და ანთოლოგიის III ტომში მოცემულ №195, 198, 201, 204, 207, 210, 215 „ამინ“-ს. ამავე დროს, ყველა ეს საგალობელი წყაროებში ურთიერთგანსხვავებული კილოური ელფერით არიან ნოტირებულნი.

დასაშვებია, რომ №227—231 ნიმუშები შესრულდეს №227 „უფალო, შეგვიწყალებ“-ის საგასაღებო ნიშნებით. თუმცა, №228—230 და №233-234, 238-239, 241-242 საგალობლების მელოდიური და ფაქტურული მსგავსების გამო, ასევე დასაშვებია ჩანს №227—231 ნიმუშების შერეულება გასაღებში ფა დიეზით. ამასთან, მსგავსი საკადანსო საქცევის, ფინალისისა და ნოტირების კონტექსტიდან გამომდინარე, ასევე შესაძლებელი ჩანს, რომ №231 საგალობელი (და მისი მსგავსი №227—230) აჟღერდეს №232-ის მსგავსად — გასაღებში სი ბემოლით. ასეთ შემთხვევაში, მიცვალებულთა ამ კვერექსში ისეთივე კილოური მიხრილობა იქნება, როგორც ანთოლოგიის III ტომის №178—182 მიცვალებულთა კვერექსში.

საგასაღებო ნიშნების სამივე (სამდიეზიან, ერთდიეზიან და ერთბემოლიან) ვარიანტში საგალობლები იჟღერებს გალობის ტრადიციული მუსიკალური ენის შესაბამისად.

ჩვენთვის უცნობია, თუ როგორ უღერდა ამ კვერექსის ის მუხლები, რომელთა ხელნაწერებშიც ალტერაციის ნიშნები ჩანერილი არაა და ამავე დროს, მათი აღნიშვნა სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი.

ასეთ შემთხვევებში გამოსავლად მიგვაჩნია ალტერნატიული ვარიანტების დაბეჭდვა. შემსრულებლებსა თუ მკვლევარებს თავად შეუძლიათ აირჩიონ, თუ რომელი ვარიანტია მათთვის უფრო მისაღები.

ზემოთ თქმულის შესაბამისად, გთავაზობთ №227—230 საგალობლების ორ-ორ, ხოლო №231-ის სამ ალტერნატიულ ვარიანტს.

1) Despite the note "funeral service" by St. Karbelashvili, we also include this litany here to be performed at the liturgy of the deceased. We should note that other regular litanies may also be performed at the services for the deceased.

2) In the original source for hymn #227, the key signature included F, C and G sharps. Hymns #228-231 do not have alteration signs, although the litanies #232-236 have a B flat as a key signature sign. It is not clear whether the key signature including three sharps (written on #227) also applies to #228-231. All these litanies are based on the same melodic contour.

Interestingly, the litanies #227-236, #237-242, #253-258, and #329-332 all have the same melodic contour; so do the "Amen" #243, #260, and that of "the great entrance" found in Volume III of this Anthology. But it is worth notating again that all of these hymns were notated with different alteration signs in their original sources (complicating our efforts at uniformity).

Performing all the litanies, #227-231, with the key signature signs as indicated for #227 is suitable. But due to the melodic and structural similarities between the litanies #228-230, #233-234, #238-239, and #241-242, it might be preferable to sing them with an F sharp in the key signature as in exemplars #227-231. Another possibility is to perform litany #231 (and similarly #227-230) with a key signature including B flat, due to its similar final cadence with litany #232. In this case, the intonational model of the litany will be similar to the litanies of the deceased (#178-182) from Volume III of this Anthology.

The hymns should be sung according to the musical conventions of Georgian chant in all three key signatures (three sharps, one sharp, or one flat). Some phrases do not have alteration signs. We are not aware how these should be sung, though we acknowledge that marking them differently would be possible. In cases like this, we think one solution is to provide variations. Performers or researchers may choose the variant most suitable for themselves.

Based on the above, we offer two variations for litanies #227-230, and three variants for #231.

5.

231-a

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

№№227-231-ის II ვარიანტი¹⁾
The Second Variant of #227-#231

227-b

1.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

228-b

2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

229-b

3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

230-b

4.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

231-b

5.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ამ ვარიანტებში საგასაღებო ნიშნები აღნიშნულია, №227-228 საგალობლების №233, 234, 238, 239, 241 და 242 კვერეკსებთან მსგავსების გათვალისწინებით. იხილეთ II შენიშვნა №227 საგალობელთან.

1) The key signatures of these variants were chosen based on considering the similarity of hymns 227-228 to hymns numbers 233, 234, 238, 239, 241, and litanies 242. See the second note for hymn 227.

№231-ის III ვარიანტი და 232-236 ნომრები ¹⁾
The Third Variant of #231 and #232-#236

5.
2)
231-c

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

6.
3)
232

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

7.
233

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

8.
234

უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) იხილეთ II შენიშვნა №227 საგალობელთან.

2) ხელნაწერში №232—236 ნოტირებულია გასაღებში *სი* ბემოლით.

3) ეს „უფალო, შეგვიწყალებ“ მელოდიითა და საერთო ინტონაციური კოლორიტით განსხვავდება სხვა ქართლ-კახური საგალობლებისაგან.

4) ეს სვლა (მარცვალზე „წყა“), I ხმის პარტიაში ჩანერილია მერვედი, ხოლო II-III ხმებში - მეოთხედი გრძლიობებით.

1) See the second note for hymn 227.

2) The litanies 232-236 are notated with clef B flat in the original.

3) This variant of "Lord, have mercy" is different from other Kartlian-Kakhetian hymns in melody and general intonational color.

4) This move (syllable "tska") is notated with a quarter note in the first voice, though with quarter notes in the second and third voices.

9.

შენ, უ - - ფა - - - - - ლო!

235

შენ, უ - - ფა - - - - - ლო!

shen, u - - - pa - - - - - lo!

10.

ა - - - - - მენ!

236

ა - - - - - მენ!

a - - - - - men!

კვერეჟსი²⁾
Litany

1.

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

237

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

2.

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

238

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

3.

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

239

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ხელნაწერში მხოლოდ I ხმა და ბანია ნოტირებული. მოძახილის მელოდია ჩვენი შეწყობილია.
 2) სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული ამ კვერეჟის მუხლები მსგავსია №253-260 ციკლის მუხლებისა.
 3) პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №188) №237-ის მელოდია მოცემულია „მცირე შესვლის“ საგალობლად. შდრ. მსგავსი ჰანგის, მაგრამ განსხვავებული კილოური მიხრილობის მქონე №329-332 საგალობლებს.
 4) ამ კვერეჟის I ხმა და ფრაგმენტულად ბანი, ფანქრით არის მიწერილი (ჩამატებული), მელნით ჩანერილი №240-ის ხელნაწერში. აქ მოცემული II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.
 1) Only the first voice and bass parts are notated in the original. The melody of the second voice has been arranged by the editors.
 2) The stanzas of these litany notated by St. Karbelashvili are similar to the stanzas found in hymns 253-260.
 3) The melody of hymn 237 is given as the hymn of "the little introit" in the archive of P. Karbelashvili (central archive, f. 1461, doc. #188). Compare to the hymns 329-332 with the similar tune but differing in scale.
 4) Some parts of the first voice and the bass voice fragments of this litany were added with a pencil, while in the originals of hymn #240 they were written in ink. The second and third voices given here have been arranged by the editors.

4.

240

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

5.

241

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

6. შენ, უ - - - - - ფა - ლო! 2)

1)

242

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

7.

243

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1) ხელნაწერში, ამ „უფალო, შეგვიწყალებნ“-ის წინ მიწერილია მრჩობლ კვერეცში რეჩიტატიული ფორმით შესასრულებელი ორგზის „უფალო, შეგვიწყალებნ“, თანაჟღერადობაზე დო-ლა-დო, ზუსტად ისე, როგორც ეს ანთოლოგიის III ტომის №157-შია მოცემული.

2) ტექსტი „შენ, უფალო“ ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში იგი არაა.

1) In the original, the double "Lord, have mercy" – that must be performed with recitative form in the Litany of the Dead – is written in front of this variant with the chord C-A-C. This is as it appears in hymn 157 in Volume III of this chant book series.

2) The text, "To thee O Lord," has been added by the editors. It is not given in the original.

გამომსახველობითი აღსავლები (ანტიფონები)
Representational Hymn of Ascents (Antiphons)

244

ა აღსავალი
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა¹⁾

Antiphon 1

Bless the Lord, O, My Soul

2)

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa, da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasā

3)

მი - სსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

მი - სსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

mi - ssa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

245

ა აღსავალი⁴⁾
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა

Antiphon 1

Bless the Lord, O, My Soul

5)

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდა - სა

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდა - სა

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa, da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'mida - sa

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:3), სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) ხელნაწერიდან.

2) გამოცემულ თუ ხელნაწერ წყაროებში ჰიმნის ვარიანტები სხვადასხვა სიმაღლეზეა ჩანერილი, თუმცა მათი კილოური ორგანიზება ყველგან ერთნაირია. აქ ვარიანტები ერთ სიმაღლეზეა ტრანსპონირებული.

3) ასეთი გრძლიობა აქვთ იპოლიტოვ-ივანოვისა და ძმები კარბელაშვილების ზოგიერთ ხელნაწერში ამ თანაუღერადობებს.

4) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

5) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია დიდი სეკუნდით დაბლა.

1) From the "Liturgy" (Tsirva, Karbelashvili, 1899:3), St. Karbelashvili's archive and the manuscript of M. Ipolitov-Ivanov (Folklore Centre, manuscript #2111).

2) Variants of these hymns were transcribed using different pitches in both published and manuscript originals, although the order of the scale is similar.

3) These types of lengthened chords are found in some manuscripts by Ipolitov-Ivanov and the Karbelashvili brothers.

4) From M. Elizbarashvili's manuscript.

5) The hymn is notated a whole tone lower in the original.

მი - სსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
მი - სსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
mi - ssa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

246

ა აღსაგალი
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა ¹⁾

Antiphon 1

Bless the Lord, O, My Soul

2)

ა - კურ - თხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა
ა - კურ - თხევს სული ჩემი უფალსა, და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა
a - k'ur - tkhevs sul i chemi upalsa, da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasa

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!
mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში ჰიმნი პატარა ტერციით დაბლაა ჩანერილი.

1) From D. Molodinashvili's manuscript.

2) The hymn is notated a minor-third interval lower in the original.

1)

ა - კურთხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

ა - კურთხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo - ve - li go - ne - ba che - mi

მ ძ ი მ ე დ
meno mosso

სა-ხელ-სა წმი-და-სა მის-სა! კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა-ლო!

სა-ხელ-სა წმი-და-სა მის-სა! კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა-ლო!

sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

2)

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo - ve - li go - ne - ba che - mi

სა-ხელ-სა წმი-და-სა მის-სა! კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

სა-ხელ-სა წმი-და-სა მის-სა! კურ-თხე-ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერში არაა საგასაღებო ნიშნები, თუმცა, მის ბოლო ნაწილში (სიტყვიდან „მისსა“), აღნიშნულია კილოური გადახრის გამომხატველი დო დიეზი და სოლ დიეზი. ხელნაწერშივეა აგოგიური ნიუანსიც — „მძიმედ“.

2) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენ აღნიშნულია.

1) There are no key signature signs in the original, though C and G sharps are given in the finishing part (from the word "missa") - indicating the scalic deviation are noted the in the finishing part (from the word "missa"). An agogic sign indicating to sing "deeply/slowly" is written here in the original.

2) There are no alteration signs in the original. The alteration signs given here have been added by the editors.

1)

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo - ve - li go - ne - ba che - mi

1) აღტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №244—246-ის მიხედვით. ხელნაწერში საგალობელი თავდაპირველად ნოტირებულია საგასაღებო ნიშნების გარეშე, შემდგომ განსხვავებული ფერის მელნით ჩამატებულია საგასაღებო სი ბემოლი.

ქვემოთ (ნომრით 249-ბ) მოცემულია საგალობელი ხელნაწერისეული აღტერაციის ნიშნებით. სტეფანე და პოლიევქტოს კარბელაშვილების არქივებში ანალოგიურად ნოტირებული, მსგავსი ჰანგის მქონე რამდენიმე ჰიმნია: — დასაწყისში მინორული ტერცკვინტაკორდით, კადანსებში ფრიგიული მიხრილობით. იხ. ანთოლოგიის III ტომის №81-ბ, 82-ბ, 139-ბ, 145-ბ, 265-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ და 442—450 საგალობლები.

სქოლიოში (ნომრით 249-ც) მოცემულია აღსავლის ვარიანტი (ფსალმუნის სხვა მუხლით) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №188). მისი II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია, ვინაიდან ხელნაწერში მხოლოდ I ხმაა ჩანერილი.

249-ბ და 249-ც აღსავლების მინორული მიხრილობით შესრულება იდენტური ჰანგის მქონე საგალობელთა ნოტირებისა და შესრულების დღევანდელ ტრადიციას არ პასუხობს, თუმცა, ქართული გალობის მუსიკალური ენის შესაბამისია.

1) The alteration signs have been emended according to the example seen in hymns 244-246. The original transcription did not include any key signature signs, but later, a B flat sign was added to the key signature area in a different colored ink.

The alteration signs for the original source for this hymn are given below (249-b).

Several hymns with a similar tune in the original manuscripts of St. and P. Karbelashvili are notated in the same way, that is, beginning with a minor triad (a deviation in a Phrygian mode). See examples 81-b, 82-b, 139-b, 145-b, 265-b, 281-b, 282-b, 283-b and 442-450 of Volume III.

A variant of this antiphon (responding to another stanza of the psalm) is indicated in the footnotes (249-c) from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, doc. 188). The second and the third voices have been arranged by the editors, because only the first voice is recorded in the original manuscript.

Performing Antiphons 249-b and 249-c in a minor key does not correspond well with current performance practice, although either could correspond to the Georgian chanting musical language [which was neither minor nor major].

249-b

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა

a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo - ve - li go - ne - ba che - mi sa - khel - sa

წმი - და - სა მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

ts'mi - da - sa mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

249-c

ყოველსა ადგილსა უფლებისა მისისა - სა ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

qovelsa adgilsa uplebisa misisa - sa a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa!

სა-ხელ-სა წმი-და - სა მის-სა! კურ-თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა-ლო!

სა-ხელ-სა წმი-და - სა მის-სა! კურ-თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა-ლო!

sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

250

ა აღსავალი
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა

Antiphon 1
Bless the Lord, O, My Soul

1) ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - ²⁾სა,

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა,

a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pal - sa,

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის -

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა მის -

da qo - ve - li go - ne - ba che - mi sa - khel - sa ts'mi - da - sa mis -

rit.

სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

1) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები.

2) ეს *crescendo* და *diminuendo* ხელნაწერშია აღნიშნული.

1) There were no alteration signs in the original.

2) These *Crescendo* and *Diminuendo* indications were written in the original.

ა ალსაგალი
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა ¹⁾
Antiphon 1
Bless the Lord, O, My Soul

²⁾

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ყო -
ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ყო -
a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da qo -

ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა მი - სსა!
ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხელ - სა წმი - და - სა მი - სსა!
ve - li go - ne - ba che - mi sa - khel - sa ts'mi - da - sa mi - ssa!

⁴⁾

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ნუ და - ი - ვინ-ყებ
ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა, და ნუ და - ი - ვინ-ყებ
a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa, da nu da - i - vits'-qeb

1) ამ საგალობელს „გამოკრებილი“ პოეტური ტექსტი აქვს — მასში მღერდება 102-ე ფსალმუნის რამდენიმე მუხლი.

2) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები.

3) ხელნაწერში ბანისათვის განკუთვნილ სანოტო სისტემაზე ჩანერილია 2, ზოგან 3 ხმა (პარტია). დასაშვებია ვარაუდი, რომ აქ 4-5 ხმიანი ფაქტურაა და ამ საგალობელშიც გამოვლენილია სამზე მეტხმიანობა. მაგრამ, ამ ვარაუდის დამადასტურებელი სათანადო არგუმენტების არქონის გამო, III სანოტო სისტემაზე ჩანერილ პარტიებს ბანის ალტერნატიულ ვერსიებად მივიჩნევთ. ამიტომ, მათგან ერთი მსხვილი, ხოლო დანარჩენები წვრილი შრიფტითაა დაბეჭდილი. ბანის ვარიანტები უნდა შესრულდეს არა ერთდროულად, არამედ მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი. ამასთან, ქვედა, მსხვილი შრიფტით მოცემული ვარიანტის შესრულება უმჯობესად მიგვაჩნია.

4) ამ მუხლიდან II ხმის პარტია ხელნაწერში ჩანერილი არ არის. ის ჩვენი შეწყობილია.

1) This hymn has a selective poetic text including several stanzas of psalm 102.

2) There were no alteration signs in the original.

3) In the original manuscript, there were two and sometimes three voices parts written on the bass staff. It is possible that this is an example of a hymn arranged in four or five voiced harmony. But, since the additional voice parts are written on the bass staff, it is more likely that these are bass variants. Here, we have printed one variant larger than the other variants, but the other variants may also be chosen (sing only one variant at a time in this case).

4) The second voice part in this stanza was not written in the original. It has been arranged by the editors.

ყო - ველ - სა მო - ცე - მულ - სა მი - სსა! რო - მელ - მან გილ - ხი - ნა შენ
ყო - ველ - სა მო - ცე - მულ - სა მი - სსა! რო - მელ - მან გილ - ხი - ნა შენ
qo - vel - sa mo - tse - mul - sa mi - ssa! ro - mel - man gil - khi - na shen

ყო - ველ - თა უ - შჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა - გან, რო - მელ - მან
ყო - ველ - თა უ - შჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა - გან, რო - მელ - მან
qo - vel - ta u - shju - lo - e - ba - ta shen - ta - gan, ro - mel - man

გან - ჰკურ - ნნა ყო - ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შე - ნ - ნი,
გან - ჰკურ - ნნა ყო - ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა - ნი შე - ნ - ნი,
gan - hk'ur - nna qo - vel - ni sne - u - le - ba - ni she - n - ni,

რო - მელ - მან იხს - ნა გან - ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე - ნი,
რო - მელ - მან იხს - ნა გან - ხრწნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე - ნი,
ro - mel - man ikhs - na gan - khrt'sni - sa - gan tskho - re - ba she - ni,

და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა და შე - წყნა - რე - ბი - თა,
და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა და შე - წყნა - რე - ბი - თა,
da gvir - gvi - no - san - gqo shen ts'qa - lo - bi - ta da she-ts'qna-re - bi - ta,

რო - მელ - მან ა - ღავ - სო კე - თილ - თა მი - ერ გუ - ლის-თქმა შე - ნი,
რო - მელ - მან ა - ღავ - სო კე - თილ - თა მი - ერ გუ - ლის-თქმა შე - ნი,
ro - mel - man a - ghav - so k'e - til - ta mi - er gu - lis - tkma she - ni,

1) გან - ახლ - დეს ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი!
2) გან - ახლ - დეს ვი - თარ - ცა ორ - ბი - სა სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი!
gan - akhl - des vi - tar - tsa or - bi - sa si - ch'a - bu - k'e she - ni!

კა - ცი, ვი - თარ - ცა თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი,
3) კა - ცი, ვი - თარ - ცა თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი,
4) კა - ცი, ვი - თარ - ცა თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი მის - ნი,
k'a - tsi, vi - tar - tsa ti - va a - ri - an dghe - ni mis - ni,

1) ხელნაწერში ამ მუხლში კვლავ დაფიქსირებულია II სმის პარტია.

2) მი-სთან ბემოლი იქნება ბანის ზედა ვერსიის გალობის დროს. ქვედა ბანთან ერთად აქ ბემოლიც დასაშვებია და ბეკარიც.

3) ხელნაწერში ამ ადგილზე ბანის პარტიას III სმაც ემატება. როგორც აღვნიშნეთ, მიუხედავად ამ საგალობლის ფაქტურის მსგავსებისა სამზე მეტხმობიანობასთან, აქ ბანის პარტიაში ჩანერილ ხმებს წარმოვადგენთ, როგორც ბანის 3 ალტერნატიულ ვერსიას, და არა როგორც ხუთხმობიან პარტიტურას. ბანის 3 ვარიანტიდან უცვილობლად მხოლოდ ერთი უნდა შესრულდეს.

4) ხელნაწერში აქედან II სმის პარტია კვლავ წყდება. ის ჩვენი შეწყობილია.

1) Again, the second voice part from this stanza was not written in the original.

2) Sing E flat at the end of the hymn if singing the upper version of the bass part. If singing the lowest bass variant, either flats or naturals may be sung.

3) In the original manuscript, other variants are added to the bass part at this place. Despite the similarity of the structure of this hymn to multi-voiced polyphony (with more than three voice parts), these are clearly bass variants. One of these three bass variants must be performed.

4) In the original manuscript, the second voice part starts again from here.

ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა, ეგ - რეთ აღჰ - ყვა - ვნეს,
ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა, ეგ - რეთ აღჰ - ყვა - ვნეს,
vi - tar - tsa qva - vi - li ve - li - sa, eg - ret aghh - qva - vnes,

რა - მე - თუ გან - ვლოს სულ - მან მის შო - რის და არ - ლა - რა
რა - მე - თუ გან - ვლოს სულ - მან მის შო - რის და არ - ლა - რა
ra - me - tu gan - vlos sul - man mis sho - ris da ar - gha - ra

ი - ყოს, და არ - ცა ი - ცნას ა - დგი - - - ლი მი - სი!
ი - ყოს, და არ - ცა ი - ცნას ა - დგი - - - ლი მი - სი!
i - qos, da ar - tsa i - tsnas a - - - dgi - - - li mi - si!

ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და
ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი - სა სა - უ - კუ - ნით - გან და
kho - lo ts'qa - lo - ba u - pli - sa sa - u - k'u - nit - gan da

ვიდ - რე უ - კუ - ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე -

ვიდ - რე უ - კუ - ნი - სა - მდე მო - შიშ - თა მის - თა ზე -

vid - re u - k'u - ni - sa - mde mo - shish - ta mis - ta ze - -

1) და! ა - კურ - თხევ - დით უ - ფალ - სა

და! ა - კურ - თხევ - დით უ - ფალ - სა

da! a - k'ur - tkhev - dit u - pal - sa

ყო - ველ - ნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა - ხურ - ნი მის - ნი,

ყო - ველ - ნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა - ხურ - ნი მის - ნი,

qo - vel - ni dzal - ni mis - ni, msa - khur - ni mis - ni,

რო - მელ - ნი ჰყო - ფენ ნე - ბა - სა მის - სა!

რო - მელ - ნი ჰყო - ფენ ნე - ბა - სა მის - სა!

ro - mel - ni hqo - pen ne - ba - sa mis - sa!

1) ეს *crescendo* და *diminuendo* ხელნაწერშია აღნიშნული.
1) These *Crescendo* and *Diminuendo* indications are found in the original.

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! კურ - თხე - ულ ხარ
ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა! კურ - თხე - ულ ხარ
a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pal - sa! k'ur - tkhe - ul khar

შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა,
შენ, უ - ფა - ლო! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა,
shen, u - pa - lo! a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pa - lsa,

და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხე - ლსა წმი - და - სა მის -
და ყო - ვე - ლი გო - ნე - ბა ჩე - მი სა - ხე - ლსა წმი - და - სა მის -
da qo - ve - li go - ne - ba che - mi sa - khe - lsa ts'mi - da - sa mis -

სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა,
სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა,
sa! a - k'ur-tkhevs su - li che - mi u - pa - lsa,

1) ეს საგალობელი შემოთავაზებულია 102-ე ფსალმუნის სრულად გალობის მიზნით. იგი ჩვენი განყოფილია — რეჩიტატიული საგალობლების ინტონაციების ვარიანტებისა და კომპოზიციის მეთოდით.

ფსალმუნების ანტიფონური შესრულების შემთხვევაში, გუნდები (ორი ან სამი) ერთმანეთს ანტიფონურად უნდა ჩაენაცვლონ ფსალმუნის თითო, ან ორ-ორი მუხლის გალობის შემდგომ.

სრული 102-ე ფსალმუნი წინამდებარე ტომის დამატებაშიცაა მოცემული. იხ. №437.

1) This hymn is offered in order to chant psalm #102 completely. It was arranged by the editors using the observed stylistic methods of setting recitative text to music.

The psalms may be sung antiphonally by two or three choirs, switching after each stanza, or after every two stanzas.

The complete 102nd psalm is also presented in the addendum of this volume. See #437.

და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ - სა მო - ცე - მუ - ლსა მი - სსა!

და ნუ და - ი - ვი - წყებ ყო - ველ - სა მო - ცე - მუ - ლსა მი - სსა!

da nu da - i - vi - ts'qeb qo - vel - sa mo - tse - mu - lsa mi - ssa!

რო - მელ - მან გი - ლხი - ნა შენ ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა -

რო - მელ - მან გი - ლხი - ნა შენ ყო - ველ - თა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა შენ - თა -

ro - mel - man gi - lkhi - na shen qo - vel - ta u - sju - lo - e - ba - ta shen - ta -

გან, რო - მელ - მან გან - ჰკურ - ნნა ყო - ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა -

გან, რო - მელ - მან გან - ჰკურ - ნნა ყო - ველ - ნი სნე - უ - ლე - ბა -

gan, ro - mel - man gan - hk'ur - nna qo - vel - ni sne - u - le - ba -

ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან ი - ხსნა განხრ - წნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე -

ნი შენ - ნი, რო - მელ - მან ი - ხსნა განხრ - წნი - სა - გან ცხო - რე - ბა შე -

ni shen - ni, ro - mel - man i - khsna gankhr - ts'ni - sa - gan tskho - re - ba she -

ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა და
ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ წყა - ლო - ბი - თა და
ni, da gvir - gvi - no - san - gqo shen ts'qa - lo - bi - ta da

შე - წყნა-რე - ბი-თა, რო-მელ-მან ა - ლა-ვსო კე-თილ-თა მი - ერ
შე - წყნა-რე - ბი-თა, რო-მელ-მან ა - ლა-ვსო კე-თილ-თა მი - ერ
she-ts'qna-re - bi - ta, ro - mel-man a - gha-vso k'e - til - ta mi - er

გუ - ლის-თქმა შე - ნი! გან - ახლ-დეს, ვი - თარ - ცა ო - რბი - სა,
გუ - ლის-თქმა შე - ნი! გან - ახლ-დეს, ვი - თარ - ცა ო - რბი - სა,
gu - lis - tkma she - ni! gan - akhl - des, vi - tar - tsa o - rbi - sa,

სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი! ყვნის წყალობანი უფალმან და სამართალი ყოველთათვის
სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი! ყვნის წყალობანი უფალმან და სამართალი ყოველთათვის
si - ch'a - bu - k'e she - ni! qvnis ts'qalobani upalman da samartali qovelatvis

და - წუ - ნე - ბულ - თა! ა - უ - წყნა გზა - ნი მი - სნი მო - სეს და ძე - თა

და - წუ - ნე - ბულ - თა! ა - უ - წყნა გზა - ნი მი - სნი მო - სეს და ძე - თა

da - ts'u - ne - bul - ta! a - u - ts'qna gza - ni mi - sni mo - ses da dze - ta

ი - სრა - ი - ლი - სა - თა ნე - ბა - ნი მი - სნი! შე - მწყნა -

ი - სრა - ი - ლი - სა - თა ნე - ბა - ნი მი - სნი! შე - მწყნა -

i - sra - i - li - sa - ta ne - ba - ni mi - sni! she - mts'qna -

რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა - ლი, სულ - გრძელ და

რე - ბელ და მო - წყა - ლე არს უ - ფა - ლი, სულ - გრძელ და

re - bel da mo - ts'qa - le ars u - pa - li, sul - grdzel da

დი - დად მო - წყა - ლე! ა - რა სრუ - ლი - ად გან - რისხ - ნეს,

დი - დად მო - წყა - ლე! ა - რა სრუ - ლი - ად გან - რისხ - ნეს,

di - dad mo - ts'qa - le! a - ra sru - li - ad gan - riskh - nes,

არ - ცა უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს, ა - რა ცო - დვა - თა
 არ - ცა უ - კუ - ნი - სა - მდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს, ა - რა ცო - დვა - თა
 ar - tsa u - k'u - ni - sa - mde dzvi - ri i - khse - nos, a - ra tso - dva - ta

ჩვენ - თა - ებრ მი - ყო ჩვენ, არ - ცა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა ჩვენ - თა - ებრ მო - მა - გო
 ჩვენ - თა - ებრ მი - ყო ჩვენ, არ - ცა უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - თა ჩვენ - თა - ებრ მო - მა - გო
 chven - ta - ebr mi - qo chven, ar - tsa u - sju - lo - e - ba - ta chven - ta - ebr mo - ma - go

ჩვენ! რა - მე - თუ, რა - ო - დენ მა - ლალ ა - რი - ან
 ჩვენ! რა - მე - თუ, რა - ო - დენ მა - ლალ ა - რი - ან
 chven! ra - me - tu, ra - o - den ma - ghal a - ri - an

ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან, გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან
 ცა - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - გან, გა - ნა - ძლი - ე - რა უ - ფალ - მან
 tsa - ni kve - qa - ni - sa - gan, ga - na - dzli - e - ra u - pal - man

წყა-ლო-ბა მი - სი მო - ში-შთა მის-თა ზე-და! რა - ო - დენ გან-შო-რე-ბულ
წყა-ლო-ბა მი - სი მო - ში-შთა მის-თა ზე-და! რა - ო - დენ გან-შო-რე-ბულ
ts'qa-lo - ba mi - si mo - shi-shta mis - ta ze - dal ra - o - den gan - sho - re - bul

ა - რი - ან ა - ღმო - სა - ვალ - ნი და - სა - ვალ - სა, გან - მა - შორ - ნა ჩვენ-გან
ა - რი - ან ა - ღმო - სა - ვალ - ნი და - სა - ვალ - სა, გან - მა - შორ - ნა ჩვენ-გან
a - ri - an a - ghmo - sa - val - ni da - sa - val - sa, gan - ma - shor - na chven-gan

უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი! ვი - თარ - ცა სწყა-ლობს
უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი! ვი - თარ - ცა სწყა-ლობს
u - sju - lo - e - ba - ni chven - ni! vi - tar - tsa sts'qa-lobs

მა - მა შვილ-თა, შე - ი - წყალ-ნა უ - ფალ-მან მო - ში - შნი მის-ნი!
მა - მა შვილ-თა, შე - ი - წყალ-ნა უ - ფალ-მან მო - ში - შნი მის-ნი!
ma - ma shvil - ta, she - i - ts'qal - na u - pal - man mo - shi - shni mis - ni!

რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი, მო - ი - ხსე - ნა, რა - მე - თუ
 რა - მე - თუ მან უ - წყის და - ბა - დე - ბა ჩვე - ნი, მო - ი - ხსე - ნა, რა - მე - თუ
 ra - me - tu man u - ts'qis da - ba - de - ba chve - ni, mo - i - khse - na, ra - me - tu

1)

მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი - ვი - თარ - ცა თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი
 მი - წა - ნი ვართ! კა - ცი - ვი - თარ - ცა თი - ვა ა - რი - ან დღე - ნი
 mi - ts'a - ni vart! k'a - tsi, vi - tar - tsa ti - va a - ri - an dghe - ni

მის - ნი, ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა, ე - გრეთ აღ - ყვა - ვდეს,
 მის - ნი, ვი - თარ - ცა ყვა - ვი - ლი ვე - ლი - სა, ე - გრეთ აღ - ყვა - ვდეს,
 mis - ni, vi - tar - tsa qva - vi - li ve - li - sa, e - gret agh - qva - vdes,

1)

რა - მე - თუ, გან - ვლოს სულ - მან მის შო - რის, და არ - ლა - რა ი - ყოს,
 რა - მე - თუ, გან - ვლოს სულ - მან მის შო - რის, და არ - ლა - რა ი - ყოს,
 ra - me - tu, gan - vlos sul - man mis sho - ris, da ar - gha - ra i - qos,

1) ამ მუხლებში გამოყენებულია, №249-ც ანტიფონი პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე 188).
 1) This arrangement is based on antiphon #249-c from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., 188).

და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი -
და არ - ცა იც - ნას ა - დგი - ლი მი - სი! ხო - ლო წყა - ლო - ბა უ - ფლი -
da ar - tsa its - nas a - dgi - li mi - si! kho - lo ts'qa - lo - ba u - pli -

სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე უ - კუ - ნი - სა - მდე
სა სა - უ - კუ - ნით - გან და ვი - დრე უ - კუ - ნი - სა - მდე
sa sa - u - k'u - nit - gan da vi - dre u - k'u - ni - sa - mde

მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი შვი - ლი - თი - შვი - ლად -
მო - შიშ - თა მის - თა ზე - და და სი - მარ - თლე მი - სი შვი - ლი - თი - შვი - ლად -
mo - shish - ta mis - ta ze - da da si - mar - tle mi - si shvi - li - ti - shvi - lad -

მდე, რო - მელ - თა დაიმარხიან აღთქმა მისი და მოიხსენნიან მცნებანი მისნი
მდე, რო - მელ - თა დაიმარხიან აღთქმა მისი და მოიხსენნიან მცნებანი მისნი
mde, ro - mel - ta daimarkhian aghtkma misi da moikhsennian mtsnebani misni

და ყვნი-ან ი - გი-ნი! უ-ფალ-მან ზე-ცას განჰ-მზა-და სა-ყდა-რი

და ყვნი-ან ი - გი-ნი! უ-ფალ-მან ზე-ცას განჰ-მზა-და სა-ყდა-რი

da qvni-an i - gi - ni! u - pal - man ze - tsas ganh - mza - da sa - qda - ri

მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი ყო-ველ-თა ზე - და ე - უ - ფლე -

მი - სი, და სუ - ფე - ვა მი - სი ყო-ველ-თა ზე - და ე - უ - ფლე -

mi - si, da su - pe - va mi - si qo - vel - ta ze - da e - u - ple -

ბის! ა - კურ-თხევ-დით უ-ფალ-სა ყო-ველ-ნი ან-გე-ლოს-ნი

ბის! ა - კურ-თხევ-დით უ-ფალ-სა ყო-ველ-ნი ან-გე-ლოს-ნი

bis! a - k'ur - tkhev - dit u - pal - sa qo - vel - ni an - ge - los - ni

მის - ნი, ძლი - ერ - ნი ძა - ლი - თა, რო - მელ - ნი ჰყო-ფენ სი-ტყვა-სა მის - სა,

მის - ნი, ძლი - ერ - ნი ძა - ლი - თა, რო - მელ - ნი ჰყო-ფენ სი-ტყვა-სა მის - სა,

mis - ni, dzli - er - ni dza - li - ta, ro - mel - ni hqo - pen si - t'qva - sa mis - sa,

სმე-ნად ხმა სი-ტყვა-თა მის-თა! ა - კურ-თხევ-დით უ-ფალ-სა

სმე-ნად ხმა სი-ტყვა-თა მის-თა! ა - კურ-თხევ-დით უ-ფალ-სა

sme-nad khma si-t'qva-ta mis-ta! a - k'ur-tkhev-dit u-pal-sa

ყო - ვე - ლნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა - ხურ - ნი მის - ნი, რო - მელ - ნი

ყო - ვე - ლნი ძალ - ნი მის - ნი, მსა - ხურ - ნი მის - ნი, რო - მელ - ნი

qo - ve - lni dzal - ni mis - ni, msa - khur - ni mis - ni, ro - mel - ni

ჰყო-ფენ ნე - ბა - სა მის-სა! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი

ჰყო-ფენ ნე - ბა - სა მის-სა! ა - კურ-თხევ-დით უ - ფალ - სა ყო - ველ - ნი

hqo - pen ne - ba - sa mis - sa! a - k'ur - tkhev - dit u - pal - sa qo - vel - ni

ქმნულ - ნი მის - ნი, ყო - ველ - სა ა - დგი - ლსა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი - სა -

ქმნულ - ნი მის - ნი, ყო - ველ - სა ა - დგი - ლსა უ - ფლე - ბი - სა მი - სი - სა -

kmnul - ni mis - ni, qo - vel - sa a - dgi - lsa u - ple - bi - sa mi - si - sa -

სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

სა! ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა!

sa! a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pal - sa!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;-

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;-

dideba mamasa da dzesa da ts'midasა sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde;-

ა-მინ! აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

ა-მინ! აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა

a - min! ak'urtkhevs suli chemi upalsa da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasა

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

მის - სა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

mis - sa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

კვერექსი^{1, 2)} Litany

253

1.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

254

2.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

255

3.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

256

4.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

257

5.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

258

6.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

259

7.

შენ, უ - ფა - ლო!

შენ, უ - ფა - ლო!

shen, u - pa - lo!

260

8.

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:10).

2) აქ მოცემული საგანგებოების შესრულება დასაშვებია როგორც დიდი, ასევე მცირე კვერექსის დროსაც.

1) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:10).

2) Perform these stanzas during either the Great Litany, or the Little Litany.

მცირე კვერექსი¹⁾ Little Litany

261 ^{1.} 262 ^{2.}

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

263 ^{3.} 264 ^{4.}

შე - - - ნ, უ - ფა - ლო! ა - - - - - მინ!
 შე - - - ნ, უ - ფა - ლო! ა - - - - - მინ!
 she - - - n, u - pa - lo! a - - - - - min!

მცირე კვერექსი²⁾ Little Litany

265 ^{1.} 266 ^{2,3)}

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

267 ^{3.} 268 ^{4,4)}

შენ, უ - ფა - ლო! ა - - - - - მინ!
 შენ, უ - ფა - ლო! ა - - - - - მინ!
 shen, u - pa - lo! a - - - - - min!

1); 2) აქ წარმოდგენილია ჩვენ მიერ საგანგებოდ მცირე კვერექსისათვის №253—260 კვერექსიდან გამოკრებილი მუხლების თანმიმდევრობა. ამასთან, №253—260-დან მაგალობლებს სურვილისამებრ შეუძლიათ აირჩიონ მუხლების სხვა კომბინაციაც მცირე კვერექსისათვის
 3); 4) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:18).

1); 2) The sequence of hymns 253-260 cycle was chosen by the editors especially for the little litanies. Chanters may voluntary choose other combinations.

3); 4) From the publication "Matins" (Karbelashvili, 1898:18).

მცირე კვერექსი¹⁾ Little Litany

269^{1.}

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

270^{2.}

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

271^{3.}

შენ, უ - ფა - ლო!
შენ, უ - ფა - ლო!
shen, u - pa - lo!

272^{4.}

შენ, უ - ფა - ლო!
შენ, უ - ფა - ლო!
shen, u - pa - lo!

ამინ²⁾
Amen

273

ა - მინ!
ა - მინ!
a - min!

274

ა - მინ!
ა - მინ!
a - min!

275

ა - მინ!
ა - მინ!
a - min!

1) ამ კვერექსის III-IV მუხლები ჩვენი განყოფილება I-II მუხლების მიხედვით.
2) №273 „ამინ“ „მწუხრიდანაა“ (კარბელაშვილი, 1897:108); მისი II სმის ქვედა ვარიანტი — „მწუხრი“ დაბეჭდილი (კარბელაშვილი, 1897:108) „გვაკურთხენის“ მიხედვითაა განყოფილი ჩვენ მიერ. №274 „ამინ“ „წირვიდანაა“ (კარბელაშვილი, 1899:43, 44, 45); №275 „ამინ“ კი, ჩვენი შედგენილია — №273-274 ვარიანტების ვარიანტების მეთოდით.
1) The third and fourth stanzas of this litany were arranged by the editors, following the examples of the first and second stanzas.
2) Number 273, "Amen," is from the publication "Vespers" (Karbelashvili, 1897:108). The lower variant of its second voice is arranged according to the chant, "Bless us," also printed in the "Vespers" (Karbelashvili, 1897:108). Number 274, "Amen," is from the publication, "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:43, 44, 45). Number 275, "Amen," was arranged by the editors based on the previous examples.

ბ აღსაგალი
აქებს სული ჩემი უფალსა 1)

Antiphon 2

Praise the Lord, O, My Soul

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა! ა - ქებს
დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა! ა - ქებს
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa! a - kebs

სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა! ვა - ქებ-დე უ - ფალ-სა, ცხო-რე - ბა - სა
სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ-სა! ვა - ქებ-დე უ - ფალ-სა, ცხო-რე - ბა - სა
su - li che - mi u - pal - sa! va - keb - de u - pal - sa, tskho - re - ba - sa

ჩემ - სა! უ - გა - ლობ - დე ღმერთ-სა ჩემ - სა, ვი - დრემ-დის ვი - ყო მე!
ჩემ - სა! უ - გა - ლობ - დე ღმერთ-სა ჩემ - სა, ვი - დრემ-დის ვი - ყო მე!
chem - sa! u - ga - lob - de ghmert - sa chem - sa, vi - drem - dis vi - qo me!

ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა, ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა
ნუ ე - სავთ მთა - ვარ - თა, ძე - თა კაც - თა - სა, რო - მელ - თა
nu e - savt mta - var - ta, dze - ta k'ats - ta - sa, ro - mel - ta

1) წინამდებარე საგალობელი — 145-ე ფსალმუნი, ჩვენ მიერაა განყოფილი №288 საგალობლის ინტონაციებზე.
ფსალმუნის ანტიფონური შესრულების შემთხვევაში, მგალობლებს შეუძლიათ ერთმანეთს ანტიფონურად ჩაენაცვლონ ფსალმუნის თითო, ან ორ-ორი მუხლის გალობის შემდგომ.
სრული 145-ე ფსალმუნი წინამდებარე ტომის დამატებაშიცაა მოცემული. იხ. №438.
1) This variant of psalm #145 was arranged by the editors, following the example of hymn #288.
This psalm may be sung antiphonally by two choirs, switching after each stanza, or after every two stanzas.
The complete 145th psalm is also presented in the addendum of this volume. See #438.

თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა, გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი
 თა - ნა ა - რა არს ცხო - რე - ბა, გა - მო - ვი - დის სუ - ლი მი - სი
 ta - na a - ra ars tskho - re - ba, ga - mo - vi - dis su - li mi - si

და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად მის - და, მას დღე - სა ში - ნა წარწყმდი-ან
 და მი - ი - ქცის მუნ - ვე მი - წად მის - და, მას დღე - სა ში - ნა წარწყმდი-ან
 da mi - i - ktsis mun - ve mi - ts'ad mis - da, mas dghe - sa shi - na ts'arts'qmdi-an

ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი! ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი
 ყო - ველ - ნი ზრა - ხვა - ნი მის - ნი! ნე - ტარ არს, რომ - ლი - სა, ღმერ - თი
 qo - vel - ni zra - khva - ni mis - ni! ne - t'ar ars, rom - li - sa, ghmer - ti

ი - ა - კო - ბი - სი შემ - წე არს მი - სსა, და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს
 ი - ა - კო - ბი - სი შემ - წე არს მი - სსა, და სა - სო - ე - ბა მი - სი არს
 i - a - k'o - bi - si shem-ts'e ars mi - ssa, da sa - so - e - ba mi - si ars

უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა მი - სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნნა
უ - ფლი - სა მი - მართ, ღმრთი - სა მი - სი - სა; რო - მელ - მან ჰქმნნა
u - pli - sa mi - mart, ghmrti - sa mi - si - sa; ro - mel - man hkmnna

ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა, ზღვა - და ყო - ვე - ლი, რაჲ არს მას ში - ნა!
ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა, ზღვა - და ყო - ვე - ლი, რაჲ არს მას ში - ნა!
tsa - ni da kve - qa - na, zghva - da qo - ve - li, rai ars mas shi - na!

რო - მე - ლი ი - მარხ-ავნ ქე - შმა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სამ - დე!
რო - მე - ლი ი - მარხ-ავნ ქე - შმა - რი - ტე - ბა - სა უ - კუ - ნი - სამ - დე!
ro - me - li i - markh-avn ch'e-shma - ri - t'e - ba - sa u - k'u - ni - sam - de!

ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!
ჰყვის სა - მარ - თა - ლი ვნე - ბულ - თა, და ჰსცის საზრ - დე - ლი მში - ერ - თა!
hqvis sa - mar - ta - li vne - bul - ta, da htsis sazr - de - li mshi - er - ta!

უ - ფალ - მან განჰ-ხსნის კრულ-ნი, უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი,
უ - ფალ - მან განჰ-ხსნის კრულ-ნი, უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი,
u - pal - man ganh-khsnis k'rul - ni, u - pal - man ga - na - brdznis brma - ni,

უ - ფალ - მან აღჰ-მართ-ნის და - ცე - მულ - ნი, უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან
უ - ფალ - მან აღჰ-მართ-ნის და - ცე - მულ - ნი, უ - ფალ - სა უ - ყვა - რან
u - pal - man aghh-mart - nis da - tse - mul - ni, u - pal - sa u - qva - ran

მარ-თალ-ნი, უ - ფალ-მან და - ი - ცვნის მწირ-ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი
მარ-თალ-ნი, უ - ფალ-მან და - ი - ცვნის მწირ-ნი, ო - ბო - ლი და ქვრი - ვი
mar - tal - ni, u - pal - man da - i - tsvnis mts'ir - ni, o - bo - li da kvri - vi

შე - ი - წყნა - როს, და გზა ცო - დვილ - თა წარ - წყმი - დოს!
შე - ი - წყნა - როს, და გზა ცო - დვილ - თა წარ - წყმი - დოს!
she - i - ts'qna - ros, da gza tso - dvil - ta ts'ar - ts'qmi - dos!

სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სამ - დე,
სუ - ფევს უ - ფა - ლი უ - კუ - ნი - სამ - დე,
su - pevs u - pa - li u - k'u - ni - sam - de,

rit.

ღმერ - თი შე - ნი, სი - ონ, თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!
ღმერ - თი შე - ნი, სი - ონ, თეს - ლი - თი თეს - ლად - მდე!
ghmer - ti she - ni, si - on, tes - li - ti tes - lad - mde!

1)

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ats' - da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.

1) The hymn, "O, Only-begotten Son," must be performed here. See hymns #277-287.

1)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde;

ა-მინ! მხო-ლოდ-შო - ბი - ლი ძე და სიტყვა ღმრთისა, უკვდავი არსება; თავს იდვა

a - min! mkho - lod - sho - bi - li dze da sit'qva ghmrtsisa, uk'vdavi arseba; tavs idva

ჩვენისა ცხოვრებისათვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან

chvenisa tskhovrebisatvis: khortsni sheishkna sulisagan ts'midisa da mariamisagan

ქალ - ნუ - ლი - სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კა - ცნა; და ჯვარს ეც - ვა ქრი - სტე,

kal - ts'u - li - sa, u - ktse - ve - lad gan - k'a - tsna; da jvars ets - va kri - st'e,

1) საგარეო ურთიერთობების სახელმწიფო ცენტრის დასრულებული ნიმუშების გარეშეა ნოტირებული. ისინი ჩვენი აღნიშნულია №278—281 ჰიმნების მიხედვით.
1) The hymn is notated without an alteration signs. The alteration signs were added by the editors according to hymns 278-281.

ღმე - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა სი - კვდი - ლი დას - თრგუ - ნა;
ღმე - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა სი - კვდი - ლი დას - თრგუ - ნა;
ghme - rti chve - ni, si - k'vdi - li - ta si - k'vdi - li das - trgu - na;

და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა
და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დი - დე - ბულ არს, — მა - მი - სა
da erti ts'midisa samebisa tana di - de - bul ars, ma - mi - sa

rit.
და ყოვ - ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ!
და ყოვ - ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ!
da qov - lad ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - tskho - vnen chven!

ossia:
ან ასე:

rit.
სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნნა ჩვენ!
სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნნა ჩვენ!
su - li - sa; gva - tskhov - nna chven!

2)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულ-სა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულ-სა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sul - sa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

მხოლოდ - შობილი ძე და სიტყვა ღმრთისა უკვდავი არ - სე - ბა;

მხოლოდ - შობილი ძე და სიტყვა ღმრთისა უკვდავი არ - სე - ბა;

mkholid - shobili dze da sit'qva ghmrtisa uk'vdavi ar - se - ba;

თავს იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო-ვრე - ბი - სა-თვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა

თავს იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო-ვრე - ბი - სა-თვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა

tavs id - va tsve - ni - sa tskho-vre - bi - sa - tvis: khortsni sheishkhna sulisagan ts'midisa

და მარიამისა ქალწულისაგან, უქცეველად გან-კაცნა; და ჯვარს-ეცვა ქრისტე, ღმერთი ჩვენი,

და მარიამისა ქალწულისაგან, უქცეველად გან-კაცნა; და ჯვარს-ეცვა ქრისტე, ღმერთი ჩვენი,

3)

da mariamisa kalts'ulisagan, uktsevelad gan-k'atsna; da jvars - etsva krist'e, ghmerti chveni,

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:3) და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) „წირვაშიც“ და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერშიც ჰიმნი ნოტირებულია საგასაღებო ნიშნების გარეშე; ბოლო მუხლში კი, აღნიშნულია არასაგასაღებო ფა დიეზი და ინტონირება სრულდება სოლ იონიურ კილოში. ალსავალთა ამ რეჩიტატიული მოდელის ჰარმონიის რედაქტირების საფუძვლად სწორედ ბოლო მუხლში ასეთი მოდულაცია გვაქვს მიჩნეული.

3) ბანის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) From the publication "Liturgy" (Karbelaashvili, 1899:3), and M. Elizbarashvili's manuscript.

2) The hymn is notated without key signature signs in the publication "Liturgy," and the manuscript of M. Elizbarashvili. But, a non-clef F sharp is notated in the last stanza and it is performed in G Ionian scale. We consider this kind of modulation in the last stanza to be the basis for editing the harmony of this recitative model of the antiphons.

3) This bass voice variant is from the manuscript by M. Elizbarashvili.

სიკვდილითა სიკვდილი დას-თრგუ-ნა; და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს,—
სიკვდილითა სიკვდილი დას-თრგუ-ნა; და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს,—

sik'vdilita sik'vdili das - trgu - na; da erti ts'midisa samebisa tana didebul ars,

[su - li - sa; gva - tskhov - nna chven!]
[სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნნა ჩვენ!]

მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ!
მა - მი - სა და ყოვ-ლად წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ!

ma - mi - sa da qov - lad ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - tskho - vnen chven!

279

ბ ალსაგალი
მხოლოდ-შობილი ძე

Antiphon 2
O, Only-begotten Son

1)
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სუ - ლსა,
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სუ - ლსა,
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa su - lsa,

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ats' - da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

1) ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები არ არის. წინამდებარე პარტიტურაში წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) There are no alteration signs in the original. The alteration signs presented in this score were added by the editors.

მხო-ლოდ-შო - ბი - ლი ძე და სიტ-ყვა ღვთი-სა, უ - კუ - და - ვი არ - სე - ბა;
 მხო-ლოდ-შო - ბი - ლი ძე და სიტ-ყვა ღვთი-სა, უ - კუ - და - ვი არ - სე - ბა;
 mkho - lod - sho - bi - li dze da sit' - qva ghvti - sa, u - k'u - da - vi ar - se - ba;

თავს - იდ - ვა ჩუ - ე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი
 თავს - იდ - ვა ჩუ - ე - ნი - სა ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი
 tavs - id - va tsu - e - ni - sa chkhov - re - bi - sa - tvis: khor - tsnii

შე - ისხ - ნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა -
 შე - ისხ - ნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა -
 she - iskh - na su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a -

მი - სა - გან ქალ - წუ - ლი - სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
 მი - სა - გან ქალ - წუ - ლი - სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა;
 mi - sa - gan kal - ts'u - li - sa, u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

1)

და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის, ქრის - ტე, ღმერ - თი ჩვე - ნი,
და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის, ქრის - ტე ღმერ - თი ჩვე - ნი,
da jvars - ets - va chven - tvis, kris - t'e, ghmer - ti chve - ni,

სი - კვდი - ლი - თა სი - კვდი - ლი დას - თრგუ - ნა;
სი - კვდი - ლი - თა სი - კვდი - ლი დას - თრგუ - ნა;
si - k'vdi - li - ta si - k'vdi - li das - trgu - na;

და ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს,—
და ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს,—
da er - ti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

rit.

[su - li - sa; gva - tskhov - nna chven!]
[სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნნა ჩვენ!]

მა - მი - სა და ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
მა - მი - სა და ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - tskhov - nen chven!

1) პოეტურ ტექსტში არის „და ჯვარს-ეცვა ჩვენთვის ქრისტე ღმერთი ჩვენი“. საგალობლის სხვა ვარიანტებში ამ ფრაზას შემდეგი სახე აქვს: „და ჯვარს-ეცვა ქრისტე ღმერთი ჩვენი“.

1) Text differences occur. In this text we find, "and Christ, our Lord, was crucified for us" ("da jvars-etsva chventvis krist'e ghmerti chveni"). In other sources, we find: "and Christ, our Lord, was crucified" ("da jvars-etsva krist'e ghmerti chveni").

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa -

მდე; ა - მინ! მხოლოდ-შობილი ძე და სიტყვა ღმრთისა, უკვდავი არ-სე-ბა;
მდე; ა - მინ! მხოლოდ-შობილი ძე და სიტყვა ღმრთისა, უკვდავი არ-სე-ბა;

mde; a - min! mkholod - shobili dze da sit'qva ghmrtsisa, uk'vdavi ar - se - ba;

თავს იდვა ჩვენისა ცხოვრებისათვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და
თავს იდვა ჩვენისა ცხოვრებისათვის: ხორცნი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და

tavs idva chvenisa tskhovrebisatvis: khortsni sheishkhna sulisagan ts'midisa da

მარიამისაგან კალწულისა, უქცეველად გან-კაც-ნა; და ჯვარს - ეცვა
მარიამისაგან კალწულისა, უქცეველად გან-კაც-ნა; და ჯვარს - ეცვა

mariamisagan kalts'ulisa, uktsevelad gan-k'ats-na; da jvars - etsva

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
1) From the manuscript by D. Molodinashvili.

ქრისტე ღმერთი ჩვენი, სიკვდილითა სი - კვდი - ლი და-სთრგუ-ნა;

ქრისტე ღმერთი ჩვენი, სიკვდილითა სი - კვდი - ლი და-სთრგუ-ნა;

krist'e ghmerti chveni, sik'vdilita si - k'vdi - li da - strgu - na;

და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს:— მა - მი - სა და

და ერთი წმიდისა სამებისა თანა დიდებულ არს:— მა - მი - სა და

da erti ts'midisa samebisa tana didebul ars: ma - mi - sa da

[სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნა ჩვენ!]
[su - li - sa; gva - tskhov - nna chven!]

ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - tskhov - nen chven!

2) *ossia:*
ან ასე:

[სუ - ლი - სა; გვა-ცხოვ-ნა ჩვენ!]
[su - li - sa; gva-tskhov-nna chven!]

მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ!

მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ!

ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva-tskhov-nen chven!

1); 2) რეჩიტატიული „მხოლოდშობილის“ პოლო მუხლის „მამისა და ყოვლად-წმიდისა სულისა“ I ვარიანტი დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდანაა, II ვარიანტი — მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111). ამ უკანასკნელში „მხოლოდშობილის“ საწყისი ნაწილი სქემატურად, არასრულადაა ნოტირებული, ხოლო სრული სახით მხოლოდ ეს საკადანსო მუხლია მოცემული.

1); 2) The first variant of the last stanza "the father and the holy spirit" ("mamisa da kovlad-tsmidisa sulisa") of the recitative "O, Only-begotten Son" is from the manuscript of D. Molodinashvili, while the second variant is from the manuscript of M. Ipolitov-Ivanov (folk. Centre, manuscript #2111). In the latter manuscript, the beginning part is notated schematically with only this cadence stanza notated completely.

1) *meno mosso*

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

a tempo *meno mosso* 2)

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

a tempo

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი არ - სე - ბა; თავს იდ - ვა ჩვე - ნი - სა
მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი არ - სე - ბა; თავს იდ - ვა ჩვე - ნი - სა
mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghmrti - sa, uk'v - da - vi ar - se - ba; tavs id - va chve - ni - sa

meno mosso *a tempo*

ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა
ცხოვ - რე - ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი შე - ის - ხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა
tskhov - re - bi - sa - tvis: khor - tsni she - is - khna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa

1) ხელნაწერში არაა და ჩვენი ჩამატებულია: ალტერაციის ნიშნები; წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ბგერები; აგოგიური ნიუანსები *meno mosso* და *a tempo*.

2) ეს *crescendo* და *diminuendo* ხელნაწერშია აღნიშნული.
1) Alteration and non-key signature signs were not notated in the original source, these have been added by the editors in small font together with agogic nuances *meno mosso* and *a tempo*.
2) These crescendo and diminuendo are found in the original source.

და მა-რი-ა-მი-სა-გან ქალ-წუ-ლი-სა უ-ქცე-ვე-ლად გან-კაც-ნა;

და მა-რი-ა-მი-სა-გან ქალ-წუ-ლი-სა უ-ქცე-ვე-ლად გან-კაც-ნა;

da ma - ri - a - mi - sa - gan kal - ts'u - li - sa u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

a tempo

და ჯვარს-ეც - ვა ქრის-ტე, ღმერ-თი ჩვე-ნი, სიკვ-დი - ლი - თა სიკვ-დი-ლი დას-თრგუ-

და ჯვარს-ეც - ვა ქრის-ტე, ღმერ-თი ჩვე-ნი, სიკვ-დი - ლი - თა სიკვ-დი-ლი დას-თრგუ-

da jvars - ets - va kris - t'e, ghmer - ti chve - ni, sik'v - di - li - ta sik'v - di - li das - trgu -

meno mosso

a tempo

ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა სა-მე-ბი-სა თა-ნა დი-დე-ბულ არს,—

ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა სა-მე-ბი-სა თა-ნა დი-დე-ბულ არს,—

na; da er - ti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

rit.

[su - li - sa; gva - tskhov - nna chven!]
[სუ - ლი - სა; გვა - ცხოვ - ნა ჩვენ!]

მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა-ცხოვ - ნენ ჩვენ!

მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა-ცხოვ - ნენ ჩვენ!

ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - chkhov - nen chven!

1) ხელნაწერში ამ ადგილებზე მოძახილი ჩანერილი არაა. ეს გამღერებები (მარცვლებზე „ნა“) ჩვენი ჩამატებულია.

2) სმათასელის ვარიანტები სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთი ხელნაწერიდან.

1) The second voice part is not notated at these places in the original manuscript. The singing techniques (on the syllables "na") were added by the editors.

2) The variants of voice movements come from one of the original manuscript sources written by St. Karbelashvili.

3)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasა sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghmrti - sa uk'v - da - vi

არ - სე - ბა; თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

ar - se - ba; tavs - id - va chve - ni - sa tskho - - - vre -

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) აღსანიშნავია, რომ მ. ელიზბარაშვილს წინამდებარე ჰიმნი სამღვდელთმთავრო წირვის საგალობლებში აქვს შეტანილი. როგორც ჩანს, მარტივი, რეჩიტატიული ჰანგის ნაცვლად, VIII ხმის დასდებლის მელოდიაზე განწყობილი „მხოლოდშობილი“-ს გალობა, სამღვდელთმთავრო წირვის მუსიკალურ „გამშვენებას“ ისახავდა მიზნად.

დასაშვებია №282—287 ჰიმნების შესრულება როგორც მღვდელთმთავრის, ასევე მღვდლის მიერ აღსრულებულ ლიტურგიაზე.

3) ხელნაწერში გამოწერილია ალტერაციის მხოლოდ საგასაღებო ნიშნები. ალტერაციის ნიშანთა შემდგომი ცვლელადობა აღნიშნულია „მხოლოდშობილის“ №283—287 ვარიანტების მიხედვით.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) This hymn was added to the archbishop liturgy hymns by M. Elizbarashvili. Instead of a simple, recitative tune, arranged on the melody of the eighth voice sticherion, it seems that he was aiming to musically ornament the archbishop liturgy with this hymn, "O, Only-begotten Son."

Performing hymns 282-287 is acceptable at the liturgy performed by an archbishop, as well as by a priest.

3) There are alteration signs written in the original. Further change of the alteration signs is marked according to the variants of "O, Only-begotten Son" in hymns 283-287.

ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

bi - sa - tvis: khor - tsni she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa

[და მა - რი - ა - მი - სა - გან]
1) [da ma - ri - a - mi - sa - gan]

და მა-რი - - - ა - მი - სა - გან ქალ-წუ - ლი - - - -

და მა-რი - - - ა - მი - სა - გან ქალ-წუ - ლი - - - -

da ma - ri - - - a - mi - sa - gan kal - ts'u - li - - - -

სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,

სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,

sa, u - kche - ve - lad gan - k'ats - na; da jvars e - tsva kri - st'e,

ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - კვდი - ლი - თა

ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - კვდი - ლი - თა

ghme - - - rti chve - ni, si - - - k'vdi - li - ta

1) ხელნაწერში თავიდან ეს მარცვლები ასე ყოფილა გადანაწილებული მელოდიაზე. მოგვიანებით, ხელნაწერში ცვლილებაა შეტანილი და სიტყვები ისე გამდერებული, როგორც ძირითად ტექსტშია დაბეჭდილი.
1) These syllables were set to the notation in this way in the original, at first. Later, a change was made in the original, and the lyrics were sung as now printed.

სიკვ - დი - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
სიკვ - დი - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
sik'v - di - - li das - trgu - na; da er - ti ts'mi-di - sa

სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი-დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - - -
[სუ - ლი - სა; გვა - - -
[su - li - sa; gva - - -
მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი-დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - - -
ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - - -

ცხოვ - - - - ნა ჩვენ! rit.
tskhov - - - - nna chven!
ცხო - - - - ვენ ჩვენ!
tskho - - - - vnen chven!

ბ ალსაველი
შხოროდ-შობილი ძე

Antiphon 2
O, Only-begotten Son

ჟმეღ ღ
tone VIII

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa suls, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghmrti - sa uk'v - da - vi

არ - სე - ბა; თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

არ - სე - ბა; თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

ar - se - ba; tavs - id - va chve - ni - sa tskho - - - vre -

ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

bi - sa - tvis: khor - tsni she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa

1) *ossia*
ან ასე

[და მა - რი - - - - ა - მი - - - სგან]
[da ma - ri - - - - a - mi - - - sgan]

და მა - რი - - - - ა - მი - სა - - - - გან
და მა - რი - - - - ა - მი - სა - - - - გან

და მა - რი - ა - - - - მი - სა - - - - გან ქალ - ნუ - ლი - - - -
და მა - რი - ა - - - - მი - სა - - - - გან ქალ - ნუ - ლი - - - -
da ma - ri - a - - - - mi - sa - - - - gan kal - ts'u - li - - - -

სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,
სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან - კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,
sa, u - kche - ve - lad gan - k'ats - na; da jvars e - tsva kri - st'e,

ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა
ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა
ghme - - - rti chve - ni, si - k'vdi - li - ta

1) ხელნაწერში ეს საქცევი და მასში პოეტური ტექსტის მარცვალთა განაწილება რამდენადმე გაურკვეველად არის ჩანერილი. აქ დაბეჭდილია ამ ადგილის ნაკითხვის ვარიანტები.
2) პუნქტირით მონიშნული ადგილი ხელნაწერში ცარიელია. ეს ბგერები ჩვენი ჩამატებულია.
1) This final phrase and the text setting in the original manuscript is somewhat unclear. Possible variations are printed here.
2) The dotted area is empty in the original. This notation was added by the editors.

სი - კვ - დი - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი - დი - სა
 სი - კვ - დი - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი - დი - სა
 si - k'v - di - - - li das - trgu - na; da er - ti ts'mi - di - sa

სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
 სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
 sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

[სუ - ლი - სა; გვა - - -
 [su - li - sa; gva - - -
 მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - - -
 მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი - დი - სა სუ - ლი - სა! გვა - - -
 ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - - -

ცხოვ - - - - ნა ჩვენ! rit.
 tskhov - - - - nna chven!
 ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
 ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
 tskho - - - - vnen chven!

1) ფრჩხილებში ნაბეჭდი ბეკარი ჩვენ გვეკუთვნის. მი ბემოლი კილოური თვალსაზრისით საინტერესო სურათს გვაძლევს, თუმცა, შესაძლოა, მისი შესრულება გარკვეულ უხერხულობასთან იყოს დაკავშირებული. აქ დასაშვებია შესრულდეს როგორც მი ბემოლი, ისე ჩვენ მიერ შემოთავაზებული მი ბეკარიც.

1) The bracketed natural sign was added by the editors. A flat sign before E may be interesting, but performing it that way may be uncomfortable. It is possible to perform either E flat here, or with the E natural as suggested by the editors.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa suls, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghmrti - sa uk'v - da - vi

არ - სე - ბა; თავს - იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

არ - სე - ბა; თავს - იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

ar - se - ba; tavs - id - va chve - ni - sa tskho - - - vre -

ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

ბი - სა - თვის: ხორ - ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა

bi - sa - tvis: khor - tsni she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
1) From the manuscript of D. Molodinashvili.

და მა-რი - - - ა - მი - სა - გან ქალ-წუ-ლი - - - -
 და მა-რი - - - ა - მი - სა - გან ქალ-წუ-ლი - - - -
 da ma - ri - - - a - mi - sa - gan kal - ts'u - li - - - -

სა, უ - ქვე - ვე-ლად გან-კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,
 სა, უ - ქვე - ვე-ლად გან-კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - სტე,
 sa, u - kche - ve - lad gan - k'ats - na; da jvars e - tsva kri - st'e,

ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა
 ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - კვდი - ლი - თა
 ghme - - - rti chve - ni, si - - k'vdi - li - ta

სი - კვდი - ლი დას-თრგუნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
 სი - კვდი - ლი დას-თრგუნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
 si - k'vdi - - - li das - trgu - na; da er - ti ts'mi - di - sa

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სი - ტყვა ღმრთი - სა, უკვ - და - ვი

mkho - lod - sho - bi - li dze da si - t'qva ghmrti - sa uk'v - da - vi

1) *ossia*
ან ასე

2) *ossia*
ან ასე

არ - სე - ბა;

არ - სე - ბა;

ar - se - ba;

არ - სე - ბა;

არ - სე - ბა;

ar - se - ba;

არ - სე - ბა;

არ - სე - ბა;

ar - se - ba;

თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე - ბი - სა - თვის:

თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე - ბი - სა - თვის:

tavs - id - va chve - ni - sa tskho - - - vre - bi - sa - tvis:

1); 2) ხელნაწერში ფრაგმენტი „არსება“ გაურკვეველადაა ჩანერილი. აქ წარმოდგენილია ამ ადგილის წაკითხვის ვარიანტები.
1); 2) The fragment "Arseba" is unclear in the original. Here we offer possibilities for reading it.

ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - - - -

ხორ-ცნი შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - - - -

khor-tzni she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - - - -

მი - სა - - - - გან ქალ-წუ-ლი - - - - სა, უ - ქვე-ვე-ლად

მი - სა - - - - გან ქალ-წუ-ლი - - - - სა, უ - ქვე-ვე-ლად

mi - sa - - - - gan kal-ts'u - li - - - - sa, u - kche-ve - lad

1) *ossia*
ან ასე

ღმე - - - -

ghme - - - -

გან-კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - - - - სტე, ღმე - - - -

გან-კაც - ნა; და ჯვარს - ე - ცვა ქრი - - - - სტე, ღმე - - - -

gan-k'ats - na; da jvars e - tsva kri - - - - st'e, ghme - - - -

რთი ჩვე - - - - ნი, სი - - - - კვდი - ლი - თა

რთი ჩვე - - - - ნი, სი - - - - კვდი - ლი - თა

rti chve - - - - ni, si - - - - k'vdi - li - ta

1) ხელნაწერში, ფრაგმენტში „ღმე..“ მოგვიანებით შეტანილია ცვლილებები (რაც ართულებს ამ ადგილის ზუსტ წაკითხვას). აქ შემოთავაზებულია მისი ამოკითხვის ვარიანტები.
1) There are changes made later in the original fragment that begins with the syllable "ghme..." Here we offer possibilities for reading it.

სიკვ - დი - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
სიკვ - დი - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი წმი-დი-სა
sik'v - di - - - li das - trgu - na; da er - ti ts'mi - di - sa

სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე-ბულ არს,—
sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

[სუ - ლი - სა; გვა - - -
[su - li - sa; gva - - -
მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი-დი-სა სუ-ლი-სა! გვა - - -
მა - მი - სა და ყოვ-ლად-წმი-დი-სა სუ-ლი-სა! გვა - - -
ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa! gva - - -

ცხოვ - - - - ნა ჩვენ!] rit.
tskhov - - - - nna chven!]
ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
tskho - - - - vnen chven!

1) ფრჩხილებში ნაბეჭდი ბეკარი ჩვენ გვეკუთვნის. მი ბემოლი კილოური თვალსაზრისით საინტერესო სურათს გვაძლევს, თუმცა, შესაძლოა, მისი შესრულება გარკვეულ უხერხულობასთან იყოს დაკავშირებული. აქ დასაშვებია შესრულდეს როგორც მი ბემოლი, ისე ჩვენ მიერ შემოთავაზებული მი ბეკარიც.

1) The bracketed natural sign was added by the editors. The natural sign before E presents interesting possibilities in terms of a scale, but it may be uncomfortable to perform. It is possible to perform either E flat here, or with the E natural as suggested by the editors.

ბ ალსაგალი
მხოლოდ-შობილი ძე

Antiphon 2
O, Only-begotten Son

ჭმაღ ღ
Tone VIII

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasas sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტ - ყვა ღმრთი-სა, უკვ - და - ვი

მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი ძე და სიტ - ყვა ღმრთი-სა, უკვ - და - ვი

mkho - lod - sho - bi - li dze da sit' - qva ghmrti - sa, uk'v - da - vi

არ - სე - ბა; თავს - იდ - ვა ჩვე - ნი - სა

არ - სე - ბა; თავს - იდ - ვა ჩვე - ნი - სა

ar - se - ba; tavs - id - va chve - ni - sa

ცხო - - - ვრე - ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ისხ - ნა

ცხო - - - ვრე - ბი - სა-თვის: ხორ-ცნი შე - ისხ - ნა

tskho - - - vre - bi - sa - tvis: khor - tsni she - iskh - na

1) ამ ადგილიდან ხელნაწერში მხოლოდ I ხმის პარტიაა ჩაწერილი. აქ წარმოდგენილი II და III ხმები ჩვენი შეწყობილია.
1) In the original manuscript, only part of the first voice is notated here. The second and third voices presented here were arranged by the editors.

სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - - - მი -

სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - - - მი -

su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - - - mi -

სა - - - გან ქალ-წუ-ლი - - - - - სა,

სა - - - გან ქალ-წუ-ლი - - - - - სა,

sa - - - gan kal - ts'u - li - - - - - sa,

უ - ქცე-ვე-ლად გან-კაც - ნა; და ჯვარს - - ე - ცვა ქრი - - -

უ - ქცე-ვე-ლად გან-კაც - ნა; და ჯვარს - - ე - ცვა ქრი - - -

u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na; da jvars - - - e - tsva kri - - -

სტე, ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - -

სტე, ღმე - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - -

st'e, ghme - - - - rti chve - ni, si - - - -

კვდი - ლი - თა სი - კვდი - - - ლი დას-თრგუ - ნა;
 კვდი - ლი - თა სი - კვდი - - - ლი დას-თრგუ - ნა;
 k'vdi - li - ta si - k'vdi - - - li das - trgu - na;

და ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს,—
 და ერ - თი წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი - დე - ბულ არს,—
 da er - ti ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa ta - na di - de - bul ars,

[სუ - ლი - სა;
 [su - li - sa;

მა - მი - სა და ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
 მა - მი - სა და ყოვ - ლად - წმი - დი - სა სუ - ლი - სა!
 ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa su - li - sa!

გვა - ცხოვ - - - - - ნა *rit.* ჩვენ!
 gva - tskhov - - - - - nna chven!

გვა - ცხო - - - - - ვნე - - - ნ ჩვენ!
 გვა - ცხო - - - - - ვნე - - - ნ ჩვენ!
 gva - tskho - - - - - vne - - - n chven!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

მხო - ლოდ-შო - ბი - ლი ძე და სიტ - ყვა ღმრთი-სა, უკვ - და - ვი არ -

მხო - ლოდ-შო - ბი - ლი ძე და სიტ - ყვა ღმრთი-სა, უკვ - და - ვი არ -

mkho - lod - sho - bi - li dze da sit' - qva ghmrti-sa, uk'v - da - vi ar -

სე - ბა; თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

სე - ბა; თავს-იდ - ვა ჩვე - ნი - სა ცხო - - - ვრე -

se - ba; tavs - id - va chve - ni - sa tskho - - - vre -

ბი - სა - თვის: ხორ-ცნი შე - ის - ხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი -

ბი - სა - თვის: ხორ-ცნი შე - ის - ხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი -

bi - sa - tvis: khor - tsnī she - is - khna su - li - sa - gan ts'mi - di -

სა და მა - რი - ა - - - - - მი - სა - - - - - გან
სა და მა - რი - ა - - - - - მი - სა - - - - - გან
sa da ma - ri - a - - - - - mi - sa - - - - - gan

1) *ossia:*
ან ასე:

გან - კაც - ნა;
gan - k'ats - na;

ქალ-წუ-ლი - - - - - სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან-კაც-ნა;
ქალ-წუ-ლი - - - - - სა, უ - ქცე - ვე - ლად გან-კაც-ნა;
kal - ts'u - li - - - - - sa u - ktse - ve - lad gan - k'ats - na;

და ჯვარს - - - - - ე - ცვა ქრი - - - - - სტე,
და ჯვარს - - - - - ე - ცვა ქრი - - - - - სტე,
da jvars - - - - - e - tsva kri - - - - - st'e,

ღმე - - - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - - - კვდი - ლი -
ღმე - - - - - რთი ჩვე - ნი, სი - - - - - კვდი - ლი -
ghme - - - - - rti chve - ni, si - - - - - k'vdi - li -

1) ხელნაწერში ფრაგმენტის „განკაცნა“ რიტმი გაურკვეველია. გთავაზობთ მისი წაკითხვის ვარიანტებს.
2) ამ მუხლიდან ხელნაწერში ნოტირებული არაა II ხმის პარტია - მხოლოდ წინამდებარე მუხლის საკადანსო სვლაა ჩანერილი (მარცვალზე „ნა“). აქ წარმოდგენილი II ხმა ჩვენი შეწყობილია.
1) The rhythm of the fragment "Gankatsna" is unclear in the original. We offer the variants of reading it.
2) After this stanza, the second voice part is not notated in the original - there is only the cadence move of the present stanza recorded (on the syllable "na"). The second voice presented here was arranged by the editors.

თა სი - კვ - დი - - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი
 თა სი - კვ - დი - - - - ლი დას-თრგუ-ნა; და ერ-თი
 ta si - k'v - di - - - - li das - trgu - na; da er - ti

წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი -
 წმი - დი - სა სა - მე - ბი - სა თა - ნა დი -
 ts'mi - di - sa sa - me - bi - sa 1) ta - na di -

დე-ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ-ლად - წმი - დი - სა
 დე-ბულ არს, — მა - მი - სა და ყოვ-ლად - წმი - დი - სა
 de - bul ars, ma - mi - sa da qov - lad - ts'mi - di - sa

[სუ - ლი - სა; გვა - - - ცხო - - - ო - - - ვ -
 [su - li - sa; gva - - - tskho - - - o - - - v -

სუ - ლი - სა! გვა - - - ცხო - - - ო - - - ვ -
 სუ - ლი - სა! გვა - - - ცხო - - - ო - - - ვ -
 su - li - sa! gv - - - tskho - - - o - - - v -

1) აქედან ბანის ქვედა ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია.
 1) The lower bass part has been added by the editors, starting from this point.

ნნა *rit.*
nna chven! chven!

ნე - - - - - ნ ჩვე - - - - - ენ!
ნე - - - - - ნ ჩვე - - - - - ენ!
ne - - - - - n chve - - - - - en!

288

გ ალსავეალი^{1) 2)}
სასუფეველსა შენსა

Antiphon 3
In Thy Kingdom

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე
sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხა - კნი სუ - ლი - თა,
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხა - კნი სუ - ლი - თა,
su - pe - vi - ta she - ni - ta! ne - t'ar iqv - nen gla - kha - k'ni su - li - ta,

რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი - ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა -
რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი - ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა -
ra - me - tu ma - ti ars sa - su - pe - ve - li - tsa - ta! ne - t'ar iqv - nen mglo - va -

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №190).
2) ხელნაწერში ეს საგალობელი ფ. კარბელაშვილის მიერ ჩანერილია ოთხხმიანი შერეული გუნდისათვის. პ. და ფ. კარბელაშვილების, აგრეთვე მ. ელიზბარაშვილისა და დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის ხელნაწერებში, შერეული ოთხხმიანი გუნდისათვის არანაწირობული სხვა საგალობლებიცაა დაცული.

წინამდებარე ნიმუში ჩვენი დამუშავებულია ტრადიციული, სამხმიანი გუნდისათვის.
1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #190).
2) This hymn was notated by Ph. Karbelashvili for four-voice mixed choir. There are also other hymns arranged for mixed four-voice choirs in the originals of P. and Ph. Karbelashvili, also M. Elizbarashvili and D. Chijavadze-Mikhailov. The present example was arranged by the editors for traditional three-voiced choir.

რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ -
 რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ -
 re - ni gu - li - ta, ra - me - tu i - gi - ni nu - ge - shi - nis - tse - mul ikm -

ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ
 ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ
 nen! ne - t'ar iqv - nen mshvid - ni, ra - me - tu mat da - i - mk'vi - dron

ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის
 ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის
 kve - qa - na! ne - t'ar iqv - nen ro - mel - ta shi - o - dis da sts'qu - ro - dis

სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ! ნე - ტარ
 სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ! ნე - ტარ
 si - mar - tli - sa - tvის, ra - me - tu i - gi - ni gan - dzghen! ne - t'ar

იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!
 იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ!
 iqv - nen mo - ts'qa - le - ni, ra - me - tu i - gi - ni she - i - ts'qal - nen!

ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი
 ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი
 ne - t'ar iqv - nen ts'mi - da - ni gu - li - ta, ra - me - tu mat ghmer - ti

ი - ხი - ლონ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ
 ი - ხი - ლონ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ
 i - khi - lon! ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis mqo - pel - ni, ra - me - tu

ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნუ - ლნი
 ი - გი - ნი ძედ ღმრთი - სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნუ - ლნი
 i - gi - ni dzed ghmrti - sad i - ts'od - nen! ne - t'ar iqv - nen dev - nu - lni

სი - მარ-თლი - სა-თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა-თა!
სი - მარ-თლი - სა-თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა-თა!
si - mar - tli - sa - tvis, ra - me - tu ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa-ta!

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდე - ვნი - დენ და გყვე-დრი-დენ და სთქვან
ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდე - ვნი - დენ და გყვე-დრი-დენ და სთქვან
ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gde - vni - den da gqve - dri - den da stkvan

ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ-და მო-მართ სი - ცრუ - ით ჩემ-თვის;
ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ-და მო-მართ სი - ცრუ - ით ჩემ-თვის;
qo - ve - li si - t'qva bo - ro - ti tkven-da mo - mart si - tsru - it chem-tvis;

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu

rit.

სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
sa - sqi - de - li tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

1) სამღვდელთა წირვაზე, ასევე დასდებულთა გალობისას:

This can be performed at the priest's liturgy, and also while chanting the sticherion.

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa;

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი, უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი, უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti, u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

1) დიდმარხვაში, სადილის ჟამში, „ნეტარ იყვნენ“ მუხლების, ასევე „დიდებასა“ და „ან და“-ს შემდგომ ჩასართავი:

During Great Lent, it is inserted after stanzas of "In the Kingdom," and also after the "Glory... Now and...":

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1) ეს მუხლები წინა მუხლების ინტონაციებზე ჩვენი განყოფილია.

1) These stanzas have been arranged by the editors according to the tonality of the previous hymn.

1) დიდმარხვაში, სადილის უამში, „ან და“-ს და მისი ჩასართავის „მომიხსენენ, ჩვენ უფალო“-ს შემდგომ:

During Great Lent, it is inserted after "Now and..." and "momik'hsenen, tshven up'alo":

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

rit.

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o, o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

meno mosso *rit.*

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o, o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

1) ეს მუხლები წინა მუხლების ინტონაციებზე ჩვენი განყოფილია.

1) These stanzas have been arranged by the editors according to the tonality of the previous hymn.

სასუფეველსა შენსა¹⁾
(ფრაგმენტი)
In Thy Kingdom
(Fragment)

სა - სუ-ფე-ველ-სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს
სა - სუ-ფე-ველ-სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს
sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი
მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი
mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta! ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni

გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის ცე - მულ იქმ - ნენ!
გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის ცე - მულ იქმ - ნენ!
gu - li - ta, ra - me - tu i - gi - ni nu - ge - shi - nis tse - mul ikm - nen!

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში, „სასუფეველსა შენსა“-ს მხოლოდ 3 ხელნაწერია დაცული: წინამდებარე ჰიმნი, მელოდიურ-ფაქტურულად მისი მსგავსი ვარიანტი, რომლის ამოკითხვაც, ფაქტობრივად, შეუძლებელია და ჩვენი კრებულის №287 საგალობელი. სამივე ხსენებული ჩანაწერი ნაკლულია — მათში მხოლოდ საწყისი მუხლები და დაბოლოებაა („გიხაროდენ“) ჩანერილი. წინამდებარე საგალობელი ძალიან წვრილი, გაკრული და გაურკვეველი ხელით არის ჩანერილი. მასში დარღვეულია პოეტური ტექსტის მუხლთა თანმიმდევრობა.

წინამდებარე ფრაგმენტის საეკლესიო მსახურებაში შესრულება შეუძლებელია. აქ მისი პუბლიკაცია გამოცემის სისრულისა და სამეცნიერო ინტერესებითაა ნაკარნახევი.

1) Only three manuscripts of "In the Kingdom" are preserved in the archival scores of St. Karbelashvili: the previous hymn, a similar variant in terms of melody and structure (the interpretation of which is particularly difficult), and hymn #287 in this anthology. All three of these transcriptions are incomplete - only the opening and final stanzas are written out. The present hymn was written with a very small and unclear text. The sequence of the poetic text stanzas is different.

Performing this fragment during church services is impossible, but we feel bound to publish it here to complete the scientific direction of this edition.

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
 გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
 gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
 თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
 tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - - na!

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა

sa - su - pe - vel - sa shensa momikhsenen chven, upalo, odes mokhvide supevita

შე - ნი - თა!

შე - ნი - თა!

she - ni - ta!

2) *ossia:*
ან ასე:

შე - ნი - თა!

შე - ნი - თა!

she - ni - ta!

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა - თა!

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა - თა!

net'ar iqvnen glakhak'ni sulita, rametu mati ars sasupeveli tsa - ta!

2) *ossia:*
ან ასე:

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფე-ვე-ლი ცა - თა!

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფე-ვე-ლი ცა - თა!

net'ar iqvnen glakhak'ni sulita, rameti mati ars sasupe - ve - li tsa - ta!

1) წინამდებარე ჰიმნი ჩვენი განყოფილია დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერში მოცემული რეჩიტატიული ჰანგის მქონე საგალობლების — „ნათელი მზიარული“ და „ზეშთამბრძოლისა ჩემისათვის“ მუსიკალურ ინტონაციებზე.
2) წერილი შრიფტით მოცემულია ნაგებობათა ალტერნატიული ვარიანტები, შესრულებული №289, ნაკლული „სასუფეველსა შენსა“-ს მიხედვით.

1) This hymn was arranged by the editors according to the musical intonations of the hymn with the recitative tune - "O, Gladsome Light" and "We, thy servants" as found in the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) Alternative variants are written in small font, as in #289, and arranging according to the incomplete "In the Kingdom."

ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის-ცემულ იქმ - ნენ!

ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის-ცემულ იქმ - ნენ!

net'ar iqvnen mglovareni gulita, rametu igini nugesheinis - tsemul ikm - nen!

1) *ossia:*
ან ასე:

ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - ნენ!

nu - ge - shi - nis - tse - mul ikm - nen!

ნეტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ დაიმკვიდრონ ქვე - ყა - ნა! ნეტარ იყვნენ,

ნეტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ დაიმკვიდრონ ქვე - ყა - ნა! ნეტარ იყვნენ,

net'ar iqvnen mshvidni, rametu mat daimk'vidron kve - qa - na! net'ar iqvnen,

რომელთა ჰშიოდის და ჰსწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ იგი - ნი გან - ძღენ!

რომელთა ჰშიოდის და ჰსწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ იგი - ნი გან - ძღენ!

romelta hshiodis da hsts'qurodის simartlisatvis, rametu igi - ni gan - dzghen!

1) წვრილი შრიფტით მოცემულია №289-ის მიხედვით შესრულებული ვარიანტი ფრაგმენტისა „ნუგეშინის-ცემულ იქმნენ“.
1) The small font notation here refers to a variant of the fragment "Nugesheinis-tsemul ikmnen" as found in hymn #289.

ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შეი - წყალ - ნენ!

ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შეი - წყალ - ნენ!

net'ar iqvnen mots'qaleni, rametu igini shei - ts'qal - nen!

ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერთი ი - ხი - ლონ!

ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერთი ი - ხი - ლონ!

net'ar iqvnen ts'midani gulita, rametu mat ghmerti i - khi - lon!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის-მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთისად ი - წოდ - ნენ!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის-მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთისად ი - წოდ - ნენ!

net'ar iqvnen mshvidobis - mqopelni, rametu igini dzed ghmrtisad i - ts'od - nen!

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა - თა!

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა - თა!

net'ar iqvnen devnulni simartlisatvis, rametu mati ars sasupeveli tsa - ta!

ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვე - დრი - დენ,
ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვე - დრი - დენ,
net'ar iqvnet tkven, razhams gdevniden da gqve - dri - den,

და ჰსტკვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სიცრუვით, ჩემ - თვის;
და ჰსტკვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სიცრუვით, ჩემ - თვის;
da hstkván qoveli sit'qva borot'i tkvenda momart sitsruvit, chem - tvís;

1)

გი - ხა - რო - დენ, და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
გი - ხა - რო - დენ, და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
gi - kha - ro - den, da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

rit.
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - - na!

1) შემდეგ გვერდზე დაბეჭდილია მუხლის „გიხაროდენ და მხიარულ იყვენით“ ვარიანტი №289 „სასუფეველსა შენსა“-დან.
1) The variant #289, "In the Kingdom," of the stanza "Hail and Rejoice" is printed on the following page.

1) *ossia:*
ან ასე:

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - - na!

სამღვდელთა წირვაზე, ასევე დასდებულთა გალობისას:

This can be performed at the priest's liturgy, and also while chanting the sticherion:

დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა, ან და მარადის
დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა, ან და მარადის
dideba mamasa da dzesa da ts'mida - sa sul - sa, ats' da maradis

და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

1) დამამთავრებელი მუხლის ვარიანტი №289 „სასუფეველსა შენსა“-დან.
1) From the variant #289, "In the Kingdom," of the final stanza.

გ ალსავალი
სასუფეველსა შენსა¹⁾
Antiphon 3
In Thy Kingdom

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენსა მომისხენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენსა მომისხენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა

sa - su - pe - vel - sa shensa momikhsenen chven, upalo, odes mokhvide supevita

შე - ნი-თა! ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფეველი

შე - ნი-თა! ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფეველი

she - ni - ta! net'ar iqvnen glakhak'ni sulita, rametu mati ars sasupeveli

ცა - თა! ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის-ცემულ

ცა - თა! ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის-ცემულ

tsa - ta! net'ar iqvnen mglovareni gulita, rametu igini nugeshinis - tsemul

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილია — წინამდებარე კრებულის №4 ჰიმნის „აღმოსავალითგან მზისა“ და პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461) დაცული, მისი იდენტური რეჩიტატიული საგალობლების ინტონაციებზე.

1) This hymn was arranged by the editors, according to the tonality of the hymn "Aghmosavalitgan mzis" (hymn #4). The identical recitative hymn is also found in the archive of P. Karbelashvili (central archive, f. 1461).

იქმ-ნენ! ნეტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ დაიმკვიდრონ ქვე - ყა - ნა!

იქმ-ნენ! ნეტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ დაიმკვიდრონ ქვე - ყა - ნა!

ikm-nen! net'ar iqvnen mshvidni, rametu mat daimk'vidron kve-qa - na!

ნეტარ იყვნენ, რომელთა ჰშიოდის და ჰსწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ იგინი

ნეტარ იყვნენ, რომელთა ჰშიოდის და ჰსწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ იგინი

net'ar iqvnen, romelta hshiodis da hsts'qurodis simartlisatvis, rametu igini

გან-ძღენ! ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შეი-წყალ - ნენ!

გან-ძღენ! ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შეი-წყალ - ნენ!

gan-dzghen; net'ar iqvnen mots'qaleni, rametu igini shei-ts'qal - nen!

ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერთი ი - ხი - ლონ!

ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერთი ი - ხი - ლონ!

net'ar iqvnen ts'midani gulita, rametu mat ghmerti i - khi - lon!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის-მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთისად ი-წოდ - ნენ!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის-მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთისად ი-წოდ - ნენ!

net'ar iqvnen mshvidobis - mqopelni, rametu igini dzed ghmrtisad i - ts'od - nen!

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა -

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცა -

net'ar iqvnen devnulni simartlisatvis, rametu mati ars sasupeveli tsa -

თა! ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვე-დრი - დენ,

თა! ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვე-დრი - დენ,

ta! net'ar iqvnet tkven, razhams gdevniden da gqve - dri - den,

და ჰსთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სიცრუვით, ჩემ-თვის;

და ჰსთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სიცრუვით, ჩემ-თვის;

da hstkvan qoveli sit'qva borot'i tkvenda momart sitsruvit, chem-tvis!

გი - ხა - რო - დენ, და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
გი - ხა - რო - დენ, და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
gi - kha - ro - den, da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - - na!

სამღვდელთა წირვაზე, ასევე დასდებელთა გალობისას:

This can be performed at the priest's liturgy, and also while chanting the sticherion:

დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა, ან და მარადის
დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა, ან და მარადის
dideba mamasa da dzesa da ts'mida - sa sul - sa, ats' da maradis

და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

გ ალსაველი
სასუფეველსა შენსა¹⁾

Antiphon 3
In Thy Kingdom

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს

sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ

მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ

mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta! ne - t'ar iqv - nen

გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი

გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი

gla - khak' - ni su - li - ta, ra - me - tu ma - ti ars sa - su - pe - ve - li

ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ

tsa - ta! ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni gu - li - ta, ra - me - tu

1) ხელნაწერში საგალობელი ჩანერილია არასრულად: IV „ნეტარების“ („ნეტარ იყვენ რომელთა შიოდის...“) მუხლს პირდაპირ მოსდევს ბოლო მუხლი („გიხაროდენ“); არ არის ნოტირებული II ხმის პარტია.

საგალობლის რეკონსტრუირება-რედაქტირება შესრულებულია ამავე ჰანგის მქონე, შედარებით „გამშვენებული“ საგალობლების — „ნათელი მხიარული“ (კარბელაშვილი, 1897:75) და „ზესთამბრძოლისა“ (კარბელაშვილი, 1898:71) მიხედვით. ამავე ნიმუშების მიხედვითაა აღნიშნული ალტერაციის ნიშნებიც (განსხვავებულნი №289—291, „სადა“ ვარიანტებისაგან).

1) The hymn is recorded in the original incompletely: the stanza of the fourth "blessed is" ("Netar ikonen romelta shiodis") is directly followed by the last stanza ("Gikharoden"/"Hail"); the second voice part was not notated.

This reconstruction of the hymns was accomplished following the example of other hymns with the same tune: ie. the ornamental "O, Gladsome Light" (Karbelashvili, 1897:75), and "We, thy servants" (Karbelashvili, 1897:71).

Based on this work we offer these alteration signs, which are different from the simple variants, hymns #289-291.

ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის ცე - მულ იქმ - ნენ! ნე - ტარ
 ი - გი - ნი ნუ - გე - ში - ნის ცე - მულ იქმ - ნენ! ნე - ტარ
 i - gi - ni nu - ge - shi - nis tse - mul ikm - nen! ne - t'ar

იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ ქვე - ყა - ნა!
 იყვ - ნენ მშვიდ - ნი, რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ ქვე - ყა - ნა!
 iqv - nen mshvid - ni, ra - me - tu mat da - i - mk'vi - dron kve - qa - na!

ნე - ტარ იყვ - ნენ რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მარ - თლი - სა - თვის,
 ნე - ტარ იყვ - ნენ რო - მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მარ - თლი - სა - თვის,
 ne - t'ar iqv - nen ro - mel - ta shi - o - dis da sts'qu - ro - dis si - mar - tli - sa - tv'is,

რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი,
 რა - მე - თუ ი - გი - ნი გან - ძღენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი,
 ra - me - tu i - gi - ni gan - dzghen! ne - t'ar iqv - nen mo - ts'qa - le - ni,

რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი

რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი

ra - me - tu i - gi - ni she - i - ts'qal - nen! ne - t'ar iqv - nen ts'mi - da - ni

გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!

gu - li - ta, ra - me - tu mat ghmer - ti i - khi - lon!

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ძედ

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი ძედ

ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis - mqo - pel - ni, ra - me - tu i - gi - ni dzed

ღმრთი - სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ - თლი - სა - თვის,

ღმრთი - სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ - ნულ - ნი სი - მარ - თლი - სა - თვის,

ghmrti - sad i - ts'od - nen! ne - t'ar iqv - nen dev - nul - ni si - mar - tli - sa - tvis,

რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - თა!
 ra - me - tu ma - ti ars sa - su - pe - ve - li tsa - ta!

ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გყვე - დრი - დენ და გდევ - ნი - დენ
 ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გყვე - დრი - დენ და გდევ - ნი - დენ
 ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gqve - dri - den da gdev - ni - den,

და ჰსთქვან ყო - ვე - ლი სიტ - ყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი - ცრუ - ვით ჩე -
 და ჰსთქვან ყო - ვე - ლი სიტ - ყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ სი - ცრუ - ვით ჩე -
 da hstkván qo - ve - li sit' - qva bo - ro - t'i tkven - da mo - mart si - tsru - vit che -

მთვის; გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით,
 მთვის; გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით,
 mtvis; gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit,

რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ - არს ცა - თა
 რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი თქვე - ნი დიდ - არს ცა - თა
 ra - me - tu sa - sqi - de - li tkve - ni did - ars tsa - ta

rit.
 ში - - - - - ნა!
 ში - - - - - ნა!
 shi - - - - - na!

1) სამღვდელთა წირვაზე, ასევე დასდებულთა გალობისას:
 This can be performed at the priest's liturgy, and also while chanting the sticherion:

დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა,
 დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა,
 dideba mamasa da dzesa da ts'mida - sa sul - sa,

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
 ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
 ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

1) მუხლები „დიდება“ და „ან და“ რეჩიტატიულ პანგზე განწყობილია და აქ დამატებულია ჩვენ მიერ.
 1) The recitative stanzas "Glory" and "Now and" were arranged by the editors.

სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
სა - სუ - ფე - ველ - სა შენ - სა მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო,
sa - su - pe - vel - sa shen - sa mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - - ნი - - თა!
ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - - ნი - - თა!
o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - - ni - - ta!

ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მა - თი არს
ნე - ტარ იყვ - ნენ გლა - ხაკ - ნი სუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მა - თი არს
ne - t'ar iqv - nen gla - khak' - ni su - li - ta, ra - me - tu ma - ti ars

სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - - - - თა!
სა - სუ - ფე - ვე - ლი ცა - - - - თა!
sa - su - pe - ve - li tsa - - - - ta!

1) პ. კარბელაშვილის არქივში ამ საგალობლის მხოლოდ ბანის პარტიაა შემონახული (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №200). სამწუხაროდ, ვერ მივაკვლიეთ მთქმელისა და მოძახილის პარტიებს — ვერც ძმები კარბელაშვილების ხელნაწერებში და ვერც ქართული გალობის სხვა, წერილობით თუ აუდიო წყაროებში.

აქ გთავაზობთ წინამდებარე პიშნის ჩვენ მიერ რეკონსტრუირებულ ვერსიას. მთქმელის ჰანგი ბანის მოძრაობის გათვალისწინებით, ტრადიციული, სტერეოტიპული კვინტურ-ოქტავური და დეციმების¹⁾ ურთიერთ-კოორდინაციით ავაგეთ. II ხმის შეწყობისას კი, შევეცადეთ დაგვეცვა „გამშვენებული“ კართლ-კახური გალობის სტილური თავისებურებები.

1) Only the bass part of this hymn is preserved in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #200). Unfortunately, we could not find the upper voice parts of this hymn in other manuscripts by the brothers Karbelashvili, nor in any written or audio recordings. Hence, we offer this reconstructed version. We built the first voice melody according to the bass movements, and with the traditional harmony (fifth-octave and third interval movement). When arranging the second voice, we tried to reserve the stylistic characteristics of ornamental Kartlian-Kakhetian chanting.

ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მგლო - ვა - რე - ნი გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
 ne - t'ar iqv - nen mglo - va - re - ni gu - li - ta, ra - me - tu i - gi - ni

ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - - - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი,
 ნუ - გე - ში - ნის - ცე - მულ იქმ - - - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვიდ - ნი,
 nu - ge - shi - nis - tse - mul ikm - - - nen! ne - t'ar iqv - nen mshvid - ni,

რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ რო -
 რა - მე - თუ მათ და - ი - მკვი - დრონ ქვე - ყა - ნა! ნე - ტარ იყვ - ნენ რო -
 ra - me - tu mat da - i - mk'vi - dron kve - qa - na! ne - t'ar iqv - nen ro -

მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მა - რთლი - სა - თვის, რა - მე - თუ
 მელ - თა ში - ო - დის და სწყუ - რო - დის სი - მა - რთლი - სა - თვის, რა - მე - თუ
 mel - ta shi - o - dis da sts'qu - ro - dis si - ma - rtli - sa - tvის, ra - me - tu

ი - გი - ნი გან - - - ძღენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი,
 ი - გი - ნი გან - - - ძღენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ მო - წყა - ლე - ნი,
 i - gi - ni gan - - - dzghen! ne - t'ar iqv - nen mo - ts'qa - le - ni,

რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი
 რა - მე - თუ ი - გი - ნი შე - ი - წყალ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ წმი - და - ნი
 ra - me - tu i - gi - ni she - i - ts'qal - nen! ne - t'ar iqv - nen ts'mi - da - ni

გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!
 გუ - ლი - თა, რა - მე - თუ მათ ღმერ - თი ი - ხი - ლონ!
 gu - li - ta, ra - me - tu mat ghmer - ti i - khi - lon!

ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
 ნე - ტარ იყვ - ნენ მშვი - დო - ბის - მყო - ფელ - ნი, რა - მე - თუ ი - გი - ნი
 ne - t'ar iqv - nen mshvi - do - bis - mqo - pel - ni, ra - me - tu i - gi - ni

ძედ ღმრთი-სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ-ნულ - ნი
 ძედ ღმრთი-სად ი - წოდ - ნენ! ნე - ტარ იყვ - ნენ დევ-ნულ - ნი
 dzed ghmrti - sad i - ts'od - nen! ne - t'ar iqv - nen dev - nul - ni

სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი
 სი - მარ - თლი - სა - თვის, რა - მე - თუ მა - თი არს სა - სუ - ფე - ვე - ლი
 si - mar - tli - sa - tvis, ra - me - tu ma - ti ars sa - su - pe - ve - li

1)

ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ვნი - დენ და გყვე -
 ცა - თა! ნე - ტარ იყვ - ნეთ თქვენ, რა - ჟამს გდევ - ვნი - დენ და გყვე -
 tsa - ta! ne - t'ar iqv - net tkven, ra - zhams gde - vni - den da gqve -

დრი - დენ, და სთქვან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ
 დრი - დენ, და სთქვან ყო - ვე - ლი სი - ტყვა ბო - რო - ტი თქვენ - და მო - მართ
 dri - den, da stkvan qo - ve - li si - t'qva bo - ro - t'i tkven - da mo - mart

1) ხელნაწერში არაა IX „ნეტარება“: „ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვედრიდენ და სთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სიცრუით, ჩემთვის“. ჰიმნის სხვა მუსიკების ჰანგზე განყოფილი ეს მუსიკა ჩვენი დამატებულია.
 1) There is no ninth verse of "blessed is" in the original source, thus this stanza was added by the editors.

სი - ცრუ - ით, ჩემ - - - თვის;
სი - ცრუ - ით, ჩემ - - - თვის;
si - tsru - it, chem - - - tvis;

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
გი - ხა - რო - დენ და მხი - ა - რულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
gi - kha - ro - den da mkhi - a - rul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

დასასრული / (სამღვდელთმთავრო წირვისათვის)
First Ending (For Bishop's Liturgy)

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - na!

1) ხელნაწერში „გიხაროდენ“-ის წინ „უფალო, შეგვიწყალებ“-ის ბანის წინამდებარე მელოდიაცაა ჩანერილი. მასაც ზედა ორი ხმა ჩვენ შევუწყვეთ.

„სასუფეველა შენსა“-ში „უფალო, შეგვიწყალებ“ ჩაერთვის მხოლოდ მღვდელმსახურის მოწოდების „უფლისა მიმართ ვილოცოთ“ პასუხად. დღეს არსებული ტრადიციით, მცირე შესვლის წინ ეს დიალოგი მხოლოდ სამღვდლო წირვაზე აღესრულება, ამასთან, ხან „გიხაროდენ“-ის, ხან „დიდებას“ ხან „ან და“-ს შემდგომ. იმავე ფუნქციისაა №329—332 საგალობლებიც.

2) დამასრულებელი მუხლის ამ ვარიანტში ჩვენ მიერ ორჯერ არის გაზრდილი საკადანსო ნაგებობაში („...ნა“) შემავალი ბგერების გრძლიობები.

1) Before the "Gikharoden" ("Hail/Rejoice"), only the bass voice-part of "Lord, Have Mercy" was notated, thus we added the upper two voice parts.

"Lord, Have Mercy" should be inserted here during the hymn "In the Kingdom" only in response to the priest's utterance "uplisa mimart vilotsot." According to contemporary tradition, before the Little Entrance this dialogue is performed only during the priest's liturgy, or sometimes after the "Hail/Rejoice", "Glory", or "Now and..." Hymns 329-332 have the same functions.

2) In this variant of the final stanza, the values of the notes in the cadence constructions ("...na") were increased twice by the editors.

1) დასასრული // (მღვდლის წირვისათვის, ასევე დიდი მარხვის განგებებისათვის)

Second Ending (For Priest's Liturgy, also for Great Lent)

თქვე-ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - ნა!
თქვე-ნი დიდ არს ცა - თა ში - - - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - - - na!

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

2)

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, უ - ფა - ლო, ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა
mo - mi - khse - nen chven, u - pa - lo, o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta

1) ამ მუხლებს ბანი თავად ხელნაწერშია მოცემული.

2) წინამდებარე მუხლი — „მომიხსენენ, ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევითა შენითა“, დიდ მარხვაში, სადილის ყამში ჩაერთვის „სასუფველსა შენსა“-ს თითოეული მუხლის შემდეგ.

1) The bass part of these stanzas was notated in the original source.

2) This stanza, "Momikhsenen, chven, upalo, odes mokhvide supevita shenita", is inserted after each stanza of "In the Kingdom" ("Sasuvevlsa Sensa") during Lent.

შე - ნი - თა!
შე - ნი - თა!
შე - ნი - თა!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო,
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო,
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, მე - უ - ფე - ო,

she - ni - ta! mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o,
mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o,
mo - mi - khse - nen chven, me - u - pe - o,

ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
ო - დეს მო - ხვი - დე სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!
o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!
o - des mo - khvi - de su - pe - vi - ta she - ni - ta!

მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე
მო - მი - ხსე - ნენ ჩვენ, წმი - და - ო, ო - დეს მო - ხვი - დე

mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o, o - des mo - khvi - de
mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o, o - des mo - khvi - de
mo - mi - khse - nen chven, ts'mi - da - o, o - des mo - khvi - de

სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!
სუ - ფე - ვი - თა შე - ნი - თა!

su - pe - vi - ta she - ni - ta!
su - pe - vi - ta she - ni - ta!
su - pe - vi - ta she - ni - ta!

294

ჯვართამაღლების ანტიფონები²⁾
Antiphons for Elevation of the Cross

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ლმე-რთო, ღმერთო ჩემო, მომხედენ მე! რასათვის დამიტევებ მე?! მე - ო - ხე - ბი - თა

ღმერთო, ღმერთო ჩემო, მომხედენ მე! რასათვის დამიტევებ მე?! მე - ო - ხე - ბი - თა

ghme- rto, ghmerto chemo, momkheden me! rasatvis damit'veeb me?! me - o - khe - bi - ta

ღმრთისმშობლისათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

ღმრთისმშობლისათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

ghmrtismshobelisata, matskhovar, gva - tskho - - - vnen chven!

1) №244—293 „გამომსახველობითი“ აღსავლების (ანტიფონების) ნაცვლად, ზოგიერთ დღეს იგალობება „ყოველთა დღეთა“ [ყოველდღიური] ანტიფონები, ხოლო საუფლო დღესასწაულებზე — სადღესასწაულო ანტიფონები.

როგორც „ყოველთა დღეთა“, ასევე სადღესასწაულო ანტიფონები შედგება ფსალმუნის მუხლებისაგან (ცვლებადი პოეტური ტექსტით) და მათზე დართული რეფრენებისაგან (ჩასართავებისაგან).

294—309 ნომრებად წარმოდგენილია პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203) დაცული წირვის სადღესასწაულო ანტიფონები/აღსავლები.

ჩვეულებრივ, ანტიფონში ფსალმუნის 4-5 მუხლი, ასევე „დიდება-ან და“ იგალობება ხოლმე. წინამდებარე ნიმუშებში კი, ფსალმუნის მხოლოდ ერთი მუხლია მოცემული (ან იმიტომ, რომ XIX საუკუნეში ფსალმუნის მხოლოდ ერთ მუხლს გალობდნენ, ან იმიტომ, რომ მხოლოდ ერთ მუხლს ინერდნენ, ხოლო დანარჩენებს მის მიხედვით ზეპირად გალობდნენ).

ხელნაწერში ეს ანტიფონები ცალკეული ხმების პარტიების სახით არის ნოტირებული. არც ერთ მათგანში არაა სრული სამხმიანი ფაქტურა, თუმცა, მათი შეჯერების საფუძველზე შესაძლებელი გახდა სამხმიანი ფაქტურის რესტავრაცია.

№294—309 ანტიფონთა პარტიტურებში წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ხელნაწერისეულია. ფრჩხილებში ნაბეჭდი ალტერაციის ნიშნები ჩვენ გვეკუთვნის.

წინამდებარე სადღესასწაულო ანტიფონების მუსიკალურ ტექსტი გამოვიყენეთ ინტონაციურ მოდელად ჩვენ მიერ განყოფილი №310—312 „ყოველთა დღეთა“/ყოველდღიური ანტიფონებისათვის.

№294—312 და №317—328 აღსავლების ანტიფონურად შესრულება ორნაირად შეიძლება:

ა) I გუნდი იგალობებს ფსალმუნის მუხლსა და რეფრენს (ჩასართავს). შემდგომ II გუნდი მომდევნო მუხლსა და რეფრენს. საგალობლის ბოლომდე გუნდები ერთმანეთს ენაცვლებიან ფსალმუნის მუხლისა და მასზე დართული რეფრენების გალობით;

ბ) I გუნდი გალობს ფსალმუნის მუხლებს, II გუნდი კი, ფსალმუნის მუხლებს დაურთავს რეფრენებს.

მეორე შემთხვევაში ანტიფონურთან ერთად, რესპონსორული საგუნდო დიალოგიც იქმნება, რაც, ასევე, ძველი ლიტურგიული ტრადიციაა.

2) ხელნაწერში ჯვართამაღლების ანტიფონების მხოლოდ II ხმის პარტიაა შემონახული. I და III ხმების პარტიები დაკარგულია.

1) Instead of the "expressive" antiphons, hymns 244-293, "everyday" antiphons are chanted on ordinary days and the festive antiphons are chanted on the feastdays.

Unlike the "everyday" antiphons, the festive antiphons are characterized by stanzas of changing poetic texts with refrains added to them.

The feastday liturgical antiphons, hymns 294-309, are preserved in the private archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #203).

According to the rule, the 4-5 stanzas of the psalm in the antiphon, also "Glory-Now and..." are chanted. In the present examples, only one stanza of the psalm was notated (it is not known whether only one stanza of the psalm was chanted in the 19th century, or only one stanza was written and others were chanted orally).

These antiphons are notated as separate voice parts in the original source manuscript. There is no complete three-voice rendering, but after comparing all of the sources, it was possible to restore the three-voice structure.

The alteration signs presented in the antiphon hymns 294-309 are from the original manuscript.

We used the musical text of these festive antiphons as the intonational model for the "everyday" antiphons #310-312 where were arranged by the editors.

There are two possible ways to perform these hymns antiphonally (294-312 and 317-328):

a) The first choir chants the psalm stanza and the refrain, and then the second choir chants the following stanza and refrain. Until the end of the hymn, the choirs exchange chanting the psalm stanzas and the refrains inserted in them;

b) The first choir chants the psalm stanzas and the second choir responds with the refrains.

In the second case, an antiphonal dialogues is created, similar to the ancient liturgical tradition.

2) Only the second voice part of the antiphons of the Feast of the Cross was preserved in the original source. Furthermore, parts of the first and the third voices are lost.

<p><i>ფსალმუნის მუხლი</i> <i>Stanza of the psalm</i></p>	<p><i>რეფრენი</i> <i>Refrain</i></p>
<p>რად განგვიშორენ ჩვენ, ღმერთო, სრულიად?! რად განგვიშორენ ჩვენ, ღმერთო, სრულიად?! რად განგვიშორენ ჩვენ, ღმერთო, სრულიად?!</p>	<p>გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი</p>
<p>rad gangvishoren chven, ghmerto, sruiliad?! gvatshovnen chven, dzeo ghmrtsisao, romeli</p>	

<p>ხორციტა ჯვარს ეცვი, მგალობელნი შენნი: ა - ლი - - - ლუ - ი - ა! ხორციტა ჯვარს ეცვი, მგალობელნი შენნი: ა - ლი - - - ლუ - ი - ა! ხორციტა ჯვარს ეცვი, მგალობელნი შენნი: ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!</p>	<p>გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, რომელი</p>
<p>khortsita jvars etsvi, mgalobelni shenni: a - li - - - lu - i - a!</p>	

296

შობის ანტიფონები 1)
Antiphons for the Nativity

<p><i>ფსალმუნის მუხლი</i> <i>Stanza of the psalm</i></p>
<p>აღგიარო შენ, უფალო, ყოვლიტა გულიტა ჩემიტა და მიუთხრა მე ყოველი საკვირველება აღგიარო შენ, უფალო, ყოვლიტა გულიტა ჩემიტა და მიუთხრა მე ყოველი საკვირველება აღგიარო შენ, უფალო, ყოვლიტა გულიტა ჩემიტა და მიუთხრა მე ყოველი საკვირველება</p>
<p>aghgiaro shen, upalo, qovlita gulita chemita da miutkhra me qoveli sak'virveleba</p>

<p><i>რეფრენი</i> <i>Refrain</i></p>
<p>შე - ნი! მეოხებიტა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - ვნენ ჩვენ! შე - ნი! მეოხებიტა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - ვნენ ჩვენ! შე - ნი! მეოხებიტა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - ვნენ ჩვენ!</p>
<p>she - ni! meokhebita ghmrtsismshobelisata, matskhovar, gva - tskho - - vnen chven!</p>

1) ხელნაწერში შობის ანტიფონების მხოლოდ II ხმის პარტიაა შემონახული. I და III ხმების პარტიები დაკარგულია.
1) Only the second voice part of the Christmas Antiphons is preserved in the original source. The first and the third voices are lost.

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

ნეტარ არს კაცი, რომელსა ეშინის უფლისა, მცნებათა შინა მისთა ინებოს ფრიად!

ნეტარ არს კაცი, რომელსა ეშინის უფლისა, მცნებათა შინა მისთა ინებოს ფრიად!

net'ar ars k'atsi, romelsa eshinis uplisa, mtsnebata shina mista inebos priad!

რეფრენი
Refrain

გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, შობილო ქალწულისაგან, მგალობელნი შენნი:

გვაცხოვნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, შობილო ქალწულისაგან, მგალობელნი შენნი:

gvatskhovnen chven, dzeo ghmrtsiao, shobilo kalts'ulisagan, mgalobelni shenni:

ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

a - li - - - - lu - i - a!

298

ნათლისღების ანტიფონები¹⁾
Antiphons for Epiphany

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

გამოსლვასა ისრაილისასა ეგვიპტით, სახლი იაკობისი ერისაგან ბრბაროსთასა;

გამოსლვასა ისრაილისასა ეგვიპტით, სახლი იაკობისი ერისაგან ბრბაროსთასა;

gamoslvasa israilisasa egvip'tit, sakhli iak'obisi erisagan barbarostasa;

1) ხელნაწერში ნათლისღების ანტიფონების მხოლოდ II ხმის პარტიაა შემონახული. I და III ხმების პარტიები დაკარგულია.
1) Only the second voice part of the Epiphany Antiphons is preserved in the original source. The first and the third voices are lost.

მეოხებითა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვა-ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

მეოხებითა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ, გვა-ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

meokhebita ghmrtismshobelisata, matskhovar, gva-tskho - - - vnen chven!

299

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

შევიყვარე, რამეთუ ისმინა უფალმან ხმა ვედრებისა ჩემისა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ,

შევიყვარე, რამეთუ ისმინა უფალმან ხმა ვედრებისა ჩემისა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ,

sheviqvare, rametu ismina upalman khma vedrebisa chemisa! gva - tskho - vnen chven,

ძეო ღმრთისაო, რომელმან იორდანესა შინა ნათელს - იღე, მგალობელნი შენნი:

ძეო ღმრთისაო, რომელმან იორდანესა შინა ნათელს - იღე, მგალობელნი შენნი:

dzeo ghmrtisao, romelman iordanesa shina natels - ighe, mgalobelni shenni:

ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

a - li - - - - lu - i - a!

აღდგომის ანტიფონები¹⁾
Antiphons for Pascha

300

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ღალადებდით ღმრთისა ყოველი ქვეყანა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
ღალადებდით ღმრთისა ყოველი ქვეყანა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
ghaghadebdit ghmrtsisa qoveli kveqana! me - o - khe - bi - ta ghmrtsis-msho - be - li -

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!
სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!
sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - vnen chven!

301

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ღმერთო, მიწყალენ ჩვენ და მაკურთხენ ჩვენ! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო,
ღმერთო, მიწყალენ ჩვენ და მაკურთხენ ჩვენ! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო,
ghmertო, mits'qalen chven da mak'urtkhen chven! gva-tskhov-nen chven, dzeo ghmrtsiao,

აღდგომილო მკვდრეთით, მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა-ლი - - ლუ - ი - ა!
აღდგომილო მკვდრეთით, მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა-ლი - - ლუ - ი - ა!
aghdgomilo mk'vdretit, mga - lo - bel - ni shen-ni; a - li - - - lu - i - a!

1) ხელნაწერში აღდგომის ანტიფონების მხოლოდ I ხმის პარტიაა შემონახული. II და III ხმების პარტიები დაკარგულია.
1) Only the first voice part of the Easter Antiphons is preserved in the original source. The second and the third voices are lost.

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ლა - ლა - დებ-დით ღმრთისა ყოველი ქვეყანა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,
ლა - ლა - დებ-დით ღმრთისა ყოველი ქვეყანა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,

gha - gha - deb - dit ghmrtsisa qoveli kveqana! me - o - khe - bi - ta ghmrtsismshobelisata,

მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!

ma - tskho - var, gva - tskho - - - - vnen chven!

303

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ღმერ-თო, მიწყალენ ჩვენ და მაკურთხენ ჩვენ! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო,
ღმერ-თო, მიწყალენ ჩვენ და მაკურთხენ ჩვენ! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო,

ghmer - to, mits'qalen chven da mak'urtkhen chven! gva-tskhov-nen chven, dzeo ghmrtsisao,

აღდგომილო მკვდრეთით, მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
აღდგომილო მკვდრეთით, მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!

aghdgomilo mk'vdretit, mga - lo - bel - ni shen-ni; a - li - - - lu - i - a!

ამაღლების ანტიფონები¹⁾
Antiphons for the Ascension

304

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

ყო-ველ-თა წარმართთა აღიტყველენით ხელ-ნი თქვენ-ნი, ღა-ღა-დებ-დით ღმრთისა
ყო-ველ-თა წარმართთა აღიტყველენით ხელ-ნი თქვენ-ნი, ღა-ღა-დებ-დით ღმრთისა
qo - vel - ta ts'armartta aghit'qvelenit khel - ni tkven - ni, gha - gha - deb - dit ghmrtisa

რეფრენი
Refrain

მიმართ ხმითა სიხარულისათა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
მიმართ ხმითა სიხარულისათა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
mimart khmita sikharulisata! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
sa - ta, ma - tskho - var, gva - - - tskhov - nen chven!

305

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

დიდ არს უ - ფა - ლი და ქებულ ფრიად, ქალაქსა ღმრთისა ჩვე - ნი - სა - სა, მთა - სა
დიდ არს უ - ფა - ლი და ქებულ ფრიად, ქალაქსა ღმრთისა ჩვე - ნი - სა - სა, მთა - სა
did ars u - pa - li da kebul priad, kalaksa ghmrtisa chve - ni - sa - sa, mta - sa

1) ხელნაწერში ამაღლების ანტიფონების II და III სმების პარტიებია შემონახული. I სმის პარტია დაკარგულია.
1) Only parts of the second and the third voices of the Easter Antiphons are preserved in the original source. The first voice is lost.

რეფრენი
Refrain

წმიდასა მის - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, ამაღლებულო
წმიდასა მის - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძეო ღმრთისაო, ამაღლებულო
ts'midasa mis - sa! gva - tskhov - nen chven, dzeo ghmrtisao, amaghlebulo

დი - დე - ბით, მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
დი - დე - ბით, მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
di - de - bit, mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - lu - i - a!

306

მეერვასე დღის ანტიფონები¹⁾
Antiphons for Pentecost

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ცა - ნი უთხრობენ დიდებასა ღმრთისასა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,
ცა - ნი უთხრობენ დიდებასა ღმრთისასა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,
tsa - ni utkhroben didebasa ghmrtisasa! me - o - khe - bi - ta ghmrtismshobelisata,

მა - ცხო - ვარ, გვა - - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
მა - ცხო - ვარ, გვა - - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
ma - tskho - var, gva - - - - tskhov - nen chven!

1) ხელნაწერში სულთმოფენობის ანტიფონების II და III ხმების პარტიკუბა შემონახული. I ხმის პარტია დაკარგულია.
1) Only parts of the second and the third voices of the Pentecost Antiphons are preserved in the original source. The first voice is lost.

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

შე - ი - სმი-ნენ შენი უფალმან დღესა ჭირისა შე - ნი - სა - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ,
შე - ი - სმი-ნენ შენი უფალმან დღესა ჭირისა შე - ნი - სა - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ,
she - i - smi-nen sheni upalman dghesa ch'irisa she - ni - sa - sa! gva-tskhov-nen chven,

ნუგეშინისმცემელო სახიერო, მგალობელნი შენ - ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
ნუგეშინისმცემელო სახიერო, მგალობელნი შენ - ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
nugeshinismtsemelo sakhiero, mgalobelni shen - ni; a - li - - - lu - i - a!

308

ფერიცვალების ანტიფონები¹⁾
Antiphons for the Transfiguration

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

რეფრენი
Refrain

ლა - ლა - დებ-დით ღმრთი-სა ყო - ვე - ლი ქვე - ყა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა
ლა - ლა - დებ-დით ღმრთი-სა ყო - ვე - ლი ქვე - ყა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა
gha - gha - deb - dit ghmrti - sa qo - ve - li kve - qa - na! me - o - khe - bi - ta

ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
ghmrtismshobelisata, ma - tskho - var, gva - - - tskhov - nen chven!

1) ხელნაწერში ფერიცვალების ანტიფონების II და III ხმების პარტიებია შემონახული. I ხმის პარტია დაკარგულია.

1) Only parts of the second and the third voices of the Transfiguration of Jesus Antiphons are preserved in the original source. The first voice is lost.

ფსალმუნის მუხლი
Stanza of the psalm

მთა - ნი სიონისანი, გვერდნი ჩრდილოსანი, ქალაქი მეუფისა დი - დი - სა!

მთა - ნი სიონისანი, გვერდნი ჩრდილოსანი, ქალაქი მეუფისა დი - დი - სა!

mta - ni sionisani, gverdni chrdilosani, kalaki meupisa di - di - sa!

რეფრენი
Refrain

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, რომელმან მთასა ზედა ფერი იცვალე,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, რომელმან მთასა ზედა ფერი იცვალე,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, romelman mtasa zeda peri itsvale,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

1.

კეთილ არს აღსარება უფლისა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ,
კეთილ არს აღსარება უფლისა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ,

k'etil ars aghsareba uplisa! me - o - khe - bi - ta ghmrtismshobelisata, matskhovar,

2.

გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! კე-თილ არს აღსარება უ-ფლი-სა,
გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! კე-თილ არს აღსარება უ-ფლი-სა,

gva - tskho - - - vnen chven! k'e - til ars aghsareba u - pli - sa,

და გა - ლო - ბად სახელსა შენსა, მაღალო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,
და გა - ლო - ბად სახელსა შენსა, მაღალო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,

da ga - lo - bad sakhelsa shensa, maghalo! me - o - khe - bi - ta ghmrtismshobelisata,

3.

მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ! მი - თხრო - ბად ცისკარს
მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ! მი - თხრო - ბად ცისკარს

ma - tskho - var, gva - - - tskho - vnen chven! mi - tkhro - bad tsisk'ars

1) 310—312 და 317—328 ნომრად დაბეჭდილ აღსავლებს „სამოციქულოში“, ძველი ქართული ტერმინოლოგიით „აღსავალი ყოველთა დღეთანი“ ეწოდება.

2) საგალობელი ჩვენი განყოფილია №294—309 სადღესასწაულო ანტიფონების ინტონაციებზე.

1) The antiphons 310-312 and 317-328 printed in "The Epistles", are called "agsavalni qovelta dghetani" in medieval Georgian terminology.

2) This hymn was arranged by the editors according to the intonations of the festive antiphons 294-309.

ნყა - ლო - ბა შე - ნი და ჭე - შმა - რი - ტე - ბა შენი ღამედ! მე - ო - ხე - ბი - თა
 ნყა - ლო - ბა შე - ნი და ჭე - შმა - რი - ტე - ბა შენი ღამედ! მე - ო - ხე - ბი - თა

ts'qa - lo - ba she - ni da ch'e-shma - ri - t'e - ba sheni ghamed! me - o - khe - bi - ta

ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ!
 ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ!

ghmrtismshobelisata, ma - tskho - var, gva - - - tskho - vnen chven!

4.

რა - მე - თუ მართალ არს უფალი ღმერ - თი ჩვე - ნი და ა - რა არს სიცრუე მის თანა!
 რა - მე - თუ მართალ არს უფალი ღმერ - თი ჩვე - ნი და ა - რა არს სიცრუე მის თანა!

ra - me - tu martal ars upali ghmer - ti chve - ni da a - ra ars sitsrue mis tana!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

me - o - khe - bi - ta ghmrtismshobelisata, ma - tskho - var, gva - - - tskhov - nen chven!

5.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთისმშობელისათა,

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa; me - o - khe - bi - ta ghmrtismshobelisata,

6.

მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! ან და მარადის
მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! ან და მარადის

ma - tskho - var, gva - tskho - - - vnen chven! ats' da maradis

და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,
და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,

da uk'uniti uk'unisamde; amin! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta,

მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!
მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

ma - tskho - var, gva - tskho - - - vnen chven!

1.

უფალი სუფევს, შვენიერება შეიმოსა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა,
უფალი სუფევს, შვენიერება შეიმოსა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა,

upali supevs, shveniereba sheimosa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta,

2.

მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუფევს,
მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუფევს,

ma - tskho - var, gva - tskho - - - vnen chven! u - pa - li supevs,

შვენიერება შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უფალმან ძალი და გარე-შეირტყა!
შვენიერება შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უფალმან ძალი და გარე-შეირტყა!

shveniereba she - i - mo - sa; she - i - mo - sa upalman dzali da gare - sheirt'qa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!
მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენათა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხოვ - ნენ ჩვენ!

me - o - khe - bi - ta ts'midata shentata, ma - tskho - var, gva - - - tskhov - nen chven!

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილება №294—309 სადღესასწაულო ანტიფონების ინტონაციებზე.

1) This hymn was arranged by the editors according to the intonations of the festive antiphons 294-309.

3.

და რა - მე - თუ დაამყარა ღმერთმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა შე - ი - ძრას!

და რა - მე - თუ დაამყარა ღმერთმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა შე - ი - ძრას!

da ra - me - tu daamqara ghmertman so - pe - li, ra - ta a - ra she - i - dzras!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენთათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენთათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

me - o - khe - bi - ta ts'midata shentata, matskhovar, gva - tskho - - - vnen chven!

4.

წამებანი შენნი, უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნნეს ფრიად! მე - ო - ხე - ბი - თა

წამებანი შენნი, უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნნეს ფრიად! მე - ო - ხე - ბი - თა

ts'amebani shenni, u - pa - lo, sar - ts'mu - no ikmnes priad! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ!

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - - - ცხო - ვნენ ჩვენ!

ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - - - tskho - vnen chven!

5.

სახლსა შენსა შვენის სინმიდე, უ - ფა - ლო, სი - გრძე - სა შინა დღეთასა!

სახლსა შენსა შვენის სინმიდე, უ - ფა - ლო, სი - გრძე - სა შინა დღეთასა!

sakhlsa shensa shvenis sits'mide, u - pa - lo, si - grdze - sa shina dghetasa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენთათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - -

მე - ო - ხე - ბი - თა წმიდათა შენთათა, მაცხოვარ, გვა - ცხო - - - -

me - o - khe - bi - ta ts'midata shentata, matskhovar, gva - tskho - - - -

6.

ვნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა მე - ო - ხე - ბი - თა

ვნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა მე - ო - ხე - ბი - თა

vnen chven! dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa me - o - khe - bi - ta

წმი-და-თა შენ-თა-თა, მა-ცხო-ვარ, გვა-ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

წმი-და-თა შენ-თა-თა, მა-ცხო-ვარ, გვა-ცხო - - - ვნენ ჩვენ!

ts'mi-da - ta shen-ta - ta, ma-tskho-var, gva - tskho - - - vnen chven!

7.

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა-მინ!

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა-მინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a-min!

1) მხოლოდ-შობილი ძე
O, Only-begotten Son

312

გ ალსავეალი
მოვედით, უგალობდეთ უფალსა 2)

Antiphon 3

Come, Let's Sing Unto the Lord

1.

მოვედით, უგალობდეთ უფალსა, ვლალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვენისა!

მოვედით, უგალობდეთ უფალსა, ვლალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვენისა!

movedit, ugalobdet upalsa, vghaghadebdet ghmrtsisa mimart, matskhovrisa chvenisa!

3) სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrtsi-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.

2) საგალობელი ჩვენი განუობილია №294—309 სადღესასწაულო ანტიფონების ინტონაციებზე.

3) ეს ჩასართავი (რეფრენი) სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება. მის შემდეგ, ფსალმუნის შემდგომი მუხლი უნდა შესრულდეს.

1) The hymn "Only-begotten Son" must be performed here. See 277-287.

2) The hymn has been arranged by the editors according to the intonations of the festive antiphons 294-309.

3) This refrain is chanted on ordinary days (Monday to Friday). Afterwards, the psalm stanza must be performed.

კვირას ¹⁾
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - a!

2.

აღ - ვი - მსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარებითა და ფსალმუნითა უღალადებდეთ მას!
აღ - ვი - მსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარებითა და ფსალმუნითა უღალადებდეთ მას!
agh - vi - mstot ts'inashe p'irsa missa aghsarebita da psalmunita ughaghadebdet mas!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

1) ეს ჩასართავი (რეფრენი) კვირას იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
1) This refrain is chanted on Sundays. Afterwards the following stanza of the psalm must be performed.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

*კვირას
Sundays*

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

3.

რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანასა ზედა!

რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანასა ზედა!

ra - me - tu ghmer - ti did ars, u - pa - li da meupe did ars qovelsa kveqanasa zeda!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

4.

რა - მე - თუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი
 რა - მე - თუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი
 ra - me - tu khelsa shina missa arian k'ideni kve - qa - ni - sa - ni

და სი - მაღ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!
 და სი - მაღ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!
 da si - magh - le - ni mta - ta - ni mis - ni a - ri - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - al

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

5.

რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი და ხმე - ლი ხელთა მისთა და - ბა - დეს!

რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი და ხმე - ლი ხელთა მისთა და - ბა - დეს!

ra - me - tu mi - si ars zghva da man she - kmna i - gi da khme - li khelta mista da - ba - des!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
 გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
 gva - tskhov - nen chven dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - i - a!

6.

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!
 დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!
 di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa!

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - lu - - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskhov - nen chven dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - lu - - i - a!

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - - i - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskhov - nen chven dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

rit.

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - - - - ლუ - ი - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - - - - lu - - i - a!

313

ფსალმუნის მუხლები ^{1) 2)}
Psalm Verses

I.

ა - უ - ა - რებ-დით უ - ფალ - სა, რა - მე - თუ კე - თილ, რა - მე - თუ

ა - უ - ა - რებ-დით უ - ფალ - სა, რა - მე - თუ კე - თილ, რა - მე - თუ

a - u - a - reb - dit u - pal - sa, ra - me - tu k'e - til, ra - me - tu

უ - კუ - ნი - სამ-დე არს წყა-ლო - ბა მი - სი;

უ - კუ - ნი - სამ-დე არს წყა-ლო - ბა მი - სი;

u - k'u - ni - sam - de ars ts'qa - lo - ba mi - si;

ქრისტე
აღდგა

Christ Is
Risen

1) 313—315 ნომრად მოცემულია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული, ცალკეულ ფურცლებზე დანერილი, ფსალმუნთა მუხლები ანტიფონებისათვის (ან სხვა ჟანრების ჰიმნებისათვის), №316-ში — ჩასართავები (რეფრენები) სადღესასწაულთა და ყოველდღიური აღსავლებისათვის.

ნიმამდებარე კრებულის 317-318 ნომრად კი, წარმოდგენილია №313—316 ანტიფონთა მუხლებისა და რეფრენების მუსიკაზე განწყობილი ყოველდღიური აღსავლები.

2) აქ წარმოდგენილ ფსალმუნის მუხლთა ჰანგი ძლიერ ჰგავს ცისკრის ჟამის სადიდებლის „აქებდით მონანი უფალსა“ და „გადიდებთ შენ“-ის (კარბელაშვილი, 1898:172, 175) ფსალმუნთა მუხლების მელოდიებს. ხელნაწერში არაა მითითებული, თუ რა საგალობელია ეს „აუარებდით“. მასში ფსალმუნის ყოველი მუხლის შემდეგ მიწერილია „ქრისტე აღდგა“, რამაც შესაძლოა გვაფიქრებინოს, რომ საქმე ბრწყინვალე პასექის წირვის III ანტიფონთან გვაქვს. მაგრამ, ამ უკანასკნელში სხვა ფსალმუნთა იგალობება. ამდენად, ნიმამდებარე საგალობლის ლიტურგიკული ფუნქცია ამ ეტაპზე დაუდგენელია.

319, 323 და 327 ნომრად წარმოდგენილია ამ მელოდიასზე ჩვენ მიერ განწყობილი ყოველდღიური ანტიფონები.

ხელნაწერში II სმა ნოტირებული არაა, სოლო ბანი მხოლოდ I მუხლს ახლავს. დაკლებული ხმები ჩვენი შეწყობილია.

1) The psalm stanzas for the antiphons (or for other hymns) for hymns 313-315 were located in separate sources preserved in S. Karbelashvili archive. Likewise for the festive and everyday antiphons for hymn #316.

Hymns 317-318 were arranged according to the music of hymns 313-316.

2) The tune of these psalm stanzas is very similar to the psalm stanza melodies of the exaltation of the hymns "Akebdit monani upalsa" and "Gadidebt shen" (Karbelashvili, 1898:172, 175). There is no reference to the hymn "auarebdit" among the original sources. Concerning a note after each stanza of the psalm that reads, "Christ is Risen," we believe that this must be the 3rd antiphon of the Paschal liturgy. But usually, another psalm is chanted in that place, so the liturgical function of this hymn remains unclear for now.

Several everyday antiphons were arranged by the editors using this melody. These are hymns 319, 323, and 327.

The second voice part is not notated in the original source, and only the first stanza has the bass part. Additional voice parts were added by the editors.

ე - სე არს დღე უ - ფლი - სა, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ - მან, ვი - ხა - რებ - დეთ
ე - სე არს დღე უ - ფლი - სა, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ - მან, ვი - ხა - რებ - დეთ
e - se ars dghe u - pli - sa, ro - mel hkmna u - pal - man, vi - kha - reb - det

და ვი - შვე - ბდეთ ა - მას ში - ნა;
და ვი - შვე - ბდეთ ა - მას ში - ნა;
da vi - shve - bdet a - mas shi - na;
ქრისტე აღდგა
Christ Is Risen

3.

განჰ-მზა-დე-ნით დღე-სა-სწა-უ-ლი ჟამ-სა ყვა-ვი-ლთა-სა, ნი-ნა-შე
განჰ-მზა-დე-ნით დღე-სა-სწა-უ-ლი ჟამ-სა ყვა-ვი-ლთა-სა, ნი-ნა-შე
ganh-mza - de - nit dghe - sa - sts'a - u - li zham-sa qva - vi - lta - sa, ts'i - na - she

რქა - თა - დმდე სა - კურთ - ხე - ვე - ლი - სა - თა;
რქა - თა - დმდე სა - კურთ - ხე - ვე - ლი - სა - თა;
rka - ta - dmde sa - k'urt - khe - ve - li - sa - ta;
ქრისტე აღდგა
Christ Is Risen

1. 2)

ღმერთო, ღმერთო ჩემო, მომხედენ მე; რასათვის დამი - ტე - ვე მე?

ღმერთო, ღმერთო ჩემო, მომხედენ მე; რასათვის დამი - ტე - ვე მე?

ghmert, ghmerto chemo, momkheden me; rasatvis dami - t'e - ve me?

2. 3)

ღმერ-თო, ღმერ-თო ჩე-მო, მომ-ხე-დენ მე; რა - სა-თვის და - მი - ტე - ვე მე?

ღმერ-თო, ღმერ-თო ჩე-მო, მომ-ხე-დენ მე; რა - სა-თვის და - მი - ტე - ვე მე?

ghmer-to, ghmer-to che-mo, mom-khe-den me; ra - sa - tvis da - mi - t'e - ve me?

1-a

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ-ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ-ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

agh - de - gin ghmer - ti, da ga - ni - bniv - ned qo - ve - l - - - ni

1) ხელნაწერში არასრულადაა ნოტირებული ფსალმუნის ამ მუხლების II-III ხმები და არაა ალტერაციის ნიშნები.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

2) ამ მუხლის ჰანგზე განყოფილი ყოველდღიური აღსავლები წარმოდგენილია ნომრებში: 317; 321; 325.

3) ამ მუხლის ჰანგზე განყოფილი ყოველდღიური აღსავლები წარმოდგენილია ნომრებში: 318, 322, 326.

4) ამ ნომერში წარმოდგენილია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული, სხვადასხვა ფურცლებსა თუ რვეულეებში ჩანერილი, ფსალმუნის მუხლები, რომლებიც იგალობება პასექის დასდებლების („პასექი ბრწყინვალედ შევნიერი“) წინ. იგივე პოეტური ტექსტი აქვს აღდგომის წირვის III ანტიფონსაც.

ანჩისხატის მგალობელთა გუნდმა დაამკვიდრა პრაქტიკა, სადაც წირვის სადღესასწაულო ანტიფონებში ფსალმუნთა მუხლები იგალობება პასექის დასდებლებზე დასართავი ფსალმუნთა მუხლების ჰანგზე.

ჩვენც, ანჩისხატელთა ტრადიციის გათვალისწინებით, წირვის ანტიფონების ფსალმუნთა მუხლებად ვიყენებთ წინამდებარე ნომერში წარმოდგენილ პასექის დასდებლების ფსალმუნთა მუხლებს (კარბელაშვილების ხელნაწერებში მოცემულ №294—309 და №313-314 საგალობლებთან ერთად).

ამ ფსალმუნების მუსიკაზე ჩვენი განყოფილი ყოველდღიური აღსავლები წარმოდგენილია ნომრებში 320, 324, 328.

1) The second and third voice parts of these stanzas were incompletely notated in the original source; additionally, there are no alteration signs.

The alteration signs were added by the editors; the second and the third voices have been arranged by the editors.

2) The everyday antiphons arranged on the tune of this stanza are presented in the following hymns: 317, 321, and 325.

3) The everyday antiphons arranged on the tune of this stanza are presented in the following hymns: 318, 322, and 326.

4) These psalm stanzas are chanted before the Paschover sticheron, "paseki brtsqinvaled shvenieri," and are preserved in various papers in the archive of St. Karbelashvili. The third antiphon of the Easter liturgy contains the same text.

The practice of singing the tune of the festive psalm stanza for the Paschal sticheron was established by the Anchiskhati Church Choir. According to that tradition, we use the psalm stanzas of the Paschal sticheron as the stanzas of the liturgy antiphons (with the hymns 294-309 and 313-314 given in the Karbelashvili manuscripts).

The music of this psalm was the template for the editor's arrangement of the music for the everyday antiphons, 320, 324, and 328.

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

mt'e - r - ni mi - - - - - sni!

1-b

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ - ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ - ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

agh - de - gin ghmer - ti, da ga - ni - bniv - ned qo - ve - l - ni

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

mt'e - r - ni mi - - - - - sni!

1-c

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ - ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

აღ - დე - გინ ღმერ-თი, და გა - ნი - ბნივ - ნედ ყო - ვე - ლ - ნი

agh - de - gin ghmer - ti, da ga - ni - bniv - ned qo - ve - l - ni

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

მტე - რ - ნი მი - - - - - სნი!

mt'e - r - ni mi - - - - - snil

2-a

ვი-თარ-ცა მო - ა-კლდეს კვა - მ-ლსა, მო - - - ა - - - - კლდენ!

ვი-თარ-ცა მო - ა-კლდეს კვა - მ-ლსა, მო - - - ა - - - - კლდენ!

vi - tar - tsa mo - a - k'ldes k'va - m - lsa, mo - - - a - - - - k'lden!

2-b 2)

ვი-თარ-ცა მო - ა-კლდეს კვა-მლ-სა, მო - - - ა - - - - კლდენ!

ვი-თარ-ცა მო - ა-კლდეს კვა-მლ-სა, მო - - - ა - - - - კლდენ!

vi - tar - tsa mo - a - k'ldes k'va - ml - sa, mo - - - a - - - - k'lden!

3-a

ეს - რეთ წარ-წყმდენ ცოდ - ვილ - ნი პი - რი - სა - გან ღმრთი - სა,

ეს - რეთ წარ-წყმდენ ცოდ - ვილ - ნი პი - რი - სა - გან ღმრთი - სა,

es - ret ts'ar - ts'qmden tsod - vil - ni p'i - ri - sa - gan ghmrti - sa,

1) ასეთი რიტმით არის ჩანერილი ეს ორბგერიანი სვლა ერთ-ერთ ხელნაწერში.

2) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი. ისინი ჩვენი შეწყობილია სრული მუხლების მიხედვით.

1) This two-note move was notated with this rhythm in one of the manuscript sources.

2) The original source did not contain the second and bass parts; using complete stanzas from elsewhere, the editors added these voices here.

და მარ - თა - ლ - ნი ი - ხა - რე - - - - ბდენ!

და მარ - თა - ლ - ნი ი - ხა - რე - - - - ბდენ!

da mar - ta - l - ni i - kha - re - - - - bden!

3-b₁₎

ეს - რეთ წარ - წყმდენ ცოდ - ვილ - ნი პი - რი - სა - გან ღმრთი - სა,

ეს - რეთ წარ - წყმდენ ცოდ - ვილ - ნი პი - რი - სა - გან ღმრთი - სა,

es - ret ts'ar - ts'qmden tsod - vil - ni p'i - ri - sa - gan ghmrti - sa,

და მარ - თა - ლ - ნი ი - ხა - რე - - - - ბდენ!

და მარ - თა - ლ - ნი ი - ხა - რე - - - - ბდენ!

da mar - ta - l - ni i - kha - re - - - - bden!

4-a

ე - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ - მან, ვი - ხა - რებ - დეთ და ვი -

ე - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ - მან, ვი - ხა - რებ - დეთ და ვი -

e - se ars dghe, ro - mel hkmna u - pal - man, vi - kha - reb - det da vi -

1) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი. ისინი ჩვენი შეწყობილია სრული მუხლები მისხედვით.

2) ფრჩხილებში ნაბეჭდი სოლ ბეკარი აუცილებელია ბანის ზედა ვარიანტის შესრულებისას. ბანის ქვედა ვარიანტის გალობისას დასაშვებია როგორც სოლ დიეზის, ისე სოლ ბეკარის შესრულება.

1) The original source did not contain the second and bass parts; using complete stanzas from elsewhere, the editors added these voices here.

2) The bracketed G natural is necessary for performing the upper variant of the bass part. When chanting the lower variant of the bass part, it is acceptable to perform G sharp or G natural.

შვე - ბ - დე - თ ა - - - მა - ს ში - - - - - ნა!
შვე - ბ - დე - თ ა - - - მა - ს ში - - - - - ნა!
shve - b - de - t a - - - ma - s shi - - - - - na!

4-b₁₎

ე - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ-მან, ვი - ხა - რებ-დეთ და ვი -
ე - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფალ-მან, ვი - ხა - რებ-დეთ და ვი -
e - se ars dghe, ro - mel hkmna u - pal - man, vi - kha - reb - det da vi -

შვე - ბ - დე - თ ა - მა - ს ში - - - - - ნა!
შვე - ბ - დე - თ ა - მა - ს ში - - - - - ნა!
shve - b - de - t a - ma - s shi - - - - - na!

5-a

დი - დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და - სა სულ-სა, ან და მა-რა-დის
დი - დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და - სა სულ-სა, ან და მა-რა-დის
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts' mi - da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis

1) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი. ისინი ჩვენი შეწყობილია სრული მუხლების მიხედვით.

1) The original source did not contain the second and bass parts; using complete stanzas from elsewhere, the editors added these voices here.

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - მინ!

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - მინ!

da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - m - de; a - min!

5-b¹⁾

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, აწ და

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa, ats' da

მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ კუ - ნი - სა - მ -

მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ კუ - ნი - სა - მ -

ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u k'u - ni - sa - m -

დე; ა - - - - - მინ!

დე; ა - - - - - მინ!

de; a - - - - - min!

1) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი. ისინი ჩვენი შეწყობილია სრული მუხლების მიხედვით.

1) The original source did not contain the second and bass parts; using complete stanzas from elsewhere, the editors added these voices here.

1.

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხოვ - - - - - ნენ ჩვენ!
გვა - ცხოვ - - - - - ნენ ჩვენ!
gva - tskhov - - - - - nen chven!

2. 2)

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მაც - ხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მაც - ხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, mats - kho - var,

გვა - ცხო - - - - - ვ - ნე - - - - - ნ ჩვენ!
გვა - ცხო - - - - - ვ - ნე - - - - - ნ ჩვენ!
gva - tskho - - - - - v - ne - - - - - n chven!

1) აქ მოცემულია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული წირვის ანტიფონების ჩასართავები (რეფრენები). ისინი პ. კარბელაშვილის არქივის ვარიანტებისაგან ფაქტურის მეტი პოლიფონიურობითა და ჰარმონიული მრავალფეროვნებით განსხვავდებიან.

წინამდებარე რეფრენები (და მათი ჩვენ მიერ სხვადასხვანაირად „გამშვენებული“ ვერსიები) №317—328 აღსაველებშია გამოყენებული.

2) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი, ისინი ჩვენი შეწყობილია წინა ნიმუშის მიხედვით.

1) The refrains of the liturgy antiphons are given here, as preserved in the archive of S. Karbelashvili. These are different from the variants found in the archive of P. Karbelashvili, displaying increased polyphonic and harmonic diversity.

These refrains, and their ornamented variants, are used in the antiphons, 317-328.

2) The original source did not contain the second and bass parts; according to the previous example, the editors added these voices here.

3. 1)

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 gva - tskho - - - v - nen chven!

4. 1)

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
 გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
 gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი ა - ლი - ლუ - - - ი - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი ა - ლი - ლუ - - - ი - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni a - li - lu - - - i - - - a!

1) ხელნაწერში არაა მოძახილი და ბანი, ისინი ჩვენი შეწყობილია I „მეოხებთა“-ს მიხედვით.
 1) There are no second and bass parts in the original, it has been arranged by the editors according to the first "meokhebita."

1.

კეთილ არს აღსარება უ - ფლი - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე -
კეთილ არს აღსარება უ - ფლი - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე -
k'etil ars aghsareba u - pli - sa! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be -

ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!
ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვნენ ჩვენ!
li - sa - ta, ma - tskho-var, gva - tskho - - - vnen chven!

2.

კეთილ არს აღსარება უფლისა და გალობად სახელსა შენსა, მა - ლა - ლო!
კეთილ არს აღსარება უფლისა და გალობად სახელსა შენსა, მა - ლა - ლო!
k'etil ars aghsareba uplisa da galobad sakhelsa shensa, ma - gha - lo!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

1) აღსავალის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №314-ის ფსალმუნის I მუხლის მუსიკაზე.
1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the first stanza of the psalm #314.

3.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! მითხრობად ცისკარს
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! მითხრობად ცისკარს
gva - tskho - - - v - nen chven! mitkhrobad tsisk'ars

წყალობა შენი და ჭეშმარიტება შე - ნი ლა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა
წყალობა შენი და ჭეშმარიტება შე - ნი ლა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა
ts'qaloba sheni da ch'eshmarit'ebashe - ni gha-med! me - o - khe - bi - ta

ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

4.

ნენ ჩვენ! რამეთუ მართალ არს უფალი ღმერთი ჩვენი
ნენ ჩვენ! რამეთუ მართალ არს უფალი ღმერთი ჩვენი
nen chven! rametu martal ars upali ghmerti chveni

და არა არს სიცრუე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის -
და არა არს სიცრუე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის -
da ara ars sitsrue mis ta - nal me - o - khe - bi - ta ghmrts -

მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - v -

5.

ნე - - - ნ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა!
ნე - - - ნ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა!
ne - - - n chven! dideba mamasa da dzesa da ts'mida - sa sul - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrts - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
gva - tskho - - - - v - nen chven!

6.

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
gva - tskho - - - - v - nen chven!

1.

კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა
კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა
k'e - til ars agh - sa - re - ba u - pli - sal me - o - khe - bi - ta

ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - -
ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - -
ghmrtis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - -

2.

ვნენ ჩვენ! კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა
ვნენ ჩვენ! კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა
vnen chven! k'e - til ars agh - sa - re - ba u - pli - sa

და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შენ - სა, მა - ლა - ლო!
და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შენ - სა, მა - ლა - ლო!
da ga - lo - bad sa - khel - sa shen - sa, ma - gha - - lo!

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუსიკები ჩვენი განყოფილია. №314-ის ფსალმუნის II მუხლის მუსიკაზე.
1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the second stanza of the psalm #314.

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! მი - თხრო-ბად
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! მი - თხრო-ბად
 gva - tskho - - - v - nen chven! mi - tkhro - bad

ცის - კარს წყა - ლო - ბა შე - ნი და ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა შე - ნი
 ცის - კარს წყა - ლო - ბა შე - ნი და ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა შე - ნი
 tsis - k'ars ts'qa - lo - ba she - ni da ch'esh - ma - ri - t'e - ba she - ni

ღა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,
 ღა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,
 gha - med! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta,

მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!

მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!

ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

4.

რა - მე - თუ მარ-თალ არს უ - ფა - ლი ღმერ-თი ჩვე - ნი და ა - რა არს

რა - მე - თუ მარ-თალ არს უ - ფა - ლი ღმერ-თი ჩვე - ნი და ა - რა არს

ra - me - tu mar - tal ars u - pa - li ghmer - ti chve - ni da a - ra ars

სი-ცრუ-ე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -

სი-ცრუ-ე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -

si - tsru - e mis ta - na! me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

სა - თა, მა-ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნე - - - ნ ჩვენ!

სა - თა, მა-ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნე - - - ნ ჩვენ!

sa - ta, ma-tskho-var, gva - tskho - - - v - ne - - - n chven!

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

6.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! აწ - და მა - რა - დის

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! აწ - და მა - რა - დის

gva - tskho - - - v - nen chven! ats' - da ma - ra - dis

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - - - მინ!

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - - - მინ!

da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - - - min!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 gva - tskho - - - v - nen chven!

319

ა აღსაგალი

კეთილ არს აღსარება უფლისა 1)

Antiphon 1

It Is Good to Confess Unto the Lord

1.

კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა!
 კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა!
 k'e - til ars agh - sa - re - ba u - pli - - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №313 ფსალმუნის მუხლთა მუსიკაზე.

1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #313.

2.

გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ! კე - თილ არს
გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ! კე - თილ არს
gva - tskho - - - - vnen chven! k'e - til ars

აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შენ - სა,
აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შენ - სა,
agh - sa - re - ba u - pli - sa da ga - lo - bad sa - khel - sa shen - sa,

მა - ლა - ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
მა - ლა - ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
ma - gha - lol me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li -

სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - v - nen chven!

3.

მი - თხრო-ბად ცის-კარს წყა-ლო - ბა შე - ნი და ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა
 მი - თხრო-ბად ცის-კარს წყა-ლო - ბა შე - ნი და ჭეშ - მა - რი - ტე - ბა
 mi - tkhro - bad tsis - k'ars ts'qa - lo - ba she - ni da ch'esh - ma - ri - t'e - ba

შე - ნი ლა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
 შე - ნი ლა - მედ! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი -
 she - ni gha - med! me - o - khe - bi - ta ghmrtis - msho - be - li -

სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

4.

რა - მე - თუ მარ-თალ არს უ - ფა - ლი ღმერ-თი ჩვე - ნი და ა - რა არს
 რა - მე - თუ მარ-თალ არს უ - ფა - ლი ღმერ-თი ჩვე - ნი და ა - რა არს
 ra - me - tu mar - tal ars u - pa - li ghmer - ti chve - ni da a - ra ars

სი - ცრუ - ე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის -
სი - ცრუ - ე მის თა - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის -
si - tsru - e mis ta - nal me - o - khe - bi - ta ghmrtsis -

მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - v -

5.

ნე - - - ნ ჩვენ! დი - დე - ბა მამასა და ძესა და წმი - და - სა სულ - სა;
ნე - - - ნ ჩვენ! დი - დე - ბა მამასა და ძესა და წმი - და - სა სულ - სა;
ne - - - n chven! di - de - ba mamasa da dzesa da ts'mi - da - sa sul - sa;

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის - მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtsis - msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

6.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ან და მა - რა - დის
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ან და მა - რა - დის
gva - tskho - - - v - nen chven! ats' da ma - ra - dis

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

rit.
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
gva - tskho - - - v - nen chven!

1. 2)

კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - - - - ფლი -
კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - - - - ფლი -
k'e - til ars agh - sa - re - - ba u - - - - pli -

ი - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,
ი - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა,
i - - - sa! me - o - khe - bi - ta ghmrtsis-msho - be - li - sa - ta,

მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
ma - tskho - var, gva - tskho - - - - vnen chven!

2.

კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შე - ნ -
კე - თილ არს აღ - სა - რე - ბა უ - ფლი - სა და გა - ლო - ბად სა - ხელ - სა შე - ნ -
k'e - til ars agh - sa - re - ba u - pli - sa da ga - lo - bad sa - khel - sa she - n -

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №315 ფსალმუნის მუხლთა მელოდიაზე.

2) ნაგებობაში „კეთილ არს“, სამივე ხმაში უნდა შესრულდეს ან მხოლოდ მსხვილი, ან მხოლოდ წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ბგერები.

1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #315.

2) In the construction, "ketil ars," the notes represented with large and small font noteheads should be performed in all three voice parts.

სა, მა - - - - ღა - - - - - ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა
სა, მა - - - - - ღა - - - - - ლო! მე - ო - ხე - ბი - თა
sa, ma - - - - gha - - - - - lo! me - o - khe - bi - ta

ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - v -

3.

ნენ ჩვენ! მი - თხრო-ბად ცის-კარს წყა - ლო - ბა შე - ნი
ნენ ჩვენ! მი - თხრო-ბად ცის-კარს წყა - ლო - ბა შე - ნი
nen chven! mi - tkhro - bad tsis - k'ars ts'qa - lo - ba she - ni

და ქემ - მა - რი - ტე - ბა შე - ნი ღა - - - - - მედ!
და ქემ - მა - რი - ტე - ბა შე - ნი ღა - - - - - მედ!
da ch'esh-ma - ri - t'e - ba she - ni gha - - - - - med!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

4.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! რა - მე - თუ მარ-თალ
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! რა - მე - თუ მარ-თალ
 gva - tskho - - - v - nen chven! ra - me - tu mar - tal

არს უ - ფა - ლი ღმერ - თი ჩვე - ნი და ა - რა არს სი - ცრუ - ე
 არს უ - ფა - ლი ღმერ - თი ჩვე - ნი და ა - რა არს სი - ცრუ - ე
 ars u - pa - li ghmer - ti chve - ni da a - ra ars si - tsru - e

მის თა - - - - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა
 მის თა - - - - ნა! მე - ო - ხე - ბი - თა
 mis ta - - - - na! me - o - khe - bi - ta

ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

5.

ნე - - - ნ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და
ნე - - - ნ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და
ne - - - n chven! di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da

წმი - და - სა სუ - - - - ლსა; მე - ო - ხე - ბი - თა
წმი - და - სა სუ - - - - ლსა; მე - ო - ხე - ბი - თა
ts'mi - da - sa su - - - - lsa; me - o - khe - bi - ta

ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

6.

ნენ ჩვენ! ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი -
 ნენ ჩვენ! ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი -
 nen chven! ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni -

თი უ - - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - - - მინ!
 თი უ - - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - - - მინ!
 ti u - - - k'u - ni - sa - m - de; a - - - min!

მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა ღმრთის-მშო - ბე - ლი - სა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ghmrtis-msho - be - li - sa - ta, ma - tskho - var,

rit.
 გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ!
 gva - tskho - - - - v - nen chven!

1.

უფალი სუფევს, შვენირება შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ნმი - და - თა
უფალი სუფევს, შვენირება შე - ი - მო - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა ნმი - და - თა
upali supevs, shveniereba she - i - mo - sa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta

შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

2.

უფალი სუფევს, შვენირება შეიმოსა; შეიმოსა უფალმან ძალი და გარე შე - ი - რტყა!
უფალი სუფევს, შვენირება შეიმოსა; შეიმოსა უფალმან ძალი და გარე შე - ი - რტყა!
upali supevs, shveniereba sheimosa; sheimosa upalman dzali da gare she - i - rt'qa!

მე - ო - ხე - ბი - თა ნმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა ნმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

1) აღსავალის ფსალმუნის მუსიკები ჩვენი განყოფილია №314-ის ფსალმუნის I მუსიკის მუსიკაზე.
1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #314.

3.

გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ! და რამეთუ
გვა - ცხო - - - - ვ - ნენ ჩვენ! და რამეთუ
gva - tskho - - - - v - nen chven! da rametu

დაამყარა ღმერთმან სოფელი, რათა არა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
დაამყარა ღმერთმან სოფელი, რათა არა შე - ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
daamqara ghmertman sopeli, rata ara she - i - dzras! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვ -
ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - v -

4.

ნენ ჩვენ! წამებანი შენნი, უფალო, სარწმუნო იქმნ-ნეს ფრი-ად!
ნენ ჩვენ! წამებანი შენნი, უფალო, სარწმუნო იქმნ-ნეს ფრი-ად!
nen chven! ts'amebani shenni, upalo, sarts'muno ikmn-nes pri - ad!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

5.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! სახლსა შენსა
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! სახლსა შენსა
 gva - tskho - - - v - nen chven! saxhlsa shensa

შვენის სინშიდე, უფალო, სიგრძესა შინა დღე-თა-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა
 შვენის სინშიდე, უფალო, სიგრძესა შინა დღე-თა-სა! მე - ო - ხე - ბი - თა
 shvenis sits'mide, upalo, sigrdzesa shina dghe - ta - sal me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
 წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
 ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

6.

ნენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა და წმიდა-სა სულ-სა;

nen chven! dideba mamasa da dzesa da ts'mida-sa sul - sa;

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - - - ვნენ ჩვენ!

gva - tskho - - - - - vnen chven!

7.

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

1) მხოლოდ-შობილი ძე
O, Only-begotten Son

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.
1) The hymn "O, Only-begotten Son," must be performed here. See #277-287.

1.

უ - ფა - ლი სუ-ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - - - სა!

უ - ფა - ლი სუ-ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - - - სა!

u - pa - li su - pevs, shve - ni - e - re - ba she - i - mo - - - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუ-ფევს,

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუ-ფევს,

gva - tskho - - - v - nen chven! u - pa - li su - pevs,

შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უ - ფალ-მან ძა - ლი

შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უ - ფალ-მან ძა - ლი

shve - ni - e - re - ba she - i - mo - sa; she - i - mo - sa u - pal - man dza - li

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №314-ის ფსალმუნის II მუხლის მუსიკაზე.

1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the second stanza of the psalm #314.

და გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა
და გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა
da ga - re she - i - rt'qa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta

შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

3.

და რა - მე - თუ და - ა - მყა - რა ღმერ-თმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა შე -
და რა - მე - თუ და - ა - მყა - რა ღმერ-თმან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა შე -
da ra - me - tu da - a - mqa - ra ghmer-tman so - pe - li, ra - ta a - ra she -

ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
ი - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
i - dzras! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

4.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ნა - მე - ბა - ნი შენ - ნი,
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ნა - მე - ბა - ნი შენ - ნი,
gva - tskho - - - v - nen chven! ts'a - me - ba - ni shen - ni,

უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა
უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - ად! მე - ო - ხე - ბი - თა
u - pa - lo, sar - ts'mu - no ikmn - nes pri - ad! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

5.

ნენ ჩვენ! სახლ - სა შენ - სა შვე - ნის სი - წმი - დე, უ - ფა - ლო,
ნენ ჩვენ! სახლ - სა შენ - სა შვე - ნის სი - წმი - დე, უ - ფა - ლო,
nen chven! sakhl - sa shen - sa shve - nis si - ts'mi - de, u - pa - lo,

სი-გრძე-სა ში - ნა დღე-თა - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა

სი-გრძე-სა ში - ნა დღე-თა - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა

si - grdze - sa shi - na dghe - ta - sa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta

შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!

შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!

shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

6.

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

7.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ან - და მა - რა - დის
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! ან - და მა - რა - დის
gva - tskho - - - v - nen chven! ats' - da ma - ra - dis

და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!
da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

1) მხოლოდ-შობილი ძე
O, Only-begotten Son

323

ბ ალსავალი
უფალი სუფევს²⁾

Antiphon 2
The Lord Reigns

1.

უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა!
უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა!
u - pa - li su - pevs, shve - ni - e - re - ba she - i - mo - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.

2) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილება №313 ფსალმუნის მუხლთა მუსიკაზე.

1) The hymn, "O, Only-begotten Son," must be performed here. See 277-287.

2) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #313.

2.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუ - ფევს,
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! უ - ფა - ლი სუ - ფევს,
gva - tskho - - - v - nen chven! u - pa - li su - pevs,

შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უ - ფალ - მან
შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა უ - ფალ - მან
shve - ni - e - re - ba she - i - mo - sa; she - i - mo - sa u - pal - man

ძა - ლი და გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა
ძა - ლი და გა - რე შე - ი - რტყა! მე - ო - ხე - ბი - თა
dza - li da ga - re she - i - rt'qa! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

3.

ნენ ჩვენ! და რა - მე - თუ და - ა - მყა - რა
nen chven! da ra - me - tu da - a - mqa - ra

ღმერთ-მან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა შე - ი - ძრას!
ghmert-man so - pe - li, ra - ta a - ra she - i - dzras!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

4.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! წა - მე - ბა - ნი
gva - tskho - - - v - nen chven! ts'a - me - ba - ni

შენ - ნი, უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - ად!

შენ - ნი, უ - ფა - ლო, სარ - წმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - ად!

shen - ni, u - pa - lo, sar - ts'mu - no ikmn - nes pri - ad!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,

me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

5.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! სახლ - სა შენ - სა შვე - ნის

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! სახლ - სა შენ - სა შვე - ნის

gva - tskho - - - v - nen chven! sakhl - sa shen - sa shve - nis

სი - წმი - დე, უ - ფა - ლო, სი - გრძე - სა ში - ნა დღე - თა - სა!

სი - წმი - დე, უ - ფა - ლო, სი - გრძე - სა ში - ნა დღე - თა - სა!

si - ts'mi - de, u - pa - lo, si - grdze - sa shi - na dghe - ta - sa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

6.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! დი - დე - ბა მამასა და
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! დი - დე - ბა მამასა და
gva - tskho - - - v - nen chven! di - de - ba mamasa da

ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა; მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa; me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen -

თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

7.

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი -
 ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი -
 ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni -

სა - მდე; ა - მინ!
 სა - მდე; ა - მინ!
 sa - mde; a - min!

1) მხოლოდ-შობილი ძე
O, Only-begotten Son

324

ბ აღსაგალი
 უფალი სუფევს²⁾

Antiphon 2
The Lord Reigns

I.

უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - - -
 უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - - -
 u - pa - li su - pevs, shve - ni - e - re - ba she - i - - -

მო - - - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა
 მო - - - - - სა! მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა
 mo - - - - - sa! me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.
 2) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განწყობილია №315 ფსალმუნის მუხლთა მელოდიაზე.
 1) The hymn, "O, Only-begotten Son," must be performed here. See #277-287.
 2) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #315.

შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
შენ - თა - თა, მა - ცხო-ვარ, გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ!
shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v - nen chven!

2.

უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა
უ - ფა - ლი სუ - ფევს, შვე - ნი - ე - რე - ბა შე - ი - მო - სა; შე - ი - მო - სა
u - pa - li su - pevs, shve - ni - e - re - ba she - i - mo - sa; she - i - mo - sa

უ-ფალ-მან ძა - ლი და გა - რე შე - ი - - - - რტყა!
უ-ფალ-მან ძა - ლი და გა - რე შე - ი - - - - რტყა!
u - pal - man dza - li da ga - re she - i - - - - rt'qa!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

3.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! და რა - მე - თუ
გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! და რა - მე - თუ
gva - tskho - - - v - nen chven! da ra - me - tu

და - ა - მყა - რა ღმერთ-მან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა
და - ა - მყა - რა ღმერთ-მან სო - ფე - ლი, რა - თა ა - რა
da - a - mqa - ra ghmert-man so - pe - li, ra - ta a - ra

შე - - - ი - - - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
შე - - - ი - - - ძრას! მე - ო - ხე - ბი - თა
she - - - i - - - dzras! me - o - khe - bi - ta

წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - ვ -
ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - v -

4.

ნენ ჩვენ! ნა - მე - ბა - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო,
 ნენ ჩვენ! ნა - მე - ბა - ნი შენ - ნი, უ - ფა - ლო,
 nen chven! ts'a - me - ba - ni shen - ni, u - pa - lo,

სა - რწმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - - - - ად!
 სა - რწმუ - ნო იქმნ - ნეს ფრი - - - - ად!
 sa - rts'mu - no ikmn - nes pri - - - - ad!

მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ - თა - თა, მა - ცხო - ვარ,
 me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen - ta - ta, ma - tskho - var,

6.

გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა
 გვა - ცხო - - - ვ - ნენ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა
 gva - tskho - - - v - nen chven! di - de - ba ma - ma - sa

და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, მე - ო - ხე - ბი - თა წმი - და - თა შენ -
da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa, me - o - khe - bi - ta ts'mi - da - ta shen -

თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
თა - თა, მა - ცხო - ვარ, გვა - ცხო - - - - ვნენ ჩვენ!
ta - ta, ma - tskho - var, gva - tskho - - - - vnen chven!

7.

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ კუ - ნი - სა - მ -
ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ კუ - ნი - სა - მ -
ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u k'u - ni - sa - m -

დე; ა - - - - მინ!
დე; ა - - - - მინ!
de; a - - - - min!

1) მხოლოდ-შობილი ძე
1) O, Only-begotten Son

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277—287.
1) The hymn, "O, Only-begotten Son," must be performed here. See #277-287.

1.

მოვედით, უგალობდეთ უფალსა, ვლალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვენი-სა!

მოვედით, უგალობდეთ უფალსა, ვლალადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩვენი-სა!

movedit, ugalobdet upalsa, vghaghadebdet ghmrtsisa mimart, matskhovrisa chve-ni-sa!

2) სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო-რის სა-კვირ-ვე-ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო-რის სა-კვირ-ვე-ლო,

gva - tskho-vnen chven, dze - o ghmrtsi-sa - o, ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

3) კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskho-vnen chven, dze - o ghmrtsi - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdr - tit,

1) აღსავალის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილება №314-ის ფსალმუნის I მუხლის მუსიკაზე.
 2) ეს ჩასართავი (რეფრენი) სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
 3) ეს ჩასართავი (რეფრენი) კვირას იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
 1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the first stanza of the psalm #314.
 2) This refrain is chanted on week days (Monday to Friday). The following psalm stanza must be performed afterwards.
 3) This refrain is chanted on Sundays. The following psalm stanza must be performed afterwards.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

2.

აღვიმსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარებითა, და ფსალმუნითა უღალა-დე-ბდეთ მას!

აღვიმსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარებითა, და ფსალმუნითა უღალა-დე-ბდეთ მას!

aghvimstot ts'inashe p'rsa missa aghsarebita, da psalmunita ughagha-de - bdet mas!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

gva-tskho-vnen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

3.

რამეთუ ღმერთი დიდ არს, უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანა-სა ზე - და!

რამეთუ ღმერთი დიდ არს, უფალი და მეუფე დიდ არს ყოველსა ქვეყანა-სა ზე - და!

rametu ghmerti did ars, upali da meupe did ars qovelsa kveqana-sa ze - da!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

4.

რამეთუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვეყანისანი,

რამეთუ ხელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქვეყანისანი,

rametu khelsa shina missa arian k'ideni kveqanisani,

და სიმაღლენი მთათანი მისნი ა - რი - ან!

და სიმაღლენი მთათანი მისნი ა - რი - ან!

da simaghleni mtatani misni a - ri - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

5.

რამეთუ მისი არს ზღვა და მან შექმნა იგი, და ხმელი ხელთა მისთა და-ბა-დეს!

რამეთუ მისი არს ზღვა და მან შექმნა იგი, და ხმელი ხელთა მისთა და-ბა-დეს!

rametu misi ars zghva da manshekmna igi, da khmeli khelta mista da-ba-des!

სადაგ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva-tskho-vnen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

6.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდა - სა სულ - სა!
dideba mamasa da dzesa da ts'mida - sa sul - sa!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

7.

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1.

მო - ვე - დით, უ - გა - ლობ - დეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ
 მო - ვე - დით, უ - გა - ლობ - დეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ
 mo - ve - dit, u - ga - lob - det u - pal - sa, vgha - gha - deb - det

ღმრთი - სა მი - მართ, მა - ცხოვ - რი - სა ჩვე - ნი - - - სა!
 ღმრთი - სა მი - მართ, მა - ცხოვ - რი - სა ჩვე - ნი - - - სა!
 ghmrti - sa mi - mart, ma - tskhov - ri - sa chve - ni - - - sa!

2) სადავ დღეებში
 Weekdays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №314-ის ფსალმუნის II მუხლის მუსიკაზე.

2) ეს ჩასართავი (რეფრენი) სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.

1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the second stanza of the psalm #314.

2) This refrain is chanted on week days (Monday to Friday). The following psalm stanza must be performed afterwards.

1) კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

2.

ალ - ვი - მსთოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა
ალ - ვი - მსთოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა
agh - vi - mstot ts'i - na - she p'ir - sa mis - sa agh - sa - re - bi - ta

და ფსალ - მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დებ - დეთ მას!
და ფსალ - მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დებ - დეთ მას!
da psal - mu - ni - ta u - gha - gha - deb - det mas!

1) ეს ჩასართავი (რეფრენი) კვირას იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
1) This refrain is chanted on Sundays. The following psalm stanza must be performed afterwards.

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე
 რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე
 ra - me - tu ghmer - ti did ars, u - pa - li da me - u - pe

დიდ არს ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და!
 დიდ არს ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და!
 did ars qo - vel - sa kve - qa - na - sa ze - da!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

4.

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი -

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი -

ra - me - tu khel - sa shi - na mis - sa a - ri - an k'i - de - ni kve - qa - ni -

სა - ნი და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!

სა - ნი და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!

sa - ni da si - magh - le - ni mta - ta - ni mis - ni a - ri - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
 რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
 ra - me - tu mi - si ars zghva da man she - kmna i - gi

და ხმე - ლი ხელ - თა მის - თა და - ბა - - დეს!
 და ხმე - ლი ხელ - თა მის - თა და - ბა - - დეს!
 da khme - li khel - ta mis - ta da - ba - - - des!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva-tskho-vnen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - al

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

6.

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა!
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

7.

ან - და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა-მდე; ა - მინ!

ან - და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა-მდე; ა - მინ!

ats' - da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

rit.

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

rit.

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1.

მო - ვე - დით, უ - გა - ლობ - დეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ

მო - ვე - დით, უ - გა - ლობ - დეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ

mo - ve - dit, u - ga - lob - det u - pal - sa, vgha - gha - deb - det

ღმრთი-სა მი-მართ მა-ცხო-ვრი - სა ჩვე-ნი-სა!

ღმრთი-სა მი-მართ მა-ცხო-ვრი - სა ჩვე-ნი-სა!

ghmrti - sa mi - mart ma - tskho - vri - sa chve - ni - sa!

2) სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო-რის სა-კვირ-ვე-ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო-რის სა-კვირ-ვე-ლო,

gva - tskho - vnenchven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №313 ფსალმუნის მუხლთა მუსიკაზე.
2) ეს ჩასართავი (რეფრენი) სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის შემდგომი მუხლი უნდა შესრულდეს.
1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #313.
2) This refrain is chanted on week days (Monday to Friday). The following psalm stanza must be performed afterwards.

1) კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

2.

ალ - ვიმს - თოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა
ალ - ვიმს - თოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა
agh - vims - tot ts'i - na - she p'ir - sa mis - sa agh - sa - re - bi - ta

და ფსალ - მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დე - ბდეთ მას!
და ფსალ - მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დე - ბდეთ მას!
da psal - mu - ni - ta u - gha - gha - de - bdet mas!

1) ეს ჩასართავი (რეფრენი) კვირას იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუსიკა უნდა შესრულდეს.
1) This refrain is chanted on Sundays. The following psalm stanza must be performed afterwards.

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი-რვე-ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი-რვე-ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

3.

რა - მე - თუ ღმერ-თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე დიდ არს
 რა - მე - თუ ღმერ-თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე დიდ არს
 ra - me - tu ghmer - ti did ars, u - pa - li da me - u - pe did ars

ყო - ველ - - - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და!
 ყო - ველ - - - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და!
 qo - vel - - - sa kve - qa - na - sa ze - da!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

4.

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი

ra - me - tu khel - sa shi - na mis - sa a - ri - an k'i - de - ni kve - qa - ni - sa - ni

და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!

და სი - მალ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - რი - ან!

da si - magh - le - ni mta - ta - ni mis - ni a - ri - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
ra - me - tu mi - si ars zghva da man she - kmna i - gi

და ხმე - ლი ხელ - თა მის - თა და - ბა - დეს!
და ხმე - ლი ხელ - თა მის - თა და - ბა - დეს!
da khme - li khel - ta mis - ta da - ba - des!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskho-vnen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

6.

დი - დე - ბა მამასა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;
დი - დე - ბა მამასა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა;
di - de - ba mamasa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa;

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა-ლო-ბელ-ნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

7.

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - mde; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

rit.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

rit.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1. მოვედით, უგალობდეთ უფალსა¹⁾

მო - ვე - დით, უ - გა - ლო - ბდეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ ღმრთი -
 მო - ვე - დით, უ - გა - ლო - ბდეთ უ - ფალ - სა, ვლა - ლა - დებ - დეთ ღმრთი -
 mo - ve - dit, u - ga - lo - bdet u - pal - sa, vgha - gha - deb - det ghmrti -

სა მი-მართ მა-ცხო - ვრი - სა ჩვე - - - ნი - - - - სა!
 სა მი-მართ მა-ცხო - ვრი - სა ჩვე - - - ნი - - - - სა!
 sa mi-mart ma-tskho - vri - sa chve - - - ni - - - - sa!

2) სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო - რის სა - კვირ-ვე - ლო,
 გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი-და - თა შო - რის სა - კვირ-ვე - ლო,
 gva-tskho-vnenchven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

1) ანტიფონის ფსალმუნის მუხლები ჩვენი განყოფილია №315 ფსალმუნის მუხლთა მელოდიაზე.
 2) ეს ჩასართავი (რეფრენი) სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
 1) The stanzas of the antiphon psalm were arranged by the editors according to the music of the stanzas of the psalm #315.
 2) This refrain is chanted on week days (Monday to Friday). The following psalm stanza must be performed afterwards.

1) კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, ალ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

2.

აღ - ვიშს - თოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა და ფსალ -
აღ - ვიშს - თოთ წი - ნა - შე პირ - სა მის - სა ალ - სა - რე - ბი - თა და ფსალ -
agh - vims - tot tsi - na - she p'ir - sa mis - sa agh - sa - re - bi - ta da psal -

მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დებ - დეთ მას!
მუ - ნი - თა უ - ლა - ლა - დებ - დეთ მას!
mu - ni - ta u - gha - gha - deb - det mas!

1) ეს ჩასართავი (რეფრენი) კვირას იგალობება. მის შემდეგ ფსალმუნის მომდევნო მუხლი უნდა შესრულდეს.
1) This refrain is chanted on Sundays. The following psalm stanza must be performed afterwards.

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე დიდ არს
 რა - მე - თუ ღმერ - თი დიდ არს, უ - ფა - ლი და მე - უ - ფე დიდ არს
 ra - me - tu ghmer - ti did ars, u - pa - li da me - u - pe did ars

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - - - - - და!
 ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - - - - - და!
 qo - vel - sa kve - qa - na - sa ze - - - - - da!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - - ი - - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - - ი - - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - - i - - - - - a!

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

4.

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი

რა - მე - თუ ხელ - სა ში - ნა მის - სა ა - რი - ან კი - დე - ნი ქვე - ყა - ნი - სა - ნი

ra - me - tu khel - sa shi - na mis - sa a - ri - an k'i - de - ni kve - qa - ni - sa - ni

და სი - მაღ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - - - რი - - - - ან!

და სი - მაღ - ლე - ნი მთა - თა - ნი მის - ნი ა - - - რი - - - - ან!

da si-magh - le - ni mta - ta - ni mis - ni a - - - ri - - - - an!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა-ლო-ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
 რა - მე - თუ მი - სი არს ზღვა და მან შე - ქმნა ი - გი
 ra - me - tu mi - si ars zghva da man she - kmna i - gi

და ხმე-ლი ხელ-თა მი - სთა და - - - ბა - - - - დეს!
 და ხმე-ლი ხელ-თა მი - სთა და - - - ბა - - - - დეს!
 da khme - li khel - ta mi - sta da - - - ba - - - - des!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
 gva-tskho-vnen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
 mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

6.

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა, 3
დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა სულ - სა,
di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa sul - sa,

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva-tskhov-nen chven, dze - o ghmrti-sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,

gva - tskhov - nen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

7.

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - მინ!

ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სა - მ - დე; ა - მინ!

ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sa - m - de; a - min!

სადავ დღეებში
Weekdays

გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
გვა-ცხო-ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

rit.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

კვირას
Sundays

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი-სა - ო, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

rit.

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - ლი - ლუ - - - - ი - - - - ა!
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - li - lu - - - - i - - - - a!

უფალო, შეგვიწყალებ
Lord, Have Mercy

1. 1) 3)

329

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

2.

330

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

3.

331

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

4. 4)

332

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:5), სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) ფრჩხილებში მოცემული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია. ყველა წყაროში აქ ფა ბეკარია.

3) ზოგიერთ ხელნაწერში თანაჟღერადობა მარცვალზე „შე“ ნახევარი გრძლიობისაა.

4) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

1) Sourced from the "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:5). Also sourced from manuscripts by St. Karbelashvili, M. Ipolitov-Ivanov (Folklore Centre, manuscript #2111), M. Elizbarashvili and from P. Karbelashvili's archive (Central Archive, f. 1461, doc. #202).

2) The bracketed, alternative sharp signs were added by the editors. There is an F natural in all of the original sources.

3) In the some sources, the chord value on the syllable "she" is a minim.

4) From the manuscript of D. Molodinashvili.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2)}
O, Come, Let Us Worship

3) 4)

მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე - ეთ,
მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე - ეთ,
mo - ve - di - t, ta - qva - nis - vstse - et,

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:5).

2) №333—338 ჰიმნები განსაკუთრებული ურთიერთმსგავსებით გამოირჩევა.

3) გამოცემაში გასაღებში *სი, მი, ლა და რე* ბემოლებია. ამასთან, ტექსტში ხშირადაა აღნიშნული არასაგასაღებო *რე* ბეკარი, განსაკუთრებით მოძახილის პარტიაში (ძო ეოლოურში კადანსირებისას, I და II მუხლებში).

წინამდებარე, რედაქტირებულ ვარიანტში გასაღებში 3 (ბანში — 4) ბემოლია აღნიშნული, თუმცა, პრინციპულად არაა შეცვლილი წყაროში დაფიქსირებული კილოური „მონყობა“, რომლის გადმოსაცემადაც გამოყენებულია ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები.

4) „წირვაში“ და სტ. კარბელაშვილის ორ ხელნაწერში, ასევე, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, მ. ელიზბარაშვილის, დ. მოლოდინაშვილისა და გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერებში, ამ ჰიმნის ვარიანტთა სანწყისი ნაგებობანი, გალობის მოდალური ჰარმონიისათვის შეუსაბამო სახით არის წარმოდგენილი (იხ. მაგალითი შენიშვნის ქვემოთ).

აღსანიშნავია, რომ ამ ჰანგის „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ების რიგ ვარიანტთა I მუხლები, სტ. და პ. კარბელაშვილების სანოტო არქივში ნოტირებულია ეოლიური მიხრილობითაც, მინორული მიხრილობის სანწყისი თანაჟღერადობით.

ამ მელოდის მქონე „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ყველა ვარიანტის რედაქტირებას ვახდენთ ზემოთ მოცემული სახით.

1) Sourced from the publication, "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:5).

2) Hymns 333-338 show definite similarities.

3) There are B, E, A and D flats in the edition. At the same time, non-clef sign D natural is frequently written into the notation, especially in the second voice part (for example, in the C Aeolian cadences in the first and the second stanzas).

There are three flats (four in the bass part) in this edited variant, but this does not change the scale as notated in the original source. For that, non-clef alteration signs are used.

4) The opening construction of this hymn variant appear dissimilar to the modal harmony traditions found in the "Liturgy" publication and two other unpublished manuscripts by St. Karbelashvili, also in the originals by M. Ipolitov-Ivanov, M. Elizbarashvili, D. Molodinashvili and Gr. Chkhikvadze (see an example below the note).

We should note that the stanzas of several variants of the hymn "O come, let us worship" in the score archives by St. and P. Karbelashvili are notated with an aeolian scale deviation, and with an opening chord including a minor scale deviation.

All the variants of the hymn "O come, let us worship" are edited by the editors according to the mentioned above sources.

მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა -
mo - ve - - di - t, ta - qva -

1)

და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა! გვა -
და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა! გვა -
da she - uv - rdet kri - st'e - sa! gva -

2)

ცხო ვნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
ცხო ვნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
tskho - v - ne - n chve - n, dze - o ghmrti - sa - o,

<p>3) კვირას Sundays</p> <p>აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,</p>	<p>4) სადაც დღეებში Weekdays</p> <p>წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რ - ვე - ლო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რ - ვე - ლო, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - r - ve - lo,</p>
--	--

1) აღსანიშნავია, რომ ამ „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ყველა ვარიანტში, ყველა წყაროში ნაგებობა „ქრისტესა, გვაცხოვნენ ჩვენ ძეო ღმრთისაო“ ალტერაციის არასავასალებო ნიშნების და ბგერათრიგის საფეხურთა სიმაღლის ცვლილების გარეშე არის ნოტირებული — ამ სიმაღლეზე ნოტირებულ ნიმუშებში მხოლოდ საგასალებო 3 (ბანში 4) ბემოლი მოქმედებს.

2) „ნირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899) და ზოგიერთ ხელნაწერში, აქ, სიტყვიერ ტექსტში არის „მღვთისაო“. სიტყვა „ღმრთისაო“-ს ამ გახალსურებული ვარიანტის პირველი თანხმოვნის, „მ“-ს გამღერება სწორედ ამ ორ მერვედიან სვლაზე (დო-სი ბემოლ) ხდება.

3) ჩვენ მიერ ჩამატებული ეს ფრაზა კვირას ივალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელი შენნი“.

4) ეს ფრაზა სადაც დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) ივალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელი შენნი; ალილუია“.

1) We should note that in every original variant of the hymn "O come, let us worship", the construction "kristesa, gvatskhovnen chven dzeo ghtisao" is notated without alteration signs or changes to the scale. Only three alteration signs in the key signature (four in the bass part) are active in the examples notated in this key.

2) In the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899), and in some other manuscript sources, we find here the word "mghvtisao" in the verbal text. The first consonant "m" of this updated variant of the word "Ghmrtisao" is sung with this two-eighth note melody (pitches C-B).

3) This phrase was added by the editors and is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" must be performed.

4) This phrase is chanted on weekdays (Monday to Saturday). After this, the stanza "mgalobelni shemi; aliluia" must be performed.

1 დასასრული
("წირვისა" (კარბელაშვილი, 1899) და ხელნაწერების მიხედვით)¹⁾

First Ending

(According to the Karbelashvili manuscripts and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899))

1) აქ და შემდეგ გვერდზე წარმოდგენილია „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ბოლო მუხლის („მგალობლნი შენნი; ალილუია!“) 2 ვარიანტი, რომლებიც ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან ალტერაციის ნიშნებითა და, შესაბამისად, კილოური შეფერილობით. I ვარიანტი დაფიქსირებულია „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:6) და კარბელაშვილების ტრადიციის ხელნაწერ წყაროთა უმეტესობაში. ამ ვარიანტში, ბოლო მუხლში არ იცვლება საგასაღებო ნიშნები. შიმნის დაბოლოების II ვარიანტი (იხ. შემდ. გვ.), ბოლო მუხლში საგასაღებო ნიშნების ცვლილებით, გავრცელდა ანჩისხატის გუნდის პრაქტიკის გავლენით — ჯერ ზეპირად (XX ს. 90-იან წლებში), ხოლო შემდეგ, სანოტო გამოცემებით (ერკვანიძე, 2005).

ჩვენი აზრით, საგალობლის პარმონიულ სტრუქტურაში მ. ერქვანიძის ამ კონკრეტულ რედაქტორულ ჩარევას, საკმაოდ მნიშვნელოვანი არგუმენტი გააჩნია. კერძოდ, „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ამ საკადანსო მუხლის ჰანგი ემთხვევა I ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ს დამაბოლოებელ მუხლს („წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალებს ჩვენი“), რომელშიც იგივე კილოურ მიხრილობაა — უნისონზე კადანსირება იონიურ კილოში (იხ. №380—386).

მსგავსი კილოური ორგანიზება „მოვედით თაყვანის-ვსცეთ“-ის მთქმელის პარტიის სტ. კარბელაშვილისეულ ერთ-ერთ ჩანაწერში, ასევე, I ხმის შიმნში „ღმერთი უფალი“ და იმავე ხმის სხვა საგალობლებშიც (კარბელაშვილი, 1898:91—94).

მიგვაჩნია, რომ არსებობის უფლება აქვს ამ საგალობლის დაბოლოების ორივე ვარიანტს, ვინაიდან ორივე მათგანი სავსებით შეესაბამება ქართული გალობის ესთეტიკას და ტრადიციულ მუსიკალურ ენას. აღნიშნულს სასარგებლოდ მეტყველებს სხვა არგუმენტებიც — I ვარიანტი გამოცემული და ხელნაწერი წყაროების ავტორიტეტით მყარდება; II ვარიანტს კი, „ამართლებს“ სხვადასხვა შიმნების მსგავსი მელოდირი კონტურის მქონე მუხლების კილოური მიხრილობა და, ასევე, სტ. კარბელაშვილის ზემოთ ხსენებული ხელნაწერი.

მკვლევრისა და ლოტბარის, თინათინ ჟვანიას ცნობით, კარბელაშვილთა გალობის ლიტურგიკულ პრაქტიკაში დაბრუნებისათვის დიდი ღვაწლის მქონე, ჯვარის მამის მგალობელთა გუნდი, „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის ამ მუხლს ბგერათრივის ცვლილების გარეშე, წინა მუხლების ალტერაციის ნიშნებით ასრულებდა.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, წინამდებარე „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ში და მისი იდენტური ჰანგის მქონე №334—340 შიმნებში, დაბოლოება ორი [ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური მიხრილობით განსხვავებული] ვარიანტითაა წარმოდგენილი.

1) The two variants that are presented here and on the following page of the last stanza "mgalobelni shenni; aliluiia" of the hymn "O come, let us worship" differ from each other in their alteration signs and scale.

The first variant is given in the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:6) and in most of the original manuscripts coming from the Karbelashvili family tradition. The alteration signs do not change in the last stanza of this variant.

The second variant of the final phrase of this hymn (see following page), with its changed key signature signs, became popular under the influence of the Anchiskhati Church Choir choral practice. This happened orally at first in 1990s, and then through published score editions (Erkvanidze, 2005).

In our opinion, this editorial input by M. Erkvanidze in the harmonic structure of the hymn has an important argument. For instance, the stanza tune of this cadence in "O come, let us worship" corresponds to the last stanza of the first voice in "O Holy God" (trisagion hymn), which has the same scalic deviations; for example, the finale cadence ends with a unison in an Ionian scale (see 380-386).

There is a similar organizing principle for the scale in the first voice part of "O come, let us worship" in one of the original manuscripts by St. Karbelashvili. Also, it can be found in the hymn "ghmert'i upali" and other hymns (Karbelashvili, 1898:91-94).

We think that both scalar variants of the final phrase of this hymn can exist, because both of them absolutely correspond to the aesthetics and traditional musical language of Georgian chant. There is another argument to strengthen the above: the first variant has the authority of the published and manuscript originals; the second one is "justified" by the scalic deviations of the stanzas with similar melodic lines of the different hymns, and finally, the manuscript by St. Karbelashvili mentioned above.

According to a note by Tinatin Zhvania, a researcher and choral director, the merited church choir of Jvaris-mama Church performed this stanza without any changes of the scale. They maintained the alteration signs of the previous stanza in order to return to the liturgical chanting practice of Karbelashvilis.

In the previous "O come, let us worship" and in hymns 334-340 which have identical tunes, the final phrases are presented with two variants that differ in alteration signs only.

II დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით)

Second ending

(According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir)

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;

mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

rit.

ა - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!

ა - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!

a - - - li - - - - lu - - - - i - a!

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ ^{1) 2)}
O, Come, Let Us Worship

3) 4) 5)

მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე - ეთ,
მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე - ეთ,
mo - ve - di - t, ta - qva - nis - vstse - et,

და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა - - - - ა!
და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა - - - - ა!
da she - uv - rdet kri - st'e - sa - - - - a!

6) *ossia:*
ან ასე:

გვა - ცხო - ვნენ
გვა - ცხო - ვნენ
gva - tskho - vnen

7) *ossia:*
ან ასე:

გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ
გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ
gva - tskho - v - ne - n

- 1) წინამდებარე ნიმუშის წყაროებია: სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერი 2 დასრულებული და 1 თავნაკლული პარტიტურა და ცალკეული ხმების პარტიები; მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერი (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111).
- 2) სხვადასხვა ზომის შრიფტით დაბეჭდილია ჰიმნის შემოსვენებულ ჩანაწერებში გამოვლენილი ხმათასვლის განსხვავებანი.
- 3) ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერებისა და №333 ჰიმნის მიხედვით.
- 4) ხელნაწერებში საგალობლის დასაწყისი ნაგებობა ისევეა ნოტირებული, როგორც №333 საგალობელში. იხ შენიშვნა აღნიშნულ საგალობელთან
- 5) ერთ-ერთ ხელნაწერ ვარიანტში არაა გამეორებული თანხმოვნები. მათ ადგილზე წინა მარცვლების ხმოვნები მღერდება.
- 6); 7) ნაგებობის „გვა(ცხო)ვნენ“ სხვადასხვა ხელნაწერებში მოცემულ ვარიანტები. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს, შემდეგ გალობა უნდა გაგრძელდეს მომდევნო გვერდზე დაბეჭდილი ფრაზიდან „ჩვენ, ძეო ღმრთისაო“.
- 1) The origins of the previous example are: the manuscripts of St. Karbelashvili, two finished and one score without opening part and separate voices parts; the manuscript of M. Ipolitov-Ivanov (Folklore Centre, manuscript #2111).
- 2) The differences in the voice movement found in this hymn are printed in different font sizes.
- 3) The alteration signs are notated according to the original manuscript sources and hymn #333.
- 4) In the original source, the opening construction of this hymn is notated like hymn #333. See note to hymn #333.
- 5) There are no sung consonants in one variant of the original. The vowels of the previous syllables are sung instead.
- 6); 7) These variants are from different manuscripts showing the construction "gvatskhovnen." Only one of them must be performed, then the hymn should be continued from the phrase "chven, dzeo ghmrtisao" as found on the following page.

მო - ვე - დი - თ, თა - ყვა -
mo - ve - di - t, ta - qva -

1) 2)

ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
chve - n, dze - o ghmrti - sa - - - o,

3) კვირას
Sundays

4) სადავ დღეებში
Weekdays

აღ-დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი-რ - ვე-ლო,
აღ-დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი-რ - ვე-ლო,
agh-dgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vi - r - ve - lo,

1) დასასრული
(სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებისა და „წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899) მიხედვით)⁵
First ending
(According to the Karbelashvili manuscripts and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

1) ასეა ნოტირებული ეს ნაგებობა (მარცვალზე „ო“) ზოგ ხელნაწერში.
2) ზოგიერთი ხელნაწერის სიტყვიერ ტექსტში არის „მღვთისაო“.
3) ჩვენ მიერ ჩამატებული ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი“.
4) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
5) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) This construction on the syllable "o" is notated this way in some of the manuscripts.
2) The word "mghwtisao" appears in the texts of some of the manuscripts.
3) This phrase was added by the editors and is sung on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" must be performed.
4) This phrase is chanted on weekdays, after which the stanzas "mgalobelni shenni; alilulia" must be performed.
5) See the note to hymn #333 on the two variants of finishing this hymn.

1) 2) *rit.*

4) *ossia:*
ან ასე: *rit.*

// დასასრული
*(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით)*⁵⁾
The second ending
(According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir)

1); 4) ჰიმნის დამაბოლოებელი ნაგებობის ვარიანტები სტ. კარბელაშვილისა და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

2) დაბოლოების I ვარიანტის საწყისი ნაგებობის ვერსია ხელნაწერიდან.

3) ფორსილეებში დაბეჭდილია ერთ-ერთ ხელნაწერში მოცემული ალტერაციის ნიშნები.

5) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.

1); 4) These are variants of the hymn from the original manuscripts of St. Karbelashvili and M. Ipolitov-Ivanov. Only one of them should be performed.

2) The opening construction of the first variant of the final (from the original source).

3) The alteration signs found in one of the original manuscripts are printed here in brackets.

5) See the note about the two variants of the final phrase of hymn #333.

1) *rit.*

ა - - - ლი - - - - ლუ - - ი - ა!
ა - - - ლი - - - - ლუ - - ი - ა!
a - - - li - - - - lu - - i - a!

2) *ossia:*
ან ასე: *rit.*

ა - - ლი - - - - ლუ - - ი - ა!
ა - - ლი - - - - ლუ - - ი - ა!
a - - - li - - - - lu - - - i - a!

335

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ³⁾
O, Come, Let Us Worship

4)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე - - - -
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე - - - -
mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstse - - - -

ეთ, და შე - უვრ - დეთ ქრი - სტე -
ეთ, და შე - უვრ - დეთ ქრი - სტე -
et, da she - uvr - det kri - st'e -

1); 2) საგალობლის დამაბოლოებელი საკადანსო საქცევის ვარიანტები. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

3) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

4) ხელნაწერში ჩანერილი ალტერაციის ნიშნები ემთხვევა სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ ვარიანტებში მოცემულ ნიშნებს. სტ. კარბელაშვილისეული ზოგიერთი ნიშნის მსგავსად, წინამდებარე ჰიმნის ხელნაწერშიც, საწყისი ნაგებობის II ხმაში, აღნიშნულია არასაგასაღებო მი ბეკარები, რომლებსაც ჩვენ არ ვბეჭდავთ. იხ. შენიშვნები №333-334 ჰიმნების დასაწყისებთან.

1); 2) Here are variants of the final cadence of this hymn. Only one variant should be performed.

3) From M. Elizbarashvili's manuscript.

4) The alteration signs given in the original source corresponds to the signs given in the notated variants by St. Karbelashvili. Likewise as in some of the examples by St. Karbelashvili, there are E naturals in the second voice of the opening phrase in the original sources of the previous hymn (which we did not print). See the notes at the beginning of the hymns 333-334.

სა - - - ა! გვა - ცხო - - ვნე - ნ ჩვენ,
სა - - - ა! გვა - ცხო - - ვნე - ნ ჩვენ,
sa - - - a! gva - tskho - - vne - n chven,

ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
dze - o ghmrti - sa - - - o,

2) კვირას
Sundays
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

3) სადაც დღეებში
Weekdays
წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

1 დასასრული
(მ. ელიზბარაშვილის და კარბელაშვილთა ხელნაწერებისა და
„წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899) მიხედვით) 4)

First ending
According to the manuscripts by M. Elizbarashvili and the Karbelashvili family, and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შენ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შენ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni shen - ni;

1) ხელნაწერში ეს თანაჟღერადობა გადახაზულია.
2) ჩვენ მიერ ჩამატებული ეს ფრაზა იგალობება კვირას, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი“.
3) იგალობება სადაც დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით), შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი“.
4) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.

1) This chord is struck-out in the original source.
2) This phrase was added by the editors, and is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
4) See note on hymn #333 on the final phrase.

rit.

ა - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
ა - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
a - li - - - - lu - - - - i - a!

// დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით) 1)
Second ending
According to the edition established by the Anchiskhati Church Choir

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შენ - ნი!
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შენ - ნი!
mga - lo - be - - - - l - ni shen - ni!

rit.

ა - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
ა - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
a - li - - - - lu - - - - i - a!

1) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) See note on hymn #333 on the final phrase.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცეთ
mo - ve - dit, ta - qva - nis - vstset

და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
და შე - უვ - რდეთ ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ
da she - uv - rdet kri - st'e - sa! gva - tskhov - nen

ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
chven, dze - o ghmrti - sa - - o,

<p>3) კვირას Sundays</p> <p>აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,</p>	<p>4) სადავ დღეებში Weekdays</p> <p>წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,</p>
--	---

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №188 და 202 საქმეები).
 2) ალტერაციის ნიშნები ხელნაწერისეულია.
 3) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
 4) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
 1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, documents 188 and 202).
 2) An alteration and non-key signature signs are from the manuscript.
 3) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
 4) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

1 დასასრული
(სავალობლის ხელნაწერისა და „წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899) მიხედვით)¹⁾
Second ending

According to the manuscript sources and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

2)

3) *ossia:*
ან ასე:

4) *ossia:*
ან ასე:

// დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით)¹⁾
Second ending

According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir.

1) იხ. შენიშვნა №313 სავალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.

2) საკადანსო ნაგებობის „ალილუია“ ვარიანტი ხელნაწერიდან.

3); 4) საკადანსო ნაგებობის „ალილუია“ ჩვენი ვარიანტები.

1) See note on hymn #333 on the final phrase.

2) This variant of the cadence construction on "aliluia" is from the original manuscript.

3); 4) These variants of the cadence construction on "aliluia" are suggested by the editors.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

2) 3)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის ვსცე - - - - -
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის ვსცე - - - - -
mo - ve - dit, ta - qva - nis vstse - - - - -

ეთ, და შე - უ - ვრდეთ კრი - სტე - სა;
ეთ, და შე - უ - ვრდეთ კრი - სტე - სა;
et, da she - u - vrdet kri - st'e - sa;

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
gva - tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o,

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125).

2) ხელნაწერში სამივე ხმის პარტიაში საგასაღებო ფა დიეზია. ამასთან, ბანში ყველა ფა-ს წინ ბეკარია აღნიშნული.

3) როგორც №333 საგალობლის დასაწყისში, III კომენტარშია აღნიშნული, წყაროებში ზოგჯერ, ამ ჰანგის საგალობლების საწყის ნაგებობაში ალტერაციის ნიშნები და კილოური ასპექტი შეცდომის შთაბეჭდილებას ტოვებს. სწორედ ამგვარადაა ჩანერილი წინამდებარე ჰიმნის დასაწყისიც (იხ. სანოტო მაგ. შენიშვნის ქვემოთ). მოდალურ აზროვნებასთან შეუთავსებელი ქრომატიზმის გამო, რედაქტირებისას უგულვებელყავით ამ ნაგებობის ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიშნები.

1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (Folklore Centre, manuscript #2125).

2) There is a F sharp clef sign in all three voice parts in the original source. At the same time, natural signs are found in front of all F notes.

3) As mentioned before (third comment to hymn #333), the alteration signs in the first phrase of this chant are sometimes perceived as a mistake. The beginning of this variant is notated that way (see example below this note). But due to the resulting chromatism which is non-typical for modal thinking, we removed these alteration signs.

მო - ვე - დით, თა - - - ყვა - ნის
mo - ve - - dit, ta - - - qva - nis

1) კვირას
Sundays

2) სადავ დღეებში
Weekdays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

I დასასრული
(საგალობლის ხელნაწერისა და „წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899) მიხედვით)³⁾
First ending
According to the manuscript sources and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

rit.
მგა-ლო-ბე - - - ლნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო-ბე - - - ლნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - ი - ა!
mga - lo - be - - - lni shen-ni; a - li - - - lu - i - a!

II დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით)³⁾
Second ending
According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir.

rit.
მგა-ლო - ბე - - - ლნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - ი - ა!
მგა-ლო - ბე - - - ლნი შენ-ნი; ა - ლი - ლუ - ი - ა!
mga - lo - be - - - lni shen-ni; a - li - - - lu - i - a!

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) იხ. შენიშვნა №313 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) See note on hymn #313 on performing the final phrase.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ,¹⁾
O, Come, Let Us Worship

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე -
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე -
mo - ve - - - dit, ta - - - qva - nis - vstse -

ეთ, და შე - უ - ვრდეთ
ეთ, და შე - უ - ვრდეთ
et, da she - u - vrdet

ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ,
ქრი - სტე - სა! გვა - ცხოვ - ნენ ჩვენ,
kri - st'e - sa! gva - tskhov - nen chven,

ძე - ო ღმრთი - სა ო,
ძე - ო ღმრთი - სა ო,
dze - o ghmrti - sa - - - o,

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერის მიხედვით, თუ არ ჩავთვლით, №333—335 და 337 ნიმუშების მსგავს პრომატიზმს საწყის ნაგებობაში [„მოვედით“], რომელიც აქაც უგულებელვყავით (იხ. №333-ის III შენიშვნა).

1) From the manuscript of D. Molodinashvili.

2) The alteration signs are notated according to the manuscript, except for the chromatism in the opening phrase [“O come”] of hymns 333-335, and #337, which were removed by the editors for the above-mentioned reasons (see third note of hymn #333).

1) კვირას
Sundays

2) სადავ დღეებში
Weekdays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

¹ დასასრული
(საგალობლის ხელნაწერისა და „წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899) მიხედვით)³
First ending
According to the manuscript sources and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

მგა - ლო - ბელ - - - - - ნი შენ - ნი;
მგა - ლო - ბელ - - - - - ნი შენ - ნი;
mga - lo - bel - - - - - ni shen - ni;

4) rit.

ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - - ა!
ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - - ა!
a - - - li - - - - lu - - - - i - - a!

5) ossia:
ან ახვ: rit.

ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - - ა!
ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - - ა!
a - - - li - - - - lu - - - - i - - a!

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) იხ. შენიშვნა №313 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
4) საკადანსო ნაგებობის „ალილუია“ ვარიანტი ხელნაწერიდან.
5) საკადანსო ნაგებობის „ალილუია“ ჩვენი ვარიანტი.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) See note on hymn #313 on performing the final phrase.
4) The cadence construction of this "aliluia" is from the original manuscript.
5) This is the editor's cadence construction of this "aliluia."

1) *ossia:*
ან ასე:

rit.

ა - - - ლი - - - ლუ - - - ი - - ა!
ა - - - ლი - - - ლუ - - - ი - - ა!
a - - - li - - - lu - - - i - - a!

// დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით) 2)
Second ending
According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir.

მგა - ლო - ბელ - - - - ნი შენ - ნი;
მგა - ლო - ბელ - - - - ნი შენ - ნი;
mga - lo - - - bel - - - - ni shen - ni;

rit.

ა - - - ლი - - - ლუ - - - ი - - ა!
ა - - - ლი - - - ლუ - - - ი - - ა!
a - - - li - - - lu - - - i - - a!

1) საკადანსო ნაგებობის „ალილია“ ჩვენი ვარიანტი.
2) იხ. შენიშვნა №313 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) Here is the editor's cadence construction of this "alilua."
2) See note on hymn #313 on performing the final phrase.

მოვედით, თაყვანის-გსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

2)

მო - ვე - - დი - თ, თა - ყვა - - ნი - ს - ვსცე - - -
მო - ვე - - დი - თ, თა - ყვა - - ნი - ს - ვსცე - - -
mo - ve - - di - t, ta - qva - - ni - s - vstse - - -

ეთ, და შე - - - უ - ვრდეთ
ეთ, და შე - - - უ - ვრდეთ
et, da she - - - u - vrdet

ქრი - სტე - სა - - - - ა! გვა - ცხო - ვნე - ნ
ქრი - სტე - სა - - - - ა! გვა - ცხო - ვნე - ნ
kri - st'e - sa - - - - al! gva - tskho - vne - n

ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - ო,
chve - n, dze - o ghmrti - sa - - - o,

1) აქ წარმოდგენილია, სტ. კარბელაშვილის მიერ ცალ-ცალკე ფურცლებზე ჩაწერილი, „მოვედით“-ის სხვადასხვა ვარიანტის I-III და II ხმების პარტიები, რომლებიც ჩვენ პარტიტურის სახით შევადერთეთ.

რამდენიმე ადგილას ბანის სვლის ვარიანტები და II ხმის პარტია — ფრაგმენტში „ალილია“ (ეს ადგილი ხელნაწერში გაურკვეველია) ჩვენი დამატებულია.

2) ალტერაციის ნიშნები ხელნაწერებში არაა. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The voice parts of the hymn "O come, let us worship" were notated on separate pieces of staff paper by St. Karbelashvili. Here, the parts are joined in score format.

The movement of the bass and second voice parts on the fragment "alilua" were added by the editors (this area is unclear in the original).

2) There were no alteration signs in the original. The alteration signs were added by the editors.

1) სადაგ დღეებში
Weekdays

2) სადაგ დღეებში
Weekdays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვირ - ვე - ლო,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vir - ve - lo,

I დასასრული
(„წირვისა“ (კარბელაშვილი, 1899) და ხელნაწერების მიხედვით) 3)

According to the manuscript sources and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

rit.

ა - - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
ა - - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
a - - - - li - - - - lu - - - - i - a!

II დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ
დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით) 3)

Second ending
According to the tradition established
by the Anchiskhati Church Choir.

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადაგ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) იხ. შენიშვნა №323 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) See the note on hymn #323 about the two possible ways of concluding this hymn.

rit.

ა - - - - ღი - - - - ლუ - - - - ი - ა!

ა - - - - ღი - - - - ლუ - - - - ი - ა!

a - - - - li - - - - lu - - - - i - a!

340

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ
O, Come, Let Us Worship

1)

მო - - ვე - - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე -

მო - - ვე - - დი - თ, თა - ყვა - ნის - ვსცე -

mo - - ve - - di - t, ta - - qva - nis - vstse -

ეთ, და შე - - უ - ვრდეთ

ეთ, და შე - - უ - ვრდეთ

et, da she - - u - vrdet

ქრი - სტე - სა - - - - ა! გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ

ქრი - სტე - სა - - - - ა! გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ

kri - st'e - sa - - - - ²⁾ a! gva - tskho - v - ne - n

1) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

2) წერილი შრიფტით დაბეჭდილი ალტერნატიული ბგერები დო და რე ჩვენი ჩამატებულია.

1) The hymn is notated in the original without any alteration signs. The alteration signs here were added by the editors.

2) The notes C and D, printed in small font, was added by the editors.

ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
ჩვე - ნ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,
chve - n, dze - o ghmrti - sa - o,

1) კვირას
Sundays

2) სადავ დღეებში
Weekdays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო-რის სა-კვი-რ-ვე-ლო,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე-თით, წმი - და - თა შო-რის სა-კვი-რ-ვე-ლო,
agh - dgo - mi - lo mk'vdrē - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - r - ve - lo,

1 დასასრული
("წირვისა" (კარბელაშვილი, 1899) და ხელნაწერების მიხედვით) 3)
First ending
According to the manuscript sources and the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899)

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

rit.

ა - - - ლი - - - - ლუ - - - ი - ა!
ა - - - ლი - - - - ლუ - - - ი - ა!
a - - - li - - - - lu - - - i - a!

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This phrase is chanted on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) See the note on hymn #333 about the two possible ways of concluding this hymn.

II დასასრული
(ანჩისხატის გუნდის მიერ დამკვიდრებული რედაქციის მიხედვით)¹⁾
Second ending

According to the tradition established by the Anchiskhati Church Choir.

მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი შე - ნ - ნი;
mga - lo - be - - - - l - ni she - n - ni;

rit.

ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
ა - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
a - - - li - - - - lu - - - - i - a!

341

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{2) 3) 4)}
O, Come, Let Us Worship

მო - ვე - დით, თა - - ყვა - - - ნი - ს - ვსცეთ,
მო - ვე - დით, თა - - ყვა - - - ნი - ს - ვსცეთ,
mo - ve - dit, - - ta - - - qva - - - ni - s - vstset,

1) იხ. შენიშვნა №333 საგალობლის დაბოლოების 2 ვარიანტის შესახებ.

2) №341—347 ჰიმნებს სტ., პ. და ფ. კარბელაშვილების, დ. მოლოდინაშვილისა და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებში „სამღვდელთმთავრო“ ან „მღვდელთმთავრის“ „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“ ეწოდება.

ეს ნიმუშები გამოირჩევიან „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის გელათის სკოლის ვარიანტებთან მელოდოური და ინტონაციური მსგავსებით, რაც კადანსებში მიქსოლიდიური და დორიული მიხრილობის სიჭარბეშიც ვლინდება.

3) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №201-202 საქმეები).

4) მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ვარიანტები იდენტურია. სტ. კარბელაშვილის ჩანაწერი მათგან განსხვავდება შედარებით „გამშვენებული“, რიტმულ-ინტონაციურად უფრო განვითარებული II ხმით.

წერილი შრიფტით დაბეჭდილია მოძახილის სვლები მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან.

1) See the note about two variants of finishing #333 hymn.

2) These variants of "O come, let us worship" (hymns 341-347) are described in the original sources as being "for the bishop" or "of the bishop." (Sources: Karbelashvili brothers, D. Molodinashvili, and M. Elizbarashvili).

These examples of "O come, let us worship" stand out due to the melodic and intonational similarities of these East Georgian variants with the West Georgian variants from the Gelati monastery school. Both have mixolydian and dorian scalar deviations in the cadences.

3) These hymns come from three sources - the archive of St. Karbelashvili, the manuscripts of M. Ipolitov-Ivanov (Folklore Centre, manuscript #2111), and the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, documents 201-202).

4) The variants by M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili are identical. The notation by St. Karbelashvili is different from them, with a more developed ornamental variation in the second voice.

The second voice as found in the originals of M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili is printed here in small font.

1)

და შე - - - - უ - - - - ვრდეთ ქრი - - - ს -
და შე - - - - უ - - - - ვრდეთ ქრი - - - ს -
da she - - - - u - - - - vrdet kri - - - s -

2) *ossia*
ან ახე

გვა - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო - ო ღმრთისაო
გვა - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო - ო ღმრთისაო
gva - - tskho - v - ne - n chve - n, dze - o - o ghmrtisa

ტე - - - - სა! გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო -
ტე - - - - სა! გვა - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო -
t'e - - - - sa! gva - tskho - v - ne - n chve - n, dze - o -

ო ღმრთი - - - - სა - - - - ო,
ო ღმრთი - - - - სა - - - - ო,
o ghmrti - - - - sa - - - - o,

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანაწერში, დანარჩენი წყაროებისაგან განსხვავებით, ეს თანაჟღერადობა მეოთხედი გრძლიობისაა.
2) შიმნის ხელნაწერებში არაა დაფიქსირებული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშანთა მეშვეობით ბგერათრიგის ცვლილება მუხლში „გვაცხოვნენ ჩვენ ძეო“. ამ მუხლის კილოურად განსხვავებული ეს ალტერნატიული ვარიანტი შესრულებულია №342 საგალობლის მიხედვით. აღსანიშნავია, რომ მელოდიური კონტურით ამ მუხლის მონათესავე მუხლში „მაგალობელი შენი“, სტ. კარბელაშვილიც, მ. იპოლიტოვ-ივანოვიც, პ. კარბელაშვილიცა და გრ. ჩხიკვაძეც აფიქსირებენ ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნებს (ყველა ხელნაწერში), წინამდებარე მუხლში კი არაა. როგორც ვხედავთ, ეს შიმნი კიდევ ერთი მაგალითია მსგავს ნაგებობებში სხვადასხვა ალტერაციის ნიშნებისა და კილოური ელფერის არსებობისა.

მუხლის ორივე ვარიანტი გალობის ტრადიციული ენის შესატყვისია და ამდენად, ორივე მათგანის შესრულება სავსებით დასაშვებია.

1) In the M. Ippolitov-Ivanov sources, these chords have the value of quarter notes (unlike in the other sources).
2) The change of the scale in the stanza "gvatskhovnen chven dzeo" with a non-clef alteration sign is not found in the source manuscripts. This alternative variant of the stanza, with its different scale, is arranged according to the tune of hymn #342. We should note that in the relative stanza "mgalobelni shemi," the non-clef alteration signs are given in the first voice by St. Karbelashvili, M. Ipolitov-Ivanov, P. Karbelashvili and Gr. Chkhikvadze (in all of the manuscripts), but not in the present stanza. It is clear that this hymn is one of the examples that have different alteration signs and scalic coloration in the constructions like this.

Both variants of the stanza correspond to the traditional chanting language and hence, performing both of them is absolutely acceptable.

1) კვირას
Sundays

აღ-დგო-მი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - ე - თით,
აღ-დგო-მი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - ე - თით,
agh-dgo- mi - - - - - lo - - - - - o - - - - - mk'vdre - e - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი-და-თა შო-რი - - - - - ს სა - - - - - კვი - - - - - რ-ვე - ე - ლო!
წმი-და-თა შო-რი - - - - - ს სა - - - - - კვი - - - - - რ-ვე - ე - ლო!
ts'mi-da - ta sho-ri - - - - - s sa - - - - - k'vi - - - - - r-ve - e - lo,

მგა - ლო - ბე - - - - - ლ - ნი შე - - - - - ნ - ნი -
მგა - ლო - ბე - - - - - ლ - ნი შე - - - - - ნ - ნი -
mga - lo - be - - - - - l - ni she - - - - - n - ni -

ი; ა - - - - - ლი - ლუ - უ - - - - - ი - ა!
ი; ა - - - - - ლი - ლუ - უ - - - - - ი - ა!
i; a - - - - - li - lu - u - - - - - i - a!

1) ეს მუხლი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს მუხლი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) აქ, II სმაში მსხვილად (ჩვეულებრივი შრიფტით) ნაბეჭდი მოძრაობის 2 ალტერნატიული ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის არქივიდანაა; III, წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ვარიანტი — მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ჩანაწერებიდან.
4) აქ წვრილად დაბეჭდილი ალტერნატიული ინტონაციები სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდანაა.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) The two alternative variants of the second voice printed in regular-sized font is from the archive of St. Karbelashvili; but the third variant, printed in small font, is from the sources by M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili.
4) The alternation signs in small font come from the manuscripts of St. Karbelashvili.

მოვედით, თაყვანის-გსცეთ^{1) 2)}
O, Come, Let Us Worship

მო - ვე - დით, თა - - - ყვა - ნის - - - -
მო - ვე - დით, თა - - - ყვა - ნის - - - -
mo - ve - dit, ta - - - qva - nis - - - -

ვსცეთ, და შე - - - - უ - ვრდეთ
ვსცეთ, და შე - - - - უ - ვრდეთ
vstset, da she - - - - u - vrdet

ქრი - - - სტე - სა! გვა - ი - ა - ცხო - ვნენ ჩვენ,²⁾
ქრი - - - სტე - სა! გვა - ი - ა - ცხო - ვნენ ჩვენ,
kri - - - st'e - - - sa; gva - i - a - tskho - vnen chven,

ძე - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო;
ძე - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო;
dze - o ghmrti - - - sa - - - - o;

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125).

2) ხელნაწერში მინაწერია: „მოვედით, თაყვანი-გსცეთ: მღ. მთ“.

3) ხელნაწერში აქ ფა ბეკარია.

1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (Folklore Centre, manuscript #2125).

2) There is a note in the original: "Bishop's O come, let us worship".

3) There is an F natural in this place in the original source.

1) კვირას
Sundays

აღ-დგო-მი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - - - თით,
აღ-დგო-მი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - - - თით,
agh-dgo-mi - - - - - lo - - - - - o mk'vdre - - - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი - და-თა შო - რის სა - - - კვი - - - რვე - - - ლო,
წმი - და-თა შო - რის სა - - - კვი - - - რვე - - - ლო,
ts'mi - da - ta sho - ris sa - - - k'vi - - - rve - - - lo;

მგა - ლო - ბე - - - ლნი შე - - - ნნი;
მგა - ლო - ბე - - - ლნი შე - - - ნნი;
mga - lo - be - - - lni she - - - nni;

rit.

ა - - - - - ლი - ლუ - - - - - ი - ა!
ა - - - - - ლი - ლუ - - - - - ი - ა!
a - - - - - li - lu - - - - - i - a!

1) ეს მუხლი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს მუხლი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
3) ხელნაწერში აქ ფა დიეზია.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) There is an F natural in this place in the original source.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2)}
O, Come, Let Us Worship

მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - ყვა - ნი - - - ს -
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - ყვა - ნი - - - ს -
mo - ve - di - - - t, ta - - - qva - ni - - - s -

ვსცეთ და შე - - - უ - - - ვრდეთ
ვსცეთ და შე - - - უ - - - ვრდეთ
vstset da she - - - u - - - vrdet

ქრი - - - სტე - - - სა! გვა - - - ცხო - - - ვნენ ჩვენ,
ქრი - - - სტე - - - სა! გვა - - - ცხო - - - ვნენ ჩვენ,
kri - - - st'e - - - sa! gva - - - tskho - - - vnen chven,

ძე - - - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო,
ძე - - - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო,
dze - - - o ghmrti - - - sa - - - - o,

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) მინაწერები: „ნირვაზედ“, „მღვდელთმთავრის მოვედით თაყვანის ვცეთ“

3) სანოტო სისტემებისა და ნოტების ზემოდან, ფრჩხილებში ნაბეჭდი ალტერაციის ნიშნებით შემოთავაზებულია მუხლის ალტერნატიული, კილოურად განსხვავებული ვარიანტი (რაც ხელნაწერში არ გვხვდება).

1) From the manuscript of D. Molodinashvili.

2) Notes: "For the liturgy"; "Bishop's O come, let us worship".

3) Above the staff and the notes, an alternative, different scalic variant of the stanza with the bracketed alteration signs is offered by the editors (not present in the original sources).

1) კვირას
Sundays

აღ-დგო-მი - - - - ლო მკვდრე - - - - თით,
აღ-დგო-მი - - - - ლო მკვდრე - - - - თით,
agh-dgo - mi - - - - lo mk'vdre - - - - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი-და-თა შო-რის სა - - - კვირ - - - ვე - - - ლო,
წმი-და-თა შო-რის სა - - - კვირ - - - ვე - - - ლო,
ts'mi-da - ta sho - ris sa - - - k'vir - - - ve - - - lo,

მგა - ლო - ბელ - - - ნი შენ - - - ნი;
მგა - ლო - ბელ - - - ნი შენ - - - ნი;
mga - lo - bel - - - ni shen - - - ni;

rit.

ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - ა!
ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - ა!
a - - - - li - lu - - - - i - a!

1) ეს მუხლი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს მუხლი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

2)

მო - ვე - დით, თა - - - ყვა - - - ნის - - - -
მო - ვე - დით, თა - - - ყვა - - - ნის - - - -
mo - ve - dit, ta - - - qva - - - nis - - - -

ვსცეთ და შე - - - უ - - - ვრდეთ
ვსცეთ და შე - - - უ - - - ვრდეთ
vstset da she - - - u - - - vrdet

3)

ქრი - - - სტე - - - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ,
ქრი - - - სტე - - - სა! გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ,
kri - - - st'e - - - sa! gva - tskho - vnen chven,

4)

ძე - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო,
ძე - ო ღმრთი - - - სა - - - - ო,
dze - o ghmrti - - - sa - - - - o,

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერისა და ამ ნიმუშის მსგავსი №340—343 ვარიანტების გათვალისწინებით.

3) ალტერნატიული, ფორჩხილებში ნაბეჭდი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი არაა.

4) ფორჩხილებში ნაბეჭდი არასაგასაღებო ნიშნებით შესრულებისას, II-III ხმებში მი ბეკარი უნდა აუღერდეს. აქ იმ შემთხვევაში იქნება მი ბემოლი, თუ ინტონირება ხდება საგასაღებო ალტერაციის ნიშნებით (ბანთან უნისონის გამო).

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) The alteration signs correspond to those given in hymns 340-343.

3) The non-clef alteration signs printed in brackets were suggested by the editors. They are not found in the original source.

4) E natural should be sung here due to the unison with the bass part. Performing the non-key signature signs printed in brackets, E natural must be performed in the second and third voices.

1) კვირას
Sundays

აღ-დგო-მი - - - - ლო მკვდრე - - - - თით,
აღ-დგო-მი - - - - ლო მკვდრე - - - - თით,
agh - dgo - mi - - - - lo mk'vdre - - - - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი-და-თა შო-რის სა - - - კვირ - - - ვე - - - ლო,
წმი-და-თა შო-რის სა - - - კვირ - - - ვე - - - ლო,
ts'mi-da - ta sho - ris sa - - - k'vir - - - ve - - - lo,

მგა - ლო - ბელ - - - ნი შენ - - - ნი;
მგა - ლო - ბელ - - - ნი შენ - - - ნი;
mga - lo - bel - - - ni shen - - - ni;

rit.

ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - ა!
ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - ა!
a - - - - li - lu - - - - i - a!

1) ჩვენ მიერ ჩამატებული ეს მუხლი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი“.
2) ეს მუხლი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

2)

მო - ვე - დით, თა - - - - - ყვა - - - - -
მო - ვე - დით, თა - - - - - ყვა - - - - -
mo - ve - dit, ta - - - - - qva - - - - -

1) ossia:
ან ასე:

მო - ვე - დით, თა - - - - - ყვა - - - - -
mo - ve - dit, ta - - - - - qva - - - - -

1) საგალობლის I მუხლის ხელნაწერისეული ვარიანტი (რამდენადაც მისი ამოკითხვა მოგახერხებთ) მოცემულია სქოლიოში.

№347 სამზე მეტხმიან ნიმუშთან შედარების საფუძველზე, შეიძლება ითქვას, რომ ამ ჰიმნის I მუხლი სამზე მეტხმიანობის კიდევ ერთი ნიმუშია, თუმცა გაურკვეველად ჩანერილი.

ხელნაწერის საფუძველზე I მუხლის სამხმიანი ვერსიის რესტავრირებისას სწორედ №347 ვარიანტს დავეყრდენით. ზემოთ დაბეჭდილი I მუხლში მოცემულია მოძახილის 2 და ბანის 4 ვარიანტი. შედარებით მსხვილად ნაბეჭდი ბანის ზედა ვარიანტი, თავად სტ. კარბელაშვილის მიერაა გამოყოფილი, როგორც ძირითადი.

მოძახილისა და ბანის ვარიანტებიდან მხოლოდ თითო უნდა შესრულდეს, ისე, რომ მივიღოთ სამხმიანი ფაქტურა.

საგარაუდოა, რომ ეს საგალობელი თავდაპირველად სამ ხმაში იყო ჩანერილი და სტ. კარბელაშვილს შემდგომში მიუწერია მის პირველ მუხლში ხმათასვლის ვარიანტები, ანუ სამზე მეტხმიანი ფაქტურის „ნართაული“ ხმები.

2) ალტერაციის საგასაღებო ნიშნები ხელნაწერისეულია, ხოლო არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

3) ბანის ზედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში, აქ, II ხმაში აუცილებელია მი ბემოლის ინტონირება. ბანის ქვედა ვარიანტების გალობისას, II ხმაში დასაშვებია როგორც მი-ს, ასევე მი ბემოლის აულერება.

1) The manuscript variant of the first stanza of the hymn is transcribed in the footnote.

Compared to hymn #347, which has more than three voices, the stanza of this hymn is another example of a hymn with more than three voice parts, although the notation is unclear.

While restoring the three-voice version of the first stanza according to the original manuscript, we used hymn #347. There are two variants of the second voice part and four variants of the bass part in the first stanza printed above. The upper variant of the bass part, printed with the relatively bigger font is separated as the main one by St. Karbelashvili himself.

Only one of the variants of the second voice and bass parts should be performed in order to preserve the three-voiced integrity of the chant.

Presumably, at first, this hymn was recorded in three voices and then St. Karbelashvili wrote variants of the first stanza of the hymn, the "nartauli" section, with more than three voice parts.

2) The clef alteration signs are from the original manuscript, but the non-clef signs were added by the editors.

3) If performing the upper variant of the bass part, an E flat is necessary here in the second voice part. If chanting the lower variants of the bass part, the second voice can perform either an E natural or E flat.

მო - ვე - დი - - - - - თ, თა - - - - - ყვა - - - - - ნი - - - - - ს - ვსცეთ,
მო - ვე - დი - - - - - თ, თა - - - - - ყვა - - - - - ნი - - - - - ს - ვსცეთ,
mo - ve - dit, ta - - - - - qva - - - - - ni - - - - - s - vstset,

1) ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -
2) ni - - - s - vstset, da she - - - -

უ - - - ვრდეთ ქრი - - - ს - ტე - - - სა!
უ - - - ვრდეთ ქრი - - - ს - ტე - - - სა!
u - - - vrdet kri - - - s - t'e - - - sa!

3) *ossia:*
ან ასე:

გვა - - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო
გვა - - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო
gva - - - tskho - v - ne - n chve - n, dze - o

გვა - - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო
გვა - - - ცხო - ვ - ნე - ნ ჩვე - ნ, ძე - ო
gva - - - tskho - v - ne - n chve - n, dze - o

- 1) ამ ადგილზეც, ბანის ზედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში, II ხმაში აუცილებელია მი ბემოლის შესრულება. ბანის ქვედა ვარიანტების გალობისას, II ხმაში დასაშვებია როგორც მი-ს, ასევე მი ბემოლის აუღერება.
 - 2) როგორც აღვნიშნეთ, მთელ საგალობელში ბანის ვარიანტებიდან უნდა შესრულდეს მხოლოდ ერთ-ერთი.
 - 3) წერილი შრიფტით დაბეჭდილი, №342 საგალობლის მიხედვით დამუშავებული ვარიანტი მუხლისა „გვაცხოვნენ ჩვენ“ და ფრჩხილებში ნაბეჭდი ალტერნატიული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენ გვეკუთვნის.
- 1) If chanting the lower variants of the bass part, the second voice can perform either an E natural or E flat.
2) As we mentioned, only one of the variants of the bass part of the whole hymn should be performed.
3) The variant of the stanza "gvatskhovnen chven" was elaborated according to hymn #342 and printed with small font. The bracketed alternative non-clef alteration signs belong to us.

2) კვირას
Sundays

ღმრთი - - - სა - - - - - ო, ა - ღდგო - მი - - - -
ღმრთი - - - სა - - - - - ო, ა - ღდგო - მი - - - -
ghmrti - - - sa - - - - - o, a - ghdgo - mi - - - -

ი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - - - - - თით,
ი - - - - - ლო - - - - - ო მკვდრე - - - - - თით,
i - - - - - lo - - - - - o mk'vdre - e - - - tit,

3) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი - და - თა შო - რი - - - - ს სა - - - - - კვი - - - - რ -
წმი - და - თა შო - რი - - - - ს სა - - - - - კვი - - - - რ -
ts'mi - da - ta sho - ri - - - - s sa - - - - - k'vi - - - - r -

ვე - - - - - ლო, მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი
ვე - - - - - ლო, მგა - ლო - ბე - - - - ლ - ნი
ve - e - - lo, mga - lo - be - - - l - ni

1) ო სმის ამ სელის (მარცვალზე „ო“) ზედა ვერსია ხელნაწერიდანაა, ქვედა — ჩვენი ჩამატებულია.
2) ეს მუხლი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლები „მგალობელი შენნი; ალილია“.
3) ეს მუხლი სადავ დღეებში იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლები „მგალობელი შენნი; ალილია“.
1) The upper variant on the syllable "o" of the second voice is from the original source manuscript, but the lower one has been added by the editors.
2) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

1)

შე - - - - ნ - ნი; ა - - - კა - - - - -
შე - - - - ნ - ნი; ა - - - კა - - - - -
she - - - - n - ni; a - - - ka - - - - -

rit.

ა - ლი - ლუ - - - უ - - - - ი - - - ა!
ა - ლი - ლუ - - - უ - - - - ი - - - ა!
a - li - lu - - - u - - - - i - - - a!

346

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ
O, Come, Let Us Worship

მო - ვე - დი - - - - თ, თა - - - - ყვა - - - -
მო - ვე - დი - - - - თ, თა - - - - ყვა - - - -
mo - ve - di - - - - t, ta - - - - qva - - - -

ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -
ni - - - s - vstset, da she - - - -

1) როგორც ვხედავთ, აქ სიტყვაში ჩამატებულია არა ხმოვანი (როგორც უმრავლეს ასეთ შემთხვევებშია ხოლმე), არამედ მარცვალი „ქა“ და სიტყვა „ალილუია“ ჟღერს როგორც „ა-ქა-ალილუია“.
1) As we can see, a vowel has not been added here (as in most of the cases). The syllable "ka" and the word "aleluia" are important.

1) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი - და - თა შო - რი - - - ს სა - - - კვი - - - რ - ვე -
წმი - და - თა შო - რი - - - ს სა - - - კვი - - - რ - ვე -
ts'mi - da - ta sho - ri - - - s sa - - - k'vi - - - r - ve -

2)

ე - ლო, მგა - ლო - ბე - - - ლ - ნი შე - - - ნ -
ე - ლო, მგა - ლო - ბე - - - ლ - ნი შე - - - ნ -
e - lo, mga - lo - be - - - l - ni she - - - n -

3)

ნი; ა - კა - ი - ა - - - - ა - - -
ნი; ა - კა - ი - ა - - - - ა - - -
ni; a - ka - i - a - - - - a - - -

4) მძიმედ ბოლომდე
Grave alla fine (meno mosso)

ა - - - - - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - - - - - ლი - ლუ - ი - ა!
a - - - - - li - lu - i - a!

- 1) ეს მუხლი სადავ დღეებში იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლები „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
- 2) ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ხელნაწერისეულია.
- 3) №345 ჰიმნის მსგავსად, აქაც სიტყვიერ ტექსტში ჩამატებულია არა ერთი ხმოვანი, არამედ „ქაი“ და სიტყვა „ალილუია“ უღერს როგორც „ა-ქაი-ალილუია“.
- 4) ეს აგოგიური აღნიშვნა ხელნაწერში მხოლოდ ქართულ ენაზეა მოცემული.
- 1) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni, alilulia" should be performed.
- 2) The non-clef alteration signs are found in the original.
- 3) As in hymn #345, a vowel and a consonant "kai" are added into the word "alilulia," resulting in, "a-kai-li-lu-i-a."
- 4) This agogic note is found only in Georgian in the original.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

I
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - - ყვა - - -

II-a
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - - ყვა - - -

II-b
mo - ve - di - - - t, ta - - - - qva - - -

5
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - - ყვა - - -

4
mo - ve - di - - - t, ta - - - - qva - - -

3
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - - ყვა - - -

2
მო - ვე - დი - - - თ, თა - - - - ყვა - - -

1
mo - ve - di - - - t, ta - - - - qva - - -

1) „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის წინამდებარე ფრაგმენტი სტ.კარბელაშვილის არქივში დაცული, სამზე მეტხმიანობის კიდევ ერთი ნიმუშია.

საგალობელი დაუსრულებელია — ბოლონაკლებია და ჩვენამდე მოსულ ამ ფრაგმენტშიც, ფაქტურის შემადგენელი ხმები ბოლომდე არ არის ნოტირებული: დასაწყისში მ ხმა დაფიქსირებული, ფრაგმენტის ბოლოს კი — 5.

შესაბამისად, ამ ჰიმნის საეკლესიო მსახურებაში შესრულება შეუძლებელია და არაა მიზანშეწონილი. აქ მისი პუბლიკაცია გამოცემის სისრულისა და სამეცნიერო ინტერესებითაა ნაკარნახევი.

წინამდებარე „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“ რამდენიმე ხელნაწერის სახით არის შემონახული.

ერთ-ერთ მათგანში პარტიტურის სახით არის ჩანერილი ჰიმნის რვახმიანი ვარიანტი (ფრაგმენტულად ხმების რაოდენობა იზრდება) — სიტყვამდე „ქრისტესა“.

დანარჩენი ხელნაწერები კი, ამ საგალობლის სხვადასხვა ხმების, ცალ-ცალკე ამოწერილ პარტიტებს წარმოადგენენ.

წინამდებარე პარტიტურაში, სანოტო სისტემების წინ მოცემულია პირველწყაროში არსებული ხმათა ნუმერაცია.

ცალკეული პარტიტების ჩანაწერებში გამოვლენილი ხმათასვლის განსხვავებული ვარიანტები წინამდებარე პარტიტურაში წერილი შრიფტითაა დაბეჭდილი.

ყველა ხელნაწერში ჰიმნი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

1) This non-three-voiced fragment of "O come, let us worship" was preserved in the archive of St. Karbelashvili.

The hymn is incomplete. It does not include the final phrase, and in this fragment the voice parts are not fully notated. There are eight voice parts at the beginning, but only five voice parts at the end. Therefore, performing this hymn in church service is not possible and should not be accepted. Its publication here serves the purpose of completing our academic interest in publishing the fragments.

This variant of "O come, let us worship" is preserved on several pages. The eight-voice part section of the hymn (the number of the voice parts increase fragmentally) is notated in score until the word "kristesa." Other manuscripts contain the separately written parts of different voice parts of this hymn variant.

The notated differences in the various scores are printed here in small font.

The hymn is notated without any alteration signs in any of the manuscripts.

I
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -

II-a
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -

II-b
ni - - - s - vstset, da she - - - -

5
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -

4
ni - - - s - vstset, da she - - - -

3
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -

2
ნი - - - ს - ვსცეთ, და შე - - - -

1
ni - - - s - vstset, da she - - - -

3

I
უ - - - - ვრ-დეთ ქრი - - - - ს -

II-a
უ - - - - ვრ-დეთ ქრი - - - - ს -

II-b
u - - - - vr - det kri - - - - s -

5
უ - - - - ვრ-დეთ ქრი - - - - ს -

4
u - - - - vr - det kri - - - - s -

3
უ - - - - ვრ-დეთ ქრი - - - - ს -

2
უ - - - - ვრ-დეთ ქრი - - - - ს -

1
u - - - - vr - det kri - - - - s -

I
ტე - - - - სა!
გვა - - - - ცხმ - 3 -

II-a
ტე - - - - სა!
გვა - - - - ცხმ - 3 -

II-b
t'e - - - - *sa!*
gva - - - - *tskho* - *v* -

5
ტე - - - - სა!

4
t'e - - - - *sa!*

3
ტე - - - - სა!

2
ტე - - - - სა!

1
t'e - - 1) - *sa!*

1) გაურკვეველია, ხელნაწერში აქ რე წერია თუ ფა.
1) It is unclear, whether D or F is written here.

I
 გე - 6 ჩვე - 6, ძე - - - მ (ბ)

II-a
 გე - 6 ჩვე - 6, ძე - - - მ (ბ)

II-b
 ne - n chve - n, dze - - - o (მ)

5

3

I
 ღმრთი - - - - - სა - - - - - მ,

II-a
 ღმრთი - - - - - სა - - - - - მ,

II-b
 ghmrti - - - - - sa - - - - - o,

5

3

მოვედით, თაყვანის-გსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

ჟმად ა
Tone I

მო - ვე - დით, თა - ყვა - - - - - ნის -
მო - ვე - დით, თა - ყვა - - - - - ნის -
mo - ve - dit, ta - qva - - - - - nis -

ვსცეთ და შე - უ - ვრდეთ
ვსცეთ და შე - უ - ვრდეთ
vstset da she - u - vrdet

ქრი - - - - - სტე - სა! გვა - ცხო
ქრი - - - - - სტე - სა! გვა - ცხო - - - -
kri - - - - - st'e - sa! gva - tskho - - - -

ო - ვნენ ჩვენ, ძე - - - - - ო ღმრთი-სა - ო,
ო - ვნენ ჩვენ, ძე - - - - - ო ღმრთი-სა - ო,
o - vnen chven, dze - - - - - o ghmrti - sa - o,

1) საგალობელი ჩვენი გაწყობილია I ხმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:188—190) ინტონაციებზე.
1) This hymn has been arranged by the editors based on the music of the Matins antiphons in tone 1 (Karbelašvili, 1898:188-190).

1) კვირას
Sundays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - - - ლი - ლუ -
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - - - ლი - ლუ -
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - - - - - li - lu -

rit.

ო - - - - - ა!
ო - - - - - ა!
i - - - - - a!

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

ჟგაე ბ
Tone II

2)

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - - - ვსცეთ და
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - - - ვსცეთ და
mo - ve - dit, ta - qva - nis - - - vstset da

შე - უ - ვრდეთ კრი - - - - -
შე - უ - ვრდეთ კრი - - - - -
she - u - vrdet kri - - - - -

ი - სტე - სა! გვა - - - ცხო - ვნენ
ი - სტე - სა! გვა - - - ცხო - ვნენ
i - st'e - sa! gva - - - tskho - vnen

ჩვენ, ძე - - - - - ო ღმრთი - - - სა - ო,
ჩვენ, ძე - - - - - ო ღმრთი - - - სა - ო,
chven, dze - - - - - o ghmrti - - - sa - o,

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №209).
2) ხელნაწერში ნოტირებულია მხოლოდ მთქმელის პარტია და მითითებულია ჰიმნის ინტონაციური წყარო-„დედანი“: „ანტიფონებზე“. შედარებამ გვიჩვენა, რომ იგულისხმება ცისკრის ანტიფონები.
აქ წარმოდგენილი II-III სხეები ჩვენი შეწყობილია, II სხის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:191—193) მიხედვით.
1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #209).
2) Only the first voice melody is notated in the source. A note saying "see original" likely refers the reader to the Matins antiphon melodies as a reference.
The second and third voice parts presented here were arranged by the editors, according to the second voice of the Matins antiphons (Karbelashvili, 1898:191-193).

1) კვირას
Sundays

2) სადავ დღეებში
Weekdays

აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
აღ - დგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
agh - dgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - ბე - ლნი შენ - ნი; ა - - - -
მგა - ლო - ბე - ლნი შენ - ნი; ა - - - -
mga - lo - be - lni shen - ni; a - - - -

rit.

ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - - - - - ა!
ა - - - - ლი - ლუ - - - - ი - - - - - ა!
li - lu - - - - i - - - - - al

350

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ³⁾
O, Come, Let Us Worship

ჟმად 3
Tone III

მო - ვე - - - - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე - - - -
მო - ვე - - - - დით, თა - ყვა - ნის - ვსცე - - - -
mo - ve - - - - dit, ta - qva - nis - vstse - - - -

1) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელი შენი; ალილუია“.
2) ეს ფრაზა სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელი შენი; ალილუია“.
3) საგალობელი ჩვენი განყოფილია III ხმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:193—196) ინტონაციებზე.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
3) The hymn has been arranged by the editors based on the music of the Matins antiphons in tone 3 (Karbelashvili, 1898:193-196).

ეთ და შე - - - - უ - - - -

et da she - - - - u - - - -

ვრდეთ ქრი - - - სტე - - - სა! გვა - ცხო - - -

vrdet kri - - - st'e - - - sa! gva - tskho - - -

ვნენ ჩვენ, ძე -

vnen chven, dze -

ო ღმრთი - სა - - - - ო,

o ghmrti - sa - - - - o,

1) «ცისკარში» მოცემული III ხმის ანტიფონების პარტიტურაში (კარბელაშვილი, 1898:193—196), აქ ზოგჯერ ბეკარებია და ზოგჯერ დიეზები.
1) In the Matins antiphons, these natural and sharp signs occur.

1) კვირას
Sundays

2)

ა - ღღგო - - - - მი - ლო მკვდრე-თით,

ა - ღღგო - - - - მი - ლო მკვდრე-თით,

2)

a - ghggo - - - - mi - lo mk'vdre - tit,

3) სადავ დღეებში
Weekdays

2)

წმი - და - - - - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

წმი - და - - - - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,

2)

ts'mi - da - - - - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

4)

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - - ლი - - - -

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - - ლი - - - -

mga - lo - bel - ni shen - ni; a - - - - li - - - -

rit.

ლუ - ი - ა!

ლუ - ი - ა!

lu - - i - a!

5) *ossia:*
ან ასე: rit.

ლი - - - - ლუ - ი - ა!

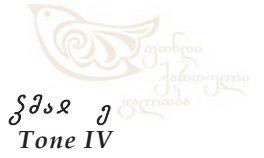
ლი - - - - ლუ - ი - ა!

li - - - - lu - i - a!

1) ეს ფრაგმენტი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) „ციცქარში“ დაბეჭდილი III ხმის ანტიფონების პარტიტურებში (კარბელაშვილი, 1898:193—196) აქ დიეზებია. ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული პეკარები ჩვენი ჩამატებულია.
3) ეს ფრაგმენტი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
4); 5) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია კადანსის („...ლილუია“) ჩვენ მიერ დამუშავებული ალტერნატიული ვარიანტი.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) There are sharp signs in the third voice part of the Matins antiphons (see "Matins" Karbelashvili, 1898:193-196). The natural signs printed in brackets are suggested by the editors.
3) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
4); 5) The small font indicates a suggested cadential variant by the editors.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ^{1) 2)}
O, Come, Let Us Worship

გმადე ე
Tone IV

მო - ვე - დით თა - ყვა - ნის-ვსცეთ და შე - - - - -

მო - ვე - დით თა - ყვა - ნის-ვსცეთ და შე - - - - -

mo - ve - dit ta - qva - nis - vstset da she - - - - -

უ - ვრდეთ ქრი - სტე - - - - - სა! გვა - ცხო -

უ - ვრდეთ ქრი - სტე - - - - - სა! გვა - ცხო -

u - vrdet kri - st'e - - - - sa! gva - tskho -

ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,

ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - ო,

vnen chven, dze - o ghmrti - sa - o,

3) კვირას
Sundays

ა - ღდგო - - - - მი - ლო მკვდრე - თით,

ა - ღდგო - - - - მი - ლო მკვდრე - თით,

a - ghgdgo - - - - mi - lo mk'vdre - - - - tit,

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №209).
 2) ხელნაწერში №349 „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-თან ერთად ჩანებულია ამ საგალობლის I მუხლიც, ფრაზის — „ქრისტესა“ ჩათვლით. საგალობელი ჩვენი აღდგენილია და განყოფილია — წყაროში მითითებული ინტონაციური მოდელის — V სმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:200—202) მუსიკაზე.
 3) ეს ფრაზა კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მაგალობელი შენი; ალილუა“.
 1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, doc., #209).
 2) The notation for the first stanza of this hymn on the word "kristesa" is found together with hymn #349 in the original source. Here, the editors have restored the full chant, based on the music of the Matins antiphons in the fifth tone.
 3) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shemi" should be performed.

სადაგ დღეებში
1) Weekdays

ნმი-და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ნმი-და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi-da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო-ბელ-ნი შე - - - - ნნი;
მგა - ლო-ბელ-ნი შე - - - - ნნი;
mga - lo - bel - ni she - - - - nni;

ა - - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
ა - - - - ლი - - - - ლუ - - - - ი - ა!
a - - - - li - - - - lu - - - - i - a!

1) ეს ფრაზა სადაგ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუსიკა „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.

1) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

ჰმადეჲ
Tone VI

მო - - - ვე - დით თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და
მო - - - ვე - დით თა - ყვა - ნის - ვსცეთ და
mo - - - ve - dit ta - qva - nis - vstset da

შე - უ - ვრდეთ კრი - - - სტე - - - სა!
შე - უ - ვრდეთ კრი - - - სტე - - - სა!
she - u - vrdet kri - - - st'e - - - sa!

გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - - - ო
გვა - ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - - - ო
gva - tskho - vnen chven, dze - - - o

ღმრთი - - - სა - - - ო,
ღმრთი - - - სა - - - ო,
ghmrti - - - sa - - - o,

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილია VI ხმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:202—205) ინტონაციებზე.
1) This hymn was arranged by the editors based on the music of the Matins antiphon in tone 6 (Karbelashvili, 1898:202-205).

1) კვირას
Sundays

ა - - - - - ღდგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
ა - - - - - ღდგო - მი - ლო მკვდრე-თით,
a - - - - - ghdgo - mi - lo mk'vdrē - tit,

2) სადაგ დღეებში
Weekdays

წმი - - - - - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
წმი - - - - - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ts'mi - - - - - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - - - - - ბე - ლნი შე - - - - -
მგა - ლო - - - - - ბე - ლნი შე - - - - -
mga - lo - - - - - be - lni she - - - - -

წნი; ა - - - - - ლი - - - - - ლუ - ი - ა!
წნი; ა - - - - - ლი - - - - - ლუ - ი - ა!
nni; a - - - - - li - - - - - lu - i - a!

1) ეს ფრაგმენტი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუა“.

2) ეს ფრაგმენტი სადაგ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუა“.

1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

მოვედით, თაყვანის-გსცეთ 1)
O, Come, Let Us Worship

ჴმაღ ზ
Tone VII

მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - - - -
მო - ვე - დით, თა - ყვა - ნის - - - -
mo - ve - dit, ta - qva - nis - - - -

ვსცეთ და შე - - უ - ვრდეთ
ვსცეთ და შე - - უ - ვრდეთ
vstset da she - - u - vrdet

ქრი - სტე - სა! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ
ქრი - სტე - სა! გვა-ცხოვ-ნენ ჩვენ
kri - st'e - sa! gva-tskhov-nen chven

ძე - - ო ღმრთი - - - - სა - - ო,
ძე - - ო ღმრთი - - - - სა - - ო,
dze - - o ghmrti - - - - sa - - o,

1) საგალობელი ჩვენი განწყობილია VII ხმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:206—209) ინტონაციებზე.
1) This hymn was arranged by the editors based on the music of the Matins antiphon in tone 7 (Karbelashvili, 1898:206-209).

1) კვირას
Sundays

აღ - დგო - მი - - - ლო მკვდრე - თით,
აღ - დგო - მი - - - ლო მკვდრე - თით,
agh - dgo - mi - - - lo mk'vdre - tit,

2) სადავ დღეებში
Weekdays

წმი - და - თა შო - რის სა - - - კვი - - - რვე - - - ლო,
წმი - და - თა შო - რის სა - - - კვი - - - რვე - - - ლო,
ts'mi - da - ta sho - ris sa - - - k'vi - - - rve - - - lo,

მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - -
მგა - ლო - ბელ - ნი შენ - ნი; ა - - - -
mga - lo - bel - ni shen - ni; a - - - -

ლი - - - - - ლუ - ი - - - - - ა!
ლი - - - - - ლუ - ი - - - - - ა!
li - - - - - lu - - i - - - - - a!

1) ეს ფრაგმენტი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.

2) ეს ფრაგმენტი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.

1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ¹⁾
O, Come, Let Us Worship

ჴმად 8
Tone VIII

მო - - - - - ვე - - - - - დით, თა -
მო - - - - - ვე - - - - - დით, თა -
mo - - - - - ve - - - - - dit, ta -

ყვა - - - - - ნის - ვსცეთ და
ყვა - - - - - ნის - ვსცეთ და
qva - - - - - nis - vstset da

შე - - - - - უ - ვრდეთ ქრი - სტე - - - - -
შე - - - - - უ - ვრდეთ ქრი - სტე - - - - -
she - - - - - u - vrdet kri - st'e - - - - -

ე - - - - - სა!
ე - - - - - სა!
e - - - - - sa!
გვა - - - - -
გვა - - - - -
gva - - - - -

1) საგალობელი ჩვენი განწყობილია VIII ხმის ცისკრის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:209—212) ინტონაციებზე.
2) ფორჩილებში ჩასმული ალტერნატიული დიეზები ჩვენი ჩამატებულია. „ცისკარში“ მოცემული ანტიფონების პარტიტურებში (კარბელაშვილი, 1898:209—212), იდენტურ ადგილებზე, ზოგჯერ არის ასეთი ალტერაციის ნიშნები და ზოგჯერ არა.
1) This hymn was arranged by the editors based on the music of the Matins antiphons in tone 8 (Karbelashvili, 1898:209-212).
2) The bracketed sharps have been added by the editors. In the published scores of the antiphons in the same musical moment, sometimes alteration signs were printed, sometimes not (Karbelashvili, 1898:209-212).

ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - - - ო,
ცხო - ვნენ ჩვენ, ძე - ო ღმრთი - სა - - - - - ო,
tskho - vnen chven, dze - o ghmrti - sa - - - - - o,

1) კვირას
Sundays 2) სადავ დღეებში
Weekdays

ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
ა - ღდგო - მი - ლო მკვდრე - თით, წმი - და - თა შო - რის სა - კვი - რვე - ლო,
a - ghldgo - mi - lo mk'vdre - tit, ts'mi - da - ta sho - ris sa - k'vi - rve - lo,

მგა - ლო - - - - - ბე - - - - - ლნი შე - - -
მგა - ლო - - - - - ბე - - - - - ლნი შე - - -
mga - lo - - - - - be - - - - - lni she - - -

rit.

ნნი; ა - ლი - - - - - ლუ - - - - - ი - ა!
ნნი; ა - ლი - - - - - ლუ - - - - - ი - ა!
nni; a - - li - - - - - lu - - - - - i - a!

1) ეს ფრაგმენტი კვირას იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
2) ეს ფრაგმენტი სადავ დღეებში (ორშაბათიდან შაბათის ჩათვლით) იგალობება, შემდეგ უნდა შესრულდეს მუხლი „მგალობელნი შენნი; ალილუია“.
1) This phrase is chanted on Sundays. After this, the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.
2) This hymn is sung on weekdays, after which the stanza "mgalobelni shenni" should be performed.

ის პოლლა^{1) 2)}
Eis Polla

3)

ის პო-ლლა - - - ა - - - - -

ის პო-ლლა - - - - - ა - - - - -

is p'o - lla - - - - - a - - - - -

4)

ა

ა

a

ე - - - - ტი დე - - - - -

ე - - - - ტი დე - - - - -

e - - - - t'i de - - - - -

rit.

სპო - - - ტა!

სპო - - - ტა!

sp'o - - - t'a!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099) ხელნაწერიდან.
 2) პ. კარბელაშვილის არქივში ხელნაწერზე მინაწერია: „ისპოლა (ტრიო)“.
 3) ხელნაწერებში ჰიმნი ჩანერილია კვარტით დაბლა.
 4) ფერმატები (ad libitum) დამატებულია (სურვილისამებრ შესასრულებელი) ჩვენი ჩამატებულია.
 5) წერილი შრიფტით მოცემულია ხმათასვლის ალტერნატიული ვერსია მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან.
 1) From P. Karbelashvili's archive (Centr. arch. f. 1461, doc. #202) and M. Ippolitov-Ivanov's manuscript (Folk Centre, ms. #2099)
 2) The manuscript from p. Karbelashvili's archive has the postscript: "Ispola (trio)".
 3) In the original, the chant is notated a fourth lower.
 4) Fermatas (ad libitum) were added by the editors.
 5) This alternative version from M. Ippolitov-Ivanov's manuscript is indicated in small font.

ის პოლლა^{1) 2)}
Eis Polla

3) ის პო - ლლა ე - - - ტი დე - - -
 ის პო - ლლა ე - - - ტი დე - - -
p is p'o - lla e - - - t'i de - - -

ე - - - სპო - - - ტა! ის პო - - -
 ე - - - სპო - - - ტა! ის პო - - -
 e - - - sp'o - - - t'a! is p'o - - -

ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის
 ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა! ის
 lla e - t'i de - sp'o - t'a! is

rit.
pp პო - - - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
pp პო - - - ლლა ე - ტი დე - სპო - ტა!
pp p'o - - - lla e - t'i de - sp'o - t'a!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).
 2) ხელნაწერში მინერილია სათაური: — „ის პოლლა ეტი“ „მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ“-ის შემდეგ“.
 3) პარტიტურაში აღნიშნული ყველა დინამიკური ნიუანსი ხელნაწერიდანაა.
 1) From P. Karbelashvili's archive (Centr. arch. f.1461, file #202)
 2) In the original is written the title, "Is polla eti after "Movedit Takvvanis-vtset."
 3) All dynamic nuances in the score are from the source manuscript.

1)

დასაწყისის II (პირველადი) ვარიანტი
Beginning variant #2

2)

1) ხელნაწერში, შავი მელნით ჩაწერილ პირველად ვერსიაში, I-II სმების გასაღებში ფანქრითაა ჩაწერილი სი ბემოლი, ბანში სი და მი ბემოლები. ამგვარი საგასაღებო ნიშნებით ეს მუხლები ვალობის მუსიკალური ენისა და ესთეტიკის შესაბამისად იუღერება. მაგრამ, ვინაიდან ხელნაწერში ნითელი მელნით გამოწერილია ფა, დო და სოლ დიეზები, და, ასევე, №358 „ის პოლა“-ს I მუხლის გასაღებშიც 3 დიეზია, ხოლო სანყისი თანაჟღერადობა მაჟორული სამხმოვანებაა, აუცილებლად მივიჩნევთ, რომ იგივენაირი ჰარმონიული ორგანიზება ყოფილიყო I მუხლის წინამდებარე ვარიანტშიც — სანყისი მაჟორული სამხმოვანებით, მუხლის ბოლოს ეოლიურ კილოში კადანსირებით. ამასთან, შემდგომ მუხლებთან ლოგიკური ინტონაციური ბმის მიზნით, I-III მუხლების წინამდებარე ვარიანტი მოცემულია ნახევარი ტონით დაბლა ტრანსპონირებით — არა საგასაღებო ფა, დო, სოლ დიეზებით, არამედ საგასაღებო სი, მი, ლა და რე (ბანში 5) ბემოლებით.

1) In the initial version of this manuscript written with black ink, B flat is written with pencil in the key signature of the first-second voices, while the bass voice has B-E flats. With these key signatures, these stanzas would agree with the musical language and aesthetics of chant, but since in the original of #358, the key signature including F, C and G sharps is written with red ink (and there are three sharps in the I stanza of "Is polla"), we considered it necessary to provide harmonious organization in this variant as well. This was accomplished with an initial major triad but a cadence in Aeolian mode at the end of stanza. In addition, for consecutive stanzas to agree, this variant of the I-III stanzas is transposed a half tone lower (3 sharps are replaced with 4 flats).

a - - - - - a - - - - -

a - - - - - a - i - a - - - - -

1)

a - - - - - a - - - - -

1)

a - - - - - a - - - - -

1) ეს ორი (III და IV აკოლადებში დაბეჭდილი) საქვეყი ერთმანეთის იდენტურია. შესაძლოა, სტ. კარბელაშვილმა ამიტომაც შეიტანა მოგვიანებით ცვლილებები საგალობლის საწყის ნაწილში.
1) These two phrases (printed in the III and IV accolades) are identical. This is why St. Karbelashvili later made changes in the initial part of the chant.

ე - - - - ე - - - - - ე - - - - -

გ ა გ რ ბ ე ლ ე ბ ა
Continuation

1)

ე - - - - - ე - - - - -

ე - - - - - ე - - - - -

ე - - - - - ტ ი - - - - -

1) საგასაღებო ნიშნები ხელნაწერისეულია.
1) The key signatures are from the manuscript.

o - - - - - o - - - - - o - - - - -

o - - - - - o - - - - - o - - - - -

i - - - - - i - - - - - i - - - - -

o - - - - - ზგ - - - - - ზგ - - - - -

o - - - - - ზგ - - - - - ზგ - - - - -

i - - - - - de - - - - -

სამ - - - - - მ - - - - - მ - - - - -

სამ - - - - - მ - - - - - მ - - - - -

sp'o - - - - - o - - - - - o - - - - -

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - -

მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - - მ - - - - -

o - - - - - o - i - o - - - - - o - - - - -

დასასრული 1)
1st Ending

o - - - - - o - - - - -

ტა - - - - - ა - - - - -
ტა - - - - - ა - - - - -
ა - - - - - ა - - - - -

ა - - - - - ა - - - ა!
ა - - - - - ა - - - ა!
ა - - - - - ა - - - ა!

ossia:
ან ასე:

ა - - - - - ა - - - ა!
ა - - - - - ა - - - ა!
ა - - - - - ა - - - ა!

1) ხელნაწერში, საგალობლის ბოლო ნაწილში ალტერაციის ნიშნები აღარ არის გამოწერილი. ვარსკვლავით აღნიშნული ადგილიდან არაა ნოტირებული მოძახილი და ბანი.
II-III ხმების აქ წარმოდგენილი პარტიები ჩვენი შეწყობილია.
აქ და შემდეგ გვერდზე, შემოთავაზებულია საგალობლის დამაბოლოებელი ნაწილის ვარიანტები — ურთიერთ-განსხვავებულნი ალტერაციის ნიშნებით და მოდულაციების სხვადასხვა ვარიანტებით.

1) The alteration symbols are absent in the final part of the chant. The first voice and bass parts are not notated from the section indicated by an asterisk.
The second/third voice parts were arranged by the editors.
On this page and the next page, a variant ending is offered with different alteration symbols and modulation.

ის პოლლა
Eis Polla

1)

ის პო-ლლა - უ - ი - უ - ი - - - - - ა - ი - ა -

ის პო-ლლა - უ - ი - უ - ი - - - - - ა - ი - ა -

is p'o - lla - u - i - u - i - - - - - a - i - a -

ა - - - - - ა - - - - -

ა - - - - - ა - - - - -

a - - - - - a - - - - -

ა

ა - ი - ა

ა - i - a

ა

ე - - - - -

e - - - - -

ე - - - - - ე - - - - - ე - ი - ე - - -

ე - - - - - ე - - - - - ე - ი - ე - - -

e - - - - - e - - - - - e - i - e - - -

1) ხელნაწერში, საგალობლის პირველ ნახევარში (მუხლის „დე...“ ჩათვლით), დეტალურად არის ნაჩვენები ალტერაციის ნიშანთა ცვლადობა.
1) In the original source, the changeability of alteration symbols is shown in the first half of the chant (including the stanza starting with "de...").

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (soprano), a piano accompaniment (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The vocal line begins with a whole note 'e' followed by a series of eighth notes. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes. The bass line provides a harmonic foundation with a mix of quarter and eighth notes.

Second system of musical notation. It continues the three-staff format. The vocal line has a whole note 'ti' followed by eighth notes. The piano accompaniment continues with eighth notes. The bass line has a whole note 'i' followed by eighth notes.

Third system of musical notation. It continues the three-staff format. The vocal line has a whole note 'i' followed by eighth notes. The piano accompaniment continues with eighth notes. The bass line has a whole note 'i' followed by eighth notes.

Fourth system of musical notation. It continues the three-staff format. The vocal line has a whole note 'i' followed by eighth notes. The piano accompaniment continues with eighth notes. The bass line has a whole note 'de' followed by eighth notes.

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in a key with three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature. The lyrics 'ა - - - - ა - - - - ა - - - - ა - - - -' are written below the staves.

Second system of musical notation, consisting of three staves. It continues the melody from the first system. The lyrics 'ა - - - - ა - - - -' are written below the staves.

Third system of musical notation, consisting of three staves. It continues the melody from the second system. The lyrics 'ა - - - - ა - - - - ა - - - -' are written below the staves.

Fourth system of musical notation, consisting of three staves. It features two endings. The first ending is marked '1) rit.' and ends with a double bar line. The second ending is marked '2) ossia: ან ახე: rit.' and also ends with a double bar line. The lyrics 'ა - - - - ა!' are written below the staves.

1); 2) ხელნაწერში აქ რამდენადმე გაურკვეველი შესწორებებია შეტანილი. გთავაზობთ მათი ამოკითხვისა და შესაბამისად — საგალობლის დამაბოლოებელი (პუნქტირული საზის შემდეგი) საქცევის ვარიანტებს.
1); 2) several vague corrections are made here in the original source. We have indicated this alternate ending phrase with the dotted lines.

უფალო, აცხოვნენ; ამინ!¹⁾
O, Lord, Save; Amen!

უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი შენ - ნი და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხურ - ნი შენ - ნი და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

u - pa - lo, a - tskhov - nen k'e - til - msa - khur - ni shen - ni da is - mi - ne chve - ni!

360

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min!

361

უფალო, აცხოვნენ; ამინ!³⁾ O, Lord, Save; Amen!

უფალო, აცხოვნენ კეთილ - მსახურნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

უფალო, აცხოვნენ კეთილ - მსახურნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!

upalo, atskhovnen k'etil - msakhurni, da is - mi - ne chve - ni!

362

ა - - - - - მინ!

ა - - - - - მინ!

a - - - - - min

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ ამ საგალობელში სიტყვიერი ტექსტის სხვებისგან ოდნავ განსხვავებული ვარიანტია.
 2) „უფალო, აცხოვნენ“-სა და „ამინ“-ს შორის, სამღვდელთმთავრო წირვაში იგალობება ე.წ. „დიპტიქის“, იმავე „ქებანის“ ან „სინკლიტის“ (სტ. კარბელაშვილი) „მრავალჟამიერები“. იხ. ამ ლიტურგიკული წესის №369—379 ჰიმნები.
 3) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
 4) ხელნაწერში აქ რე ბეკარია.
 1) This chant notated by St. Karbelashvili has a slightly different verbal text.
 2) "Mravalzhamer" of the so-called "Diptiki" i.e. "Kebani" or "Sinkliti" (St. Karbelashvili) are chanted between "Upalo atskhovnen" and "Amin" during the Bishop's Service; see the hymns #369-379 of this Liturgy.
 3) From M. Elizbarashvili's manuscript.
 4) Here there is a D natural in the original.

უფალო, აცხოვნენ; ამინ!^{1) 2)}
O, Lord, Save; Amen!

3)

უფალო, აცხოვნენ კეთილ-მსახურნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!
უფალო, აცხოვნენ კეთილ-მსახურნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!
upalo, atskhovnen k'etil - msakhurni, da is - mi - ne chve - ni!

364

ა - - - - - ა - მინ
ა - - - - - ა - მინ
a - - - - - a - min

უფალო, აცხოვნენ; ამინ!

O, Lord, Save; Amen!

365

უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხუ - რნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!
უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხუ - რნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!
u - pa - lo, a - tskhov-nen k'e - til - msa - khu - rni, da is - mi - ne chve - ni!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:6).

2) გამოცემის „შესწორება დანერილისა და დაბეჭდილისა“-ში (კარბელაშვილი, 1899:IV), ეს „უფალო, აცხოვნენ“ სტ. კარბელაშვილის №363-ში მოცემული სახით აქვს წარმოდგენილი. „წირვაში“ თავდაპირველად დაბეჭდილია სქოლიოში მოყვანილი ვარიანტი.

3) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია ხმათასვლის ვარიანტები სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან.

4) ეს ბეკარი დაბეჭდილია „წირვაში“. განაპირა ხმათა კვინტური კოორდინაციის პრინციპიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია აქ რე ბემოლის შესრულება.

1) From the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:6)

2) In the publication "Shestsoeba datserilisa da dabechdilisa" ("Correction of the written and published") this "Upalo atskhovnen" is published as in #363. The variant provided below in footnote was initially published in "Liturgy."

3) The noteheads in small font show the variants of voice movement from St. Karbelashvili's manuscripts.

4) This natural is printed in the "Liturgy." Proceeding from the principle of coordination of the fifths, we consider it expedient to sing a D flat here.

უფალო, აცხოვნენ კეთილ-მსახურნი, და ის - მი - ნე ჩვე - ნი!
upalo, atskhovnen k'etil - msakhurni, da is - mi - ne chve - ni!

366

ა - - - - - მინ
ა - - - - - მინ
a - - - - - min

367

უფალო, აცხოვნენ; ამინ! ²⁾
O, Lord, Save; Amen!

³⁾
უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხუ - რნი და ის - მი - ნე
უ - ფა - ლო, ა - ცხოვ - ნენ კე - თილ - მსა - ხუ - რნი და ის - მი - ნე
u - pa - lo, a - tskhov - nen k'e - til - msa - khu - rni da is - mi - ne

ჩვე - - - - - ნი!
ჩვე - - - - - ნი!
chve - - - - - ni!

368

ა - - - - - მინ!
ა - - - - - მინ!
a - - - - - min!

1) ეს დიეზი ხელნაწერშია მოცემული. განაპირა ხმათა კვინტური კოორდინაციის პრინციპიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია აქ სოლ ბეკარის შესრულება.

2) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები არაა. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) This sharp is from the original manuscript. Proceeding from the principle of coordination of the fifths, we consider it expedient to sing a G natural here.

1) From D. Molodinashvili's manuscript.

2) There are no alteration symbols in the original; the ones here were inserted by the editors.

მრავალჯამიერ¹⁾
Many Years

369

1. 2) 3)

mra - val-zha - mi - er! mra-val-zha - mi - er! mra-val-zha - mi - er!

370

2. 4) 5)

mra-val-zhamier! mra-val-zhamier! mra - val - zha - - - mi - - - - er!

1) სამღვდელთმთავრო ლიტურგიაში „უფალო, აცხოვნენ კეთილმსახურნი“-ს შემდგომ მთავარდიაკონისა და გუნდის მიერ ერის, მთავრობის, წირვის აღმასრულებელ მღვდელთმთავართა და ღვთისმსახურთა, მეცენატთა, მრევლისა და ყველა ქრისტიანის (აკლამაციის ტიპის) მოხსენიება სრულდება. საპატრიარქო წირვაზე კი, მოიხსენებიან მსოფლიოს ადგილობრივ ეკლესიათა მეთაურნიც.

მსახურების ამ ნაწილს სტ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში „სინკლიტი“, ხოლო დღევანდელ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში „დიპტიკი“ ეწოდება. მას, ასევე, მოიხსენიებენ ხოლმე, როგორც — „ქებანი“, ან „დიპტიკის ქებათა მუხლები“.

თანამედროვე ლიტურგიკულ პრაქტიკაში დამკვიდრებულია „დიპტიკის“ შესრულების რესპონსორული ფორმა, სადაც მთავარდიაკონის მიერ წაკითხულ მოსახსენებელ მუხლებს გუნდი (ან 2 გუნდი ანტიფონურად) იმეორებს.

სავარაუდოა, რომ ქართულ ეკლესიაში ეს პრაქტიკა რუსული ლიტურგიის გავლენით შემოვიდა. ხოლო წარსულში, ყოველ შემთხვევაში, XIX საუკუნის ბოლოს მაინც (მაშინ, როდესაც ქართული გალობის ხუთხაზიან სისტემაზე ნოტირება მოხდა), ეს წესი, მეტწილად, განსხვავებულად სრულდებოდა. კერძოდ კი, მთავარ-დიაკონის მიერ ნათქვამ მუხლებს გუნდი სამგზის პასუხობდა: „მრავალჯამიერ“. ამ დასკვნამდე მივყავართ ფ. ქორიძის, ე. კერესელიძის, კარბელაშვილების, რ. ხუნდაძის, დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის, მ. ელიზბარაშვილის, გრ. ჩხიკვაძისა და ზ. ფალიაშვილის ხელნაწერ თუ გამოცემულ სამგალობლო სანოტო კრებულებზე დაკვირვებას. მათში ყველგან რეჩიტატიული მოკლე „მრავალჯამიერება“ მოცემული და, გარდა პ. კარბელაშვილის არქივში დაფიქსირებული №377 ნიმუშისა, „დიპტიკი“ არსად გვხვდება. ასევე, სავარაუდოა, რომ „დიპტიკია“ №370 ნიმუშიც.

369—376 ნომრებზე დაბეჭდილია ხელნაწერებში მოცემული სვეტიცხოვლის სკოლის „მრავალჯამიერები“.

2) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

3) ხელნაწერში მხოლოდ I ხმაა ნოტირებული (კვინტით დაბლა). აქ წარმოდგენილი II და III ხმების პარტიები ჩვენი შეწყობილია. ყურადღებას იქცევს ამ „მრავალჯამიერისა“ და ზ. ფალიაშვილის ოპერა „აბესალომ და ეთერის“ II აქტის „მრავალჯამიერის“ მსგავსება.

4) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099).

5) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სექსტით დაბლაა ნოტირებული და რუსულადაა დასათაურებული *Многолетие общие* („საერთო [საყოველთაო] მრავალჯამიერები“). საგალობლის ქართული სიტყვიერი ტექსტი ჩანწერილია რუსული ასოებით, მეტად გაკრული, გაურკვეველი ხელით.

ეს საგალობელი აქ დაბეჭდილია „მრავალჯამიერის“ ტექსტით. ასევე, იგი შევიტანეთ „დიპტიკიშიც“ (იხ. №377).

1) In the Bishop's Liturgy, the hymn "Upalo atskhovien ketilmsakhuri" is followed by the acclamations (of the nation, government, bishops and clergy participating in the Service, Maecenas, the parish, and all Christians). During the Patriarch's service, global leaders and local churches are also mentioned.

This part of the liturgy is referred to as "Sinkliiti" in St. Karbelashvili's manuscripts, and as "diptiki" in today's religious practice. Sometimes it is also referred to as "Kebani" (Praises) or "Diptikis kebata mukhlebi" (Praise stanzas of Diptiki).

In the responsorial performance of "Diptiki" in today's liturgical practice, the choir (or 2 choirs) antiphonally repeats the stanzas initiated by the Archdeacon.

This practice was likely introduced into the Georgian church with the influence of the Russian liturgy. In the past, at least at the end of the 19th century (when Georgian chant was notated in the five-line system), in many cases this was performed differently. Namely, the choir responded to the stanzas uttered by Archdeacon with "mra-val-zhamier" (many years) three times. We came to this realization following our study of the notated collections of P. Koridze, E. Kereselidze, the Karbelashvilis, R. Khundadze, D. Chijavazde-Mikhailov, M. Elizbarashvili, Gr. Chkikvadze and Z. Paliashvili. They all include short recitative "mra-val-zhamier", while the "diptiki" is not encountered anywhere in the manuscripts except for document #377 in P. Karbelashvili's private archive (presumably document #370 is also a "diptiki"). Examples of such "Mra-val-zhamier" representing the Svetitskhoveli School can be found in manuscripts 369-376.

2) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, p.1461, folder #203).

3) In the original, only the first voice is notated (a fifth lower). The second/third voices were arranged by the editors. What is noteworthy is the similarity between this "Mra-val-zhamier" and that from Act II of Z. Paliashvili's opera, "Abesalom and Eteri".

4) From M. Ippolitov-Ivanov's manuscript (State Folk Centre, ms. #2099).

5) This chant is notated a major sixth lower in the original. The chant title is provided in Russian: "Многолетие obshchie" (Many years of life to all). The Georgian text is provided in Russian transliteration, in unclear handwriting.

This chant is printed here with the Georgian text of "Mra-val-zhamier", and we have also included it in the "diptiki" (#377).

371

3.

1) 2)

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - - - მი - - - ერ!

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - - - მი - - - ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - - - mi - - - er!

372

4.

3) 4)

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - - - მი - - - ერ!

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - - - მი - - - ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - - - mi - - - er!

373

5.

5) 6)

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - - - მი - ერ!

მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა-ვალ- ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - - - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - - - mi - er!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) ხელნაწერში საგალობელი ჩანერილია დიდი სექსტით დაბლა, ამასთან ნოტირებულია მხოლოდ I და III ხმები. აქ დაბეჭდილი II ხმა ჩვენი შეწყობილია.

3) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

4) ხელნაწერში საგალობელი ჩანერილია დიდი ტერციით დაბლა — როგორც პარტიტურად, ასევე, ცალ-ცალკე ხმების პარტიტურადაც. წყაროებში ეს „მრავალჟამიერ“ თავიდან №370 ჰიმნის იდენტურადაა ნოტირებული, ხოლო შემდგომ, გადაკეთებულია და ამ ვარიანტში წარმოდგენილი სახე აქვს მიღებული.

5) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

6) ხელნაწერში ჩანერილია კვარტით დაბლა. ჩვენ საგალობლის ტრანსპონირება მოვახდინეთ და შევცვალეთ ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიშნები. ხელნაწერის მიხედვით, წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში 5 დიეზი უნდა ყოფილიყო.

1) From P. Karbelashvili's archive (Centr. arch. p.1461, folder #202).

2) In the original, the chant is notated a major sixth lower, and only the first and third voice parts are notated. The second voice was added by the editors.

3) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, folder #202).

4) In the original the chant is notated a major third lower in both the score and the separate voice parts. In the sources, this "Mravalzhamier" is initially notated similarly to hymn #370, but further on, it transforms into the variant presented here.

5) From M. Elizbarashvili's manuscript.

6) In the original, this is notated a fourth lower. We transposed and changed the alteration symbols according to the manuscript (there should have been 5 sharps in this variant).

374

6. 1)

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - ლ -

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - ლ -

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er! mra - va - l -

ჟა - - - - მი - - - - ერ!

ჟა - - - - მი - - - - ერ!

zha - - - - mi - - - - er!

375

7. 2)

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er!

მრა - - - ვალ - - - ჟა - - - - მი - - - - ერ!

მრა - - - ვალ - - - ჟა - - - - მი - - - - ერ!

mra - - - val - - - zha - - - - mi - - - - er!

1) №374 „მრავალჟამიერ“ ჩანერილია დიდი სეპტიმით დაბლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია. ხელნაწერის მიხედვით, წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში 5 დიეზი უნდა ყოფილიყო.

2) №375-376 საგალობლები ერთადაა ჩანერილი — კვინტით დაბლაა.

1) "Mravalzhamier" #374 is notated a major seventh lower without alteration symbols. The alteration symbols here were inserted by the editors. According to the manuscript there should have been 5 sharps in this transposed variant.

2) The chants 375-376 are both notated a fifth lower.

8.

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha - mi - er!

მრა - - - ვალ - - - ჟა - - - მი - ერ!

მრა - - - ვალ - - - ჟა - - - მი - ერ!

1) mra - - val - - - zha - - - mi - er!

1)

1) წვრილი შრიფტით მოცემული დამატებითი ხმები, ამ საგალობლის ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნით არის ჩანწერილი. ძნელი სათქმელია, სამზე მეტხმიანობასთან გვაქვს საქმე თუ ხელნაწერში ჩამატებულ ხმათასვლის ვარიანტებთან. თუ გავითვალისწინებთ ფაქტს, რომ ეს „მრავალჟამიერ“ ოთხი სანოტო სისტემისაგან შემდგარ პარტიტურაშია ჩანწერილი, სავარაუდოა, რომ აქ 5-6 ხმიანი ფაქტურაა. ამაზე დამატებული („ნართაული“) ხმების მოძრაობის თავისებურებებიც და მათი ფაქტურულ-რეგისტრული პოზიციებიც მეტყველებს.

დამატებითი სანოტო სისტემაზე წარმოდგენილია „ნართაული“ ხმები სამზე მეტხმიანი ფაქტურისათვის, ხოლო უშუალოდ სამხმიანი პარტიტურის ბანის პარტიისათვის განკუთვნილ სანოტო სისტემაზე კი, მოცემულია ბანის ალტერნატიული ვარიანტები სამხმიანი ფაქტურისათვის. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1) Additional voice parts were written in small font and in a different colour ink in the handwritten variant of this chant. It is hard to say whether this is an example of more than three-part polyphony, or whether these variants were additional options to the basic three-voiced harmony. If we consider that this "Mravalzhmier" was written into the score with four systems, it is likely that here we have a texture with 5 to 6 voice parts. The peculiarities of the supplemental voice movements and their textural-register positions testify to this idea.

"Supplemented" voices are presented on the additional notation system for more than three-part texture, but alternative bass variants are presented for the bass with three-part score. Only one of these options should be performed.

დიპტიქი („ქებანი“) 1) 2)
Diptych (Praises)

3)

უფალო, აცხოვნენ კეთილ-მსახურნი და ისმი - ნე ჩვე - ნი!

უფალო, აცხოვნენ კეთილ-მსახურნი და ისმი - ნე ჩვე - ნი!

upalo, atskhovnen k'etil - msakhurni da ismi - ne chve - ni!

ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი და მეუფე - ბა მი - სი, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

ღმრთივ-დაცული ერი ჩვენი და მეუფე - ბა მი - სი, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

ghmrtiv - datsuli eri chveni da meupe - ba mi - si, mra - val - zha - mi - er!

4) *ossia:*
ან ასე:

მრა-ვალ-ჟა - - - მი - ერ!

მრა-ვალ-ჟა - - - მი - ერ!

mra - val - zha - - - mi - - - er!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) „დიპტიქი“ („ქებანი“) სრული სახით საპატრიარქო წირვაში იგალობება. მიტროპოლიტის, მთავარეპისკოპოსის ან ეპისკოპოსის აღვლენილ წირვაზე კი, სრულდება: „ღმრთივ-დაცული“, №6 მუხლი და ბოლო 2 მუხლი.

3) ხელნაწერში ნოტირებულია მხოლოდ I ხმა (კვარტიტ დაბლა). აქ წარმოდგენილი II და III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

ხელნაწერში ჩანერილია მეფის რუსეთის მიერ ავტოკეფალია-წართმეული საქართველოს ეკლესიის ლიტურგიკული პრაქტიკის ამსახველი სიტყვიერი ტექსტი — რუსეთის ეკლესიის სინოდის, იმპერატორ ნიკოლოზისა და მისი ოჯახის, საქართველოს ეგზარქოსის პიტირიმის, აგრეთვე გორის ეპისკოპოსის ანტონის და ხელისუფალთა მოხსენიებით.

აქ საგალობელი დაბეჭდილია თანამედროვე ლიტურგიკულ პრაქტიკაში მიღებული სიტყვიერი ტექსტით.

4) №370 „მრავალჟამიერის“ ხელნაწერში სიტყვიერი ტექსტის ამოკითხვის პრობლემასთან დაკავშირებით ვივარაუდეთ, რომ იგი შეიძლებადა ყოფილიყო როგორც სამგზის „მრავალჟამიერი“, ასევე, „დიპტიქის“ მუხლიც, რამდენადაც ამოკითხვა შეეძელით, ტექსტით „უწმიდესი და უმართებულესი სინოდი“.

ამიტომ, ამ მუხლის ბოლოს, ალტერნატიულ ვარიანტად მოცემულია №370 „მრავალჟამიერის“ ბოლო ფრაზა. მაგალობლებს შეუძლიათ, წინამდებარე „დიპტიქში“, ამ ორიდან, სურვილისამებრ, ნებისმიერი „მრავალჟამიერ“ იგალობონ.

№370 ნიმუში №369—376 „მრავალჟამიერების“ საზიარო ინვარიანტის ერთ-ერთი ვარიანტია. ამიტომ, დასაშვებად მიგვაჩნია, მაგალობელთა სურვილის შემთხვევაში, №370-ის ნაცვლად, №369—376 ნიმუშებიდან ნებისმიერის ბოლო — III „მრავალჟამიერის“ შესრულება ამ დიპტიქის თითოეული მუხლის ბოლოს.

1) From Polievktos Karbelashvili's private archive (Central Archive, fund 1461, folder #203).

2) Diptych ("Kebani") is only chanted in its full form during the Patriarch's service.

3) Only part I is notated in the original (a fourth lower). The lower voice parts here were arranged by the editors.

The manuscript includes a text describing the liturgical practice of the autocephaly-deprived Georgian church; it mentions the Synod of the Russian Church, Emperor Nicolai and his family, Pitirim the Egzarch of Georgia, Bishop Anton of Gori, and other authorities.

Here the chant is printed with the form of the text accepted in today's liturgical practice.

4) In the original, the hymn "Mravalzhamier" is difficult to read. We suppose that this could be that "Mravalzhamier" that is repeated three times, or a stanza of the "Diptych." We were able to read the following, "Most holy and righteous Synod."

This is why the final phrase of hymn #370, "Mravalzhamier", is provided as an alternative variant at the end of the stanza. Any of these two variants can be performed.

Example #370 is one of the variants of "Mravalzhamier", common for 369-370. This is why it is acceptable to replace any of the last three "Mravalzhamier" instead of #370 at the end of each stanza of this Diptych.

1.

ბარ-თლო-მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უ - წმი-დე - სი მთავარეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა,
ბარ-თლო-მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უ - წმი-დე - სი მთავარეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა,
bar - tlo - me - o - si, qov - lad - u - ts'mi-de - si mtavarep'isk'op'osi k'onst'ant'inop'olisa,

ახლისა რომისა და მსოფლიო პა - ტრი-არ - ეი, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!
ახლისა რომისა და მსოფლიო პა - ტრი-არ - ეი, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!
akhlisha romisa da msoplio p'a - t'ri - ar - ki, mra - val - zha - mi - er!

2.

თეოდოროსი, უნეტარესი პაპი და პატრიარქი ალექსანდრიისა და სრულიად
თეოდოროსი, უნეტარესი პაპი და პატრიარქი ალექსანდრიისა და სრულიად
teodorosi, unet'aresi p'ap'i da p'at'riarki aleksandriisa da sruliad

ა - ფრი - კი - სა, მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ!
ა - ფრი - კი - სა, მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ!
a - pri - k'i - sa, mra - val - zha - mi - er!

იოანე, უნეტარესი პატრიარქი ანტიოქიისა და სრულიად აღ - მო - სა - ვლე - თი - სა,

იოანე, უნეტარესი პატრიარქი ანტიოქიისა და სრულიად აღ - მო - სა - ვლე - თი - სა,

ioane, unet'aresi p'at'riarki ant'ioxiisa da sruliad agh-mo - sa - vle - ti - sa,

მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

4.

თეოფილე, უნეტარესი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსალიმისა და სრულიად

თეოფილე, უნეტარესი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსალიმისა და სრულიად

teophile, unet'aresi p'at'riarki ts'midisa kalakisa ierusalimisa da sruliad

პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ!

პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრ - ვალ - ჟა - მი - ერ!

p'a - le - st'i - ni - sa, mra - val - zha - mi - er!

კირილე, უწმიდესი პატრიარქი მოსკოვისა და სრულიად რუსეთისა მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

კირილე, უწმიდესი პატრიარქი მოსკოვისა და სრულიად რუსეთისა მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

k'irile, uts'midesi p'at'riarki mosk'ovisa da sruliad rusetisa mra - val - zha - mi - er!

6.

უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი,

უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი,

uts'midesi da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'a - t'ri - ar - ki,

და მცხე-თა-თბი-ლი-სის მთა-ვარ-ე - პი-სკო-პო-სი და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის

და მცხე-თა-თბი-ლი-სის მთა-ვარ-ე - პი-სკო-პო-სი და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის

da mtskhe-ta - tbi - li - sis mta-var - e - p'i-sk'o-p'o-si da bich'vintisa da tskhum-apkhazetis

მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი-ლი-ა,

მიტროპოლიტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი-ლი-ა,

მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ

მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ

mit'rop'olit'i, didi meupe, mamai chveni i - li - a, mra - val - zha - mi - er

7.

ირინეოსი, უნმიდესი პატრიარქი სრულიად სერ-ბე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

ირინეოსი, უნმიდესი პატრიარქი სრულიად სერ-ბე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

irineosi, uts'midesi p'at'riarki sruliad ser - be - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

8.

დანიელი, უნეტარესი პატრიარქი სრულიად რუ-მი-ნე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

დანიელი, უნეტარესი პატრიარქი სრულიად რუ-მი-ნე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

danieli, unet'aresi p'at'riarki sruliad ru - mi - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

9.

ნეოფიტე, უნეტარესი პატრიარქი სრულიად ბულ-გა-რე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

ნეოფიტე, უნეტარესი პატრიარქი სრულიად ბულ-გა-რე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

neopit'e, unet'aresi p'at'riarki sruliad bul - ga - re - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

10.

ქრიზოსტომოსი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი კვი-პრო-სი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

ქრიზოსტომოსი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი კვი-პრო-სი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!

krizost'omosi, unet'aresi mtavarep'isk'op'osi k'vi - p'ro - si - sa, mra - val - zha - mi - er!

11.

იერონიმე, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი ათენისა და სრულიად ე - ლა - დი - სა,
 იერონიმე, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი ათენისა და სრულიად ე - ლა - დი - სა,
 ieronime, unet'aresi mtavarep'isk'op'osi atenisa da sruliad e - la - di - sa,

მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ!
 მრა-ვალ - ჟა - მი - ერ!
 mra - val - zha - mi - er!

12.

ანასტასიოსი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი ალ-ბა-ნე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!
 ანასტასიოსი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი ალ-ბა-ნე-თი-სა, მრა-ვალ-ჟა - მი - ერ!
 anast'asiosi, unet'aresi mtavarep'isk'op'osi al - ba - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

13.

საბა, უნეტარესი მიტროპოლიტი ვარშავისა და სრულიად პო - ლო - ნე - თი - სა,
 საბა, უნეტარესი მიტროპოლიტი ვარშავისა და სრულიად პო - ლო - ნე - თი - სა,
 saba, unet'aresi mit'rop'olit'i varshavisa da sruliad p'o - lo - ne - ti - sa,

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

14.

როსტისლავი, უნეტარესი მიტროპოლიტი სრულიად ჩეხეთისა და სლო-ვა-კე-თი-სა,

როსტისლავი, უნეტარესი მიტროპოლიტი სრულიად ჩეხეთისა და სლო-ვა-კე-თი-სა,

rost'islavi, unet'aresi mit'rop'olit'i sruliad chekhetisa da slo - va - k'e - ti - sa,

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

mra - val - zha - mi - er!

15.

ტიხონი, უნეტარესი მიტროპოლიტი სრულიად ამერიკისა და კა - ნა - დი - სა,

ტიხონი, უნეტარესი მიტროპოლიტი სრულიად ამერიკისა და კა - ნა - დი - სა,

t'ikhoni, unet'aresi mit'rop'olit'i sruliad amerik'isa da k'a - na - di - sa,

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
mra - val - zha - mi - er!

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ე - პის - კო - პოს - ნი,
ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტნი, მთავარეპისკოპოსნი და ე - პის - კო - პოს - ნი,
qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavarep'isk'op'osni da e - p'is - k'o - p'os - ni,

და (მა - ღალ) - ყოვ - ლად - უ - სამ - ღვდე - ლო - ე - სი, (ეპარქია)
და (მა - ღალ) - ყოვ - ლად - უ - სამ - ღვდე - ლო - ე - სი, (ეპარქია)
da (ma - ghal) - qov - lad - u - sam - ghvde - lo - e - si, Name of the Eparchy

მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი ეპისკოპოსი (სა - ხე - ლი) მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი ეპისკოპოსი (სა - ხე - ლი) მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
mit'rop'olit'i mtavarep'isk'op'osi ep'isk'op'osi Name of the Bishop mra - val - zha - mi - er!

1) თუ საპატრიარქო წირვას არ ესწრება არც ერთი მღვდელთმთავარი, მაშინ ამ ფრაზას პირდაპირ „მრავალჟამიერ“ უნდა მოეხმას.

2) აქ უნდა გამეორდეს წირვაზე დამსწრე მღვდელთმთავართა ეპარქიების დასახელება, მათი ტიტულები და სახელები.

1) If no Bishops attend the Patriarch's liturgy, then the phrase should be immediately followed by "Mravalzhamier".

2) Repeated here should be the names of the Eparchies of those Bishops that are attending the Liturgy, together with their titles and names.

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის-შემომწირველნი, და კეთილის-მყოფელნი წმიდისა და
კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის-შემომწირველნი, და კეთილის-მყოფელნი წმიდისა და
k'etil - morts'muneni, naqopis - shemomts'irvelni, da k'etilis - mqopelni ts'midisa da

ყოვლად-პატიოსნისა ამის ტაძ-რი - სა, და ამას შინა მშრომელნი, მგა-ლო-ბელ-ნი
ყოვლად-პატიოსნისა ამის ტაძ-რი - სა, და ამას შინა მშრომელნი, მგა-ლო-ბელ-ნი
qovlad - p'at'iosnisa amis t'adz-ri - sa, da amas shina mshromelni, mga - lo - bel - ni

აქა მდგომარენი, მვედრებელნი, და ყოველნი მართლმადიდებელნი
აქა მდგომარენი, მვედრებელნი, და ყოველნი მართლმადიდებელნი
aka mdgomareni, mvedrebelni, da qovelni martlmadidebelni

ქრი - სტი - ა - ნე - ნი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ქრი - სტი - ა - ნე - ნი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
kri - st'i - a - ne - ni, mra - val - zha - mi - er!

დიპტიქი („ქებანი“) ¹⁾
Diptych (Praises)

ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი,
ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი,
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni da me - u - pe - ba mi - si,

2)

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
mra - val - zha - mi - er!

3) *ossia:*
ან ასე:

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
mra - val - zha - mi - er!

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილია პ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული აღსავალთა ფსალმუნის მუხლების (იხ. №294—309) და სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული ღვთისმშობლის დაუჯდომლის რეფრენის (მისი არქივიდან. იხ. ქვემოთ) ჰანგებზე. 2); 3) დამაბოლოებელი ნაგებობის „მრავალჟამიერ“ ორი ვარიანტი. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს. II „მრავალჟამიერ“-ით შეიძლება ჩანაცვლდეს წინამდებარე „დიპტიქის“ ნებისმიერი მუხლის „მრავალჟამიერ“.

1) This was recreated by the editors based on P. Karbelashvili's notation of the antiphon Psalm stanzas (see 294-309), and on the refrain tunes of the Virgin's Akathist as notated by St. Karbelashvili (see below).

2); 3) Two variants of the final phrase of the hymn "Mravalzhamier". Only one of these should be performed.

გი - ხა - რო - დენ, სძა - ლო უ - სძლო - ო!
გი - ხა - რო - დენ, სძა - ლო უ - სძლო - ო!
gi - kha - ro - den, sdza - lo u - sdzlo - o!

1.

ბართ-ლო-მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმადესი მთავარეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა,
ბართ-ლო-მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმადესი მთავარეპისკოპოსი კონსტანტინოპოლისა,
bart - lo - me - o - si, qov - lad - uts'midesi mtavarep'isk'op'osi k'onst'ant'inop'olisa,

ახ-ლი-სა რო-მი-სა, და მსო-ფლი-ო პა-ტრი-არ-ქი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ახ-ლი-სა რო-მი-სა, და მსო-ფლი-ო პა-ტრი-არ-ქი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
akh - li - sa ro - mi - sa, da mso - pli - o p'a - t'ri - ar - ki, mra - val - zha - mi - er!

2.

თე-ო-დო-რო-სი, უ-ნე-ტა-რე-სი პაპი და პატრიარქი ალექსან-დრი-ი-სა,
თე-ო-დო-რო-სი, უ-ნე-ტა-რე-სი პაპი და პატრიარქი ალექსან-დრი-ი-სა,
te - o - do - ro - si, u - ne - t'a - re - si p'ap'i da p'at'riarki aleksan - dri - i - sa,

და სრუ-ლი-ად აფ - რი - კი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და სრუ-ლი-ად აფ - რი - კი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad ap - ri - k'i - sa, mra - val - zha - mi - er!

3.

ი - ო - ა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი პატრიარქი ან - ტი - ო - ქი - ი - სა,
 ი - ო - ა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი პატრიარქი ან - ტი - ო - ქი - ი - სა,
 i - o - a - ne, u - ne - t'a - re - si p'at'riarki an - t'i - o - ki - i - sa,

და სრუ-ლი-ად აღ - მო - სავ - ლე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 და სრუ-ლი-ად აღ - მო - სავ - ლე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 da sru - li - ad agh - mo - sav - le - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

4.

თე - ო - ფი - ლე, უ-ნე-ტა-რე-სი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა ი - ე - რუ -
 თე - ო - ფი - ლე, უ-ნე-ტა-რე-სი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა ი - ე - რუ -
 te - o - pi - le, u - ne - t'a - re - si p'at'riarki ts'midisa kalakisa i - e - ru

სა-ლი-მი-სა და სრუ-ლი-ად პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 სა-ლი-მი-სა და სრუ-ლი-ად პა - ლე - სტი - ნი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 sa - li - mi - sa da sru - li - ad p'a - le - st'i - ni - sa, mra - val - zha - mi - er!

5.

კი - რი - ლე, უ-წმი-დე-სი პატრიარქი მოსკოვისა, და სრუ-ლი-ად
კი - რი - ლე, უ-წმი-დე-სი პატრიარქი მოსკოვისა, და სრუ-ლი-ად
k'i - ri - le, u-ts'mi-de - si p'at'riarki mosk'ovisa, da sru - li - ad

რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ ჟა - მი - ერ!
რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ ჟა - მი - ერ!
ru - se - ti - sa, mra - val zha - mi - er!

6. 1)

უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრი - არ - ქი,
უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრი - არ - ქი,
uts'midesi da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'at'ri - ar - ki,

და მცხე - თა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი და ბიჭვინთისა და ცხუმ - აფხაზეთის
და მცხე - თა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი და ბიჭვინთისა და ცხუმ - აფხაზეთის
da mtskhe - ta - tbilisis mtavarep'isk'op'osi da bich'vintisa da tskhum - apkhazetis

1) წინამდებარე „დიპტიქის“ წირვაში გალობისას, მაგლობელთა სურვილის შემთხვევაში და ღვთისმსახურების სადღესასწაულო განწყობის გაძლიერების მიზნით, დასაშვებად მიგვაჩნია, რომ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისადმი მიძღვნილი „ქების“ ამ მუხლის სანაცვლოდ, აქ შესრულდეს №379 „დიპტიქის“ №6, ასევე, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისადმი მიძღვნილი მუხლი.

1) When chanting this "Diptych" in the liturgy, it is acceptable to perform #6 of the Diptych #379 and the stanza dedicated to the Catholicos-Patriarch of Georgia instead of this stanza of "Keba" for the Catholicos-Patriarch of Georgia, if the chanter's wish to do so in order to intensify the festive mood.

მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი
 მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე, მა - მა - ი
 mi - t'ro - p'o - li - t'i, di - di me - u - pe, ma - ma - i

ჩვე - ნი ი - ლი - ა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ჩვე - ნი ი - ლი - ა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 chve - ni i - li - a, mra - val - zha - mi - er!

ossia:
ან ასე:

ი - ლი - ა,
 ი - ლი - ა,
 i - li - a,

7.

ი - რი - ნე - ო - სი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი
 ი - რი - ნე - ო - სი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი
 i - ri - ne - o - si, u - ts'mi - de - si p'a - t'ri - ar - ki

სრუ - ლი - ად სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 სრუ - ლი - ად სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 sru - li - ad ser - be - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

8.

და ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად
და ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად
da ni - e - li, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki sru - li - ad

რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ru - mi - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

9.

ნე - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად
ნე - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი სრუ - ლი - ად
ne - o - pi - t'e, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki sru - li - ad

ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
bul - ga - re - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

10.

ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პის -
 ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთა - ვარ - ე - პის -
 kri - zo - st'o - mo - si, u - ne - t'a - re - si mta - var - e - p'is -

კო - პო - სი კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 კო - პო - სი კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 k'o - p'o - si k'vi - p'ro - si - sa, mra - val - zha - mi - er!

11.

ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარეპისკოპოსი ა - თე - ნი - სა,
 ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარეპისკოპოსი ა - თე - ნი - სა,
 i - e - ro - ni - me, u - ne - t'a - re - si mtavarep'isk'op'osi a - te - ni - sa,

და სრუ - ლი - ად ე - ლა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 და სრუ - ლი - ად ე - ლა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 da sru - li - ad e - la - di - sa, mra - val - zha - mi - er!

12.

ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი
ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უნეტარესი მთავარეპისკოპოსი
a - na - st'a - si - o - si, unet'aresi mtavarep'isk'op'osi

აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
al - ba - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

13.

სა - - - ბა, უნეტარესი მიტროპოლიტი ვარ - შა - ვი - სა
სა - - - ბა, უნეტარესი მიტროპოლიტი ვარ - შა - ვი - სა
sa - - - ba, unet'aresi mit'rop'olit'i var - sha - vi - sa

და სრუ-ლი-ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
და სრუ-ლი-ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad p'o - lo - ne - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

14.

რო - სტი - სლა - ვი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 რო - სტი - სლა - ვი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 ro - st'i - sla - vi, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i sru - li - ad

ჩე - ხე - თი - სა და სლო - ვა - კე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ჩე - ხე - თი - სა და სლო - ვა - კე - თი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 che - khe - ti - sa da slo - va - k'e - ti - sa, mra - val - zha - mi - er!

15.

ტი - ხო - ნი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 ტი - ხო - ნი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი სრუ - ლი - ად
 t'i - kho - - ni, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i sru - li - ad

ა - მე - რი - კი - სა და კა - ნა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 ა - მე - რი - კი - სა და კა - ნა - დი - სა, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
 a - me - ri - k'i - sa da k'a - na - di - sa, mra - val - zha - mi - er!

1)

ყოვლად - სამღვდელონი მიტრო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ - ეპისკოპოსნი და ეპისკოპოს - ნი,
ყოვლად - სამღვდელონი მიტრო - პო - ლიტ - ნი, მთა - ვარ - ეპისკოპოსნი და ეპისკოპოს - ნი,
qovlad - samghvdeloni mit'ro - p'o - lit' - ni, mta - var - ep'isk'op'osni da ep'isk'op'os - ni,

2)

და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდლოესი	(ეპარქია)	მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი ეპისკოპოსი
და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდლოესი	(ეპარქია)	მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი ეპისკოპოსი

da (maghal) - qovlad - usamghvdeloesi Name of the Eparchy mit'rop'olit'i
mtavarep'ik'op'osi
ep'isk'op'osi

3)

ზე - სა - - - ბა;
ნო - - - ნი;
მელ - და - ნი - - - ე - - - ლი;
ქი - სე - - - დე - - - კი;
ი - ე - გუ - დი - - - ე - - - ლი;
ze - sa - - - ba;
no - - - ni;
mel - da - ni - - - e - - - li;
ki - se - - - de - - - k'i;
i - e - gu - di - - - e - - - li;

მრა - - - ვალ - ჟა - - - მი - - - ერ!
მრა - - - ვალ - ჟა - - - მი - - - ერ!
mra - - - val - zha - - - mi - - - er!

- 1) თუ საპატრიარქო წირვას არ ესწრება არც ერთი მღვდელთმთავარი, მაშინ ამ ფრაზას პირდაპირ „მრავალჟამიერ“ უნდა მოეხმას.
- 2) აქ უნდა გამღერდეს წირვაზე დამსწრე მღვდელთმთავართა ეპარქიების დასახელება, მათი ტიტულები და სახელები.
- 3) აქ ნაჩვენებია ფრაზაში მღვდელთმთავრის სახელის გამღერების ნიმუშები (მარცვალთა რაოდენობის მიხედვით).
 - 1) If no Bishops attend the Patriarch's Liturgy, this phrase should directly be followed by "Mravalzhamier".
 - 2) The names of the eparchies, titles, and names of the bishops attending the liturgy should be chanted here.
 - 3) Here is an example of how to chant a bishop's name (according to the number of syllables).

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის-შემომწირველნი, და კეთილის-მყოფელნი წმიდისა და

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის-შემომწირველნი, და კეთილის-მყოფელნი წმიდისა და

k'etil - morts'muneni, naqopis - shemomts'irvelni, da k'etilis - mqopelni ts'midisa da

ყოვლად - პატიოსნისა ა - მის ტაძ-რი - სა, და ა - მას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,

ყოვლად - პატიოსნისა ა - მის ტაძ-რი - სა, და ა - მას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,

qovlad - p'at'iosnisa a - mis t'adz - ri - sa, da a - mas shina mshromelni, mgalobelni,

აქა მდგომარენი, მვე - დრე - ბელ - ნი და ყო - ველ - ნი მართლმადიდებელნი

აქა მდგომარენი, მვე - დრე - ბელ - ნი და ყო - ველ - ნი მართლმადიდებელნი

aka mdgomareni, mve - dre - bel - ni da qo - vel - ni martlmadidebelni

rit.

ქრი - სტე - ა - ნე - ნი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

ქრი - სტე - ა - ნე - ნი, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

kri - st'e - a - ne - ni, mra - val - zha - mi - er!

დიპტიქი („ქებანი“)¹
Diptych (Praises)

ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი
ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni da me - u - pe - ba mi - si

მრა - ვალ - - - - - ჯა - - - მი - - - - - ერ!
მრა - ვალ - - - - - ჯა - - - მი - - - - - ერ!
mra - - - val - - - - - zha - - - mi - - - - - er!

1. ბართ-ლო - მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმიდესი მთავარეპისკოპოსი
ბართ-ლო - მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმიდესი მთავარეპისკოპოსი
2) ბართ-ლო - მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმიდესი მთავარეპისკოპოსი
ბართ-ლო - მე - ო - სი, ყოვ-ლად-უნმიდესი მთავარეპისკოპოსი
bart - lo - me - o - si, qov - lad - uts'midesi mtavarep'isk'op'osi
bart - lo - me - o - si, qov - lad - uts'midesi mtavarep'isk'op'osi

1) დიპტიქის მუხლები ჩვენი განყოფილება №294—316 აღსავალთა და მათი მონათესავე №369—376 „მრავალჟამიერების“ მუსიკაზე.

2) დასაშვებად მიგვაჩნია, რომ მუხლების სანყისი ფრაზები [პატრიარქთა სახელები], შესრულდეს უფრო მარტივი ნაგებობებითაც, რომელთა „გამშვენებასაც“ წარმოადგენს აქ დაბეჭდილი მუხლთა სანყისი ფრაზები. მაგალითები იხ. სქოლიოში.

1) These diptych stanzas were arranged by the editors based on the antiphons #294-#316 and the music of their kindred "Mravalzhamier" #369-#376.

2) We consider it acceptable to perform the initial phrases of these stanzas dedicated to the Patriarchs' names using simpler constructions. They can be "ornamented" by the initial phrases of the stanzas printed here; see simple examples in footnotes.

ბარ - თლო - მე - ო - სი, ბართ-ლო - მე - ო - სი,
ბარ - თლო - მე - ო - სი, ბართ-ლო - მე - ო - სი,
bar - tlo - me - o - si, bart - lo - me - o - si,
bar - tlo - me - o - si, bart - lo - me - o - si,

კონსტანტინოპოლისა, ახლისა რომისა, და მსო - ფლი - ო პა - ტრი - არ - ქი,
კონსტანტინოპოლისა, ახლისა რომისა, და მსო - ფლი - ო პა - ტრი - არ - ქი,
k'onst'ant'inop'olisa, akhlisa romisa, da mso - pli - o p'a - t'ri - ar - ki,

meno mosso

მრა - ვალ - - - - ჯა - - მი - - - - ერ!
მრა - ვალ - - - - ჯა - - მი - - - - ერ!
mra - - val - - - - zha - - mi - - - - er!

2. *recit.*

თე - ო - დო - რო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი პაპი და პატრიარქი ალექსანდრიისა
თე - ო - დო - რო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი პაპი და პატრიარქი ალექსანდრიისა
te - o - do - ro - si, u - ne - t'a - re - si p'ap'i da p'at'riarki aleksandriisa

meno mosso

და სრუ - ლი - ად ა - ფრი - კი - სა, მრა - ვალ - - - - ჯა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად ა - ფრი - კი - სა, მრა - ვალ - - - - ჯა - მი - ერ!
da sru - li - ad a - fri - k'i - sa, mra - val - - - - zha - mi - er!

3. *recit.*

ი - - - ო - ა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი პატრიარქი ანტიოქიისა,
ი - - - ო - ა - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი პატრიარქი ანტიოქიისა,
i - - - o - a - ne, u - ne - t'a - re - si p'at'riarki ant'iokiisa,

meno mosso

და სრუ - ლი - ად აღმოსავლეთისა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად აღმოსავლეთისა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad aghmosavletisa, mra - val - - - zha - mi - er!

4. *recit.*

თე - ო - ფი - ლე, უ-ნე-ტა-რე-სი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსა-
თე - ო - ფი - ლე, უ-ნე-ტა-რე-სი პატრიარქი წმიდისა ქალაქისა იერუსა-
te - o - pi - le, u - ne - t'a - re - si p'at'riarki ts'midisa kalakisa ieru sa-

meno mosso

ლი-მი-სა და სრუ-ლი-ად პა-ლე-სტი-ნი-სა მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
ლი-მი-სა და სრუ-ლი-ად პა-ლე-სტი-ნი-სა მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
li - mi - sa da sru - li - ad p'a - le - st'i - ni - sa mra - val - - - zha - mi - er!

5. *recit.*

კი - - რი - - - ლე, უ - ნმი - დე - სი პატრიარქი მოსკოვისა
კი - - რი - - - ლე, უ - ნმი - დე - სი პატრიარქი მოსკოვისა
k'i - - - ri - - - le, u - ts'mi - de - si p'at'riarki mosk'ovisa

meno mosso

და სრუ-ლი - ად რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
და სრუ-ლი - ად რუ - სე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad ru - se - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

6. 1)

უ - ნმი - დე - სი და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად
უ - ნმი - დე - სი და უ - ნე - ტა - რე - სი, სრუ - ლი - ად
u - ts'mi - de - si da u - ne - t'a - re - si, sru - li - ad

1) ადგილობრივ ეკლესიათა დიპტიქის სტრუქტურა, რელიგიურთან ერთად, ისტორიულ-პოლიტიკური ფაქტორებითაც იყო განპირობებული. ამიტომ, დიპტიქი ხშირად გამხდარა უთანხმოების საგანი. ამის ნიშანდობლივი მაგალითია ის, რომ XV საუკუნემდე საქართველოს ეკლესიის ადგილი დიპტიქში იყო რომის, კონსტანტინოპოლის, ალექსანდრიის, ანტიოქიისა და იერუსალიმის ეკლესიების შემდეგ, ესე იგი — VI, «დიდი სქიზმის» შემდეგ — V. XVI საუკუნიდან, უკიდურესად დაუსუსტებული საქართველოს ეკლესიას, გაძლიერების გზაზე დამდგარმა რუსეთმა V ადგილი «ნაართვა». ისტორიკოსთა ცნობებით, რუსეთის «ცარსა» და კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს შორის გარიგება მოხდა, რის შედეგადაც რუსეთის ეკლესიამ V ადგილი მიიღო. დიპტიქში რუსეთის ეკლესიის დანიშნულების მიზეზი, მის სიმდიდრესთან ერთად, იყო ისიც, რომ იმ დროს მაჰმადიან დამპყრობელთა დაქვემდებარებაში აღმოჩენილი აღმოსავლეთის საპატრიარქოები მართლმადიდებლური ქვეყნებიდან ერთადერთ თავისუფალ და თანაც ძლიერ რუსეთის სახელმწიფოს იმედის თვალით შესცქეროდნენ.

XX საუკუნიდან, უკანონოდ გაუქმებული ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, რუსეთის ეკლესია საქართველოს ეკლესიას დიპტიქში VI, ხოლო დანარჩენი ეკლესიები — IX ადგილზე აყენებენ. თუმცა, ცხადია, რომ სათანადო გარემოებების (მოციქულთა მიერ დაფუძნება, V ს.-ში ავტოკეფალიის და არა უგვიანეს XI ს. დასაწყისისა საპატრიარქო სტატუსის მოპოვება, ქრისტიანობის ისტორიაში შეტანილი განუზომელი ღვაწლი) გათვალისწინებით, საქართველოს ეკლესია დიპტიქში, ეკლესიათა კრებასა და ლიტურგიაში ძველთაგანვე მისი კუთვნილი და საპატიო — V ადგილის ღირსია. ამ საკითხის გადაწყვეტა მსოფლიო საპატრიარქოსა და მსოფლიო საეკლესიო კრების პრეროგატივაა.

1) Aside from religious factors, historical and political circumstances also influenced the diptych structure of the local Churches. Consequently, the diptych has often become a subject of disagreement. A notable example hereof is the fact that until the XV century, the place of the Georgian Orthodox Church in the diptych was after the Churches of Rome, Constantinople, Alexandria, Antioch and Jerusalem, hence 6th place. After the Great Schism, it became 5th place. From the XVI century, a rising Russia "took away" the 5th place from a very weakened Georgia. The arrangement between Russian czar and Constantinople patriarchy have frequently come under suspicion by Georgian historians. This Collusion between Russian government and Constantinople patriarchy resulted in granting 5th place to the Russian church in the diptych. Another reason for Russia's climb in the diptych (besides its wealth) was that the eastern Patriarchates, which were under the rule of Muslim conquerors, were looking towards Russia with hope, as it was the only free and powerful Orthodox state at the time.

Since the restoration of the illegally revoked autocephaly in the XX century, the Georgian Church is placed 6th by the Russian Church and 9th by the other Churches in their respective diptychs. However, if various factors (founding by the Apostles, autocephaly in the V century, bestowal of patriarchal status in the beginning of the XI century at the latest, immeasurable contribution to the history of Christianity) are considered, the Georgian Church is worthy of its due and honorary 5th place in the diptych, church councils and liturgy. Solving this matter is the prerogative of the Ecumenical Patriarchate and Ecumenical Council.

სა - ქარ - თ - ვე - ლოს კა - თო - ლი - კოს - პა - ტრი - ა - რქი, და მცხე - თა -
სა - ქარ - თ - ვე - ლოს კა - თო - ლი - კოს - პა - ტრი - ა - რქი, და მცხე - თა -
sa - kart - ve - los k'a - to - li - k'os - p'a - t'ri - a - rki, da mtskhe - ta -

თბი - ლი - სის მთა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი და ბიჭ - ვინ - თი - სა და
თბი - ლი - სის მთა - ვარ - ე - პის - კო - პო - სი და ბიჭ - ვინ - თი - სა და
tbi - li - sis mta - var - e - p'is - k'o - p'o - si da bich' - vin - ti - sa da

ცხუმ - ა - ფხა - ზე - თის მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე,
ცხუმ - ა - ფხა - ზე - თის მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დი - დი მე - უ - ფე,
tskhum - a - pkha - ze - tis mi - t'ro - p'o - li - t'i, di - di me - u - pe,

მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - - - ა!
მა - მა - ი ჩვე - ნი ი - ლი - - - ა!
ma - ma - i chve - ni i - li - - - a!

rit.

მრა - ვალ - ჟა - მი - - - - - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - - - - - ერ!

mra - val - zha - mi - - - - - er!

ან ასე:
ossia:

rit.

მრა - ვალ - ჟა - მი - - - - - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - - - - - ერ!

mra - val - zha - mi - - - - - er!

7. *recit.*

ი - რი - ნე - ო - სი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი

ი - რი - ნე - ო - სი, უ - წმი - დე - სი პა - ტრი - არ - ქი

i - ri - ne - o - si, u - ts'mi - de - si p'a - t'ri - ar - ki

meno mosso

სრუ - ლი - ად სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!

სრუ - ლი - ად სერ - ბე - თი - სა, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!

sru - li - ad ser - be - ti - sa, mra - val - - - - zha - mi - er!

8. *recit.*

და - - - ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი
და - - - ნი - ე - ლი, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი
da - - - ni - e - li, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki

meno mosso

სრუ - ლი - ად რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
სრუ - ლი - ად რუ - მი - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
sru - li - ad ru - mi - ne - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

9. *recit.*

ნე - - - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი
ნე - - - ო - ფი - ტე, უ - ნე - ტა - რე - სი პა - ტრი - არ - ქი
ne - - - o - pi - t'e, u - ne - t'a - re - si p'a - t'ri - ar - ki

meno mosso

სრუ - ლი - ად ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
სრუ - ლი - ად ბულ - გა - რე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
sru - li - ad bul - ga - re - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

10.

recit.

ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ-ეპისკოპოსი
ქრი - ზო - სტო - მო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ-ეპისკოპოსი
kri - zo - st'o - mo - si, u - ne - t'a - re - si mtavar - ep'isk'op'osi

meno mosso

კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!
კვი - პრო - სი - სა, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!
k'vi - p'ro - si - sa, mra - val - - - - zha - mi - er!

11.

recit.

ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ-ეპისკოპოსი ათენისა
ი - ე - რო - ნი - მე, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ-ეპისკოპოსი ათენისა
i - e - ro - ni - me, u - ne - t'a - re - si mtavar - ep'isk'op'osi atenisia

meno mosso

და სრუ-ლი-ად ე-ლა-დი-სა მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!
და სრუ-ლი-ად ე-ლა-დი-სა მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad e - la - di - sa mra - val - - - - zha - mi - er!

recit.

ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ - ეპისკოპოსი
ა - ნა - სტა - სი - ო - სი, უ - ნე - ტა - რე - სი მთავარ - ეპისკოპოსი
a - na - st'a - si - o - si, u - ne - t'a - re - si mtavar - ep'isk'op'osi

meno mosso

აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
აღ - ბა - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
al - ba - ne - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

13.

recit.

სა - - - - ბა, უ - ნე - ტა - რე - სი მიტროპოლიტი ვარშავისა
სა - - - - ბა, უ - ნე - ტა - რე - სი მიტროპოლიტი ვარშავისა
sa - - - - ba, u - ne - t'a - re - si mit'rop'olit'i varshavisa

meno mosso

და სრუ - ლი - ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
და სრუ - ლი - ად პო - ლო - ნე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!
da sru - li - ad p'o - lo - ne - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

14. *recit.*

რო - - სტი - სლა - ვი, უნეტარესი მიტროპოლიტი სრულიად ჩეხეთისა

ro - - - st'i - sla - vi, unet'aresi mit'rop'olit'i sruliad chekhetisa

meno mosso

და სლო-ვა - კე - თი - სა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!

da slo - va - k'e - ti - sa, mra - val - - - zha - mi - er!

15. 1) *recit.*

ტი - - ხო - - - ნი, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო - პო - ლი - ტი

t'i - - kho - - - ni, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro - p'o - li - t'i

meno mosso

სრუ-ლი - ად ამერიკისა და კანადისა, მრა - ვალ - - - ჟა - მი - ერ!

srul - li - ad amerik'isa da k'anadisa, mra - val - - - zha - mi - er!

1) აღსანიშნავია, რომ, სადღეისოდ, ამერიკისა და კანადის ეკლესიის ავტოკეფალია და სტატუსი ადგილობრივ მართლმადიდებელ ეკლესიათა დავის საგანია: მას არ სცნობენ კონსტანტინოპოლის, ალექსანდრიის, ანტიოქიის, იერუსალიმის, რუმინეთის, კვიპროსის, ელადისა და ალბანეთის ეკლესიები; აღიარებენ: რუსეთის, საქართველოს, სერბეთის, ბულგარეთის, ჩეხეთისა და სლოვაკიის და პოლონეთის ეკლესიები.

1) It must be noted that presently, the autocephaly of the Orthodox Church in America and its status as a local Church is disputed: It is not recognized by the Churches of Constantinople, Alexandria, Antioch, Jerusalem, Romania, Cyprus, Greece and Albania; the Orthodox Church in America is recognized by the Russian, Georgian, Serbian, Bulgarian, Czech and Slovak and Polish Churches.

ე - პი - ფა - - - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო -
ე - პი - ფა - - - ნე, უ - ნე - ტა - რე - სი მი - ტრო -
e - p'i - pa - - - ne, u - ne - t'a - re - si mi - t'ro -

პო - ლი - ტი კი - ე - ვი - სა და სრუ - ლი - ად უ - კრა - ი - ნი - სა,
პო - ლი - ტი კი - ე - ვი - სა და სრუ - ლი - ად უ - კრა - ი - ნი - სა,
p'o - li - t'i k'i - e - vi - sa da sru - li - ad u - k'ra - i - ni - sa,

მრა - ვალ - - - ჯა - - - მი - ერ!
მრა - ვალ - - - ჯა - - - მი - ერ!
mra - val - - - zha - - - mi - - er!

1) კანონიკური სტატუსი, ავტოკეფალია და მმართველი იერარქის ტიტული უკრაინის ეკლესიას მსოფლიო საპატრიარქომ მიანიჭა 2018-2019 წლებში.

ამერიკისა და კანადის ეკლესიის მსგავსად, უკრაინის ეკლესიის ავტოკეფალიაც დაპირისპირების საგანია მსოფლიო და რუსეთის საპატრიარქოებს შორის — ეს უკანასკნელი მას არ აღიარებს. დანარჩენი ეკლესიები, სადღესიოდ, თავს იკავებენ.

ანთოლოგიის სამეცნიერო და პრაქტიკული დანიშნულებიდან გამომდინარე, წინამდებარე დიპტიქში, ანთოლოგიის II ტომის დასტამბვის პროცესში, ჩავამატეთ კიევის ათსაუკუნოვანი მიტროპოლიის მეთაურისათვის XXI საუკუნეში მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეოს I მიერ ახლად მინიჭებული ტიტულიც. ამასთან, აღვნიშნავთ, რომ უკრაინის ეკლესიის მეთაურის სტატუსის წინამდებარე პუბლიკაცია შემდგენელ-რედაქტორის პირადი ინიციატივაა და არ ასახავს ხსენებული საკითხის შესახებ საქართველოს ეკლესიის პოზიციას, რომელიც, ჯერ-ჯერობით არ არის შემუშავებული და გაცხადებული.

1) Canonical status, autocephaly and title of ruling hierarch were granted to the Ukrainian Church by the Ecumenical Patriarchate in the years 2018-2019.

As with the Orthodox Church in America, the autocephaly of the Ukrainian Orthodox Church is a matter of disagreement between the Ecumenical and Russian Patriarchates - the latter does not recognize it. For the time being, the other Churches have refrained from taking a position on the matter.

Because of the scientific and practical objective of this anthology, we added the title newly granted to the leader of the ten-century-old Ukrainian Metropolis by Ecumenical Patriarch Bartholomew I to this diptych during the printing of the second volume of the anthology. Moreover, we note that this publication of the title of the leader of the Ukrainian Church is a personal initiative of the author and editor and does not represent the position of the Georgian Church, as its position has not been formed and declared at this time.

1)

ყოვ-ლად-სამღვდელონი მიტრო-პო-ლიტ-ნი, მთა-ვარ-ეპისკოპოსნი და ეპისკოპოს-ნი,
 qov - lad - samghvdeloni mit'ro - p'o - lit' - ni, mta-var - ep'isk'op'osni da ep'isk'op'os - ni,

2)

და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდლოესი	(ეპარქია)	მიტროპოლიტი მთავარეპისკოპოსი ეპისკოპოსი
და (მაღალ) - ყოვლად - უსამღვდლოესი	(ეპარქია)	მიტროპოლიტი ეპისკოპოსი მთავარეპისკოპოსი
da (maghal) - qovlad - usamghveloesi	Name of the Eparchy	mit'rop'olit'i mtavarep'ik'op'osi ep'isk'op'osi

3)

ზე - ნო - - - ნი;	სა - - - ბა;
ა - ბრა - - - მი;	
მელ - ქი - სე - - - კი;	
ი - ე - გუ - დი - - - ლი;	
	sa - - - ba;
	ze - - - no - - - ni;
	bra - - - a - - - mi;
mel - ki - se - - - de - - - k'i;	
i - e - gu - di - - - e - - - li;	

მრა - ვალ - - - ჟა - - მი - - - ერ!
 mra - val - - - zha - - mi - - - er!

- 1) თუ საპატრიარქო წირვას არ ესწრება არც ერთი მღვდელთმთავარი, მაშინ ამ ფრაზას პირდაპირ „მრავალჯამიერ“ უნდა მოეხმას.
 - 2) აქ უნდა გამღერდეს წირვაზე დამსწრე მღვდელთმთავართა ეპარქიების დასახელება, მათი ტიტულები და სახელები.
 - 3) აქ ნაჩვენებია ფრაზაში მღვდელთმთავრის სახელის გამღერების ნიმუშები (მარცვალთა რაოდენობის მიხედვით).
- 1) If no Bishops attend the Patriarch's Liturgy, this phrase should directly be followed by "Mravalzhamier".
 2) The names of the eparchies, titles, and names of the bishops attending the liturgy should be chanted here.
 3) Here is an example of how to chant a bishop's name (according to the number of syllables).

კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის - შემომწირველნი და კეთილის - მყოფელნი წმიდისა და
კეთილ - მორწმუნენი, ნაყოფის - შემომწირველნი და კეთილის - მყოფელნი წმიდისა და

k'etil - morts'muneni, naqopis - shemomts'irvelni da k'etilis - mqopelni ts'midisa da

ყოვლად-პატიოსნისა ა - მის ტა-ძრი-სა, და ა - მას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,
ყოვლად-პატიოსნისა ა - მის ტა-ძრი-სა, და ა - მას შინა მშრომელნი, მგალობელნი,

qovlad - p'at'iosnisa a - mis t'a - dzri - sa, da a - mas shina mshromelni, mgalobelni,

აქა მდგომარენი, მვე - დრე - ბელ - ნი, და ყო - ველ - ნი მართლმადიდებელნი
აქა მდგომარენი, მვე - დრე - ბელ - ნი, და ყო - ველ - ნი მართლმადიდებელნი

aka mdgomareni, mve - dre - bel - ni, da qo - vel - ni martlmadidebelni

ქრისტეანენი, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!
ქრისტეანენი, მრა - ვალ - - - - ჟა - მი - ერ!

krist'eaneni, mra - val - - - - zha - mi - er!

წმიდაო ღმერთო^{1) 2)}
Holy God

3)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - და - - - - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - და - - - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - da - - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა -
ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა -
dzli - e - ro, ts'mi - da - o u - k'vda -

Fine

ვო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
vo, she - - - gvi - - - ts'qa - len chven!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №188).

2) პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461) დაცულ ფ. კარბელაშვილის ხელნაწერში (საქმე №188) მოცემულია იოანე ოქროპირის ნირვის საგალობელთა კრებული. მასში საგალობლების მხოლოდ I ხმაა ჩანერილი. ეს ჰანგები ზედმინეფნით მსგავსია კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციის ამსახველ სანოტო ჩანაწერებში დაფიქსირებული ნირვის ჰიმნთა მელოდიებისა, ამიტომ მათგან ანთოლოგიაში შეტანილია მხოლოდ პარმონიული ასპექტით განსხვავებული ნიმუშები — იხ. შენიშვნები წინამდებარე კრებულის №237, №249 და ანთოლოგიის III ტომის №273 და №442 ჰიმნებთან.

სხენებული ხელნაწერიდანაა წინამდებარე ჰიმნიც, რომელიც იგივე ჰანგის მქონე №381—386 ნიმუშებისაგან გამორჩეულია პარმონიული სისადავით.

აქ წარმოდგენილი მოძახილი და ბანი ჩვენი შეწყობილია.

3) დედანში საგალობელი ჩანერილია კვარტით მაღლა, ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

1) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, doc. #188).

2) The manuscript of Phil. Karbelashvili (Doc. #188), preserved in the archives of P. Karbelashvili (Central Archives, Fund 1461) includes the chant collection for John Chrysostom's Liturgy, in which only the first voice parts are notated. These tunes are similar to the liturgy tunes from the Karbelashvilis' chanting tradition. This is why the anthology includes only examples with different harmonious aspect - see notes for hymns #237 and #249 of this volume and hymns #273 and #442 in volume III.

This hymn is also from the afore-mentioned manuscript; it differs from examples 381-386 in its simplicity of harmony.

The second voice and bass was arranged by the editors.

3) This chant is notated a fourth higher in the original source, without alteration symbols.

recit.

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

d. c. all fine

წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ts'midao uk'vdavo, she - gvi - ts'qa - len chven!

1)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - n - da - - - - o

2) 3) 4)

ძლი - ე - რო, წმი - ნ - და - ო
ძლი - ე - რო, წმი - ნ - და - ო
dzli - e - - ro, ts'mi - n - da - o

rit.

უ - კვ - და - ო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
უ - კვ - და - ო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
5) u - k'v - da - o, she - gvi - - - ts'qa - len chven!

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში ამ საგალობლის თავისებური სტრუქტურული და ჰარმონიული ანალიზია მოცემული, ასევე, აღნიშნულია საგალობლო ნიშანთა ცვლილებების თავისებურება და რიგითობა №380—386, I ხმის „ჩვეულებრივ“ „წმიდაო ღმერთო“-ში. ეს ხელნაწერი და მსგავსი მელოდიის კიდევ ერთი მეუფე სტეფანესული ხელნაწერი (მხოლოდ მთქმელის პარტიით), გვევლინება წყაროდ სვეტიცხოვლის სკოლის I ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ებში ალტერაციის ნიშანთა აღნიშვნისათვის.

2) ხელნაწერში ამ ფრაგმენტში II და III ხმები გაურკვეველად არის ჩანერლი. წარმოგიდგენთ მათი ამოკითხვის რამდენიმე შესაძლო ვარიანტს.

3) ხელნაწერში „წმინდაო“ მხოლოდ II და III ფრაზებშია. წყაროებში, ხშირად თანაარსებობს „წმიდაო“ და „წმინდაო“. ძველ ქართულ ენაში მიღებული ნორმატიული ფორმის „წმიდა“-ს ნაცვლად „წმინდა“, საყარაულოდ, გვიან საუკუნეებში ჩნდება, ხალხური მეტყველების გავლენით.

გალობლისა უფრო მიზანშეწონილად მიგვაჩნია „წმიდა“-ს თქმა და, შესაბამისად, ცალკე გამღერებელი „ნ“-ს გამოტოვება. თუმცა ვფიქრობთ, დასაშვებია, რომ მგალობლებმა სურვილისამებრ იგალობონ „წმინდაო“-ც და „წმიდაო“-ც.

4) აქედან ხელნაწერში აღარაა ნოტირებული მოძახილი.

5) აქედან ხელნაწერში აღარც ბანია ჩანერლი. დაკლებული ხმების პარტიები ჩვენი შეწყობილია.

1) An analysis of this hymn in the St. Karbelashvili's manuscript provides peculiar structural and harmonic peculiarities. It differs in its key signatures from other examples of "Tsmidao ghmerto" (#380-#386). This manuscript and another manuscript contain similar melodies in tone I in the first voice, thus this second source is useful for determining alteration symbols.

2) The notation for the second and third voice parts of this fragment is not clearly visible. Here we present several possible variants. 3) In the original source, the text "Tsmidao ghmerto" only occurs in phrases II and III. "Tsmidao" and "tsmindao" often coexist in sources.

"Tsminda" supposedly appeared later instead of "tsmida" - a normative form accepted in old Georgian language, under the influence of folk speech.

In chanting we consider it more acceptable to use "tsmida" and correspondingly skip the separately pronounced "n." However we consider it permissible for chanters to use both "Tsmidao" and "tsmindao" as they prefer.

4) From this point, the first voice is no longer notated in the original source.

5) From this point, the bass voice is no longer notated in the original source. The missing voice parts were arranged by the editors.

წმიდაო ღმერთო
Holy God

წმი - და - ო ღმე - რთო,
წმი - და - ო ღმე - რთო,
ts'mi - da - o ghme - rto,

პირველად
First time

2) *ossia:*
ან ასე:

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ - და - - - - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ - და - - - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - n - da - - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
dzli - e - - ro, ts'mi - da - o

1) იდენტური მელოდიის მქონე „წმიდაო ღმერთო“-ს 3 ვარიანტის წყაროებში — წინამდებარე (სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული) და №383 (მ. ელიზბარაშვილის მიერ ნოტირებული) ჰიმნების ხელნაწერებში და №384 („წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:7) დაბეჭდილი) ჰიმნის დედანში, გასაღებში აღნიშნულია ფა და დო დიეზები.

ასეთი საგასაღებო ნიშნებით შესრულების შემთხვევაში, ქართული გალობისათვის უჩვეულო და მოძალური ჰარმონიის კანონზომიერებებთან შეუსაბამო ფერადობას მივიღებთ. საბედნიეროდ, №381 საგალობლის ხელნაწერი და აგრეთვე, №384 ნიმუშის დედანში (კარბელაშვილი, 1899:7) მოცემული ალტერაციის ზოგიერთი არასაგასაღებო ნიშანი საშუალებას გვაძლევს, ამ საგალობელში აღვადგინოთ მართებული ალტერაციის ნიშნები.

აღსანიშნავია, რომ წინამდებარე კრებულის გამოცემამდე ათეული წლებით ადრე, თბილისის ტაძრების (სიონის, ანჩისხატის, ჯვარის მამის...) მგალობელთა გუნდები სწორედ ასეთი (აქ წარმოდგენილი და №381 საგალობლის ხელნაწერში მოცემული) ალტერაციის ნიშნებით გალობდნენ ქართლ-კახურ I ხმის „ჩვეულებრივ“ „წმიდაო ღმერთო“-ს. მათი ინტერპრეტაციის მართებულობა სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერთა შესწავლამ დაადასტურა. „წმიდაო ღმერთო“-ს მსგავსი ინტონაციური და ჰარმონიული თავისებურებები ახასიათებს I ხმის სხვა საგალობლებსაც („ღმერთი უფალს“, ტროპრებს).

2) ასეთი რიტმით არის ნოტირებული ჰიმნის საწყისი ნაგებობა (თანაც, სამჯერ) სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთ ხელნაწერში.
3) №381-ის ხელნაწერში საგასაღებო ნიშნების ცვლილება, აქვე — მუხლის დასაწყისშივე, მარცვალ „წმი“-დან იწყება. მოდულაციის ეს ალტერნატიული ვარიანტი ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნებითაა გამოხატული.

1) In the sources for three variants of "Tsmidao ghmerto", a key signature with two sharps (F and C) are found. These variants have the same melody as hymn #382 (notated by St. Karbelashvili), hymn #383 (notated by M. Elizbarashvili), and hymn #384 (printed in "Liturgy" Karbelashvili, 1899:7).

A performance of this chant with a two-sharp key signature results in an unusual and incompatible harmony, as compared to the regularities of Georgian chanting. Luckily, some accidentals in the original sources for hymns #381 and #384 (Karbelashvili, 1899:7) allowed us to restore the correct key signature of this chant.

It should be noted that already for several decades, chant choirs in Tbilisi churches such as Sioni, Anchiskhati, Jvaris mama, etc. chanted this Kartli-Kakhetian tone I "Tsmidao ghmerto" with exactly these alteration symbols (provided here and in the original of hymn #381). The correctness of this interpretation can now be confirmed through careful study of St. Karbelashvili's manuscripts. Other tone I chants such as the hymn "Ghmerti upali" and other troparia have similar intonational and harmonic peculiarities like "Tsmidao ghmerto".

2) The initial construction of the hymn is notated with the same rhythm (three times) in one of St. Karbelashvili's manuscripts.

3) A key signature change occurs in the source for hymn #381 at the beginning of the stanza on syllable "tsmi-". This possible modulation is indicated with alteration symbols in parentheses.

1)

უ - კვ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!

უ - კვ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!

u - k'v - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - len chven!

მეორედ
Second time

2)

წმი-და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - ო

წმი-და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - ო

ts'mi-da - o ghme - rto, ts'mi - - n - da - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო - ი - ო

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო - ი - ო

dzli - e - ro, ts'mi - da - o - i - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - ლენ ჩვენ!

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - ლენ ჩვენ!

u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

1) კარბელაშვილთა გამოცემასა და ხელნაწერებშიც, ამ ადგილზე ზოგან არის „უ-კვ-დაო“, ზოგან „უ-კუ-დაო“. ზოგ ხელნაწერში კი, აქ ამ თანაფერადობაზე ხმოვანი „უ“ მდერდება, ხოლო თანხმოვნები „კვ“ გადადის შემდეგ მარცვალში.
2) ხელნაწერში, ამ მიკრო ციკლის 4-ვე ჰიმნში, არის „წმიდაო ღმერთო, წმინდაო ძლიერო, წმინდაო უკვდავო“, ხოლო რეჩიტატივში სამივეჯერ არის „წმიდაო“. ერთ-ერთ ხელნაწერში, სულ „წმიდაო“-ა. იხ. III შენიშვნა №381 საგალობელთან.

1) Both in Karbelashvili's publications and in his manuscripts for this chant, he writes "u-kv-dao," while in others he writes "u-ku-dao." In some manuscripts the vowel "u" is sung on this chord, while the consonants "kv" move to the following syllable.

2) In all four hymns of this micro-cycle, we see the text spelled this way: "tsmidao ghmerto, tsmindao dzliero, tsmindao ukvdavo," but in the recitative section, all three times we see "tsmidao..." (without the "n" in the middle of the word). In one of the manuscripts is says "tsmidao" all the time; see note III for hymn #381.

მესამედ
Third time

ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - ნ - და - - - ო
 ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - ნ - და - - - ო
 ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - n - da - - - o

ძლი - ე - - - რო, ნმი - და - ო
 ძლი - ე - - - რო, ნმი - და - ო
 dzli - e - - - ro, ts'mi - da - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
 უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
 u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - len chven!

recit. 1)
 ნმიდაო ღმერთო, ნმიდაო ძლიერო, ნმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
 ნმიდაო ღმერთო, ნმიდაო ძლიერო, ნმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
 ts'midao ghmerto, ts'midao dziero, ts'midao uk'vdavo, she - gvi - ts'qa - len chven!

1) რეჩიტატივით (XIX საუკუნის ტერმინოლოგიით — წართქმით/ავაჯით) სათქმელი „წმიდაო ღმერთო“ და „დიდება-ან და“, „წმიდაო ღმერთო“-ს ყველა ხელნაწერ ან გამოცემულ ვარიანტში არ არის მოცემული. წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდებას“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ სხვა „წმიდაო ღმერთო“-სთანაც.

1) Not all handwritten or published variants include the recitative sections of the hymns "Tsmidao ghmerto" and "Dideba-ats da" (in the 19th century terminology, recitative is called tsartkma/avaji). It is possible to perform these recitatives together with any other variant of "Tsmidao ghmerto."

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

წმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

წმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ts'mi - da - o uk'v - da - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

tempo I

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - ნ - და - - - ო

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - ნ - და - - - ო

ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - n - da - - - o

ძლი - ე - - - რო, წმი - და - ო

ძლი - ე - - - რო, წმი - და - ო

dzli - e - - - ro, ts'mi - da - o

rit.

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

383

წმიდაო ღმერთო ¹⁾
Holy God

ჟგაგ ა
Tone I

²⁾ წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - ³⁾ ნ - და - - - - ო
 წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - ნ - და - - - - ო
 ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - n - da - - - - o

ძლი - ე - რო, წმინ - და - ო უ - კუ -
 ძლი - ე - რო, წმინ - და - ო უ - კუ -
 dzli - e - ro, ts'min - da - o u - k'u -

და - ვო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 და - ვო, შე - - - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 da - vo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში გასაღებში აღნიშნულია ფა და დო დიეზები და ფრაგმენტულად არის გამოწერილი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები. წინამდებარე პარტიტურაში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია „წმიდაო ღმერთო“-ს №381 ვარიანტის მიხედვით.

3) №382-ის მსგავსად, ამ საგალობელშიც თანაარსებობს სიტყვები „წმიდაო“ და „წმინდაო“. იხ. III შენიშვნა №381 პიმნთან.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) Key signatures including F and C sharps and fragmentally inserted accidentals are found in the sources. Therefore, we have reworked the accidentals according to the hymn variant #381.

3) Like in hymn #382, the words "tsmidao" and "tsmindao" coexist in this chant as well; see note III on hymn #381.

ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - - და - - - - ო
 ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - - და - - - - ო
 ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - da - - - - o

ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო - (ი) - ო
 ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო - (ი) - ო
 dzli - e - ro, ts'mi - da - o - (i) - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 u - k'u - da - vo, she - gvi - - - - ts'qa - - - - len chven!

ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - - და - - - - ო
 ნმი - და - ო ღმე - რთო, ნმი - - - და - - - - ო
 ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - da - - - - o

1) ფრჩხილებში მოცემული ფონემა „ი“ ჩვენი ჩამატებულია. ის ხელნაწერში არაა, მაგრამ №382-ის მსგავსად (სადაც არის „წმიდაო-ი-ო“), ცალკეა ნოტირებული მისი გამღერებისათვის განკუთვნილი თანაჟღერადობა. მაგალობებს სურვილისამებრ შეუძლიათ აირჩიონ, „წმიდაო“-ს იტყვიან, თუ „წმიდაო-ი-ო“-ს.

1) The phoneme "i" in the parentheses was added by the editors. It is absent in the original, but the precedent for its performance practice is also found for example in hymn #382 ("tsmidao-i-o"). Chanters can sing "tsmidao" or "tsmidao-i-o" as they wish.

ძლი - ე - - - რო, წმი - და - ო
ძლი - ე - - - რო, წმი - და - ო
dzli - e - - - ro, ts'mi - da - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

recit. 1)

წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'midao ghmerto, ts'midao dziero, ts'midao uk'vdavo, she - gvi - ts'qa - len chven!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნიითი უკუნისამდე; ამინ!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნიითი უკუნისამდე; ამინ!
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

1) წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდება“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „წმიდაო ღმერთო“-სთან.
1) The recitative "Tsmindao ghmerto" and "Dideba" can be chanted together with any "Tsmidao ghmerto" variant.

ნმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
 ნმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
 ts'mi - da - o uk'v - da - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

tempo I

ნმი - და - ო ღმერთო, ნმი - ნ - და - - - ო
 ნმი - და - ო ღმერთო, ნმი - ნ - და - - - ო
 ts'mi - da - o ghme-rto, ts'mi - n - da - - - o

ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო უ - კუ -
 ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო უ - კუ -
 dzli - e - ro, ts'mi - da - o u - k'u -

rit.

და - ვო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
 და - ვო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
 da - vo, she - - - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

წმიდაო ღმერთო 1)
Holy God

პირველად
First time

3) *ossia:*
ან ასე:

2) წმი-და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - - ო
წმი-და - ო ღმე - რთო, წმი - - - ნ-და - - - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - n - da - - - - o

ძლი - ე - - რო, წმი - და - ო
ძლი - ე - - რო, წმი - და - ო
dzli - e - - ro, ts'mi - da - o

7) უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!
u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

- 1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:7).
 - 2) გამოცემაში გასაღებში ფა და დო დიეზებია. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია, №381 „წმიდაო ღმერთო“-სა და თავად გამოცემაში მოცემული ზოგიერთი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნის გათვალისწინებით.
 - 3) გამოცემის „შესწორებაში“ (კარბელაშვილი, 1899:IV) სტ. კარბელაშვილი ასეთი რიტმით წარმოგიდგენს ჰიმნის დასაწყისს.
 - 4) №381—383 ჰიმნების მსგავსად, აქაც თანაარსებობს „წმიდაო“ და „წმინდაო“. იხ. შენიშვნები აღნიშნულ ნიმუშებთან.
 - 5) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია მოძახილის საკადანსო სვლა, თავად სტ. კარბელაშვილის მიერ III „წმიდაო ღმერთო“-ში შეტანილი ცვლილების მიხედვით, რომელიც მოცემულია „წირვის“ „დამატებაში“ (კარბელაშვილი, 1899:51).
 - 6) №381-ის ხელნაწერში საგასაღებო ნიშნების ცვლილება, აქვე — მუხლის დასაწყისშივე, მარცვალ „წმი“-დან იწყება. მოდულაციის ეს ალტერნატიული ვარიანტი ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნებითაა გამოხატული.
 - 7) გამოცემაში I „წმიდაო ღმერთო“-ში არის „უ-კვ-დაო“, II-სა და III-ში „უ-კუ-დაო“, რეჩიტატივში „უკვდაო“, ბოლოს კი, „უ-კვუ-დაო“.
- 1) From the "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:7).
 - 2) There are F and C sharps in the publication. The alteration symbols presented here have been inserted with the consideration of some accidentals found in variant #381, and in the publication.
 - 3) In the "corrections" section of the publication (Karbelashvili, 1899:IV), St. Karbelashvili corrects the beginning of the hymn with this rhythm.
 - 4) Like hymns #381-383 "tsmidao" and "tsmindao" also coexist here; see notes for the afore-mentioned examples.
 - 5) The cadence movement of the first voice is printed in small font according to the changes made by St. Karbelashvili himself in the third iteration of "Tsmidao ghmerto" and as provided in the corrections supplement to the publication of the "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:51).
 - 6) At the beginning of the stanza starting from the syllable "tsmi," there is a change in the key signature of hymn #381. This modulating variant is indicated with alteration symbols in parentheses.
 - 7) In the first "Tsmidao ghmerto" in the Karbelashvili "Liturgia," we find the text "u-kv-dao," but in the second and third iterations, we find "u-ku-dao." In the recitative section we see "ukvdao," while at the end there is "u-kvu-dao."

მეორედ
 Second time

1)

ნმი-და - ო ღმე - რთო, ნმი - - (ნ)-და - - - ო

ნმი-და - ო ღმე - რთო, ნმი - - (ნ)-და - - - ო

ts'mi-da - o ghme - rto, ts'mi - (n)-da - - - o

ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო ²⁾(ი) - ო

ძლი - ე - რო, ნმი - და - ო - (ი) - ო

dzli - e - ro, ts'mi - da - o - (i) - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!

u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

მესამედ
 Third time

1)

ნმი-და - ო ღმე - რთო, ნმი - (ნ)-და - - - ო

ნმი-და - ო ღმე - რთო, ნმი - (ნ)-და - - - ო

ts'mi-da - o ghme - rto, ts'mi - (n)-da - - - o

1) ფრჩხილებში მოცემული „ნ“ ჩვენი ჩამატებულია. ის გამოცემაში არაა, მაგრამ, მისი გამღერებისათვის განკუთვნილი ეს მეორედი გრძლიობის ნაგებობა არის.

2) ფრჩხილებში მოცემული ფონემა „ი“ ჩვენი ჩამატებულია. ის „წირვამი“ (კარბელაშვილი, 1899) არაა, მაგრამ №382-ის მსგავსად (სადაც არის „წმიდაო-ი-ო“), ცალკეა ნოტირებული მისი გამღერებისათვის განკუთვნილი თანაჟღერადობა. მაგალობებს სურვილისამებრ შეუძლიათ აირჩიონ, „წმიდაო“-ს იტყვიან, თუ „წმიდაო-ი-ო“-ს.

1) The "n" in parentheses was inserted by the editors. It is absent in the publication, but this construction with one eighth duration is meant for singing this consonant.

2) The phoneme "i" in parentheses was inserted by the editors. It is not present in "Liturgy" (Karbelashvili, 1899), but the notes necessary for its performance are already notated in a similar fashion to hymn #382 (where there is "tsmidao-i-o"). Chanters can sing either "tsmidao" or "tsmidao-i-o" as they wish.

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
dzli - e - ro, ts'mi - da - o

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - len chven!

recit. 1)

წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'midao ghmerto, ts'midao dzliero, ts'midao uk'vdavo, she - gvi - ts'qa - len chven!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

1) წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდება“-ს შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „წმიდაო ღმერთო“-სთან.

1) The performance of this recitative "Tsmidao ghmerto" and "Dideba" is permissible with any "Tsmidao ghmerto" variant.

ნმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ნმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ts'mi - da - o uk'v - da - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

tempo I

ნმი - და - ო ღმე-რთო, ნმი - - (წ)-და - - - - ო

ნმი - და - ო ღმე-რთო, ნმი - - (წ)-და - - - - ო

ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - (n) - da - - - - o

ძლი - ე - - - რო, ნმი - და - ო

ძლი - ე - - - რო, ნმი - და - ო

dzli - e - - - ro, ts'mi - da - o

rit.

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!

უ - კუ - და - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - ლენ ჩვენ!

u - k'u - da - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - len chven!

1) ამ ფერმატას შესახებ, საჭიროდ მიგვაჩნია სტ. კარბელაშვილის სიტყვების მოყვანა: „რომელს ნოტებსაც უზის თავზედ ეს ნიშანი (ფერმატა): თუ გალობაშია დაბოლოებაზე ადრემდის, იმას ნიშნავს, რომ პირველმა და მეორემ უნდა გააგრძელონ, ვიდრე მეორე მორჩება თვისს ლილაონს (ვარიაციას); თუ ბოლოშია, მაშინ გათავების ნიშანია — დასასრულია“ (კარბელაშვილი, 1899:III).

2) ფრჩხილებში მოცემული „წ“ ჩვენნი ჩამატებულია. ის გამოცემაში არაა, მაგრამ, მისი გამღერებისათვის განკუთვნილი ეს მერვედი გრძლიობის ნაგებობა არის.

1) We consider it necessary to refer to St. Karbelashvili's words about this fermata: "the notes at which this symbol (fermata) stands: if it is in the chant before the ending, it means that the first and second voices should continue until the second voice finishes its variation; if it is at the end it denotes the ending" (Karbelashvili, 1899:III).

2) The "წ" in parentheses was inserted by the editors. It is absent in the publication, but this construction with one eighth duration is meant for singing this consonant.

წმიდაო ღმერთო
Holy God

1)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - - და - - - - -
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - - - და - - - - -
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - - - da - - - - -

ო ძლი - ე - რო, წმი - და -
ო ძლი - ე - რო, წმი - და -
o dzli - e - ro, ts'mi - da -

უ - კუ - და - - - - ვო,
უ - კუ - და - - - - ვო,
o u - k'u - da - - - - vo,

rit.

შე - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ საგალობლის მხოლოდ მოძახილის პარტიაა შემონახული. ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები.

აქ წარმოდგენილი მოქმელისა და ბანის პარტიები შეწყობილია და ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №381—384 და №386 „წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვით.

1) Only the first voice part of this chant is preserved in St. Karbelashvili's archive. There are no alteration symbols in the original. First and bass voices parts were arranged with added alteration signs according to the example of hymns #381-#384, and #386.

პირველად First time

1) წმინ-და - ო ღმე - რ - თო, წმი - - - 2) ნ - და - - - ო - -

წმინ-და - ო ღმე - რ - თო, წმი - - - ნ - და - - - ო - -

ts'min-da - o ghme - r - to, ts'mi - - - n - da - - - o - -

3) ო ძლი - ე - რო, წმი - ნ - და - -

წმი - ნ - და - -

o dzli - e - ro, ts'mi - n - da - -

4) ო უ - კვ - და - ვო, შე - გვი - -

წმი - ნ - და - -

o u - k'v - da - vo, she - gvi - -

მეორედ Second time

ი - - წყა - - - - ლენ ჩვენ! წმი - და - ო ღმე - რ - თო,

წმი - და - ო ღმე - რ - თო,

i - - - ts'qa - - - len chven! ts'mi - da - o ghme - r - to,

- 1) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №381 საგალობლის მიხედვით.
 - 2) №381—384 ჰიმნების მსგავსად, აქაც ზოგჯერ „წმიდაო“ და ზოგჯერ „წმინდაო“ გვხვდება. ის შენიშვნა №381 ნიმუშთან.
 - 3) აქ, სადაც წყვეტილი საზოგადოებრივი მოცემული ჩვენ მიერ, ხელნაწერში მოკლე საზოგადოებრივი ჩვენის აზრით, აქ იგულისხმება მნიშვნელოვანი ცეზურა და (მცირე) ფერმატა, რომელიც განსაკუთრებით მოსახერხებელს გახდის ბანის ზედა (სვეტიცხოვლის სკოლის სამგალობლო ტრადიციისათვის უჩვეულო და უცნაური) ვერსიის შესრულებას.
 - 4) მოძახილის ეს სვლა გაურკვეველად არის ჩაწერილი. ქვემოთ ნაჩვენებია ამ მიკრომოტივის ამოკითხვის ვარიანტები.
- 1) There are no alteration symbols in the original. The ones presented here were inserted according to hymn #381.
- 2) Like hymns #381-384, we find "tsmidao" and sometimes "tsmindao" (see the note for hymn #381).
- 3) The intermittent line indicated here represents a short line in the manuscript, which in our opinion implies significant caesure and (minor) fermata. This makes the performance of the upper version of bass especially convenient (this bass variant is unusual and strange for Svetitskhoveli School harmony).
- 4) This variant of the first voice is notated vaguely. Below are various suggestions for its reading.

მესამედ Third time

წმინ-და - ო ღმე - რ - თო, წმი - - - ნ - და - - - -
წმინ-და - ო ღმე - რ - თო, წმი - - - ნ - და - - - -
ts'min-da - o ghme - r - to, ts'mi - - - n - da - - - -

ო ძლი - ე - - - რო, წმი - ნ - და -
ო ძლი - ე - - - რო, წმი - ნ - და -
o dzli - - e - - - ro, ts'mi - n - da -

ო - ი - - - ო უ - კვ - და - - - ვო,
ო - ი - - - ო უ - კვ - და - - - ვო,
o - i - - - o u - k'v - da - - - vo,

შე - გვი - - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - gvi - - - - - ts'qa - - - - len chven!

1) *recit.*

წმინ - და - ო ღმერთ-თო, წმინ - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ვო,
წმინ - და - ო ღმერთ-თო, წმინ - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უკვ - და - ვო,
ts'min - da - o ghmer - to, ts'min - da - o dzli - e - ro, ts'mi - da - o uk'v - da - o;

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა
შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - სა
she - gvi - ts'qa - len chven! di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - sa

სულ - სა, ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
სულ - სა, ან და მა - რა - დის და უ - კუ - ნი - თი უ - კუ - ნი - სამ - დე; ა - მინ!
sul - sa, ats' da ma - ra - dis da u - k'u - ni - ti u - k'u - ni - sam - de; a - min!

tempo I

წმინ - და - ო უ - კვდა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმინ - და - ო უ - კვდა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'min - da - o u - k'vda - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

1) წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდებას“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „წმიდაო ღმერთო“-სთან.

1) The performance of this recitative "Tsmidao ghmertო" and "Dideba" is permissible with any "Tsmidao ghmertო" variant.

ნმინ - და - ო ღმე - რ - თო, ნმი - - - ნ - და - - - -
 ნმინ - და - ო ღმე - რ - თო, ნმი - - - ნ - და - - - -
 ts'min - da - o ghme - r - to, ts'mi - - - n - da - - - -

1)
 ო ძლი - - - ე - - - - რო,
 ო ძლი - - - ე - - - - რო,
 o dzli - - - e - - - - ro,

ნმი - ნ - და - - - ო - ი - - - ო უ - კვ - და - - -
 ნმი - ნ - და - - - ო - ი - - - ო უ - კვ - და - - -
 ts'mi - n - da - - - o - i - - - o u - k'v - da - - -

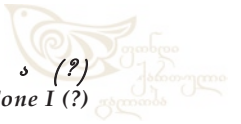
ვო, შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 ო; შე - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 vo, she - gvi - - - - ts'qa - - - - len chven!

1) ხელნაწერში ამ ადგილზე არა წყვეტილი, არამედ მთლიანი ტაქტის ხაზია, რომლითაც ჩვეულებრივ, მუხლის დასასრული და მნიშვნელოვანი ცეზურა აღინიშნება ხოლმე. სურვილის შემთხვევაში, აქ დასაშვებია ფერმატა და სუნთქვის აღება.
 1) In the original there is intermittent line instead of the whole bar line in this spot, which usually denotes the end of stanza and a significant caesure. It is permissible to breathe and perform a fermata if desired.

წმიდაო ღმერთო 1)
Holy God

ჟგაი ა (?)
Tone I (?)

წმი - და - ო ღმე - - - რ - თო, წმი - და -
წმი - და - ო ღმე - - - რ - თო, წმი - და -
ts'mi - da - o ghme - - - r - to, ts'mi - da -

ო ძლი - - - ე - ე - - - - რო, 3
ო ძლი - - - ე - ე - - - - რო,
o dzli - - - e - e - - - ro,

წმი - - - - და - - - - ო
წმი - - - - და - - - - ო
ts'mi - - - - da - - - - o

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ „წმიდაო ღმერთო“-ს ერთადერთი, შავი ხელნაწერია. მასზე წინამდებარე და №388 ჰიმნების მელოდიებია ჩანერილი — II-III სმების პარტიებისა და ალტერაციის ნიშანთა გარეშე.

ხელნაწერში რუსულად არის მითითებული, რომ საგალობელი 8 ხმის სისტემის I ხმას მიეკუთვნება. გარკვეული მსგავსება ჩანს ამ ჰიმნის ჰანგსა და I ხმის „უფალო, ღაღად-ვჰყავ“-ის (კარბელაშვილი, 1897:13), იბაკოს „ავაზაკისა სინანულმან“ და კონდაკის „აღსდეგ საფლავით მაცხოვარ“ (კარბელაშვილი, 1898:90–94) მელოდიებს შორის. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ ამ საგალობლის მელოდიის სანყისი ნაწილი („ძლიერო“-ს ჩათვლით) განსაკუთრებით მსგავსია №401, IV ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ს მელოდიის იმავე ნაწილსა.

აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ჩვენი შეწყობილია II-III სმებიც.
1) In St. Karbelashvili's archive there is only a handwritten draft of this "Tsmidao ghmerto." The melodies of this and hymn #388 were written without second or third voice parts or alteration symbols.

In the original, a note in Russian states that the chant belongs to tone I (of the eight-tone system). We observe similarity between the melody of this chant and the hymns "Upalo, ghaghad-vhqav" (Karbelashvili, 1897:13), the ibako in tone I "Avazakisa sinanulman," and the kondakion "Aghsdeg saplavit matskhovar" (Karbelashvili, 1898:90-94).

The initial part of the melody (including "dzliero") is particularly similar to the melody of the same part of the tone IV "Tsmidao ghmerto."

The alteration symbols and second/third voice parts were arranged by the editors.

უ - კუ - და - - - - - ვო, შე - - - - -

უ - კუ - და - - - - - ვო, შე - - - - -

u - k'u - da - - - - - vo, she - - - - -

rit.

გვი - - - - - წყა - - - - - ლე - ნ ჩვენ!

გვი - - - - - წყა - - - - - ლე - ნ ჩვენ!

gvi - - - - - ts'qa - - - - - le - n chven!

388

წმიდაო ღმერთო ¹⁾
Holy God

ჯგაი ბ
Tone II

წმი - და - - - - - ო ღმე - - - - - რ - თო,

წმი - და - - - - - ო ღმე - - - - - რ - თო,

ts'mi - da - - - - - o ghme - - - - - r - to,

წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო

წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო

ts'mi - da - o dzli - e - ro, ts'mi - da - o

1) ეს „წმიდაო ღმერთო“ №387 საგალობელთან ერთად არის ჩანერილი და, მის მსგავსად, ერთი ხელნაწერის სახით არის შემორჩენილი — მხოლოდ მთქმელის პარტია, რუსულად II ხმის (იხოსის) მითითებითა და ალტერაციის ნიშნების გარეშე. ჰიმნის „დედანი“ [მელოდიურ-ფაქტურული და ჰარმონიული მოდელი] არის „ცისკარში“ დაბეჭდილი II ხმის საცისკრო ანტიფონები (კარბელაშვილი, 1898:191–193). მათი მიხედვითაა აღნიშნული ალტერაციის ნიშნები, ასევე, შეწყობილი მოძახილი და ბანი წინამდებარე პარტიტურაში.

1) This "Tsmidao ghmerto" is notated together with chant #387 and like it, has survived as manuscript - only mtkmeli part, with the indication of tone II in Russian language and without alteration symbols.
The "original" [melodious-textural and harmonious model] of the hymn is the antiphons of tone II of matins published in "Matins" (Karbelashvili, 1989:191-193). According to them alteration symbols are inserted, first voice and bass are tuned in the present score.

rit.

უ - კვდა - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 უ - კვდა - ვო, შე - გვი - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 u - k'vda - vo, she - gvi - - - ts'qa - - - - len chven!

389

წმიდაო ღმერთო^{1) 2)}
Holy God

წმი - - - და - ო ღმე - - - რთო, წმი - და - ო
 წმი - - - და - ო ღმე - - - რთო, წმი - და - ო
 ts'mi - - - da - o ghme - - - rto, ts'mi - da - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა - ვო,
 ძლი - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა - ვო,
 dzli - e - ro, ts'mi - da - o u - k'vda - vo,

rit.

შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
 she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე 202).

2) ხელნაწერში არაა მითითებული, თუ 8 ხმის სისტემის რომელ ხმას მიეკუთვნება საგალობელი. აშკარაა ინტონაციური მსგავსება წინამდებარე ნიმუშსა და სვეტიცხოვლის სკოლის II ხმის „წმიდაო ღმერთო“-ს [№390—398, კარბელაშვილების მიხედვით — „სოფრონის წმიდაო ღმერთო“-ს] ჰანგს შორის. თუმცა, რადგანაც თავად ხელნაწერში არაა მითითებული, პუნდრეგია, ჩვენც თავს ვიკავებთ ამ საგალობლის მიკუთვნებისაგან 8 ხმის სისტემის რომელიმე ხმისათვის.

3) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი სვლა მოძახილის პარტიაში ჩვენი ჩამატებულია.

1) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, f. 1461, doc. #202).

2) In the original it is not indicated to which tone this chant belongs, but it is obvious that this melody is similar to the tone II "Tsmidao ghmerto" [390-398, according to the Karbelashvilis - examples of Archimandrite Sofron's "Tsmidao ghmerto"] of Svetitskhoveli School. But, as this designation is not indicated in the original, we refrain from assigning it a tone.

3) The notes printed in small font were inserted by the editors.

³⁾

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - -
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - -
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - da - o dzli - - -

ი - - - ე - - - - რო, წმი - და - - -
ი - - - ე - - - - რო, წმი - და - - -
i - - - e - - - - ro, ts'mi - da - - -

ო - - - - უ - კუ - და - ვო,
ო - - - - უ - კუ - და - ვო,
o - - - - u - k'u - da - vo,

rit.

შე - გვი - ⁴⁾ წყა - - - - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:11).
2) ხელნაწერებსა და „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:V) №390—398 „წმიდაო ღმერთო“-ს მელოდიის ავტორად დასახელებულია არქიმანდრიტი სოფრონი (არაგვის ერისთავი, 1780—1851). მას პ. კარბელაშვილი ნაშრომში „ქართული საერო და სასულიერო კილოები“ იხსენიებს, როგორც დიდ მოღვაწესა და მგალობელს (კარბელაშვილი, 2011:64, 65).
3) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა.
4) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ჩვენ მიერ ჩამატებული, ალტერნატიული, ბგერები.
1). From the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:11)
2) In the manuscripts and the "Liturgy" (Karbelashvili, 1899: V), Archimandrite Sopron (Aragvis eristavi, 1780-1851) is mentioned as the author of the melodies for the "Tsmindao ghmerto" examples 390-398. In the book, "Georgian Secular and Sacred Tunes", P. Karbelashvili mentions Archimandrite Sopron as a great figure and chanter (Karbelashvili, 2011:64, 65).
3) In the publication, this chant is notated a major third lower.
4) The notation in small font was inserted by the editors.

წმიდაო ღმერთო 1)
Holy God

2) 3)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - - ი -
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - - ი -
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - da - o dzli - - - i -

ე - - - რო, წმი - და - ო უ - კუ - და -
ე - - - რო, წმი - და - ო უ - კუ - და -
e - - - ro, ts'mi - da - o u - k'u - da -

rit.

ვო, შე - - - გვი წყა - - 3) - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - - - გვი წყა - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - gvi - ts'qa - - - len 3) chven!

4)

შე - - - გვი
შე - - - გვი
she - - - gvi -

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ წინამდებარე ჰიმნს, ფაქტობრივად, ემთხვევა მ. ელიზბარაშვილის მიერ ნოტირებული „წმიდაო ღმერთო“ (მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან). ამიტომ, ელიზბარაშვილის ვარიანტი ცალკე აღარაა დაბეჭდილი წინამდებარე კრებულში. მასში არსებული განსხვავებული ხმათასვლა წარმოჩენილია წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი ნოტებითა და შენიშვნებით.

2) სტ. კარბელაშვილისა და ელიზბარაშვილის ხელნაწერებში ჰიმნი ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა.

3) წვრილი შრიფტით მოცემულია განსხვავებული ხმათასვლა მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

4) სტ. კარბელაშვილისა და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებში, მარცვალი „გვი“ სამი ხმის მიერ ითქმება სხვადასხვა დროს, არასინქრონულად. წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ჩვენი ვარიანტი, რომელშიც „გვი“-ს სამივე ხმა ერთად ამბობს.

1) This hymn, notated by St. Karbelashvili actually coincides with "Tsmidao ghmerto" from M. Elizbarashvili's manuscript. This is why Elizbarashvili's variant is not printed separately in the publication. The notes and remarks printed in small font show the differences voice movement.

2) In St. Karbelashvili's and M. Elizbarashvili's manuscripts, the hymn is notated a major third lower.

3) The notation in small font shows the differences in voice movement from M. Elizbarashvili's original.

4) In Karbelashvili's and Elizbarashvili's manuscripts, the syllable "gvi" is sung by three voices at different times, non-synchronously. Our variant is printed with small font, in which "gvi" is sung by all three voices together.

წმიდაო ღმერთო^{1) 2)}
Holy God

3) 4)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - - - -
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო ძლი - - - -
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - da - o dzli - - - -

ე - - - - რო, წმი - და - ო უკვ -
ე - - - - რო, წმი - და - ო უკვ -
e - - - - ro, ts'mi - da - o uk'v -

და - ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
და - ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
da - vo, she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

ossia:
ან ახე:

შე - - - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) აქ წარმოდგენილია „წმიდაო ღმერთო“-ს ვარიანტები 3 წყაროდან: — სტ. კარბელაშვილის არქივიდან (რომელშიც ამ ჰიმნის განსაკუთრებულად ურთიერთმსგავსი ვერსიების ათამდე ხელნაწერია), მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).
2) წინამდებარე პარტიტურაში წარმოჩენილია ხელნაწერებში დაფიქსირებული განსხვავებული ხმათასვლის შემთხვევები.
3) ხელნაწერებში ჰიმნის ვარიანტები ნოტირებულია ტერციით ან სეკუნდით დაბლა.
4) წერილად ნაბეჭდი სვლა (სამივე ხმაში) ერთ ხელნაწერშია. გაურკვეველია, ეს შეცდომაა თუ საგალობლის დაწყების ვარიანტია.
1) This variant of "Tsmidao ghmertო" is taken from three sources: St. Karbelashvili's archive (which contains about ten very similar handwritten variants of this hymn), M. Ippolitov-Ivanov's manuscript (State Folklore Centre, ms. #2111), and P. Karbelashvili's private archive (Central Archive, fund 1461, folder #202).
2) This score shows the differences between the voice movements as documented in the original manuscripts.
3) In the original manuscripts, the hymn variants are notated a third or second lower.
4) In one manuscript, we find the notation in small font in all three voice parts. It is unclear whether this was a mistake, or a variant of the beginning of the chant.

1)

ნმიდაო ღმერთო, ნმიდაო ძლიერო, ნმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ნმიდაო ღმერთო, ნმიდაო ძლიერო, ნმიდაო უკვდავო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ts'midao ghmerto, ts'midao dzliero, ts'midao uk'vdavo, she - gvi - ts'qa - len chven!

დიდება მამასა და ძესა და ნმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა -

დიდება მამასა და ძესა და ნმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა -

dideba mamasa da dzesa da ts'midasas sulsas, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa -

d. c. all fine

მდე; ა - მინ! ნმი - და - ო უკვ - და - ვო შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

მდე; ა - მინ! ნმი - და - ო უკვ - და - ვო შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

mde; a - min! ts'mi - da - o uk'v - da - vo she - gvi - ts'qa - len chven!

1) ეს, რეჩიტატიული „ნმიდაო ღმერთო“ და „დიდება-ან და“, რომელიც სტ. კარბელაშვილისა, მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ხელნაწერებშია მოცემული II სმის „ნმიდაო ღმერთო“-სთან, მელოდიითა და ფაქტურით იდენტურია, ხოლო ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური შეფერილობით განსხვავდება I სმის №380, 382, 383, 384, 386 „ნმიდაო ღმერთო“-ს რეჩიტატიული ნაწილებისაგან.

წინამდებარე რეჩიტატიული „ნმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდებას“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „ნმიდაო ღმერთო“-სთან.

1) The melody and texture of these recitative "Tsmidao ghmerto" and "Dideba-ats da", from Karbelashvili's and Ippolitov-Ivanov's manuscripts are identical to the tone II "Tsmidao ghmerto", but their alteration symbols and modal colouring differ from the recitative sections of the tone I "Tsmidao ghmerto" as seen in hymns 380, 382, 383, 384, 384.

The performance of this recitative "Tsmidao ghmerto" and "Dideba" is permissible together with any "Tsmidao ghmerto".

წმიდაო ღმერთო 1)
Holy God

2)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - - - ო
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - - - ო
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - - - o

ძლი - - - - ე - - - - რო, წმი - და - -
ძლი - - - - ე - - - - რო, წმი - და - -
dzli - - - - e - - - - ro, ts'mi - da - -

ო უ - კვდა - ვო,
ო უ - კვდა - ვო,
3) o u - k'vda - vo,

rit.

შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

- 1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).
 - 2) ხელნაწერში მხოლოდ II-III სმის პარტიები, რომლებიც ნოტირებულია დიდი სეკუნდით დაბლა. აქ წარმოდგენილი მთქმელის პარტია ჩვენი შეწყობილია.
 - 3) ხელნაწერში, ფრაგმენტში „...ო უკვდა...“ ბანი არ არის ნოტირებული.
- 1) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, doc. #202)
 - 2) Only the second and third voice parts are notated, and they are a major second lower in the original. The first voice was arranged by the editors.
 - 3) The bass voice is not notated in the fragment "....o, ukvda...."

წმიდაო ღმერთო 1)
Holy God

2) 3) 4)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - - - -
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - - - -
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - - - -

4)

ე - - - რო, წმი - და - ო უკვ - და -
ე - - - რო, წმი - და - ო უკვ - და -
e - - - ro, ts'mi - da - o uk'v - da -

rit.

ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125).
2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია დიდი სეკუნდით დაბლა.
3) გრ. ჩხიკვაძის მიერ ხელნაწერში ბგერებიდან ბგერაზე გლისანდირებით გადასვლაა აღნიშნული. ჩვენი აზრით, აქ პ. კარბელაშვილის ხანდაზმულობით განპირობებული საშემსრულებლო ნიუანსია აღნიშნული, და არა ყველასათვის საავალდებულო შესრულების მანერა.
4) მუხლებად და საქცევებად საგალობელი ჩვენი დაყოფილია (იდენტური ნიმუშების მიხედვით).
1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (State Folklore Centre, ms. #125).
2) The chant is notated a second lower in the original.
3) This glissando is marked by G. Chkhivadze. In our opinion, these performance nuances are due to the age of the singer (P.Karbelashvili) at the time of transcription, therefore these nuances are not obligatory for performance.
4) The chant is divided into stanzas and phrases by the editors, based on other identical examples.

წმიდაო ღმერთო,¹⁾
Holy God

2)

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - - - -
წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - - - -
ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - - - -

ე - - - - რო, წმი - და - - - - ო უკვ - და -
ე - - - - რო, წმი - და - - - - ო უკვ - და -
e - - - - ro, ts'mi - da - - - - o uk'v - da -

rit.

ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგალობელი ჩანერილია დიდი ტერციით დაბლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. ჩვენ მიერ ტრანსპონირებულ წინამდებარე ვარიანტში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №390—392 „წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვით.

1) From D. Molodinashvili's manuscript.

2) In the original, the chant is notated a major third lower without alteration symbols. In this variant transposed by the editors, the alteration symbols are inserted according to hymns 390-392 of "Tsmidao ghmerto."

წმიდაო ღმერთო,¹⁾
Holy God

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - da - - - o

ძლი - - - ე - - - - რო, წმი - და - -
ძლი - - - ე - - - - რო, წმი - და - -
dzli - - - e - - - - ro, ts'mi - da - -

ო უ - - - კუ-და - ვო,
ო უ - - - კუ-და - ვო,
o u - - - k'u-da - vo,

rit.
შე - - - გვი-წყა - - - ლე - - - - ნ ჩვენ!
შე - - - გვი-წყა - - - ლე - - - - ნ ჩვენ!
she - - - gvi-ts'qa - - - le - - - - n chven!

1) ხელნაწერში ნოტირებულია ჰიმნის მხოლოდ I ხმა, პატარა ტერციით მაღლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. აქ წარმოდგენილი II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

1) Only the first voice part of this example was notated in the original. It was written a minor third higher, without alteration symbols. The second/third voice parts were arranged by the editors.

წმიდაო ღმერთო
Holy God

1)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - და - ო
ts'mi - da - - o ghme - rto, ts'mi - da - o

ძლი - - - ე - - - რო, წმი - და -
ძლი - - - ე - - - რო, წმი - და -
dzli - - - e - - - ro, ts'mi - da -

ო უ - - - კუ - და - - ვო,
ო უ - - - კუ - და - - ვო,
o u - - - k'u - da - - vo,

rit. შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
she - - - gvi - ts'qa - - - len chven!

3) (ლე - - - ნ)
(le - - - n)

1) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. ისინი ჩვენი აღნიშვნულია №390—394 ნიმუშების მიხედვით.

2) II სმაში წერილი შრიფტით მოცემული სვლა ჩვენი ჩამატებულია.

3) ასეა განაწილებული სიტყვიერი ტექსტის მარცვლები ხელნაწერში.

1) There are no alteration symbols in the original; they were inserted by the editors according to examples 390-394.

2) The movement variant in small font for the 2nd voice is added by the editors.

3) In the original source, the syllables of the text are distributed as follows.

წმიდა ღმერთო
Holy God

1)

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - და -
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - და -
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - da -

ო ძლი - ი - - - ე - - - - რო, წმი -
ო ძლი - ი - - - ე - - - - - რო, წმი -
o dzli - - i - - - e - - - - ro, ts'mi -

და - ო უ - - - კუ - და - ვო,
და - ო უ - - - კუ - და - ვო,
da - - o u - - - k'u - da - vo,

rit.

შე - - - გვი - წყა - - - - ლე - - - - - ნ ჩვენ!
შე - - - გვი - წყა - - - - ლე - - - - - ნ ჩვენ!
she - - - gvi - ts'qa - - - - le - - - - - n chven!

1) საგარეო ურთიერთობების სახელმწიფო ცენტრის დიდი სექუნდით დაბლა და ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №390—394 ნიმუშების მიხედვით.

1) The chant was notated a second lower and without alteration symbols. The alteration symbols here were inserted according to examples 390-394.

წმიდა ღმერთო¹⁾
Holy God

წმი - - - - და - - - - ო ღმე - რთო,
წმი - - - - და - - - - ო ღმე - რთო,
ts'mi - - - - da - - - - o ghme - rto,

წმი - - - - და - - - - ო ძლი - ე - - -
წმი - - - - და - - - - ო ძლი - ე - - -
ts'mi - - - - da - - - - o dzli - e - - -

რო, წმი - და - ო უ - - - კუ -
რო, წმი - და - ო უ - - - კუ -
ro, ts'mi - da - o u - - - k'u -

rit.
და - - - - ვო, შე - გვი - წყა-ლენ ჩვენ!
და - - - - ვო, შე - გვი - წყა-ლენ ჩვენ!
da - - - - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილება III ხმის „ღმერთი უფალი“-ს (კარბელაშვილი, 1898:108) მუსიკაზე.
1) This chant was arranged by the editors to the music of the tone III "Ghmerti upali" (Karbelashvili, 1898:108).

წმიდაო ღმერთო, 1)
Holy God

წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი-და - - - ა - - - - ო
წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი-და - - - ა - - - - ო
ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi-da - - - a - - - - o

ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
dzli - e - ro, ts'mi - da - o

rit.

უ - კვა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
უ - კვა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
u - k'vda - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!
3)

1) საგალობლის დასაწყისში აღნიშნულია მისი „დედანი“: „სიტყვისა ღმრთისა“ — წმიდა ნინოს IV ხმის ტროპარი.
2) ხელნაწერში არაა ჩანერილი მოძახილის პარტია. იგი ჩვენი შეწყობილია ამავე პანგის მქონე სხვა საგალობლების მიხედვით.
3) ბანში წერილი შრიფტით დაბეჭდილი ბგერები ჩვენი ჩამატებულია.
1) In the beginning of the chant, the source of the melody is indicated as follows: "Sitkvisa ghmrtisa" (this is the troparion for St. Nino in tone IV).
2) The manuscript lacks the second voice part. This was added by the editors, based on other chants with the same melody.
3) The bass variant in small font was added by the editors.

წმიდაო ღმერთო ¹⁾
„იამბიკოს ხმაზედ, ხმა 4“

Holy God

"In the melody of the iambikos (iambus) in Tone IV"

A. ²⁾

წმი - და - ო ღმე - - - - რთო, წმი - და - ო
წმი - და - ო ღმე - - - - რთო, წმი - და - ო
ts'mi - da - o ghme - - - - rto, ts'mi - da - - - o

ძლი - - - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა -
ძლი - - - ე - რო, წმი - და - ო უ - კვდა -
dzli - - - e - ro, ts'mi - da - o u - k'vda -

rit. *Fine*

ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №202 და №209 საქმეები).

2) არქივში „იამბიკოს მელოდიის“ „წმიდაო ღმერთო“ ორი ვარიანტის სახით არის ნოტირებული, რომელნიც აქ წარმოდგენილია, როგორც ა და ბ ვარიანტები.

3) ფორმის სინტაქსური ერთეულების გამმიჯნავი მძიმეები ხელნაწერში არაა. ჩვენი აღნიშნული მძიმეები ფრჩხილებშია მოცემული.

1) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, f. 1461, folders #202 and #209).

2) In the archive there are two notated variants of "Tsmidao ghmerto" that have the "iambus melody". They are presented here as variants a and b.

3) In the original there are no commas separating the syntactic units. Commas in parentheses were inserted by the editors.

B. 1) 2)

ნმი - და - ო ღმე - - - რთო, ნმი - და - ო
 ნმი - და - ო ღმე - - - რთო, ნმი - და - ო
 ts'mi - da - o ghme - - - rto, ts'mi - da - o

ძლი - - - ე - რო, ნმი - - - და - - - ო
 ძლი - - - ე - რო, ნმი - - - და - - - ო
 dzli - - - e - ro, ts'mi - - - da - - - o

უ - - - კვდა - ვო, შე - - - გვი - - -
 უ - - - კვდა - ვო, შე - - - გვი - - -
 u - - - k'vda - vo, she - - - gvi - - -

წყა - ლენ ჩვენ!
 წყა - ლენ ჩვენ!
 ts'qa - len chven!

3) *d. c. all fine*
 4)

1) ხელნაწერში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №209) მხოლოდ I ხმის პარტიაა ჩანერილი. აქ წარმოდგენილი II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

2) ხელნაწერში „წმიდაო ღმერთო“-ს ბ ვერსიის საგასაღებო ნიშანია *სი* ბემოლი, რომელიც ერთხელ უქმდება ფრაზაში „წმიდაო უკვდავო“. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ა ვარიანტის მიხედვით.

3) წინამდებარე ნიმუში ბოლოვდება არა კადანსით, არამედ გადასაბმელი, განმეორებისათვის განკუთვნილი ნაგებობით. დასაშვებია, რომ შესრულდეს ა, შემდეგ ბ და კვლავ ა ნიმუში; ან 2-გზის ბ, ბოლოს კი, ა „წმიდაო ღმერთო“.

4) აქ II ხმის ქვედა, წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი ვარიანტი უნდა შესრულდეს მხოლოდ ბანის ქვედა ვარიანტთან ერთად.

1) Only the first voice part was notated in the original source. The second/third voice parts were arranged by the editors.

2) In the original, the key signature for version b of "Tsmindao ghmerto" is B flat, which is annulled once in the phrase "tsmidao ukvdavo". The alteration symbols here were inserted by the editors according to variant a.

3) This example does not end in a cadence, but in a linking construction which is intended for repetition. It is permissible to perform example a, then b, and then again a; or it is possible to perform b twice, and conclude with a "Tsmindao ghmerto".

4) The bottom variant of the second voice (in small font) should be performed here together with the bottom variant of the bass voice.

წმიდა ღმერთო,¹⁾
Holy God

ჟმღ ე
Tone V

წმი - და - - - - - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო -
წმი - და - - - - - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო -
ts'mi - da - - - - - o ghmer - to, ts'mi - da - o - -

ო ძლი - - - - ე - - - - - რო, წმი - - -
ო ძლი - - - - ე - - - - - რო, წმი - - -
o dzli - - - - e - - - - - ro, ts'mi - - -

და - - - - - ო უ - კვა - - - - - ვო - - - -
და - - - - - ო უ - კვა - - - - - ვო - - - -
da - - - - - o u - k'vda - - - - - vo - - - -

rit.
ო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
ო, შე - - - გვი - - - წყა - ლენ ჩვენ!
o, she - - - gvi - - - ts'qa - len chven!

1) საგალობელი ჩვენი განყოფილია V ხმის „ღმერთი უფალი“-სა და ღმრთისმშობლის ტროპარის „ვიხაროდენ ბჭეო განუღებელო“ (კარბელაშვილი, 1898:127—132) ინტონაციებზე.
1) This chant was arranged by the editors based on the music of tone V "Ghmerti upali" and the Virgin's Troparion "Gikharoden bcheo ganughebelo" (Karbelashvili, 1898:127-132).

წმიდა ღმერთო,¹⁾
Holy God

წმი - ნ - და - ო ღმე - რ - თო, წმი - -
წმი - ნ - და - ო ღმე - რ - თო, წმი - -
ts'mi - n - da - o ghme - r - to, ts'mi - -

ი - ნ - და - ო ძლი - ე - - - რო,
ი - ნ - და - ო ძლი - ე - - - რო,
i - n - da - o dzli - e - - - ro,

წმი - - - და - - - ო
წმი - - - და - - - ო
ts'mi - - - da - - - o

უკვ - და - ვო, უ - კუ - და - - - -
უკვ - და - ვო, უ - კუ - და - 4) - - - -
uk'v - da - vo, u - k'u - da - - - -

1) ხელნაწერში მითითებულია ჰიმნის „დედანი“ [მელოდიურ-ფაქტურული და ჰარმონიული მოდელი] — „ჯვარსა შენსა“ (იხ. კარბელაშვილი, 1898:65, 216; წინამდებარე ტომის №435-436).

2) აქედან მოძახილი და ნანილობრივ ბანიც, აღარაა ნოტირებული. ისინი ჩვენი შეწყობილია.

3) ჰიმნში მეორდება სიტყვა „უკვდავო“. ცალკეული სიტყვების ან ფრაზების გამეორების მაგალითები სხვა საგალობლებშიც გვხვდება.

4) ამ მუხლში ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები „ცისკარში“ მოცემული „ჯვარსა შენსა“-ს ვარიანტების (კარბელაშვილი, 1898:65, 216; წინამდებარე კრებულის №435-436) მიხედვითაა აღნიშნული.

1) In the original, the source melody is indicated as being the chant "Jvarsa shensa" (Karbelashvili, 1898:65, 216). See hymns #435-436 this volume.

2) From this point, the second and bass voice parts were not notated in the original. They were arranged by the editors.

3) The word "ukvdavo" is repeated in the hymn. Separate words and phrases are also repeated in other chants.

4) In this stanza, the alteration symbols have been inserted according to the variants of "Jvarsa shensa" as published in "Matins" (Karbelashvili, 1898:65, 216; See hymns #435-436 this volume).

ვო, შე - გვი - წყა - ლე - ნ ჩვენ!
 ვო, შე - გვი - წყა - ლე - ნ ჩვენ!
 vo, she - gvi - ts'qa - le - n chven!

1)

წმი - და - ო ღმე - რ - თო წმი - - - -
 წმი - და - ო ღმე - რ - თო წმი - - - -
 ts'mi - da - o ghme - r - to ts'mi - - - -

და - ო ძლი - ე - რო, წმი - - - -
 და - ო ძლი - ე - რო, წმი - - - -
 da - o dzli - e - - ro, ts'mi - - - -

და - ო უკვ - და - ვო,
 და - ო უკვ - და - ვო,
 da - o uk'v - da - vo,

1) ხელნაწერში „წმიდაო ღმერთო“-ს ამ ვარიანტის მხოლოდ მთქმელის პარტიაა ნოტირებული. იგი რამდენადმე სხვაობს წინა ნიმუშისაგან, განსაკუთრებით დამაბოლოებელი მუსლით. მოძახილისა და ბანის პარტიები ჩვენი შეწყობილია.

1) Only the first voice part from this variant of "Tsmidao ghmerto" is notated in the original source. It is somewhat different from the previous example, particularly in the final stanza. The second voice and bass voice parts were arranged by the editors.

შე - გვი - - - - - ნყა - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - - - - - ნყა - ლენ ჩვენ!
she - gvi - - - - - ts'qa - len chven!

1) *recit.*

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
dideba mamasa da dzesa da ts'midasა sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde;

tempo I

ა-მინ! წმი - - - - და - - - - ო
ა-მინ! წმი - - - - და - - - - ო
a - min! ts'mi - - - - da - - - - o

უკვ - და - ვო, შე - გვი - - - - -
უკვ - და - ვო, შე - გვი - - - - -
uk'v - da - vo, she - gvi - - - - -

1) რეჩიტატიული „დიდება-ან და“ გადმოტანილია „ჯვარსა შენსა“-დან. ასევე, „ჯვარსა შენსა“-ს მიხედვითაა განყოფილი ბოლო მუხლის „წმიდაო უკვდავო“-ს განმეორება „დიდება-ან და“-ს შემდეგ (შდრ. წინამდებარე კრებულის №435).
1) The recitative "Dideba-ats da" is taken from the hymn "Jvarsა shensa." The repetition of the text "tsmidao ukdavo" in the final stanza after "dideba ats da" is also ornamented according to the hymn "Jvarsა shensa" (compare with #435 of this collection).

1)

ნყა - ლენ ჩვენ! წმი - და - ო
 წყა - ლენ ჩვენ! წმი - და - ო
 ts'qa - len chven! ts'mi - da - o

ღმე - რ - თო, წმი - - - - და - ო ძლი -
 ღმე - რ - თო, წმი - - - - და - ო ძლი -
 ghme - r - to, ts'mi - - - - da - o dzli -

ე - - - რო, წმი - - - - და - - -
 ე - - - რო, წმი - - - - და - - -
 e - - - ro, ts'mi - - - - da - - -

ო უკვ - და - ვო,
 ო უკვ - და - ვო,
 o uk'v - da - vo,

1) აქ გადმოტანილია I „წმიდაო ღმერთო“, მცირეოდენი ცვლილებებით: ა) ოდნავ შეცვლილია ხმათასვლა; ბ) დამაბოლოებელ მუხლად აღებულია „ცისკარში“, „ჯვარსა შენსა“-სთან დაბეჭდილი (კარბელაშვილი, 1898:66), საგალობლის დასრულებისათვის განკუთვნილი დამაბოლოებელი მუხლი.

1) The first "Tsmidao ghmerto" was moved here with these minor changes: a) slightly changed voice movement; b) the final stanza as published with "Jvarsa shensa" (Karbelashvili, 1898:66).

უ - კუ - და - - - - - ვო, შე - გვი -
 უ - კუ - და - - - - - ვო, შე - გვი -
 u - k'u - da - - - - - vo, she - gvi - -

rit.

წყა - - - ლე - ნ ჩვენ!
 წყა - - - ლე - ნ ჩვენ!
 ts'qa - - - le - n chven!

404

წმიდაო ღმერთო ¹⁾
 Holy God

ჟგაღ ზ
 Tone VII

წმი - და - ო ღმე - - - ე - - - -
 წმი - და - ო ღმე - - - ე - - - -
 ts'mi - da - o ghme - - - e - - - -

1) საგალობლო ჩვენი განყოფილება VII ხმის „ღმერთი უფალი“-სა (კარბელაშვილი, 1898:150) და „უფალი, ღაღად-გყავ“-ის (კარბელაშვილი, 1897:58) ინტონაციებზე.

1) This chant was arranged by the editors based on the music of the tone VII "Ghmerti upali" and "Upalo ghaghad-vyav" (Karbelashvili, 1897:58).

რთო, წმი - - - - - და - - - - - ო ძლი - ე -

რთო, წმი - - - - - და - - - - - ო ძლი - ე -

rto, ts'mi - - - - - da - - - - - o dzli - e -

რო, წმი - - - - - და - - - - - ო

რო, წმი - - - - - და - - - - - ო

ro, ts'mi - - - - - da - - - - - o

უკვ - და - - - - - ვო, შე - - - - - გვი - - - - -

უკვ - და - - - - - ვო, შე - - - - - გვი - - - - -

uk'v - da - - - - - vo, she - - - - - gvi - - - - -

rit. 1) (ლენ ჩვენ!)
(len chven!)

ი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

ი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

i - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

1) კარბელაშვილთა ტრადიციის VII ხმის საგალობლებში, ამ საკადანსო მუხლში, ბოლო ორი მარცვლის მუსიკაზე დადების აქ წარმოდგენილი ორი ვარიანტი გვხვდება.
1) Two variants reprinted here are found in the cadence stanza of the tone VII chants of the Karbelashvilis' tradition.

წმიდაო ღმერთო,¹⁾
Holy God

2)

წმი - და - ღმერთო,
წმი - და - ღმერთო,
ts'mi - da - ghme - rto,

წმი - და - ღმერთო, ძლი - ე - რო,
წმი - და - ღმერთო, ძლი - ე - რო,
ts'mi - da - ts'mi - o dzli - e - ro,

წმი - და - ღმერთო, უ - კვდა - ვო,
წმი - და - ღმერთო, უ - კვდა - ვო,
ts'mi - da - o u - k'vda - vo,

rit.

შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!
she - gvi - ts'qa - len chven!

1) ამ ჰიმნის მსგავსი, კახური სიმღერისათვის დამახასიათებელი ჩახვევებით ნამღერი „წმიდაო ღმერთო“ შედიოდა ანსამბლ „მთიების“ (ხელმძღვანელები ედიშერ და გიორგი გარაკანიძეები) რეპერტუარში. სსენებულის ჰიმნი „მთიების“ კომპაქტ-დისკშიცაა შეტანილი (Mtiebi. Traditionelle Gesänge aus Georgien, 1996), სადაც აღნიშნულია, რომ ეს საგალობელი „მთიებმა“ შეისწავლა კახეთში, მოხუცი მგალობლის — გიორგი გულიაშვილისაგან.

2) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნდით დაბლა ნოტირებული.

1) A very similar variant of this "Tsmidao ghmerto" with characteristic ornamentations of Kakhetian songs was often performed by ensemble Mtiebi (directed by Edisher Garakanidze and Giorgi Garakanidze). The hymn is found on Mtiebi's recording: "Mtiebi. Traditionelle Gesänge aus Georgien, 1996." On the liner notes, it says that Edisher Garakanidze recorded this hymn from an old chanter Giorgi Guliashvili in Kakheti.

2) In the original source the chant is notated a major second lower.

წმიდაო ღმერთო
Holy God

1)

წმი - და - - - - - ო ღმე - - - - - რთო,
წმი - და - - - - - ო ღმე - - - - - რთო,
ts'mi - - - - - da - - - - - o ghme - - - - - rto,

2) *Ossia:*
აბ აბე:

და - - - - -
და - - - - -
da - - - - -
2)

წმი - - - - - და - - - - - ო ძლი - ე - - - - - რო,
წმი - - - - - და - - - - - ო ძლი - ე - - - - - რო,
ts'mi - - - - - da - - - - - o dzli - e - - - - - ro,

წმი - - - - - და - - - - - ო უ - კვდა - - - - - ო;
წმი - - - - - და - - - - - ო უ - კვდა - - - - - ო;
ts'mi - - - - - da - - - - - o u - k'vda - - - - - vo,

1) მოძახილსა და ბანში მოცემული ინტონირების ვარიანტებიდან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
2) მოძახილის პარტია მარცვალ „და“-ზე გაურკვეველადაა ჩანერილი. აქ წარმოდგენილია ამ ადგილის ამოკითხვის ვარიანტები.
3) აქედან რეჩიტატიულ „წმიდაო ღმერთო“-მდე ხელნაწერში ბანი არაა ნოტირებული, ჩვენი შეწყობილია.
1) Only one of these first voice and bass variants should be performed.
2) The notation for the first voice part is illegible on the syllable "da." The editors offer some options.
3) In the original source, from here up to the recitative "Tsmidao ghmerto" the bass was not notated. The editors added this section.

rit. *Fine*

შე - - გვი - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - გვი - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
she - - gvi - - - ts'qa - - - - - len chven!

1) *recit.*

წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდავო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
ts'midao ghmerto, ts'midao dziero, ts'midao uk'vdavo, shegvi - ts'qa - len chven!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა -
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა -
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sursa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa -

d. c. all fine

მდე; ა - მინ! წმიდაო უკვდავო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
მდე; ა - მინ! წმიდაო უკვდავო, შეგვი - წყა - ლენ ჩვენ!
mde; a - min! ts'midao uk'vdavo, shegvi - ts'qa - len chven!

*წმიდაო ღმერთო
Holy God*

1) წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდებას“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „წმიდაო ღმერთო“-სთან.
1) The performance of this recitative "Tsmidao ghmerto" and "Dideba" is permissible together with any "Tsmidao ghmerto" variant.

წმიდაო ღმერთო^{1) 2)}

(„მღვდელთმთავრის“)

Holy God

(For Hierarchical Service)

First system of the musical score for 'Holy God'. It consists of three staves: soprano, alto, and bass. The lyrics are: წმი - და - ო ღმე - წმი - და - ო ღმე - ts'mi - da - o ghme - . There are musical markings: a 3-measure rest in the soprano and alto parts, and a 5-measure rest in the bass part. A 4-measure rest is also present in the bass part.

Second system of the musical score. The lyrics are: რთო, წმი - და - ო რთო, წმი - და - ო რთო, ts'mi - da - o . There are musical markings: a 5-measure rest in the soprano and alto parts, and a 3-measure rest in the bass part.

Third system of the musical score. The lyrics are: ძლი - ე - რო, წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო ძლი - ე - ro, ts'mi - da - o . There is a 3-measure rest in the soprano and alto parts.

1) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №193 და №202 საქმეები).

2) პარტიტურაში წერილი შრიფტით დაბეჭდილია ხმათასვლის ვარიანტები, პ. კარბელაშვილის არქივში არსებული ნიმუშებიდან.

3) ჩანაწერებში პ. კარბელაშვილის არქივიდან, ამ კადანსებში I ხმაში მი ბემოლი, ბანში კი ლა ბემოლი ჩნდება და კადანსირება ხდება დო ეოლიურ კილოში — ისე, როგორც ეს №408-შია ნაჩვენები. დასაშვებია ორივე ვერსიის შესრულება.

4) ვარიანტი პ. კარბელაშვილის არქივის ერთ-ერთი ხელნაწერიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №193).

5) ფორმის სინტაქსურ ერთეულთა გამმიჯნავი მძიმეები და ტაქტის ხაზები ჩვენი აღნიშვნულია — სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული, წინამდებარე კრებულის №409 „მღვდელთმთავრის წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვით.

1) From Gr. Chkhikvadze's manuscript (Folklore Centre, ms. #2125), and the private archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, folders #193 and #202).

2) In the score, the voice movements are written in small font from the examples in P. Karbelashvili's archive.

3) There is an E flat in the first voice part in these cadences, an A flat in the bass, and the cadence on C Aeolian mode (like in #408) in P. Karbelashvili's archive. It is possible to perform both versions.

4) This variant is from P. Karbelashvili (Central Archive, f. 1461, doc.#193).

5) The commas and bar lines separating the syntactical units were inserted by the editors, based on the "Bishop's Tsmidao Ghmerto" (#409), as sourced from the archive of St. Karbelashvili.

უ - - - - კუ-და - - - ვო, შე - ი-ე - გვი - - -
 უ - - - - კუ-და - - - ვო, შე - ი-ე - გვი - - -
 u - - - - k'u - da - - - vo, she - i - e - gvi - - -

ი - - -
 ი - - -
 i - - -

1) *ossia:*
ან ასე:

ჩვენ!
 ჩვენ!
 chven!

2) *ossia:*
ან ასე:

ი - - - - 3) - წყა - - - - ლე - ნ ჩვენ!
 ი - - - - წყა - - - - ლე - ნ ჩვენ!
 i - - - - ts'qa - - - - le - n chven!

1); 2) სმათასელის ვარიანტები პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №193).
 3) ხელნაწერებში აქ ყველგან მი ბეკარია. სურვილის შემთხვევაში, აქ დასაშვებია, მოძახილში მანამდე აუღერებულ სი ბემოლთან კვარტული კოორდინაციით განპირობებული მი ბემოლის აღებაც. საგალობლებში ამ (პირობითად, ეოლიური კილოს ცენტრიდან IX) ბგერის ინტონირების ორივე ვარიანტი სშირად გხვდვება — მაღალიც (ამ შემთხვევაში მი ბეკარი) და დაბალიც (მი ბემოლი).
 1) 2) These variants are from P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, folder #193).
 3) There is always E natural here, in the sources. But it is possible to sing E flat here to concord with the B flat. One often encounters both possibilities of this tuning (conditionally, from the centre of Aeolian mode IX), when it sounds both high (in this case E natural) or low (E flat).

წმიდაო ღმერთო¹⁾
(„მღვდელთმთავრის“)

Holy God

(For Hierarchical Service)

წმი - - - - და - - - - ო ღმე - რთო,
წმი - - - - და - - - - ო ღმე - რთო,
ts'mi - - - - da - - - - o³⁾ ghme - rto,

2) *ossia:*
ან ასე:

და - - - - ო
და - - - - ო
da - - - - o

წმი - - - - - და - - - - - ო
წმი - - - - - და - - - - - ო
ts'mi - - - - - da - - - - - o

2) *ossia:*
ან ასე:

და - - - - - ო
და - - - - - ო
da - - - - - o

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში „წმიდაო ღმერთო“-ს ამ ნიმუშის რამდენიმე ხელნაწერია. ზოგ მათგანში ეს ჰიმნი პარტიტურის სახით არის ნოტირებული, ზოგში კი, ჩანერილია ცალკეული ხმის პარტიები. წინამდებარე ჰიმნს ზედმიწევნით ემთხვევა მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2099) და მ. ელიზბარაშვილის (მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან) მიერ ნოტირებული ნიმუშები „მღვდელთმთავრის წმიდაო ღმერთო“-სი. ამიტომ, იპოლიტოვ-ივანოვისა და ელიზბარაშვილის ვარიანტები ამ კრებულში ცალკე აღარაა დაბეჭდილი, ხოლო მათში არსებული განსხვავებული ხმათა სვლა წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი ნოტებითა და შენიშვნებითაა წარმოჩენილი.

2) საკადანსო საქცევი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნებისა და კილოური მიხრილობის ეს ორნაირი ვერსია ხელნაწერებშია წარმოდგენილი.

3) ქვედა ვარიანტი პანის სვლისა მ. ელიზბარაშვილის ჩანაწერიდანაა.

4) ფრჩხილებში ნაბეჭდი მი ბემოლი ჩვენი ჩამატებულია.

1). There are several handwritten copies of this "Tsmidao ghmerto" variant in St. Karbelashvili's archive. In some of these variants the hymn is notated in score, while in others its parts are notated separately. Other examples of "Bishop's Tsmidao ghmerto" thoroughly coincide with this hymn, such as those notated by M. Ippolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2099) and M. Elizbarashvili (from M. Elizbarashvili's manuscript). This is why M. Ippolitov-Ivanov's and M. Elizbarashvili's variants have not been printed separately in this collection. What small differences occur have been supplied in small font.

2) These two versions of non-key signatures and modes in cadence phrase were found in the manuscript sources.

3) The lower variant of the bass voice is from M. Elizbarashvili's notation.

4) The E flat in parenthesis was added by the editors.

ძლი - ე - რო, წმი - - - - -
ძლი - ე - რო, წმი - - - - -
dzli - e - ro, ts'mi - - - - -

და - - - - - უ - - - - - კუ -
და - - - - - უ - - - - - კუ -
da - - - - - o u - - - - - u - - - - - k'u -

1) *ossia:*
ან ასე:

და - - - - -
და - - - - -
da - - - - - o

2)

და - - - - - ვო; შე - (ი) - ე - გვი - - - - -
და - - - - - ვო; შე - (ი) - ე - გვი - - - - -
da - - - - - vo, she - (i) - e - - - - - gvi

3)

1) იხ. II შენიშვნა წინა გვერდზე.
2) სიტყვაში ჩამატებული ფონემა — „ი“, სტ. კარბელაშვილის მხოლოდ ზოგიერთ ხელნაწერში გვხვდება. ის არ ჩანს მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებშიც.
3) ბანის მოძრაობის ვარიანტი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან.
1) See note II on the previous page.
2) The inserted phoneme "i" is found in some of St. Karbelashvili's manuscripts, but is not found in the manuscript sources of M. Ippolitov-Ivanov's or M. Elizbarashvili.
3) The bass variant is from M. Ippolitov-Ivanov's sources.

1) *rit.*
ი - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
ი - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
i - - - - ts'qa - - - - - len chven!
II tenor
მოძახილი

409

წმიდაო ღმერთო,³⁾
(„მღვდელთმთავრის“)

Holy God
(For Hierarchical Service)

წმი - - - - - და - - - - - ო
წმი - - - - - და - - - - - ო
ts'mi - - - - - da - - - - - o

4) *ossia:*
ან ახვ:

და - - - - - ო
და - - - - - ო
da - - - - - o

ღმე - - - - რ - თო, წმი - - - - ი - - - -
ღმე - - - - რ - თო, წმი - - - - ი - - - -
ghme - - - - r - to, ts'mi - - - - i - - - -

1) ხელნაწერებში აქ ყველგან მი ბეკარია. მის ნაცვლად მი ბემოლის შესრულებაც დასაშვებია.
2) II ხმის საკადანსო სვლის ვერსიები მ. ელიზბარაშვილისა და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან.
3) წინამდებარე საგალობელი ჩანერილია არა პარტიტურის, არამედ ცალკეული ხმების პარტიტების სახით. ხელნაწერებში მოცემული ხმათასვლის ვარიანტები წარმოდგენილია წვრილი შრიფტით.
4) წვრილი შრიფტით მოცემული, საკადანსო საქცევებში განსხვავებული კილოური მიხრილობის ეს ალტერნატიული ვარიანტი, ჩვენი შესრულებულია — №408 საგალობლის მიხედვით.
1) There are E naturals throughout, in the original source. One can sing either E naturals or E flats in this place.
2) This second voice variant is found in the sources of M. Elizbarashvili and M. Ippolitov-Ivanov.
3) This chant is not notated in score, but as separate voice parts. A variation from the manuscripts is printed in small font.
4) This variant with different ficta was added by the editors based on chant #408.

უ - - - - უ - - - - კუ - და - - - - ვო,
 უ - - - - უ - - - - კუ - და - - - - ვო,
 u - - - - u - - - - k'u - da - - - - vo,

შე - - - - გვი - - - - ი - - - -
 შე - - - - გვი - - - - ი - - - -
 she - - - - gvi - - - - i - - - -

rit. *Fine*
 წყა - - - - ლე - ნ ჩვენ!
 წყა - - - - ლე - ნ ჩვენ!
 ts'qa - - - - le - n chven!

2) *recit.*

წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
 წმი - და - ო ღმერ - თო, წმი - და - ო ძლი - ე - რო, წმი - და - ო
 ts'mi - da - o ghmer - to, ts'mi - da - o dzli - e - ro, ts'mi - da - o

1) ხელნაწერში აქ მი ბეკარია, მაგრამ ბანის ზედა ვარიანტთან ოქტავური კოორდინაციის გამო, ბემოლი დავსვეთ.
 2) რეჩიტატიულ „წმიდაო ღმერთო“-ს ხელნაწერში არაა ჩანერილი მოძახილის პარტია. იგი ჩვენ შეწყობილია. წინამდებარე რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-სა და „დიდებას“ შესრულება დასაშვებია ნებისმიერ „წმიდაო ღმერთო“-სთან.
 „მღვდელთმთავრის წმიდაო ღმერთო“ მელოდიური კონტურითა და ინტონაციური კოლორიტით მსგავსია „წმიდაო ღმერთო“-ს გელათის სკოლის ნიმუშებისა. ეს რეჩიტატიული „წმიდაო ღმერთო“-ც გამოირჩევა გელათის სკოლის „წმიდაო ღმერთო“-ების რეჩიტატივებთან მსგავსებით.
 1) In the original, there is an E natural here, but due to the need for octave equivalency with the upper variant of the bass voice, we have inserted an E flat.
 2) There is no second voice in the original source of this recitative "Tsmidao ghmerto". It was added by the editors.
 The performance of this recitative "Tsmidao ghmerto" and "Dideba" is possible with any "Tsmidao ghmerto" variant.
 In its melodic outline and intonation, the "Bishop's tsmidao ghmerto" variant resembles the "Tsmidao ghmerto" examples from the Gelati School. This recitative "Tsmidao ghmerto" also resemblances the "Tsmidao ghmerto" recitatives from the Gelati School.

1)

უ - კვდა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა

უ - კვდა - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ! დიდება მამასა და ძესა

u - k'vda - vo, she - gvi - ts'qa - len chven! dideba mamasa da dzesa

და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

d. c. all fine

წმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

წმი - და - ო უკვ - და - ვო, შე - გვი - წყა - ლენ ჩვენ!

ts'mi - da - o uk'v - da - vo, she - gvi - ts'qa - len chven!

2) წმიდაო ღმერთო
Holy God

1) „დიდება-ან და“ და „წმიდაო უკვდავო, შეგვიწყალებ ჩვენ“ ხელნაწერში არაა. ისინი ჩვენი განყოფილია სხვა „წმიდაო ღმერთო“-ების მიხედვით.

2) დასაშვებია, რომ აქ „სამღვდელოთმთავრო წმიდაო ღმერთო“-ს ნებისმიერი სხვა ვარიანტიც შესრულდეს.

1) There is no "Dideba-ats da" and "tsmidao, ukvdavo, shegvi tsqalen chven" in the original. They were added by the editors based on other examples of "Tsmidao ghmerto."

2) Any other variant of "Bishop's tsmidao ghmerto" can replace this one.

წმიდაო ღმერთო¹⁾
(„ძღვდელთათაერის“)

Holy God
(For Hierarchical Service)

2) 3)

წმი - - - - - ნ - და - - - - - ო
წმი - - - - - ნ - და - - - - - ო
ts'mi - - - - - n - da - - - - - o

ღმე - - - - - რთო,
ღმე - - - - - რთო,
წმი - - - - -
წმი - - - - -
ghme - - - - - rto,
ts'mi - - - - -

ი - - - - - ნ - და - - - - - ო
ი - - - - - ნ - და - - - - - ო
i - - - - - n - da - - - - - o

ძლი - - - - - ე - - - - - რო,
ძლი - - - - - ე - - - - - რო,
წმი - - - - -
წმი - - - - -
dzli - - - - - e - - - - - ro,
ts'mi - - - - -

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია, №407—409 „წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვით.
3) ფორჩხილებში ნაბეჭდი ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნების შესრულება სავალდებულო არაა.
1) From D. Molodinashvili's manuscript.
2) In the original, there are no clef signs or accidentals. The alteration symbols were inserted here by the editors according to the "Tsmidao ghmerto" examples 407-409.
3) The accidentals in parenthesis can be performed freely.

ო - - - - - ბ - - - - - ღა - - - - - მ

i - - - - - n - da - - - - - o

უ - - - - - კუ - - - - - ღა - - - - -

u - - - - - k'u - - - - - da - - - - -

ვო, შე - - - - - გვი - - - - - ი - - - - -

vo, she - - - - - gvi - - - - - i - - - - -

rit.

წყა - - - - - ა - - - - - ლენ ჩვენ!

ts'qa - - - - - a - - - - - len chven!

წმიდაო ღმერთო 1)
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

2)

წმი - და - - - - - ო ღმე - - - -

წმი - და - - - - - ო ღმე - - - -

ts'mi - da - - - - - o ghme - - - -

ე - - - - - რთო, წმი - და - - - - - ო

ე - - - - - რთო, წმი - და - - - - - ო

e - - - - - rto, ts'mi - da - - - - - o

ძლი - ე - - - - - რო, წმი - და - - - - -

ძლი - ე - - - - - რო, წმი - და - - - - -

dzli - - e - - - - - ro, ts'mi - da - - - - -

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2112) ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერებში ჰიმნი ნოტირებულია კვარტით დაბლა.

1) From St. Karbelashvili's archive and the manuscript of M. Ippolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2112).

2) In the original sources, this hymn is notated a fourth lower.

1)

ო უ - კუ - და - - - - - ვო,
ო უ - კუ - და - - - - - ვო,
o u - k'u - da - - - - - vo,

ossia:
ან ასე:

ვო,
ვო,
vo,

rit.

შე - - - - - გვი - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - - - გვი - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - - - gvi - ts'qa - - - - - len chven!

1) ხელნაწერში ფრაზა „უკვდავო“-ს, ჩვენთან წერილად ნაბეჭდი ვერსიის ფინალისი (*მი ბემოლ-სოლ-სი ბემოლ*), როგორც ჩანს, მოგვიანებით, გადახაზულია (წაშლილია). მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანაწერშიც ნაჩვენებია, რომ III მუხლი, ასე ვთქვათ, ბოლო-შეკვეცილია და I-II მუხლებისაგან განსხვავდება იმით, რომ აღარ აქვს ხსენებული თანაჟღერადობა.

საგანგებო ცენტრის უფრო „გამშვენებულ“ (№413—425) ვარიანტებში მუხლი „უკვდავო“ ბოლო-შეკვეცილი სახით არის მოცემული. მაგრამ, №412-ში ეს მუხლი, №411 „წმიდაო ღმერთო“-ს ხელნაწერის მსგავსად, იგივე ჰანგიანი წინა მუხლების იდენტურია - არაა შემოკლებული. ამიტომ, ვფიქრობთ, დასაშვებია ამ ფრაზის ორივე ვერსიის შესრულება: ან იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ ჩაწერილი სახით (როგორც ძირითად პარტიტურაშია დაბეჭდილი, ბოლო თანაჟღერადობის *მი ბემოლ-სოლ-სი ბემოლ*) გარეშე, ან სტ. კარბელაშვილის მიერ თავდაპირველად ნოტირებული სახით (წერილად დაბეჭდილი ვარიანტი).

1) The finalis of the phrase "ukvdavo" (Eb-G-Bb) from the original source which is printed in small font here, seems to have been crossed out later. Ippolitov-Ivanov's manuscript shows that the ending of stanza III is reduced and does not have the afore-mentioned chord, unlike stanzas I-II.

In more ornamented variants such as hymns #413-425, the stanza "ukvdavo" is reduced. But in hymn #412, this stanza is identical to previous stanzas with the same melody: it is not reduced like the manuscript of hymn #411 "Tsmidao ghmerto." This is why we think it is possible to perform both versions of the phrase: either Ippolitov-Ivanov's as printed in the main score without the final accord (Eb-G-Bb), or as initially notated by St. Karbelashvili (the variant printed here in small font).

ი - - - ე - - - რო, წმი - - - და - - -
 ი - - - ე - - - რო, წმი - - - და - - -
 i - - - e - - - ro, ts'mi - - - da - - -

ა - - - - - ო

a - - - - - o

უ - - - - - კვდა - - - ვო,
 უ - - - - - კვდა - - - ვო,
 u - - - - - k'vda - - - vo,

rit.
 შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
 she - - - gvi - ts'qa - - - len chven!

ე - - - - რო, ნმნი - - - - და - - - -
ე - - - - რო, ნმნი - - - - და - - - -
e - - - - ro, ts'mni - - - - da - - - -

ა - - - - - ა - - - - - ი

უ - - - - კუ - - - - და - - - - ვო, უ - - - - კუ - - - - და - - - - ვო,
u - - - - k'u - - - - da - - - - vo,

rit.

შე - - - - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ! შე - - - - გვი - - - - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - - gvi - - - - ts'qa - - - - len chven!

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

1)

წმი - - - და - - - ა - - -
წმი - - - და - - - ა - - -
ts'mi - - - da - - - a - - -

ო ღმე - - ე - - რ -
ო ღმე - - ე - - რ -
o ghme - - e - - r -

2)

თო, წმი - - და - -
თო, წმი - - და - -
to, ts'mi - - da - -

ა - - - - - ო ძლი - - - - -
ა - - - - - ო ძლი - - - - -
a - - - - - o dzli - - - - -

1) ეს დინამიკური აღნიშვნები სტ. კარბელაშვილის მიერაა ჩანერვილი.

2) ხელნაწერში, რამდენიმე ფრაზაში (კერძოდ, „წმიდაო ძლიერო“-ში, „უკვდავოში“) ალტერაციის ნიშნები არაა. ვფიქრობთ, იმიტომ, რომ ეს მუსიკები დასაწყისი მუსიკების იდენტურნი არიან და თავისთავად იგულისხმება, რომ მათ უკვე ცნობილი, წინა მუსიკაში ნაჩვენები კილოური „მონყოლა“ აქვთ. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია.

1) These dynamic markings were written by St. Karbelashvili.

2) There are no alteration symbols in several phrases in the original (such as "tsmidao zliero," "ukvdavo"). We think this is because these stanzas are identical to the initial stanzas, which means that their modal organization is the same as in previous stanzas. Thus in these latter phrases, the alteration symbols were inserted by the editors according to the model of earlier phrases.

ე - - - - - რო, წმი - - - - - და -
ე - - - - - რო, წმი - - - - - და -
e - - - - - ro, ts'mi - - - - - da -

ა - - - - - ა - - - - - მ
1) 3 ა - - - - - ა - - - - - მ
ა - - - - - ა - - - - - მ
a - - - - - a - - - - - o

უ - - - - - კუ - - - - - და - - - - - ვო,
უ - - - - - კუ - - - - - და - - - - - ვო,
u - - - - - k'u - - - - - da - - - - - vo,

rit.

შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

1) ბანის ქვედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში, აქ დასაშვებია მი ბეკარის ინტონირებაც.
1) When performing the low variant of the bass voice, it is also possible to sing an E natural.

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის
Holy God
Liturgy for the Departed

წმი - - - - - და - - - - - ა
წმი - - - - - და - - - - - ა
ts'mi - - - - - n - da - - - - - a

ო ღმე - - - - -
ო ღმე - - - - -
o ghme - - - - -

ე - - - რ - თო, წმი - - - - -
ე - - - რ - თო, წმი - - - - -
e - - - r - to, ts'mi - - - - -

და - - - - - ა - - - - -
და - - - - - ა - - - - -
da - - - - - a - - - - -
ძლი - - - - -
ძლი - - - - -
dzli - - - - -

o - - - - - ე - - - - - რო - - - - -
o - - - - - ე - - - - - რო - - - - -
i - - - - - e - - - - - ro - - - - -

ო, წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
ო, წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
o, ts'mi - - - - - n - da - - - - - a - - - - -

1)
ო უ - - - - - კუ - და - - - - - ვო,
ო უ - - - - - კუ - და - - - - - ვო,
o u - - - - - k'u - da - - - - - vo,

rit.
შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
she - - - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

1) აქედან ხელნაწერში აღარ გვხვდება ალტერაციის ნიშნები და არაა ნოტირებული მოძახილი. მუხლი დასრულებულია №413-414 „წმიდაო ლმერთო“-ს მიხედვით.
1) From here, the alteration symbols and the first voice was no longer notated. The stanza ends like the examples of "Tsmidao ghmerto" #413-414.

წმიდაო ღმერთო 1)
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

2)

წმი - - - და - - - ა - - -
წმი - - - და - - - ა - - -
ts'mi - - - da - - - a - - -

ო ღმე - - - ე - - - რ -
ო ღმე - - - ე - - - რ -
o ghme - - - e - - - r -

თო, წმი - - - და - - -
თო, წმი - - - და - - -
to, ts'mi - - - da - - -

ა - - - - - ო ძლი - - -
ა - - - - - ო ძლი - - -
a - - - - - o dzli - - -

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია ალტერაციის ნიშნების გარეშე. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები №411—415 ჰიმნების მიხედვითაა აღნიშნული.

1) From M. Elizbarashvili's manuscript.

2) The chant is notated without alteration symbols in the original. The symbols presented here are inserted according to hymns #411-415.

ე - - - - რო, ნმი - და - - - -
ე - - - - რო, ნმი - და - - - -
e - - - - ro, ts'mi - da - - - -

ო უ - - - - კუ - - - -
ო უ - - - - კუ - - - -
o u - - - - k'u - - - -

და - - - - ვო, შე - - - - გვი - -
და - - - - ვო, შე - - - - გვი - -
da - - - - vo, she - - - - gvi - - -

rit.

წყა - - - - ლენ ჩვენ!
წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ts'qa - - - - len chven!

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God

Liturgy for the Departed

ნმი - - - და - - - ა - - -

ნმი - - - და - - - ა - - -

ts'mi - - - da - - - a - - -

1)

ღმე - - - რ - თო,

ღმე - - - რ - თო,

o ghme - - - r - to,

2) *ossia:*

ან აქედან

ღმე - - - რ - თო,

ღმე - - - რ - თო,

ghme - - - r - to,

ნმი - - - და - - - ა - - - ო

ნმი - - - და - - - ა - - - ო

ts'mi - - - da - - - a - - - o

1) ხელნაწერში, მუხლებში „ღმერთო“, „ძლიერო“ „უკვდავო“, ალტერაციის ნიშნები რამდენადმე გაურკვეველადაა ჩანერილი. ამ მუხლებში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №411—415 ნიმუშების მიხედვით.
2) აქ და შემდეგ გვერდზე, წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხელნაწერში ფრაგმენტულად მოცემული ალტერაციის ნიშნების გათვალისწინებითა და №418 „წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვით შესრულებული ვარიანტები.
1) In the original, the alteration symbols were indistinctly written in the stanzas containing the texts "ghmertო", "dzliero", "ukvdavo." In these stanzas, the alteration symbols were inserted according to examples #411-415.
2) Because the alteration symbols appear fragmentally in the original, these alterations were added based on "Tsmidao ghmertო" #418, and are printed in red here and on the next page.

ძლი - - - ე - - - რო, წმი - - - და - - - - -
ძლი - - - ე - - - რო, წმი - - - და - - - - -
dzli - - - e - - - ro, ts'mi - - - da - - - - -

ossia:
ან ასე:

ძლი - - - ე - - - რო,
ძლი - - - ე - - - რო,
dzli - - - e - - - ro,

ა - - - ო უ - - - კუ - და - - - -
ა - - - ო უ - - - კუ - და - - - -
a - - - o u - - - k'u - da - - - -

rit.

ვო, შე - - - გვი - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - - - გვი - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - - - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) თუკი მუხლებს „ღმერთო“ და „ძლიერო“, არასაგასაღებო ალტერაციის ნიშნებით ვიგალობებთ, როგორც ეს წვრილად ნაბეჭდ, დამატებულ სანოტო სისტემებზე გვაქვს ნაჩვენები, მაშინ ეს მუხლიც („უკუდავო“) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნებით უნდა შევასრულოთ. ხოლო, მუხლების „ღმერთო“ და „ძლიერო“ მსხვილად ნაბეჭდი, ძირითად პარტიტურაში მოცემული ვარიანტების გალობისას, ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები არ უნდა შესრულდეს.

1) If the stanzas "ghmerto" and "dzliero" are chanted with accidentals, as shown in small font, this stanza "ukodavo" should also be chanted with the similar alteration symbols in parenthesis. But the variants of stanzas "ghmerto" and "zliero" printed in big font in main score should be chanted without the alteration symbols in parenthesis.

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

1)

წმი - - - და - - - ა - - -

წმი - - - და - - - ა - - -

ts'mi - - - da - - - a - - -

ო ღმე - - ე - - რ -

ო ღმე - - ე - - რ -

o ghme - - e - - r -

თო, წმი - - და - -

წმი - - და - -

to, ts'mi - - da - -

ა - - - ო ძლი - -

ა - - - ო ძლი - -

a - - - o dzli - -

1) საგალობელი ჩანერილია პატარა ტერციით დაბლა, მთქმელის, მოძახილისა და ბანისათვის ცალ-ცალკე ამონერილი პარტიების სახით.

1) This chant was notated a minor third lower, and in separate voice parts (not in score).

ე - - - - რო, ნმი - - - - და - - - -
ე - - - - რო, ნმი - - - - და - - - -
e - - - - ro, ts'mi - - - - da - - - -

ა - - - - ა - - - - მ
ა - - - - ა - - - - მ
a - - - - a - - - - o

უ - - - - კუ - და - - - - ვო, შე - - - - გვი -
უ - - - - კუ - და - - - - ვო, შე - - - - გვი -
u - - - - k'u³ - da - - - - vo, she - - - - gvi -

rit.

წყა - - - - ლენ ჩვენ!
წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ts'qa - - - - len chven!

წმიდაო ღმერთო ¹⁾
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

2)

წმი - - - და - - - ა - - -
წმი - - - და - - - ა - - -
ts'mi - - - da - - - a - - -

2)

ო ღმე - - - ე - - - ზ - - -
ო ღმე - - - ე - - - ზ - - -
o ghme - - - e - - - z - - -

თო, წმი - - - და - - -
თო, წმი - - - და - - -
to, ts'mi - - - da - - -

ა - - - ო ძლი - - - ე - - -
ა - - - ო ძლი - - - ე - - -
a - - - o dzli - - - e - - -

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:250).

2) დინამიკური ნიუანსები *cresc.* და *decresc.* „ცისკარში“, თავად ამ კრებულის ავტორს, შემდგენელსა და რედაქტორს, სტ. კარბელაშვილს აქვს მოცემული.

1) From "Matins" (Karbelashvili, 1898:250).

2) The dynamic markings for crescendo and diminuendo in the publication "Matins" were written by St. Karbelashvili himself, the compiler and author of the collection.

რო, წმი - - - და - - - -
რო, წმი - - - და - - - -
ro, ts'mi - - - da - - - -

ა - - - -
ა - - - -
a - - - o

უ - კუ - და - - - -
უ - კუ - და - - - -
u - k'u - da - - - -

rit.

ვო, შე - - - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - - - გვი - წყა - - - - ლენ ჩვენ!
o, she - - - gvi - ts'qa - - - - len chven!

1) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ნოტები ჩვენი ჩამატებულია ბანის პარტიაში.
1) The notes printed in the bass part in small font were added by the editors.

წმიდაო ღმერთო 1)
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

წმი - - - და - - - ა - - -
წმი - - - და - - - ა - - -
ts'mi - - - da - - - a - - -

ო ღმე - - - ე - - - რ -
ო ღმე - - - ე - - - რ -
o ghme - - - e - - - r -

თო, წმი - - - და - - -
თო, წმი - - - და - - -
to, ts'mi - - - da - - -

ა - - - ო ძლი - - - ე - - -
ა - - - ო ძლი - - - ე - - -
a - - - o dzli - - - e - - -

1) ჰიმნი აღებულია განსაკუთრებით ურთიერთმსგავსი ორი ვარიანტის ხელნაწერებიდან. წერილი შრიფტით ნაჩვენებია ხმათაშვლის განსხვავებანი ამ ხელნაწერებს შორის. წინამდებარე ნიმუში განსაკუთრებით მსგავსია №419 ჰიმნისა.

1) This hymn is taken from the manuscripts of two similar variants. The small font shows differences in the voice movements between these manuscripts. This example is particularly similar to hymn #419.

წმიდა ღმერთო 1)
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

წმი - - - - და - - - - ა - - - -
წმი - - - - და - - - - ა - - - -
ts'mi - - - - da - - - - a - - - -

o
ღმე - - - -
ღმე - - - -
ghme - - - -

ე - - - - რ - თო,
ე - - - - რ - თო,
წმი - - - -
წმი - - - -
e - - - - r - to, ts'mi - - - -

და - - - - ა - - - -
და - - - - ა - - - -
da - - - - a - - - - o - - - -

1) ჰიმნი ხელნაწერში კვარტით დაბლაა ნოტირებული, ალტერაციის ნიშნები ფრაგმენტულადაა ჩანერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №419-420 ნიმუშების მიხედვით.
1) In the original, the hymn was notated a fourth lower, and the alteration symbols were inserted fragmentally. The symbols here were inserted according to examples 419-420.

o dzli - - - - - e -

e - - - - - ro, ts'mi - - -

da - - - - - a - - - - o

u - - - - - k'u - - - - da - - - -

rit.

ვო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
ვო, შე - - - გვი - წყა - - - ლენ ჩვენ!
vo, she - - - gvi - ts'qa - - - len chven!

422

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის
O, Holy God
Liturgy for the Departed

1)

წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
ts'mi - - - - - da - - - - - a - - - - -

ა - - - - - მ
ა - - - - - მ
a - - - - - o

ღმე - - - - - ე - - - - -
ღმე - - - - - ე - - - - -
ghme - - - - - e - - - - -

1) ჰიმნი ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №419-420 ნიმუშების მიხედვით.

1) This hymn was notated without alteration symbols in the original. The symbols here were inserted according to examples 419-420.

ე - - - რ - - - თო,
ე - - - რ - - - თო,
e - - - r - - - to,

წმი - - - და - - - ა - - -
წმი - - - და - - - ა - - -
ts'mi - - - da - - - a - - -

ა - - - ა - - -
ა - - - ა - - -
a - - - o

1)

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ საგალობლის ხელნაწერის ბოლო ნაწილს ვერ მივაკვლიეთ. შესაძლებელია ამ ბოლონაკლები ჰიმნის დასრულება №421 ან №424-425 „წმიდაო ღმერთო“-ს ბოლო ნაწილით, მუხლიდან — „ძლიერო“.

1) We could not find the last part of this hymn in St. Karbelashvili's archive. It is possible to finish this hymn using the ending of "Tsmidao ghmerto" #421, or #424-425, from the stanza "dzliero".

წმი - - - - და - - - - ა - - - - ა - - - -

წმი - - - - და - - - - ა - - - - ა - - - -

ts'mi - - - - da - - - - a - - - - a - - - -

ო - - - - ღმე - - - -

ო - - - - ღმე - - - -

o ghme - - - -

ე - - - - რ - თო,

ე - - - - რ - თო,

e - - - - r - to,

424

წმიდაო ღმერთო
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

O, Holy God
Liturgy for the Departed

წმი - - - - და - - - - ა - - - -

წმი - - - - და - - - - ა - - - -

ts'mi - - - - da - - - - a - - - -

1) ბოლონაკლებია ამ ჰიმნის ხელნაწერი. შესაძლებელია ამ ბოლონაკლები ჰიმნის დასრულება №421 ან №424-425 „წმიდაო ღმერთო“-ს ბოლო ნაწილით, მუხლიდან — „წმიდაო ძლიერო“.

2) წინამდებარე საგალობელი ნოტირებულია ცალ-ცალკე სმებისათვის განკუთვნილი პარტიების სახით, ალტერაციის ნიშნით გარეშე. ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №419—423 ჰიმნების მიხედვით.

1) This hymn also lacks its ending; substitute the ending from "Tsmidao ghmerto" #421 or #424-425, from the stanza "tsmidao dzliero".

2) This hymn was notated as separate voice parts, without alteration symbols. The alteration symbols were inserted by the editors according to hymns #419-423.

ა - - - - - ა
ა - - - - - ა
a - - - - - o

ღმე - - - - -
ღმე - - - - -
ghme - - - - -

ე - - - - - რ - თო,
ე - - - - - რ - თო,
e - - - - - r - to,

1)

წმი - - - - -
წმი - - - - -
ts'mi - - - - -

2) *ossia:*
ან ასე:

წმი - - - - -
წმი - - - - -
ts'mi - - - - -

1); 2) ხელნაწერში ეს ფრაგმენტი (მარცვალ „წმი“-ს გამღერება) რამდენადმე გაურკვეველადაა ნოტირებული. აქ წარმოდგენილია მისი ამოკითხვის ალტერნატიული ვარიანტები. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1); 2) In the original, this fragment (sung on syllable "tsmi") is notated somewhat indistinctly. One of these alternative variants should be sung.

და - - - - -

o dzli - - - - -

e - - - - - ro, ts'mi - - - - -

2) *ossia:*
ან ასე:

ts'mi - - - - -

1); 2) ხელნაწერში ეს ფრაგმენტი (მარცვალ „წმი“-ს გამღერება) რამდენადმე გაურკვეველადაა ნოტირებული. აქ წარმოდგენილია მისი ამოკითხვის ალტერნატიული ვარიანტები. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1); 2) In the original, this fragment (sung on syllable "tsmi") is notated somewhat indistinctly. One of these alternative variants should be sung.

და - - - - - ა - - - - -

da - - - - - a - - - - -

1)

o

2) *ossia:*
ან ასე:

o

უ - - - - - კუ - - - - - და - - - - - ო,

უ - - - - - კუ - - - - - და - - - - - ო,

u - - - - - k'u - - - - - da - - - - - o,

3) *rit.*

შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

შე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

she - - - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

1); 2) ამ კადანსის რიტმი გაურკვეველად არის ჩანწერილი. აქ წარმოდგენილია ამ საკადანსო ფრაგმენტის ამოკითხვის ალტერნატიული ვარიანტები. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

3) ეს ცეზურა ჩვენი აღნიშნულია.

1); 2) The rhythm of this cadence is indistinctly notated. One of these alternative variants should be sung.

3) This caesura was inserted by the editors.

წმიდაო ღმერთო 1)
მიცვალებულთა ლიტურგიისათვის

Holy God
Liturgy for the Departed

წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
წმი - - - - - და - - - - - ა - - - - -
ts'mi - - - - - da - - - - - a - - - - -

ა - - - - - ო - - - - - ო
ღმე - - - - -
ღმე - - - - -
a - - - - - o - - - - - o ghme - - - - -

ე - - - - - ე - - - - -
ე - - - - - ე - - - - -
e - - - - - e - - - - -

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში „წმიდაო ღმერთო“-ს ამ ვარიანტის მხოლოდ ერთი ხელნაწერია შემონახული. ფურცელს, რომელზეც ეს საგალობელია ჩანერილი, შემოხეული აქვს კიდეები. ამასთან, იგი ბოლომდე არაა ჩანერილი; საერთოდ არაა ნოტირებული ბანი; ფრაგმენტულადაა ნოტირებული მთქმელის პარტია; არაა ალტერაციის ნიშნები.

ჩვენ დასაკარგად დაგვეჩანა ამ ნაკლული ნიმუშის II ხმის განსაკუთრებულად მშვენიერი პარტია. ამიტომ, „წმიდაო ღმერთო“-ს წინამდებარეს მსგავსი — №424 ვარიანტისა და სხვა ნიმუშების მიხედვით გავაწყეთ და აღვადგინეთ მთელი საგალობელი.

ხელნაწერში გამოტოვებული და პარტიტურაში ჩვენ მიერ ჩამატებული ბგერები დაბეჭდილია წვრილი შრიფტით.

ჩვენი შეწყობილია ბანი (თავიდან ბოლომდე) და განყოფილია საგალობლის დასასრული, მუხლიდან „წმიდაო უკვაო“.

მიცვალებულთა „წმიდაო ღმერთო“-ს სხვა ვარიანტების მიხედვით და ამ ჰიმნის II ხმის მოძრაობის გათვალისწინებითა დასმული ალტერაციის ნიშნები და ცეზურების გამომხატველი მძიმეები.

1) Only one handwritten copy of this variant of "Tsmidao ghmerto" is preserved in St. Karbelashvili's archive. The edges of the notation of this chant are torn, and it was not notated completely; the bass voice was not notated at all, the first voice is only fragmental, and the alteration symbols are missing.

We did not want to lose this particularly beautiful middle part, however, so we restored the entire hymn according to example #424 which is similar to this and other examples.

Our additions are printed in red. The entire bass voice, and the ending phrase starting from "Tsmidao ukvdavo" were arranged by the editors.

The alteration symbols and the commas denoting caesuras were inserted by the editors based on other variants of "Tsmidao ghmerto" and the movement of the second voice of this hymn.

და - - - - - და - - - - - მ - - - - -

და - - - - - მ - - - - - მ

da - - - - - a - - - - - o - - - - -

3 - - - - - 3

უ - - - - - კუ - - - - -

3 - - - - - 3

უ - - - - - კუ - - - - -

o - - - - - o

u - - - - - k'u - - - - -

და - - - - - ვო,

შე - - - - -

და - - - - - ვო,

შე - - - - -

da - - - - - vo,

she - - - - -

rit.

ე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

ე - - - - - გვი - - - - - წყა - - - - - ლენ ჩვენ!

e - - - - - gvi - - - - - ts'qa - - - - - len chven!

რაოდენთა ქრისტეს მიერ^{1) 2)}
As Many As Have Been Baptized

3)

რა - ო - დენ - თა ქრისტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,
რა - ო - დენ - თა ქრისტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es,

4) (♩)

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;
და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;
da, kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

Fine

ა - - - - - ლი - ლუ - - - ი - ა!
ა - - - - - ლი - ლუ - - - ი - ა!
a - - - - - li - lu - - - i - a!
დიდება
დიდება
dideba

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) წყაროში მხოლოდ II და III ხმების პარტიების ჩანაწერებია შემონახული. I ხმა ჩვენი შეწყობილია.

3) ხელნაწერში ჰიმნი ერთი ტონით დაბლაა ნოტირებული. გასაღებში აღნიშნულია სი ბემოლი. წინამდებარე, ტრანსპონირებულ ვერსიაში, ხელნაწერის თანახმად, სამივე ხმის საგასაღებო ნიშანი ფა დიეზი უნდა ყოფილიყო. ჩვენ ხანის პარტიაში არ დავსვეთ საგასაღებო ფა დიეზი და პარტიტურაში შემოვიტანეთ ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები: ჰიმნის დასაწყის ფრაგმენტში „რაოდენთა“ — ფა ბეკარი და სი ბემოლი, ხოლო რეჩიტატივის ბოლო ფრაგმენტში „ალილია“ — I ხმაში სი ბემოლი, ხანში მი ბემოლი. შედეგად, საგალობლის დასაწყისმა შეიძინა სტ. კარბელაშვილისეული №429—431 ნიმუშების იდენტური ყღერადობა.

4) ერთი ხელნაწერის თანახმად, ეს თანაყღერადობა ნახევრიანი გრძლიობისაა. გრძლიობის ორივე ვერსია მისაღებია.

1) From P. Karbelashvili's private archive (Central Archive, fund 1461, doc. #203)

2) Only the second and third voice parts were notated in the source. The first voice part was arranged by the editors.

3) The hymn is notated one tone lower in the original. There is a B flat in the key signature. In this transposed version, there should be an F sharp in the key signature in all three voices according to the manuscript. We did not insert F sharp broadly, but rather introduced accidentals into the score, for example, in the initial fragment "raodenta" of the hymn (F natural and B flat), in the final fragment "aliliua" of the recitative (B flat, with an additional E flat in the bass). With these suggestions, the beginning of the hymn acquired the modal sound identical to St. Karbelashvili's examples 429-431.

4) According to one manuscript, this chord is of half-note duration. Both durations are possible.

მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

mamasa da dzesa da ts'midasas sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - სი - ეს; ა - ლი - ლუ - ი - ა!

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - სი - ეს; ა - ლი - ლუ - ი - ა!

da kri - st'e she - gvi - mo - si - es; a - li - lu - i - a!

d. c. all fine

427-a

რაოდენთა ქრისტეს მიერ^{1) 2)}

As Many As Have Been Baptized

1 (№429-431-ის მიხედვით რედაქტირებული) ვარიანტი³⁾

First version edited according to #429-431

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es,

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

da, kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

1) საგალობელი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2112) კვარტით დაბლაა ნოტირებული.
 2) ხელნაწერში 2 მინაწერია: — რუსული, რომელიც ვერ ამოვიკითხეთ (იკითხება მხოლოდ 26 და 1888 წელი) და ქართული: „1897 წ. 9 დეკემბერს მომცა ძლივს ვასილმა. მღ. პ. კარბელაშვილი“.
 3) 1 ვარიანტში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №429-431 „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის მიხედვით. ჩვენი აზრით, წინამდებარე ვარიანტის შესრულება უფრო გამართლებულია — №426 და №429-431 ნიმუშებთან მსგავსების გამო.
 1) In Ippolitov-Ivanov's manuscript (State Folklore Center, ms. #2112) the chant is notated a fourth lower.
 2) There are two notes in the original: the Russian note is illegible (only 26 and year 1888 was legible); a Georgian note reads, "December 9, 1897, Vasil barely gave me. Priest P. Karbelashvili."
 3) In variant I, the alteration symbols were added according to the examples "Raodenta kristes mier" #429-431. We think chanting of this variant is possible because of its resemblance to examples #429-431.

rit.

ა - - - - - ლი-ლუ - - ი - - - - ა!

ა - - - - - ლი-ლუ - - ი - - - - ა!

a - - - - - li - lu - - - i - - - - a!

427-b

// (ხელნაწერისეული) ვარიანტი 1)
Second Manuscript Version

რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es,

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

da, kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

rit.

ა - - - - - ლი-ლუ - - ი - - - - ა!

ა - - - - - ლი-ლუ - - ი - - - - ა!

a - - - - - li - lu - - - i - - - - a!

1) საგალობელი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2112) კვარტით დაბლაა ნოტირებული.
1) In Ippolitov-Ivanov's manuscript (State Folklore Centre, ms. #2112) the chant is notated a fourth lower.

III (რედაქტირებული) ვარიანტი¹⁾
Third Edited Version

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,
რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es,

და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;
და, ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;
da, kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

ა - - - - ლი-ლუ - ი - - - ა!
ა - - - - ლი-ლუ - ი - - - ა!
a - - - - li - lu - - - i - - - a!

428-a რაოდენთა ქრისტეს მიერ^{2) 3)} As Many As Have Been Baptized
I (ხელნაწერისეული) ვარიანტი First Manuscript Version

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - - ბი - - - ეს,
რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - - ბი - - - ეს,
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - - - bi - - - es,

1) ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია იდენტური მელოდოური არქეტაიპის მქონე, გელათის სკოლის „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის (Q674:437—442) მიხედვით.

2) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

3) მინაწერი: „წირვაზედ ხანდახან“ „6 აპრილი, 1898 წ.“.

4) ხელნაწერში საგალობელი კვარტით დაბლაა ნოტირებული.

5) ჩვენი აღნიშნულია ფორმის სინტაქსურ ნაგებობათა გამმიჯნავი მძიმეები.

1) The alteration symbols were inserted by the editors based on the hymn "Raodenta kristes mier" from the Gelati School which has an identical melodic archetype (Kereselidze 674:437-442).

2) From D. Molodinashvili's manuscript.

3) Postscripts: "during service sometimes"; "6 April, 1898."

4) In the original, the chant is notated a fourth lower.

5) The commas were inserted by the editors.

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

da kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

a - - - - - li - lu - - i - - - - a!

428-b

// (რედაქტირებული) ვარიანტი 1)
Second Edited Version

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - ლე - ბი - ეს,

ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - bi - es,

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

da kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

1) II ვარიანტში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია იდენტური მელოდიური არქეტიპის მქონე, გელათის სკოლის „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის (Q674:437—442) მიხედვით.

1) In variant II, the alteration symbols were added according to the Gelati School variant of "Raodenta kristes mier" which has an identical melodic archetype (Kereselidze 674:437-442).

rit.

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

a - - - - - li - lu - - i - - - - a!

428-c III (№429—431-ის მიხედვით რედაქტირებული) ვარიანტი 1)
Third Edited Version

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ-გვი - ლე - - ბი - - - ეს,

რა - ო - დენ - თა ქრი-სტეს მი - ერ ნა - თელ-გვი - ლე - - ბი - - - ეს,

ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - ghe - - bi - - - es,

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - ეს;

da kri - st'e she - gvi - mo - - - si - es;

rit.

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

ა - - - - - ლი-ლუ - ი - - - - ა!

a - - - - - li - lu - - i - - - - a!

1) III ვარიანტში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №429—431 „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის მიხედვით. მიგვაჩნია, რომ 427-ა და 428-ც ვარიანტების შესრულება უფრო გამართლებულია (ვიდრე 427-ბ-სი, 427-ც-სი, 428-ა-სი და 428-ბ-სი), რადგანაც, ისინი იდენტურნი არიან ძმები კარბელაშვილების მიერ ნოტირებული ნიმუშებისა.

1) In variant III, the alteration symbols were added by the editors according to Karbelashvili's "Raodenta kristes mier" examples, #429-431.

We believe that chanting variants 427-a and 428-c is more justified than variants 427-b, 427-c, 428-a, and 428-b, because they are identical to the examples notated by the Karbelashvili brothers.

რაოდენთა ქრისტეს მიერ¹⁾
As Many As Have Been Baptized

2)

რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - ლე - ბი - ეს,
რა - ო - დენ - თა ქრის - ტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - ლე - ბი - ეს,
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - - - ghe - bi - es,

და ქრის - ტე შე - გვი - მო - - - სი - - - ეს;
და ქრის - ტე შე - გვი - მო - - - სი - - - ეს;
da kri - st'e she - gvi - mo - - - si - - - es;

rit.

ა - - - ლი - ლუ - - - ი - ა!
ა - - - ლი - ლუ - - - ი - ა!
a - - - li - lu - - - i - a!

1) 429—431 ნომრებზე დაბეჭდილია „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული, №426—428 ჰიმნებთან შედარებით „გამშვენებული“ ვარიანტები.

შესაძლებელია, წინაზე (როდესაც 3 ან მეტი „რაოდენთა“ იგალობება) №429—431 ნიმუშებიდან მხოლოდ ერთი რომელიმე ვარიანტი გამოირჩეს. ამასთან, რადგანაც საგალობელში საგასაღებო ნიშანთა და ბგერათრიგის ცვლილება და ასევე, კილოური სტრუქტურის აღმავალი მიმართულებით გადაინაცვლება ხდება, სასურველია, ყოველი ახალი „რაოდენთა“ წინაზე ერთი ტონით მაღლა, წინა „რაოდენთა“-ს დამაბოლოებელი მუხლის ბგერათრიგში აუღერდეს.

ასევე, დასაშვებია, ერთმანეთისაგან ვარიანტულად განსხვავებული №429—431 „რაოდენთა ქრისტეს მიერ“-ის თანმიმდევრობით შესრულება. აღნიშნულის გათვალისწინებით, ვარიანტები იმგვარადაა წარმოდგენილი, რომ სურვილის შემთხვევაში, შესაძლებელი იყოს მათი თანმიმდევრობით გალობა — ყოველი მომდევნო „რაოდენთა“ წინაზე ერთი ტონით მაღლა ტრანსპონირებული.

2) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში, ამ ადგილიდან მხოლოდ არასაგასაღებო სი ბეკარები აქვს აღნიშნული. საგასაღებო ფა დიეზი ჩვენი აღნიშნულია.

1) Hymns #429-431 were notated by St. Karbelashvili, and are more ornamental than hymns #426-428.

It is possible to repeat only one of the examples #429-431 during the service (when more than three "Raodenta" repetitionions occur). Each successive repetition of "Raodenta" should be chanted one tone higher, starting from the scale of the final stanza of the previous "Raodenta." In this way, the scale and modal structure are shifted in upward.

In addition, it is also possible to chant variants #429-431 in sequence. That is why we have printed each variant one tone higher than the previous, in case there is a desire to perform them this way.

2) From this point, only B naturals were notated in St. Karbelashvili's manuscript. F sharp was inserted by the editors.

რადენტა ქრისტეს მიერ
As Many As Have Been Baptized

1)

რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - ლე - ბი - ე - ს,
რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - ლე - ბი - ე - ს,
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - - - ghe - bi - e - s,

და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - - - - ეს;
და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - სი - - - - ეს;
da kri - st'e she - gvi - mo - - - si - - - - es;

ა - - - ლი - ლუ - - - - ი - - - -
ა - - - ლი - ლუ - - - - ი - - - -
a - - - li - lu - - - - i - - - -

rit.

ა!
ა!
ა!

1) ხელნაწერში საგალობელი ჩაწერილია დიდი სეკუნდით დაბლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. ჩვენ მიერ ტრანსპონირებულ ნინამდებარე ვერსიაში, ხელნაწერის მიხედვით, გასაღებში ფა და დო დიეზები უნდა ყოფილიყო. პარტიტურაში დაბეჭდილი ალტერაციის ნიშნები №429 და №431 საგალობლების მიხედვითაა აღნიშნული.
1) In the original, the chant is notated a major second lower without alteration symbols. According to the manuscript, there should have been F and C sharps in this transposed. The alteration symbols printed in the score have been inserted according to hymns #429 and #431.

რადენტა ქრისტეს მიერ
As Many As Have Been Baptized

1)

რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - -
რა - ო - დენ - თა ქრი - სტეს მი - ერ ნა - თელ - გვი - - - -
ra - o - den - ta kri - st'es mi - er na - tel - gvi - - - -

ღე - - - ბი - ე - ს, და ქრი - სტე შე - გვი -
ღე - - - ბი - ე - ს, და ქრი - სტე შე - გვი -
ghe - - - bi - e - s, da kri - st'e she - gvi -

მო - - - სი - - - ეს; ა - - - - -
მო - - - სი - - - ეს; ა - - - - -
mo - - - si - - - es; a - - - - -

2) *rit.*

ლი - ლუ - - - უ - ი - - - ა!
ლი - ლუ - - - უ - ი - - - ა!
li - lu - - - u - i - - - a!

1) ხელნაწერში საგალობელი ჩანერილია დიდი სექსტით დაბლა.
2) ხელნაწერში აქედან აღარაა ნოტირებული მოძახილი და რამდენადმე გაურკვეველად არის ჩანერილი მოქმელის პარტია.
1) In the original the chant is notated a major sixth lower.
2) In the original, the second voice was not notated from this point, and the first voice becomes somewhat unclear.

1)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა-

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისა-

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsა, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa -

მდე; ა - მინ! და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - -

მდე; ა - მინ! და ქრი - სტე შე - გვი - მო - - - -

mde; a - min! da kri - st'e she - gvi - mo - - - -

სი - - - ეს; ა - - ლი - ლუ - - - - -

სი - - - ეს; ა - - ლი - ლუ - - - - -

si - - - es; a - - - li - lu - - - - -

2)

ი - - - ა!

რაოდენთა...

ი - - - ა!

რაოდენთა...

i - - - a!

raodenta...

1) რეჩიტატიული „დიდება, აწ და; და ქრისტე შეგვიმოსიეს; ალილუია!“ სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებში არაა დაფიქსირებული. ეს ფრაგმენტი ჩვენი განყოფილია რეჩიტატიულ ჰანგზე და №430-431 საგალობლების ინტონაციებზე.
2) აქ კვლავ ერთი „რაოდენთა“ (სრულად) უნდა შესრულდეს. ამ ფრაგმენტის ჰარმონიული კონტექსტიდან გამომდინარე, ბოლო „რაოდენთა“ უნდა დაიწყოს მითითებული სიმაღლიდან, წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი ბგერებით.
1) The recitative, "Dideba ats da; Kriste shemosies; Alilui!" was not found in St. Karbelashvil's manuscripts. This fragment is redone by the editors and is based on the recitative melody and intonations of hymns #430-431.
2) Here again, only one "Raodenta" should be chanted. Proceeding from the harmonious context of this fragment, the last "Raodenta" should start from the indicated pitch as printed in small font.

ჯვარსა შენსა 1)
We Venerate Thy Cross

2)

ჯვა-რსა შე - ნსა თა - ყვა - ნის - - - ვსცემთ, მე -
 ჯვა-რსა შე - ნსა თა - ყვა - ნის - - - ვსცემთ, მე -
 jva - rsa she - nsa ta - qva - nis - - - vstsemt, me -

უ - ზე - ო, და წმი - და - - - სა
 უ - ზე - ო, და წმი - და - - - სა
 u - pe - o, da ts'mi - da - - - sa

ა - ღდგო - მა - სა შე - - - ნსა უ -
 ა - ღდგო - მა - სა შე - - - ნსა უ -
 a - ghdgo - ma - sa she - - - nsa u -

rit. *recit.*

გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ! დიდება
 გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ! დიდება
 ga - - - lobt da va - di - debt! dideba

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) წყაროში მხოლოდ II ხმის პარტიაა შემონახული. საგალობლის I და III ხმები ჩვენი შეწყობილია — იდენტური მელოდიური არქეტიპის მქონე №433—436 ჰიმნების მიხედვით.

1) From P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, doc. #203).

2) Only the second voice part has survived in the manuscript. The first and third voice parts were arranged by the editors based on hymns #433-436 that have identical melodious archetype.

მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა-მდე; ა-მინ!

mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa-mde; a-min!

433

ჯვარსა შენსა^{2) 3)}
We Venerate Thy Cross

ჭმაღ გ
Tone VI

ჯვარ - სა შენ - სა თა - - - ყვა - ნის - - - - -

ჯვარ - სა შენ - სა თა - - - ყვა - ნის - - - - -

jvar - sa shen - sa ta - - - qva - nis - - - - -

ვსცემთ, მე - - - უ - ჟე - ო, და

ვსცემთ, მე - - - უ - ჟე - ო, და

vstsemt, me - - - u - pe - o, da

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა

ts'mi - da - - - - sa a - ghdgo - ma - sa

1) აქ უნდა შესრულდეს „ჯვარსა შენსა“-ს II ნახევარი — „და წმიდასა აღდგომასა“ და შემდეგ, მთელი ჰიმნი თავიდან.
2) გრ. ჩხიკვაძისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2112) ხელნაწერებიდან.
3) იპოლიტოვ-ივანოვისეული ვარიანტი ხელნაწერში კვარტით დაბლა ნოტირებული. ამ ჩანაწერის განსხვავებული სმათასგლა პარტიტურაში წერილი შრიფტითაა წარმოდგენილი.
4) პარტიტურაში ფორმის სინტაქსურ ერთეულთა გამმიჯნავი მძიმეები და ტაქტის საზები ჩვენი აღნიშნულია.1) The second part of the hymn "Jvars shensa" starting from "da tsmidasa aghdgomasa" should be sung, and then the entire chant repeated.
2) From G. Chkhikvadze's and M. Ippolitov-Ivanov's manuscripts (Folklore Centre, ms. #2125, #2112).
3) The Ippolitov-Ivanov's variant is notated a fourth lower in the original. The voice movements that differ from Ippolitov-Ivanov's variant are written in small font.
4) The bar lines and commas distinguishing syntactic units were inserted by the editors.

1)

2) *ossia:*
ან ასე:

3) *ossia:*
ან ასე:

rit.

1); 2); 3) გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერში თანაჟღერადობასთან მარცვალ „სა“-ზე, პირველ ხმაში მი შემოღია გამონერილი, ხოლო ბანში მი ბეკარი. ამგვარი ალტერაცია ქართული გალობის მოდალური ჰარმონიის კანონზომიერებებთან წინააღმდეგობაში მოდის.
მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში ეს ფრაგმენტი ნოტირებულია ისე, როგორც აქ I ვერსიაშია.
გთავაზობთ ამ ფრაგმენტში ალტერაციის არასავასაღებო ნიშნების აღნიშვნის განსხვავებულ ვარიანტებს.
1); 2); 3) In Chkhikvadze's manuscript, there is E flat on the syllable "sa" in first voice, and E natural in the bass voice. Such alteration signs contradict the modal harmony regularities of Georgian chant.
In M. Ippolitov-Ivanov's manuscript this fragment is notated as in version I here.
Alteration signs in this fragment are offered by the editors.

ჯვარსა შენსა^{1) 2)}
We Venerate Thy Cross

3)

ჯვარ - სა შენ - სა თა - ყვა - ნის - - - ვსცემთ, მე -
ჯვარ - სა შენ - სა თა - ყვა - ნის - - - ვსცემთ, მე -
jvar - sa shen - sa ta - qva - nis - - - vstsemt, me -

უ - ფე - ო, და წმი-და - - - - სა
უ - ფე - ო, და წმი-და - - - - სა
u - pe - o, da ts'mi-da - - - - sa

4) *ossia:*
ან ასე:

შენ - - - - სა უ -
შენ - - - - სა უ -
shen - - - - sa u -

აღ - დგო - მა - სა შენ - - - - სა უ -
აღ - დგო - მა - სა შენ - - - - სა უ -
agh - dgo - ma - sa shen - - - - sa u -

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში ორენოვანი მინაწერებია: „ჯვრის კვირას დიდ მარხვაში და 14 სექტემბერს“ (რუსულად); „ლოცვაზედ და წირვაზედ“ (ქართულად); „დ.მ“ (ქართულად); „1898 წლის სექტემბერი“ (რუსულად).
3) ხელნაწერში არაა ალტერაციის ნიშნები. წინამდებარე პარტიტურაში მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია, №433 ჰიმნის მიხედვით.
4) წვრილი შრიფტით ამ ფრაგმენტის ხელნაწერისეული ვარიანტია წარმოდგენილი (მხოლოდ, როგორც აღვნიშნეთ, ხელნაწერში II ხმის პარტიაშიც არაა საგასაღებო ფა დიეზი).
1) From D. Molodnashvili's manuscript
2) There are bilingual inscriptions in the original: "In Lent week, and on 14 September" (in Russian); "During prayers and Service" (in Georgian); "D.M." (in Georgian); "September 1898" (in Russian).
3) There are no alteration symbols in the original. The alteration symbols were inserted by the editors according to hymn #433.
4) The manuscript variant of this fragment is printed in small font (but, as mentioned before, there is no F sharp in the key signature in the second voice part).

rit.

გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
ga - - - lobt da va - di - debt!

435

ჯვარსა შენსა ¹⁾
We Venerate Thy Cross

ჭპაჲ გ
Tone VI

ჯვარ-სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნი - - - ს -
ჯვარ-სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნი - - - ს -
jvar - sa she - n - sa ta - qva - ni - - - s -

ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და
ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და
vtse - mt, me - u - pe - o, da

წმი - და - - - სა ა - ღდგო-მა - სა
წმი - და - - - სა ა - ღდგო-მა - სა
ts'mi - da - - - sa a - ghdgo - ma - sa

1) «ცისკრიდან» (კარბელაშვილი, 1898:65).
1) From "Matins" (Karbelashvili, 1898:65)

შე - - - ნ - სა უ - - - გა - - - - - ლო - ბთ და
შე - - - ნ - სა უ - - - გა - - - - - ლო - ბთ და
she - - - n - sa u - - - ga - - - - - lo - bt da

ვა - - - დი - - - დებთ!
ვა - - - დი - - - დებთ!
va - - - di - - - debt!

1)
recit.
ჯვარსა შენსა თაყვანის-ვსცემთ,
ჯვარსა შენსა თაყვანის-ვსცემთ,
jvarsa shensa taqvanis - vstsemt,

tempo I
მე - უ - ფე - ო, და წმი - და - - -
მე - უ - ფე - ო, და წმი - და - - -
me - u - pe - o, da ts'mi - da - - -

სა ა - ღდგო - მა - სა შე - - - ნ - სა უ -
სა ა - ღდგო - მა - სა შე - - - ნ - სა უ -
sa a - ghdgo - ma - sa she - - - n - sa u -

1) ამ „ჯვარსა შენსა“-ში რეჩიტატიული ფრაგმენტი („ჯვარსა შენსა თაყვანის-ვსცემთ, მეუფეო“) ჩვენი ჩამატებულია.
1) The recitative fragment, "jvarsa shensa taqvanis-vtsemt meupeo" was added to this variant by the editors.

გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
გა - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!
ga - - - lobt da va - di - debt!

1) *recit.*

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sursa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a-min!

2) *ossia:*
ან ასე:
recit.

დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა,
დი-დე-ბა მა-მა-სა და ძე-სა და წმი-და-სა სულ-სა,
di-de-ba ma-ma-sa da dze-sa da ts'mi-da - sa sul - sa,

(*recit.*) (a tempo)

ან და მა-რა-დის და უ-კუ-ნი-თი უ - კუ - ნი-სა - მდე; ა - მინ!
ან და მა-რა-დის და უ-კუ-ნი-თი უ - კუ - ნი-სა - მდე; ა - მინ!

ats' da ma-ra-dis da u-k'u-ni - ti u - k'u - - ni-sa - mde; a - min!

1) ფრაზის „დიდება-ან და“ პირველი ვარიანტი სტ. კარბელაშვილს მოცემული აქვს „ცისკარში“, უშუალოდ „ჯვარსა შენსა“-სთან (კარბელაშვილი, 1898:66).

2) „დიდება-ან და“-ს ეს ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივიდანაა. ამ მუხლთა ჰანგი VI ხმას მიეკუთვნება, ამასთან, მათი ჰანგი იდენტურია ფ. ქორიძისა და ე. კერესელიძის მიერ ნოტირებული „ჯვარსა შენსა“-ს „დიდება-ან და“-ს (Q674:393—398) მელოდიისა. ამიტომაცაა ისინი წარმოდგენილი წინამდებარე საგალობელში.

1) St. Karbelashvili provides the first variant of the phrase "dideba-ats da" together with "Jvarsa shensa" (in "Matins," Karbelashvili, 1898:66).

2) This variant of "dideba-ats da" is from St. Karbelashvili's archive. The tune of these stanzas belongs to tone VI. Their tune is identical to the melody of "dideba-ats da" as notated by P. Koridze and E. Kereselidze (Kereselidze, Q674:393-398) in their variant of "Jvarsa shensa." This gives us reason to reprint here.

და წმი - - და - - - - - სა ა -
და წმი - - და - - - - - სა ა -
da ts'mi - - da - - - - - sa a -

ღდგო - მა - სა შე - - - - - ნ - სა უ - - -
ღდგო - მა - სა შე - - - - - ნ - სა უ - - -
ghdgo - ma - sa she - - - - - n - sa u - - -

გა - - - - - ლო - ბთ და ვა - დი - დებთ!
გა - - - - - ლო - ბთ და ვა - დი - დებთ!
ga - - - - - lo - bt da va - - di - debt!

ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნი - - - - ს -
ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნი - - - - ს -
jvar - sa she - n - sa ta - qva - ni - - - - s -

ვსცე-მთ, მე - უ - ჯე - ო, და
 ვსცე-მთ, მე - უ - ჯე - ო, და
 vstse - mt, me - u - pe - o, da

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა
 წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა
 ts'mi - da - - - - sa a - ghdgo - ma - sa

შე - - - - ნ - სა უ - - - - გა - - - -
 შე - - - - ნ - სა უ - - - - გა - - - -
 she - - - - n - sa u - - - - ga - - - -

rit.

ლობთ და ვა - - - დი - დებთ!
 ლობთ და ვა - - - დი - დებთ!
 lobt da va - - - di - debt!

ჯვარსა შენსა ¹⁾
We Venerate Thy Cross

ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნის - - - -

ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნის - - - -

jvar - sa she - n - sa ta - qva - nis - - - -

ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და

ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და

vstse - mt, me - - u - pe - - o, da

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა

ts'mi - da - - - - sa a - ghdgo - ma - sa

1) №432—435 ნიმუშების მსგავსად VI ხმის მელოდიის მქონე წინამდებარე „ჯვარსა შენსა“ ჩართულია „ცისკარში“ დაბეჭდილ (კარბელაშვილი, 1898:216) VII ხმის საგალობელში „აღდგომა ქრისტესი“.

სხეილებული „აღდგომა ქრისტესი“-დან ამოღებული „ჯვარსა შენსა“ დამოუკიდებელი ჰიმნის სახითაა წარმოდგენილი წინამდებარე ნომერში.

წყაროში საგალობელს არ აქვს რეჩიტატიული და „დიდება“-ან და“-ს მუხლები, ასევე, არც უნისონით დაბოლოებული საკადანსო მუხლი ბოლო „ჯვარსა შენსა“-სთვის (ისეთი, როგორც აქვს №435 ნიმუშს).

წინამდებარე პარტიტურაში წარმოდგენილი რეჩიტატიული „ჯვარსა შენსა“ №415 ნიმუშის შესაბამისი ნაწილის მიხედვითაა განყოფილი ჩვენ მიერ; VI ხმის მუხლები „დიდება“ და „ან და“, აღებულია „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:218-219). „ჯვარსა შენსა“-ს წინამდებარე მიკროციკლის დამაბოლოებელი მუხლი (უნისონური ფინალისით) ჩვენი განყოფილია №435-ის დამაბოლოებელი მუხლის მიხედვით.

1) Similar to examples #432-435, this variant of tone VI "Jvarsa shensa" is included in the tone VII chant "Aghdgora kristesi" ("Matins", Karbelashvili, 1898:216).

The hymn "Jvarsa shensa" as taken from the afore-mentioned "Aghdgora kristesi" is presented as an independent hymn in this volume.

In the source, this chant lacks the stanzas of recitative and "dideba ats da", as well as the cadence stanza for the last "Jvarsa shensa" (similar to example #435).

The recitative "Jvarsa shensa" was arranged by the editors based on the recitative part of example #415. The stanzas "Dideba-ats da" are taken from "Matins" (Karbelashvili, 1898:218-219). The stanza of "Jvarsa shensa" finalizing the micro cycle (with unison finalis) was arranged by the editors according to the final stanza of example #435.

შენ - - - - - სა უ - გა - - - - - ლო - ბთ
შენ - - - - - სა უ - გა - - - - - ლო - ბთ
shen - - - - - sa u - ga - - - - - lo - bt

recit.
და ვა - დი - დებთ! ჯვარსა შენსა თაყვანის-ვსცემთ,
და ვა - დი - დებთ! ჯვარსა შენსა თაყვანის-ვსცემთ,
da va - di - debt! jvarsa shensa taqvanis - vstsemt,

tempo 1
მე - უ - ფე - ო, და წმი - და - - - - - სა
მე - უ - ფე - ო, და წმი - და - - - - - სა
me - u - pe - o, da ts'mi - da - - - - - sa

ა - ღდგო - მა - სა შენ - - - - - სა უ -
ა - ღდგო - მა - სა შენ - - - - - სა უ -
a - ghldgo - ma - sa shen - - - - - sa u -

გა - - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!

გა - - - - ლობთ და ვა - დი - დებთ!

ga - - - - lobt da va - di - debt!

(recit.) *(a tempo)*

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და

დი - დე - ბა მა - მა - სა და ძე - სა და

di - de - ba ma - ma - sa da dze - sa da

(recit.)

წმი-და - სა სულ - სა, ან და მა - რა - დის და უ - კუ -

წმი-და - სა სულ - სა, ან და მა - რა - დის და უ - კუ -

ts'mi-da - sa sul - sa, ats' da ma - ra - dis da u - k'u -

(a tempo)

ნი - თი უ - კუ - - - - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ნი - თი უ - კუ - - - - ნი - სა - მდე; ა - მინ!

ni - ti u - k'u - - - - ni - sa - mde; a - min!

და წმი - და - - - - - სა ა - ღდგო - მა -

და წმი - და - - - - - სა ა - ღდგო - მა -

da ts'mi - da - - - - - sa a - ghdgo - ma -

სა შენ - - - - - სა უ - გა - - - - -

სა შენ - - - - - სა უ - გა - - - - -

sa shen - - - - - sa u - ga - - - - -

ლობთ და ვა - - - - - დი - - - - - დებთ!

ლობთ და ვა - - - - - დი - - - - - დებთ!

lobt da va - - - - - di - - - - - debt!

ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნის - - - - -

ჯვარ - სა შე - ნ - სა თა - ყვა - ნის - - - - -

jvar - sa she - n - sa ta - - - - qva - nis - - - - -

ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და
ვსცე-მთ, მე - უ - ფე - ო, და
vstse - mt, me - - u - pe - - o, da

წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა
წმი - და - - - - სა ა - ღდგო - მა - სა
ts'mi - da - - - - sa a - ghdgo - ma - sa

შენ - - - - სა უ - გა - - - - ლობთ
შენ - - - - სა უ - გა - - - - ლობთ
shen - - - - sa u - ga - - - - lobt

და ვა - - - - დი - - - - დებთ!
და ვა - - - - დი - - - - დებთ!
da va - - - - di - - - - debt!

rit.

დამატება

* * *

Addendum

ა აღსაგალი¹⁾
აკურთხევს სული ჩემი უფალსა

Antiphon 1
Bless the Lord, O, My Soul

ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ -
ა - კურ-თხევს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა! კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ -
a - k'ur - tkhevs su - li che - mi u - pa - lsa! k'ur - tkhe - ul khar shen, u -

ფა - ლო! აკურთხევს სული ჩემი უ - ფა - ლსა, და ყო - ვე - ლი გონება ჩემი სახელსა
ფა - ლო! აკურთხევს სული ჩემი უ - ფა - ლსა, და ყო - ვე - ლი გონება ჩემი სახელსა
pa - lo! ak'urtkhevs sulī chemi u - pa - lsa, da qo - ve - li goneba chemi sakhelsa

წმი - და - სა მი - სსა! აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ნუ დაივიწყებ ყოველსა
წმი - და - სა მი - სსა! აკურთხევს სული ჩემი უფალსა, და ნუ დაივიწყებ ყოველსა
ts'mi - da - sa mi - ssa! ak'urtkhevs sulī chemi upalsa, da nu daivits'qeb qovelsa

1) №437—439 საგალობლები ჩვენი განყოფილია — დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვის მიერ ჩანერილი რეჩიტატიული საგალობლების (იხ. ანთ. IV ტ. №38, 39, 54, 57) მუსიკაზე. რადგანაც კარბელაშვილთა ტრადიციისაგან რამდენადმე განსხვავებულ წყაროს ეფუძნებიან, ამიტომაც, ეს ჰიმნები, აქ, დამატებაშია მოცემული. სხვა ქართლ-კახურ ჰიმნებთან ერთად ლიტურგიაზე მათი შესრულება საეცებით დასაშვებია.

1) The chants #437-439 are arranged by the editors according to the music of the recitative chants (see Volume IV, #38, 39, 54, 57 of the Anthology) recorded by D. Chijavdze-Mikhailov. As they are based on a source different from the Karbelashvili tradition, these hymns are displayed here, in the addendum. It is entirely permissible to perform them along other Kartl-Kakhetian hymns during the liturgy.

მო-ცე-მუ-ლსა მი - სსა! რო-მელ-მან გილხინა შენ ყოველთა უსჯულოებათა
 მო-ცე-მუ-ლსა მი - სსა! რო-მელ-მან გილხინა შენ ყოველთა უსჯულოებათა
 mo - tse - mu - lsa mi - ssa! ro - mel - man gilkhina shen qovelta usjuloebata

შენ-თა-გან, რომელმან განჰკურნა ყოველნი სნეულე-ბა - ნი შე - ნნი, რომელმან
 შენ-თა-გან, რომელმან განჰკურნა ყოველნი სნეულე-ბა - ნი შე - ნნი, რომელმან
 shen - ta - gan, romelman gankh'urnna qovelni sneule - ba - ni she - nni, romelman

იხსნა განხრწნისაგან ცხო - რე - ბა შე - ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ
 იხსნა განხრწნისაგან ცხო - რე - ბა შე - ნი, და გვირ-გვი - ნო - სან - გყო შენ
 ikhsna gankhrts'nisagan tskho - re - ba she - ni, da gvir - gvi - no - san - gqo shen

წყა-ლო-ბი-თა და შე-წყნა-რე - ბი - თა, რომელმან აღავსო კეთილთა მიერ
 წყა-ლო-ბი-თა და შე-წყნა-რე - ბი - თა, რომელმან აღავსო კეთილთა მიერ
 ts'qa - lo - bi - ta da she-ts'qna-re - bi - ta, romelman aghavso k'etilta mier

meno mosso

გულის-თქმა შე-ნი! განახლდეს, ვითარცა ო - - რბი-სა, სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი!

გულის-თქმა შე-ნი! განახლდეს, ვითარცა ო - - რბი-სა, სი - ჭა - ბუ - კე შე - ნი!

gulis - tkma she-ni! ganakhldes, vitartsa o - - rbi - sa, si - ch'a - bu - k'e she - ni!

a tempo

ჰყვნის წყალობანი უფალმან და სამართალი ყოველთათვის და - წუ - ნე - ბუ - ლთა!

ჰყვნის წყალობანი უფალმან და სამართალი ყოველთათვის და - წუ - ნე - ბუ - ლთა!

hqvnis ts'qalobani upalman da samartali qoveltatvis da - ts'u - ne - bu - lta!

აუნყნა გზანი მისნი მოსეს და ძეთა ისრაილისათა ნე - ბა - ნი მი - სნი!

აუნყნა გზანი მისნი მოსეს და ძეთა ისრაილისათა ნე - ბა - ნი მი - სნი!

auts'qna gzani misni mozes da dzeta israilisata ne - ba - ni mi - sni!

შემწყნარებელ და მონყალე არს უფალი, სულგრძელ და დიდად მო - წყა - ლე!

შემწყნარებელ და მონყალე არს უფალი, სულგრძელ და დიდად მო - წყა - ლე!

shemts'qnarebel da mots'qale ars upali, sulgrdzel da didad mo - ts'qa - le!

არა სრულიად განრისხნეს, არცა უკუნისამდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,
 არა სრულიად განრისხნეს, არცა უკუნისამდე ძვი - რი ი - ხსე - ნოს,
 ara sruliad ganriskhnes, artsa uk'unisamde dzvi - ri i - khse - nos,

არა ცოდვათა ჩვენთაებრ მიყო ჩვენ, არცა უსჯულოებათა ჩვენთაებრ მო - -
 არა ცოდვათა ჩვენთაებრ მიყო ჩვენ, არცა უსჯულოებათა ჩვენთაებრ მო - -
 ara tsodvata chventaebr miqo chven, artsa usjuloebata chventaebr mo - -

მა - გო ჩვენ! რამეთუ, რაოდენ მაღალ არიან ცანი ქვეყანისაგან, განაძლიერა
 მა - გო ჩვენ! რამეთუ, რაოდენ მაღალ არიან ცანი ქვეყანისაგან, განაძლიერა
 ma - go chven! rametu, raoden maghal arian tsani kveqanisagan, ganadzliera

უფალმან წყალობა მისი მოშიშთა მი - სთა ზე - და! რაოდენ განშორებულ არიან
 უფალმან წყალობა მისი მოშიშთა მი - სთა ზე - და! რაოდენ განშორებულ არიან
 upalman ts'qaloba misi moshishta mi - sta ze - da! raoden ganshorebul arian

აღმოსავალნი და - სა - ვალ - სა, გან - მა - შორ - ნა ჩვენ - გან უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი!

აღმოსავალნი და - სა - ვალ - სა, გან - მა - შორ - ნა ჩვენ - გან უ - სჯუ - ლო - ე - ბა - ნი ჩვენ - ნი!

aghmosavalni da - sa - val - sa, gan - ma - shor - na chven-gan u - sju - lo - e - ba - ni chven - ni!

meno mosso

ვითარცა სწყალობს მამა შვილთა, შეიწყალნა უ - ფალ - მან მო - ში - შნი მი - სნი!

ვითარცა სწყალობს მამა შვილთა, შეიწყალნა უ - ფალ - მან მო - ში - შნი მი - სნი!

vitartsa sts'qalobs mama shvilita, sheits'qalna u - pal - man mo - shi-shni mi - sni!

a tempo

რამეთუ, მან უწყის დაბადება ჩვენი, მოიხსენა, რამეთუ მი - ნა - ნი ვართ!

რამეთუ, მან უწყის დაბადება ჩვენი, მოიხსენა, რამეთუ მი - ნა - ნი ვართ!

rametu, man uts'qis dabadeba chveni, moikhseena, rametu mi - ts'a - ni vart!

კაცი — ვითარცა თივა არიან დღენი მისნი, ვითარცა ყვავილი ველისა ეგრეთ

კაცი — ვითარცა თივა არიან დღენი მისნი, ვითარცა ყვავილი ველისა ეგრეთ

k'atsi — vitartsa tiva arian dgheni misni, vitartsa qvavili velisa egret

აღ - ყვა-ვდეს, რამეთუ, განვლოს სულმან მის შორის, და არღარა იყოს,
აღ - ყვა-ვდეს, რამეთუ, განვლოს სულმან მის შორის, და არღარა იყოს,
agh - qva - vdes, rametu, ganvlos sulman mis shoris, da arghara iqos,

და არ-ცა იც-ნას ა-დგი - - - ლი მი - სი! ხოლო წყალობა უფლისა
და არ-ცა იც-ნას ა-დგი - - - ლი მი - სი! ხოლო წყალობა უფლისა
da ar - tsa its - nas a - dgi - - - li mi - si! kholo ts'qaloba uplisa

საუკუნითგან და ვიდრე უკუნისამდე მოშიშთა მისთა ზედა, და სიმართლე მისი შვილითი-
საუკუნითგან და ვიდრე უკუნისამდე მოშიშთა მისთა ზედა, და სიმართლე მისი შვილითი-
sauk'unitgan da vidre uk'unisamde moshishta mista zeda, da simartle misi shviliti -

შვი - ლად - მდე, რომელთა დაიმარხიან აღთქმა მისი და მოიხსენნიან მცნებანი
შვი - ლად - მდე, რომელთა დაიმარხიან აღთქმა მისი და მოიხსენნიან მცნებანი
shvi - lad - mde, romelta daimarkhian aghtkma misi da moikhse nnian mtsne bani

მი - სნი და ჰყვნი-ან ი - გი - ნი! უფალმან ზეცას განჰმზადა

მი - სნი და ჰყვნი-ან ი - გი - ნი! უფალმან ზეცას განჰმზადა

mi - sni da hqvni-an i - gi - ni! upalman zetsas ganhmzada

სა-ყდა-რი მი-სი, და სუ-ფე-ვა მი-სი ყო-ველ-თა ზე-და ე - უ - ფლე - ბის!

სა-ყდა-რი მი-სი, და სუ-ფე-ვა მი-სი ყო-ველ-თა ზე-და ე - უ - ფლე - ბის!

sa - qda - ri mi - si, da su - pe - va mi - si qo - vel - ta ze - da e - u - ple - bis!

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ანგელოსნი მისნი, ძლიერნი ძალითა, რომელნი ჰყოფენ

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ანგელოსნი მისნი, ძლიერნი ძალითა, რომელნი ჰყოფენ

ak'urtkhevdit upalsa qovelni angelosni misni, dzlierni dzalita, romelni hqopen

სიტყვასა მისსა, სმენად ხმა სი - ტყვა - თა მი - სთა! აკურთხევდით უფალსა

სიტყვასა მისსა, სმენად ხმა სი - ტყვა - თა მი - სთა! აკურთხევდით უფალსა

sit'qvasa missa, smenad khma si - t'qva - ta mi - sta! ak'urtkhevdit upalsa

ყოველნი ძალნი მისნი, მსახურნი მისნი, რომელნი ჰყოფენ ნება - სა მის - სა!

ყოველნი ძალნი მისნი, მსახურნი მისნი, რომელნი ჰყოფენ ნება - სა მის - სა!

qovelni dzalni misni, msakhurni misni, romelni hqopen neba - sa mis - sa!

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ქმნულნი მი - სნი ყოველსა ადგილსა უფლებისა

აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ქმნულნი მი - სნი ყოველსა ადგილსა უფლებისა

ak'urtkhevdit upalsa qovelni kmnulni mi - sni qovelsa adgilsa uplebisa

მი - სი - სა - სა! ა - კურ - თხევს სუ - ლი

მი - სი - სა - სა! ა - კურ - თხევს სუ - ლი

mi - si - sa - sa! a - k'ur - tkhevs su - li

ჩე - მი უ - ფა - ლსა! დიდება მამასა და ძესა და წმი -

ჩე - მი უ - ფა - ლსა! დიდება მამასა და ძესა და წმი -

che - mi u - pa - lsa! dideba mamasa da dzesa da ts'mi -

და - სა სუ - ლსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

და - სა სუ - ლსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

da - sa su - lsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა მის - სა!

აკურთხევს სული ჩემი უფალსა და ყოველი გონება ჩემი სახელსა წმიდასა მის - სა!

ak'urtkhevs sulī chemi upalsa da qoveli goneba chemi sakhelsa ts'midasa mis - sa!

meno mosso *rit.*

კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

კურ - თხე - ულ ხარ შენ, უ - ფა - ლო!

k'ur - tkhe - ul khar shen, u - pa - lo!

ბ აღსაგალო
აქებს სული ჩემი უფალსა

Antiphon 2
Praise the Lord, O, My Soul

დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - - - სა სუ - ლსა,
დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - - - სა სუ - ლსა,
dideba mamasa da dzesa da ts'mi - da - - - sa su - lsa,

ა - ქებს სუ-ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა! ვაქებდე უფალსა, ცხორებასა ჩემსა!
ა - ქებს სუ-ლი ჩე - მი უ - ფა - ლსა! ვაქებდე უფალსა, ცხორებასა ჩემსა!
a - kebs su - li che - mi u - pa - lsa! vakebde upalsa, tskhorebasa chemsa!

უგალობდე ღმერთსა ჩემსა, ვიდრემდის ვი - ყო მე! ნუ ესავთ მთავართა,
უგალობდე ღმერთსა ჩემსა, ვიდრემდის ვი - ყო მე! ნუ ესავთ მთავართა,
ugalobde ghmertsა chemsa, vidremdis vi - qo mel nu esavt mtavarta,

ძეთა კაცთა-სა, რომელთა თანა ა - რა არს ცხო - რე - ბა, გამოვიდის სული მისი
 ძეთა კაცთა-სა, რომელთა თანა ა - რა არს ცხო - რე - ბა, გამოვიდის სული მისი

dzeta k'atsta - sa, romelta tana a - ra ars tskho - re - ba, gamovidis sulī misi

და მიიქცის მუნვე მიწად მისდა, მას დღესა შინა წარწყმდიან ყოველნი ზრა -
 და მიიქცის მუნვე მიწად მისდა, მას დღესა შინა წარწყმდიან ყოველნი ზრა -

da miiktsis munve mits'ad misda, mas dghesa shina ts'arts'qmdian qovelni zra -

ხვა - ნი მი - სნი! ნეტარ არს, რომლისა, ღმერთი იაკობისი შემწე არს მისსა,
 ხვა - ნი მი - სნი! ნეტარ არს, რომლისა, ღმერთი იაკობისი შემწე არს მისსა,

khva - ni mi - sni! net'ar ars, romlisa, ghmerti iak'obisi shemts'e ars missa,

და სასოება მისი არს უფლისა მიმართ, ღმრთისა მი - სი - სა; რომელმან ჰქმნნა
 და სასოება მისი არს უფლისა მიმართ, ღმრთისა მი - სი - სა; რომელმან ჰქმნნა

da sasoeba misi ars uplisa mimart, ghmrtisa mi - si - sa; romelman hkmnna

ცანი და ქვეყანა, ზღვა და ყოველი, რაჲ არს მას ში - ნა! რომელი იმარხავნ

ცანი და ქვეყანა, ზღვა და ყოველი, რაჲ არს მას ში - ნა! რომელი იმარხავნ

tsani da kveqana, zghva da qoveli, rai ars mas shi - na! romeli imarkhavn

ჭეშმარიტებასა უ - კუ - ნი - სა - მდე! ჰყვის სამართალი ვნებულთა, და ჰსცის

ჭეშმარიტებასა უ - კუ - ნი - სა - მდე! ჰყვის სამართალი ვნებულთა, და ჰსცის

ch'eshmarit'ebasa u - k'u - ni - sa - mdel! hqvis samartali vnebulta, da hstsis

სა - ზრდე - ლი მში - ე - რთა უფალმან განჰხსნის კრუ - ლნი,

სა - ზრდე - ლი მში - ე - რთა უფალმან განჰხსნის კრუ - ლნი,

sa - zrde - li mshi - e - rta upalman ganhkhsnis k'ru - lni,

უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უფალმან აჰღმართნის დაცემულნი,

უ - ფალ - მან გა - ნა - ბრძვნის ბრმა - ნი, უფალმან აჰღმართნის დაცემულნი,

u - pal - man ga - na - brdzvnis brma - ni, upalman ahghmartnis datsemulni,

უ-ფალ-სა უ-ყვა-რან მა - რთა - ლნი, უფალმან დაიცვნის მწირნი, ობოლი
უ-ფალ-სა უ-ყვა-რან მა - რთა - ლნი, უფალმან დაიცვნის მწირნი, ობოლი

u - pal - sa u - qva - ran ma - rta - lni, upalman daitsvnis mts'irni, oboli

meno mosso

და ქვრივი შეიწყნაროს, და გზა ცოდვილთა წარ-წყმი-დოს სუფევს უფალი უკუნისამდე,
და ქვრივი შეიწყნაროს, და გზა ცოდვილთა წარ-წყმი-დოს სუფევს უფალი უკუნისამდე,

da kvrivi sheits'qnaros, da gza tsodvilta ts'ar - ts'qmi - dos supevs upali uk'unisamde,

rit.

ღმე-რთი შე - ნი, სი - ონ, თე - - - - სლი - თი თე - სლა-დმდე!
ღმე-რთი შე - ნი, სი - ონ, თე - - - - სლი - თი თე - სლა-დმდე!

ghme - rti she - ni, si - on, te - - - - sli - ti te - sla - dmde!

1)

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!

ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

1) აქ უნდა შესრულდეს ჰიმნი „მხოლოდშობილი ძე“. იხ. №277-287.
1) The hymn "O, Only-negotten Son" must be performed here. See hymns #277-287.

სასუფეველსა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა შე - ნი-თა!

სასუფეველსა შენსა მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევეითა შე - ნი-თა!

sasupevelsa shensa momikhsenen chven, upalo, odes mokhvide supevita she - ni - ta!

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფე - ვე - ლი ცა-თა!

ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა, რამეთუ მათი არს სასუფე - ვე - ლი ცა-თა!

net'ar iqvnen glakhak'ni sulita, rametu mati ars sasupe - ve - li tsa - ta!

ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის - ცე - მულ - იქმ - ნენ!

ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა, რამეთუ იგინი ნუგეშინის - ცე - მულ - იქმ - ნენ!

net'ar iqvnen mglovareni gulita, rametu igini nugeshinis - tse - mul - ikm - nen!

ნე-ტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ და - იმ - კვიდ-რონ ქვე - ყა - ნა!

ნე-ტარ იყვნენ მშვიდნი, რამეთუ მათ და - იმ - კვიდ-რონ ქვე - ყა - ნა!

ne - t'ar iqvnen mshvidni, rametu mat da - im - k'vid - ron kve - qa - na!

ნეტარ იყვნენ, რომელთა შიოდის და სწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ ი -

ნეტარ იყვნენ, რომელთა შიოდის და სწყუროდის სიმართლისათვის, რამეთუ ი -

net'ar iqvnen, romelta shiodis da sts'qurodis simartlisatvis, rametu i -

გი - ნი გან - ძღენ! ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შე - ი - წყა -

გი - ნი გან - ძღენ! ნეტარ იყვნენ მონყალენი, რამეთუ იგინი შე - ი - წყა -

gi - - ni gan-dzghen! net'ar iqvnen mots'qaleni, rametu igini she - i - ts'qa -

ლნენ! ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერ-თი ი - ხი-ლონ!

ლნენ! ნეტარ იყვნენ წმიდანი გულითა, რამეთუ მათ ღმერ-თი ი - ხი-ლონ!

lnen! net'ar iqvnen ts'midani gulita, rametu mat ghmer - ti i - khi - lon!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთი-სად ი - წო - დნენ!

ნეტარ იყვნენ მშვიდობის მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთი-სად ი - წო - დნენ!

net'ar iqvnen mshvidobis mqopelni, rametu igini dzed ghmrti - sad i - ts'o - dnen!

ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სა - სუ - ფე - ვე -
 ნეტარ იყვნენ დევნულნი სიმართლისათვის, რამეთუ მათი არს სა - სუ - ფე - ვე -
 net'ar iqvnen devnulni simartlisatvis, rametu mati ars sa - su - pe - ve -

ლი ცა - თა! ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვედრიდენ
 ლი ცა - თა! ნეტარ იყვნეთ თქვენ, რაჟამს გდევნიდენ და გყვედრიდენ
 li tsa - tal net'ar iqvnet tkven, razhams gdevniden da gqvedriden

და სთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სი-ცრუ - ით, ჩე - მთვის;
 და სთქვან ყოველი სიტყვა ბოროტი თქვენდა მომართ სი-ცრუ - ით, ჩე - მთვის;
 da stkvan qoveli sit'qva borot'i tkvenda momart si - tsru - it, che - mtvis;

meno mosso

გიხაროდენ და მხიარულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
 გიხაროდენ და მხიარულ ი - ყვე - ნით, რა - მე - თუ სა - სყი - დე - ლი
 gikharoden da mkhiarul i - qve - nit, ra - me - tu sa - sqi - de - li

rit.

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

*ან ასე:
ossia:*

rit.

თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
თქვე - ნი დიდ არს ცა - თა ში - ნა!
tkve - ni did ars tsa - ta shi - na!

სამღვდელთა წირვაზე, ასევე დასდებულთა გალობისას:

This can be performed at the priest's liturgy, and also while chanting the sticherion.

დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - - - სა სუ - ლსა,
დიდება მამასა და ძესა და წმი - და - - - სა სუ - ლსა,
dideba mamasa da dzesa da ts'mi - da - - - sa su - lsa,

ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ან და მარადის და უკუნითი უკუნისა - მდე; ა - მინ!
ats' da maradis da uk'uniti uk'unisa - mde; a - min!

During Great Lent, it is inserted after stanzas of "In the Kingdom," and also after the "Glory... Now and...":

მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევი - თა შე - ნი - თა!

მომიხსენენ ჩვენ, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევი - თა შე - ნი - თა!

momikhsenen chven, upalo, odes mokhvide supevi - ta she - ni - ta!

მომიხსენენ ჩვენ, მეუფეო ოდეს მოხვიდე სუფევითა შე - ნი - თა!

მომიხსენენ ჩვენ, მეუფეო ოდეს მოხვიდე სუფევითა შე - ნი - თა!

momikhsenen chven, meupeo odes mokhvide supevita she - ni - ta!

meno mosso

მომიხსენენ ჩვენ, წმიდაო, ოდეს მოხვიდე სუ - ფე - - - - -

მომიხსენენ ჩვენ, წმიდაო, ოდეს მოხვიდე სუ - ფე - - - - -

momikhsenen chven, ts'midao, odes mokhvide su - pe - - - - -

rit.

ვი - თა შე - ნი - თა!

ვი - თა შე - ნი - თა!

vi - ta she - ni - ta!

წმიდაო ღმერთო¹⁾
Holy God

Adagio religioso, con anima

pp წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - - და - - - -
pp წმი - და - ო ღმე - რთო, წმი - - - - და - - - -
pp ts'mi - da - o ghme - rto, ts'mi - - - - da - - - -

ო ძლი - ე - რო, წმი - და -
ო ძლი - ე - რო, წმი - და -
o dzli - e - - - ro, ts'mi - da -

ო უ - კვა - ო, შე - გვი -
ო უ - კვა - ო, შე - გვი -
o u - k'vda - vo, she - gvi -

წყა - - ლენ ჩვენ! წმი - და - - - -
წყა - - - ლენ ჩვენ! წმი - და - - - -
ts'qa - - - len chven! ts'mi - da - - - -

1) წინამდებარე „წმიდაო ღმერთო“, ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული და ცნობილი ქართული საგალობელია. ეს ნიმუში, „წმიდაო ღმერთო“-ს კარბელაშვილთა ტრადიციის (მათ შორის, ზ. ფალიაშვილის „წირვაში“ მოცემული) ვარიანტების საფუძველზე გადაამუშავა ცნობილმა ქართველმა საზოგადო მოღვაწემ, ეთნომუსიკოლოგმა და ლოტბარმა ანზორ ერქომაიშვილმა. ეს ვარიანტი გახალსურდა და ქართული გალობის ერთ-ერთ გამორჩეულ სიმბოლოდ იქცა, რის გამოც მისი გამოქვეყნება წინამდებარე კრებულში აუცილებლად მივიჩნეთ.

1) This "Holy God" is one of the most popular and well-known Georgian chants. Based on the Karbelashvili versions (including the variant from Z. Paliashvili's "Liturgy"), this variant was reprocessed by Anzor Erkomaishvili, a famous Georgian public figure, ethnomusicologist and choirmaster. This variant quickly became popular, and over time has turned into a symbol of Georgian chanting. For this reason, we consider it essential to publish it in this collection.

ღმე - - რთო,
ღმე - - რთო,
o ghme - - - rto,

rit.
წმი - - - და - - - ო ძლი - - - ე - რო,
წმი - - - და - - - ო ძლი - - - ე - რო,
ts'mi - - - da - - - o dzli - - - e - ro,

a tempo
წმი - და - ო უ - კვა - ვო, შე - - - გვი - წყა - ლენ
წმი - და - ო უ - კვა - ვო, შე - - - გვი - წყა - ლენ
ts'mi - da - o u - k'vda - vo, she - - - gvi - ts'qa - len

rit.
ჩვენ!
ჩვენ!
chven!

ოხითა წმიდათა ძმათა კარბელაშვილთა —
მღვდელმოწამეთა პეტრესი და ანდრეასი
და აღმსარებელთა — მღვდელთმთავრისა სტეფანესი
და მღვდელთა პოლიევქტოსისა და ფილიმონისა¹⁾

**Troparion to the Blessed Karbelashvili Brothers -
Hieromartyrs Petre and Andrea,
Confessors - Bishop Stephane, and Priests Polievktos and Philimon**

გზაღ რ
Tone IV

2)

ტრფი - ა - ლე - - - ბი - - - - თა სა -
ტრფი - ა - ლე - - - ბი - - - - თა სა -
t'rpi - a - le - - - bi - - - - ta sa -

ღმრთო - თა ტკბილ-სა
ღმრთო - თა ტკბილ-სა
ghmrto - ta t'k'bil - sa

ი - ე - სუს ე - - - ტრფი - ა - - -
ი - ე - სუს ე - - - ტრფი - ა - - -
i - e - - sus e - - - t'rpi - a - - -

1) №441-442 საგალობლების პოეტური ტექსტები შეიქმნა ძმები კარბელაშვილების წმინდანად აღიარების შემდგომ. ეს საგალობლები ანთოლოგიის წინამდებარე ტომში დაბეჭდილია მათ მიმართ მადლიერების გამოხატვის მიზნით.

2) ტროპარი ჩვენი განწყობილია IV ხმის ტროპრებისა და დასდებლების მუსიკაზე.

1) The poetic texts of chants #441-442 were created following the canonization of the Karbelashvili brothers; these chants have been included in this volume of the Anthology to express gratitude to them.

2) The Troparion was arranged by the editors based on the troparia and sticheria melodies of tone IV.

ლე - ნით,
ლე - ნით,
le - - nit,

მად - - - ლი სა - ლმრთო - სა მღვდე - ლო - ბი - სა თავ -
მად - - - ლი სა - ლმრთო - სა მღვდე - ლო - ბი - სა თავ -
mad - - - li sa - ghmrto - sa mghvde - lo - bi - sa tav -

და - - - - დე ბი - თა ი - - - -
და - - - - დე ბი - თა ი - - - -
da - - - - de bi - ta i - - - -

ტვირ - თეთ, სა - უნ - ჯე - ნი სამ - შობ - ლო - სა - ნი
ტვირ - თეთ, სა - უნ - ჯე - ნი სამ - შობ - ლო - სა - ნი
t'vir - tet, sa - un - je - ni sam - shob - lo - sa - ni

1)

ნარ - წყმე - - - - - დი - სა - - - - -
ნარ - წყმე - - - - - დი - სა - - - - -
ts'ar - ts'qme - - - - - di - sa - - - - -

2) *ossia:*
ან ასე:

ნარ - წყმე - - - - -
ნარ - წყმე - - - - -
ts'ar - ts'qme - - - - -

გან იხ - - - სე - - ნით
გან იხ - - - სე - - ნით
gan ikh - - - se - - - nit

და გა - ლო - ბა ღმრთივ - სუ - ლი - - - - ე - რი
და გა - ლო - ბა ღმრთივ - სუ - ლი - - - - ე - რი
da ga - lo - ba ghmrtiv - su - li - - - - e - - - ri

1); 2) წყაროებში ეს ადგილი ორივე სახით არის მოცემული.
1); 2) In the sources this place is given in both forms.

გვი - - - წყა - - - რო - ეთ, ნა -
გვი - - - წყა - - - რო - ეთ, ნა -
gvi - - - ts'qa - - - ro - et, na -

თელ - ნო მეც - ნი - ე - რე - ბი - სა - ნო, მა - მა - ნო წმი - და - ნო
თელ - ნო მეც - ნი - ე - რე - ბი - სა - ნო, მა - მა - ნო წმი - და - ნო
tel - no mets - ni - e - re - bi - sa - no, ma - ma - no ts'mi - da - no

1)
პე - ტრე, ან - დრე - ა,
პე - ტრე, ან - დრე - ა,
p'e - t're, an - dre - a,

ossia:
2) ან ახე:

პე - - ტრე,
პე - - ტრე,
p'e - - t're,

1); 2) წყაროებში ეს ადგილი ორივე სახით არის მოცემული.
1); 2) In the sources this place is given in both forms.

სტე - ფა - - - ნე, პო - - - ლი - - -

სტე - ფა - - - ნე, პო - - - ლი - - -

st'e - pa - - - ne, p'o - - - li - - -

ე - - - ვეტოს და ფი - ლი - მონ,

ე - - - ვეტოს და ფი - ლი - მონ,

e - - - vkt'os da pi - li - mon,

ე - ვედ - რე - ნით უ - ფალ - სა შე - წყა - - -

ე - ვედ - რე - ნით უ - ფალ - სა შე - წყა - - -

e - ved - re - nit u - pal - sa she - ts'qa - - -

rit.

ლე - - - ბად სულ - თა ჩვენ - თა - თვის!

ლე - - - ბად სულ - თა ჩვენ - თა - თვის!

le - - - bad sul - ta chven - ta - tvis!

კონდაკი წმიდათა ძმათა კარბელაშვილთა -
მღვდელმოწამეთა პეტრესი და ანდრეასი
და აღმსარებელთა - მღვდელთმთავრისა სტეფანესი
და მღვდელთა პოლიევქტოსისა და ფილიმონისა

**Kontakion to the Blessed Karbelashvili Brothers -
Hieromartyrs Petre and Andrea,
Confessors - Bishop Stephane, and Priests Polievktos and Philimon**

ჴმაჲ ბ
Tone II

1)

სო - მლი ბწყი - - - ნვა - - - ლე ა - - -
სო - მლი ბწყი - - - ნვა - - - ლე ა - - -
kho - mli bts'qi - - - nva - - - le a - - -

ღმო - გვი - - - ცი - - - სკრდა ძმა - თა
ღმო - გვი - - - ცი - - - სკრდა ძმა - თა
ghmo - gvi - - - tsi - - - sk'rda dzma - ta

2) *ossia:*
ან ასე:

ღმრთივ - სუ - ლი - ერ - თა, რო - მელ - თა - ცა
ღმრთივ - სუ - ლი - ერ - თა, რო - მელ - თა - ცა
ghmrtiv - su - li - er - ta, ro - mel - ta - tsa

1) კონდაკი ჩვენი განყოფილია „ცისკარში“ გამოქვეყნებული (კარბელაშვილი, 1898:24; 102, 104) იბაკოს „მთავარანგელოსნო ღვთისანო“; კონდაკის „აღსდგ საფლავით, მაცხოვარ ყოვლად-ძლიერო“ და იბაკოს „შემდგომად ვნებისა წარვიდეს დედანი საფლავად“ მიხედვით.
2) ზანის მოძრაობის ვარიანტები. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1) The kontakion was arranged by the editors according to the ibako "Mtavarangelosno ghotisano", the kontakion "Aghsdeg saplavit, matskhovar qovlad-dzliero," and the ibako "Shemdgomad vnebisa tsarvides dedani saplavad" as published in "Matins" (Karbelashvili, 1898:24, 102, 104).
2) These are variants of the bass voice. Only one of them should be performed.

უ - ჴა - - - ჴა - - - - - დებთ:
უ - ჴა - - - ჴა - - - - - დებთ:
u - gha - - - gha - - - - - debt:

„ყოვ-ლად წმი - - - - - დი - სა
„ყოვ-ლად წმი - - - - - დი - სა
"qov - lad ts'mi - - - - - di - sa

დე - - - დი - სა წილ - ხდო - - - მი - - -
დე - - - დი - სა წილ - ხდო - - - მი - - -
de - - - di - sa ts'il - khdo - - - mi - - -

ლი - სა - თვის მზრუ - ნველ - ნო, და
ლი - სა - თვის მზრუ - ნველ - ნო, და
li - sa - tvis mzru - nvel - no, da

გან - მა - შვე - - - ნე - - - - ბე - ჳ - ნო,
გან - მა - შვე - - - ნე - - - - ბე - ჳ - ნო,
gan - ma - shve - - - ne - - - - be - | - no,
1) *ossia:*
ან ასე:

მგა - ლო - - - ბე - ლნო და
მგა - ლო - - - ბე - ლნო და
mga - lo - - - be - - - lno da

სა - მღვდე - ლო - ნო სა - - - ა - ლმრთო - ნო,
სა - მღვდე - ლო - ნო სა - - - ა - ლმრთო - ნო,
sa - mghvde - lo - no sa - - - a - ghmrtto - no,

მე - ოხ გვე - ყვე - - -
მე - ოხ გვე - ყვე - - -
me - okh gve - qve - - -

1) ზანის მოძრაობის ვარიანტები. მათგან ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1) Bass variants: only one of them should be performed.

ვ - - - - - ნით ნი - - - - -
 ვ - - - - - ნით ნი - - - - -
 e - - - - - nit ts'i - - - - -

ი - - - - - ნა - - - - - შე სა - შე - - - - -
 ი - - - - - ნა - - - - - შე სა - შე - - - - -
 i - - - - - na - - - - - she sa - me - - - - -

rit.

ბი - - - - - სა!"
 ბი - - - - - სა!"
 bi - - - - - sa!"

სარჩევი

შესავალი	3
სტეფანე (ვასილ) კარბელაშვილის წინასიტყვაობა „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899)	39
ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია	68

იოანე ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები (I ნაწილი)

1. აღმოსავალო მზისაო	69
2. აღმოსავალო მზისაო	70
3. აღმოსავალო მზისაო	72
4. აღმოსავალითგან მზისა	75
5. დღეს საღმრთო მან მადლმან - დასდებელი, ჳმაჲ ვ	76
6. დღეს საღმრთო მან მადლმან - დასდებელი, ჳმაჲ ვ	78
7. დღეს საღმრთო მან მადლმან - დასდებელი, ჳმაჲ ვ	80
8. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	82
9. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	83
10. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	84
11. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	85
12. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	86
13. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	87
14. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	88
15. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	89
16. ნათელი მოხვედ - ჳმაჲ დ	91
17. ღირს არს ჭეშმარიტად	92
18. ღირს არს ჭეშმარიტად	97
19. ღირს არს ჭეშმარიტად	101
20. ღირს არს ჭეშმარიტად	103
21. ღირს არს ჭეშმარიტად	105
22. ღირს არს ჭეშმარიტად	110
23. ტონ დესპოტინ	115
24. ტონ დესპოტინ	116
25. ტონ დესპოტინ	117
26. ტონ დესპოტინ	118
27. ტონ დესპოტინ	119
28. ტონ დესპოტინ	120
29. ტონ დესპოტინ	121
30. ის პოლლა	122
31. ის პოლლა	122
32. ის პოლლა	123
33. ტონ დესპოტინ	124
34. ტონ დესპოტინ	125
35. ადიდე, სულო ჩემო - ნათლისღების თ გალობის ჩასართავი	126
36. ვერ შემძლებელ ვართ - ნათლისღების თ გალობის ძლისპირი. ჳმაჲ ვ	127
36-a. ვერ შემძლებელ ვართ (ფრაგმენტი)	130
37. ვერ შემძლებელ ვართ - ნათლისღების თ გალობის ძლისპირი. ჳმაჲ ვ	131
38. ადიდე, სულო ჩემო - ნათლისღების თ გალობის ჩასართავი	134
39. ვერ შემძლებელ ვართ - ნათლისღების თ გალობის ძლისპირი. ჳმაჲ ვ	135
40. ადიდე, სულო ჩემო - ნათლისღების თ გალობის ჩასართავი	138
41. ვერ შემძლებელ ვართ - ნათლისღების თ გალობის ძლისპირი. ჳმაჲ ვ	139
42. მგალობელნი შენნი - ჳმაჲ დ	142
43. მგალობელნი შენნი - ჳმაჲ დ	144
44. მგალობელნი შენნი - ჳმაჲ დ	146
45. მგალობელნი შენნი - ჳმაჲ დ	148
46. მგალობელნი შენნი - ჳმაჲ დ	150
47. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	152
48. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	155
49. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	158
50. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	161
51. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	164
52. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	167

53. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	170
54. იხარებს სული შენი - ჳმაჲ ჴ	173
55-61. დიდი კვერექსი	177
62-70. დიდი კვერექსი	179
71-77. დიდი კვერექსი	182
78-84. დიდი კვერექსი	184
85. ამინ	186
86-95. დიდი კვერექსი	186
96. ამინ	189
97-106. დიდი კვერექსი	189
107-118. დიდი კვერექსი	192
119-128. დიდი კვერექსი	195
129-131. დიდი კვერექსი	197
132-134. დიდი კვერექსი	198
135-153. დიდი კვერექსი	199
154-158. დიდი კვერექსი	204
159-162. დიდი კვერექსი	205
163-165. დიდი კვერექსი	206
166-175. დიდი კვერექსი	207
176-179. ამინ	210
180-191. დიდი კვერექსი - ოთხი ხმითა	211
192-202. დიდი კვერექსი	215
203. დიდი კვერექსი	219
204-207. კვერექსი	220
208-210. ამინ	222
211-214. კვერექსი	224
215-217. კვერექსი	228
218-220. კვერექსი	231
221-224. კვერექსი	232
225-226. კვერექსი	232
227-a-236. კვერექსი პანაშვიდისთვის	233
237-243. კვერექსი	236
გამომსახველობითი აღსაველები (ანტიფონები)	
244. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	238
245. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	238
246. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	239
247. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	240
248. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	240
249-a-249-b. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	241
250. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	242
251. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	243
252. ა აღსავეალი - აკურთხევს სული ჩემი უფალსა	249
253-260. კვერექსი	260
261-264. მცირე კვერექსი	261
265-268. მცირე კვერექსი	261
269-272. მცირე კვერექსი	262
273-275. ამინ	262
276. ბ აღსავეალი - აქებს სული ჩემი უფალსა	263
277. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე	268
278. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე	270
279. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე	271
280. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე	274
281. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე	276
282. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	278
283. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	281
284. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	284
285. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	287
286. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	290
287. ბ აღსავეალი - მხოლოდ-შობილი ძე - ჳმაჲ ჴ	293
288. გ აღსავეალი - სასუფეველსა შენსა	296
289. სასუფეველსა შენსა (ფრაგმენტი)	302
290. გ აღსავეალი - სასუფეველსა შენსა	304
291. გ აღსავეალი - სასუფეველსა შენსა	309
292. გ აღსავეალი - სასუფეველსა შენსა	313
293. გ აღსავეალი - სასუფეველსა შენსა	318

სადღესასწაულო ანტიფონები (ფრაგმენტები)	
294-295. ჯვართამაღლების ანტიფონები	325
296-297. შობის ანტიფონები	326
298-299. ნათლისღების ანტიფონები	327
300-303. აღდგომის ანტიფონები	329
304-305. ამაღლების ანტიფონები	331
306-307. მეერგასე დღის ანტიფონები	332
308-309. ფერიცვალების ანტიფონები	333
ყოველდღიური აღსავლები	
310. ა აღსავალი - კეთილ არს აღსარება უფლისა	335
311. ბ აღსავალი - უფალი სუფევს	338
312. გ აღსავალი - მოვედით, უგალობდეთ უფალსა	341
313. ფსალმუნის მუხლები	350
314. ფსალმუნის მუხლები - ჯვართამაღლების ა ანტიფონისათვის	352
315. ფსალმუნის მუხლები - პასექის დასდებულებისათვის	352
316. ჩასართავები (რეფრენები) - ანტიფონებისათვის	358
317. ა აღსავალი - კეთილ არს აღსარება უფლისა	360
318. ა აღსავალი - კეთილ არს აღსარება უფლისა	364
319. ა აღსავალი - კეთილ არს აღსარება უფლისა	368
320. ა აღსავალი - კეთილ არს აღსარება უფლისა	373
321. ბ აღსავალი - უფალი სუფევს	378
322. ბ აღსავალი - უფალი სუფევს	382
323. ბ აღსავალი - უფალი სუფევს	386
324. ბ აღსავალი - უფალი სუფევს	391
325. გ აღსავალი - მოვედით, უგალობდეთ უფალსა	396
326. გ აღსავალი - მოვედით, უგალობდეთ უფალსა	405
327. გ აღსავალი - მოვედით, უგალობდეთ უფალსა	415
328. გ აღსავალი - მოვედით, უგალობდეთ უფალსა	425
329-332. უფალო, შეგვიწყალენ	435
333. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	436
334. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	440
335. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	443
336. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	446
337. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	448
338. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	450
339. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	453
340. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	455
341. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	457
342. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	460
343. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	462
344. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	464
345. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	466
346. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	469
347. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ	472
348. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ა	477
349. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ბ	479
350. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად გ	480
351. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ე	483
352. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ვ	485
353. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ზ	487
354. მოვედით, თაყვანის-ვსცეთ - ჳმად ლ	489
355. ის პოლლა	491
356. ის პოლლა	492
357. ის პოლლა	493
358. ის პოლლა	500
359-360. უფალო, აცხოვნენ; ამინ!	504
361-362. უფალო, აცხოვნენ; ამინ!	504
363-364. უფალო, აცხოვნენ; ამინ!	505
365-366. უფალო, აცხოვნენ; ამინ!	505
367-368. უფალო, აცხოვნენ; ამინ!	506
369-376. მრავალჟამიერ	507
377. დიპტიქი („ქებანი“)	511
378. დიპტიქი („ქებანი“)	520
379. დიპტიქი („ქებანი“)	531
380. ნმიდაო ღმერთო - ჳმად ა	544

381. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	546
382. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	547
383. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	551
384. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	555
385. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	559
386. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა	560
387. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ა (?)	565
388. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	566
389. წმიდაო ღმერთო	567
390. წმიდაო ღმერთო - სოფრონ არქიმანდრიტისა. ჳმაა ბ	568
391. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	569
392. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	570
393. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	572
394. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	573
395. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	574
396. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	575
397. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	576
398. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ბ	577
399. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა გ	578
400. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა დ	579
401. წმიდაო ღმერთო - „იამბიკოს ხმაზედ, ხმა 4“ - ჳმაა დ	580
402. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ე	582
403. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ვ	583
404. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ზ	587
405. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ჴ	589
406. წმიდაო ღმერთო - ჳმაა ჴ	590
407. წმიდაო ღმერთო („მღვდეღმთავრის“)	592
408. წმიდაო ღმერთო („მღვდეღმთავრის“)	594
409. წმიდაო ღმერთო („მღვდეღმთავრის“)	596
410. წმიდაო ღმერთო („მღვდეღმთავრის“)	600
411. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	602
412. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	604
413. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	606
414. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	608
415. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	610
416. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	612
417. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	614
418. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	616
419. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	618
420. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	620
421. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	622
422. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	624
423. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	626
424. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	626
425. წმიდაო ღმერთო - მიცვაღმებულთა ღმტურგისათვის	630
426. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	633
427. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	634
428. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	636
429. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	639
430. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	640
431. რაოღმენტა ქრისტეს მიერ	641
432. ჯვარსა შენსა - ჳმაა ვ	643
433. ჯვარსა შენსა - ჳმაა ვ	644
434. ჯვარსა შენსა - ჳმაა ვ	646
435. ჯვარსა შენსა - ჳმაა ვ	647
436. ჯვარსა შენსა - ჳმაა ვ	652

ღამატება

437. ა აღსავალი - აკურთხევეს სული ჩემი უფალსა	659
438. ბ აღსავალი - აქებს სული ჩემი უფალსა	668
439. გ აღსავალი - სასუფეველსა შენსა	672
440. წმიდაო ღმერთო	677
441. ოხითა წმიდათა ძმათა კარბელაშვილთა - ჳმაა დ	679
442. კონდაკი წმიდათა ძმათა კარბელაშვილთა - ჳმაა ბ	684

Contents

Introduction	41
Foreword by Stephane (Vasil) Karbelashvili. Printed in "Liturgia" (Karbelashvili, 1899)	67
International transcription of the Georgian alphabet	68

Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom (Part 1)

1. O, Rising of the Sun	69
2. O, Rising of the Sun	70
3. O, Rising of the Sun	72
4. From the Rising of the Sun	75
5. Today Hath the Grace - Sticheron. Tone VI	76
6. Today Hath the Grace - Sticheron. Tone VI	78
7. Today Hath the Grace - Sticheron. Tone VI	80
8. Thou the Light Have Come - Tone IV	82
9. Thou the Light Have Come - Tone IV	83
10. Thou the Light Have Come - Tone IV	84
11. Thou the Light Have Come - Tone IV	85
12. Thou the Light Have Come - Tone IV	86
13. Thou the Light Have Come - Tone IV	87
14. Thou the Light Have Come - Tone IV	88
15. Thou the Light Have Come - Tone IV	89
16. Thou the Light Have Come - Tone IV	91
17. It Is Truly Meet	92
18. It Is Truly Meet	97
19. It Is Truly Meet	101
20. It Is Truly Meet	103
21. It Is Truly Meet	105
22. It Is Truly Meet	110
23. Ton Despotin	115
24. Ton Despotin	116
25. Ton Despotin	117
26. Ton Despotin	118
27. Ton Despotin	119
28. Ton Despotin	120
29. Ton Despotin	121
30. Eis Polla	122
31. Eis Polla	122
32. Eis Polla	123
33. Ton Despotin	124
34. Ton Despotin	125
35. Magnify, O My Soul - The refrain to the 9 th Ode of Epiphany	126
36. No Tongue Hath Power - The Irmos to the 9 th Ode of Epiphany. Tone VI	127
36-a. No Tongue Hath Power (Fragment)	130
37. No Tongue Hath Power - The Irmos to the 9 th Ode of Epiphany. Tone VI	131
38. Magnify, O My Soul - The refrain to the 9 th Ode of Epiphany	134
39. No Tongue Hath Power - The Irmos to the 9 th Ode of Epiphany. Tone VI	135
40. Magnify, O My Soul - The refrain to the 9 th Ode of Epiphany	138
41. No Tongue Hath Power - The Irmos to the 9 th Ode of Epiphany. Tone VI	139
42. Those Who Chant Unto Thee - Tone IV	142
43. Those Who Chant Unto Thee - Tone IV	144
44. Those Who Chant Unto Thee - Tone IV	146
45. Those Who Chant Unto Thee - Tone IV	148
46. Those Who Chant Unto Thee - Tone IV	150
47. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	152
48. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	155
49. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	158
50. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	161
51. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	164
52. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	167
53. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	170

54. Thy Soul Rejoices - Tone VIII	173
55-61. Great Litany	177
62-70. Great Litany	179
71-77. Great Litany	182
78-84. Great Litany	184
85. Amen	186
86-95. Great Litany	186
96. Amen	189
97-106. Great Litany	189
107-118. Great Litany	192
119-128. Great Litany	195
129-131. Great Litany	197
132-134. Great Litany	198
135-153. Great Litany	199
154-158. Great Litany	204
159-162. Great Litany	205
163-165. Great Litany	206
166-175. Great Litany	207
176-179. Amen	210
180-191. Great Litany - Four-voiced	211
192-202. Great Litany	215
203. Great Litany	219
204-207. Litany	220
208-210. Amen	222
211-214. Litany	224
215-217. Litany	228
218-220. Litany	231
221-224. Litany	232
225-226. Litany	232
227-a-236. The Litany for the Funeral Rite	233
237-243. Litany	236
Representational Hymn of Ascents (Antiphons)	
244. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	238
245. Antiphon 1 - Bless the Lord, O., My Soul	238
246. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	239
247. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	240
248. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	240
249-a-249-b. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	241
250. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	242
251. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	243
252. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	249
253-260. Litany	260
261-264. Little Litany	261
265-268. Little Litany	261
269-272. Little Litany	262
273-275. Amen	262
276. Antiphon 2 - Praise the Lord, O, My Soul	263
277. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son	268
278. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son	270
279. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son	271
280. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son	274
281. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son	276
282. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	278
283. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	281
284. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	284
285. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	287
286. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	290
287. Antiphon 2 - O, Only-begotten Son - Tone VIII	293
288. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	296
289. In Thy Kingdom (Fragment)	302
290. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	304
291. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	309
292. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	313
293. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	318

Festive Antiphons (Fragments)	
294-295. Antiphons for Elevation of the Cross	325
296-297. Antiphons for the Nativity	326
298-299. Antiphons for Epiphany	327
300-303. Antiphons for Pascha	329
304-305. Antiphons for the Ascension	331
306-307. Antiphons for Pentecost	332
308-309. Antiphons for the Transfiguration	333
Daily Antiphons	
310. Antiphon 1 - It Is Good to Confess Unto the Lord	335
311. Antiphon 2 - The Lord Reigns	338
312. Antiphon 3 - Come, Let's Sing Unto the Lord	341
313. Psalm Verses	350
314. Psalm Verses - For the First Antiphon of the Elevation of the Cross	352
315. Psalm Verses - For the Sticherons of Pascha	352
316. Refrains - For Antiphons	358
317. Antiphon 1 - It Is Good to Confess Unto the Lord	360
318. Antiphon 1 - It Is Good to Confess Unto the Lord	364
319. Antiphon 1 - It Is Good to Confess Unto the Lord	368
320. Antiphon 1 - It Is Good to Confess Unto the Lord	373
321. Antiphon 2 - The Lord Reigns	378
322. Antiphon 2 - The Lord Reigns	382
323. Antiphon 2 - The Lord Reigns	386
324. Antiphon 2 - The Lord Reigns	391
325. Antiphon 3 - Come, Let's Sing Unto the Lord	396
326. Antiphon 3 - Come, Let's Sing Unto the Lord	405
327. Antiphon 3 - Come, Let's Sing Unto the Lord	415
328. Antiphon 3 - Come, Let's Sing Unto the Lord	425
329-332. Lord, Have Mercy	435
333. O, Come, Let Us Worship	436
334. O, Come, Let Us Worship	440
335. O, Come, Let Us Worship	443
336. O, Come, Let Us Worship	446
337. O, Come, Let Us Worship	448
338. O, Come, Let Us Worship	450
339. O, Come, Let Us Worship	453
340. O, Come, Let Us Worship	455
341. O, Come, Let Us Worship	457
342. O, Come, Let Us Worship	460
343. O, Come, Let Us Worship	462
344. O, Come, Let Us Worship	464
345. O, Come, Let Us Worship	466
346. O, Come, Let Us Worship	469
347. O, Come, Let Us Worship	472
348. O, Come, Let Us Worship - Tone I	477
349. O, Come, Let Us Worship - Tone II	479
350. O, Come, Let Us Worship - Tone III	480
351. O, Come, Let Us Worship - Tone V	483
352. O, Come, Let Us Worship - Tone VI	485
353. O, Come, Let Us Worship - Tone VII	487
354. O, Come, Let Us Worship - Tone VIII	489
355. Eis Polla	491
356. Eis Polla	492
357. Eis Polla	493
358. Eis Polla	500
359-360. O, Lord, Save; Amen!	504
361-362. O, Lord, Save; Amen!	504
363-364. O, Lord, Save; Amen!	505
365-366. O, Lord, Save; Amen!	505
367-368. O, Lord, Save; Amen!	506
369-376. Many Years	507
377. Diptych (The Praises)	511
378. Diptych (The Praises)	520
379. Diptych (The Praises)	531

380. Holy God - Tone I	544
381. Holy God - Tone I	546
382. Holy God - Tone I	547
383. Holy God - Tone I	551
384. Holy God - Tone I	555
385. Holy God - Tone I	559
386. Holy God - Tone I	560
387. Holy God - Tone I (?)	565
388. Holy God - Tone II	566
389. Holy God	567
390. Holy God - Tone II. Archimandrite Sopron's variant	568
391. Holy God - Tone II	569
392. Holy God - Tone II	570
393. Holy God - Tone II	572
394. Holy God - Tone II	573
395. Holy God - Tone II	574
396. Holy God - Tone II	575
397. Holy God - Tone II	576
398. Holy God - Tone II	577
399. Holy God - Tone III	578
400. Holy God - Tone IV	579
401. Holy God - "In the melody of the iambikos (iambus) in Tone IV" - Tone IV	580
402. Holy God - Tone V	582
403. Holy God - Tone VI	583
404. Holy God - Tone VII	587
405. Holy God - Tone VIII	589
406. Holy God - Tone VIII	590
407. Holy God (For Hierarchical Service)	592
408. Holy God (For Hierarchical Service)	594
409. Holy God (For Hierarchical Service)	596
410. Holy God (For Hierarchical Service)	600
411. Holy God - Liturgy for the departed	602
412. Holy God - Liturgy for the departed	604
413. Holy God - Liturgy for the departed	606
414. Holy God - Liturgy for the departed	608
415. Holy God - Liturgy for the departed	610
416. Holy God - Liturgy for the departed	612
417. Holy God - Liturgy for the departed	614
418. Holy God - Liturgy for the departed	616
419. Holy God - Liturgy for the departed	618
420. Holy God - Liturgy for the departed	620
421. Holy God - Liturgy for the departed	622
422. Holy God - Liturgy for the departed	624
423. Holy God - Liturgy for the departed	626
424. Holy God - Liturgy for the departed	626
425. Holy God - Liturgy for the departed	630
426. As Many As Have Been Baptized	633
427. As Many As Have Been Baptized	634
428. As Many As Have Been Baptized	636
429. As Many As Have Been Baptized	639
430. As Many As Have Been Baptized	640
431. As Many As Have Been Baptized	641
432. We Venerate Thy Cross - Tone VI	643
433. We Venerate Thy Cross - Tone VI	644
434. We Venerate Thy Cross - Tone VI	646
435. We Venerate Thy Cross - Tone VI	647
436. We Venerate Thy Cross - Tone VI	652
Addendum	
437. Antiphon 1 - Bless the Lord, O, My Soul	659
438. Antiphon 2 - Praise the Lord, O, My Soul	668
439. Antiphon 3 - In Thy Kingdom	672
440. Holy God	677
441. Troparion to the Blessed Karbelashvili Brothers - Tone IV	679
442. Kontakion to the Blessed Karbelashvili Brothers - Tone II	684

საქართველოს ფოლკლორის
სახელმწიფო ცენტრი
THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

ქართული
ფოლკლორის
ანსამბლი